

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ (1944 – 1991)

**НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА**
Дата.....20.....8
Правно основание: §17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Army
(CDDAABCSSISBNA)

**STATE SECURITY
AND THE FARMERS
(1944 – 1991)**

Documentary Volume

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

Държавна сигурност

И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

(1944 — 1991)

Документален сборник

София, 2018

Комисия за разкриване на документите и за обявяване принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби
на Българската народна армия, 2018 г.

ISBN – 978-619-7361-52-0

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	6
Списък на документите с анотация	23
Факсимилета на документите	54
Справочен апарат	517
1. Списък на по-важните съкращения и термини	517
2. Списък на използваните фондове и архивни единици	519

CONTENTS

Introduction	15
List of documents with annotation	38
Facsimiles of documents	54
Report mechanism	517
1. List of most commonly used abbreviations	517
2. List of the archival funds used	519

Въведение

Документалният сборник „Държавна сигурност и земеделците” е издание от поредицата „Из архивите на ДС”. Съставен е изцяло от документи, съхранявани в Централизирания архив на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. С публикуването на голям брой документи в настоящото издание са представени нови факти и събития, интерпретирани през погледа на тайните служби в Народна република България.

Запознавайки се с документалния масив, прави впечатление, че след забраната на БЗНС – Никола Петков (август 1947 г.) Държавна сигурност налага използването на оперативния термин „Бивша земеделска опозиция” (БЗО), който термин ще се запази до края на разглеждания период. Други оперативни термини, които стават нарицателни за земеделците опозиционери и се налагат в документооборота са: „Геметовци”; „Николапетковисти”; „Гичевисти”.

Контролът над БЗНС за водената от него политика в рамките на ОФ се осъществява най-вече от БКП чрез посредничеството на Държавна сигурност. В много документи се споменава, че Държавна сигурност уведомява ЦК на БКП по даден въпрос. При това положение на нещата БКП разполага с достатъчно информация за оказване на натиск над определени политически фигури в земеделските среди, както и да дава инструкции до Постоянното присъствие на БЗНС.

През 1945 г. в отделение „А” на Държавна сигурност има група, занимаваща се с БЗНС. През 1947 г. е извършена реорганизация и на база на отделение „А” при отдел ДС се създава отдел I при Дирекция Държавна сигурност – за борба с контрареволуцията. В отделение „А” на новосформирания отдел има обособена група, която работи по линия на БЗНС – Никола Петков. През 1950 г. в отдел I – ДС се появява отделение, което работи по БЗНС – Никола Петков и БЗНС – ОФ. През 1952 г. отново има реорганизация като отдел I – ДС става Управление III за борба с контрареволуцията. В новообразуваното управление има отделения, които отговарят за работата по БЗНС – Никола Петков, кулаци, БЗНС – ОФ и буржоазни партии. През 1961 г. е следващата реорганизация, като управлението става отдел с основна задача да води борба с контрареволуционните елементи в страната като отделение I отговаря за вече бившата земеделска опозиция.¹ След създаването на управление VI – ДС за борба с идеологическата диверсия работата по разкриване и пресичане на вражеската дейност на бившата земеделска опозиция се поема от новосформираното управление вече по линия на остатъци от контрареволуционни елементи. След 1968 г. в отдел II на управление VI – ДС има отделение, което работи по БЗО и анархисти. От следващата година вниманието е насочено към разкриване и пресичане на вражеската дейност по линия на БЗО. През 1974 г. е поредната реорганизация и работата по линия на БЗО преминава в отделение 1 при отдел 5 на същото управление. Тази тенденция се запазва до началото на 80-те години на XX век, като отдел 5 при управлението работи по контрареволуционните остатъци и свързаните с тях емигрантски центрове.²

1 АКРДОПБГДСРСБНА – Историческа справка на ф. 13 – бивше управление III за борба с контрареволуцията.

2 АКРДОПБГДСРСБНА – Справка за структурата VI управление – ДС за борба с идеологическата диверсия, контрареволуционни, националистически и други противодържавни прояви в страната.

Акцентът в работата на Държавна сигурност по линия на земеделците е поставен върху опозиционния БЗНС – Никола Петков, като след забраната му продължава следенето на неговите привърженици и симпатизанти, независимо дали са в ТВО, затвори или интернирани в провинцията. Така в доклад за положението на БЗНС – Никола Петков и задачите на отделение „А” – ДС от януари 1947 г. се представят данни за разногласията и оформянето на три течения в БЗНС – Никола Петков. Държавна сигурност приема това за възможност за провеждане на активна дейност за максималното отслабване на съюза, за което е набелязано следното мероприятие: „да се изтъква Асен Стамболийски за заместник на Никола Петков като син на Стамболийски еднакво близък и на пладненци и на гичевисти”. За изпълнението на тази задача е предвидено да бъдат инструктирани агентите на ДС (*Вж. Документ № 15 от сборника*). Освен това в синтезиран доклад от юли 1947 г. даващ информация от всички сектори в страната по линия на „Геметовци”, опозиционните земеделци са разобличени във водене на нелегална, диверсионна, терористична и саботажна дейност. Отбелязва се, че Никола Петков е продължител на делото на д-р Г. М. Димитров, водейки борба с легални и нелегални средства (*Вж. Документ № 21 от сборника*).

На 26 август 1947 г. Великото народно събрание приема Закон за забрана и разтуряне на БЗНС – Никола Петков и на Земеделския младежки съюз към него, след което започва конфискация на имуществата и архивата на двете организации. Направени са обиски по домовете на членове на БЗНС (о) и са извършени арести. Така например, чрез писмо до началник отдел I и областните началници на Държавна сигурност от 29 август 1947 г. във връзка с акцията по разтуряне на БЗНС – Никола Петков се нарежда задържаните да се разделят на три категории: 1) лица, срещу които има обвинителен материал да се предават на съдебните власти; 2) такива, за които има данни, че работят нелегално да се представят за въдворяване в ТВО; 3) задържани, които са по-малко опасни и срещу декларация да се освобождават. Иззетите архиви да се прегледат и останат на съхранение в ДС; да се съставят описи на запечатаните недвижими и движими имущества (*Вж. Документ № 24 от сборника*).

С окръжно на Министерство на вътрешните работи от 20 октомври 1947 г. се разпорежда лицата, в които има вещи, суми и ценности принадлежащи на разтурения БЗНС – Никола Петков следва да направят декларации пред органите на МВР. Всички движими вещи, канцеларски материали и други се разпределят от представители на Държавна сигурност и Народната милиция на техните служби. Оръжия, взривове, боеприпаси и архивите се предават на Държавна сигурност, а парични суми на Българска народна банка. Недвижимите имоти се предават с протокол на Дирекция държавни имоти (*Вж. Документ № 24 от сборника*).

Въпреки, че основните сили са насочени към разгромяването на опозиционно настроените земеделци, БЗНС – ОФ не е лишено от вниманието на оперативните работници от Държавна сигурност. В доклад за състоянието на БЗНС – ОФ към втората половина на м. август 1948 г., се отбелязва, че заради борбите в Постоянното присъствие на БЗНС има откъсване от земеделските маси. Забелязва се увеличаване влиянието на вражеските елементи и опозиционното настроение сред тях. В заключение се споменава, че БЗНС от ОФ организация се превръща в легална форма на прикритие на врага и е необходимо да му се окаже помощ за справяне с положението (*Вж. Документ № 29 от сборника*). От друга страна, в информация за БЗНС – Никола Петков от декември 1948 г. Държавна сигурност отбелязва, че „след смъртта на Никола Петков неговите симпатизанти са в пълна дезорганизация и уплаха. Разбирайки силата на властта, тяхното убеждение е, че трябва да навлязат в БЗНС – ОФ, а от там в ЕОПО – ОФ”. Споменава се за направените опити за създаване на нелегални

организации по места, характеризирани, като форми на бандитска дейност (*Вж. Документ № 30 от сборника*).

В справка за политическото и организационно състояние на БЗНС от юли 1950 г. Държавна сигурност извежда следните по-основни моменти: „съюзното ръководство, начело с Георги Трайков възприе ръководната роля на БКП и нанесе промени в съюзния устав, най-важни, от които са преминаване на Съюза от съсловен към класов принцип. Постоянното присъствие начело с Георги Трайков прави усилия да указва помощ на партията и правителството при провеждане на различни мероприятия”. Отчетено е лошото организационно и политическо състояние на БЗНС в окръзите. На места дружбите не живеят организационен и политически живот, а на други все още не се признава ръководната роля на БКП. Споменава се, че в настоящия момент в БЗНС има отлив, като на много места честни сдружени земеделци заявяват, че при наличието на ЕОПО и ТКЗС е излишно да членуват в БЗНС и да плащат членски внос (*Вж. Документ № 41 от сборника*). При тази обстановка в отчетен доклад за агентурно-оперативната работа по линия на николапетковисти през 1950 г. се споменава, че е започнала активизация на реакционните елементи прикрили се в БЗНС. Държавна сигурност стига до извода, че непосредствено след разтурянето на опозиционния земеделски съюз някои от лидерите намиращи се на свобода започват изграждането на нелегална организация за борба против народната власт и БКП. (*Вж. Документ № 49 от сборника*). Търсейки непременно врагът оперативните работници от ДС започват да поставят на равна нога бившите николапетковистки ръководители и дейци и дясно-реакционни елементи от БЗНС – ОФ.

Несъмнено един от най-напрегнатите моменти е ускореното изграждане на ТКЗС-та в страната през 1951 г., което е съчетано с наличието на организирано съпротивително движение. При това положение в отчетен доклад за извършената работа в отделение „Николапетковисти, БЗНС и кулачество” от август 1951 г. се споменава, че „на редица места в страната николапетковистите активизират дейността си, изграждат нелегални организации за борба против партията и властта. В резултат на това и непрекъснатата злостна агитация и пропаганда в много околии има сигнали за вълнения в ТКЗС.” (*Вж. Документ № 55 от сборника*). Любопитен в това отношение е доклад от оперативен работник за командировката му във Великотърновски окръг от 8 септември 1951 г. в който отбелязва, че са поставени следните задачи³: да се установят всички лидери на николапетковистите и кулаци, които са се изселили в София или други градове и за всеки от тях се изготви справка. Да се изготвят справки за всички обекти намиращи се в ТВО и затвора, за които следва да се продължи разработването им за изясняване на моменти, които са пропуснати при разработването им по време на следствието (*Вж. Документ № 143 от DVD*). От документите, отнасящи се за района на Великотърновски окръг, Държавна сигурност прави обобщение, че през 1951 г. под влияние на чуждите радиостанции и очакването на нова война се забелязват следните тенденции в дейността на николапетковистите: развиване на контрареволуционна агитация и пропаганда против мероприятията на властта, главно при изграждане на ТКЗС; разпространяване на „зловредни вражески слухове” по отношение на властта и БКП; агитация за неизпълняване на държавните доставки; изграждане на нелегални групи и организации за подготовка и събаряне на народната власт⁴.

3 Може да се предположи, че същите или подобни задачи са поставяни във всички окръзи, в които има командировани оперативни работници от Центъра. Това дори се превръща в линия на поведение за разработване на лица, намиращи се в лагери и затвори по политически причини.

4 Подобни тенденции са налице в повечето окръзи на територията на страната, където географските особености са предпоставка за организиране на нелегални групи, имащи за цел водене на въоръжена съпротива с комунистическата власт в Народна република България.

При такава обстановка в страната, действията на властта са повече от твърди, както се вижда в отчетен доклад за работата на отделение „Николапетковисти“ през 1952 г. В документа са представени данни за разкритите нелегални организации, споменава се, че от задържаните за една година по линия на III-то отделение по-голямата част са николапетковисти и кулаци. „Нелегалната им дейност се вдъхновява и инструктира от задгранични комитети и капиталистически разузнавания. Същите водят пропаганда, разпространяват материали чрез изградени за целта канали“. Отбелязва се, че през 1952 г. „николапетковистите и кулаците провеждат организирана дейност, изразяваща се в създаването на нелегални групи и организации по места. Целите и задачите, които си поставят са да привличат нови членове и разширяват състава им, да се въоръжават и поставят в бойна готовност за действия в случай на чужда интервенция“. За разлика от предходната година се отбелязва, че почти няма появи на открита въоръжена борба. Поради липсата на перспектива за „водене със собствени средства на успешна и резултатна борба срещу народната власт, нелегалните николапетковистки организации и групи се ориентират към връзка със задгранични комитети за събиране на шпионски сведения“ (*Вж. Документ № 63 от сборника*).

Несъмнено един от най-любопитните моменти, който може да бъде открит е проведения разговор между Георги Трайков и началник управление III – ДС от 13 ноември 1952 г., който е свидетелство за това, че Държавна сигурност е внедрила агентура в БЗНС. В разговора се акцентира върху това, че министър Георги Трайков знае за наличната агентура на Държавна сигурност в БЗНС. От своя страна началникът управление III – ДС Борис Думков изразява личните си впечатления, че министър „Трайков иска да разбере дали органите на Държавна сигурност се месят в борбите, които стават в БЗНС“. В заключение авторът на документа изразява мнение, „че Георги Трайков знае и за други сътрудници на ДС“ (*Вж. Документ № 62 от сборника*).

Успоредно с всичко това в земеделските среди започва процес на постепенно приобщаване на бившите опозиционери към БЗНС и Отечествения фронт. Така например, показателно е следното изказване на Георги Трайков и направените коментари сред бивши дейци на опозицията: „... ние трябва внимателно да работим с бившата опозиция и същевременно да ги държим на разстояние от нас. Аз, затова много от тях не приемам. Ние трябва да ги спечелим, да ги превъзпитаем и да разберат, че трябва да признават и уважават нашите ръководства“. В друг разговор споменава: „... напоследък доста се замислям, дали не прекаляваме с бившите опозиционери. Много дописки поместваме, особено речи около Гичев. Не зная дали с това не вдигаме много шум.“ (*Вж. Документ № 185 от DVD*). Така в доклад за дейността по линия на БЗНС (о) през 1954 г. се изразява мнение, че „общо взето може да се отчете, че в резултат на проведени партийни и правителствени мероприятия и извършената агентурно-оперативна работа от органите на Държавна сигурност сред бившите николапетковисти настъпи сериозно разложение“. Това разколебаване „трябва да се използва добре от ДС за неговото разширяване и довеждане до окончателно разложение през 1955 г., особено в средите на гичевистите, които са засегнати по-малко от него“ (*Вж. Документ № 186 от DVD*).

Процесът по приобщаване или както Държавна сигурност се изразява „разлагане на бившите опозиционери земеделци“ е отразен в специално съобщение от декември 1955 г. В документа се споменава, че в „резултат на проведените от партията, БЗНС, ОФ и ДС мероприятия, 171 бивши ръководители и видни опозиционери излязоха с декларации и статии, в които порицаха собствената си и на „Геметовци“ и гичевисти антинародна дейност и се приобщиха към Отечествения фронт“. От 136 бивши видни ръководители на опозицията – чле-

нове на Постоянното присъствие, Управителния съвет и депутати от БЗНС – 31 са излезли с декларации. Останалите 140, от общо 350 са бивши ръководители и активисти на окръжните и околийските опозиционни дружби”. Изразено е мнение, че „приобщаването към Отечествени фронт на бившите ръководители дава сериозно отражение сред редови членове на опозицията”. Отчетено е че „в една малка част от бившите опозиционери-земеделци е настъпило сериозно разколебаване, но все още не намират сили да скъсат решително с опозиционните си настроения и да се приобщат към Отечествения фронт. Друга неголяма група от бившите ръководни дейци и активисти на опозицията продължават да стоят на вражеските си позиции, конспирират и се борят срещу народната власт и нейните мероприятия” (*Вж. Документ № 77 от сборника*). Въпреки всичко това в справка за вражеската дейност, провеждана от земеделското опозиционно подполие от 9 юли 1956 г. се информира за наличието на групи, гравитиращи около видни земеделци, които се обявяват против приобщилите се опозиционери. От справката става ясно, че „въпреки всички удари, които органите на Държавна сигурност нанасят на земеделците и „разложението”, което е постигнато сред тях, те си остават най-сериозен и най-деен контингент на село”. Отчетен е нов момент в дейността на опозиционно настроените земеделци, създаването на нелегални групи под формата на просветни кръжоци от името на БЗНС. Държавна сигурност прави извод, „че опозиционерите са почти изоставили познатите стари форми на създаване на нелегални организации и групи със стройна структура, провеждане на събрания и др. Промяна във формите на подривно-конспиративна дейност, които възприемат е да укрепват идейно остатъците от своите съмишленици, да ги обединяват и поддържат в тях враждебни чувства” (*Вж. Документ № 81 от сборника*).

В справка за състоянието на БЗНС към август 1957 г. става ясно, че наброява малко над 105 000 члена. В същия документ се отбелязва, че „характерно за ръководителите на БЗНС от Постоянното присъствие до низовите такива са постоянните кариеристични борби и дрязги. Тези кариеристични борби се запалват и водят предимно от промъкнали се вражески елементи”. От своя страна „ПП на БЗНС под ръководството на Георги Трайков провежда твърд курс в съюза на признаване на ръководната роля на партията и изпълнението на партийните и правителствените мероприятия. Провежда курс на прочистване ръководствата и дружбите от промъкналите се в тях врагове”. В документа е отразено, че „членовете на дружбите проявяват слаб интерес към събранията, посещенията на които варира между 30-40%. Сред половината от членския състав не си плащат редовно членски внос, а много въобще не го плащат”. Отчетено е, че „анемичното състояние на повечето от дружбите е в резултат на лошо ръководство от страна на окръжните, околийските и градските настоятелства, които ръководят книжно, живеят откъснато от тях” (*Вж. Документ № 82 от сборника*). От друга страна, в доклад за работата на оперативен работник по линия на БЗНС (о) – Гичевисти през 1957 г. се правят интересни заключения. Споменава се, че „сред гичевистите се оформят три групи, които се различават една от друга само по формите, методите и тактиката в борбата им срещу народната власт; по отношението им към БЗНС и други мероприятия и отделни политически събития в страната”. Едната спомената група е „около Вергил Димов и други по-известни гичевисти излезли с декларации за приобщаване към ОФ. Характерно за тази група е, че употребява всички средства, прилага различни форми и тактика да навлезе в ръководните органи на Съюза и спечели влияние сред земеделците.” Втората група е оформена около Константин Муравиев в ТВО – Белене. Характерно за нея е, „че са против излизането с декларации за приобщаване към ОФ, водят борба срещу разложението в гичевистките сре-

ди, подкрепят поведението на Димитър Гичев в затвора, работят и за спечелване на привърженици. Така очерталата се група обвинява Вергил Димов, че той е виновен за разцеплението и за излизане на известни гичевисти с декларации”. Споменава се и за трета група, „която е в процес на оформяне около Минчо Минчев, към която се числят лица склони към организирана нелегална дейност.” Характерно за тази група е, че „води упорита борба срещу разложението сред гичевистите, укрепва духа и поддържа надеждите им за самостоятелна земеделска власт, начело с Димитър Гичев”. В документа се споменава още нещо интересно по отношение на търканията сред земеделците-гичевисти: „въпреки, че Вергил Димов на публични събрания е говорил и писал в пресата против Димитър Гичев, същия живо се интересува за здравословното му състояние. Често съжالياва, че след унгарските събития става невъзможно излизането му от затвора. Подпомага семейството на Гичев и държи много на неговия авторитет.” (*Вж. Документ № 83 от сборника*).

От справка за състоянието на БЗНС от юли 1958 г. се разбира, че „наред с разобличаването и обезвреждането на контрареволуционни елементи от страна на органите на Държавна сигурност е проведена и чистка в БЗНС. През 1952 г. са изключени 711 кулашки и вражески елемента”. Също така „органите на ДС обезвреждат нелегални организации и групи на опозицията с над 1 800 участника в тях. Осъдени за конспиративна и друга антинародна дейност са 2 379 бивши опозиционери и 1 897 са въдворени в ТВО”. „Органите на Държавна сигурност водят активна борба срещу действащите врагове, обезвреждат и информират ЦК и партийните комитети по места за действията и намеренията на врага, което допринася значително за преодоляване на съпротивата на врага и за успешното изграждане на хиляди нови ТКЗС-та”. Отчетено е, че „разгромяването на нелегалните контрареволуционни организации на опозицията от органите на Държавна сигурност оказва сериозна помощ при укрепването на БЗНС”. Така „широката разложителна работа сред бившите лидери на опозицията, в която активно участие вземат органите на Държавна сигурност, сериозно разколебава бившите опозиционери”. В документа е отчетен и слабия сектор на БЗНС в идейно-политическата работа за превъзпитанието на земеделските среди в идеите на социалистическото строителство. Към лятото на 1958 г. в цялата страна се водят на отчет 11 610 бивши земеделци-опозиционери. За тяхното разработване и наблюдение органите на Държавна сигурност разполагат с 2 902 агента и 161 резидента (*Вж. Документ № 84 от сборника*).

Точна илюстрация за положението, в което са поставени и се намират видни земеделци опозиционери е докладната записка за държанието и проявите на въдворените в ТВО – Белене бивши земеделци опозиционери от 24 ноември 1958 г. Оперативните работници, писали доклада разграничават следните категории: такива, стоящи на вражески позиции, обявявайки се против мероприятията на народната власт и такива, които имат добро поведение, „разложили се” и депозирали пред ръководството на ТВО декларации за приобщаване. В документа са представени данни за броя на въдворените опозиционери земеделци. Споменава се за наличието на наказателна бригада, в която се изпращат тези, които са нарушили дисциплината. Даден е пример с Христо Стоянов, Крум Неврокопски и Александър Пършев, които са изпратени в нея. За неизпълнение на прекомерно висока норма (10 кубика пръст) Христо Стоянов е заставян да работи непрекъснато в продължение на 8 денонощия, без да спи, при което му е нанесен побой с участието на въдворените по криминална линия. В следствие на това едното му око изгубва зрението си. Физическа разправа има и над другите двама (*Вж. Документ № 85 от сборника*). Друг документ, който свидетелства за положението на земеделците поставени под запрещение е „Докладна записка за поведението на осъдените кон-

трареволуционери намиращи се в затворите в страната” от 1958 г. От документа разбираме, че броя на членовете на бившата земеделска опозиция, излежаващи присъди в затворите в страната е 713 души: „ 501 души от общия брой на осъдените земеделски опозиционери имат лошо поведение, стоят на вражески позиции и правят опити да развият организирана антинародна дейност в затворите. Останалите 212 души с малки изключения, проявяват колебание и се въздържат да се определят”. Споменава се, че „сред осъдените членове на бившата земеделска опозиция съществуват две течения, между които се води идеологическа и политическа борба, която често стига и до побоища”. Привърженици на едното течение наричат себе си „леви земеделци”, а другите „десни земеделци”. „Общо за всички осъдени земеделци, стоящи на вражески позиции е характерно, че обявяват излезлите с декларации в пресата и приобщили се към народната власт бивши техни лидери за „предатели”, „изменници” и „продали се” на комунистите”. С цел да се внесе разложение и обърканост сред двете течения, оперативния състав при отдел „Затвори” с помощта на управление III – ДС провежда система от агентурно-оперативни и административни мероприятия. В резултат на това е оформено трето течение сред осъдените членове и привърженици на бившата земеделска опозиция, характеризиращо се с лоялност към народната власт. Това течение подкрепя изцяло излезлите с декларации в пресата бивши лидери и авторитети на земеделската опозиция. В документа са залегнали и мероприятия за пресичане на вражеската им дейност. Някои от най-интересните са за вербовка на нова агентура и разпръскване на лидерите и авторитетите на отделните групировки в различни затвори. В новите места следва да бъдат изолирани и подложени на непрекъснато дискредитиране от страна на криминалните затворници и под въздействието на административните ръководства на съответните затвори, както и на техните близки (*Вж. Документ № 86 от сборника*).

Любопитен момент в дейността на Държавна сигурност е работата по линия на близките на изменниците на Родината. Така от документите на ДС се разбира, че през 1957 г. са „преработени две писма на обекти на Държавна сигурност до Гемето за дискредитиране на бившия ръководител на Българската рота в Гермерсхайм – капитан Байчев. За същия в писмата по кодиран начин е съобщено, че преди бягството си е бил арестуван от милицията заедно с друг негов приятел, който се намира в България. В писмата се подхвърля, че Байчев е бил сътрудник на ДС, която уловка излиза успешна и той е отстранен от Ротата” (*Вж. Документ № 89 от сборника*).

През октомври 1959 г. в справка за разложението на бившата земеделска опозиция са представени данни, от които е видно, че този процес започва през есента на 1954 г. и в основни линии приключва в края на 1958 г. За изброените 5 години е ясно, че „412 души са подали декларации за приобщаване към ОФ, от тях 73 са членове на Постоянното присъствие на БЗНС и бивши депутати и 339 деятели от окръжен и околийски мащаб”. Направено е обобщение, че „от приобщиците се земеделци-опозиционери от национален, окръжен и околийски мащаб, двулично поведение към ОФ имат 119 души”. Отбелязва се, че 68 души лидери и деятели на бившата земеделска опозиция не са изяснили своите позиции. Освен това е отчетено, че за този период „са разобличили опозиционната си дейност и към 1 400 активисти от местен мащаб и към 110 000 редови бивши опозиционери са се приобщили към ОФ и работят в ТКЗС” (*Вж. Документ № 92 от сборника*).

От началото на 70-те години на XX век документите на Държавна сигурност, касаещи БЗНС, т. нар. „Бивша земеделска опозиция” стават все по-фрагментирани, освен това звеното имащо отношение към тази проблематика акцентира своята работа най-вече към западни-

те центрове за „идеологическа диверсия”.

Така през 1973 г. Държавна сигурност стига до заключение, че новата тактика на „Българския национален комитет” в подривната дейност срещу Народна република България се свежда до следното: „да се излезе от състоянието на изолация на емиграцията и нейните съмишленици вътре в страната, като се премине към широки контакти с лица от политически партии, обществените организации и творческите среди у нас. Крайната цел е да се създаде вътрешна опозиция на партията и правителството, за промяна на партийното и държавно ръководство, за промяна на обществения строй в НРБ. За тази цел е необходимо в центъра и по места да се установяват контакти с неустойчиви членове на БЗНС, с недоволни и обидени комунисти, да се привличат повече млади хора в БЗНС и се създадат у тях антисоциалистически и антисъветски настроения”. Отчетено е, че през последните години, остатъците от БЗО в страната се отказват от активна нелегална борба. С цел да запазят кадрите си, те преминават към легални форми на борба. Установяват контакти помежду си, привеждат в известност съидейниците си, взаимно се предпазват от остра вражеска дейност, за да са готови в даден момент бързо да се обединят и действуват организирано срещу народната власт. Основна форма на вражеска дейност, която провеждат остатъците от БЗО е противодържавната агитация и пропаганда. Тя е насочена против ръководната роля на партията, съюза на БКП с БЗНС, икономическата политика и дружбата със Съветския съюз (*Вж. Документ № 98 от сборника*).

В отчет за работата през 1975 г. във Варна се споменава, че „по контрареволуционните елементи и БЗО отпадат от този вид отчет поради това, че работят в обекти на икономиката и напреднала старческа възраст или смърт – общо 30 лица”.⁵ Пак в документ третиращ проблемите по БЗО се споменава, че допълнителните мероприятия, които са се провели след процес – изселване на лице, а освен това и „чрез агентурно-оперативни игри се създава колебание сред голяма част от БЗО, недоверие един към друг, подозрение в сътрудничество с ДС и пр. Разбира се, все още има отделни лица от БЗО, които показват, че стоят на вражески позиции и правят вражески изказвания, но те не могат да влияят върху останалите бивши опозиционери с оня ефект, който се получава преди това. Независимо от всичко към контингента от БЗО трябва да бъдем винаги осторожни, тъй като същият е доста чувствителен”.⁶

Подбраните за публикуване документи са подредени хронологически. Включени са най-значимите документи, които ясно показват дейността на Държавна сигурност спрямо земеделците в страната, независимо от това дали са в опозиционния земеделски съюз, или в рамките на ОФ. Публикувани са и документи имащи чисто личностен характер, които третираят най-различни проблеми в земеделските среди.

В настоящото документално издание, както и в разширения електронен вариант има документи, които са публикувани и в други сборници от поредицата „Из архивите на ДС”. Решението да се повторят се определя от тяхната особена важност за цялостното осветяване на разглежданата тема. В документалния сборник има документи, които не са публикувани в цялост, поради твърде големия им обем. Подбрани са онези страници от тях, които дават по обобщена информация.

5 АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 930, л. 27-28

6 АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 930, л. 9

Публикуваните документи в сборника са от Министерство на вътрешните работи (АКР-ДОПБГДСРСБНА – М). Значителна част от тях са от фонд 1 – Секретариат на МВР; фонд 6 – Следствен отдел на МВР; фонд 13 – документи на бившето III управление – ДС за борба с вътрешната контрареволуция, фонд 22 – документи на VI управление на ДС за борба срещу идеологическата диверсия, контрареволуционни, националистически и други противодържавни прояви в страната. Използвани са документи и от областните дирекции на МВР в страната.

Документите в сборника са 99 на брой, а включените в разширения електронен вариант (DVD) – 275, като подборът е направен от над 250 архивни единици.

Списъкът на документите следва оригиналните им заглавия. Към всяко заглавие има кратка анотация и описание на исковите данни на документа. Когато няма дата върху документа, поставената в квадратни скоби датировка е съобразена със съседните документи или с други източници, отнасящи се до разглежданото историческо събитие.

В изпълнение изискванията на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, в документите, в които се съдържа информация за трети лица, тя е заличена.

Научно-справочният апарат на изданието включва: списък на по-важните съкращения и списък на използваните архивни фондове.

КРДОПБГДСРСБНА

Introduction

The Documentary Collection ‘State Security of Farmers’ is a volume of the sequence ‘From the Archives of State Security’. It has been composed mainly of documents, kept in the Centralized Archive of the Committee for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army. By publishing a great number of documents in this Collection, new facts and events have been presented, interpreted through the eyes of the Secret Services in the People’s Republic of Bulgaria.

Being aware of the documentary array, it is remarked that after the ban on the Bulgarian Agrarian People’s Union (BAPU)- Nikola Petkov (August 1947), the State Security imposed the use of the operational term ‘Former Agrarian Opposition’ (FAO), which term would be maintained until the end of the period under review. Other operational terms, which become common for the opposition farmers and are imposed in the document turnover are: ‘Gemetovtsi’; ‘Nicolapetkovists’; ‘Gichevists’.

The control over the BAPU for the policy it conducts within the framework of the Fatherland Front is carried out mainly by the Bulgarian Communist Party (BCP) through the mediation of the State Security. It is mentioned in many documents that the State Security notifies the Central Committee of the Bulgarian Communist Party on a matter. In this situation, the BCP has enough information to exert pressure on certain political figures in the agricultural circles, as well as to instruct the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People’s Union.

In 1945, in State Security, Unit ‘A’, there was a group dealing with the Bulgarian Agrarian People’s Union. In 1947, reorganization was carried out and, on the basis of Unit ‘A’, at the State Security and department I was created at the State Security Directorate to fight counter-revolution. In Unit ‘A’ of the newly formed department there is a special group working on the line of the BAPU - Nikola Petkov. In 1950, a division appeared in Division I – State Security, working on the Bulgarian Agrarian People’s Union - Nikola Petkov and BAPU – Fatherland Front. In 1952, there was again reorganization, as Unit I – State Security becomes Office III to combat counter-revolution. In the newly formed government there are divisions responsible for the operation of the Bulgarian Agrarian People’s Union - Nikola Petkov, Kulaks, BAPU - FF and bourgeois parties. The next reorganization takes place in 1961 and the ‘office’ becomes a ‘unit’ with a main task to fight the counter-revolutionary elements in the country as Unit I is responsible for former agrarian opposition.¹ After the establishment of Office VI – State Security to combat the ideological diversion the work related to disclosing and termination of the enemy activity of the former agrarian opposition is taken by the newly established office in line with some remains of the counter-revolutionary elements. After 1968 in Unit II of Office VI – State Security there is a division working on the former agrarian opposition (FAO) and anarchists. From next year on, the focus is on detecting and intercepting the enemy activities of the former agrarian opposition. In 1974, there was reorganization and the work of the FAO went to Unit 1, Department 5 of the same Office. This tendency persists until the early 1980s, with Department 5 running on counter-revolutionary remains and related emigration centres.²

The emphasis in the work of the State Security on the part of the farmers is placed on the opposition Bulgarian Agrarian People’s Union - Nikola Petkov, after its banning continues the monitoring of its supporters and sympathizers, whether they are in the labor correction dormitory (LCD), they

1 АКРДОПБГДСРСБНА – Historical reference, f. 13 – former Office III to combat counter-revolution

2 АКРДОПБГДСРСБНА – Reference on the structure of Office VI– State Security for combating the ideological diversion, counter-revolutionary, nationalistic and other anti-state activities in the country.

are closed or interned in the countryside. Thus, in a report on the situation of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov and the tasks of the Unit 'A' – State Security, dated January, 1947, data on the disagreements and the formation of three currents in the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov were presented. State Security takes it as an opportunity for conducting activities for weakening the Union to a greatest extent and for which the following event has been marked out: 'to point Asen Stamboliyski as a deputy to Nikola Petkov as the son of Stamboliyski is equally close to both the Pladnentsi and the Gichevists.' For the implementation of this task the State Security agents are planned to be instructed: (*See Document No 15 of the Collection*). In addition, in a synthesized report of July 1947, providing information from all sectors of the country under the 'Gemetovtsi', the opposition farmers were exposed in the conduct of illegal, diversified, terrorist and sabotage activity. It is noted that Nikola Petkov is a continuation of the activity of Dr. G.M. Dimitrov, fighting by using legal and illegal means. (*See Document No 21 of the Collection*).

On August 26, 1947, the Grand National Assembly adopted the Law on the prohibition and disintegration of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov and the Agrarian Youth Union within it, after which the confiscation of the assets and the archives of the two organizations began. House searches of members of the Bulgarian Agrarian People's Union (o) have been searched and arrests have taken place. For example, by letter to the head of Unit I and the district chiefs of State Security of August 29, 1947, in connection with the activities related to the disintegration of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov, detainees are ordered to divide into three categories: 1) persons against whom there is an accusatory material to be sent to the judicial authorities; 2) those who are reported to be working illegally to be sent to the labor correction dormitories; 3) detainees who are less dangerous and who are to be released against a declaration. The archives seized are to be reviewed and stored in the State Security; inventories of sealed immovable and movable property are to be composed (*See Document No 24 of the Collection*).

With a circular letter of the Ministry of Interior as of October 20, 1947 it was ordered that persons who have items, sums and valuables belonging to the disintegrated Bulgarian Agrarian People's Union – Nikola Petkov must depose declarations before the Ministry of Interior authorities. All movables, stationery, and others are distributed by representatives of the State Security and the People's Militia to their services. Weapons, explosions, ammunition and archives are handed over to State Security, and money amounts to the Bulgarian National Bank. The real estates are transferred with a protocol to the State Property Directorate (*See Document No 24 of the Collection*).

Although the main forces are directed at the defeat of the opposition opponents, the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front (BAPU – FF) do not lack the attention of the State Security operatives. In a report on the state of the BAPU - FF to the second half of August 1948, it is noted that because of the struggles in the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union, there is a detachment from the agricultural masses. There is an increase in the influence of enemy elements and the oppositional mood among them. In conclusion, it is pointed out that the Bulgarian Agrarian People's Union (BAPU) of the Fatherland Front organization becomes a legal form of cover for the enemy and needs to be helped to deal with the situation (*See Document No 29 of the Collection*). On the other hand, in an information note about the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov in December 1948, the State Security notes that 'after the death of Nikola Petkov his supporters are in complete disorganization and arguments. Understanding the power of authority, their conviction is that they have to enter the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front, and from there to get to the unified public and political organization – Fatherland Front. The attempts for establishing illegal organizations on a regional basis are mentioned characterized as forms of bandit activities (*See Document No 30 of the Collection*).

In reference on the political and organizational state of the Bulgaria Agrarian People's Union as of July, 1950, the State Security takes out the following key moments: 'managing body of the Union, headed by Georgi Traykov, took over the leadership of the Bulgarian Communist Party and brought about changes in the Statutes of the Union, the most important of which were the transi-

tion of the union from professional to a class principle. The Permanent Presence headed by Georgi Traykov makes an effort to help the party and the government in conducting various events.' The poor organizational and political status of the BAPU in the various regions was reported. In some places, people do not live organizationally and politically, and others do not yet recognize the leadership role of the Bulgarian Communist Party. It is reported that at the present moment there is a withdrawal from the BAPU, and in many places some associated farmers frankly state that in the presence of the Unified Public and Political Organization and the Labor Cooperative Farms, it is unnecessary to be members of the Bulgarian Agrarian People's Union and to pay membership fees respectively. (*See Document 41 of the Collection*). In this context, in a report on the activities regarding the 'Nicolapetkovists' as of 1950, it was noted that activation of the reaction elements hidden in the Bulgarian Agrarian People's Union had begun. State Security comes to the conclusion that, right after the disintegration of the opposition agrarian union, some of the free leaders are starting to build an illegal organization to fight against the people's power and the Bulgarian Communist Party. (*See Document No 49 of the Collection*). In search for the enemy, the State Security operative workers start to put on the same footing the former Nicolapetkovists leaders and activists and the right-reactive elements of the Bulgarian Agrarian People's Union.

Undoubtedly, one of the most intense moments is the accelerated construction of the cooperative farms in the country in 1951, which is coupled with the existence of an organized resistance movement. Thus, in a report on the work carried out in section Nicolapetekovists, BAPU and Kulaks in August 1951, it was pointed out that 'at many places in the country, the Nicolapekotovits activates their activity, constructing illegal organizations for the struggle against the party and the authority. As a result, the continued malignant agitation and propaganda in many districts are indicative of excitement in the labor cooperative farms'. (*See Document No 55 of the Collection*). Curious in this respect is a report by an operative worker on his mission to the region of Veliko Turnovo as of September 8, 1951, in which he notes that the following tasks have been set³: to establish all the leaders of the Nicolapetkovists and Kulaks who have emigrated to Sofia or other cities and reference is made to each of them; to report on all sites located in the labor educational schools and the prison for which their development should be continued in order to clarify the moments that were omitted during their development and during the investigation (*See Document No 143 on DVD*). From the documents relating to the district of Veliko Tarnovo, State Security summarizes that in 1951, under the influence of foreign radio stations and the expectation of a new war to break out, the following trends in the activity of the Nicolapetkovists are noticed: the development of counter-revolutionary agitation and propaganda against the actions of the authority, mainly in the establishment of labor cooperative farms; disseminating 'evil enemy rumors' regarding the authority and the Bulgarian Communist Party; aggression for not performing state deliveries; building illegal groups and organizations to prepare and overthrow the people's government.⁴

In such a situation in the country, the actions of the government are more than solid, as shown in a report on the work of the Nicolapetkovists section in 1952. The document presents data about the discovered illegal organizations, it is mentioned that of the detainees for one year in line with the Division III, most of them are Nicolapetkovists and Kulaks. 'Their illegal activities are inspired and instructed by overseas committees and capitalist intelligence services. They conduct propaganda, disseminate material through channels just made for that purpose.' It is noted that in 1952, 'Nicolapetkovists and Kulaks conducted an organized activity, consisting in the creation of illegal groups and organizations on the spot. Their goals and tasks are to attract new members and broaden their membership, to arm and make them ready to act in case of foreign intervention'. Unlike the previous year, it is noted that there is hardly any open armed struggle. Due to the lack of a perspective for 'conducting a successful and effective struggle against the people's power by own means,

3 It can be assumed that the same or similar tasks are placed in all regions in which operative workers have been sent from the headquarters. This even becomes a line of conduct for developing persons in camps and prisons for political reasons.

4 Such trends are present in most of the districts on the territory of the country, where geographical features are a prerequisite for organizing clandestine groups aimed at armed resistance with the Communist power in the People's Republic of Bulgaria.

the illegal Nicolapetekovists' organizations and groups are oriented towards relations with overseas intelligence committees'. (*See Document No 63 of the Collection*).

Undoubtedly, one of the most curious moments that can be highlighted is the conversation between Georgi Traykov and the head of Office III – State Security dated November 13, 1952, which is a testimony to the fact that State Security has incorporated agents into the Bulgarian Agrarian People's Union. It is emphasized during the conversation that Minister Georgi Traykov knows about the available State Security agents at the Bulgarian Agrarian People's Union. For his part, the head of Office III – State Security, Boris Dumkov, expresses his personal impressions that Minister Traykov wants to know if the State Security authorities are interfering in the struggles that take place in the Bulgarian Agrarian People's Union. In conclusion, the author of the paper expresses the opinion that 'Georgi Traykov knows about other associates of the State Security (*See Document No 62 of the Collection*).

Along with all this, a process of gradual inclusion of the former opposition to the Bulgarian Agrarian People's Union and the Fatherland Front begins in the agricultural circles. For example, the following statement by Georgi Traykov and the comments made among former opposition figures are indicative: '... we must carefully work with the former opposition and at the same time keep them away from us. I, therefore, I do not accept many of them. We must gain control over them, re-educate them, and understand that they must recognize and respect our guidelines.' In another conversation he points out: '... I have been thinking a lot recently whether we have not gone too far with the former opposition. We have many reports, especially speeches connected with Gichev. I do not know if we're making too much of noise.' (*See Document No 185 on DVD*). Thus, in an activity report with regard to the BAPU (o) in 1954 it was stated that 'in general, it can be taken into account that as a result of the party and governmental measures carried out and the operational activities of agents carried out by the State Security authorities among the former Nicolapetekovists, a serious disintegration has occurred.' This hesitation 'must be used well by the State Security for its expansion and ultimate decomposition in 1955, especially among the Gichevists who are less affected by it.' (*See Document No 186 on DVD*).

The process of inclusion or as State Security is expressed in the 'decomposition of the former opposition farmers' is reflected in a special note dated December 1955. It is mentioned in the documents that 'in the result of the actions carried out by the party, the Bulgarian Agrarian People's Union, the Fatherland Front and the State Security events, 171 former leaders and prominent opponents came out with declarations and articles in which they repudiated their own and those of the 'Gemetovtsi' anti-people's activity and joined the Fatherland Front.' Of the 136 former prominent opposition leaders - members of the Permanent Presence, the Managing Board and MPs from the Bulgarian Agrarian People's Union - 31 have come out with declarations. The remaining 140 out of 350 are former leaders and activists of the regional and district opposition local party groups.' It is believed that 'the inclusion of the former leaders of the Fatherland Front has a serious impact on ordinary members of the opposition.' It is reported that 'a small part of the former opposition politicians has experienced a serious hesitation, but they still do not have the strength to break up with their opposition sentiments and to join the Fatherland Front. Another small group of former leaders and opposition activists continue to stand in their enemy positions, conspire and fight against the people's power and its actions' (*See Document 77 of the Collection*). In spite of all this, in an account of the enemy's activity carried out by the agrarian opposition conspiracy activities of July 9, 1956, it is informed of the presence of groups gravitating around prominent farmers who are opposed to the newly incorporated members of the opposition. It is clear from the report that 'despite all the blows that the State Security authorities bring to the farmers and the 'disintegration' that has been achieved among them, they remain the most serious and most active contingent at the rural regions.' A new moment has been reported in the activities of the opposition farmers, the creation of illegal groups in the form of educational circles on behalf of the Bulgarian Agrarian People's Union. State Security concluded 'that the opposition has almost abandoned the familiar old forms

of setting up clandestine organizations and groups with lean structure, holding meetings, and so on. Changing the forms of subversive conspiracy activity that they perceive is to consolidate the ideals of their adherents, to unite them and to maintain hostile feelings in them' (*See Document No 81 of the Collection*).

In a reference on the state of the Bulgarian Agrarian People's Union as of August 1957, it is clear that it has just over 105,000 members. In the same document, it is noted that 'it is characteristic of the leaders of the BAPU from the Permanent Presence (PP) to the those at lower level positions, are the permanent quarry struggles and abuses. These careerist struggles are fired and lead primarily by intruding enemy elements.' For its part, the PP of the Bulgarian Agrarian People's Union under the leadership of Georgi Traykov held a solid course in the alliance to recognize the party's leadership role and the implementation of party and governmental activities. A course is run of cleansing the leadership and the regional party groups from the enemies who have been integrated into them.' The document records that 'members of the group show little interest in meetings, whose visits vary between 30-40%. Half of the members do not pay their membership fees regularly, and they do not pay it at all'. It is reported that 'the anemic state of most of the societies is the result of poor leadership by the regional, district and city trustees who are in charge of the paper, living away from them' (*See Document No 82 of the Collection*). On the other hand, interesting findings were made in a report on the work of an operative worker under the BAPU (o) - Gichevists in 1957. It is mentioned that 'there are three groups formed among the Gichevists who differ only from the forms, methods and tactics in their struggle against the people's power; on their attitude to the BAPU and other events and separate political events in the country'. One of the mentioned groups is 'around Vergil Dimov and other more well-known workers who came out with declarations of inclusion to the Fatherland Front. Typical of this group is that it uses all the means, different forms and tactics to enter the governing bodies of the Union and gains influence among the farmers. 'The second group is shaped around Konstantin Muraviev in Labor correction dormitory - Belene. What is characteristic of it is 'that they are opposed to going out with declarations of inclusion to the Fatherland Front, they are fighting the disintegration in the Gichevists circles, they support the behavior of Dimitar Gichev in prison, they work for winning supporters. The group thus blamed Vergil Dimov for being guilty of splitting and some prominent Gichevists with declarations.' A third group is mentioned, 'which is being formed around Mincho Minchev, which includes persons inclined to organized illegal activity.' A characteristic feature of this group that that 'it strives hard to fight the decay among the Gichevists, strengthens the spirit and supports their hopes for an independent agricultural power, headed by Dimitar Gichev'. The document also points out something interesting about the disagreements among the farmers - Gichevists: 'Although Vergil Dimov has publically spoken and wrote against Dimitar Gichev in the newspapers, he is really interested in his health. He often regrets that after the Hungarian events his release from prison remains impossible. He supports Gichev's family and is really concerned about his prestige.' (*See Document No 83 of the Collection*).

In a reference on the state of the Bulgarian Agrarian People's Union as of July 1958, it is stated that 'along with the exposing and disposing of counterrevolutionary elements by the State Security authorities, a purge was carried out at the BAPU. In 1952, 711 Cuban and enemy elements were excluded.' Also, 'the State Security authorities are making harmless illegal organizations and opposition groups with more than 1,800 participants in them. Sentenced for conspiracy and other activities against the people's power, 2 379 former opposition members were convicted and 1,897 were sent to labor correction dormitories.' 'State Security authorities are actively fighting the enemies in action, disposing and informing the Central Committee and Party Committees on various places about the actions and intentions of the enemy that contribute significantly to overcoming the enemy's resistance and the successful construction of thousands of new labor cooperative farms.' It is reported that 'the defeat of the illegal counter-revolutionary organizations of the opposition by the

State Security authorities is of great help in the consolidation of the Bulgarian Agrarian People's Union'. Thus, 'the widespread activities related to the disintegration among the former opposition leaders, in which the State Security authorities actively participate, seriously discourages the former opposition'. The document also takes into account the weak sector of the Bulgarian Agrarian People's Union in the ideological and political work for the re-education of the agricultural circles in the ideas of the socialist construction. By the summer of 1958, 11 610 former opposition farmers were reported in the whole country. For their development and surveillance, the State Security authorities have appointed 2,902 agents and 161 residents (*See Document No 84 of the Collection*).

A clear illustration of the situation in which prominent opposition farmers are placed and located, is a report on the behavior and events of the former opposition farmers who have been incorporated into the Labor correction dormitory - Belene since November 24, 1958. The operating workers who wrote the report distinguished the following categories: enemy positions, opposed to the actions of the people's power and those who have good behavior, 'decomposed' and deposited declarations of inclusion before the with the leadership of the Labor correction dormitories. The document provides data on the number of farmers who have been interned. The presence of a criminal brigade is mentioned, in which those who violated the discipline are to be sent. An example is given with Hristo Stoyanov, Krum Nevrokopski and Alexander Parshev, who have been sent there. For failure to perform an excessively high norm (10 cubic meters of soil), Hristo Stoyanov was forced to work continuously for 8 days without sleep, and he was beaten with the involvement of the prisoners interned for criminal reasons. As a result, one of his eyes lost its sight. The other two have also been beaten. (*See Document No 85 of the Collection*). Another document that testifies to the situation of farmers under judicial disability is 'A note on the behavior of convicted counter-revolutionaries in prisons in the country' since 1958. It is understood from the document that the number of members of the former agrarian opposition, serving prison sentences in the country amounts to 713 people: '501 people out of the total number of convicted agrarian opponents have bad behavior, are in enemy positions and are trying to develop organized anti-national activity in prisons. The other 212 people, with few exceptions, are hesitant and refrain from identifying themselves.' It is stated that 'among the convicted members of the former agrarian opposition there are two trends, between which there is an ideological and political struggle, which often leads to beatings.' Supporters of one stream call themselves 'left-wing farmers' and the other 'right-wing farmers'. 'It is common for all convicted farmers, who are in enemy positions, to claim their former leaders who have joined the People's government to be 'traitors', 'betrayers' and 'to have sold themselves out' to the Communists, and also announced the declarations that have been released in the press and joining the People's Government. In order to undermine the morale of and spread confusion among the two trends, the operative workers to department 'Prisons' with the help of Office II – State Security holds a system of administrative and operational activities of agents. As a result, a third trend has been formed among the convicted members and supporter of the former farmers' opposition, characterized by loyalty to the people's power. This trend supports all former leaders and authorities of the farmers' opposition that have been published in the press. The document also includes measures to intercept their enemy activities. Some of the most interesting ones are the recruitment of a new agency and the scattering of the leaders and authorities of the different groups in different prisons. In the new places, they should be isolated and subject to continuous discretion by criminal prisoners and under the influence of the administrative heads of the respective prisons and their relatives as well. (*See Document No 86 of the Collection*).

An interesting moment in the activity of the State Security is the activities related to the relatives of the traitors of the motherland. Thus, it is clear from the documents of the State Security that in 1957 two letters of State Security to G.M. Dimitrov were processed to discredit the former head of the Bulgarian company in Gernersheim - Captain Baychev. It was reported in a coded way that he

had been arrested by the militia together with another friend of his, who lived in Bulgaria, before his escape. The letters suggest that Baychev was a collaborator of the State Security, which trick appeared to be successful and he was removed from the company' (*See Document No 89 of the Collection*).

In October 1959, data on the disintegration of the former agricultural opposition was presented showing that this process began in the autumn of 1954 and was essentially completed at the end of 1958. For the five years mentioned, '412 people have submitted declarations of inclusion to the Fatherland Front, of which 73 are members of the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union and former MPs and 339 of regional activists'. A summary is made of the fact that 'of the included farmers-opponents of national, regional and county scale, two-fold behavior towards the Fatherland Front have been demonstrated by 119 people.' It has been noted that 68 leaders and agents of the former farmers' opposition have not clarified their positions yet. It is also reported that for this period 'they have exposed their opposition activity to 1,400 local-scale activists and to 110,000 regular former opposition members joined the Fatherland Front and work at the labor cooperative farms'. (*See Document No 92 of the Collection*).

Since the beginning of the 1970s, the State Security documents concerning the Bulgarian Agrarian People's Union, the so-called 'Former Agrarian Opposition' have become increasingly fragmented, and the unit dealing with this issue has focused its work mainly on Western centers for 'ideological diversion'.

Thus, in 1973, the State Security came to the conclusion that the new tactics of the 'Bulgarian National Committee' in the subversive activity against the People's Republic of Bulgaria came down to the following: 'to emerge from the state of isolation of emigration and its adherents within the country, to make extensive contacts with persons from political parties, public organizations and creative circles in Bulgaria. The ultimate goal is to create an internal opposition to the party and the government, to change the party and state leadership, to change the public order in the People's Republic of Bulgaria. For this purpose, it is necessary to establish contact with unscrupulous members of the BAPU, with dissatisfied and offended communists, to attract more young people to the BAPU and to create anti-socialist and anti-Soviet sentiments'. It is reported that in recent years, the former farmers' opposition remains in the country are giving up an active illegal struggle. In order to keep their cadres, they move to legal forms of struggle. They establish contact with each other, make their fellow creators known, protect themselves from violent hostilities, to be ready at a time to unite quickly and act against the people's government. A major form of hostile activity that holds the remains of the former farmers' opposition is anti-state agitation and propaganda. It is directed against the leadership of the party, the union of the Bulgarian Communist Party with the Bulgarian Agrarian People's Union, the economic policy and friendship with the Soviet Union (*See Document No 98 of the Collection*).

In a report on the work in 1975, it is mentioned in Varna that 'the counterrevolutionary elements and the former farmers opposition drop out of this type of report because they work in economic and elderly or death objects - a total of 30 persons.'⁵ Again, in a document dealing with issues related to the former farmers' opposition, it is noted that the additional events that took place after a person's expulsion process, and moreover 'through agency-operative games, there is a hesitation in most of the FAO, mistrust, suspicion in cooperation with the State Security, etc. Of course, there are still individuals from the Former Agrarian Opposition who show that they are in enemy positions and make hostile speeches, but they cannot influence the rest of the former opposition with the effect previously obtained. Regardless of everything, the FAO contingent must always be stately, because it is quite sensitive.'⁶

5 АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 930, л. 27-28

6 АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 930, л. 9

The documents selected for publication are arranged in chronological order. Included are the most significant documents that clearly show the activity of State Security towards the farmers in the country, whether they are in the opposition agrarian union, or within the framework of the Fatherland Front. Also, published are documents of a purely personal nature, which deal with various problems in the field of agriculture.

In this documentary edition, as well as in the extended electronic version, there are documents that have been published in other collections of the series '*From the archives of State Security*'. The decision to repeat is determined by their particular importance for the overall illumination of the subject under consideration. There are documents in the collection that have not been published in their entirety due to their excessive volume. Selected are those pages that provide some summarized information.

The published documents in the collection are provided by the Ministry of Interior (АКРДО-ПБГДСРСБНА – М). A significant part of them comes from Fund 1 - Ministry of Interior Secretariat; Fund 6 - Investigative Department of the Ministry of Interior; Fund 13 - Documents of the former Office III – SS for combating the internal counter-revolution, Fund 22 - Documents of Office VI of the State Security for combating against the ideological diversion, counter-revolutionary, nationalist and other anti-state actions in the country. Documents were also used by the regional directorates of the Ministry of Interior in the country.

There are 99 documents included in the collection and those included in the extended electronic version (DVD) – 275, and the selection has been made among more than 250 archival units.

The list of documents follows their original titles. Each title contains a short annotation and a description of the document's claim data. When there is no date on the document, the date quoted in square brackets is consistent with the neighboring documents or other sources relevant to the historical event in question.

In compliance with the requirements of the Law on Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army, the documents containing information about third parties have been deleted.

The Reference Mechanism of the edition includes: a list of the abbreviations and a list of the funds and archival units used.

CDDAABCSSISBNA

Списък на документите с анотация

1. Писмо от председателя на Общия земеделски професионален съюз в България до министъра на вътрешните работи, София, 8 март 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 144, л. 1
Известява за учредяването на Общ земеделски професионален съюз, на база на разтурения фашистки такъв. Отбелязва се, че е организиран също като Работническия професионален съюз; отправя се апел към министъра за спиране на действията по отношение на разтурените фашистки организации. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.
2. Окръжно на БЗНС, София, юли 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 244, л. 35-37
Описва направения опит за разцепление на 8 и 9 май 1945 г., когато се организира конференция на БЗНС без съгласието на Постоянното присъствие. Отбелязва се нуждата от силен Земеделски съюз за здраво ОФ управление; набелязани са най-важните идеи в платформата на БЗНС; нарежда се всички организации, създадени преди датата на конференцията, да се отчитат само и единствено на Никола Петков. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.
3. Окръжно №21 на БЗНС – ОФ, София, 23 август 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 3-3 гръб
Искат се сведения по въпроси като: участието на БЗНС в ОФ комитети и във властта; дейност на членове на БЗНС в живота на кооперациите по линия на ОФ; финансова отчетност.
4. Писмо до Никола Петков, Петрич, 5 декември 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 38
Чрез писмото се информира за задържани, тормозени и бити земеделци от членове на РП(к) и за други, които са в неизвестност. Иска се проверка и застъпничеството за тях.
5. Писмо до началника на телеграфно-пощенската станция в град Петрич, 11 декември 1945 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 60
Във връзка със системно укриване на вестник „Народно земеделско знаме” се отправя молба да се потърсят и да се предадат на Градската дружба на БЗНС в Петрич.
6. Телеграма до вестник „Народно земеделско знаме” – София, с. Брезница, 22 януари 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 45
Информира за станалия инцидент, при който е бил задържан млад земеделец. След проведен протест, задържаният освободен със счупена ръка и превързана глава.

7. Доклад за развоя на конференцията на БЗНС – Никола Петков, свикана в Плевен на 21 февруари 1946 г., Плевен, 23 февруари 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 346, л. 2-3
Сведение за организирането на конференцията и спонтанно свикания митинг от привърженици на ОФ, които успяват да разтурят събранието на земеделците и да линчуват лидерите на опозицията от областта. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.
8. Телеграма до БЗНС – Никола Петков, копие до Министерство на вътрешните работи, Съюзна контролна комисия, регентите и министър-председателя, Търговище, 19 април 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 16
С документа се изразява протест поради ареста на член и на секретаря на ЗМС в околията и се отправя молба за тяхното освобождаване.
9. Писмо с № 433 до председателя на околийската земеделска дружба на БЗНС – Никола Петков – Петрич, София, 29 май 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 69
Искат се писмени сведения за това дали има задържани и интернирани сдружени земеделци в околията.
10. Писмо до Никола Петков, Петрич, 3 юни 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 184
Във връзка с писмо №433, в което се искат сведения за задържани лица се дава отговор, че на 8 ноември 1945 г. са задържани над 100 лица, обвинени в организиране на „Английска шпионска мрежа”, които са предадени на военните власти – РО. Информира се, че след продължителен престой в ареста са освободени през февруари 1946 г., след което наново задържани и изпратени в ТВО „Росица”. Изразено е мнение, че този шантаж е дело на РП(к) в момент в който дружбите от околията се присъединяват към БЗНС – Никола Петков.
11. Писмо до Дирекция на Народната милиция, София, 10 октомври 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 26
С писмото се информира за това, че на места органите на Народната милиция, респективно на Държавна сигурност не позволяват да се издават ловни билети на сдружените земеделци или ако има издадени такива, то им се отнемат ловните оръжия.
12. Осведомителен доклад за положението в Земеделския съюз – Никола Петков, София, 12 октомври 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 355, л. 4-5
Данни за положението на БЗНС – Никола Петков в навечерието на изборите за Велико народно събрание.
13. Телеграма до министър-председателя с копие до в. „Народно земеделско знаме”, Горна Джумая¹, 28 октомври 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 56
Информира, че застъпник на отечественофронтовската опозиция след изборите е бил нападат и малтретиран от група ремсисти с цел изземане на изборните книжа във влак, след което е задържан.

¹ Днешен град Благоевград, носи името Горна Джумая до май 1950 г.

14. Писмо до Никола Петков, Хасково, 19 декември 1946 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 61-62**

Свързано е с отслужването на панихида на убит секретар на околийска дружба на БЗНС – Никола Петков. В писмото се дава гласност, че убийците са членове на БРП(к), като един от тях е народен представител, а другите трима са на свобода. Отправена е покана за присъствие на панихидата.

15. Доклад за положението в БЗНС – Никола Петков и задачите на отделение „А” – ДС, София, 18 януари 1947 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 514, л. 1-3**

Данни за разногласия и оформяне на три течения в БЗНС – Никола Петков. Държавна сигурност приема това за възможност за провеждане на активна дейност за максимално отслабване на съюза, за което набелязва мероприятия.

16. Рапорт от началника на отдел „А” до началника на ДС, София, 20 март 1947 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 514, л. 4-7**

В доклада се засяга политическото положение в БЗНС – Оббов, като се отчита наличието на групи при земеделците, които водят борба за надмощие във връзка със свикването на Управителен съвет за избор на ново Постоянното присъствие. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

17. Писмо до Никола Петков, Петрич, 17 май 1947 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 117-117 гръб**

Отправен е упрек за това, че въпреки обещанията за посещение от организатори това не е сторено. Информира за това, че членовете на дружбата са фактически под домашен арест, поради отказа от предоставяне на открити листове за пътуване за каквато и да е цел. Поставен е въпросът за това дали Петричката околийска дружба се ползва с доверието на Постоянното присъствие. В заключение се отправя молба, че ако околийската дружба не се ползва с доверието на ПП и лично на Никола Петков, то следва да се приеме оставката на ръководството ѝ.

18. Телеграма, Свиленград, 29 май 1947 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 17**

Информира за нанесен побой над организатор на земеделска дружба в с. Малки Воден, Свиленградско.

19. Сведение за заседание на Върховния съюзен съвет – БЗНС – Оббов, София, 8 юни 1947 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 244, л. 22**

Посочен е съставът на постоянното присъствие на БЗНС – Оббов. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

20. Декларация от Постоянното присъствие на БЗНС-Никола Петков, София, 19 юни 1947 г.**АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 244, л. 20**

Във връзка с проведените обиски в домовете на земеделци в страната се отправя призив от ПП на БЗНС за запазване от провокации, продължаване на работата, подчертавайки, че Земеделският съюз няма нищо общо с каквито и да е нелегални организации. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

21. Доклад за събрания материал от всички сектори в страната по линия на геметовци, който ги разобличава във водене на нелегална, диверсионна, терористическа и саботажна дейност, [София, юли 1947 г.]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 231, л. 1-9

Отбелязва се, че Никола Петков е продължител на делото на д-р Г. М. Димитров, водейки борба с легални и нелегални средства; свързват водените процеси в страната с Гемето и Никола Петков, дават се примери от много дела, водени срещу опозиционери, които имат контакт с Никола Петков. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

22. Писмо до Дирекция на Народната милиция, София, 1 август 1947 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 25

Информира, затова че е задържан земеделец, за който се иска ходатайство за освобождаване. В резолюцията на документа е отбелязано, че „лицето е изпратено в ТВО – Перник”.

23. Доклад за проведената от органите на Държавна сигурност акция във връзка с разтурянето на БЗНС (о) и изземането на архивата му, София, 28 август 1947 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 232, л. 18-20

Описва направените обиски по домовете на членове на БЗНС (о) и извършените арести; отбелязва се за открити огнестрелно оръжие и боеприпаси. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

24. Писмо до началник отдел I-ви и областните началници на Държавна сигурност, София, 29 август 1947 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4 (Вн), л. 193

Във връзка с акцията по разтуряне на БЗНС – Никола Петков се нарежда: задържаните да се разделят на три категории: лица, срещу които има обвинителен материал да се предават на съдебните власти; такива, за които има данни че работят нелегално да се представят за въдворяване в ТВО; задържани, които са по-малко опасни и срещу декларация да се освобождават. Иззетите архиви да се прегледат и останат на съхранение в ДС; да се съставят описи на запечатаните недвижими и движими имуществва.

25. Доклад за работата по разтурянето на БЗНС – Никола Петков, Варна, 1 септември 1947 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4 (Вн), л. 13-14

Информация за броя на направените обиски на членове и ръководители на БЗНС – Никола Петков в областта и иззетата архивна документация от тях. Споменава се за задържаните лица по време на акцията.

26. Писмо-доклад до началник Дирекция Държавна сигурност с копие до ТВО – Перник, Горна Джумая, 7 октомври 1947 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 20-24

Документът съдържа имената на 14 души с кратки биографични данни за опозиционната им дейност и изразено мнение за това колко да продължи въдворяването на всеки един от тях².

² В документа личат имената на депутат от Великото народно събрание, тези на неговия син, както и на месни земеделци-опозиционери.

27. **Писмо до областния началник на ДС – Горна Джумая, София, 13 октомври 1947 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 25
Предвид дейността, която опозицията развива в областта се изразява мнение, че е целесъобразно представянето на още 9 души и изпращането им в ТВО. Арестите следва да се извършат в цялата област с оглед „парализиране на всякаква вражеска дейност”. Извършването на операцията да стане „без излишен шум и паника”, като се използва момента за вербовка на агентура.
28. **Окръжно на Министерство на вътрешните работи, София, 20 октомври 1947 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 27-27 гръб
Разпорежда, че лицата, в които има вещи, суми и ценности принадлежащи на разтурения БЗНС – Никола Петков следва да направят декларации пред органите на МВР. Всички движими вещи, канцеларски материали и други се разпределят от представители на Държавна сигурност и Народната милиция на техните служби. Оръжия, взривове, боеприпаси и архивите се предават на Държавна сигурност, а парични суми на Българска народна банка. Недвижимите имоти се предават с протокол на Дирекция държавни имоти.
29. **Доклад за състоянието на БЗНС – ОФ към втората половина на м. август 1948 г., [София, август 1948 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 400, л. 1-6
Описва борбите в ПП на БЗНС, откъсване на ПП от земеделските маси, увеличаване влиянието на вражеските елементи и опозиционното настроение сред тях; като заключение се казва, че БЗНС от ОФ организация се превръща в легална форма на прикритие на врага и е необходимо да му се окаже помощ за справяне с положението. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.
30. **Информация за БЗНС – Никола Петков, [след 25 декември 1948 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 400, л. 10-11
Сведение за това, че след смъртта на Никола Петков неговите симпатизанти са в пълна дезорганизация и уплаха; разбирайки силата на властта, тяхното убеждение е, че трябва да навлязат в БЗНС – ОФ, а от там в ЕОПО – ОФ; отчитат се направените опити за създаване на нелегални организации по места, характеризирани като форми на бандитска дейност и чести бягства зад граница. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.
31. **Специално съобщение, София, 27 юни 1949 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1124, л. 4-6
Свързано е със заседание на Постоянното присъствие на БЗНС, на което се разглежда проект за промяна в състава му.
32. **Специално съобщение от Дирекция Държавна сигурност за развоя на фракционните борби в ПП на БЗНС в последно време, София, 11 октомври 1949 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1139, л. 11-18
Описва се наличието на вражда между отделни министри земеделци, най-вече по оста Трайков – Тончев и опитите за надмощие в ПП. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

33. Специално съобщение от отдел I – ДДС за нелегално възобновени николапетковистки организации в Горнооряховска и Търновска околии, София, 17 октомври 1949 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1139, л. 19-21

В документа адресиран до вътрешния министър, обстойно се описват направените разкрития на нелегалната организация от привърженици на бившия БЗНС – Никола Петков. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

34. Сведение от I-ва група, отделение „А” – ДС, отдел I по линия на БЗНС – Никола Петков (разтурен), [София, 5 ноември 1949 г.]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 536, л. 13-14

Информация за структурата и числения състав на ръководните органи на БЗНС – Н. Петков, както и данни за броя на членовете в цялата страна и техния социален статус; отбелязва се, че след разтурянето на партията, част от тях са репресирани, изпращани са в затвори и в ТВО, а след образуването на ЕОПО – ОФ, опозиционерите започват да навлизат в организацията. Отбелязва се за разкрита нелегална организация с предимно студентски състав. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

35. Справка за броя, духа и настроението на николапетковистите, въдворени в ТВО, Б. м., 17 ноември 1949 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 539, л. 23-24

Информация за социалния статус на намиращите се в ТВО привърженици на БЗНС – Н. Петков, техни по-характерни изказвания и настроения. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

36. Справка относно положението в БЗНС – ОФ, [София, ноември 1949 г.]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 536, л. 15-21

Сведение за структурата и членската маса на БЗНС; организационната дейност и финансовото състояние в страната; отразени са примери за несъгласието на по-голямата част от членовете с мероприятията на правителството и ОФ власт и взетите мерки срещу десните елементи в БЗНС. Документът е публикуван В: Държавна сигурност и политическите партии в България.

37. Специално съобщение за изказвания на членове на Постоянното присъствие на БЗНС, София, 23 януари 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1564, л. 1-2

По данни на Държавна сигурност, свързани с предстоящото свикване на Управителния съвет на БЗНС, се прави извод, че търканията в Постоянното присъствие продължават.

38. Справка за прояви на николапетковисти, София, 20 февруари 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 717, л. 10-12

Данни за това, че в различни населени места в страната се събират помощи за близките на николапетковисти, които са в емиграция или в ТВО.

39. Справка за агентурно-оперативната работа по линия на николапетковисти и БЗНС през 1950 г., София, 14 април 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 716, л. 1-24

Данни за дейността на д-р Г. М. Димитров (Гемето) преди и след 9 септември 1944 г., за изградения от него „Национален комитет – Свободна и независима България” и дейността на същия в Париж. Информация за групите български емигранти съсредоточени в Турция, Австрия, Италия. Информация за организационната структура и дейността на БЗНС – Никола Петков в периода 1945-1947 г. Данни за водените разработки по линия на николапетковисти.

40. Писмо №7030 до началник окръжно управление на ДС – Благоевград, София, 9 юни 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 47-49
Нарежда се привеждането в известност на всички лидери на БЗНС – Никола Петков и ЗМС – Сърбински, бившите народни представители, членовете на ВСС и УС, окръжните и околийските организатори, както и други активни членове на БЗНС и ЗМС. Предвижда се подобряване на агентурно-оперативната работа.
41. Справка относно политическото и организационното състояние на БЗНС, София, 13 юли 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1566, л. 1-10
Данни за настроенята, вражеските прояви, отношението на николапетковистите към Съюза. Информация за агентурата по тази линия.
42. Справка за проявите на бившите николапетковисти, гичевисти, геметовци и други вражески настроени земеделски елементи и състоянието на агентурно-оперативната работа сред тях, София, 17 юли 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1567, л. 2-12
Информация за напусналите пределите на страната лидери на БЗНС и тези, които се намират в ТВО и затвори. Данни за водените дела по линия на земеделците и наличната агентура сред тях.
43. Справка за разкрити нелегални николапетковистки организации, София, 5 септември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 717, л. 15-18
Информация за разкритите от органите на Държавна сигурност организации в различни населени места.
44. Предложение от началник отделение „А” при отдел I-ви в Дирекция държавна сигурност, София, 8 септември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 719, л. 1-5
Във връзка с подобряването на работата по линия на николапетковисти се отправя предложение за структурни промени в щата на групата, работеща по николапетковисти. Предвижда се създаването на две групи, които да работят по линията, ръководени от инспектор. Направен е разчет за отговорностите в работата.
45. Справка за изселени видни николапетковисти от София, 13 септември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 717, л. 13-14
Списък с имена на 21 души.
46. Оперативен план за подобряване работата по БЗНС – Никола Петков в затвора в гр. Търново, София, 23 октомври 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 727, л. 22-23
За подобряване на работата сред бившите николапетковисти в затвора е предвидено откриването на една групово активна и няколко лични разработки на обекти лидери на земеделската опозиция.
47. Писмо до началник окръжно управление на ДС – Благоевград, София, 30 октомври 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 96
Иска се започването на активно разработване на всички николапетковистки лидери в района, които до момента не са разработвани.

48. **Справка относно следствието на николапетковистите, София, 12 декември 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32, л. 71-77
Дава сведение за наличието на нелегална земеделска организация на територията на страната.
49. **Отчетен доклад за агентурно-оперативната работа по линия Никола Петков и БЗНС за 1950 г., София, 26 декември 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 618, л. 1-6
Информира за дейността на Държавна сигурност по линия николапетковисти през годината, като не са спестени лошите моменти в работата. Направени са препоръки целящи подобряване на работата като: придобиване на нова агентура; подготовка за реализации на всички разработки на обекти, за които има данни, че развиват вражеска дейност; привличане на следствие на всички николапетковистки лидери, намиращи се в лагери и затвори.
50. **Справка за задържани и подследствени николапетковисти, София, 20 март 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32, л. 178
Информира за броя на задържаните, подследствени, разработвани и засечени в николапетковистка дейност в страната. Данни за иззетите боеприпаси и агитационни материали.
51. **Отчетен доклад за агентурно-оперативната работа по николапетковисти и БЗНС, София, [март 1951 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 807, л. 1-6
Информация за агентурно-информационния апарат, за водените разработки и оказаната помощ по линия на николапетковисти в страната.
52. **Сводка за състоянието и констатираните вражески прояви по линия на БЗНС – ОФ, Хасково, 12 април 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 859, л. 51-52
Информация за числения състав на дружбите от околиците и за това, че ръководствата на БЗНС – ОФ не се ползват с авторитет и не могат да организират членовете за активно участие в провежданите мероприятия на властта.
53. **Справка за вражеската николапетковистка организация, изградена на територията на страната, София, 25 април, 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32, л. 272-280
Информира за броя на задържаните николапетковисти от цялата страна и представя наличните данни за осъществяваната дейност на организацията.
54. **Справка за разкритата николапетковистка нелегална организация, Велико Търново, 31 август 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 39-43
Данни за съществуването и дейността на нелегалната организация. Изброени са лицата, които са нейни членове с кратки биографични данни, като за всеки е посочено дали може и трябва да бъде съден.
55. **Отчетен доклад за извършената работа, София, 31 август 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 807, л. 9-13
Информира за извършената работа по откриване на нови разработки; придобиване на агентура и явочни квартири и извършените мероприятия с тях; оказаната помощ и ръководство в окръзите; данни за щатното разписание на кадрите в отделението.

56. Писмо до отдел I-ви ДС, Велико Търново, 4 септември 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 55а
Информира се за разглеждането на процесите по разработки, водени по линия на николапетковисти.
57. Отчетен доклад, София, 31 октомври 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 807, л. 20-26
Информира за състоянието на водените разработки; допуснати слабости; предстоящи задачи.
58. Списък на николапетковистите намиращи се в търновския затвор, [1951 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 89-91
Документът съдържа имената на 49 души с кратки биографични данни и информация за продължителността на присъдата, както и за какво са осъдени. В списъка има лица, осъдени за разпространяване позиви; за употреба на огнестрелно оръжие при опит за нелегално преминаване границата; за влизане в спор с представител на властта или с органите на милицията.
59. Доклад за формите и методите на борба на антинародните елементи, Велико Търново, 10 март 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 51-52
Описани са всички действия на опозиционно настроените земеделци в окръг Велико Търново.
60. Справка за положението в Постоянното присъствие на БЗНС в последно време, София, 27 май 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 952, л. 8-11
Информация за отделни изказвания на отговорни лица в БЗНС, които показват вътрешнополитическото и личностното противопоставяне.
61. Справка за изказвания, София, 3 октомври 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 952, л. 17
Направените изказвания са на Димитър Гичев и Петър Пасков, намиращи се затвора в Плевен.
62. Справка за разговор между Георги Трайков и началник управление III – ДС, София, 13 ноември 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 952, л. 15-16
В разговора се акцентира върху това, че Георги Трайков знае за наличната агентура на Държавна сигурност в БЗНС. Личните впечатления на автора на документа са, че министър Георги Трайков иска да разбере дали органите на Държавна сигурност се месят в борбите, които стават в БЗНС. В заключение на документа е изразено мнение, „че Георги Трайков знае и за други сътрудници на ДС”.
63. Отчетен доклад за работата на отделение „Николапетковисти” през 1952 г., [София, януари 1953 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 894, л. 1-10
Давайки информация за оперативната обстановка са представени данни за разкритите нелегални организации. В документа е представена работата на отделението срещу николапетковистите и кулаците, водените дела и извършените реализации, както и състояние на агентурно-информационния апарат.

64. **План за провеждане на агентурно-оперативни мероприятия по лидерите на николапетковисти, Велико Търново, 20 март 1954 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 101-104
В документа са предвидени действия за дискредитиране на видни николапетковисти; подработването на други за популяризиране на правителствените мероприятия, като за целта ще бъде инструктирана агентура за работа сред набелязаните лица.
65. **Справка за разгледан политически процес, Русе, 29 април 1954 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3348, л. 3-4
Информира за разгледан процес срещу членове на нелегална николапетковистка организация в Русенско. Подсъдимите са 7 души, от които един осъден на смърт, а останалите на затвор от 1 до 15 години.
66. **Справка за оперативната обстановка по линия на БЗНС (о) от 9 септември 1944 г. до края на 1951 г., София, 25 януари 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1289, л. 1-10
Документът е изготвен от дистанцията на времето и прецизиране на постъпилата информация. Акцентът е поставен върху опозиционната дейност на привържениците на БЗНС (о), а след разтурянето на съюза и върху подемането на нелегална съпротива. Данни за различните нелегални организации в страната и извършваната от тях дейност.
67. **Справка за отношенията между Георги Трайков и Лалю Ганчев, София, януари 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1291, л. 19-20
Документът показва вътрешните противоречия за високи постове в БЗНС.
68. **Справка за изказвания в земеделските среди, София, 5 февруари 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1291, л. 5-7
Информация за изразено мнение по отношение на писаните декларации по приобщаването на бившите опозиционери към ОФ и БЗНС.
69. **Специално съобщение за арестуването на някои опозиционни деятели, София, 5 април 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 19-22
Извършените арести са във връзка с получени данни за образуван нелегален център от бивши привърженици на опозицията. Целта на организацията е да укрепва вражеските позиции на бившите опозиционери и да подпомага материално затворниците – николапетковисти и семействата им, както и освободените от ТВО.
70. **Предложение за създаване на нелегален Геметовски център в София, 11 май 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1295, л. 1-5
Предвижда се създаването на центъра да бъде под аранжимента на ДС, като в него бъдат включени агенти, близки на БНК зад граница. Документът е публикуван в: Държавна сигурност и Вражеските емигрантски организации.
71. **Справка за състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на БЗНС, София, 26 май 1955 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1292, л. 8-13
Информация за оперативния отчет. Изразено е мнение, че агентурно-оперативната работа е незадоволителна, освен това агентурата не на нужната висота. Направени са предложения за подобряване на работата.

72. **Справка за състоянието на работата по линия на николапетковисти, София, 28 май 1955 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1292, л. 1-7

Информация за броя на лицата, водещи се като вражески контингент, данни за оперативния отчет. Споменава се за дейността на опозиционно настроените земеделци. Изразено е мнение, че борбата срещу николапетковистите трябва да се води активно, настъпателно, а особено внимание следва да се обърне за придобиване на ценна агентура с възможност за работа извън пределите на страната.

73. **Специално съобщение, София, 3 юли 1955 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 63-65

Свързано е със създаден контакт между БЗНС и Полската земеделска партия; споменава се за тържествата по случай годишнина от убийството на Александър Стамболийски, както и за проведени събрания в Бургаски окръг.

74. **Предложение за провеждане на комбинация, София, 20 юли 1955 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1294, л. 1-3

Цели се прихващане и създаване на канал, контролиран от Държавна сигурност за узнаване на замислите на земеделската емиграция в Париж.

75. **Специално съобщение, София, август 1955 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 87-89

Свързано е с изказвания, разкриващи вътрешнопартийните разногласия и проблеми в БЗНС; за положението на земеделци, които не са подали декларации за приобщаване към ОФ.

76. **Специално съобщение за проведените от БЗНС събрания с участието на бивши ръководни дейци на опозицията, София, 26 декември 1955 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1293, л. 5-13

Данни за проведени събрания в различни населени места, на които речи произнася Вергил Димов. Отчетено е, че в „резултат на проведените публични събрания и особено в лични разговори с някои бивши дейци на опозицията, последните се съгласяват да се изяснят и приобщят”.

77. **Специално съобщение за резултата от разложението на бившите опозиционери земеделци, София, 31 декември 1955 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1293, л. 1-4

Представен е „мащаба” от провежданите мероприятия от страна на партията, БЗНС, ОФ и ДС във връзка с подаваните декларации за приобщаване към народната власт. Изразено е мнение, че „приобщаването към Отечествения фронт на бившите ръководители дава сериозно отражение сред редови членове на опозицията”. Отчетено е че „в една малка част от бившите опозиционери-земеделци е настъпило сериозно разколебаване, но все още не намират сили да скъсат решително с опозиционните си настроения и да се приобщят към Отечествения фронт. Друга неголяма група от бившите ръководни дейци и активисти на опозицията продължават да стоят на вражеските си позиции, конспирират и се борят срещу народната власт и нейните мероприятия.

78. **Специално съобщение за изказвания, София, 26 януари 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 105-108
Свързано е с изказвания на земеделци на провеждани събрания в различни населени места, като акцента е за подаването на декларации за приобщаване.
79. **Информация за проведено публично събрание, София, 3 февруари 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 109-111
На проведеното събрание реч произнася Борис Бумбаров, с която „разобличава своята опозиционна дейност и тази на Никола Петков”. На събранието се стига до оживено разискване около дейността на бивши опозиционери-земеделци.
80. **Специално съобщение за изказвания на осъдени земеделци опозиционери, София, 5 февруари 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 112-114
Изказванията са свързани с публикувани в пресата декларации и произнесени речи на бивши опозиционери-земеделци.
81. **Справка за вражеската дейност, провеждана от земеделското опозиционно подполие, София, 9 юли 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1458, л. 1-7
Информира за наличието на групи, гравитиращи около видни земеделци, които се обявяват против приобщилите се опозиционери. Отчетен е нов момент в дейността на опозиционно настроените земеделци, създавайки нелегални групи под формата на просветни кръжоци от името на БЗНС.
82. **Справка за състоянието на БЗНС, София, 6 август 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1581, л. 3-15
Данни за броя на дружбите, членовете, социалния състав и структурата на БЗНС. Акцент е поставен върху „промъкнали се” в земеделските дружби вражески елементи и нуждата от прочистването му.
83. **Отчетен доклад по БЗНС (о) – Гичевисти, София, 6 януари 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1494, л. 1-10
Споменава се, че сред привържениците на Димитър Гичев има оформени три групи, които се различават една от друга само по формите, методите и тактиката в борбата им срещу народната власт. Направен е анализ с характерните особености на всяка от трите групи.
84. **Справка за състоянието на БЗНС, София, 28 юли 1958 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1695, л. 1-25
Данни за развитието на БЗНС преди и след 9 септември 1944 г. Информация за броя на членовете и дружбите в страната; ролята на земеделците в изграждането на ТКЗС; данни за промъкналите се опозиционери в БЗНС и дейността им след това. Споменава се дейността на ПП на БЗНС в политико-просветната работа при изграждането на социализма в страната. Данни за броя на лицата, които се водят на отчет от страна на ДС и агентурата по линия на БЗНС.

85. Докладна записка за държанието и проявите на въдворените в ТВО – Белене бивши земеделци опозиционери, София, 24 ноември 1958 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1696, л. 1-5

Данни за броя на опозиционерите-земеделци, намиращи се в ТВО – Белене. Оперативните работници, писали доклада разграничават следните категории: такива, стоящи на вражески позиции, обявявайки се против мероприятията на народната власт и такива, които имат добро поведение, „разложили се” и депозирали пред ръководството на ТВО декларации за приобщаване. Споменава се наличието на наказателна бригада, в която се изпращат тези, които са нарушили дисциплината. Даден е пример с Христо Стоянов, Крум Неврокопски и Александър Пършев, които са изпратени в нея. За неизпълнение на прекомерно висока норма (10 кубика пръст) Христо Стоянов е заставян да работи непрекъснато в продължение на 8 денонощия, без да спи, при което му е нанесен побой с участие на криминалните по време на работа. В следствие на това едното му око изгубва зрението си. Физическа разправа има и над другите двама. Друг вариант на документа е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки.

86. Из „Докладна записка за поведението на осъдените контрареволуционери намиращи се в затворите в страната”, София, 1958 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1696, л. 6-14, 18-19

Информация за броя на изтърпяващите наказание за контрареволуционна дейност; данни за броя и дейността на членовете на бившата земеделска опозиция в затворите в страната. Набелязани са мероприятия за пресичане на организираната и еднолична вражеска дейност сред намиращите се в затворите.

87. Справка за дейността на изменниците на Родината обособени в изменническата организация „Български национален комитет”, София, 25 февруари 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1820, л. 8-15

Данни за създадените организации на земеделците, напуснали пределите на страната. Направени са предложения за подобряване на работата по изменниците на Родината.

88. Справка за проведените беседи с осъдени членове на бившата земеделска опозиция, намиращи с в затвора в Пазарджик, София, 9 март 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1819, л. 1-4 и гръб

Информира за лицата, които са „изразили желание да скъсат с опозиционните си позиции и са изявили готовност за приобщаване с народната власт” и са проведени разговори с тях. Изразено е мнение, че следва да бъде изнесен доклад от едно от лицата, с които е воден разговор и в присъствието на оперативни работници от Държавна сигурност.

89. Справка за дейността на изменниците на Родината от бившата земеделска опозиция и борбата на органите на ДС срещу тях, София, 9 март 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1820, л. 1-7

Информация за броя на емигрантите от среди на БЗНС; за образуването и структурата на Български национален комитет – „Свободна и независима България”. Сведение за свършената работа от страна на Държавна сигурност по линия на близките на изменниците на Родината.

90. **Справка-обзор за състоянието и дейността на бившата земеделска опозиция през различните периоди на съществуване, София, 17 август 1959 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1822, л. 2-12
Информация за съществуването на БЗНС преди и след 9 септември 1944 г. Представени са данни за ликвидираните нелегални групи и членовете им; направен е коментар за приобщилите се към ОФ земеделци-опозиционери. Изразено е мнение, че бившите опозиционери са в състояние отново да пристъпят към изграждане на нелегални групи за подривна дейност. Отчетени са слабостите в дейността на ДС по изменническите организации и техните лидери; лошото възпитание на агентурата; незадоволителната работа със затворниците по привличането им за агенти. Набелязани са мероприятия по внедряване на агентура в БНК; създаване на нелегална организация, ръководена от Държавна сигурност; да продължи изпращането на агенти зад граница; вербовка на нови агенти.
91. **Из „Справка за поведението на освободените от затвора и ТВО бивши лидери на земеделската опозиция и буржоазни партии”, София, 10 октомври 1959 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1791, л. 2-11
Кратки биографични данни, информация за времето прекарано в затворите и ТВО, както и отношението им към властта. Пълният текст на документа е публикуван в: Десталинизацията – дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953-1964).
92. **Справка за разложението на бившата земеделска опозиция, София, октомври 1959 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1823, л. 1
Информация за броя на лицата, предприели приобщаване към ОФ.
93. **План на отделение I-во при Управление VI – ДС по линия на бивша земеделска опозиция за 1971 г., София, 23 декември 1970 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 799а, л. 9-18
Като основни проблемни въпроси за решаване през годината са определени: „издирване и установяване на всички синове и дъщери на бивши лидери на БЗО живущи в София и вземане отношение от отделението към всекиго по отделно”; придобиване на сътрудници, които да работят по вражеската емиграция. Предвидена е работа по разработките; по обектите от вражеската емиграция; по сигналите; по възпитанието и ръководството на агентурата; по контингента; профилактични мероприятия и оказване на помощ на окръзите.
94. **Из „Справка за опита в оперативната работа против служби и лица на империалистическите държави, провеждащи идеологическа диверсия сред реакционните среди в страната”, София, 22 септември 1972 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 374, л. 57-62; 65-66
Отбелязано е, че „дейността на ДС е насочена главно за установяване и наблюдение на вражеския контингент по линия на БЗО и разработване на обектите, провеждащи противодържавна дейност”. Информира се за това, че като метод на работа се използва профилактиката.
95. **Протест до Председателя на Държавния съвет на Народна република България, с. Черни Вит, 4 октомври 1972 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 466, л. 46-46 гръб
В писмото-протест до Тодор Живков, авторът на писмото отправя молба, да му бъдат върнати всички иззети ръкописи и да му бъде вдигнат изселническият режим. Освен това, българското правителство да уведоми „Организацията на обединените нации” и „Организацията на преследваните в света интелектуалци” за изземането на ръкописите му.

96. Заповед на министъра на вътрешните работи на Народна република България, октомври 1972 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 374, л. 70-71

Отнася се за награждаване на служители и агент, работили по разкриване, документиране и пресичане на дейността на младежка нелегална група, съставена от синове на лидери на бившата земеделска опозиция.

97. Отчетен доклад на отделение I-во по линия на бивша земеделска опозиция за 1972 г., София, 16 декември 1972 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 799а, л. 32-44

Дадена е информация по делата, водени на оперативен отчет; дейността по получените сигнали; данни за контингента и работата с агентурата по линията. Направени са изводи и препоръки.

98. Справка за подривната дейност на враждебната емигрантска организация „Български национален комитет“, София, 23 април 1973 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 828а, л. 2-9

Данни за структурата на „Български национален комитет“. Информира за тактиката в подривната дейност срещу НР България.

99. Справка за оперативната обстановка през 1973 г. по линия на бивша земеделска опозиция, София, 6 септември 1973 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 799а, л. 71-74

Според автора на документа съществува „известна обърканост сред бившите дейци на БЗО, приобщените и някои двучино приобщили се, които изразяват своето отрицателно становище и неудовлетвореност от политиката на правителствата на главните капиталистически държави“. Отчетено е, че се търсят нови форми за подривна дейност: подработване на младежта за членове на БЗНС; навлизане в политическия и държавен апарат и заемане на високи постове.

List of Documents with Annotation

- 1. Letter from the Chairman of the Unified Agrarian Professional Union in Bulgaria to the Minister of the Interior, Sofia, March 8, 1945**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 144, л. 1
The establishment of a Common Agricultural Professional Union has been announced, based on the disbanded fascist union. It is noted that it is also organized as the Workers' Union; an appeal is made to the Minister for the suspension of the actions concerning the disbanded fascist organizations. The document is published in: State Security and the political parties in Bulgaria.
- 2. Circular letter of the Bulgarian Agrarian People's Union, Sofia, July, 1945**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 244, л. 35-37
It describes the attempted splitting on May 8 and 9, 1945, when a conference of the BAPU was organized without the consent of the Permanent Presence (PP). There is a need for a strong Agrarian Union for strong Fatherland Front governance; the most important ideas on the platform of the Agrarian Union have been outlined; it is up to all organizations created before the date of the conference to be taken into account and solely by Nikola Petkov. The document is published in: State Security and the political parties in Bulgaria.
- 3. Circular letter No 21 of the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front, Sofia, August 23, 1945**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 3-3 гръб
Information is requested on issues such as: the participation of the Agrarian Union in the committees and in the authority; the activity of members of the Agrarian Union in the life of the cooperatives in line with the Fatherland Front; financial reporting.
- 4. Letter to Nikola Petkov, Petrich, December 5, 1945**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 38
The letter informs about detainees, harassed and beaten farmers by members of the Residency undercover - RU (k) and others who are missing. Verification and advocacy is required.
- 5. Letter to the Head of the Telegraph Post Office in Petrich, December 11, 1945**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 60
In connection with the systematic concealment of the newspaper 'National Agrarian Flag', a request is made to request and surrender to the Civil local party group of the Bulgarian Agrarian People's Union in Petrich.
- 6. Telegram to the National Agricultural Flag newspaper - Sofia, the village of Breznitsa village, January 22, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 45
It provides information about the incident in which a young farmer was arrested. After a protest, the detainee was released with a broken arm and bandaged head.

- 7. Report on the Development of the Conference of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov, convened in Pleven on February 21, 1946, Pleven, February 23, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 346, л. 2-3
Information is provided on the organization of the conference and the spontaneously summoned rally of Fatherland Front supporters who managed to break up the assembly of farmers and to lynch the leaders of the opposition from the region. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.
- 8. Telegram to the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov, copy to the Ministry of Interior, Union Control Committee, the Regents and the Prime Minister, Targovishte, April 19, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 16
The document expresses the protests on the grounds of the arrest of a member and the secretary of the Agrarian Youth Union in the district and a request for their release is made.
- 9. Letter No 433 to the President of the Regional Agrarian Friendship of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov - Petrich, Sofia, May 29, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 69
Written information is required as to whether there are detained and interned affiliated farmers in the region.
- 10. Letter to Nikola Petkov, Petrich, June 3, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 184
In connection with letter No 433 asking for information on detained persons, it is replied that on November 8, 1945, more than 100 persons were charged with organizing an English Spy Network, which were handed over to the military authorities. They were informed that after a lengthy stay in the detention facility they were released in February 1946, after which they were reinstated and sent to labor correction dormitory - Rositsa. It was expressed that this blackmail was done by the RU (k) at a time when the neighboring companies joined the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov.
- 11. Letter to People's Militia Directorate, Sofa, October 10, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 26
The letter informs that, in some places, the organs of the People's Militia or the State Security, respectively, do not allow the issuing of hunting tickets to the affiliated farmers or, if issued, their hunting weapons are to be seized.
- 12. Information report on the situation in the Agrarian Union - Nikola Petkov, Sofia, October 12, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 355, л. 4-5
Information on the situation of the Bulgarian Agrarian People's Unit - Nikola Petkov on the eve of the elections for the Grand National Assembly.

13. **Telegram to the prime Minister with a copy to the newspaper ‘National Agrarian Flag’, Gorna Dzhumaya¹, October 28, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 56
It informs that an advocate of the Fatherland Front opposition after the election has been attacked and abused by a group of criminals in order to seize the election papers on a train, and then he was detained.
14. **Letter to Nikola Petkov, Haskovo, December 19, 1946**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378 (Бл), л. 61-62
It is related to the servicing of the memorial service of the assassinated secretary of the local party group of the Bulgarian Agrarian People’s Union - Nikola Petkov. The letter says that the murderers are members of the Bulgarian Labor Party BLP (k), one of them being a Member of the Parliament and the other three are at large. An invitation was made for presence at the memorial service.
15. **Report on the status of the Bulgarian Agrarian People’s Union – Nikola Petkov and the tasks in front Unit ‘A’ – State Security, Sofia, January 18, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 514, л. 1-3
Data on disagreements and shaping of three trends in the Bulgarian Agrarian People’s Union - Nikola Petkov. State Security considers this as an opportunity to carry out active activity to maximize weakening of the alliance, for which it identifies some actions.
16. **Report by the head of unit ‘A’ to the chief of State Security, Sofia, March 20, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 514, л. 4-7
The report deals with the political situation in the Bulgarian Agrarian People’s Union - Obbov, taking into account the presence of groups with farmers who fight for supremacy in connection with the convening of a Management Board for the election of a new Permanent Presence. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.
17. **Letter to Nikola Petkov, Petrich, May 17, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл), л. 117-117 гръб
It is a reproach that despite promises to visit organizers this is not done. It informs that members of the political group are actually under house arrest, due to refusal to provide open travel lists for any purpose. The question has been raised whether Petrich’s local political group enjoys the trust of the Permanent Presence. Finally, it is requested that if the local political group does not enjoy the trust of the Permanent Presence and personally of Nikola Petkov, it should be accepted the resignation of its leadership.
18. **Telegram, Svilengrad, May 29, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 17
Informs about beating a farmer in the village of Malki Voden, Svilengrad region.
19. **Information regarding a meeting of the Supreme Union Council – Bulgarian Agrarian People’s Union - Obbov, Sofia, June 8, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 244, л. 22
The composition of the Permanent Presence of the BAPU - Obbov is mentioned. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

¹ Today's town of Blagoevgrad was named Gorna Dzhumaya until May 1950.

20. Declaration by the Permanent Presence of the Bulgaria Agrarian People's Union – Nikola Petkov, Sofia, June 19, 1947

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 244, л. 20

In connection with searches conducted in the homes of farmers in the country, a call was made by the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union to preserve provocation, continuing work, emphasizing that the Agricultural Union has nothing to do with any illegal organizations. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

21. A report on the collected material from all sectors in the country in line with the Gemetovtsi, which exposes them as conducting illegal, diversified, terrorist and sabotage activity [Sofia, July 1947]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 231, л. 1-9

It is noted that Nikola Petkov is a continuation of the activity of Dr. G. M. Dimitrov, fighting by using legal and illegal means; links the ongoing processes in the country with Gemeto and Nikola Petkov, examples of many cases brought against opposition members who are in contact with Nikola Petkov. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

22. Letter to the People's Militia Directorate, Sofia, August 1, 1947

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 577, л. 25

It informs that a farmer has been detained for whom an intercession for release is sought. The resolution of the document noted that 'the person was sent to Labor correction dormitory – Pernik'.

23. Report on the actions taken by the State Security authorities in connection with the dissolution of the Bulgarian Agrarian People's Union and the seizure of its archives, Sofia, August 28, 1947

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 232, л. 18-20

It describes the searches made at the homes of members of the Bulgarian Agrarian People's Union and or arrests executed; It informs about open firearms and ammunition found. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

24. Letter to the head of Unit I and the regional heads of State Security, Sofia, August 29, 1947

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4 (Вн), л. 193

In connection with the dissolution of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov, it is ordered: the detainees are to be divided into three categories: persons against whom the indictment must be handed over to the judicial authorities; those who are reported to be working illegally to appear in the Labor correction dormitories; detained, who are less dangerous and against a declaration to be released. The archives seized are to be reviewed and stored in the State Security; inventories are to be compiled of sealed immovable and movable properties.

25. **Report on the activities related to the dissolution of the Bulgarian Agrarian People's Union – Nikola Petkov, Varna, September 1, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4 (Вн), л. 13-14
Information on the number of searches made by members and leaders of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov in the area and the seized archival documentation from them.
26. **Letter-report to the head of State Security Directorate with a copy to Labor correction dormitory – Pernik, Gorna Dzhumaya, October 7, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 20-24
The document contains the names of 14 people with some brief biographical data about their opposition activities and expressed their opinion on how long they should continue to be sent there against their will.²
27. **Letter to the Regional head of State Security – Gorna Dzhumaya, Sofia, October 13, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 25
Given the activity developed by the opposition in the field, it is believed that it is expedient to present another 9 people and send them to the Labor correction dormitory. Arrests should be carried out across the area to 'paralyze any hostile activity'. Perform the operation 'without excessive noise and panic' by using the time to recruit an agency.
28. **Circular Letter of the Ministry of Interior, Sofia, October 20, 1947**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 27-27 гръб
It orders that the persons in which there are belongings, sums and valuables belonging to the dissolved Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov are to make declarations to the bodies of the Ministry of Interior. All movables, stationery, and others are distributed by representatives of the State Security and the People's Militia of their services. Weapons, explosions, ammunition and archives are handed over to State Security, and money amounts to the Bulgarian National Bank. The real estates are transferred with a protocol to the State Property Directorate.
29. **Report on the state of the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front to the second half of August, 1948 [Sofia, August 1948]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 400, л. 1-6
It describes the struggles in the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union, the detachment of the PP from the agricultural masses, increasing the influence of the enemy elements and the opposition attitudes among them; as a conclusion, it is said that the BAPU, from a FF organization becomes a legal form of enemy cover and needs to be helped to deal with the situation. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

² The document features the names of a MP from the Grand National Assembly, those of his son, as well as local farmers-oppositionists.

30. Information about the Bulgarian Agrarian People's Union – Nikola Petkov, [after December 25, 1948]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 400, л. 10-11

Some data is provided, i.e. after the death of Nikola Petkov, his sympathizers are in complete disorganization and fright; Understanding the power of power, their conviction is that they have to enter the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front, and from there to the Unified Public and Political Organization – Fatherland Front (UPPO - FF); the attempts to create illegal organizations at the various places, characterized as forms of bandit activity and frequent escapes across borders are taken into account. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

31. Special announcement, Sofia, June 27, 1949

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1124, л. 4-6

It is related to a meeting of the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union, which is considering a project for a change in its composition.

32. Special Message from the State Security Directorate on development of fractional struggles in the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union recently, Sofia, October 11, 1949

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1139, л. 11-18

Describing the feuding of individual ministers of agriculture, especially with regard to Traykov-Tonchev and the attempts for supremacy in the Permanent Presence. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

33. Special Statement from Unit I – State Security for illegally renewed Nikola Petkov organizations in the regions of Gorna Oryahovitsa and Tarnovo, Sofia, October 17, 1949

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1139, л. 19-21

The document addressed to the Minister of Interior describes the revelations made of the illegal organization by supporters of the former Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

34. Information from Group I, Unit 'A' – State Security, Unit I in line with the Bulgarian Agrarian People's Union /broken-up/, [Sofia, November 5, 1949]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 536, л. 13-14

Information on the structure and number of members of the Managing Authorities of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov, as well as data on the number of members throughout the country and their social status; it is noted that after the dissolution of the party, part of them were repressed, sent to prisons and Labour educational school lodgings, and after the formation of the Unified Public and political Organization – Fatherland Front (UPPO – FF), the opposition began to enter the organization. Information is provided that clandestine organization with mostly student staff has been disclosed. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

35. References on the number, attitudes and moods of the Nicolapetkovists, which were sent to the Labor correction dormitories, Б.м., November 17, 1949

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 539, л. 23-24

Information about the social status of the supporters of the Bulgarian Agrarian People's Union - Nikola Petkov, their more characteristic speeches and attitudes. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.

- 36. Reference on the atmosphere in the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front, [Sofia, November 1949]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 536, л. 15-21
Information on the structure and membership of the Agrarian Union; organizational activity and financial situation in the country; examples of the disagreement of the majority of the members with the Government and the Fatherland Front and the measures taken against the right elements in the BAPU are reflected. The document is published in: State Security and the Political Parties in Bulgaria.
- 37. Special information on the statements made by members of the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian people's Union, Sofia, January 23, 1950**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1564, л. 1-2
According to State Security data related to the forthcoming convocation of the Managing Board of the Bulgarian Agrarian People's Union, it is concluded that the arguments in the Permanent Presence continue.
- 38. Report on some actions taken by the Nicolapetkovists, Sofia, February 20, 1950**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 717, л. 10-12
Data on the fact that in the various populated places in the country, aids are collected for the relatives of Nicolapetkovists, who are in emigration or in labor correction dormitories.
- 39. Reference on the operational activities of agents in line with the Nicolapetkovists and the Bulgarian Agrarian People's Union in 1959, Sofia, April 14, 1950**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 716, л. 1-24
Data on the activity of Dr. G. M. Dimitrov (Gemeto) before and after September 9, 1944 no the 'National Committee – Free and Independent Bulgaria' established by him and his activity in Paris. Information on the groups of Bulgarian emigrants centered in Turkey, Austria, Italy; Information on the organizational structure and the activity of the BAPU – Nikola Petkov within 1945 – 1947; Data on the developments held in line with the Nicolapetkovists.
- 40. Letter No 7030 to the head of the regional office of State Security – Blagoevgrad, Sofia, June 9, 1950**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 47-49
All the leaders of the Bulgarian Agrarian Union - Nikola Petkov and Agrarian Youth Union - Serbinski, the former MPs, the members of the Supreme Judicial Court and the Managing Board, the district and regional organizers, as well as other active members of the Bulgarian Agrarian People's Union and the Agrarian Youth Union, have been appointed. Improvement of the operational activities of agents is envisaged.
- 41. Reference on the political and organizational state of the Bulgarian Agrarian People's Union, Sofia, July 13, 1950**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1566, л. 1-10
Data on moods, enemy activities, the attitude of the Nicolapetkovists to the Agrarian Union; Information on the agents related to this.

42. **Reference on the actions of the former Nicolapetkovists, Gichevists, Gemetovtsi and other enemy elements with negative attitude towards agriculture and the state elements and the status of the operational activities of agents amongst them, Sofia, July 17, 1950 July 17, 1950.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1567, л. 2-12

Information is provided about the leaders of the Agrarian Union who have left the country, and those who are in prison or in labor correction dormitories.

43. **Reference on discovered illegal organizations of Nicolapetkovists, Sofia, September 5, 1950.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 717, л. 15-18

Information on the illegal organizations disclosed by the State Security by the State Security authorities in various populated places.

44. **Proposal by the head of Unit ‘A’ to Division I – State Security Directorate, Sofia, September 8, 1950**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 719, л. 1-5

In connection with the improvement of work on Nicolapetkovists, a proposal for structural changes in the state of the group working on the Nicolapetkovists is proposed. It is envisaged to set up two groups to work on the line in question, run by an inspector. An estimate of work responsibilities is made.

45. **References for prominent Nicolapetkovists interned from Sofia, September 13, 1950**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 717, л. 13-14

A list of names of 21 persons is presented.

46. **Operational plan for improving the work on the Bulgarian Agrarian People’s Union – Nikola Petkov in the prison in Tarnovo, October 23, 1950**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 727, л. 22-23

In order to improve the work among the former Nicolapetkovists in the prison, the opening of a group active and several personal developments of objects of the leaders of the agricultural opposition is envisaged.

47. **Letter to the head of regional office of State Security – Blagoevgrad, Sofia, October 30, 1950**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 381 (Бл), л. 96

The active development of all the leader of Nicolapetkovists in the region, who have not been developed, is requested.

48. **Reference on the investigation of the Nicolapetkovists, Sofia, December 12, 1950**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32, л. 71-77

Information is provided on the existence of an illegal agricultural organization on the territory of the country.

- 49. Report on the operational work of agents on Nikola Petkov and the Bulgarian Agrarian People's Union for 1950, Sofia, December 26, 1950**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 618, л. 1-6
Information is provided about the activities of State Security on the line of Nicolapetkovists during the year, and the bad moments in the work have not been saved. Recommendations were made to improve work, such as: acquiring new agents; preparing for the realization of all developments of objects for which there is evidence that they are developing enemy activities; attracting the result of all Nicolapetkovists leaders in camps and prisons.
- 50. Reference on detained and investigated Nikolapetkovists, Sofia, March 20, 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32, л. 178
Informs about the number of detained, investigated, developed and detected in implementing activities related to Nikola Petkov in the country. Data on the seized ammunition and agitation materials is provided.
- 51. Report on the operational activities of agents on Nikola Petkov and the Bulgarian Agrarian People's Union, Sofia, [March, 1951]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 807, л. 1-6
Information on the informative mechanisms of agents, in the developments being implemented and the assistance provided with regard to the Nicolapetkovists in the country.
- 52. Report on the state and the enemy activities found in line with the Bulgarian Agrarian People's Union – Fatherland Front, Haskovo, 12 April 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 859, л. 51-52
Information is provided on the number of the members of the local political groups and that the leaders of the BAPU – FF do not have the relevant reputation and cannot organize their members to actively participate in the activities of the government held.
- 53. Reference on the enemy Nicolapetkovists organization, build on the territory of the country, Sofia, April 25, 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32, л. 272-280
Informs about the number of Nicolapetkovists detained throughout the country and presents all data available regarding the activities implemented by the organization.
- 54. Reference of the illegal organization of Nicolapetkovists found, Veliko Tarnovo, August 31, 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 39-43
Data on the existence and operation of the illegal organization. Those who are members of the organization with short biographical data are listed, and for each of them it is mentioned whether he can and should be under trial.
- 55. Report on the activities implemented, Sofia, August 31, 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 807, л. 9-13
It provides information about the work on opening new developments; recruitment of agents and acquiring lodgings, and the actions implemented in them; the assistance given and leadership in the regions; details on the registry of staff in the division.

- 56. Letter to Unit I – State Security, Veliko Tarnovo, September 4, 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 55а
It provides information about the examination of development processes led by the Nicolapetkovists.
- 57. Report, Sofia, October 31, 1951**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 807, л. 20-26
Information is provided about the developments lead; weaknesses allowed; upcoming tasks.
- 58. List of Nicolapetkovists located in the prison of Tarnovo [1951]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 89-91
The document contains the names of 49 people with short biographical data and information on the length of the sentence, as well as what they have been convicted of. In the list there are persons convicted of spreading posters; for using firearm when attempting to cross the border illegally; entering into a dispute with a representative of the government or with the Militia authorities.
- 59. Report on the forms and methods for fighting the anti-national elements, Velico Tarnovo, March 10, 1952**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 51-52
All the actions of the opposition-oriented farmers in Veliko Tarnovo are described.
- 60. Reference on the situation in the Permanent Presence of the Bulgarian Agrarian People's Union in recent times, Sofia, May 27, 1952**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 952, л. 8-11
Information is provided on individual statements of responsible persons in the Bulgarian Agrarian People's Union which imply inner – political and personal opposition.
- 61. Reference on statements, Sofia, October 3, 1952**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 952, л. 17
The statements are made by Dimitar Gichev and Petar Paskov, being in prison, in Pleven.
- 62. Reference on a conversation between Georgi Traykov and the head of Office III – State Security, Sofia, November 13, 1952**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 952, л. 15-16
The conversation emphasizes that Georgi Traykov knows about the available State Security agents in the Bulgarian Agrarian People's Union. The personal impressions of the author of the document are that Minister Georgi Traykov wants to know whether the State Security authorities are interfering in the struggles that are taking place in the Agrarian Union. The conclusion of the document is that 'Georgi Traykov knows about other State Security associates'.
- 63. Report on the activities of division 'Nicolapetkovists' division in 1952 [Sofia, January, 1953]**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 894, л. 1-10
It provides information on the operating environment and some data is given on the detected illegal. The paper presents the work of the divisions against Nicolapetkovists and Kulaks Division, the cases conducted and the realizations carried out, as well as the state of the information and the information mechanisms.

- 64. Plan for holding operational activities of agents on the leaders of Nicolapetkovists, Veliko Tarnovo, March 20, 1954**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 720, л. 101-104
The document provides for actions to discredit prominent Nicolapetkovists; the preparation of others for the promotion of government events, and for that purpose an agency for work among the targeted persons will be instructed.
- 65. Reference on the political process, Rouse, April 29, 1954**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3348, л. 3-4
It informs about a process against members of the illegal Nicolapetkovists organization in the region of Rouse. The defendants are seven people, of whom one is sentenced to death, and the others are sentenced to imprisonment from 1 to 15 years.
- 66. Reference on the operational situation in line with the Bulgarian Agrarian People's Union (o) dated September 9, 1944 until the end of 1951, Sofia, January 25, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1289, л. 1-10
The document is drawn from the distance of time and the précising of the information received. The emphasis is placed on the opposition activities of the supporters of the Agrarian Union (o), and after the dissolution of the Union and the overcoming of illegal resistance. Data is provided on the various illegal organizations in the country and their activities.
- 67. Reference on the relationship between Georgi Traykov and Lalyo Ganchev, Sofia, January 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1291, л. 19-20
The document presents the inner conflicts for higher posts in the Bulgarian Agrarian People's Union.
- 68. Reference on some statements in the agrarian area, Sofia, February 5, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1291, л. 5-7
Information about expressed opinion on the written declarations on the inclusion of former opposition parties to the Fatherland Front and the Bulgarian Agrarian People's Union.
- 69. Special statement about the arrest of some opposition activists, Sofia, April 5, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 19-22
The arrests made are in connection with data obtained from an illegal center formed by former opposition supporters. The aim of the organization is to strengthen the enemy positions of the former opposition and to assist prisoners - the Nicolapetkovists and their families, as well as those released from the Labor correction dormitories.
- 70. Proposal for establishing of illegal Gemetovtsi center in Sofia, May 11, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1295, л. 1-5
It is envisaged that the establishment of the center will be under the arrangement of the State Security Service, involving agents close to Bulgarian National Committee abroad. The document is published in: State Security and the Enemy Emigrant Organizations.
- 71. Reference on the state of the operational activities of agents in line with the Bulgarian Agrarian People's Union, Sofia, May 26, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1292, л. 8-13
Information on the operational report. An opinion was expressed that the operational activities of agents are not satisfactory, and what is more agents are not at the necessary level. Some proposals have been made for the improvement of operation.

- 72. Reference on the state of the activity in line with the Nicolapetkovists, Sofia, May 28, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1292, л. 1-7
Information on the number of persons in the enemy contingent, operational report data. The activities of opposition-minded farmers are mentioned. An opinion was expressed that the fight against the Nicolapetkovists must be vigorously pursued, and that particular attention should be paid to the acquisition of a valuable agents with the possibility of working outside the country.
- 73. Special announcement, Sofia, July 3, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 63-65
It is related to the established contact between the Agrarian Union and the Polish Agrarian Party; the celebrations on the anniversary of Alexander Stamboliyski's murder; as well as the meetings held in the region of Bourgas, are mentioned.
- 74. Proposal for making a combination, Sofia, July 20, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1294, л. 1-3
The aim is to catch up and create a canal, controlled by the State Security for learning the intentions of the agrarian emigration in Paris.
- 75. Special announcement, Sofia, August, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 87-89
It is related to speeches revealing the intraparty disagreements and problems in the Agrarian Union; for the situation of farmers who have not submitted declarations of inclusion to the Fatherland Front.
- 76. Special announcement about the Bulgaria Agrarian People's Union meetings held with the participation of former opposition leaders, Sofia, December 26, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1293, л. 5-13
Information is provided on meetings held in different populated places, where Vergil Dimov have delivered speeches. It was reported that 'in the result of the public meetings held and especially in personal conversations with some former opposition figures, the latter agreed to clarify themselves and to join.'
- 77. Special announcement of the outcome of the disintegration of former opposition farmers, Sofia, December 31, 1955**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1293, л. 1-4
The 'scale' of the activities carried out by the Party, the Agrarian Union, the State Agency for the Interior and the State Security Service in relation to the declarations for inclusion in the People's Government was presented. It is believed that 'the inclusion of the former leaders to the Fatherland Front has a serious impact on ordinary members of the opposition.' It is reported that 'a small part of the former opposition politicians has experienced a serious embarrassment, but they still do not have the strength to break up with their opposition sentiments and to join the Fatherland Front. Another small group of former leaders and opposition activists continue to stand in their enemy positions, conspire and fight against the people's power and its actions.

- 78. Special announcement regarding speeches, Sofia, January 26, 1956**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 105-108
It is related to speeches of farmers at meetings held in different populated places, with the emphasis on submitting declarations for inclusion.
- 79. Information on a public meeting held, Sofia, February 3, 1956**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 109-111
Boris Boubarov delivered a speech at the meeting, which 'exposes his opposition activities to that of Nikola Petkov'. The meeting brings a lively debate about the activities of former opposition farmers.
- 80. Special announcement regarding statements of convicted opposition farmers, Sofia, February 5, 1956**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3345, л. 112-114
The statements are related with declarations and speeches delivered by former opposition farmers, published in the press.
- 81. Reference regarding the enemy activity conducted by the opposition farmers' illegal activity, Sofia, July 9, 1956**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1458, л. 1-7
It provides information about the presence of groups gravitating around prominent farmers who oppose the opposed parties. A new moment has been reported in the activities of the opposition farmers, creating illegal groups in the form of educational circles on behalf of the Bulgarian Agrarian People's Union.
- 82. Reference on the state of the Bulgarian Agrarian People's Union, Sofia, August 6, 1957**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1581, л. 3-15
Data is provided on the number of local party groups, members, social and structure composition of the Agrarian Union. Emphasis is placed on the enemy elements 'who have snatched themselves into the farm' and the need to clean it.
- 83. Report on the Bulgarian Agrarian people's Union (o) – Gichevists, Sofia, January 6, 1958**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1494, л. 1-10
It is mentioned that among the supporters of Dimitar Gichev (aka Gichesvists) there are three groups formed which differ from one another only in the forms, methods and tactics in their struggle against the people's power. An analysis is made with the features of each of the three groups.
- 84. Reference on the state of the Bulgarian Agrarian People's Union, Sofia, July 28, 1958**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1695, л. 1-25
Data on the development of the Bulgarian Agrarian People's Union before and after 9 September 1944. Information on the number of members and local party groups in the country; the role of farmers in the construction of the cooperative farms; data about the incoming opposition members of the Agrarian Union and their activities afterwards. It mentions the activity of the PP of the Bulgarian Agrarian People's Union in the political and educational work in the building of socialism in the country. Data is provided on the dangers of the persons being reported by the State Security and the agents in line with the Bulgarian Agrarian People's Union.

- 85. Report on the behavior and actions of those sent to the Labor correction dormitory – Belene former opposition farmers, Sofia, November 24, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1696, л. 1-5
Data on the number of opposition farmers in the Labor correction dormitory - Belene. The operating staff who wrote the report distinguished between the following categories: those standing in enemy positions, declaring themselves against the actions of the people's power and those who had good behavior, 'decomposed' and deposited declarations of inclusion in front of the leadership of the Labor correction dormitories. It is mentioned about the presence of a criminal brigade in which those who violated the discipline are sent. An example is given to Hristo Stoyanov, Krum Nevrokopski and Alexander Parshev, who are sent to it. For failure to perform an excessively high standard (10 cubes of soil), Hristo Stoyanov was forced to work continuously for 8 days without sleeping, and he was beaten with the involvement of the criminal at work. As a result, one eye lost its sight. There is a physical dispute over the other two. Another version of the document is published in: State Security - administrative, measures of compulsion and punitive measures.
- 86. From „Report on the behavior of the convicted counter-revolutionaries being in prisons throughout the country’ Sofia, 1958**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1696, л. 6-14, 18-19
Information on the number of those serving the penalty for counterrevolutionary activity; data on the number and activity of members of the former agrarian opposition being in prisons in the country. There have been events aimed at crossing the organized and sole enemy activity among those in being in prisons.
- 87. Reference on the activities of traitors of the motherland, set on the traitors’ organization ‘Bulgarian National Committee’, Sofia, February 25, 1959**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1820, л. 8-15
Data is provided on established organizations of farmers who left the country. Proposals have been made to improve work on the motherland's traitors.
- 88. Report on the conducted interviews with convicted members of the former agricultural opposition, who were in prison in Pazardzhik, Sofia, March 9, 1959**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1819, л. 1-4 и гръб
Information is provided about people who 'have expressed their willingness to break up with their opposition positions and have expressed readiness for inclusion with the people's power' and have had conversations with them. It was argued that a report should be made by one of the people who were also in charge of the conversation and in the presence of State Security operative workers.
- 89. Reference on the activity of the traitors of the motherland from the Former Agrarian Opposition and the fight of State Security authorities against them, Sofia, March 9, 1959**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1820, л. 1-7
Information is provided on the number of emigrants from the circles of the Bulgarian Agrarian People's Union; on the formation and structure of the Bulgarian National Committee – 'Free and Independent Bulgaria'. Statement of the work done by State Security in line with the relatives of the traitors of the motherland.

90. **Report and survey of the state and activity of the former agrarian opposition during its various periods of existence, Sofia, August 17, 1959.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1822, л. 2-12

Information is provided on the existence of the Agrarian Union before and after 9 September 1944. Data on the illegal groups and their members is presented; a comment is made on the opposition farmers who joined the Fatherland Front. It is believed that former opposition parties are able to re-build illegal sub-activity groups. The weaknesses in the activity of the State Security with regard to the traitors' organizations and their leaders are taken into account; the bad sides of the upbringing of agents; unsatisfactory work with prisoners on attracting them to agents. There have been noticed measures for the entering agents in the Bulgarian National Committee; creating an illegal organization run by State Security; to continue sending agents abroad; recruiting new agents.

91. **From 'Report on the behavior of the released prisoners and those released from the Labor correction dormitories, former leaders of the agrarian opposition and the bourgeois parties.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1791, л. 2-11

Brief biographical data, information on time spent in prisons and the Labor correction dormitories, and their attitude to power. The full text of the document is published in: Desalinization - The dilemma of a controversial decade (1953-1964).

92. **Reference on the disintegration of the former opposition, Sofia, October 1959**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1823, л. 1

Information on the number of persons who commenced their inclusion in the Fatherland Front.

93. **Plan of Unit I to Office VI – State Security under the former agrarian opposition for 1971, Sofia, December 23, 1970**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 799а, л. 9-18

The main problem issues to be solved during the year were: 'to find and establish all the sons and daughters of the Former Agrarian Opposition leaders residing in Sofia and taking a relationship from the ward to each of them separately'; acquiring associates to work on enemy emigration. Developments are planned; by the objects of enemy emigration; on alerts; the education and leadership of the agents; on the contingent; preventive measures and counseling.

94. **From 'An account of the experience in the operative work against the services and faces of the imperialist states conducting ideological diversion among the reactionary circles in the country', Sofia, 22 September, 1972**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 374, л. 57-62; 65-66

It is noted that 'the activity of the State Security Service is mainly aimed at establishing and monitoring the enemy contingent in line with the Former Agrarian Opposition and the development of the anti-state activities.' She is informed that prophylaxis is used as a method of operation.

95. **Protest note to the President of the State Council of the People's Republic of Bulgaria, the village of Cherni Vit, October 4, 1972.**

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 466, л. 46-46 гръб

In the protest letter to Todor Zhivkov, the author of the letter asks for all the manuscripts to be returned and the expatriate regime to be removed. In addition, the Bulgarian Government has to notify the United Nations and the Organization of the World Intellectuals Perused about the manuscripts confiscated.

96. Order of the Minister of Interior of the People's Republic of Bulgaria, October, 1972

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 374, л. 70-71

It is about rewarding employees and an agent who have worked to uncover, document and intercept the activity of a youths illegal group made up of sons of leaders of the Former Agrarian Opposition.

97. Report by Unit I in line with the former agrarian opposition as of 1972, Sofia, December 16, 1972

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 799а, л. 32-44

Information is provided on cases that are kept in an operational report; the activity of received signals; data is given on the contingent and working with the relevant agents. Conclusions and recommendations are made.

98. Reference on the subversive activity of the enemy emigrants' organization 'Bulgarian National Committee', Sofia, April 23, 1973

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 828а, л. 2-9

Data is provided on the structure of the 'Bulgarian National Committee.' Information is given with regard to the tactics in the subversive activity against the People's Republic of Bulgaria.

99. Report on the operational atmosphere in 1973 in line with the Former Agrarian Opposition, Sofia, September 6, 1973

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 799а, л. 71-74

According to the author of the document, there is 'some confusion among the Former Agrarian Opposition figures, those who have been included and some of the two-faced people who express their negative opinion and dissatisfaction with the policies of the governments of the major capitalist states.' It is reported that new forms of subversive activity are being sought: working on the youths work for membership in the Agrarian Union; entering the political and state apparatus and taking high positions.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

1

1

ОБЩ ЗЕМЕДЕЛСКИ
Професионален съюз в България
№ 59
8 III 1944 г.

До Господина
МИНИСТРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Т у к

Господине, Министре,

Тук приложени Ви изпращаме препис от протокола на учредителното събрание на Общия земеделски професионален съюз, гласуваната на това събрание резолюция, както и приетият от него устав. Също Ви изпращаме и окръжното № 1, от 5 март т.г., за да бъдете въ течение на нарежданията, които се издават от постоянното присъствие на Съюза.

Съгласно резолюцията на учредителното събрание, избраното ръководно тяло на Съюза влезе в владение на имуществата на разтурения фашистки Общ съюз на българските земеделци и неговите поделения, като пое и всички им актив и пасив.

Постъпихме по същия начин както другарите от Общия работнически професионален съюз - взеха в свое владение имотите, активите и пасивите на бившия фашистки Работнически съюз. Обаче, от чисто юридическа гледна точка това положение трябва да бъде урегулирано с известно законоположение.

Ето защо, на 7 т.м. ръководното тяло на Съюза ни бе представи пред г. Министър-Председателя, на когото изложи цялото фактическо положение и му представи известен проект за узаконяване на извършеното, както от наша страна, така и от страна на другарите на Общия професионален работнически съюз.

Господин Министър-Председателя ни обеща в най-скоро време да сезира Министерския съвет с този въпрос.

При това положение, ние Ви молим веднага да наредите до органите на поверената ви милиция, да не прилагат в изпълнение пункт II от заповедта Ви № 4096, от 1 декември 1944 год., която заповед вече се прилага в Старо-загорската област само относно имуществата и делата на поделенията на разтурения Общ съюз на българските земеделци, които са запечатани, въпреки обстоятелството, че те са в владение вече на новите земеделски професионални сдружения.

Молим Ви, Господине Министре, бързите Ви нареждания за спиране действията от страна на подведомствените Ви органи по отношение на поетите активи и пасиви - дела, сметки, фондове, имущества и др. на разтурените фашистки организации - околийски и местни земеделски задруги, тъй като същите, съгласно чл. 71 от устава на Общия земеделски професионален съюз в България, са в притежание на последния, който се учреди на 1 март т.г.

Приложения: четири

ГЛ. СЕКРЕТАР:

[Handwritten signature]

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

[Handwritten signature]

Из архивите

54

Б.З.Н.С.
№ _____
или 1945 година
София

До Председателя
на дружбата в

околия.

О К Р Ъ Ж Н О .

Драги одружени земеделци,

Цоли два месеца вие чанахте да чуете думата на съзнатото ръководство. С риск да заслужиме вашето порицание, вие мълчахме. Това правихме не от колебание или от малодушие, а за да дадем остено доказателство за лоялността и привързаността ни към долото на О.Ф., така също нам и за да дадем възможност на българският народ и особено на организациите влизаци в О.Ф. да видят пагубните резултати от вмешателството на някои среди от С.Ф. във вътрешния живот на Б.З.Н.С., да разберат колко високо ценим единството на Отечествения Фронт и единството на нашата съзна организация, така необходими за спасението на страната.

Днес, обаче, виждайки пагубните последици за Б.З.Н.С. от злоупотребния опит за разцепление направен на 8 и 9 май н.г., наш дълг е да ви кажем истината. Б.З.Н.С. преживя криза. На 8 и 9 май т.г. в София, в театър Балкан бе свикан по внушение на някои среди от О.Ф. и без знанието и съгласието на постоянното присъствие на Б.З.Н.С. една конференция, на която не бяха допустнати дориспоканонито от самите инициатори на конференцията, не бяха допустнати председателите и секретарите на местните земеделски дружки, одружените земеделци - членове на областните и околийски комитети и членовете на всички областни и околийски настоятелства.

Съобщението, което бяхме приготвили, за да ви предупредим, че тая конференция е дело не на постоянното присъствие, а само на един негов член, не по наша вина, вие нямахте възможност да долезем до ваше знание.

Днес всички одружени земеделци, всички организации в О.Ф., а и самите инициатори на конференцията се убедиха, че одружените земеделци имат политическа зрялост и не могат да бъдат заблуждавани, че вмешателството на една от организациите влизаци в О.Ф. в вътрешния живот на Б.З.Н.С. е от полза за добрите отношения между тия две организации за единството на О.Ф. така необходимо за бъдещето на България.

Опитът на някои съзна другари да вземат с чужда помощ и с сила организацията и ръководството на Б.З.Н.С. не успя. Тия другари взеха помещенията на съзна, но не успяха да спечелят сърдцата на одружените земеделци, не успяха да разколебаят вярата им в Б.З.Н.С. и в идеите на нашият велик учител АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ.

Но тая нещастен опит за разцепление доведе до преследването на много съзна другари. Чувствайки, че немогат да овладеят организацията идейно другарите, които взеха само помещението ѝ, помислиха, че могат да я овладеят с сила. Те си послушиха с средства противни на основния принцип на Б.З.Н.С. - народовластнето, а именно с изключването на най-достойни съзна

другари и назначавано в настоятелствата на дружбите на лица нямащи нищо общо с организацията. Тия тяхни действия, грубо подкрепвани от някои среди от О.Ф., донесоха до отчуждаване на много сдружени земеделци и на много демократични елементи в страната от О.Ф.

О голямо съжаление ние отбелязваме, че О.Ф. е загубил много честни отечественофронтовци и ако това продължава, голяма е опасността да бъде застрашена цялостта на О.Ф., а това днес би било пагубно за България и нейното бъдеще. Ние, които дейно работихме за О.Ф. още преди 9 септември, сме длъжни да изтъкнем тая опасност за О.Ф. и за Отецеството.

В.З.Н.С., най-голямата народовластническа опора на О.Ф. е поставен на изпитание, а заедно с това е поставен на изпитание и целия О.Ф. Ние сме длъжни да сигнализираме тая опасност. Ние трябва да спасим О.Ф.

Ние считаме, че за спасението на О.Ф. е необходимо да заработим здраво за изпълнение на платформата му, в която са вложени най-важните идеи, които съставляват ядрата на земеделската идеология:

1. Сърдечно приятелство с Съветския съюз, вечна дружба с братския руски народ - нашия двоен освободител, искрено приятелство с великите западни демокрации и с великата Американска република, тясно разбирателство с братска, федеративна Югославия и всички балкански народи за окончателното и братско споразумение на Балканските държави по всички спорни въпроси.

2. Пълно възстановяване конституционните свободи на българския народ и превръщане нашата родина в една наистина демократична, свободна и независима държава.

3. Активна и смела борба с реакцията в страната и срещу всяко проявление на поражение на организацията участващи в О.Ф.

4. Учредяване на съдебна милиция.

5. Пълна демократизация на културата и просветата.

6. Пълна демократизация на войската и превръщането ѝ в истинска народна армия - път и кръв от българския народ.

7. Изградване система на кооперативно, планово, освободено от спекула, ограбване и експлоатация, народно стопанство и колективно, кооперативно обработване на земята.

8. По-тясно и искрено сътрудничество с организациите влизщи в О.Ф. - основата и бъдещето на България и особено с братската Р.П. Поставяне отклоненията с Р.П. на ясна, честна, другарска, взаимноуважателна се основа: равни задължения и равни права. Без искрени и братски отношения между Р.П. и В.З.Н.С. няма единен и мощен О.Ф., няма модна и демократична България.

9. Истински свободни законодателни избори. Такива ще има само, ако се гарантират напълно свободите на българските граждани и се даде възможност на всяка организация да посочи свободно, без чуждо вмесителство, своите кандидати. Ако не бъде чута волята на В.З.Н.С. чрез неговото единствено ръководство с секретар Никола Петков, то въпреки желанието си В.З.Н.С. ще излезе самостоятелно в изборите.

Драги сдружени земеделци,

Са да се тури край на смущението, което пречи на някои свързани другари, постоянното присъствие наредда:

1. Всички ръководства на областните, околийски и местни дружби, върховни свързани съветници, утвърдени преди 3 май т.г. остават по местата си и продължават своята дейност.

-3-

2. Да се свикат родовни, организационни и околийски събрания, на които да се разясни историческата необходимост от О.Ф. от братското сътрудничество между Б.З.Н.С. и Р.П.; да се изясни и злополучния опит на някои съзвни другари на 3 и 9 май т.г. за разцепление в Съюза; да се разясни, че Б.З.Н.С. е за осъществяване единодойствието на младежките независими съзвни и че трябва да се дойде до все по-тясно сближение и сътрудничество между всички младежки, антифашистки организации чрез младежките О.Ф. комизети

3. Да не се признават всички изключвания на достойни и изпитани другари. Б.З.Н.С. се изгради не върху омразата, личното отмъщение и насилието, а върху другарството и народовластие, така както ни учеше нашия учител Александър Стамболийски, който прецаваше дори на враговете си.

4. Да се посочат кандидати за народни представители, като за такива се подберат най-достойните, най-авторитетните и характерните.

5. Дружите да продължат отчитането си лично пред другаря Никола Петков, ул. "Цар Шишман" № 12, София.

Съзнатото ръководство дължи да заяви, че не по негова вина неможе да продължи издаването на съзвния орган "Земеделско знаме" и че направи всичко възможно за издаването на съзвнен орган, под редакторството на другаря Асен Александър Стамболийски.

Забравете досегашните дразги, забравете огорченията и взаимните разпри. Проникнете се от идеите на Стамболийски и от съзнаването за важността на момента, когато България и българския народ са пред прага на нов живот и се организирате в единни - местни и околийски дружби, в единен и борчески идеен Б.З.Н.С. Чрез силни земеделски организации да изградим силен О.Ф. Чрез единни младежки групи към изграждането на единен, самостоятелен, борчески З.М.С. Чрез единни и силни земеделски дружби да осъществим най-сетне идеите на нашия велик учител Александър Стамболийски

Да живее О.Ф. демократична България! Да живее О.Ф. - бойния съюз между селяни, работници, народна армия и интелигенция! Да живее братското сътрудничество между селяни и работници! Да живее братския Съветски съюз! Да живее братска федеративна Югославия! Да живеят великите западни демокрации и великата Американска република! Да живее единния, мощен и независим Б.З.Н.С. и неговата съкровищница - В.М.З.С. - нашия борчески и славен З.М.С.!

Здружени земеделци, за всичко се отнасяйте до другаря Никола Петков, ул. "Цар Шишман" № 12., София.

ПОСТОЯННО ПРИСЪТВИЕ НА Б.З.Н.С.:

СЕКРЕТАР : Никола Петков - М-р без портфейл

РЕДАКТОР : Асен Ал.Стамболийски

ЧЛЕНОВЕ : Асен Павлов - М-р на зем.и дър.и моти
Трифун Кулев
Минчо Драндаровски

ГЛАВЕН СЪЗВЕН ОРГАНИЗАТОР : Георги Йорданов

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВНЕНИЯ СЪВЕТ : Дим.Стоянов

Б. В. Н. С.
ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОТДЕЛ
23 август 1945 г.
ул. „Ст. Караджа“ 10
СОФИЯ

До
*Областните, околийските и
местните земеделски дружби,
Кандидатите-народни пред-
ставители,
Политическите отговорници
и организаторите.*

ОКРЪЖНО № 21

Другари,

Земеделският съюз трябва да бъде стегнат и дисциплиниран. XXVI-ият конгрес трябва да бъде блестящо проведен. В ОФ трябва сцеплението да бъде засилено. Досегашните грешки и слабости трябва да бъдат отстранени и преодоляни.

За да бъдат постигнати всички тези неща, П. П. иска веднага да дадете следните сведения:

I. Относно съразмерното участие на БЗНС в ОФ комитети и в властта, по повод и като резултат на съвместното обръщение:

а) Има ли ОФ комитет — правилно ли е образуван — от по колко члена и от коя организация? Има ли разбирателство между членовете за правилна работа? Ако има нередовности и недоразумения — посочете какви именно?

б) Какви областни служби има заети от членовете на БЗНС — встъпили в длъжност?

в) Какви околийски служби има заети от членовете на БЗНС — встъпили в длъжност?

г) Колко кметове и колко кметски наместници има в околията, респективно в селото Ви?

д) Колко кметове и колко кметски наместници в околията са заети от членове на БЗНС — встъпили в длъжност? Другите кметски длъжности от членовете на кои от другите ОФ политически организации са заети и колко по брой?

е) Какви други длъжности има заети от членове на БЗНС, като падари в селата, служебни лица в общините и др. и какви от членовете на другите ОФ партии.

ж) Какво не е удовлетворено от искането на земеделските дружби и контактните комисии?

з) Има ли оплаквания от наши сдружени земеделци и какви са конкретните случаи?

и) Какви други искания или оплаквания от страна на земеделските дружби или членовете им не са разрешени или удовлетворени — конкретно какви искания?

к) Има ли направени изключения на наши членове в дружбата и за кои от тях се иска възвръщането им?

л) От страна на другите ОФ организации искано ли е изключването на други наши членове и каква преценка дават дружбите ни за това?

м) Местните ръководства на РП (к) и БЗНС сработили ли са се напълно или още не са, и кои са причините за това?

н) Има ли наши членове задържани, интернирани или на лагер, за които земеделската дружба да е искала освобождаването им и до сега да не са освободени?

о) От кога са задържани, причините за това, имената им и от кога са членове на дружбата?

п) От 9 септември 1945 г. или от образуването на дружбата (дата) колко редовни и колко извънредни събрания е имала дружбата?

р) В настоящият момент от колко члена се състои дружбата (колко мъже и колко жени) посочете следните данни за членския състав: възраст, пол, образование, народност, занаятие, имотно състояние и пр.

II. Относно съразмерното участие на членовете на БЗНС в живота на кооперациите, по ОФ линии.

а) Какви кооперативни сдружения има в селището по отделно: Районни кооперативни съюзи на земедел. кооперации, попул. банки, горски кооп. районни съюзи, тютюневи кооперации, кредитни, потребителни, трудово земеделски, трудово занаятчийски и др.?

б) В управителния и контролния съвети колко наши членове има и какви длъжности заемат (председател, член делегат, секретар и пр.) Какви платени длъжности има и кои от тях се заемат от членове на БЗНС и кои от другите ОФ организации, с указание от коя именно организация и коя длъжност по отделно от кого се заема?

в) Колко члена има кооперацията?

г) Преценка за кооперацията — отговаря ли напълно на своето предназначение, куца ли нещо в нея, и какво трябва да се направи, за да бъде тя такава каквато я желаем?

д) Земеделските дружби и тяхните членове какъв интерес са проявили и проявяват понастоящем за кооперациите и какво не им е по силите да направят?

е) Какво е необходимо да се направи за стабилизирането и разрастването на кооперациите и специално за селската кооперация?

ж) Чувствува ли се нуждата от образуването на някаква кооперация в селището Ви и каква именно?

III. Относно финансовата отчетност

Веднага почнете събирането на членския внос от членовете и допълнителния облог от всеки член, който получава заплата или надница като държавен или общински чиновник, служащ, работник и пр. в размера на по две надници, съгласно чл 1 на наредбата за финансовата отчетност на БЗНС и неговите поделения.

Отчетете всички дружби за до края на годината, а едновременно с това отчетете в полза на съюзната каса и събираните допълнителни облози упоменати по-горе.

Забележка: Настоящото окръжно се отнася и за всички секции при Съюза ни. За сведение на околийските настоятелства повторно им изпращаме по 1 екземпляр от наредбата за финансовата отчетност на БЗНС.

С другарски поздрав,

**ОРГАНИЗАЦИОНЕН РЪКОВОДИТЕЛ НА БЗНС:
(Д-Р М. ГЕНОВСКИ)**

Петришка
градека земед. дружба
№ 5
5. XII. 1945 година
гр. Петриш.

I

До Господин
Никала Петков - секретар
на Б.З.Н. съюз
София.

На 8^и м.м. изпратихме 3 телеграми, за присъединяването на дружбите с.с. Елешница и Старчево и за възстановяването на дружбата ни в града. На същия ден вечерта, председателя ни Владимир Разков и 5-ма членове на дружбата с. Елешница бяха задръжани от Милицията и пренесени на военните в казармата. На ~~следващия~~ ^{10 септември} ден Разков бе освободен даде телеграма до Вас.

Същия ден ~~10. XI.~~ ^{10 септември} секретара на дружбата ни - Методи Стоиленков бе повикан ~~от~~ канцеларията на Окол. Комитет на О.ф. където бе торможен и бит от членове на Р.П.(К), за което същия поведе телеграма безплатно, копие от която прилагаме към настоящето.

На 11^и XI. Разков наково бе задръжан и до днес не е освободен, както не са освободени и ~~другите~~ ^{останалите} задръжани и дори не знаем къде са. Неви е с слухче че били залесени в някаква митингова афера, което според нас е само един шантан, но не сме положителни. Искаме само да се провери и да се застъпи за тях.

На 13. XI. дадохме телеграма с която поведохме ~~във~~ ^{във} ~~областния~~ ^{областния} ~~комитет~~ ^{комитет}.

Понякогаш телеграми не

изпратихме 3 телегр

адреса.

Мир. М. С.

5

Б.З.И.С.
Петришка градека дружба
N 9
р. Милриг, 11 XII 1945 год.

I

Возседника
Нагалника на
М. П. Станцир
Тур.

Господин Нагалник,
Абонирам със дружбата ни за ежовския ти
вееник "Народно земеделско знаме". Броевете от
5, 7 и 9 т. л. (броеве N N 99, 101 и 103) не сме ги
получили, както за бр. 99 сме запитали
телеграфически редакцията, от където ни
отговориха, че вееника е изпратен. Имаше
дори сведения че врееката вееници (бр. 99) е
била ^{също} в пощата на гора Генер. Мадорав и
случователно е изгезнала тур.

Покаже става вече естелно укриване
на вееника, което ни се изираща по пощата,
то ви моиме най утливо, да се потърсят
веениците и ни се предадат, както и новни
ците бидат презумпени да изтъкват
добровесно възложките че работи и
за напред не се повтарят тези случаи, защото
в прошивен случай ни направих отсакване
и върване че ще се намери замтерисовани
укриване, които ще биде ~~процес~~ през
отговорност.

31 Презседател

Секретар

зачено лично в пощата
с 10 лв.

45 104

Б. Ж. И.

016715 ✳

Получено 22.1.1946. г.

За В. Народно Земед. Знаме

Дондуков 62 - София

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Христо Н. Наков

с. Брезница - Св. Врашко

Език БЪЛГ.

Дата 10. I. 46 г.

R

СЪДЪРЖАНИЕ

Последния ден на Коледа в селото им младежите З.З.М. от гара Пирин - Св. Врашко, дошли да изнесат пиесата "Братска делба". Понеже комунисти държали читалищния салон, то Крум Илиа Малинов, секретар на Р.П. поискал много голям наем, който му бил платен, вечерта, обаче, на представлението били пущани само партийци, а тяхните хора Земзистите не били пущани. Когато Земзиста Любен Ал. Климов поиска обяснение, то Крум Илиа Малинов с насочен парабел в рещу Любен му казал махай се то не е работа на опозицията. След това веднага заповедал на милиционера да го арестува под предлог, че Любен уж бил пиян и искал да му вземе шмайзера. Това било нечуван терор и демагогия. На другия ден делегация от 50 души протестираше за своеволията на секретаря на Р.П. Арестувания бил пуснат чак вечерта с счупена ръка и превързана глава. Подписали се свидетели Христо Н. Наков, Борис Вас. Ангелов, Масаил Хр. Йовков, Спас Ник. Наков, Найден М. Попов, Иван Петров Цветков, Никола Костадинов, Григор Аспров и др.

ДОКЛАД

за развој на конференцията на ВЗНС/Н.Џетков/, свикана в
Плевен на 21 февруариј 1946 год.

Околу 14-15 февруариј на Службата ни стана известно, че Областното настоятелство на ВЗНС со секретар Н.Д.Џетков, в Плевен е свикало чрез телеграми на Областна конференција за избор на ново Областно Дружбено настоятелство, председателите и секретарите на околијските дружки и делегати од съответните ръководства за 20 и 21 февруариј т.г., и за 21 с.м. съответните ръководства и делегати од Земсовите организации в областта за избор на Областно настоятелство на ЗМС со секретар П. Сърбински.

Областното настоятелство на Дружбата поиска на 18 того разрешение за наемане на салон, който и веднага бе разрешен. За такъв ръководството на Дружбата избра и посочи салона на ефорията при църквата "Св. Троица", помещаващ се в църковния дом на същата, в двора на гореспоманатата църква.

На 20 февруариј сутринта в салона на църквата се събраха околу 25-30 души делегати. По причина на тази малочисленост на делегатите ръководството на дружбата реши да отложи и отложи за следващия ден конференцията с оглед на предвиданията им до тогава да се съберат достатъчно число делегати.

Наистина на следващия ден 21 февруариј конференцията се откри в 8.30 часа от ЙОРДАН РУСКЕВ пред присъстващите вече околу 70 души. Между присъстващите личаха следните по-видни представители на опозицията в Областта ни: Георги Русев и Иван Пандов-представители на Обл. Ръководство на ЗМС/секр. П. Сърбински/, Никола Сеизов от гр. Троян, Атанас Натев, Петко Иванов Рангов от в. Черква-биви фашистки кмет в с. Варовска Севлиево, Никола Пенчев-от Луковит-биви гимназиален Директор уволнен като фашист, Георги Д. Харов-едър земевладелец и върначко-притежател, Атанас Колев от Г. Оряховица, Петър Коджабашев и Иван Ангелов също от Г. Оряховица и Иван Дуков от Сухиндол, Асен Павлов-б. министър, Коста Попов-плевенски адвокат, Минчо Панов от П. П. на ВЗНС/Н. П. /, Д-р Динко Йоновски от Габрово, Елисавета п. Антонова също от Габрово, още две жени и трима души мъже също от гр. Габрово с подчертано неземеделска възпитаност, с още неустановена за нас личност, Марин Дичев-плевенски адвокат, Георги Качармазов-едър плевенски лозар, Васил Нейков Такев-сщо Плевенски лозар, Петко Н. Кандиев-студент, биви легионер и други, болшинството от които бяха представители или изказваха от средите на адвокатите, индустриалците, търговците, едрите земевладелци и лозарите. Част от тях участници в фашистките управления до 9. IX. 1944 г., а друга част неучаствували в управлението, но известни като германофили, новобогатанови и спекуланти.

След откриването на конференцията беше изнесен доклад от Йордан Русев. Тук му е мястото да се спомене, че в конференцията не бяха изказани нито представително лице за което и не бяха правили постъпки от нас, нито какъвто и да е друг възнесен човек. В това отношение състава на конференцията беше строго и прецизно подбран. Доклада на Йордан Русев трая околу час и половина. Според сведенията на наш секретен сътрудник участваващ като делегат в ~~същата~~ конференцията докладът му покроя нежелните и стъжмени сведения за организационния ~~вход~~ въход на опозиционите Дружки в Областта се е състоял в по-голямата си част от груби клевети и хули срещу Отеч. Фронттовската власт, правителството, Националния Комитет на Отеч. Фронт и тяхните представители, милицията и Вътрешния министер и почти всички мироприятни на правителството в стопанството и администрацията. След него започват своите доклади и изказвания председателите и секретарите на околијските опозиционни дружки в Областта ни.

313

В туй време из града се пръсна мълва, че на конференцията се говорят провокаторски речи и се изнасят фалшиви доклади насочени срещу властта и дялото на 9 септември. Тази мълва стана причина около обяд под ръководството на известни лица от Р.П. и Отеч. Фронтовския ВЗНС и близките на пострадалите от Фашизма да се събере една внушителна маса от народ състояща се предимно от работниците излизащи по това време от предприятията и чиновниците излизащи за половинчасовата си обедна почивка от учрежденията, които наброяваха вече повече от 3,000 души се насочи към салона където заседаваха конференцията и така да се каже го обсади. Известни представители на народа, без да бъдат официални лица, т.е. от ръководствата на О.Ф. партиите, нито пък служебни лица, влязоха в салона и поканиха делегатите да излязат и канат своите становници на народ да, който ги чакаше на влиз. Делегатите отказаха и започнаха да говорят и наддават крикълци за това, че свободата им била потъпкана. Предните редици от напирания на вратата народ чули подобни думи, предадоха това на назад което възбуди още повече народа и още това чувствителен към противниците на неговите интереси и нахлу в салона. Еднак народът нахлул там гдето той разбираше, че се коват козни срещу неговите интереси, той започна разгонване на делегатите. Излизащите делегати по един или на групи биваха опливани, обругавани и им бяха нанесени на някои от тях отделни удари от хора от народа, които не можа да се констатира кои са. В тази саморазправа на народа с представителите на неговите врагове, уместно е да се отбележи, не участваха нито отговорни политически лица, нито пък представители на властта. Впрочем, на първите още безуспешни опити за осмиряне више, направени от няколко приеждстващи там органи на Държ. Сигурност народа отвърна с справедливо неподчинение и тези органи бяха принудени да се оттеглят своевременно. По нататък събитията се развива по следния начин:

Понеже делегатите успяха да се пръснат народа така да се каже залови двама от тях и в една спонтанна и внушителна демонстрация ги отведе на паметника на Свободата, където бе импровизиран митинг. Двамата делегати-опозиционери, бяха поставени на паметника, който играеше роля на трибуна. От тук пръв говори им сведекки Симеон Геновски-от ВЗНС, който с борческо слово заклейми услугите на фаширалата династия и на злостната българска и международна реакция. След него говори представителят на Плевенското работническо. След него говори по покана на мнозинството единият от двамата делегати на опозицията, а именно Петко Иванов Франгов от Вляла Черква, Давлекинско. Съдия в неколкокото думи които каза се опита да се представи като стар единосфронтовец и изрвокачествен отец. фронтовец. В този момент от мнозинството излезе един младеж от с. Пърбовка, в което село съдия Петко Иванов е бил фашистки кмет. С силни думи той фактически изложи противонародната, противоотечественофронтиска и противонартизанска дейност на този кмет. В това време митинга беше вече нарастнал на повече от 5,000 души, предимно трудящи се. На края говори секретарят на градската организация на ВРКП-Васил Топалски. Митингът завърши с гласуването на резолюция, срещу предателската дейност на опозицията.

Трябва да отбележем, че от личните констатации на началника на бюро "А"-при служба Д.С. Плевен, П.Д. Петков, на Минчо Панов от Р.П. на ВЗНС/П.Д. Петков/ бе разбит носа и той бе слабо оплет. Асен Павлов пък бе само оплет. Бордан Русев има нанесен слаб удар на горната устна, оплет и сритан. Това са "най-тежките" случаи. Останалите делегати бяха само оплет

ИНСПЕКТОР ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ:

/П.Д. Петков/

Плевен, 23. II. 1946 год.

НАЧАЛНИК БЮРО "А" - Д.С.:

/П.Д. Петков/

№ 19.IV.4

16
293

ТЕЛЕГРАМЛ

В.З.Н.С.Н.Петков Копие:

Министерството Вътрешните ра
ти С.К.комисия Регентите М-р
председателя Сф.

В

Обр. 805

Подадена в Търговище

№ 706 уни 89 дата 19.IV 6 19

Служебни бележки

Приета от [Signature] Инициали:

дата 19.IV 6 20.45 Е.В.

Търговишкото околийско ръководство на ЗМС
енергично протестира за самоволията на милицията за
арестуването на секретаря на околийския Земс член на
областа Мило Бртимов и Йордан Йоргов двамата от село
Ралица молим нареждането Ви да се освободят до кога
ще продължават тормоза над българския народ

Организатор Секретар Драганов

Р. Р. Димитров
Сф. за земеделието

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

9

I
БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН СЪЮЗ
УЛ. „ПОЗИТАНО“ № 1 — Тел. 2-66-46, 2-64-28 и 2-64-00

№ 433

София, 29 Май 1946 г.

До председателя
на околийската дружба

гр. *Петрич*.....

Другари,

Дайте веднага писмени сведения имате ли и кои са интернирани сдружени земеделци от околията Ви. Сведенията да съдържат следните данни: името и местожителството на интернирания. От кога и за какво е интерниран. Къде е интерниран. Какъв е бил преди 9 септември 1944 год. и каква дейност е имал. Какъв пост заема в организацията. Какво е материалното му и семейно положение. Ще посочите броя на пуснатите вече от лагерите, без горните сведения за тях.

Тия сведения ни са крайно необходими, затова пратете ги веднага.

Околий в които няма интернирани ще отговорят, че нямат.

ОРГАН СЕКРЕТАР:

Из архивите

66

Б. З. Н. С.
ПЕТРИЧКА ОКОЛИЙСКА ДРУЖБА
№ 8
3 юни 1946 г.
гр. ПЕТРИЧ

Д-р Господинка
Председател на Б.З.Н.С.
ул. Пози така № 181
София.

На № 433 от 29.V.1946 г.
Интеркирани зоружени земеделци от околията са:
1. Ангел Стоянов Назов - поз. председател и л. Димитър
Георгиев Макафов - секретар на дружбата в с. Еленицица.
Селското положение на първия - шекек с 3 деца
а на втория - шекек с 1 дете. Материалното по-
ложение и на двамата е средно. И двамата са изпи-
тани антифашисти, като първия е участвувал в
войната срещу Германия, а втория е безстрашен
борец срещу диктатурата, от които и да бъде кало-
женка тя.

На 8 ноември 1945 г. вечерта от града и околията
бяха задържани над 100 души граждански обикновени в това
че организирали някаква си Английска инициатива
мрежа. В това число влизаха и горетосогоните двамата
зоружени земеделци. Всички бяха задържани от ми-
лицията и бяха предадени на военните власти - "Р.О."
След като бяха влязени по участъци, по казарми, по
затвори и през м. февруари т.г. бяха освободени
от прокура, но с освободяването бяха на ново
задържани от милицията и изпратени в "Росица"
където и са понастоящем.

Този шактаж бе подготвен от Р.Н.(к) тогко
по времето, когато дружбите от околията взеха
решиение и заточиха да се каренжат за борбеския
Б.З.Н.С. с секретар Никола Петков, това стъва
много и дори сега нормалния живот на дружбите
защото всеки окзи на когото секага селат хората
от Р.Н.(к) го тахсват не като оповицивкер, а като
инициатив и го предават на военните власти.

От едитията които станаха на 8-и ноември
изгизна и е в неизвестност другаря Накелитър
Ангелов Стоянов от гр. Петрич. Младер. талон. - лошо.
Шекек с 3 машигета.

Председател: *[Signature]*
Секретар: *[Signature]*

БЪЛГАРСКИ
ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН СЪЮЗ

№ 3084

ДО ГОСПОДИНА ДИРЕКТОРА
НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ.

26

10. X. 1948
ул. Ст. Каракия 10
СОФИЯ
отдел "СЕКЦИИ"

ТУК.

ДРУГАРЮ ДИРЕКТОР,

В БЗНС са постъпили оплаквания от Околийската земеделска дружба в гр. Карлево, от земеделската дружба в с. Дичим-В. Търново, от градската земеделска дружба в гр. Трън и от единични одружени земеделци на много места в страната, че по донесение на низевите организации на РП/к/ или техни членове, органите на народната милиция "Д.С." не заверяват или не позволяват да се издават левни билети на одружените земеделци, или пък, ако са им дадени левни билети, отнемат им се левните пушки.

Като Ви донесох горните, Пестелините присъствие на БЗНС настоява бързо да наредите до подведомствените Ви органи от "Д.С." да отменят неоснователно взетите мерки спрямо одружените земеделци, да им се дадат билети за левуване и да им се върнат иззетите левни пушки.

Молиме за стореното да ни уведомите.

ОРГАНИЗАЦИОНЕН СЕКРЕТАР: *[Signature]*
/Д-р Мих. Пеневски/
РЪКОВОДИТЕЛ НА СЕКЦИИТЕ: *[Signature]*
/Люб. Денчев/

Из архивите

X - II

КРДОПЕГДСРБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПЕГДСРБНА	
Дата изп. Сигн.: <i>[Signature]</i>	

Прелис.

Към 12.X.1946 г. София.

ОСВЕДОМИТЕЛЕН ДОКЛАД

от подполковника в Зем.свѝз- Н.Петков в връзка с пред-
стоящите избори за Велико Народно събрание.

1/ Като съдя по трескавите приготовления- масово отпечатване на бюлетини, афиши и други пропагандни материали, масово издаване на пълномощия и масово разпращане на агитатори в провинцията, което впечатление е, че Б.З.Н.С./Н.Петков/ не са оттегли от участие в предстоящите избори за Велико народно събрание по никакъв начин.

2/ Върховният съвѝзен съвет е взел най-категорично решение по този въпрос. Христо Стратев е бил единствения човек, който се е изказал в Върховния съвѝзен съвет против участие в изборите. Той обаче, не е бил подкрепен в това отношение от никой, дори и от самия Никола Петков. Ето например Иван Костов- пълномощник на Д-р Г.М.Димитров, с когото съм в близък досег, държи също така за най-активно участие в изборите.

3/ Нашите положителни сведения от провинцията са, че Работническата партия, комунисти/ прави всичко възможно Зем.свѝз- Н.Петков да участва в изборите. Така например имаме случай, когато началници на Държавна сигурност в провинцията са викали при себе си наши дейци и са им казвали, че за всички неприятности, които срещнат, да се отнасят до тях и те лично ще изглаждат всички грешки. Но има случаи и на безотговорни действия. Общо взето, обаче, не можем да бъдем недоволни от отношението на властта към нас в изборната борба. Протестните дописки, които се поместват в Нар.зем.знаме, се поместват с цел да послужат за аргументи, ако се наложи на опозицията едно отказване от участие в изборите в последния момент, което обаче е малко вероятно.

4/ Дмитрий Гичев се държи общо взето лоялно. Но неговите хора в провинцията се държат много лошо и ни създават големи неприятности.

5/ Становището на съѝза и това лично на Никола Петков е Демократическата партия да се въздържа от участие в изборите, понеже участието на демократите ще се яви като причина да се засили натиска срещу О.Ф. опозиция. Впечатлението в съѝза е, че Демокр.партия ще отстъпи и ще се оттегли от изборите в последния момент.

6/ Така сутрин бях при Никола Петков в дома му, за да си получа заплатата и да си взема ново пълномощие, понеже досегашното ми го взе милицията.

/./

Лично запитан Никола Петков има ли нещо вярно в това, че в последния момент ще се откажем от участие в изборите, като му обещах, че това няма да го съобщавам долу.

Никола Петков ми отговори, че това не е вярно, че при сегашната политическа обстановка у нас нямаме никакви сериозни основания да се отказваме от участие в изборите. До сега обстановката при която сме водили изборната си борба според него не можело да се каже, че е много лоша. Ще се откажем от участие в изборите само в случай, ако властта в навечерието на изборите вземе крайни мерки срещу нас, например предприеме масови арести, интернирвания, побойца, лиши ни от право на събрания и пропаганда и т.н., но това е малко вероятно. Каза да продължим изборната борба най-активно, тъй като съюза ще участва в изборите.

7/ Никола Петков ми каза също така, че външно-политическата обстановка, особено от няколко дни е много благоприятна за нас, но много тежка за България. При вчерашното решение на мирната конференция нашата външна граница остава открита и всеки момент чужди войски могат да нахлуят в наша територия. Той ми каза също така, че ако комунистите не поуминеет, ще станат у нас много неприятни за България събития. Въобще не било изключено да се стигне и до неочаквани и сериозни усложнения.

8/ Никола Петков каза също така по отношение на националните организации да ни окажат мълчалива, но не активна подкрепа.

9/ В Съюза се говори, че Георги Димитров е от няколко дни на съвещание в Съветския съюз и че неговото завръщане в България се очаква от опозицията с голям интерес.

X - II

София, 14. септември 1946 година
В.М-во, отделение 50200- Ц.В.

Подпис:

Обр 805	Г Джумая		
Повалена в	1323 105 28X 11		
К	1323	105	28X 11
дуня	дата	194	г ч
Служебни бележки			
Приспа от	Чинovníк:		
28X	12	25	П Ш
дата	194	г ч	

№ 2021 28.X.46 703
ТЕЛЕГРАМА
С 3 копия Министеру Председателю
копия народно-земеделецко знаме
свободен народ Никола Бронзов

София

В

Б

Събота 26 през ноца в влака от Г Джумая за с Смитли
като застъпник на ОФ опозициябойна група рмсисти начело с Борис
Лисийски от Г Джумая нападнаха малтретираха искайки да вземат
изборните ми книжа виках за помощ но военната влакова
контрола вместо да ме защити те ме арестуваха взеха кни
жата ми с възгласа такива търсиме от гара Смитли с вързани
ръце отдире като разбойник ме върнаха с обратния влак
ето свободните оф избори-застъпник оф опозиция Тодор
Смиленов Пандурски 28/10 1946 г.Г.Джумая

Г. Заслужил
Д. Д.

До Господина
Секретаря на Б.З.Н.Съюз и
Парламентарната група
при същия съюз.
ул. "Познание" № 1.
София.

Господин Секретар,
Преди 1 година на 13.1. т.г. бе убият
брат ми Димитър Ст. Миловски - адвокат
от с. Риза - Дупнишко и сепр. на окол. дружини
на Б.З.Н.С. само за това че се верен син
на българското село и непоколеблив последо-
вател в борбата за осъществяване принципите
на Б.З.Н.С.: свобода, правда и народовластие.
Неговите убийци членове на Б.Р.П. (к), единия
от които - организатора, дивизионал. чл. Д. Петров,
а сего пер. председател, а другите 3 незабрав-
ливи в колективния заговор а тежки следи.
Съобщавам Ви Господин Секретар, че на
29. XII. т.г. ще отпътувам по повод на това съобщение
за гроба на покойния в с. Риза по случай една
година от смъртта му.

624
Поздравям си Господин Секретар, чрез
Вас да поканя Н. Н. и Парламентарната група
при случая, да присъствувате чрез Вас и
председателят на партията на покойния
Бориз, който падна в борбата, за която
и Ви благодарим да се борите.

19. XII. 1946 г. гр. Хасково.

С. Димитров поздрав:
С. Димитров

УТВЪРЖДАВАМ:

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ

.
. Януарий 1947 г.

ПОЛОЖЕНИЕТО В БЗНС /Н.Петков/ И ЗАДАЧИТЕ НА ОТДЕЛЕНИЕ "А".

Още от самото начало двете основни течения в съюза, /пладненци и гичевисти/ воюват помежду си. Днес гичевистите полагат свъх усилия да вземат низовите ръководства, а пладненци се мъчат да се отърват от онези гичевисти които по една или друга причина са се добрали в тия ръководства. Тия две течения малко се различават в своите отношения към О.Ф. и Р.П./к/. До като пладненци са по динамични, то гичевистите се стараят да дадът вид, че са по "лоялни". И ако до сега не са минали в явно разединение то това се дължи на това, че и едните и другите смятат, че едно такова разединение щяло да намали стойността на опозицията както вътре така и вън от страната.

С уреждането външното положение на България надеждата им да се добрат до власта по външен натиск се изпарява. Победата на Р.П./к/ в изборите и преминаването на много други към Оббов създаде сериозна криза въсред БЗНС /Н.Петков/. Характерни в това отношение са взетите резолюции от Шуменската и Сливенската околийски конференции в които Н.Петков е открито и остро критикуван. От друга страна ураджииското поведение на Петковци в ВНС и предизвиканото възмущение въсред народа от това им поведение смушава вече някои от тяхните първи хора. На два пъти вече в заседанията на парламентарната им група се поставя въпроса "за ликвидиране с това предизвикателно държане в ВНС". По сведения ^{при} Последното напускане на ВНС във връзка с отговора на м-р Стефанов, колебанието в групата е било толкова голямо, че по чудо е останала единна. Никола Петков с големи усилия е успял да убеди своите приятели, че друго яче не е могъл да действа, което е и причина при изключването на Дертлиев, Петков да не даде сигнал за напускане събранието.

Почва да се проявява мнението, че така до никъде няма да се стигне и, че до като Петков е на чело на съюза нищо радостно не ги чака. Както въсред членовете на П.П., така и въсред голяма част от народните представители зреет идеята да ликвидират с тая злополучна политика на Н.Петков както я нарече Сърбински в едно от заседанията на П.П. "политика КОЧ-МАРКА". На тази основа под разни форми е отпочнато вече едно надигане срещу Н.Петков. На заседането което стана на 9 т.м. в домът на Н.Петков Недялко Атанасов много внимателно е повдигнал въпроса "на къде и как ще върви БЗНС", като е целил да склони Н.Петков да престане да бъде всичко в съюза-главен секретар, касиер, редактор на вестника, председател на парламентарната група, ръководител на политическите агитатори и организаторите на съюза. Вероятно и за изненада на Недялко Атанасов думата е взел П.Сърбински като открито е атакувал политиката на Н.Петков. Той е бил подкрепян от Асен Стамболийски, Б. Вумбаров и отчасти от Петър Коев и Недялко Атанасов. Такъв факт на "бунт" против Н.Петков е за пръв път и това е предизвикало смут и силна реакция от негова страна, като дори е заплашвал с оставка и тези изказвания ги е окачествил като заговор. Той е почувствувал, че почвата под краката му не е така сигурна и е дал съгласието си да бъде свикано на заседание цялото П.П. на което да

изнесе доклад за политиката на БЗНС. Това обаче той и до сега под разни поводи отлага да стори, като се стреми да задоволи някои от исканията на гемецовци за да ги спечели на своя страна.

По настоящем се очертават три главни течения в съюза: първото - геметовското начело с Рангел Даскалов, Георги Йорданов, Петър Коев, Асен Павлов и Серги Златанов и Кирил Павлов, то се явява за сега главната опора на Н. Петков; второто - гичевистите, на чело с Гичев, Минчо Панов, Георги Попов и Ст. Даскалов и третото на чело със Асен Стамболийски към което са приобщени някои пладненци като Б. Бумбаров, Спас Найденов, П. Сърбински и М. Драндаревски и гичевистите Недялко Атанасов, Хр. Стоянов и в последно време Трифон Кунев. Групата на Асен Стамболийски, /той сам лично се стреми да не се изтъкне като явен противник на Н. Петков/ е с голямо влияние всред парламентарната група и може да се разчита, че с нея в даден момент ще идат голяма част от депутатите. Акцията "за обединение на земеделският съюз" подета от Стоил Стефанов, Стойне Славов, Васил Вълков и др. може също да се счита само поради възможността от нейното съществуване, като елемент на настъпващата не сигурно положение на ръководството на БЗНС/Н. Петков/

На основата на горе изложеното и въз основа на възможностите, които имаме в съюза, считам че има вече благоприятни възможности за провеждане на една активна дейност от страна на държавна сигурност, респективно отделение "А". Тази дейност трябва да се насочи към максималното отслабване на съюза. За тази цел е необходимо да се проведат следните мероприятия:

1. Да се уформи и активизира групата около Бумбаров, Сърбински, Христо Стоянов и др.; да се изтъква Ас. Стамболийски за заместник на Н. Петков, като син на Стамболийски и еднакво близък и на пладненци и на гичевисти. Като пръв акт в това отношение той да предаде правото си на каснерството за каквото е избран още от миналата година. Задача: Да се снесе Н. Петков, да се прекрати хулиганското държане в В.Н.С. в пресата и в агитацията. Това да става на основата на уруждане вътрешните работи на съюза, без да се говори много за обложение с комунистите.

По изпълнението на тази задача ще бъдат инструктирани нашите агенти Несебърски, Габровски, Тарас Булба, Еам, Атанасов, ... съответно на мястото което заемат в съюза и вън от него и тяхните способности без това да става така, че те взаимно да се разкрият като агенти на д.с. нито пък да им се казва открито че става дума за дезорганизиране на съюза.

Главна роля ще има да играе Несебърски. Пред него да се постави въпроса така: "Ти искаш разбирателство с комунистите, искаш да работиш за това разбирателство, същевременно искаш некаква гаранция за твоето бъдеще положение. За това какво е необходимо да сториш? - Преди всичко трябва да създадеш условия за разговори в тая насока. Сега съюза е в ръцете на Н. Петков и ти никога не представляваш нито някого можеш да ангажираш, следователно пред тебе никой не ще намери смисъл да се ангажирава. Какви са тия условия? - спиране на хулиганското държане в ВНС, в пресата и в агитацията, заставане на здравите национални интереси в вътрешната и външна политика. А това при настоящето положение може да стане само ако Н. Петков не е безотговорен водач на съюза." При тая постановка на Несебърски ще се даде възможност да върши политическа работа а не само да служи както до сега като информатор и това ще го акти-

визираше повече.

Каква трябва да бъде платформата на тази група в най важните и точки?

а/Съюза е застрашен в своето единство.най главната опасност иде от това че свързните деятели ,дружбените членове и земсистите не са доволни че Не Петков е обсебил всички най отговорни постове в съюза,че в съюза се насажда не народовластието а личен режим.От друга страна РП/к/ и ОФ така или иначе успеха да го компроетират като агент на чужди сили,особено с провежданата в последно време политика^а обструкции в ВНС и вън от него явно в интересите не на България а на неговите чуждострани покровители и господари.

б/В последно време международната обстановка се промени в наша вреда, мирът ще се склочи и то от това правителство.Масите ще се разочароват и ще почнат да се отклоняват от нас,а има да правим избори.Необходимо е да се пом прави това положение час по скоро,като причината за това се премахне- Н.Петков да се замести с друг.А такъв най сполучливо може да бъде Ас.Стамболийски син на Стамболийски.

в/Опитите на групата около Стоил Стефанов да образува нов съюз намират почва^а може в скоро време да стане опасна за съюза.А ето че и тази група намира храна за своята агитация в фирерското държане на Н.Петков.Затова именно е необходимо час по-скоро да махне Н.Петков от водачеството на съюза.*

2.В Кесата и в парламента борбата срещу опозицията да не се води като се турят в един кош всички а това да става диферинцирано с оглед да се помга на тия които имат да изпълняват горната задача.

з/Акцията на Стоил Стефанов да се насърчи и ако е възможно и материално.Колкото ти би се затвърдявала и печелила позиции толкова повече групата около Бумбаров би печелила възможности да реализира задачите си.

4/ Не би било зле при подходящ случай някои членове от ЦК да не избягват предлаганите им срещи с лица от тая група което само по себе си ,без да се поемат ангажменти, ще улеснява работата.

забележка:: подробностите по конкретните задачи които следва да се дават на нашите агенти от съюза и вън от него да се уговори допълнително.

С О Ф И Я
18 януари 1947 г.

Н-К отделение "А": *Г.Ганев*
Г.Ганев

У Д О Б Р Я В А М

НАЧАЛНИК ДЪРЖ.СИГУРНОСТ:

..... *Д.Дичев*.....
Д.Дичев

19. януари 1947 г.

- Наказанието в 3 копията:*
1. 7 г-и Мичкова и Богд Работи-
 2. 7 в-и Назарова и Д.С.
 3. 7 в-и Андриана А.
- Копията да разпратят 1.Ганев С.*

Из архивите на ДС

76

ДО ГОСПОДИН НАЧАЛНИКА НА
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Т У К

Р А П О Р Т
От Началника на отд. "А".

Донасям Ви Господин Началник,

Данните около новосъздадемото положение в БЗНС - Оббов, с които разполага отделението са следните:

1. Сведения от хората на Драгнев

Спас Маринов - народен представител, член на У.С., един от доверените хора на Драгнев, голям враг на Ст.Тончев, в разговор с наш сътрудник, на когото доверява, снощи в 7.30 ч. е казал следното:

"На 18 март т.г. бях до късно вечерта с Георги Драгнев и разговаряхме по свикването на У.С. Успях да внуша на Драгнев, че свикването на У.С. и смяната на П.П. не е удобно да стане в настоящия момент. Мотивирах се с неблагоприятното политическо положение - Конференцията в Москва и по специално предстоящото идване на Анкетната комисия от Гърция. Успях да убедя Драгнев да отиде при Г.Димитров, за да се посъветва с него. Тази сутрин Драгнев бил ходил при Г.Димитров."

По нататък Маринов каза: "На 19 март сутринта се събраха 33 члена на У.С. дошли от провинцията, обаче им бе казано да чакат в Министерството на Благоустройството, защото щяло да заседава ПП за уточняване на някои въпроси по свикването на У.С."

"ПП се събра на заседание в 11 ч. заедно с министрите. След дълги разисквания и караници стигнаха до следното решение: Да се избере двама члена от У.С. от дошлите от провинцията, които заедно с цялото ПП и министрите да отидат утре при Г.Димитров, където ще има и четири членове на Политбюро на РМ/к/, там да разрешат спора. Избирането на двамата члена, които ще отидат с ПП и министрите при Г.Димитров ще стане утре/20 т.м./ в м-вото на Благоустройството. Единият от тях съм аз."

"Комунистите напраздно верват на Ст.Тончев, той е най голямия мошеник в съюза и заблуждава комунистите по много организационни въпроси из живота на съюза. Аз като отида при Г.Димитров ще му разкаж всичко за Ст.Тончев.Тончев даде сутринта нареждане да не пускат ник в съюза, за да не бъде превзет от привържениците на Оббов."

Предложението за отиване при Г.Димитров го направи Драгнев."

Пред свой близки хора Поп Савов, един от най доверените на Оббов, вчера в 9 часа дава следните обяснения на събитията в тяхния съюз:

"Оббов, след завръщането си от Париж видя, че бе дезавоиран и неговите хора отстранени от отговорни места в Съюза и по повод на това, че БЗНС не е почитан от правителството реши да свика У.С. прекогато да постави въпроса за участието на БЗНС в управлението и категорично да предяви своите искания от негово име."

"На това искане на Оббов се противопостави групата на Стефан Тончев и Георги Трайков, което стана по следния начин: Ал.Оббов заедно с секретаря на Управителния съвет изпратиха покани до членовете на У.С., като се надяваха на болшинство и по този начин да отстранят и отнемат от ръцете на г-да полу-комунистите ръководството на съюза и поставят своите искания открито в Парламента пред комунистите и

и евентуално може да минат в опозиция, обаче от своя страна групата на Тончев - Трайков чрез председателя на У.С. на БЗНС и организационния секретар сега Кирил Клисурски съобщи с телеграми на членовете на У.П., че ако се яват на това свикано от Оббов заседание ще се считат за самоизключили се. Обаче една част от членовете на У.С., които са на страната на Оббов и целят свикването като знаят, че уставно У.С. може да се свика и от болшинството събреча подлиси за свикване и по-неке всичките членове на У.С. са 62, от които един умрял и един в стрелство остават 60. Те събраха 33 подлиса и въпреки, че на Оббовите хора в провинцията милицията пречи, арестува и всячески възпрепятства, както е случая с Милан Маджарски, бивш депутат от Видин - хората се събраха и от днес заседават с цел да проведат своята политика."

2. Сведения от хората на Трайков - Тончев

Пред свой хора тази сутрин Ст.Тончев е дал следните пояснения по развитието се вчера събития:

Според него дошлите от провинцията и намиращите се тук членове на У.С. от противния лагер са на брой 31. Тъй като не са ги пуснали да се съберат на заседание в парламентарната им сграда на Ст.Караджа те са се събрали в м-вото на Благоустройството. Официално заседание обаче не са почнали. А са разисквали въпроса - да заседават или не. При тези разисквания е вземал думата и Геновски, който се е изказал, че при така създаденото положение - по отсъствието на останалите членове на У.С. /хората на Трайков - Тончев/ те не трябва да заседават, макар и свикани да си отидат и да чекат III да ги свика на ново заседание.

Изказванията на Геновски са предизвикали буря от недоволство. Сред крайните десничари като Христич и Поп Иванов, които са започнали да викат "Вън руските земеделци!" "Вън секцията на РП/к/!" Те са се нахвърлили върху Геновски, за да го бият, което е задтавило Г.Драгиев да го спасява.

Според Тончев, отношението, което е вземал Геновски изменя съотношението на силите. То обаче не изменя положението, защото Тончев смята, че причината за цялата работа е Геновски, който е повдигнал фактически въпросите, които станала причина за създаденото положение. И си е постигнал целта, макар сега да си оттегля въпроса за борбите вътре в Оббовия съюз, е извървено много надменен и станал обществено достойние - което е удар върху тяхния престиж и Об. Затова Тончев смята, че въпроса за "Гайгрена" при тях, трябва веднъж за винаги и то сега да се реши, защото в противен случай ще тормози работата за в бъдеще. Тончев смята, че сега трябва да се ликвидира, както Г.Драгиев и Геновски, така и Оббов и да се даде на тях - нему и Г.Трайков карт бланш да представлява Съюза и работят като негови водачи. Или пък в противен случай да им се каже, че ще трябва да се прави компромис на десницата и те като дисциплинирани цели да да се подчинят на това, което им се каже.

Ст.Тончев се сърди на факта, че др.Димитров се е съгласил да приеме освен хората на III, министрите и бившите им министри, а също така и двама представители на У.С. именно, както казва Тончев - Слави Пущкаров и Спас Маринов. И двамата според него са крайни десничари.

За да потвърди становището си, че Геновски е постигнал целта си, че се е вдигнала голям шум, Тончев изнася следния факт:

"Тъй като Трайков няма къде да обядва вчера спиего отидохме в Днион клуб и там станахме обект на вниманието на всички. При нас се изредиха да идват няколко души и да ни питат верно ли е, че Оббов си е подал оставката. При нас дойде и Гичев, който също ни пита за това".

Забележка - Нашите сведения са, че отиването на Гичев при тях е имало характер на предварително уговорена среда - още щом като е влязъл Гичев, те станали на крака и най раболепно са го изчакали с бавни

крачки да дойде при тях, като са разговаряли около 15 минути, също така държейки се внимателно и работенно.

Към т.1 от рапорта

Близък на Оббов човек пред свой приятел е разправял следното. След пристигането си от Разград вчера 18 т.м. Оббов свика III в което взеха участие и министрите - в съзнато помешение. Разисквал са главно дали да се състои заседанието на У.С. свикано за днес/19/. Трайков, Тончев, Найденов и Павурджиев са се противопоставили на това заседание да стане днес, тъй като те намират, че болшинството на III не било съгласно дега да се свика У.С., толкоз повече, че през Април било оповестено да се свика Висшия партиен съвет и каквито въпроси имало да се разрешават - там щели да се разрешат или на конгреса, което Висшия партиен съвет щел да реши, кога да се състои. Опасенията на Трайков и другите са, че Драгнев и Геновски имат болшинство в У.С. и затова не искат да се противопоставят на заседанието на У.С. У.С. е в състав 60, а не 65 души, дошли са само 30. По сведения на Драгнев другите били възпрепятствани да дойдат. Считат, че Трайков е наредил те да бъдат възпрепятствани, тъй като е Председател на У.С. и ги е заплашил с изключване.

Пак на 18 т.м. на след обедното заседание на III Трайков е предложил да не се сменява III, като по тоя начин няма да бъде изключен Геневски и въобще с това III - вече примирено, Оббов може да работи и разчита на него. Тончев и Ради Найденов са подкрепили Трайков. И останалите членове на III са се изказали в такъв смисъл. До снощи положението беше такава.

Днес 19 т.м. рано сутринта у Оббов бяха дошли Г. Драгнев, Геневски, Ташев и др., които го уведоаваха щото У.С. да бъде свикан, тъй като дошлите били сигурни хора и щели да решат да бъде избрано ново III и то верно и преданно на Оббов. С това решение Оббов е тръгнал за Съюза. Там обаче той бил пак разколебан и днес У.С. пак не се свика.

Снощи 18 т.м. Оббов е бил в Враня при м-р Председателя, комуто обяснил хода на работата в неговия съюз. Оббов също вчера е бил при съветника Левичкин от Съветската легация. Както м-р Председателя, така и Левичкин, според думите на хора близки на Оббов, му били дали съвет да процедира, както интересите на съюза му изискват и му изказали тяхната подкрепа.

До момента на писането на настоящето донесение Георги Драгнев и Геневски упорстват пред Оббов да не отстъпва, защото по този начин щяло да се ликвидира с "петата колона" в Съюза и нямало да се води комунистическа политика за в бъдеще, а ще се води отечествено-фронтонска политика по програмата от 17 -IX-44 год. Оббов е възразил чевъ целия този монтаж, който му се устройва от Трайков - Тончев има пръст Гичев, който целил разцеплението на Съюза, но той не бил ликвидатор и нямало да действува по чувство, а по разум. Действително днес след обед към 14.30 часа дойдоха у Оббов Г. Трайков, Ст. Тончев, а по късно и Ст. Симов. Те са предложили на Оббов да остане същото III, като са му декларирали, че то вече не му бъде послушно. Декларирали са, че ще избягват за напред търкания в връзка с назначавания и уволнявания на кандидати не земеделци, като Трайков е казал, че тримата министри са се споразумели за всеки такъв случай на назначение на шефове на служби да вземат и неговото мнение. Трайков също е говорил за повдигнатия въпрос по назначаванието на Иван Георгиев за главен секретар, за което той е бил упрекуван от Георги Драгнев. По повод на това назначение Трайков е искал от Оббов да не се солидаризира с Драгнев и е привел пример с самия Оббов, който след вземане на министреството от Геневски е назначил за свой главен секретар Кашеров, уволнен от Геневски за нарушение на службата. На това Оббов

7

е казал, че той няма нищо против Георгиев да остане професор и продължил, че този въпрос не бил най важния, за да се занимава III и съюза с него.

След тази среща всички без Симов се отправили за Съюза, где-то окончателно не са се споразумели. Още рано след обед, към 6 часа Оббов излезе от Съюза. Останалите м-ри без Драгнев се събраха в кабинета на м-р Тончев на разгвор.

Оббов видимо спокоен, снощи отиде на опера, като казал, че пазарлъците ще продължат на 20 т.м.

До тая вечер 19 т.м. нищо окончателно не се е решило и не се е възприело. Делните членове на У.С. са тук и чакат да бъдат свикани на заседание. / Донесението носи дата 19-III-47 год./

20-III-1947 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "А":
/Г.Ст.Ганев/

Б.З.И.С.
РЕГИСТРАЦИЯ И ПРОМОНА
№ 29
17. май 1977
ПЕТРИЧ

I
[Signature]

До Секретаря
на Б.З.И.С. - Н. Петков
ул. Ц. Шишман 12
София.

Др. Секретар,

От основаването на окол. дружба се изминаха близо две години. Много пъти от съюза ни се обещаваха, че околната ни ще бъде посетена от наши съюзни другари и специално от организатори, обаче това не бе направено до като имаше реална възможност. Легла тази възможност не е била на лице. Напоследък членове на дружбата са фактически пог даващи грес. Не се дават открити сметки на никого за бюджета и да било и за каквато и да е цел.

Мълни организационен живот, който ни в е околната дружба от основаването си до днес и нещата борба която води в нашия край за да съществува и създава нови дружки, ни мислим и сметаме, че нашата дружба не заслужава тази изолация и индиферентност от страна на съюза.

До тук въпроса не отива. Даме преди 20 дни тук даде. Златан Велчев - област. организатор с специална мисия - да анкетира окол. дружба по поръка на Вас и постоянното присъствие, че нашата дружба не се ползва с пълното доверие и че дружбата ни се такува като „македонска дружба“. Ние категорично отхвърляме това обвинение от страна на постоянното присъствие и Ви заявяваме, че в редовете на окол. дружба няма нито един бивш член на В.М.Р.О.

Име Ви молим и питаме постојак: приемијте
 ползва ли се Петрицката окол. дружба со својата
 доверие како неделна част од сјюзот? Име Ви
 припошаме, че при този ошкљекат организациони
 живот Окашиската дружба е дава достајно
 доказателства. Почти всички членове на дружба
 са лишавани от награди, митретирами, — бити
 а някой микажа и през конулагерите и то
 зашто? — Зашто имажа едиктивенката вина,
 че се тешат краи Б.З.Н. Сюз — Н. Петков и че вој
 вят в идеите на селския водач — А. Шамболийски

При това положение, ако окол. дружба
 не се ползва со доверието от страна на Вас
 и постојакото присуствие име Ви молим,
 да приемиете нашите оставки.

Отаквајки отговора Ви
 е другарски поздрав;

Председател:

Секретар

[Handwritten signatures]

Обр. 805
Посладена в _____
№ 11 1945 г. 20 юни 12
02681 - 30 V 1945
Дата 1945 г.

№ _____
2778 MA 29 V 47
София Министър Ал. Оббов Мизия
7 копие Министър Георги Драгиев
копие Мин. Председ. Г. Димитров копие
Антон Бгов Народ. Представител Анастас
Иганчев

На 25 юни вечерта организатори на околийската дружка Христо П. Миндасев в село Малки Воден Свиленградско предводител от членовете на Р.П.К Вангел димитър и Иван Р. Попови Атанас Костов Игнат Михайлов и други милиционери Георги Иванов Бров затова че е изразил телеграфно до вас станови- щето на земеделските дружки в неговия район че застават за новозбраното т.н.и. с псуани твоята майка обвистка на когото ярката са отрязани Ние че ви ликвидираме Молим и за вашата наказание на виновниците.
Окол.председател Георги Таков Скол.секретар Карамелия Иконова

*К. Д.
вс е в ж. в. с. в.
те чуждо землор
на перува*

Стан. 1120

Из архивите

*Копие от
изготвената из-
външна информация*

22

С В Е Д Е Н И Е

за заседанието на ВЪРХОВНИЯ СЪЗЕМ СЪВЕТ - ВЗНС

На 8 т.м. се състоя заседанието на Върховния Съзем Съвет свикан по желание и на двете групировки в Съюза.

Заседанието бе открито в 10:30 часа от Спас Маринов, който предложи следното бюро за ръководство на заседанието: Трайков, Драгнев, Оббов, Р.Найденев, Каменов и Тончев. След избора на бюрото през взе думата Георги Трайков, който прочете възиванието към членовете на ВЗНС и Върховния Съзем Съвет, направено на 7 т.м. от Спас Маринов, Павурджиев. Трайков беше посрещнат с ръкописки от всички присъстваващи. Речта му е била прекъсвана при всяка по силна фраза за земеделското движение „Кръвоплевканик“.

След Трайков думата е била дадена на Ал.Оббов, който одобрил възиванието изпълно с лек намек, че имало доста недоразумения през изминалия период с Трайков и Тончев, които да си вземат бележка и да не се повтарят подобни недоразумения. Говорил е в духа на ОФ.

След Оббов думата е взел Драгнев, който също така не намерил нищо на нищо в възивание, стига само да имало хора, които да направят. Направил е одържавна критика на Тончев-Трайков и ги поканил да в бъдеще да работят с честност, за да не повтаря това, което преживял Съзем напоследък. Обобщил, че не работи в Съюза и ОФ България.

След кратка почивка заседанието продължи от 15 часа. Изказвали са се по един член от всяка област. В изказванията си всички са били кратки. Удобрили са възивание, речта на Трайков и изказванията на Оббов и Драгнев. Пожелали са да в бъдеще да не се стига до преодоланите вече неясноти.

След изказванията на членовете на ВСС /по един от всяка област/ била е прочетена и при голямо въздухование приета следната явота за Постоянното Призвуствие

Политически секретариат

Александър Оббов
Георги Драгнев
Георги Трайков

Членове на Постоянното Призвуствие

Славк Пушмарев - завеждач културно-просветния отдел
Спас Маринов - административен секретар
Димитър Николов - финансов секретар
Кирил Кисеурски - организационен секретар
Звонк Павурджиев - редакционен секретар
Д-р Георги Савачев
Петър Каменов
Радн Найденев
Стефан Тончев
Георги Божков
Хансх Петър Попковков

Накрая е било взето решение, отново при бурни ръкописки бюро да се сви утре, 9 т.м. при В-д Председателя и му благодарни за гостоприемството му при разрешаването на поставените въпроси пред ВСС.

Утре, 9 т.м. в 9 часа преди обяд в залата на Агроекономическия факултет ще се състои конференция, на която министрите-земеделци ще дадат отчет по всичките резерви пред членовете на ВСС. 8.11.47

Из архивите

Д Е К Л А Р А Ц И Я

Предвид на зачестилите напоследък несправдани обiski и арести на сдружени земеделци в страната, при които се иземат книгата и архивите на някои от местните, околийски и областни земеделски дружби, както се извзе и архивата на Съюза, Постоянното присъствие на Съюза, с настоящата си декларация иде да подчертае още веднаж своето твърдо становище, че БЗНС е мал и няма нищо общо с каквито и да е било нелегални действия и осъжда всяка дейност, която излиза вън от рамките на съответстващите в страната ни закони.

Никой съзвен другар не бива да се подава на незаконни внушения от където и да идат те. Също дълг се налага на всички ни да се пазим ревниво от всякакви провакации, които биха дали повод да се изложи престижа на никой съзвен член или на цялата организация.

Всички сдружени земеделци спокойно да продължават своята ежедневна творческа и народополезна работа.

Силата на БЗНС е била и де си остане само в легалните борби за ред, законност, свобода и демокрация.

Постоянното присъствие е на поста си. То следи разволя на всички политически събития и взема съответните решения. Ето защо, сдружените земеделци, както и досега, трябва да имат доверие в своето ръководство, да изпълняват точно всичките му наредания и мъдро и спокойно да стоят на идейните си позиции.

В настоящите съдбоносни дни от нас се изисква единодушие, сплотеност и зачитане на съзвените редове, за да имаме една горима, стегната и дисциплинирана организация, под развятите знамена на която можем да вървим към победа.

гр. София, 19 юни 1947 г.

ПОСТОЯННО ПРИСЪСТВИЕ:

Анг. Държански, Ас. Павлов, Ас. Стамболийски, В. Бумбаров, Г. Норданов, Д. Гичев, Д. Стоянов, Ив. Костов, К. Попов, М. Драндаревски, М. Панов, Н. Атанасов, Н. Ротев, Н. Давидов, Даскалов, Ст. Даскалов, Ч. Кунев, Хр. Попов, Хр. Стоянов

Декларацията на БЗНС (19 юни 1947 г.)

Из архивите

Д О К Л А Д

За събрания материал от всички сектори в страната по линията на геметовците, които ги разобличава във водене на нелегална, диверсионна, терористическа и саботажническа дейтелност.

Още когато Д-р Г.М.ДИМИТРОВ беше начело на БЗНС, той широко отвори вратите на Съюза за легионерите, ратниците и други враждебни елементи, с единствена цел за да може същите хора в последствие да бъдат използвани за борба срещу народно-демократическата власт. Поддържаха се здрави връзки с представителите на други реакционни кръгове от чужбина, на чиято помощ се разчиташе в борбата им за свалянето на Оф.

Продължител на делото на "Гемето" се яви Н.Петков, който печатно, устно, в парламента, по събрания, в лични срещи, продължи борбата с всички разполагаеми средства. Наред с легалните средства, водеха дълбоко прикрита работа по създаване на вражески нелегални групировки против установената власт, създаваха се канали за преминаване към монархо-фашистка Гърция, за създаване на връзки с гръцките монархо-фашисти и гръцкото разузнаване, с турските реакционни кръгове и турското разузнаване. На особено внимание се постави и народната войска. Всички процеси, които се разгледаха от съдилищата в София и цялата страна, като: "Военен съюз", "неутрален офицер", "Големката конспирация" и много други сочат по един ясен и недвусмислен начин, че нишките на тези конспирации произхождат от един и същ център - "Гемето", Н.Петков и тяхните съподвижници. С една дума БЗНС-Н.Петков се яви един фокус, който събра всички най реакционни и реставраторски сили, приети всички профашистки елементи, агенти на вътрешната и международна реакция и ги организира за борба против народната власт.

Особено след разтурването на БЗНС-Н.Петков, когато им бяха отнети легалните възможности за борба, геметовците в нашата страна ръководени от вън се превърнаха в пета колона на международния империализъм. Възприетите форми на борба от тях се свеждаха към организиране по места контрареволуционни организации за терористически, диверсионни и шпионски действия.

ДЕЛОТО АДАМОВ - БЕЛЯШКИ:

След 9. IX. 1944 год. лицето ДИМИТЪР АДАМОВ ДИМИТРОВ от с. Медковец-Ломско, организира нелегална легионерска група в с. Лята-Михайловградско, която си поставя за цел да води въоръжена борба срещу властта на Оф. През лятото на 1945 год. групата бива разкрита и участниците ѝ арестувани. Известно време АДАМОВ е бил в нелегалност и впоследствие заловен. По време на нелегалния си живот АДАМОВ е идвал в София, където се е свързал с опозиционера ПЕТЪР БЕЛЯШКИ от с. Габровница-Михайловградско, бивш частен секретар на БОРИС БУМБАРОВ. АДАМОВ е получавал от БЕЛЯШКИ както средства за издръжката си, така и инструкции да работи. Според тях той е трябвало да обикаля

из страната и да организира нелегални групи от легионери и бранници и други бивши фашистки и крайно реакционни елементи, които групи трябвало да подемат борба срещу властта на Оф, като водят пропаганда за саботиране на стопанските мероприятия на властта, а при дадено нареждане и да извършат преврат. По време на тези си пътувания АДАМОВ посещава Враца през 945 год. м. декември. Тук той се среща с старите си съидейници и им дава директиви за създаване на нелегални организации. След като получава удобрието за работата върху съидейниците си, той им съобщава, че работи по директивите на БЕЛЯШКИ по ЗМС-ова линия и същевременно организира нелегални групи по линията на легиона. Същия им казал, че англоамериканците стоят на нашите граници от към Гърция и Турция и чакат благоприятен момент за нападение. Тяхната задача била да организират нелегални групи, които да водят саботажни действия, да създават смут в страната и по такъв начин да се предизвика намесата на чужди сили. Това били директивите на Н. Петков и "Гемето". В резултат на тази дейност на АДАМОВ, в Артилерийския полк и Интендантската дружина са били създадени групи почти във всички батареи и роти. Всичко това е било докладвано на БЕЛЯШКИ, който останал много доволен. Наскоро след това тези групи са били разкрити и предадени на съд.

СЛУЧАЯ С ГОРСКИЯ МИЛИЦИОНЕР-ПЕТРОХАН:

През 947 год. ВАСИЛ ЦАНОВ ВЕЛЧЕВ от с. Курново-Врачанско, тогава горски милиционер в Петрохан, се е свързал с трудовациите работещи на язовир Петрохан чрез познатия на нему трудовак МИТЮ ИВАНОВ. На същия ВЕЛЧЕВ дал следните инструкции: да издири опозиционно настроените трудоваци и създаде ЗМС-ова организация, която ще има за задача да съботира работата по изграждането на язовира и при случай, че опозицията премине в акция, да завземе властта, то тяхната организация да арестува всички комунисти в лагера. Същите инструкции ВЕЛЧЕВ е получавал от организатора на БЗНС-Н.П. - ИГНАТ МИЛАНОВ ИВАНОВ от гр. Годеч. ВЕЛЧЕВ продължил връзките си с трудовациите, като имал за цел да създаде организация сред тях, но съевременно е бил разкрит и арестуван.

ДЕЛОТО НА ГЕОРГИ ВЛАДИМИРОВ п. ГЕОРГИЕВ - ВИДИН:

През август 945 год. в гр. Видин лицата ГЕОРГИ ВЛАДИМИРОВ п. ГЕОРГИЕВ, ПЕТЪР ПЕТРОВ МЛАДЕНОВ, ЙОРДАН ИВАНОВ ПРОДАНОВ и ЕЛЕНКА НИКОЛОВА ДИМИТРОВА - всички от гр. Видин, с още 8 души легионери, бранници и памсиевци, които са членували в ЗМС-Сърбински, образуват нелегална група под името "ИЛДУНАВСКА БРИГАДА", която си поставя за цел да организира чрез саботажнически действия, които да доведат до падането на властта на Оф. За целта те се снабдили с взривни материали, които при задържането им са били заловени - бомби, пакети взрив и пр.

Така сформираната бригада е пристъпила към опит за диверсионни действия по Ж.П. линията, като се поставили на нея три нападателни бомби с цел да вдигнат влака във въздуха.

СЛУЧАЯ С НИКОДИМ ПОПОВ:

През месец май 1946 год. секретаря на Окол.Н-во на БЗНС-Н.Петков-НИКОДИМ АНТИМОВ ПОПОВ от гр.Лом е бил в София и се е срещнал с Н.Петков, от когото лично получава инструкции да се проведат през лятото саботажни акции, като се палят снопите и едновременно с това да се въоръжават хората, тъй като след напускането на Съветските войски, властта в страната ще се завземе от опозицията начело с Н.Петков. Тези инструкции НИКОДИМ ПОПОВ предава на АСЕН БЕНОВ, СВЕФЕРИН МИТКОВ ПЕНЧЕВ-Върх.Съюз.Съветник от с.Мокреп-Ломско, КИРИЛ ВЕЛИКОВ-Председател на дружбата в с.Крива бара, СТВЪАН ИВАНОВ ПЕКАРСКИ-Председател на дружбата в с.Дряновец, ЖИВКО НИКОЛОВ-Председател на дружбата в гр.Лом и др.

НИКОДИМ ПОПОВ е наредил на всички тези лица да се въоръжат и правят приготовления за вземане на властта. Във връзка с това в с.Крива бара се формира бойна група, която се снабдява с оръжие и дори разпределят предварително местните административни постове в общината, като набелязват кои комунисти ще трябва да избият.

В изпълнение на дадените инструкции за палежи на снопи на 1.VII. 1946 год. СВЕФЕРИН МИТКОВ запалва собствените си такива, за да даде сигнал на други палежи. Подобни пожари са последвали и в други села, като например в с.Вълче-дръм биват запалени големи количества снопи и една вършачка, която изгари; в с.Крива бара също биват запалени снопи; в гр.Лом е подпалена една вършачка със снопи. Пожари стават и в селата: Горна Гнойница, Василевци, Дългошевци, Буковец, Стара махала и др. За по успешно извършване на палежите Ломска околия е била разделена на три района. За отговорник на първия е бил АСЕН БЕНОВ, на втория-СВЕФЕРИН МИТКОВ, а на третия-НИКОДИМ ПОПОВ. При проведеното следствие горепосочените лица са признали своето деяние.

ДЕЛОТО НА ИВАН КОЛЕВЪ ЧЕРВЕНОВОДСКИ:

Известния опозиционер ИВАН КОЛЕВ ЧЕРВЕНОВОДСКИ от с.Ново село-Русенско, Председател на Окол.дружба на БЗНС-Н.Петков и много добър приятел на самия Н.Петков. Известно е, че не един път той е ходил при последния за да получава лично от него инструкции за работа. Същия е агитирал да не се изпълняват наредите, като се укриват храните. Самия той е укривал от реквизиционната комисия 14,500 кгр.жито. При основната проверка, която е била направена, комисията е установила, че в старата къща на ЧЕРВЕНОВОДСКИ имало укривани още 2,925 кгр.жито. За тези му деяния той е бил арестуван и предаден на съдебните власти.

ДЕЛОТО НА ХРИСТО НЕДЯЛКОВ ЛИЦОВ:

В началото на 1946 год. члена на Областната дружба на БЗНС-Н.Петков в гр.Русе ХРИСТО НЕДЯЛКОВ ЛИЦОВ родом от с.Студена-Разградско, по професия учител е дал нареджани на опозиционерите от своя край да отпочнат провокационни терористични акции срещу представителите на Оф.власт и Съветските войски. Действайки в този дух, ЛИЦОВ е подбудил съмишлениците

си: СТЕФАН СТЕФАНОВ КОЛЕВ и подпор. ЛКБОМИР ИВАНОВ БАКЪРДЖИЕВ да извършат нападение срещу руския морски пост "СНИС". Действително на другия ден нападението било извършено, като споменатите двама души са стреляли няколко пъти срещу поста, без обаче да успеят да го засегнат. Все в този дух ХРИСТО ЛИЦОВ е дал инструкции да се извършат нападения срещу Председателя на ОФ комитета в Тутракан, Началника на милицията, секретаря на БКП-Тутракан и началника на паспортното бюро. ЛИЦОВ е заявил, че ако тези нареждания не бъдат изпълнени, те щели да отговарят с главите си. Горните лица са били задържани и предадени на съда, който ги е осъдил по на 5 и 3 год.

БЪОРЪЖЕНАТА ОПОЗИЦИОННА ГРУПА ВЪВ ВАРНА:

Преди изборите за ВНС лицата ХРИСТО БОЖИЛОВ НИКОЛОВ, КУЩЕН СТОЙЧЕВ ДИМОВ, СПАС ДИМОВ ЧИКЛИМЕВ и ИВАН ХРИСТОВ БОЖИЛОВ-всички опозиционери от гр. Варна решават, че е необходимо да се снабдят с оръжие, понеже комунистите независимо от резултата на изборите без бой няма да дадат властта. До това заключение те идват под влиянието на опозиционната пропаганда. След изборите те са били твърде изплашени, обаче като разбрали, че мерки срещу тях не се вземат, се успокоили. Въпроса за намиране на оръжие, обаче не бил снет защото то щяло да им бъде при удобен момент необходимо, при завземане на властта когато щели да се намесят външни сили. ИВАН БОЖИЛОВ обещал да им намери оръжие, което той имал още от периода след 9. IX. 1944 г. останало от германците при отстъплението им. ХРИСТО ПЕТРОВ отишел в домът на ИВАН БОЖИЛОВ за да вземе една бомба и да опита годността ѝ, което направил.

В края на ноември и началото на декември 1946 год. горните четирима изработват план, според който в подходящ момент всеки от тях ще трябва да хвърли по няколко бомби из града, да да всее смут. Било набелязано да бъдат хвърлени бомби в домът на СТЕФАН ХРИСТОВ ПРЕСЛАВСКИ-групов началник ДС-Варна и АНТОН ОРЛОВ-началник административната милиция. Същите са били разкрити и предадени на съда.

СЛУЧАЙ С АЛЕКСАНДЪР ДЕЧЕВ ГИЧЕВ-Плевен:

АЛЕКСАНДЪР ДЕЧЕВ ГИЧЕВ е Върх. Съюз. Съветник при БЗНС-Н. Петков от 26. XI. 1946 год. На 5 и 6 април 1947 год. същия е присъствувал на свиканата конференция в София на Съюзните организатори и секретари, където те са получили директиви за работа от ДИМИТЪР СТОЯНОВ. На втория ден на конференцията е дошъл и Н. Петков, който в речта си е казал, че устоите на правителството са разклатени защото всички закони, наредби, мероприятия и стопанския план са били противонародни и др. подобни в този дух. ГИЧЕВ разбрал, че всички мероприятия на правителството трябва да се саботират с цел да се провали вътрешната политика на правителството. След завръщането си от София, ГИЧЕВ започнал да провежда тези инструкции пред своите съмишленници, като е говорил пред ИВАНЧО ИВАНОВ, КОЛЮ СЪБЕВ, ПЕТЪР ВУТЕВ, ИВАН КУТЕВ и др. от село Здравковец-Габровско. За тази му дейност АЛЕКСАНДЪР ГИЧЕВ и лицата около него са били задържани и им било проведено следствие при което те са нап-

равили пълни самопризнания за провежданата саботьорска и вредителска пропаганда.

БАНДАТА "Г.М.ДИМИТРОВ":

През лятото на 1945 год. в Кюстендил и околния се създава терористическа банда от бивши полицаи и жандармеристи и членове на фашистки организации, в това число и опозиционери и петковисти, които образуват бригада наречена "Г.М.ДИМИТРОВ", чията главна цел е била въоръжена терористическа борба срещу властта на Оф. Ръководител на бригадата е

- бивш секретен сътрудник на фашистката полиция и членове: НИКОЛА СТЕФАНОВ ЗАРЕВ - бивш подофицер, инквизирал войници * комунисти; ВАСИЛ ИВАНОВ ЗЛАТАРЕВСКИ /Гебрето/- деец член на ВМРО-Ив. Михайлов; ИВАН ГЕОРГИЕВ МИРЧЕВ /Султанина/- бивш работник в Германия, извършител на убийства; БОГДАН ДИМИТРОВ ЦЕНКОВ - бивш полицаи и жандармерист; СТЕФАН ГЕОРГИЕВ НАКЕВ /Бумбаров/- член на БЗНС-Н. Петков, бивш кметски наместник и Председател на дружбата и др. Тази банда се свързва с местните жора на БЗНС-Н. Петков и от тяхните среди вербова ятаци. Подтик към действие на бандитите са били яростните противонародни статии на в-к "Зел. зем. знаме" и изказванията на местни хора от БЗНС-Н. Петков, които поддържали в тях вярата за предстоящото падане на правителството и заместването му с такова на Н. Петков. Бандата е извършила редица предъпления, като нападението над ремсистите от с. Грацица, направено с провокационна цел; нападението на лагера на ГМС-стите в Осоговската планина; нападение на кметския наместник от с. Ново село; ограбване на горския стражар СТОЙЧО ПАНАЙОТОВ и селянина ЛЮБЕН СТЕФАНОВ РОШКОВ от с. Слокоцица; нападение над войниците на Кадийн мост и др. Окуражени от тези успехи, бандитите са замислили на убийства на служители от милицията в Кюстендил, като за тази цел ЛЕШИНИКОВ изпраща в града МИЛЧО БОРИСОВ и ЙОРДАН ГРИГОРОВ ГОЦЕВ с поръчение да убият началника на милицията, но там биват разкрити и заловени, а в последствие и цялата банда.

Заслужава да се отбележи тук, че освен моралните сили, които бандитите са черпили от агитацията на "Зеленото знаме" и н. петковистите и названието на самата банда "Г.М.Димитров", те са се помъчили чрез члена на ЦК на ВМРО да влезнат в писменна връзка с Н. Петков, за която цел са писали писмо и предали на Владо Куртев, предназначено за Н. Петков. Друг факт, който показва, че бандата е била вдъхновявана и ръководена от н. петковисти са доказаните връзки на зъболекаря Д-р Г. ВАСИЛЕВ от Кюстендил с бандитите бивш народен представител в ВНС от БЗНС-Н. Петков.

НЕЛЕГАЛНА ДИВЕРСИОННА ГРУПА В ГОДЕЧКА ОКОЛИЯ:

В началото на м. април 1947 год. група опозиционно настроени лица от Годечка околия, живуци в София, започнали да се събират и замислят да създадат нелегална въоръжена група, която да излезне в балкана и започне въоръжена борба против властта на Оф. Центъра на групата е в София. В нея са участвували лицата: ТОДОР ДИМИТРОВ ФИЛИПОВ от с. Несла-Годечко, СЛАВЕЙКО

КРДОПГДРСЕМА
к.с. 31, кв. 8
от здружение дрс.на
Диа. Славян. Сербия: /1947/

БОРИСОВ СЛАВИКОВ от същото село, ревностен опозиционер, един от първите агитатори на опозицията в селото си; ДАЛЧО ЙОСИФОВ ИВАНОВ от с. Неделище, Годечко, бивш служител в полицията-криминален отдел; ЛИБЕН СПАСОВ ЛЕПАНЦЕВ-аптекаар от гр. Ловеч, който е помагал на групата за намиране на медикаменти и други, общо 9 души. Групата се е снабдила към края на май с оръжие, между което един шмайзер, няколко пушки, пистолет, бомби, патрони, ножове, медикаменти, бинокъл и пр. Правили са опит да влезат във връзка с английската и америкаанска легации за снабдяване с радиопредавател и приемник, обаче това не е могло да бъде осъществено. Решено е било групата да замине за балкана най-късно до 20 или 24 юли 1947 год., като на същата дата се съберат на определено място между селата Владиславци и Неделище-Годечко и след като дадат клетва пред попа на с. Гинци, да започнат нелегална партизанска борба. Предначертано е било едно от първите нападения да бъде на подучастъка в с. Неделище, като избият милиционерите и им вземат оръжието. Един от водачите на групата ТОДОР ДИМИТРОВ ФИЛИПОВ е поддържал връзка с кандидата за народен представител в листана на БЗНС-Н. Петков - АСЕН ФИЛИПОВ, който тогава е живеял във вилата на "Гемето" и работел в редакцията на "Нар. зем. знаме". Почти всеки ден ТОДОР ДИМИТРОВ И СЛАВИКОВ БОРИСОВ са ходили в редакцията, където АСЕН ФИЛИПОВ ги е вдъхновявал, че победата ще бъде тяхна. През месец май ТОДОР ДИМИТРОВ заедно с СЛАВИКОВ БОРИСОВ са ходили при Н. Петков, за да разкрият пред него намеренията си и да се посъветват. НИКОЛА ПЕТКОВ ги изслушал внимателно и след това им казал: "Вие младите ще излезете партизани, но ние старите какво да правиме. По добре да изчакаме под натиска на Англия и Америка да вземем властта". СЛАВИКОВ И ТОДОР казали на ПЕТКОВ, че те са решили в най-скоро време да излезнат в балкана, на което той не им отговорил нищо, от което те разбрали, че той е съгласен с намеренията им. Впоследствие ТОДОР ДИМИТРОВ е искал посредством АСЕН ФИЛИПОВ наново да се срещне с Н. Петков, като ФИЛИПОВ ги представи за тяхни хора, обаче тази среща не е могла да се състои. Групата действително е излязла на 20 юли в балкана и е била заловена в Годечко и предадена на съда.

СЛУЧАЙ С НЕЛЕГАЛНОТО ОПОЗИЦИОННО СЪБРАНИЕ В БОТЕВГРАДСКО:

В началото на месец април 1947 год. в с. Врачен-Ботевградско се състояло нелегално събрание на н.петковистите в къщата на ДЕКО ИЛЧОВ АТАНАСОВ, която е отдалечена на километър и половина от селото. На това събрание е говорил опозиционния народен представител КАМЕН ХРИСТОВ ГЕНЧЕВ, който им говорил за вътрешното и международно положение, като речта му е била изпълнена с клевети и ругатни по отношение ръководителите на Об и Съветските войски. По характерни пунктове в изказванията му са следните: "За др. Г. Димитров КАМЕН ГЕНЧЕВ е заявил, че е човек без всякаква култура и образование, че нищо не представлявал и го е нарекъл простак. Казал е, че не трябва да се плашат от нищо, защото великите сили били с тях и в краен случай ще се притекат на помощ за да ги отърват от червения окупатор. По отношение на руснаците е казал, че били цигани, нямали никаква култура, дис-

циплина и морал, били грабителско племе и са дошли да пляскават и да се гаврят с нашите жени. След това е говорил за Н. Петков, като го е хвалил, говорил е за своя личен живот и е завършил речта си с пожелание - по Гергьов ден да ядат печено агне по случай победата.

ДЕЛОТО ЧОКОБА:

В края на месец декември 1945 год. ДИМИТЪР ТОДОРОВ - член на Областното настоятелство на БЗНС - Н. Петков в Бургас, обикалял селата Крушаре, Чокоба и други в Сливенска околия, като поощрявал своите съмишленици да не се подчиняват на административните органи. На 8. XI. 1946 год. при задържането на двама опозиционери от с. Чокоба, опозиционно настроени селяни на брой около 40-50 души нападат караула и му нанасят побой. По този случай са били заведени дела: едното в Сливенския съд за нападение на общината, другото по закона за защита на народната власт. Всички подведени лица по тези дела са били осъдени.

СЛУЧАЙ С БРАТЯ БОСЕВИ и РАНГЕЛ ДАСКАЛОВ:

На 26. XII. 1946 год. и. петковиста СТОЯН ТОДОРОВ БОСЕВ от с. Бенковски-Пловдивско хвърля две бомби срещу патрула в селото. От експлозивите на бомбите са били ранени: МАРИН П. ПЕТРОВ, ЙОРДАН ИВАНОВ ВЪЛСКОВ, ЛИБЕН МИЛЕВ ПОЧАЛЕВ - всички от с. Цаланица - Пловдивско и СТОЯН ПОПОВ от с. Белозем - Пловдивско. Вследствие на получените рани МАРИН П. ПЕТРОВ умира. Нападателя избягал в София и потърсва от РАНГЕЛ ДАСКАЛОВ съдействие за да се укрие. Последния му дава писмо до ВЪМЧО от с. Макензен-Тервелско, обаче последния не го приема. Тогаваша той се връща в София и РАНГЕЛ ДАСКАЛОВ го укрива в клуб на БЗНС - Н. Петков, като го снабдява с купони и други необходими неща.

НЕЛЕГАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ "СЕЛСКА АРМИЯ НА СВОБОДАТА":

Реакцията свила гнездо в БЗНС - Н. Петков още преди Н. Петков да бъде арестуван, замисля да продължи борбата под нова форма. Предчувствайки, че обикните факти за престъпната им дейност, ще дадат достатъчно основание на ВНС да разтури съюза им и всички нейни подделения, започва се подготовката за създаване на нелегална бойна организация още през пролетта и лятото на 1947 год., която да продължи делото на разтурения БЗНС - Н. Петков, за сваляне властта на ОФ, при новите условия на дълбока нелегалност.

В връзка с това КОЙЧО ДИМОВ КЮЕВ през 1946 год. преди изборите за ВНС влиза в връзка с хора на позиционния БЗНС - Н. Петков, приближава се с ИВАН ХРИСТОВ КОСТОВ член на ПП на същия съюз, който го снабдява с организационна карта и средства за пътуване, като го наговаря да замине по организационна работа из провадийско, също така му дава едно писмо лично до Н. Петков. КОЙЧО ДИМОВ заедно с РУСКО ПЕТРОВ и НИКОЛА КЮЛЕВ отиват при Н. Петков. Пред него КОЙЧО излага своите организационни възгледи, предава даденото му от ИВАН КОСТОВ писмо и в резултат на срещата Н. Петков снабдява КОЙЧО с откритие като съюзен организатор из цялата страна, дава му и сумата 5,360 лв. за разходи, също така му дава пълни инструкции.

В изпълнение на така поставената задача, Койчо Димов, Марин Радков Ангелов и Стефан Георгиев поп Стефанов през юли 1947 год. се събират за да сложат основите на новата нелегална организация, която ще играе голяма роля в бъдеще и ще продължи борбата на БЗНС-Н, Петков до край, до сваляне на власта на ОФ. Организацията е била наименована "Селска Армия на Свободата" /САС/. Няколко дни след това Койчо се среща с адвоката АСЕН ДРАГОМИРОВ от София - юрист-консулт на БЗНС-Н. Петков, с когото разгледали методите за понататъшна работа на създадената нелегална бойна организация, като Драгомиров по всичко личело, че е знаел за решението на върховното съюзно ръководство на БЗНС-Н. Петков за създаването на тази организация и, че именно на КОЙЧО ДИМОВ е възложено нейното образуване. ДРАГОМИРОВ е казал, че трябвало да се изготви устав и издаде позив. Същия предложил да се изработи дисциплинарен правилник, като за основа послужи този на ВАРО-Ив. Михайлов, като от своя страна се съгласил и поел задължението да намери сумата 100,000 лв. нужни за финансиране на организацията.

Съгласно изработения устав създаваше "САС", която си поставя за крайна цел да се бори против власта на ОФ до нейното сваляне и идване на власт на опозицията, която власт да се брани и с въоръжена сила. Средствата и методите за постигане на така поставената цел, са методите на нелегалната въоръжена борба, бунта, метежа, терористически действия и др. Начело на организацията стои главнокомандуещ с щаб, който се избира от армейския военен сбор. Към щаба има канцелария в състав: Главнокомандуещ, главен обвинител и юрист-консулт. Организационната структура на "САС" е била: Оперативни зони, бригади, дружини, отряди, групи, отделения и ядра. Последните са най малката организационна единица и се състоят от 3-ма члена. При всичко се спазва строго конспиративния принцип. За главнокомандуещ е бил почен и приел да бъде таков КОЙЧО ДИМОВ КОЕВ, за председател на върховния административен съд е бил посочен и приел АСЕН ДРАГОМИРОВ, за върховен полит. командир - СТЕФАН СТАМОВ СТАМОВ и върховен обвинител МАРИН РАДКОВ АНГЕЛОВ.

След така създадения нелегален център на "Сас", предсъпва се към нейното разширение, укрепване, намиране средства и вербовка на нови членове, към снабдяване с оръжие, издаване на позиви и пр. КОЙЧО Д. КОЕВ пристъпва към организиране на отделните оперативни зони, като назначава съответните отговорници, така например ПЕТКО НИКОЛОВ ИОНЧЕВ се назначава командир организатор на оряховско, ТАНЮ МИТОВ ЦВЕТКОВ - командир организатор на пловдивско, РУСКО ПЕТРОВ СТЕФАНОВ - командир на варненска оперативна зона и др. В последствие КОЙЧО Д. КОЕВ бил потърсен от органите на власта и минава в нелегалност, следствие на което заедно с РУСКО ПЕТРОВ обмислили въпроса за бегството си в Турция, където щели да потърсят връзка с "Гемето". Обмисляйки нелегалното си бегство в Турция, те решават да изпратят НИКОЛА Н. ШУРГАНОВ като като офицер от запаса, който ще улесни бегството им Турция. Същевременно въоръжават групата с оръжие, същ

така снабдяват с географски и авиационни карти на пограничните области. Групата е била своевременно разкрита и предала на съдебните власти.

ПО ОПИТА ЗА БЯГСТВО НА ДЪЩЕРЯТА НА Г.М.ДИМИТРОВ:

Наскоро преди да бъде отзован от България на САЩ-МЕЙНОРД БАРНС е направил опит да изведе от страната Дъщерята на "Гемето"-СИИКА Д-р Г. М.ДИМИТРОВА, като за целта е успял да ѝ извади паспорт и виза за Америка. Отзоваването му е попречило да реализира извеждането ѝ. По късно този опит е бил изоставен и паспорта върнат в американската легация.

Втория опит е бил направен от разкритата в гр.Пловдив група, която се е готвила да избяга със самолета. Двамата от членовете на тази група са проектирали при бягството да вземат дъщерята на "Гемето". Групата се състояла от :Д-р МАРА ШИВАЧЕВА, Д-р СТОИЛ СТОИЛОВ, МИЛКА ГРУДЕВА ПЪЧЕВА и г-жа ВОДЕНИЧАРОВА и други, които продължавали да търсят начин за извеждането на СИИКА. За тази цел са установили връзка с американската легация и са поискали съдействие. Връзката е установена от МАРА ШИВАЧЕВА с чиновник от американската легация, на когото е изложила следното: че за момичето било невъзможно и опасно да остане да живее в България, че един тесен политически кръг от привърженици на "Гемето" са поели цялата издръжка на детето, че някои от тях са решили да избягат зад граница и да продължат борбата от там. Те са замислили също и да измъкнат детето на "Гемето", за което са изготвили и съответния план. За всичко това те са били в постоянна връзка с "Гемето" в Америка, който им пишел редовно шифровани писма, изпращани по специален канал. Той изпращал по свои приятели и инструкции за действия и ги окуражавал, че крайната победа принадлежи на Америка и че тя е близка. След като изложила горното на чиновника от легацията, тя го е замолила да попита какво става с телеграмата, която Американския пълномощен министър ДОНАЛД РИЙД ХИЙД е изпратил в Вашингтон, относно никакви нареждания и постъпки в защита на семейството на "Гемето", има ли отговор, какъв е той, и въобще ще дойде ли отговор.

За всичко това пълномощния министър на Америка е бил уведомен за това и казал, че докладвал в Ню-Йорк и чакал нареждания.

Вследствие взетите мерки, горното не е могло да бъде реализирано

БЪЛГАРСКИ
ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН СЪЮЗ

№ 3404

1 август 1947 год.

ул. Ст. Караджа 10
София

До
Главния Директор на
Народните Милници
Т У К.

25

Иванов
R.D. in case B.Z. S. 2
и др. не е изключено
е произведен в
А. М. С.

Другарю Директоре,

В Постоянното присъствие на БЗНС е постъпила молба от Централната секция на железничари, телеграфисти и моряци при БЗНС, с която съобщават, че е арестуван от 10 дни сдружения земеделец др. Димитър Илков, завежда дезинфекционните станции при гара София.

Според направената анкета по тази линия, задържането е неоправдано и почива на лична амбиция.

Постоянното присъствие ходатайства, да бъде освободен поменатия другар.

СЕКРЕТАРИЯТ: *[Signature]*

/Д-р Г. Словчев/

СЕКРЕТАР: *[Signature]*
Г. Христова

TX/CP

Из архивите

ДО ГОСПОДИНА ГЛ. ДИРЕКТОР И ДИРЕКТОР НА
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Т У К.

Д О К Л А Д

За проведената от органите на Държавна Сигурност акция, във връзка с разтурянето на БЗНС-/о/ и изземването на архивите му.

Довесам, Вн, Господин Директоре, че акцията във връзка с разтурянето на БЗНС-/о/, изземване архивите и имуществата, както и запечатване на клубните помещения беше проведена по предварително начертания план и успешно завършена. Никъде в района на София не бяха отбелязани инциденти или някакви Происшествия. Според Вашата изрична заповед, обиските и арестите бяха извършени безшумно и навсякъде е бил запазен необходимия ред и спокойствие. Резултатите от обиските и арестите е следният:

1. По плана беше набелязано да се извършат обиски във всички клубове на опозицията в София - на брой 8, редакцията на в. "Нар. земед. знаме" и в 142 души функционери на БЗНС-/о/, предимно членове на ПП, градските ръководства и районните текива. От набелязаните за обескиране лица бяха обескирани 139 души. В останалите трима не беше направен обиск, понеже същите отсъстваха от квартирите си и последните бяха заключени. Освен предвидените, бяха обескирани още 14 души, които бяха определени в последния момент, по време на самата акция, понеже се получиха данни, че в тях може да се намерят материали. Следователно, извършени са обиски в домовете на 153 души членове на БЗНС-/о/. 5 души от тях не са присъствали на обиска, понеже са били в провинцията и последният е извършен в присъствието на техните близки.

Освен в лицата, бяха извършени обиски, и във всички клубове на опозиционният БЗНС в София на брой 8, които след това бяха запечатани, с всичкия наличен инвентар в тях. Клубовете се намират на следните адреси:

1. ул. Йосиф Тито № 83 - клуб на III р. дружба, състоящ се от един джкия - 4 x 4 м.
2. ул. Неофит Рилски 43, клуб на IV р. дружба, състоящ се от един стая, на I ет. с размери 3.5 x 3.5.
3. ул. Цар Борис III, Кр. село - клуб на VIII р. дружба, състоящ се от един три стаен апартамент на II етаж.
4. с. Драгалевци - клуб на селската дружба, състоящ се от един джкия 3 x 3 м. и една стаячка.
5. ул. Априлов 3, клуб на V р. дружба, който се помещава в клуба на ЦК на БРСДП /о/, поради което не беше запечатан, а бяха иззети само архиви.
6. ул. Св. К. и Методи № 88 - Княжево, клуб на XI р. дружба, който се намира в частния дом на Илия Георгиев Ламбов и няма определен стая за целта, поради което бяха иззети само архивите, без да бъде запечатано помещението.
7. ул. Поситано 1, където се помещава канцеларията на ПП, на БЗНС, ПП на ЗМС, Окол. Градско н-во на БЗНС, Окол. Градско н-во на ЗМС на I-ва районна дружба, II районна дружба и Съюзната книжарница. Целият клуб ж

земе два етажа от зданието, от които на първия етаж има два тристаинни апартамента и на втория етаж един три стаен апартамент.

8. ул. Гурко 38, където се помещават заседателната зала на ПП на БЗНС за събрания и канцеларията на БАЗ. Клубът зема един три стаен апартамент на II етаж с голям хол.

Освен изброените клубове, беше произведен обиск и в помещението на редакцията на в. "Нар. земед. знаме", находяща се на бул. Дондуков 62, от където бяха иззети всички архиви и вестници, след което помещението бе запечатано. Последното се състои от 3 стаи.

При извършването на обиските в лицата и клубовете, не бяха отбелязани никакви инциденти, с изключение в дома на Димитър Гичев, който независимо от това че беше в квартирата си, не отворише вратата на нашите органи. След като последните е стрябнало да чекат близо два часа пред вратата на Димитър Гичев, на местото е пристигнал и-ка на IV отдел Стефан Богданов, който беше уведомен и в негово присъствие вратата е била насилвана. При обясненията поискани от Димитър Гичев, който е бил в апартамента заедно с жена си, последният се е оправдал за постъпките си с това, че бил болен и че жена му не му позволила да отвори.

По интересни материали взети от обиските са следните:

От дома на Ангел Держански са намерени и иззети два пистолета, един 7.65 и друг 6.35. По този повод Ангел Держански беше извикан да даде показания в Дирекцията след което бе освободен.

В квартирата на Минчо Панов Минчев при обиска е намерен един пистолет "Валтер" 9 м.м. с пълнителя. По този повод Минчо Панов е задържан, а пистолета иззет. Днес в Дирекцията се яви брат на Минчо Панов - майор от военното у-ще - Кънчо Кънчев Панов, който заяви, че пистолета е бил негов и поиска да му се върне. От данните които имах на лице действително се указа, че пистолета е на майора, поради което му беше върнат. Минчо Панов ще бъде разпитан, след което ще го освободиме.

При обиска на Владимир Христов Прокопиев - председател на ЗМС в IV район, бяха намерени една СФ карта за разузнавач и други документи изходещи от Дирекция на милицията, с които той очевидно е злоупотребявал. Документите са му изодени от административния отдел, когато там е бил началник Бакалов. По този повод лицето е задържано.

2. По изработения план, трябваше да бъдат задържани 18 лши функционери на БЗНС-/о/ за да бъдат разпитани. От тях бяха задържани през време на операцията 14 души. Останалите четирима не имаха намерени в домовете им и име данни че се укриват. Задържани са следните лица:

1. Михаил Ташков Михайлов - член на ПП.
2. Недко Колев Ботев - член на ПП.
3. Никола Маринов Ковачев - администратор на вестника.
4. Спас Найденов Недков - бивш народен представител.
5. Митю Иванов Седев - бивш народен представител.
6. Кирил Йосифов Попов - член на ПП.
7. Петър Дяков - председател на III р. дружба.
8. Ангел Василев Македонски - Секретар-маснер на III р. дружба.
9. Кръстьо Найденов Сейменски - член от ръководството на 8 р. дружба.
10. Влако Стоянов - Председател на VIII р. дружба.
11. Яни Спасов Стоянов - Председател на XI р. дружба.
12. Иванка Тодорова Такева - секретарка на ЗМС - XI район.
13. Минчо Панов Минчов - член на УС и ПП.
14. Владимир Христов Прокопиев - председател на ЗМС - IV район.

Из архивите на ДС

Освен горните лица, задържан е без да бъде предвиден в плана и дома-
кина на клуба на ул. Гурко 38 - Веселин Христов Гайдаров, който трябва да
бъде разследван за материалите които са били изгорени в клуба в деня пре-
ди провеждането на обиска.

Не бяха арестувани ^{следните} предвидени в по плана лица:

1. Атанас Лерински - бивш народен представител.
2. Петър Атанасов Стамболиев - член на Градското ръководство.
3. Георги Алексиев Димитров - член на окол. р-во на ЗМС.
4. Петко Иванов Рангов - бивш народен представител.

Горните лица, по сведенията които имаме, се укриват. Според послед-
ните данни, Петър Стамболиев се намира в Перник и е дадено разпореждане
за неговото задържане.

28. VIII. 1947 год.

С о ф и я.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ ДДС:

/Г. Ст. Ганев/

М. В. Р.
 ДИРЕКЦИЯ НА МИЛИЦИЕНТА
 ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
 ДИРЕКЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

№ Д. 234
 9. VIII 47

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
 Получено на
 В: 47

Строго поверително. 193

КРДОПБГДСРСБНА
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛ I. И
 ОБЛАСТНИТЕ НАЧАЛНИЦИ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

*На I е да
 областа се да
 и на чл. 41
 източни*

*доведе до
 източни
 се във
 предаване*

Във връзка с задържаните лица и иззетите имущества по обявяването на ВЗНС-Н.Петков извън законите, нареждам:

1. Задържаните лица да се разделят на три категории:

- а/ Лица срещу които има обвинителен материал да се разследват срочно и бъдат предадени на съдебните власти. Ако срещу тези лица бъде взета мерка за неоклонение, подписка или гаранция, да бъдат изпратени в Т.В.О., до насрочване на делата им.
- б/ Лица за които има данни и съществува опасност, че ще работят нелегално, веднага да се представят за въдворяване в Т.В.О.
- в/ Лица, по-малко опасни, срещу декларация или ангажи-мент от тяхна страна, да се освободят.

2. По отношение на движимите и недвижими имущества:

- а/ Иззетите книжа: протоколи, дневници и др. да останат в службата, като се прегледат най-внимателно от инспектора на I. секция, да се подредят и картотекират.
- б/ Да се съставят описи на запечатаните недвижими и движими имущества, като в тридневен срок се изпратят преписи в Дирекция Държавна сигурност.

ДИРЕКТОР ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Р. Христов
/Р.Христовов/

20/13

ОБЛАСТНО УПРАВЛЕНИЕ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Дирекция Държавна Сигурност
Началник отдел I-ви
С о ф и я . -

№ 510
1947 г.
ВАРНА

Господин Началник,

В връзка с закона за разтурване на В.З.Н.С. /Н.Петков/
и предприетата акция на 26.VIII. 1947 год. за изземване архивата,
имуществата и ликвидирване с съюза Петков, могат да се отчетат
следните слабости и резултати:

Тайната около разтурването на съюза не можа да бъде за-
пазена добре по независими от нас причини - съобщаване по радиото
и публикуване в пресата. Освен това още при започване процеса
среди Н.Петков и подетата кампания от страна на О.Ф. партии по
радио и преса за разтурване на съюза, даване най-тежко наказание
на Петков и самото произнасяне на присъдата доста смути членовете
на В.З.Н.С. /Н. Петков/ и В.Р.С.Д.П. /о/. Между последните започна
да се коментире, че О.Ф. е решило да си очуни главата, но да раз-
турни опозиционните партии.

Всички тия неща ги стрелнаха и накараха да вземат сериоз-
ни мерки за запазване и укриване на архивата и всички компроменти-
ращи ги материали. А на места, където страхът е бил по-голям, са и
изгорили, което се потвърди при обиските, когато някои от тях ни
заявиха, че от страх са изгорили всичко.

Градското ръководство на В.Р.С.Д.П. /о/, посъветвано от
Крум Славов изгорил всичката партийна архива.

Имайки предвид всичко това, отчитаме, че резултата от ак-
цията не може да бъде пален.

В някои големи и важни околии като Еуменската, Добричката,
не бе намерено не само никакъв компроментиращ материал, а и почти
никаква архива.

В цялата област е направено обиск на 35 /тридесет и пет/
клуба, от които архивата е изнета и клубовете са запечатани.

Обиск е направено и на 326 души - членове на ВЗНС /Пет-
ков/, общо в цялата област, от които в десет от тях са намерени
компроментиращи материали и лицата са задържани -

1. В гр. Варна и околната се направиха обиски на 112.
души, в които се намери архива, в трима от тях се намериха патрони,
в един военни дрехи, в един 70,800. лева, един заловен в момента
на укриване архивата - задържани са 6. лица. ✓

2. В гр. Еумен и околната са извършени 26.обиска, намере-
но малко архива - задържани няма.

3. В гр. Добрич и околната е извършен обиск на 17. души
в които е намерено само архива. Задържани няма.

4. В гр. Тервел и околната е извършено обиск на 2. души,
у които не е намерено нищо. Задържани няма.

5. В Ген. Томево е направено обиск на 4. души, не е на-
мерено нищо.

6. В гр. Балчик и околната е направено обиск на 8. души,
у които се намери само архива. Задържани няма.

7. В гр. Преслав и околната е направен обиск на 54. души
в които е намерена архива и в един от тях pistolет. Лицето е задър-
жано.

8. В гр. Провадия и околната - направен обиск на 33, ду-
ши, у които се намери архива, а в двама от тях оръжие, за което са
задържани.

9. В гр. Попово и околната - направено обиск на 23. души

Из архивите

(21) 14

като в единия са намерили пистолет.

10. В гр. Нови-Пазар и околията е направено обиск на 25. души, у които е намерено само архива. Задържани няма.

11. В гр. Търговище и околията е направено обиск на 17. души, у които е намерена само архива. Задържани няма.

12. В гр. Омуртаг и околията е направено обиск на 5. души, у които, освен архива, не е намерено нищо друго. Задържани няма.

От изложеното до тук става ясно, че не всичко, каквото трябваше и можеше да се свърши е свършено, поради което акцията не трябва да спре до тук, а да бъде продължена малко до извеждането на последното листче от архивата им и последната им вест.

Ние смятаме, че при една планова и добра работа бихме довели до големи, положителни резултати. Необходимо е да се изчака изтичането на срока, в който те трябва да предадат всичко.

През този период и след него ние да събираме данни и наблюдаваме лица, в които се намира архива и др.

Да се използват тия материали за даване под съд на някои по-крупни личности от тях.

Тия архивни материали, които се намерят непредадени след срока могат да се използват за вербовка на агентура. За навървяване на всичко това е необходимо да се подготвим добре и планоно и да им нанесем удар в което би довело до по-добри резултати.-

За Областен Началник
Държавна Сигурност:

Из архивите

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
29/23
9
гр. Перник

В.З.Н.С.Г.
Н.П.

90 110
ДО ГОСПОДИНА НАЧАЛНИКА ОТДЕЛ I
ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СОФИЯ
КОПИЕ - ТРУДОВО ВЪЗПИТАТЕЛНО-ОБЩЕСТВЕНЕ
гр. ПЕРНИК

Господин Началник,

В връзка с изпратените от службата ни активни опозиционери в трудово възпитателните обекти, респективно това в Перник, и по повод на исканията от тях материално и посочване срока на техния излизане ние правим това изложение, в което за всеки по отделно даваме в кратък и ясен изказване неговата дейност. Понеже при воденето на следствието въздухът на е упознат никакъв морален натиск, техните показания се явяват като произволно написани, без да отразяват истината по техната дейности впр.

Поради това, като имате предвид горното, и за да имате ясна представа за всеки по отделно, Вие ще се ръководите от рапортите - препис от восмицата им, и настоящето изложение. Подробен препис от досиетата не ще Ви изпратим поради технически причини, въпреки че в тях е отразена в детайл политическата им дейност, а именно:

1. Стефан Давидков Кабаималски, дител на гр Горна Джумая, на 47 години, средно образование, неосъждан, българин.

Още от първата световна война се ориентирва към прогресивните движения и отчасти дейно в земеделския съюз. Арестуван е многократно и накрая след атентата в Сябета Гелелея, емигрира в Югославия, където се оженява и предоставя услугите си на тогавашното сръбско провинциално правителство. По неколкократно предположения от нас е изпратен в България с разназначавателна цел. От емиграция се връща през 1932 година. До 944 година е преследван от фашистките власти непрекъснато, като през терора от 944-943-944 година бе изпратен в лагера. От лагера избегва три дни преди девети септември и живя в Горна Джумая, взема участие в акта на 9.9.44г. и участва известно време в изграждане на отечествения фронт.

След девети септември 944г. при разцеплението в Земеделския съюз, се ориентирва към опозиционния ЗНС и става областен организатор и кандидат народ. представител в първата и втората кампания за изборите на ЗНС в гр. Лягринч. Използвайки си натрупания дългогодишен политически опит, успява да стегне опозиционните дружби и с злостата си агитация по адрес на правителството става обединителен център на реакцията.

В началото на 947 година е отстранен от организаторската му длъжност, като нечестен по отношение финансовите средства които му са били изпратени и които той е използвал изключително за своя сметка. Много хитър е, словолубив и има слабост към леки жени. Не е голям за нелегална борба на поради досегашната му развлекателна дейност, като най-голям авторитет на опозицията в Горноджумайска област, трябва да бъде издворен най-малко за три месеца, което е в интерес на политическото издравяване на околията ни.

2. Димитър Николов Младенов, от гр. Горна Джумая, неженен, неосъждан на 21 година, с средно образование, българин, поданик-български.

През фашисткия режим, като ученик в Гимназията в Горна Джумая, бил член на Бланник а след това става лигионер. След 9.9.44г. като войник в казармата се увлича в опозиционния БЗНС, разпространява зелено знаме, четя свободен народ и всички опозиционни пасквили и се оформява като опозиционер. През изборите за ЗНС е застъпник а след това става секретар на околийско ръководство на ЗНС - П. Сърбински. Той свиква събрания, четя реферати, апострофира в Об. събрания ораторите, подиграва се с Об. мероприятията, клеими СССР и Югославия и т.н. Става един от най-активните опозиционери. Понеже се счита за праводичен опозиционер, при евентуален призив за борба, не би подбирал средствата. Дисциплиниран е и готов на всичко което се провежда от горе, въпреки че се представя само за

легален опозиционен деец. Морално и криминално е запазен, има добра обща култура, ученолюбив и дори уважен в смисъл, че е призван за водач. Смятаме че трябва да престои в лагера до тогава до като покаже своята преориентировка на дело. В най добрия случай са достатъчни шест месеца.

3. ~~Александър~~ Александър Чакъров от с. Крушик Горноджумайско, женен и неосъждан, на 23 години, студент -зъболекарство, българин.

Като ученик в годините през фашисткия режим е членувал в Ратник, и до девети септември е бил такъв. След тази дата се записва в ЗС, като се определя към опозицията. Избират го за председател на ЗС в Крушик. Проявява активност като ходи по околните села да образува нови ЗСови групи. След арестуване на Никола Петков се ориентирва към нелегална дейност. Средна се с най СС, доверява му че трябва да образуват групи от по двама - трима души най активни опозиционери, на които да се дават инструкции и в най добрия случай да излезат в нелегалност. По характер е тих, спокоен, итно и предпазлив. Има добра обща култура, криминално и морално е запазен. Смятаме че трябва да престои в лагера най малко 8 месеца, като опасен и и го ен за нелегална борба.

4. Златан Георгиев Велчев от село Осиково Певкопско, жител на село Лъдкене Пазарджишко, женен неосъждан, българин с висше образование. 29 год. Като ученик в гимназията е бил умерист а в Варненската академия -легионер. Проявите му в академията са реакционни. На някои събрания казвал че в България няма място за болшевики. Влизал е в пререкания с прогресивни студенти от Певкопско. През лятото обаче ~~сидарина~~ бива изпратен в лагера, по неизвестни нам причини, вероятно с цел за провокация, два месеца. След девети става председател на Околийски О.Ф. комитет в село Лъдкене-Пазарджишко, при разцеплението минава в опозиция. След известно време го назначават по ходатайство Инспектор в Министерството на Финансите. Проявява се като открит опозиционер и бива уволнен. Проявява голями симпатии към Англия, владее английски език твърде добре. През изборите се кандидатира за народ. представител на опозицията в Певкопско и развиваше трескава предизборна работа из околията. Неговите речи по събрания и митинги са толкова провокаторски че и днес населението от него край си ги спомня с възмущение. След това го назначават за областен организатор на местото на Стефан Кабзиевски, съвременно и за отговорник, след като последния изгуби доверието на Постоянното присъствие. По наше мнение Златан Велчев е голям на нелегална дейност и ние настояваме да бъде издворен за 8 месеца. Морално и криминално е запазен. Страда от манията че е голям общественик и призван отговор и водач в земеделското движение.

5. Марин Илиев Камбизов от гр. Горна Джумая, женен, неосъждан, българин 25 години, полуемисист. През фашисткия режим е членувал в Ратник а след 9.9.44 год. се определя кито недоволен и опозиционер. На 16 ноември стави председател на градското ръководство на опозиц. ЗС. Сърбински. Петеше реферати в опозиц. събрания пропити с най реакционно съдържание. През изборите става заместник на опозиц. кандидати, в спорове с граждани бее стеснение се обявява против всички О.Ф. мероприятия, таксувайки ги за комунистически. Привърженик е на запачните демокрации, за Съветския съюз има лошо мнение и храни голяма уваза към руския народ. Сам той пред отгари на власта се признавал, какво той се съмнява в съществуване на демокрация в Съветския съюз. Критикува много остро съветската стопанска система и т.н. Съдия макъ и страхлив е голям за нелегална борба. Морално и криминално е запазен. По характер е тих и трулолюбив. Ние смятаме че трябва да бъде издворен за три месеца, като назилание за неговата откритата опозиц. дейност и активност от 945 годи а назад.

6. Леонид Гинитров Стефанов от гр. Разлог, женен неосъждан, българин, 37г сс средно образование. През фашисткия режим не се е ползвал с доверие пред отговорните фактори и като офицер на действителна служба е бил уволняван, сметайки го за прогресивен. След девети септември 44 година остава на служба в Певкопско. Почади това че в Македония му остава целия багаж бее може да си вземе него с себе си, у него се загнездва едно чувство на нелегалност и след известно време се ориентирва към опозицията. От казармата

Из архивите на ДС

го уволняват като фашист. След това става член на БЗНС = Ар. Оббов в гр. Разлог. Там се проявява като деен елемент и с тенденция да разцепи дружбата като образ ува опозиционна.

Когато през време на изборите за БЗНС бежа дошли в Разлог английски журналисти, той публично се яви при тях и им каза че в изборите няма свобода. По характер е тих но когато избухне е опасен. Морално и криминално е запазен. Съдия трябва най малко за десет месеца да бъде извънворен.

7. Михайл Митимов Чибдикчийски от село Брезница Свети Врачко, женен неосъждан, българин, на на 28 години.

Бащата на съдия е ликвидиран след девети септември. От малък е възпитан в фашиски дух, той храни голяма увраза към всичко прогресивно. След девети септември се проявява като опозиционер поради това ще е ликвидиран. Започва да злослови по отношение на власта и отрича всичко което Отечествения фронт предприема. След известно време взема инициативата за създаване на опозиционна дружба в село Брезница Свети Врачко и скоро такава бива образувана от него и ще един младеж. Донася за всичко на постожното присъствие на БЗНС = И. Петков. Облакна се от ли са на свобода инапроче. При обиските на опозиционерите в съдия се намериха една гръцка карабина, която той отрича да е знаел че се намира в дома му. Според него тя била укрита от неговия баща му.

Ние сметаме че съдия трябва да бъде извънворен за три месеца като се вземе предвид и отношението му и поведението в лагера.

8. Костадин Иванов Стойчев от гр. Неврокоп, женен, неосъждан, българин, на 39 години, по професия зъболекар българин.

През фашисткия режим се смяташе за прогресивен, но дейност по тази линия е нямал. След 9. IX. 44 година става член на БЗНС и при разцеплението поема председателството на градското ръководство на БЗНС = И. Петков. Като капиталист застава на реакционната база и то рязко. Той използваше професията си за опозиционна пропаганда по селата и града. И в последния момент пред околийския упоравител е казвал, че не ще се откаже никога от опозиционните си разбирания. Хитър е много и умее да провежда разложителна дейност. Морално и криминално запазен. Ползва се с авторитет всред гражданството.

Понеже в града и околията е само той зъболекар и завържането му повече в лагера ще даде обратен резултат, ние предлагаме да бъде завържан три месеца най-много, ако настъпи разколебание р- него.

9. СТОИЛ ГЕОРГИЕВ СТОИЛОВ ТЪТКЕВ - от с. Дъбница - Неврокопско, на 50 години, образование трети клас, женен, неосъждан, българин, по професия фейдшър. През фашисткия режим се е смятал за прогресивен. От михайловистите - вемеристи е бил, но след 9. IX. 44 година при разцеплението се ориентирва към опозицията. Образува опозиционна дружба в с. Дъбница и става неен председател. В изборната кампания е взел най дейно участие и при обиколки по селата е заплашвал ханъмите, че ако комунистите вземат властта ще направят жените общи, ще премахнат будата и джамките ще запалят. Казвал им е заплашително, че ако не гласуват с бялата билетин цял да ги остриже. Пред селяните е твърдел, че гърците ако дойдат ще е по добре, и т. н. Той е причината няколко села от неговия район да гласуват 95 % за опозицията. Голям дърдорко е, но е изкуквал голям авторитет всред тамошното турско население. Морално и криминално е запазен. Съдия трябва да бъде извънворен най-малко 8 месеца в обжежитиет

10. ГЕОРГИ ПЕТРОВ КЕРЪЗМЕВ от с. Мосомище, Неврокопско, на 42 години женен, неосъждан, с средно образование, по професия титкиев търговец, българин. През фашисткия режим е бил безпартиен - аполитичен. При размяна на мисли с граждан в кантората му е твърдел, че Германия ще победи и трябва да победи. След 9. IX. 44 година при разцеплението на дружбата минава към опозиция и става член в околийското ръководство. Кантората му беше реакционно гнездо. Там се даваха инструкции, окръжни, пропаганда за опозиционна дейност. Той беше финансовия стълб на цялата организация като голям богаташ. За изборите беше кандидат народен представител и лично от него е дал 50,000 лева за предизборната борба. Цялата опозиционна воля извираше от неговата бюро и кантора.

опално и криминално запазен. Има добро самочувствие и твърдо вярва, че ще рукне. Съдия трябва да бъде вълворен най-малко за 8 месеца.

11. АСЕН АТАНАСОВ ВЪЛВ от гр. Неврокоп, на 41 година, женен, не осъждан средно образование, по професия чиновник, българин.

През фашисткия режим беше прогресивен и изпратен в лагер. След 9. IX. 44 година при разцеплението се ориентирва към опозицията и започнал безогледна антинародна дейност. Особено когато се напише псува и клеми отечествено-фронтниците. Понеже беше чиновник в популярната банка и близък приятел на Борис Илиев Чанджиев още повече се отдалечи и окончателно зат: на в реакцията, за което трябва да бъде вълворен в обзакитието най-малко за три месеца.

12. ИЛИЯ БОРИСОВ ЧАНДЖИЕВ от гр. Неврокоп, неженен, неосъждан, българин, стажант лекар, на 25 години. През фашисткия режим е бил безпартисен = аполитичен. При разговори се е очертавал като голям англофил. След 9. IX. 44 год. при разцеплението образува опозиционния ЗМС и бива избран за председател на околийското ръководство. Той беше главния стълб за разрастването на млад ежката опозиционна дейност в Неврокопска околия. Като фашист и авторитетен особено допринесе за опозицията в предизборната борба. Изпиташе трибуни и вълновяваше реакционните и вемаристки среди. Съдия и при самото следствие заедно с баща му подчертаваха, че Никола Петков е невинен. 3 показанията го по усукяха. Смятаме, че най-малко 6 месеца трябва да бъде вълворен.

13. БОРИС ИЛИЕВ ЧАНДЖИЕВ от гр. Неврокоп, на 50 години, женен, не осъждан с висше образование, българин.

До 1923 година е бил национал-либерал. Подгонен от михайловистит избягва в странство = Сърбия и Франция. В 1934 година се връща и става кме на гр. Неврокоп по желание на прогресивните слоеве. Тогава се смятал за звенар и към земеделците гледал с пренебрежение. До 1944 година се ползвав с добро име от прогресивните вълреки, че никаква дейност не е провел. към м. Март 1944 година му предлагат да се вклини в О.Ф., но отказва. След 9. IX. 1944 година влиза в околийския комитет на ОФ като земеделец. Той е личен приятел на Н. Петков още от Париж-Франция и при разцеплението веднага поема ръководството на опозиционния ЗМС, като успява да привлече всички дружки към себе си, които в последствие се отцепват към ОФ. Понеже беше изградил голям авторитет всред прогресивното гражданство и население уж като дълго-годишен антифашист, успя лемагогски да направи пробив в отечествено-фронтниците среди. Неговия дом беше сборище на реакцията. Той беше душата и сърдцето на опозицията. От него се чакяха новини, директиви и кураж, който щедро беше раздавал. В предизборната борба с престълна смелост хулиганствуваше. Според неговите показания от дикоба си е дал около 80,000 лева събирани от по-рано като титкуев търговец. Той и сега твърди, че Никола Петков е невинен. Неговата лична приятелска интимност не може да не подсказва, че зине за конспиративните замисли на Никола Петков. За Неврокопска околия беше втория фюрер = Н. Петков. Той е горд и ортодоксален привърженик на капитализма.

Не бива да бъде освобожаван от обзакитието до като не се разгроми реакционното гнездо = Неврокопска популярна банка на която е председател и цялата опозиционна зарва насалена от него. Неговата дейност като опозиционен народен представител в ВНС е също била злостна. Той се обявява против обединението на Ширинска към Вардарска Македония и лържавно-кооперативния монопол на титкуев. Твърдейки в Неврокоп пред негови хора, че ОФ ще рукне скоро под натиска на англичаните.

Сега може би ще предложи да не бъде поставен на тежко-физическа работа под предлог, че страда от някакви си болести, но той лже и ще гледа да се отмигне от лагера. Срок на вълворяването

14. _____ роден е в с. _____ =Г. Джумайско, 55 годишен, бивш член на разтурената ВМРО/Ив. Михайлов/ 1934 година. Като такъв е бил ръководител на група в с. Покровник. Чувствал се е самовластен господар, по негово желание и нареждане е изказвал хората от селото били те прогресивни или не. Нанасял е побоища над мирни селяни, които са имали единствената вина че не са искали да мълчат пред своеволията на ВМРО/Ив. Михайлов/. Нанасял е побои над възрастни жени. Взел е участие и голям дял има в убийството на Христо Бараковец под предлог, че е бил съдист и морално извратен тип. След

Ардопгдсрсна	1
чл. 31, ал. 6	
ар. ЗДРдопгдсрсна	
Дата приемане: Сигнатура: <i>[Signature]</i>	

= 5 =

24 444

разтурянето на ВМРО = 1934 година бива осъден на 12 години строг тъмниче затвор, но скоро след падането на Кимон Георгиев бива освободен. През време на терора бе изцело в услуга на фашистката власт възпитавам в фашистки дух своите деца. Син му взема участие в убийството на партизан заради което изтърпява присъда. След 9.IX.44 година става член на БЗС и се обявява в опозиция. Взема активно участие в всички опозиционни акции и се проявява като голям враг на комунистическата партия и ОФ. Прави опити да провали на всякъде ОФ, листи било в изборите за БЗС или пък в местни организации или професионални сдружения.

Но защо ние смятаме, че същия трябва да бъде поставен при изключителни и сурови условия в обзективното килето по наше мнение не бива да бъде пуснат по-рано от 8 месеца начинаей от настоящия момент. Престъпленията му неже може да се изкупят с едно престояване в лагера. Би трябвало изключително сулово отношение да имате към него.

ОБЛАСТЕН НАЧАЛНИК НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ:

27

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
ОТДЕЛ I
№ 1450
133
СОФИЯ

Г. ДОКУМЕНТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪРЖ. СИГУРНОСТ
Получено на 15. I 1947
Вх. № 33/9 Дело № 27

25 416

ДО ОБЛАСТНИЯТ НАЧАЛНИК НА Д. С.
/ инспектор 1-ва секция /

ГОРНА-ДЮЛБА.

От сведенията които имам от службата ни по Т.В.О. се вижда че от ГОРНО-ДЮЛБАСКА. . област сега по случай разтурването на опозиционният земеделски съюз има вдворени всичко 11 души.

Ако се съди по вражески а дейност колто развиреха опозиционните лидери във валата област, то считам, че ще бъде целесъобразно да представите още 9 души за вдворване.

Арестите да станат по цялата област с оглед парализиране на всякаква вражеска дейност и ошкти да минат в нелегалност или да бягат зад границата.

Извършете операцията без излишен шум и паника. Използвайте момента за усилен вербовка.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-БИ

[Signature]
/ Г. Ст. Ганев /

27. I. 1947 - 18. X. 1947

Из архивите

107

Г. ДИПУМАСНО ИЛИ УПРАВЛЕНИЕ
Получено на 22/11/47
Вх. № 3393 Дел. № 50

М.В.Р.
Централно управление
№ 3939
20.X.1947 год
София

Ст. К. Чолаков
Зав. Р. С. С. С. С.
Дир. С. С. С. С.
Дир. С. С. С. С.
Дир. С. С. С. С.
Дир. С. С. С. С.

ГО ПЛАНИИ ДИРЕКТОР НА НАРОДНАТА
МИЛИЦИЯ
ДИРЕКТОРА НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
ДИРЕКТОРА НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ
ОБЛАСТНИТЕ ДИРЕКТОРИ
ОБЛАСТНИТЕ НАЧАЛНИЦИ НА ДЪРЖАВНА
СИГУРНОСТ И
ОБЛАСТНИТЕ НАЧАЛНИЦИ НА НАРОДНАТА
МИЛИЦИЯ

CA

О К Р Ъ Ж Н О

Съгласно чл.3 от Закона за забраняване и разтуряне на БЗНС - Н.Петков и всичките му подразделения и секции всички лица физически или юридически, които държат на някакво основание вещи, суми или ценности на разтурения БЗНС - Н.Петков, следва да декларират тези имущества пред Министерството на вътрешните работи или неговите подразделения - за провинцията.

За да се тури ред в събирането на тези имущества и на правилното им отчитане разпоредвам следното:

1. Лицата в които се намират вещи, суми и ценности пренадлежащи на БЗНС - Н.Петков са длъжни да направят декларации, съгласно чл.3 от поменатия закон, в София пред централното управление на Министерството на вътрешните работи, за провинцията - декларациите се подават надлежно в областните или околийски управления на народната милиция. При получаване на декларациите да се проверява тяхната достоверност, за да няма укрита вещи, суми или ценности.

2. Движимите вещи като, мебели, канцеларски материали и други се прибират: за София - в милиционерското коменданство, а за провинцията - надлежно в областното и околийско управление на милицията. Тия вещи се разпределят с протокол на комисия от представители на държавна сигурност на народната милиция, на тяхните служби и се вписват в инвентарните книги.

3. Оръжия, взривове, боеприпаси и архивите се предават на органите на държавна сигурност.

4. А паричните суми се внасят с вносен лист във клоновете на БНБ, в приход на държавното съкровище по § 93/конфискация/ по

Из архивите

бюджета на държавата за 1947 година.

Ако вноската е направена от частно лице, последното представя в съответното милиционерско управление вносният лист заедно с извлечение за размера на и произхода на сумата. Ако сумите са вече известни от началниците на милицията, то, последните ги внасят с вносен лист в БББ по § 93, като конфискувани. Суми по влогови книжки, акредитивни и други кредитни документи се изтеглят от същите началници и внасят по поменатия ред.

5. Недвижимите имоти се предават с протокол от областните началници на народната милиция на органите на дирекция държавни имоти.

6. Всички сключени сделки, в които е страна ВЗНС - Н.Петков, неговите поделения и секции, открито или чрез поставено лице, по които сделки задълженията не са изпълнени, се прекратяват. Салдата по такива сделки ако са в полза на разтурения съюз се конфискуват и с тях се постъпва съгласно по-горе казаните разпоредби. Ако салдата са в полза на други частни лица, извлечение от сметката заедно с документите установяващи достоверността им се представят в Министерството на вътрешните работи чрез надлежния началник на милицията.

7. Назначавам главния инспектор при Министерството - Милко Ковачев, да завежда ликвидационната служба по този закон. Преки негови помощници за областите са областните началници на милицията.

Околийските началници на народната милиция изпращат всички книжа до областните началници, които от своя страна ги изпращат на Министерството на вътрешните работи.

М И Н И С Т Ъ Р : /п/ Ант.Дгов

в я р н о,

БРИСКОНСУЛТ:

/Б.Манолев/.

Д О К Л А Д

За състоянието на БЗНС /ОФ/ към втората половина на м. август 1948 година.

Напоследък, особено след разкриването на измяната от страна на ръководителите на ККП, в БЗНС се задълбочава бързо политическото разложение, което започна още от самото начало на годината.

Това политическо разложение се изразява в следното:

1. Изостряне карьеристичните борби в ПП, особено между Трайков-Тончев, Божков-Клисурски и др.
2. Все по-чувствително откъсване на ПП от организацията.
3. Увеличаване влиянието на вражеските елементи в дружбите и събуждане апетитите у отстранените лидери за министерски кресла.
4. Сериозни колебания в сред честните земеделски маси, начело с големата част от членовете на окол. ръководства, които до скоро се държаха добре. За отбелязване е, че това колебание все по-определено минава в открито опозиционно настроение.

БОРБИТЕ В ПП. НА БЗНС

След изолирането на Оббов и Драгнев от ръководството на съюза, между Трайков и Тончев се разразиха подмолни разпри изразяващи се в клеки и интриги помежду им.

Още на 28.V.t.g./бр.123 от инф.бюл.за вътрешна полит.информация/ние съобщихме за едно заседание на ПП на БЗНС в което изникват разногласия между Ст.Тончев и Г.Трайков във връзка с инструктивното окръжно на Н.С.на ЕОПО за работата на партиите и Единната ОФ организация.

В същия бюлетин бр.132 от 8.VI.t.g.се съобщава за борба и интриги от страна на Ст.Тончев против Г.Трайков.

В бр.146 от 24.юни.t.g.се цитира изказване на Оббов,че към есента може да се очаква разрив между Г.Трайков и Ст.Тончев.

В бр.152 от 1 юли на същия бюлетин съобщаваме за откритата караница между Г.Трайков и Ст.Тончев на заседанието на ПП състояло се на 30.юни.t.g.,когато Трайков нарича Тончев направо "ШПИОНИН".По разпри те на Тончев и Трайков е цитирано и в бр.157 от 3.VII.t.g.изказване на Мих.Геновски в смисъл,че тези разпри се инспирират от тяхни приближени хора,

По такъв начин започнали отначало с негласни интриги и клеки, Трайков и Тончев около края на юни стигат до открити разпри и фактически разрив.

В тези разпри,които в основата си са чисто карьеристични ,Тончев съзнателно и оправдалено заема позата на доверено лице на ЦК на РП/к/провокирайки Трайков да го обвинява публично като "шпионин" и използвайки тези негови изказвания за интриги сред самия Трайков.От друга страна Ст.Тончев напоследък умело подшувва начеци за връзки на Трайков с македонците.На 21 юни на заседанието на ПП.,Трайков разобличава Тончев за тези му интриги.Тончев заема веднага примиренческа позиция и се мъчи да се оправдава,но Трайков отказва да слуша каквито и да било обяснения.Трайков от своя страна обвинява Тончев за незаконна обмяна на 2,000,000 лв.По този повод би да проведена ревизия,

КРДОБГДСРСНА
№ 31, кв. 6
от ЗАРДОБГДСРСНА
Дата: 13.03.1950. Софийска

която не установила нещо положително. Трайков, обаче се заканва да отнесе въпроса до Държавният контрол. За свидетел той сочи Пенчо Медяров, който му обещава да докаже фалшификацията на Тончев. По всички тези въпроси са се водили дълги разpravки на заседанието на ЦК на 21.VII т.г. На същото заседание се повдига и въпроса за надчети на Л. Ганчев с 230,000 лв от касата на бившия ЗМС. На това заседание силите се очертават така:

Зад Г. Трайков изстават почти цялото ЦК с изключение на Георги Божков, а Лалю Ганчев се въздържа да вземе страна. /Лалю Ганчев освен че се бои заради горепоменатият надчет, избягва да се ангажира с когото и да било от спорещите, очаквайки да разбири кой ще надделее за да вземе негова страна./

През последното време успоредно с караниците между Тончев и Трайков избухна свада и между К. Клисурски и Георги Божков. Свадата се превръща в скандал, когато Божков уволнява чиновничката -протехе и метреса на К. Клисурски. Разярен Клисурски изгонва от кабинета си Божков.

Съдите едва не ситат до бой и тяхните отношения бяха разгледани на заседанието на ЦК на 21.VII т.г. на което К. Клисурски трябваше да си направи самокритика, че бил нервен, а на Божков да му се направи забележка, че постъпил неправилно с уволнението на . С това разпрята между двамата уж приключи, но фактически същите не могат да се търпят един друг в съюза.

За отбелязване е, че Оббов следи много от близо всичко това и потрива ръце. В бъл. бр. 146 от 24.VII т.г. се изнася, че той обажва към септември положението в ЦК да стане неудържимо и да го повикат да го оправя. Действително на 20.VII т.г. Трайков в интимен разговор със Спас Маринов и П.п. Иванов разкрива следния свой план, по отношение на Тончев. Отначало да го дискредитира /което той започна на следния ден 21.7/ а през септември да свикат Парламентарната група да поиска оставката на бюрото, а след това да прокара ново бюро, с председателя Илия Радков, като Тончев бъде отстранен. После да свика УС, където ще постави въпроса за съкращаване членовете на ЦК, като по такъв начин отстрани Тончев и от ръководството на съюза. Г. Трайков вече подготвя за тази цел постделно членовете на ЦК. Трудно е обаче да се предвиди какъв ще бъде краят на тези комбинации, тъй като още от сега личи, че и останалите членове и на ЦК имат свои апетити при което се очертава нови разpravки Янко Янков /според сведения от Тодор Надков /секретар на Ст. Тончев// се готви за секретар на ЦК и Тончев използва тези му домогвания, опитвайки се да го привлече на своя страна.

На базата на карьеристични подбуди се разгарят и фракционни такива. Както Тончев, така и Трайков в своите домогвания не подбират привържениците си и постделно кометничат с фракционните елементи за да печелят благоволенieto им /има указания, че Тончев неофициално е търсил подкрепа от Оббов/. Специално Трайков за да дискредитира Тончев заявява: в ЦК, че последния е агент на комунистите и заема една опасна позиция на защитник на интересите на БЗНС срещу РП/к/, което може да го тласне във водите на врага. За това благоприятствуват и събитията в Югославия - по точно позициите на Тито по селския въпрос, който поражда в средите на земеделците илюзии за "Месиянската роля на БЗНС". Тази тенденция би значително усложнила политическата обстановка в страната, като се вземе предвид не съвсем благоприятното настроение на средните селяни и активността на кулашките елементи.

ОТКЪСВАНЕ НА П.П. ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ МАСИ.

Описанияте до тук ежби заемат почти цялото внимание на ПП и то е изпуснало изцяло ръководството на съюзния живот. От друга страна те не остават скрити за сдружените земеделци и влияят силно разложително върху тяхният политически морал. Реакционните елементи използват тези ежби за агитация против ОФ и народната власт, а така също и за дискредитиране земеделските водачи в очите на земеделските маси. Разбира се, не това е основателна причина, за пълното разложение на съюза. Но настроението на земеделците би било все пак по-добро и реакционните елементи не биха успяли да извършат такива поражения по дружбите, ако ръководството вместо за се занимава с интриги, водеше една по-последователно възпитателна работа сред тях.

В това отношение характерно е изказването на Мих. Геновски, за впечатлението му, след завръщането му от обиколката, която направи из северна България в началото на м. юли т. г. — "Земеделците навсякъде са страшно опозиционно настроени. Изследвайки тия настроения идват от липса на добре подготвени кадри и лоша осведомителност по текущите въпроси. Слуховете за най-възможни разпраски в ПП, дошото списване на вестника и неговите неправилни позиции по много текущи въпроси, дават такива парадоксални тълкувания в простите селяни, че човек му става жал като ги слуша колко лошо се водят съюзните работи. Напр. — Статиите на Тончев и Трайков им ги пиват на първия — Тодор Недков, а на втория — Проф. Димитър Димитров".

В брой 134 от 10. VI. т. г. на бюлетина, ние съобщаваме за една конференция на Софийска градска дружба, на която Председателя на същата Д. Божков е констатирал намаление на членския състав на градската организация, което се дължело на това, че членската маса загубила доверие в ПП.

На Ст. Загорската околийска конференция състоя се на 6. VI. т. г. на която присъствувал и Георги Трайков не се явили делегати от 29 дружки, а останалите дружки, които са изпратили делегати са проявили явна враждебност срещу ПП. Най-много са протестирали за това, че е изхвърлен от ПП Георги Драгнев, за което ПП не се е погрижило да мотивира и направи достойние на членската маса защо е изключен. Делегатите са заявили на Трайков, че тяхното убеждение е, че Георги Драгнев е изхвърлен не за това, че е изневерил на ОФ, а заради това, че има хора, които искат да заемат неговия пост. На същата конференция делегата Иван Варов от с. Змеяво казал: "Вие като вървите по този път не само Георги Драгнев ще изгоните но и сами себе си ще унизожите. Вие сте болни, господин Трайков. Вие там нашето ПП е болно от политическа туберкулоза, ядете се един друг".

На 12. V. т. г. е бил свикан на заседание УС и Парл. група на която са изнесени няколко послани доклада, и впечатлението на почти всички членове бе, че това заседание съвсем не беше нужно, тъй като не бяха разгледани особени въпроси. С това се почувства осуждаване от ПП на членовете на УС, които останаха недоволни от заседанието.

Всичко това се почувства доста осезателно от ПП, което напоследък се опитва да вземе мерки и поправи положението.

С цел да се съживи Софийската организация ПП избра една четиричленна комисия, която да подмени ръководството. Фактически обаче, работата на тази комисия се извърши само от един човек, а останалите бяха заети в карьеристичните си борби, участието им се свеждаше до формално даване съгласието си. И след като ръководствата бяха подменени, бе свикана конференция на 12. VIII. т. г. на която говори Георги Трайков, който

вместо да разгледа въпроса за организационното затягане на организацията, е занимавал конференцията изключително със съществуващите борби в ПП, като най-вече целял да zlepостави Ст. Тоичев, с което поставената задача от ПП за заздравяване Софийската организация съвсем не бе постигната.

Лошо отражение сред дружбените маси даде и написаната статия в бр. 562 на в. "Земед. знаме", сложена на първа страница "Селото е сивото петно", която бе разтълкувана от земеделските маси, че едва ли не се слага кръст на БЗНС. По късно ПП отчете, че действително тя даде много-лошо отражение доду и още повече оужди земеделските маси от ПП на БЗНС. Последното е изгубило всякакво влияние върху политическия живот на организацията. През последните месеци то проведе няколко конференции във връзка със събитията в Югославия, но тези конференции се явиха като случайни събития във вътрешния политически живот на БЗНС, посрешнаха се формално по места и не оставиха никаква следа в дружбите които отдавна плуват в водите на вражеските слухове и антикомунистическата пропаганда. Поради липсата на каквато и да било системна политическа работа сред земеделските маси се получи така, че дружбите отново започват да се превръщат в място, където врага се окопавя за разложителна работа сред селяните.

УВЕЛИЧЕНИЕ ВЛИЯНИЕТО НА ВРАЖЕСКИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

Още по времето на създаването на БОПО, се забеляза масово нахлуване на вражески елементи в дружбите. Ние на няколко пъти сигнализирахме за това явление, като в бюлетина бр. и в специална справка приложение към бюлетина изнесохме голям брой факти на безогледно и организирано привличане на такива елементи от страна на дружбите в цялата страна. Едва към края на м. ПП излезе със становище по този въпрос и отрече официално този курс на дружбите. Но на практика се взеха малко мерки за изгонване на приетите открити врагове на ОФ в дружбите.

Като резултат от станалите събития в ЮКП имаме увеличаване влиянието на вражеските елементи в БЗНС. Раздвижиха се, започнаха да разпространяват най-различни слухове. Всичките в изказванията си възхваляваха Тито, като единствен защитник на интересите на земеделските маси. Твърдели, че у нас били най-оиеправдани и подтиснати селяните. Благодарение на твърде слабо проведената а някъде и никаква разяснителна дейност отстрани на ПП получи се така, че реакционните елементи печелеха симпатии и поддръжката от страна на организираниите земеделски маси. Не бяха редки случаите когато на дружбени събрания поради слабата подготовка на ораторите последните изпадаха в положение да не могат да отговарят на тенденциозно зададени въпроси от страна на реакционни елементи. В резултат на което много от организираниите членове иначе честни и добри О. Фронтаци възприемаха реакционните становища. Така например:

Стоян Атанасов Михов-член на Гредското ръководство на дружбата Харманли през м. юли т. г. пред дружбени членове е заявил: "Ние, Тито трябва да го провъзгласим за почетен член за Земед. Съюз, защото милее за своя народ и не се подава на чуждо влияние, мисли за селяните".

Георги Стаматов от Горна Джумая пред общо дружбено събрание през м. юли т. г. заявил: "Ние сме с Тито, той избра правия път. Ако англо-американците вземат превес ще отиде с тях, ако ли СССР вземе превес с тях и това е най-правилната политика сега, тъй като сме изправени пред война?"

В Бургас на състоялото се събрание на 8.VII т.г. Стефан Чикакчиев Лутан Калоянов, Васил Костов и още 4-5 души отказали да подпишат резолюцията на Н.С. на ФО относно кризата в ККП, мотивирайки се, че това е работа на комунистите и сивсем не ги засяга тях/земеделците/. Поместено в бюлетин бр. 167 от 19.VII т.г./

Начо Василев от Добрич през м. юли т.г. казал: "Тито няма да отстъпи на Русия, тъй като партията му взе решение да го подкрепи".

Марин Авджиев от Добрич през м. юни е заявил: "Щом Югославия се откъсне от Русия, то с положителност и Румъния ще се откъсне. Така СССР ще остане сама и в една бъдеща война ще капитулира пред западните сили".

Димитър Иванов от с. Вършец през м. юли заявил: "Тито излезе много умен водач, като не е позволил на СССР да се меша във вътрешния живот на Югославия".

И редица подобни изказвания от този род.

Тенденциозно започнаха да се разпространяват слухове от страна на десно реакционни елементи членове на БЗНС, че е предстояща правителствена промяна и в новия кабинет да бъдат привлечени Оббов, Драгнев, а даже се разпространяваше и слуха, че ще бъде привлечена и опозицията в лицето на Борис Еумбаров и Асен Сталболийски, които били викани от Георги Димитров, така и Дръгнев се готвят да бъдат повикани за да опривят работите в сѣкза. В резултат на тези слухове, има раздвижване от страна на привържениците на Оббов и Драгнев, които отново се гласят да заемат ръководни места в сѣкза и в заетите административни служби от страна на земеделците. Особено широко се разпространява през първата половина на месец август слуха, че Трайков бил задържан при опит за бягство. /Бюл. бр. 175/.

ОПОЗИЦИОННО НАСТРОЕНИЕ ВСРЕД ЧЕСТНИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ МАСИ И ВСРЕД НЯКОИ ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА ОКОЛИЙСКИТЕ РЪКОВОДСТВА.

Като резултат от слабо проведената разяснителна работа на страна на ПП на БЗНС, сред дружените членове се дойде, со това положение, щото реакционните слухове и настроения прокарвани от страна на десно реакционните елементи се възприеха от голяма част като "чисто монета", поради което се получи така, че много от честните членове в това число и членове на околийски ръководства, които до скоро се държаха добре започнаха да проявяват известно колебание. За отбелязване е, че това колебание все по-определено минава в открито опозиционно настроение. Така например:

В поморие през м. юни дружбата не е провела никаква разяснителна работа, а дори е разколебавала членската маса, като членове от ръководството са казвали следното: "Защо пък правителството настоява толкова много, да се прибере реколтата, изглежда се страхува от война".

Айтос-Председателя на дружбата последнал с задоволство разпространяваните слухове, какво Георги Трайков е изменил на ОФ, като казал, че всички ще станат лоши щом като не изпълняват заповедите на комунистите, няма да съществуват.

В гр. Кърджали през месец юли членовете на околийското ръководство, които са се проявявали до преди като добри О.Фронтовци, във връзка със събитията в ККП са застанали на позиции защитавайки Тито и политиката му твърдейки, че такава е била линията и на Ал. Стамболийски.

На 22.VII т.г. в гр.Полско на състояло се събрание на градското ръководство при разясняване положението в ККП част от членовете на същото се противопоставили на докладчика, като се защитили Тито и са казали, че Тито е прав и защитава независимостта на Югославия.

На 15.VII т.г. Аспарух Фурнаджиев, член на градското ръководство е заявил, че ако го претят пак да ходи по агитация по селата не щял да отива, защото народа няма вярва вече в управниците и че в София ставали някакви бъркотии, Георги Димитров избягал в Русия, а пък други членове на Ц.К. на Р.П./к/ били задържани, понеже се противопоставили на водената политика.

Изнесените до тук констатации могат да се подкрепят с още много факти голяма част от които сме съобщавали ежедневно в "булетина за вътрешно политическа информация" от последните 2-3 месеци.

Тези факти дават основание да се заключи, че положението в БЗНС става обезпокоително в смисъл, че от Об организация той все по определено се превръща в прикритиер и форма за "легална" разложителна дейност от страна на врага.

По наша преценка при сегашното си състояние Постоянното Присъствие е негодно да вземе реални мерки за оправяне на положението в собствената си организация. Налага се час по скоро да му се окаже помощ, като заедно с това се вземат мерки сред организираните здружени земеделци и съчувственици на БЗНС за изтргването им от вражеските влияния на които са изложени поради неспособността на ЦК да им даде правилно и авторитетно политическо ръководство.

Прилагаме към настоящия доклад кратка сводка за вражески и нездрав политически проявления на изтъкнати земеделски дейци от различни краища на страната.

За РАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ:

/ В. Чанков /

БЗНС-НП

1. Началото на 1948 год. завари н.петковистите в пълна дезорганизация. Ликвидирането на водача им бе причина на уплахи и зашеметавания в тяхните среди. В тях залегна убеждението, че властта е достатъчно стабилна и откритите форми на борба не биха им донесли нищо, затова преминаха в подполье. Изникналият въпрос за създаването на ВОПО и народните съвети, те решиха да използват като се прикрият в самията Отечествен фронт и оттам провеждат своята подмолна дейност. В цялата страна н.петковистите правеха опити за навлизане в БЗНС-ОФ и оттам в ВОПО-ОФ. В това отношение те бяха улеснени от някои нездрави елементи в дружбите по места и от почти безпрепятственото приемане новите членове в низовите организации на ВОПО-ОФ. Наред с това бяха отбелязани опити за създаване на нелегални организации предимно из средата на бившите членове на ЗМС-Сърбински. Най-голям успех в това направление ту имаха в пловдивския сектор, където успяха да изградят нелегални младежки организации, състоящи се от по пет до десет човека, със задача да се въоръжат и преминават в Балкана. Такива бяха разкрити в с.с. Скобелево и Върбица, първомайско, Граф Игнатиево, Строево и Белатица, пловдивско. На последната група като ръководители застават председателя и секретаря на дружбата. Такива бяха разкрити и в Шуменско, търговитско и ихтиманско, където групи от по десетина младежи, бивши членове на ЗМС-Сърбински са водили редовен организационен живот и се готвели да преминат в Балкана, за водене на бандитска дейност. В бургаско, ямболско и поморийско се забелязва сгруппиране на н.петковисти за организиране действия при евентуално нахлуване на чужди войски. В горноджумайския сектор в това отношение имаха проявление укрилите се преди това в БЗНС-НП, михайловисти.

Кризата в БНП и зачестилите слухове по повод на това, че и в другите комунистически партии имало разногласие, че и нашата БКП била разделена, че скоро щяло да има обрат в политиката и пр. дадоха кураж на н.петковистите и в редица населени места те направиха опити за възстановяване организациите си. В оряховско, бело-слатинско, михайловградско и врачанско, са се състояли конференции на които е бил обсъден въпроса за отпочване на нелегална дейност. В шуменския сектор се констатираха опити за възобновяване на организациите, като се създават групи от по трима души. В тази своя дейност н.петковистите не бяха изолирани от другите вражески организации. Имаме отбелязани случаи на съвместно действие с елементи от "Легиона" та до анархистите.

За пример в това отношение може да ни послужи разкритата група на Минко Н. Минев с Лърбенова махала, новозагорско. А разкритата нелегална организация "БВД" - къстендилско, показва, че в нея са участвали освен н.петковисти, още и бивши хора, членове на БЗНС-ОФ, та дори и един член на РП/к/.

Пряката и непосредствена цел на възобновените н.петковистки групи бе - набавяне оръжие и преминаване в Балкана. Бандитската дейност през втората половина на годината се разви още повече. Това се отнася главно за старо-загорския сектор, където по-малко или по-вече бяха засегнати всички околии. Покрай това, обаче, голяма част от бившите н.петковистки функционери се ориентираха за бягство зад граница. Само в района на бургарския сектор са минали нелегално за Турция няколко околийски и областни функционери на бившия БЗНС-НП, като Стоян Радичков от Тополовград, Стоян Добрев от Средец и др. Сведения за бягства имаме и от Русе и Габрово за подготовка на такива. Трябва да отбележим обаче, че докато преди измяната на Тито бягствата ставаха главно в Турция, след новосъздаденото положение във ФНРЮ бяха отбелязани чести бягства или опити за такива за там. Н.петковистите, които бягаха за Югославия, бяха предимно от видинска околия. Така напр., само през м. октомври бяха отбелязани 15 случаи на бягство от видинско, а напоследък бе разкрита една група от 14 души, възглавявана от Младен Чеев Белков, освободен наскоро преди това от ТВО.

М

Отношението на н.петковистите към ОФ и неговите мероприятия се изразяваше в една безогледна и нагла пропаганда срещу всичко отечествено-фронтовско.

Подготовката на конгреса на ОФ бе съпроводена от тях със злостна кампания, с разпространяване на слухове за предстояща интервенция на англоамериканците, за еднопартийно управление. Тяхната клеветническа пропаганда имаше за цел да разколебае вярата на народа в стабилността на властта. Те свързваха своята клевета с акцията по прибирането на царевичката, с цел да разубедят селяните да не предават храните, които уж се изпращали в СССР, на ген.Маркос или другаде. Настъпването на пролетта бе свързана с повсеместна активизация на бившите членове на БЗНС-НП. Наред с организационното им съживяване те пускаха слухове, че в най-скоро време войната щяла да избухне и в близко време щели да настъпят промени, които да ги доведат на власт.

Кризата в ЮМ и недоразуменията между СССР и англоамериканците по положението в Берлин ги окуражиха и те в хор с реакционерите от другите страни започнаха да злословят по адрес на демократичните народи. Говореха, че разложение е обхванало комунистическите партии и в Чехословакия, Румъния и България и че края на комунистическите режими се виждал. Безогледно отричаха н.петковистите всички правителствени мероприятия. Така акцията за намаляване броя на козите, с оглед опазване горското богатство на страната бе посрещната враждебно и придружена с пропаганда сред селяните от кърджалийско за неизпълняване наредбата и непредаване нарядите за вълна, мляко и пр. С особено усърдие, обаче, н.петковистите се борят срещу новообразуваните се ТКЗС. Там където е невъзможно да предотвратят образуването на нови ТКЗС се опитват да вмъкнат свои хора в образуваните такива, за да ги развалят отвътре. Така напр., в с.Дълбок-Извор първомайско, 40 кооператори бяха подали заявление за напускане, в резултат на разложителната дейност на промъкнали се н.петковисти в ТКЗС.

Отношението на н.петковистите към БКП бе по начало отрицателно. Това бе най-ярко подчертано по време на V конгрес и предшествашата го подготовка. От изказванията на тяхни хора пролича, че те очакват конгреса да им донесе нови неприятности, говореше се напр., че конгреса щял да реши въпроса за национализацията на земята и окончателното премахване на частната собственост. Те бяха център на злостните слухове, които се пускаха по отлагането на конгреса и временното отсъствие на м-р Председателя. Някои говореха, че др.Димитров бил на лечение в СССР, а други казваха, че е починал дори, но това се пазело в тайна. Говореше се още, че в ЦК били възникнали разногласия по повод на които бил отлаган конгреса. Слуховете от този характер изобилстваха, от което проличаваше неприязненото им отношение към РП/к/ и злорадството им от мнимата смърт на м-р Председателя.

По повод последното отлагане на конгреса те нашироко разпространяваха слуха, че той имал за цел да даде възможност да се приберат храните тъй като след конгреса това нямало да бъде възможно, поради мерките, които щели да се вземат спрямо селяните. След приключването на конгреса някои н.петковисти се изказваха, че било настъпило облекчение за тях, тъй като слуховете за национализацията на земята бяха опровергани. Други пък бяха омърдушени, смятайки, че тяхното положение ще се влоши, тъй като комунистите щели да проведат на дело конгресните решения.

27 юни 1949 год.

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ.

Handwritten signature/initials

На 27 юни т.г. в 9 часа сутринта III на ВЗНС е имало заседание на което са присъствували всичките му членове. Пръв е взел думата м-р Георги Трайков и предложил за разглеждане проектираната от него промяна в състава на III, като посочил да излезат от III Ради Найденов, Петър Каменов, Лалю Ганчев, Петър п Иванов и Кирил Клисурски.

За Кирил Клисурски се аргументирал по следния начин:

-В предвид, че др. Кирил Клисурски е много зает в М-вото направи му се критика в министерският съвет, че не може да се справи с работата си и той започна да отделя по-вече време за своята министерска работа, а в III не е идвал по-вече от 4 месеци, а на нас ни трябва в III хора, които ще работят предимно в съюза. Ние сме говорили с Клисурски преди известно време, че ще трябва на негово място да привлечем в III някой наш двен земеделец и той си даде съгласието за това. Сега предполагам, че ще го потвърди.

За Петър п Иванов е направил такава аргументация:

- Съдия като наш добър и изтъкнат кооператор отива в кооперативния сектор като подпредседател на ЦКС на мястото на Никола Вишеградски. Той знае това положение, понеже сме говорили с него и си е дал съгласието. Аз смятам, че той не би могъл да се справи и с двете работи, за това трябва да излезе от III и да изберем на негово място друг подходящ другар.

По отношение на Петър Каменов, Трайков е казал следното:

- Също и др. Петър Каменов е извънредно зает в М-вото и по-вече време отделя да ходи по жени отколкото да дойде в Съюза. М-вото му гъмжи от фашисти. Направил съм му на няколко пъти забележка, но той не обръща на това внимание, а обвинява по-вече комунистите, че уж нарочно клекарствували по отношение на неговите чиновници и ги наричали фашисти. Околията си също не е прочистил от реакционери, дори и не се интересува от това положение. По изборите за Народни съвети съдия заобиколи Бургаска област уж да провери какво става, а с него си беше завел някоя си Донка - прочута паднала жена, която се интересувала къде е границата и пр. Той мълчи и не ни уведомява за това. Като се завърна не направи ни какъв доклад за това което е извършил.

За Ради Найденов, Трайков е казал следното:

- Ради Найденов от както е станал член на III не е свършил за един лев работа, а само пуска разни интриги със своите философски изрази, като например: "Еди кой си ходи с тази жена, другия бил кандидат за това

Из архивите

118

2485

или онова М-во и пр." Проявява едни сръдни за дребни работи, за които не заслужава да се приказва, например миналия път при чествуването годишнината на Стамболийски го избрахме за член на деловия президиум, а той не се качи на сцената въпреки, че за това го покани и др. Вл. п. Томов. Също така околната си не еп прочистил от реакционери. Прави ходатайства за последните. Тук в III никога не е дал някоя препоръка да се направи нещо

За Лалю Ганчев е казал следното:

- Вие всички знаете, че той служи тука при нас само за интриги. И той не се интересува от заседанията и решенията на Съюза. Вие всички знаете, че сме се занимавали с него и даже вие настоявахте да бъде наказан. Снощи, на 26 т.м. Лалю е ходил при др. Вълко Червенков и направил една интрига по въпроса за промяната, която исках да направя в III, като казал на др. Червенков, че уж Яни Янев му бил казал, че по нареждане на партията той трябва доброволно да се откаже като член на III. Това е нагла лъжа. Аз декларирам, че ходих при др. Червенков и след като му казах моето намерение, че искам да направя промени в III, той ми каза, че не е съгласен да стават такива промени в III. Като отговорник на БЗНС аз обаче считам, че е необходимо да направим такава промяна. Партията не се е месила никога в нашите работи и е предоставила лично на мен да правя това, което трябва за благото на нашия съюз и на ОФ. По този въпрос аз искам да се изкажете всички и ви давам думата.

Пръв взема думата К. Клисурски, който казва: "Аз съм дисциплиниран член на БЗНС и ще изпълня препоръките на др. Трайков дори и ако ми каже да напусна и М-вото!"

След него взема думата Яни Янев, като е одобрил предложението на Трайков и заявил, че ще го гласува в УС на Съюза.

Петър п. Иванов е одобрил изказванията на Трайков и е потвърдил, че са говорили с същия преди за напускането му на III и че е съгласен с това.

Петър Каменов вземайки думата е поставил два въпроса: 1. Защо трябва да бъде снет от III - дали като отговорник на бившата врачанска област не е дал задоволителна работа и 2. Защо не му е казано това положение по рено, след като е било необходимо да стане.

На това М-р Трайков му е отговорил, че прикрива врагове и скитал с жени.

Накрая Каменов се е съгласил с изложената критика и се саморазкритиковал, но между другото казал: "В такъв случай аз не мога да бъда председател на УС, на което М-р Трайков му казал, че това не му пречи да си остане председател на УС и Петър Каменов се съгласил.

27/09/6

М-р Стефан Ганчев се изказал, че приема предложението на Трайков и ще гласува за него.

След н го взема думата М-р Ради Найденов, който заявил, че намира предложението на Трайков за прибързано. Според него трябвало да се постави по раѐо пред III да се обмисли работата и след това да се вземе решение защото това сега щяло да даде лошо отражение в средите на БЗНС. "Верно е, че аз имам грешки като член на III и трябва да бъда критикуван за тях. Приемам предложението за правилно и ще гласувам в УС за него" - добавил Найденов.

Лалю Ганчев е казал следното: "Няма да правя възражение в УС, но намирам, че това не е редно. Аз казах, че съм се срещнал с др. Червенков, но не му казах така както го предаде Трайков, че Партията е казала, че аз трябва да се махна от III. Казах му така - Сигурно Партията знае, че ще стават промени в III и тогава др. Червенков ми отговори, че това не е тяхна работа. Приемам предложението".

Накрая М-р Трайков е казал:

- Лалю Ганчев още един път ни излъга. Работите не стоят така както той ни ги предава.

При свършване на заседанието всички членове на III единодушно са одобрили предложението на М-р Георги Трайков.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 1-ВИ:

Ив. Вензаров

КРДОПБГДСРБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРБНА
Дата на освободен: Секретар: /

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго поверително.

ДО ДРУГАРЯ БЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ,
СЕКРЕТАР НА БКП

Т У К

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ
О Т Д Д С

ОТНОСНО: РАЗВОЯ НА ФРАКЦИОННИТЕ БОРБИ
В ПШ НА БЗНС В ПОСЛЕДНО ВРЕМЕ

Другарю Червенков,

Нареждането да няма агентура в ПШ на БЗНС се съблюдаваше най-строго. Независимо от това, през изтеклото време, от страна на нашата агентура, работеща по линия на БЗНС ни се донасяше, без да сме ѝ поставили задачи, за редица фракционни прояви, както в ПШ, така и между бивши и настоящи ръководни лица от БЗНС. Така по донесенията на агентите ни:

-народен представител, пом.
организационен секретар на БЗНС, -народен представител, чиновник в ЦКС, -бивш директор на кооп. "Земя и култура", сега пласвор в издателството на "Народна младеж" и други, борбите между членовете от ПШ на БЗНС са взели следният характер:

Несполучливият опит на м-р Г. Трайков да отстрани от ПШ м-р П. Каменов, м-р Р. Найденов, м-р К. Клисурски, Лале Ганчев и Петър п. Иванов, с цел да не го злепоставят повече пред Политбюро на БКП и разлагат съюза, окуражава последните. Критикуван заради тези му постъпки пред Политбюро и принуден сам да се разкритикува, след случая, м-р Г. Трайков многократно при интимни разговори изтъква грешката си, че действително е действал прибързано. Въпреки това обаче, той заявява, че е убеден, какво, отстраняването на горните лица от ПШ и заменянето им с по-авторитетни пред БКП земеделци е правилно и необходимо. На 1 юли т.г. например м-р Г. Трайков заявил, че не желае в ПШ хора, като Ради Найденов, Петър Каменов и други, защото не работели, а само го излагали пред комунистите и вярвал, че ще дойде момент, когато те ще напуснат ПШ, защото се разправяли само с кликарство.

М-р П. Каменов и м-р Р. Найденов след случая, виждайки се поставени пред опасността да бъдат изгонени от ПШ, прикрито засилват борбата си за злепоставяне на м-р Г. Трайков всред членовете на БЗНС, като разпространяват, че търканията им с него се дължели на

това, че те настоявали за съществуването на съюза и приемане на нови членове, а той бил против, с цел да се хареса на комунистите.

Така например на 11.VII.т.г. м-р П. Каменов се изказва, че искал да се започне приемането на нови членове в съюза и на неговото мнение били и други членове от III, поради което приемането щяло да започне, въпреки, че Трайков и комунистите не давали.

-Трайков не ни обича, мен и Ради Найденов, защото ние държим за организацията, - заявява същият.

В разговор на 12.VII.т.г. по повод критиката направена на м-р Трайков от Политбюро, м-р Петър Каменов казва:

-Трайков е против нас, но ние с Ради Найденов приемаме борбата и ако се наложи ще отидем по-далеч, защото Политбюро е с нас.

На 3.IX.т.г. Руско Бояджиев, сдружен земеделец, се изказва, че от хора близки на м-р П. Каменов се разпространява слух, че м-р Г. Трайков ще бъде освободен от поста - политически секретар на ВЗНС и на негово място щял да бъде поставен м-р П. Каменов.

Васил Тричков - земеделец, се изказва, че м-р П. Каменов на всяка крачка разпространявал, какво, Политбюро е критикувало жестоко м-р Трайков, от което авторитета му е спаднал с 50%.

Борбата на м-р П. Каменов и м-р Р. Найденов срещу м-р Г. Трайков не остава чужда и на Лалю Ганчев, обаче, той се стреми да се показва пасивен и на страна от борбите. На път за Будапеща за фестивала на младежта, в интимен разговор, Лалю Ганчев се изказва, че всички земеделски министри са под влиянието на м-р Г. Трайков пред страха да не загубят креслата си. Според Ганчев, Трайков обаче бил под влиянието на Яни Янев и водел борба с най-добрите земеделци, с цел да ги замени със свои хора. За миналото на м-р Трайков, Ганчев казал, че бил бивш томовист по 9 юни 1923 година, а сега бил изпаднал напълно под влиянието на онези реакционери от ВЗНС, които са обкръжавали Ал. Оббов. Няма да мине много време и щяло да се разбере, че зад "машиниците" на м-р Трайков стоял врага.

За Стефан Тончев, Ганчев се изказва, че не работел нищо, а в кабинета си се отрупвал с папки, за да смятат онези, които го посещават, че работи много. Ганчев е добавил още, че Тончев воювал срещу него, защото го знаел, че бил близък на комунистическите среди.

Петър П. Иванов, който има предвид, че миналото му е известно на земеделските среди и се чувства уязвим и от двете борещи се страни в III, също проявява стремеж да се покаже пасивен и се колебае към онези, които най-добре защитават интересите му.

На страната на м-р Г. Трайков остава м-р К. Клисурски, който се стреми да изглади отношенията си с него и поправи грешките си.

Яни Янев, който е подклаждал намеренията на м-р Трайков да извърти промените в III, правейки си лични сметки, бива намразен още повече от противниците на Трайков. Това довежда до засилване съществуващата фракционна борба срещу него в бургаската дружба. Така, след заседанието на УС, Иван Ников от бургаската дружба, прикрито участва във фракционната група срещу Яни Янев, завръщайки се в Бургас започва да разпространява, че Яни Янев е предложил чрез м-р Г. Трайков да се направят промените в III, за да стане лично той министър. Това настроение Ников пренася и на областната конференция в Бургас от 11.VIII т.г., като информира поотделно делегатите на карнобатска, малко-търновска и други околии. След заседанието на УС в София идва и Никола Марчев, който открито води борбата срещу Яни Янев в Бургас и тук се среща с м-р П. Каменов, който го информира за станалите борби в УС и че срещу Яни Янев се води анкета. За идването си в София, Марчев е казал, че е систематизирал и вадил преписи от компрометиращи материали за миналото на Яни Янев, който като стажант-съдия бил подал някаква молба до прокурора, в която казал, че е син на богати родители с 800 дек. земя, че е член на младежката корпорация "Ивайло", която била във връзка с "Легиона" и водела борба срещу комунистите и пр. Тези данни и други преписи от компрометиращи материали за Янев, Марчев щял да изпрати в ЦК на БКП, III и другаде, с цел да го дискредитира.

Към края на м. август т.г. в гр. Бургас бил и пом. министра Коста Дачев, който се среща с Марчев в градското казино и се предполага, че са водили разговор срещу Янев.

По същия повод на 8 август т.г. д-р Михаил Геновски се изказва, че при пребиваването си в Бургас и Поморие се научил, че синовете на м-р П. Каменов са извадили пълен препис от служебното досие на Яни Янев, като бивш прокурор.

От обстановката създадена се около м-р Г. Трайков след заседанието на УС, се стреми да се възползува най-много Стефан Тончев, който след критиката направена му в началото на годината пред Политбюро и случая с Трайчо Костов и други, открито показва, че се сработва с Трайков, а в същност използва всеки удобен случай да го злепоставя пред членовете на съюза и БКП и изтъква себе си. След заседанието на УС Тончев действа прикрито за спечелване на своя страна всички недоволни и борели се срещу Трайков. Той интимничи и се среща тайно с м-р П. Каменов и Р. Найденов. Забелязан е на среща с тях в с. Бояна. За отношенията си с Р. Найденов и П. Каменов, Стефан Тончев казва, че нарочно дружил с тях, за да узнаел какво мислят и уведоми за това Трайков, на когото бил "искрен приятел".

На 3 яли т.г. А. Пасков, сдружен земеделец от Хасково, изпраща писмо до м-р Г. Трайков, в което му съобщава, че от известно време земеделците от хасковска околия били повлияни от Ст. Тончев, П. Каменов и Л. Ганчев и водели злостна пропаганда срещу Трайков, Янев и други. Според Пасков цялата тази работа се състояла в това, да се намали авторитета на Трайков и хората му и се създаде авторитет на Стефан Тончев и други. Един сдружен земеделец от Хасково се бил изказал даже, че в скоро време Тончев щял да вземе най-отговорното място в съюза и тогава Янев щял да отпадне.

Заминаването на м-р Трайков на почивка в Чехия се явява благоприятна обстановка за Стефан Тончев, който започва по-свободно да "подлива вода" на Трайков и изтъква себе си, имайки предвид предстоящите избори. Той повиква при себе си поотделно Вишеградски-подпредседател на ЦКС и Петър п. Иванов и им заявил, че няма да се съгласи с искането на Трайков за тяхното служебно разместване и че те трябва да останат на местата си. С това Тончев целял да ги спечели на своя страна.

В желанието си отсъствието на м-р Г. Трайков да продължи по възможност по-дълго, по изказване на последния, Тончев се явил в ролята на "загрижен доброжелател" и ходатайствал пред др. подпредседател на Министерския съвет - В. Червенков да се продължи отпуската на м-р Трайков, тъй като се налагало да се лекува по-дълго. По същият повод Тончев писал писмо на м-р Трайков в Чехия, в което го съветва да се лекува по-сериозно и остане в Чехия повече, като не се грижи ни най-малко за съюзните работи, защото те отивали "отлично".

Стремеза на Тончев да обедини около себе си всички недоволни от м-р Трайков се простира по-нашироко. Той си поставя за цел да спечели на своя страна и хората около Георги Драгнев, Георги п. Иванов /Гецата/ и други, които чувствайки се в "глуха линия", предвид предстоящите избори също водят усилена борба за подбиване авторитета на Трайков пред БКП и земеделските маси, като изтъкват себе си.

Така на 13.VIII. т.г. Гецата се изказвал, че м.р Г. Трайков скоро щял да бъде елиминиран и до края на м. септември щяло да има ново III. Същият разпространявал, че навремето Пецо Трайков и Иван Михайлов заедно избивали прогресивните синове на народа и в това имал пръст и м-р Г. Трайков. На 15.VIII. т.г. Гецата заявява, че "бандата" около Трайков скоро щяла да се разпадне и че в редакцията на в. "Земеделско знаме" м-р Трайков събирал все "бабаити", но и те щели да го ударят, защото всички били врагове.

На 20 август в разговор Иван Неделчев заявил, че след като свързела чистката в БКП, "мечката щяла да започне да играе и в БЗНС" и

че Трайков нямало да се завърне от Чехия министър, а може би и съвсем да не се върне.

В същият дух на 21 август т.г. Гецата се изказва, че при по-голяма активност от страна на Г. Драгнев щяло да се ускори падането на м-р Трайков. От своя страна Гецата използва всяка възможност в това направление и смята, че е постигнал известни резултати. Според същия м-р П. Каменов също бил събрал доста материали против м-р Трайков. Въпроса бил, че Тончев пак щял да изплава в борбата без жертви".

На 23.VIII. т.г. Драгнев заявил, че Трайков е направил много "шмекерии" и ако БКП иска да се приведат в известност решенията на юнския Пленум, то трябвало да подпомогне тях да смъкнат Г. Трайков. Падането на Трайков, според Драгнев, било много лесно, защото той бил без всякакви връзки всред масите.

На 26.VIII. т.г. Гецата се изказва, че в момента Ст. Тончев правел всичко възможно да удари м-р Г. Трайков и го измести от подпредседателското място в Министерския съвет. С изрично повторение "да се пази в тайна" Гецата поверява на събеседника си, че се е срещал лично с Тончев, по инициатива на последния и в разговора, който водили Тончев категорично му заявил, че трябва на всяка цена да бъдат и то без остатък "трайковщината". Според Гецата, Тончев бил мобилизирал в своя услуга и Михаил Геновски и виждайки, че комунистите не били доволни от положението в БЗНС, в момента правел всичко възможно да представи нещата в светлината на единоронтовската линия и изтъкне себе си, като водач на единоронтовската група.

-Той прави съюз с Драгнев, за да го постави в III, а за себе си да запази министерско кресло, - заявил Гецата, - обаче, аз няма да позволя на Драгнев да се срещне с тия типове.

Гецата се изказва, че и Геновски е търсил Драгнев и искал да прави съюз с него, но по негово мнение, при настоящата - вътрешна и външна обстановка и борбите в БЗНС, Драгнев и той/Гецата/ в никакъв случай не трябвало да участват активно в борбите и подържат контакт с борящите се, защото в тяхна полза било да стоят настрана и докажат на комунистите "пълната некедърност на трайковщината".

На 6.IX. т.г. Георги Драгнев се изказва, че в борбата между Трайков и Тончев, последният действал по-майсторски и щял да изложи окончателно Трайков.

-Ето, във в. "Народна Македония" излизаш в Скопие, преди известно време е публикуван изобличителен материал срещу Трайков и брат му Пецо. Това ми дава основание да вярвам, че комунистите ще вземат отношение към Трайков и че тази статия е дело на Стефан Тончев, - заявил Драгнев.

За действителното поведение на Ст.Тончев през време на пребиваването на м-р Трайков в Чехия, последният бива уведомен от хората си и се завръща преждевременно. Тук той се сблъсква с настроенята, които Тончев е създад срещу него и веднага взема контра мерки-да разбие групата около Тончев, която се уповава на успех поради своето болшинство.

Във връзка с тайните срещи на Тончев с Вишеградски и Петър п. Иванов на 12.IX.т.г.м-р Г.Трайков поканва на вечеря в ресторант "България" Стефан Тончев, м-р П.Каменов и м-р Р.Найденов. В разговора, който са водили, Трайков се изказва, че целта на тази вечеря била да разменят мисли- кой да бъде посочен за подпредседател в ЦКС на мястото на Вишеградски, като сам посочва за такъв Петър п.Иванов. Ст.Тончев се противопоставя на предложението на Трайков и заявява, че Петър п.Иванов трябвало да остане в III секретар, а Вишеградски в ЦКС. Тогавя м-р Трайков предлага на мястото на Вишеградски, Спас Маринов, който работи в ЦКС, но Тончев, Каменов и Найденов не се съгласяват с това предложение.

По същият повод м-р Трайков се изказва пред д-р Славчев/когото се стреми да спечели на своя страна и даже му споменал, че може да стане министър/, какво, Тончев, след като имал на своя страна м-р П. Каменов, м-р Найденов и Л.Ганчев, а напоследък спечелил и Петър п. Иванов, че се мъчи да го удари. Той/Трайков/обаче не се плашел от това, защото борбата на Тончев била на лична почва и последният трябвало да разбере, че е минало времето, когато са си "подлагали динени кори" и чрез персонално болшинство няма да постигне личните си цели

Трайков замолил д-р Славчев да каже на Петър п.Иванов, че си е направил погрешно сметката с Тончев и че ако продължава да има таква поведение да не му е чудно, че не само като член на III и подпредседател на ЦКС, но и магазинер в последния нямало да стане.

Виждайки, че борбата с Тончев се задълбочава и имайки предвид предстоящите избори, Трайков се заема сериозно да удари Тончев пред БКП. С тази цел в заседанието на Министерския съвет, когато по линия на ОРПС е разглеждано положението на М-вото на Тончев, Трайков изказва недоволство от "недостатъчната" критика направена на Тончев и му поставя въпроси- да обясни след като говори за социализъм, защо си създава частна ферма и търси да купува евтини крави от държавните стопанства. Да каже също с чии материали е направил ремонт на къщата си и път до вилата си и пр.

По случая, в Министерския съвет, в интимен разговор м-р Трайков се изказва, че въпросите които е задал на Тончев и отправените му критики от други лица, са оказали въздействие не само върху Тончев,

но и върху м-р П. Каменов, м-р Р. Найденов, Лалю Ганчев и други, които в заседанието на III на 22. IX. т. г., се държели много примирително и любезно. За постъпката си спрямо Тончев, Трайков се изказва, че не знае как те се отнесат комунистите към него, но положението в съюза било такова, че ако не бил направил това било невъзможно да се работи, ето защо лично за себе си той бил доволен от случая.

От удара нанесен му от м-р Трайков в заседанието на Министерския съвет, Тончев се чувства твърде засегнат и открито показва отстъпление, а в действителност се заема за реванш. Той извиква при себе си "душеприказчика" си Тодор Недков и му заявява, че м-р Трайков го изложил пред Министерския съвет, затова, че държал в министерството си двама фашисти - Недков и Памидов и участвал в спекулативни предприятия. Тончев поставя на Недков задача да предложи на тяхен общ приятел да отиде с безплатен билет във Варна и оттам по указания на Тончев да събере компрометиращи материали срещу м-р Трайков. Недков се заема усилено да събира материали за Трайков, като заявявал, че министъра на "возилата" бил страшно обезспокоен и поемал всички разноски по събирането на материали срещу Трайков.

Междувременно на 15. IX. т. г. Георги Драгнев се интересувал за Стефан Тончев и настоял при разговор на събеседника си да се срещне с Тончев "на всяка цена" и разбере какво става, като съдновременно го замолил да каже поверително на Тончев, че той /Драгнев/ е готов да му помага.

След случая в Министерския съвет, Трайков продължава да действа усилено против Тончев. След няколко заседания на III за оточняване кандидатите за народни представители от БЗНС, въпроса бил взет за разглеждане изцяло от м-р Г. Трайков и Яни Янев. Трайков нарочно взема почина да организира софийския окръг, с цел да отстрани Тончев от него, който до сега се е избирал от софийска селска околия.

Към м-р П. Каменов и м-р Р. Найденов, м-р Трайков има по-друго поведение и се изказва, че тях могъл да търпи, но за Ст. Тончев и Л. Ганчев заявява, че не желае да бъдат повече народни представители.

В заседанието на софийската окръжна дружба на 5. X. свикано във връзка с избирането бюро за окръжните дружби, посочване кандидати за окръжни съветници и кандидати за народни представители, вземайки думата м-р Георги Трайков, между другото заявява:

-Предстоят ни избори за народни представители. Трябва да се скъса със старите изборджийски прийоми. Да се има предвид, че кандидатите ще минат през 4,5 сита и затова трябва да бъдат скромни.

-Софийския окръг не може да се похвали с добри кадри.Активистите посещават дружбите от дъжд на вятър.Виновни сме за това ние. В гр.София сме зле,а това оказва влияние и за окръга.На първо място има вина Пенчо Маджаров,който се ограждаше с разни катили,но Пенчо не беше най-главният виновник. Такъв беше Стефан Тончев. "Тончевщината"направи голяма пакост.Парадира за левичарство,а докара бивши жандармеристи от неговата околия и ги постави на разни постове.Служи си с разни маневри и създава само бели в съюза.Пред нас стоят сериозни задачи.Ние имаме отчетени 100.000 членове и влияние върху общо 200.000 бедни и средни земеделци.Затова трябва да се отървем от пакостното влияние на врага.

След като са били разгледани и одобрени кандидатните листи,Трайков отново взема думата и заявява:

-Да бъде човек депутат не е лесно.Задълженията са големи. И депутата трябва с достойнство да изпълнява всяка поставена му задача.Аз трябва да кажа,че от вчера бях много затруднен.Един от нашите другари трябваше да си отиде от кабинета. Един търтей,който се интересуваше повече от това,къде може да си хапне и пийне и след това някоя интрига да направи.Трябваше и се наложи Стефан Тончев да напусне министерския пост.Неговото място няма да се заеме от друг съюзен представител.И по този повод някой ще почнат да спекулират.Аз трябва да заявя,че министерството на железниците ще се вземе от комунист и то много добър.За такъв е посочен другаря Георги Чанков.

11 октомври 1949 г.

С о ф и я

ПОМ.МИНИСТЪР :

Ив. Райков
/ Ив.Райков/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително

19

ДО. *др. министър. Вътрешните работи....*

Т У К

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ
от отдел I ДДС

ОТНОСНО: Нелегално възобновени
н.петковистки организации в горно-
оряховска и търновска околии.

Другарю Министър,

През втората половина на м.септември т.г.в службата в гр. Търново се получиха сведения,че в с.Никоп,търновско,съществува нелегално възобновена н.петковистка организация,която поддържа връзки с нелегално н.петковистко ръководство за горнооряховска околия. В същата околия съществували още 26 такива организации, а цялата страна била разделена по линия на н.петковистите на дедем области. Получени бяха също плана за дейността на нелегалните организации в околията и две окръжни № 1 и 2,писани от името на околийското ръководство. Съдържанието на тези материали представлява апел към нелегално организирани н.петковисти за отпочване усилена организациона,просветна и финансова дейност в духа на получените сведения.

Въз основа на тези данни службата в гр.Търново заведе-активна агентурна разработка"Гангстери"по линия на ВЗНС-НП/бивш/.Извърши се секретно задържане на Методи Василев Бояджиев от с.Никоп, който е доверил горните сведения,плана и окръжните,на източника и се сочи като активен член на нелегалната организация. Същия е коларо-железар и селски стопанин с третокласно образование,политически слабо просветен.

Бояджиев дава показания,че още през м.февруари т.г. съселяните му Михаил Илиев Рачев и Косю Стаматов ,н.петковисти,го запознават с Никола Гацев от с.Драганово,г.оряховско,който пред тримата обяснявал международното и вътрешно положение и заявил,че трябва да образуват нелегална н.петковистка група.Целта на организацията, предвид на това,че било немислимо да се прави опит за сваляне на властта чрез преврат,се състояла само в организиране на бившите н.петковисти и тяхните съмишленици в групи,като изчакват външна

намеса, когато щяло да им се каже какво да правят. До тогава нелегалните групи трябвало да се просвещават в идеите на БЗНС-НП, да обхванат по възможност повече членове и събират членски внос, по 500 лв. на човек за година. Изрично се споменава, че организацията не трябва да предприема никакви саботажки или въоръжени действия, които да дразнят властта и да доведат до разконспириране. След тази среща Рачев, Стаматов и Бояджиев образуват нелегална и петновистка група в с. Никоп, като последният става секретар на групата и отпочва най-активна дейност в горнооряховска и търновска околии за вербоване членове и създаване нелегални групи. Никола Гацов на два пъти му предавал със същата цел 15 броя от окръжни № № 1 и 2, а също 5 еднообразни реферати и 5 екземпляри от плановете за дейността на нелегалната организация, написани на циклостил.

При изпълнение задачите на нелегалната организация Методи В. Бояджиев се свързал със свои приятели-спозиционери от с. с. Куцина, Полски-тръмбеш, Обединение, Ст. Стамболово, Бодолей, Никоп, търновска околия, Поликраище и Крушето, г. оряховска околия и Михалци-Стамболово, павликенско. Болшинството от лицата, с които се свързал Бояджиев и им събирал членски внос и предавал окръжни и други материали, са над 30 годишна възраст по професия-занаятчии, търговци и селски стопани. Почти всички от тях са отчели членския си внос, а Бояджиев от своя страна се е отчел пред околийското ръководство-Н. Гацов с. Драганово, като лично му предал 3000 лева и толкова задържал за местните групи. По поръчение на Гацов, Бояджиев е взел една пишуща машина от с. Тръмбеш и я предал на околийското ръководство, за да се пишат окръжните и други материали. От разговорите, които имал с Гацов, Бояджиев разбрал, че околийското ръководство на организацията се състояло от 4,5 членове всички от с. Драганово. От тях обаче той познавал само Гацов и Константин Николов Чолаков.

През м. септември т. г. Никола Гацов посетил Бояджиев със задача да го заведе на среща с Христо Арнаудов-демократ, уволнен уредник от гр. Търново. На състоялата се среща в гр. Търново, Арнаудов им обяснил, че и те имали нелегална организация, която действала от името на демократическата партия и им предложил да работят заедно, за да не прескват силите си, като получават инструкция от едно място. За доуточняване Арнаудов и Бояджиев си определили нова среща, на която първият не се явил, тъй като междуременно бил задържан и изпратен в ТВО. Бояджиев от своя страна съобщава това на Гацов и последният го успокоил, че и без Арнаудов щели да си работят добре и самостоятелно.

За Христо Арнаудов е известно, че е подържал връзки със стария член на демократическата партия и близък приятел на Мушанов и Дончо

4

Смилов, Андрея Андреев. Същият е по професия дърводелец и по настоящем е задържан в службата гр. Плевен, уличен в подпомагане на нелегалния офицер Т. Александров от с. Малки чифлик, търновско. При разпита и Андреев говори за някаква масова нелегална организация в търновско, която поддържала връзки с някои нелегални.

През това лято в гр. Горна Оряховица бе разкрита младежка нелегална организация под название "Оранжева гвардия", членовете на която са ученици от гимназиите в Г. Оряховица и Търново. Ръководител на тази организация и Трифон Георгиев от с. Сушица, търновско, близо на с. Драганово. Наред с това задачите и целите на младежката организация напълно се покриват с тези на организацията, за която говори Бояджиев. Това ни навежда до извода за съществуването на една и съща организация, в която първите са работили по младежка линия.

През м. април т. г. в Горна Оряховица и Полски Тръмбеш бяха разпространени нелегални позиви, чието съдържание е също в духа на задачите на въпросната нелегална и петковистка организация. II

При тези обстоятелства решихме да пристъпим към подготовка за реализация на нелегалната организация. Във връзка с това изпратихме груповия началник по линия на БЗНС-НП, който съвместно с хората на службата в Търново и Г. Оряховица да изберат подходящо лице от посочените като членове на околийското ръководство на нелегалната организация за секретно задържане и разпит. Дадохме нареждане за насочване агентурата към посочените хора на околийското ръководство на организацията, а също изпращане на агент-маршрутчик по изброените села, където се говори, че съществуват нелегални организации по линия на БЗНС-НП. Наредихме също да се извърши предварително секретно задържане и проведе разпит на Христо Арнаудов, с цел доуточняване дейността и лицата влизачи в нелегалната организация.

От до сега проведеното следствие и агентурните данни, с които разполагаме, не е известно околийското ръководство на нелегалната организация да се е събирало на заседание, нито пък групите да са провеждали свои събрания.

В срок до 26 т. м. ако се потвърдят получените данни ще се извърши набелязване на лица за задържане и изготви предложение за реализация на групата.

17 октомври 1949 год.

С о ф и я

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I ДДС : *Школов* -
/Ив. Вънзаров/

М. С. Петков

ABZ
13

С В Е Д Е Н И Е

От I-ва група Отделение "А" Отдел I-ви
по линията на БЗНС-Н. Петков/разтурен/.

През съществуването на БЗНС-Н. Петков от 1945-1947 година раз-
полагане с следния апарат: Централния орган на съюза Постоянно Присъс-
твие с седалище в София от 20 члена, Управителен съвет от 49 члена,
Върховен съюзен съвет от 78 члена, 9 областни настоятелства, 98 околий-
ски настоятелства, градски и селски дружби общо брой ~~нижши~~ 1224,
по линия на ЗМС-Сърбински същите органи без върховен съюзен съвет, по
линия на БЗНС -организаций по ~~важни~~ факултети в София, Пловдив, Варна
и Свищов. Общия брой на членовете в София е БЗНС-Н. Петков=2309, ЗМС-Сър-
бински=790 и БЗНС=750 или всичко в София= 3849, а за цялата страна с
не пълни данни= 51,700 члена.

Социалния произход на членската маса е разнороден, но преобла-
дават дребно буржуазни елементи. По време на съществуването на съюза
и особено в предизборната борба за ВНС в резултат на всичките усилия
на вътрешната и международна "реакция" "Оф опозиция" успе да събере км
1,200,000 гласа и вкараха в ВНС 99 депутата.

След разтурването на съюза на 26.VIII.1948 год. голяма част
от лидерите и активните дейтели беха реприсирани, като една част беха
съдени и изпратени в затворите, в другата част в ТЗО. На свобода остана
ха съвсем незначителна част от активните дейтели и то тези които са
имали по примиренническо отношение към властта. От лидерите на съюза бе
ха оставени необезпокоявани само трима бивши министри/Бумбаров, Павлов
и Държански/. След образуването на БОПО-Оф даде възможност на целия
български народ да се включи в нея за работа мнозина бивши неприятели
н. петковисти направиха опит и някой от тях влезоха в същата организа-
ция а тези които беха злостни опозиционери си останаха на вълн без да
вземат каквото и да е участие, в изчаквателно положение, като разчитат
на външна намеса от където ще дойде и тяхното освобождение. Тези техни
надежди подхранваха от чуждите радиостанции чийто редовни слушатели с
са. Поведението на бившите лидери които останаха на свобода е пасивно,
от началото след разтурването на съюза същите направиха опит да се
включат в Оф, но им беше отказано. При срещи с свой съмишленици им да-
ват съвети да се включат в БОПО-Оф, в ТКЗС и да се примират. От изказва
нията им по вътрешното и международното положение са резервирани, недс
волии са от англоамериканците, че са подкрепяли Цанков и са му давали
преимущество пред "Гемето".

Още след разтурването на съюза в София беше разкрита нелеге-
лна организация САС/Селска армия на Свободата/ която имаше предимно
студентски състав. Разкрити са в цялата старана по места свормирани не-
легални групички, като помощни организации за събиране на помощи за по-
дпомагане на своите съидейници по затворите и въздворните. Има много
случай на бегство зад граница до сега са избегали зад граница общо за
цялата страна около 93 човека. Репресирани по затвори и ТЗО от София
има приблизително около 47 човека, а представени за изселване 214 семе
йства.

Отношенията им към законните мероприятия на властта и БКП, като
5-годишния план е отрицателно, решенията на юнския пленум на ЦК на БКП
се използваша масово от бившите н. петковисти като събираха подписи, хо-
диха делегаций за искане връщане на неправилно извършените обменки и
подстрекаване на членове на ТКЗС да напускат.

След разтурването на БЗНС-Н. Петков не са констатирани прояви
за разрыв на съюза между работниците и селяните. Н. Петковистите не при-
знават БЗНС-Оф като земеделски съюз, а като секция на БКП, както се из-
разяват те.

Вътрешното и международно положение от страна на н. петковисти
те се тълкува в такава светлина в каквото те го Получават от чуждите
радиостанции чийто редовни слушатели са. Предстоящите избори за тях ке
кто изборите са народни съвети и съдебни заседатели не представляват
никакъв интерес тъй като не са били свободни, нямало свободни листи и

Из архивите

1971

пр. Отношението им към СССР и народните демокрации е отрицателно, а към блока на англоамериканците е положително. Те само на тях разчитат, при една бъдеща война при активна намеса на англоамериканците в нашите вътрешни работи да дойде тяхното освобождение. Има изказвания последно време от които се вижда, че някои от тях са се разочаровали от англоамериканците, тъй като до сега нищо не са направили от това което постоянно обещавали и сметат, че положението цело да продължи дълго така и те трябва да се примират. Случая с Трайчо Костовжж се коментира из тези среди, че това е станало по нареждане на СССР/ВКП/б/ които са искали да чистат тези които им са неудобни, а други казват, че правили саможертва с първите си хора за да могат да постигнат големи политически успехи.

Групата при централно управление разполага по линията на БЗНС-Н. Петков с 17 души агентурно информационен апарат, които се използват и разработки и обща информация по тая линия.

5.XI. 949. год.

Опер. работник

/П. Джембазов/

СПИЛЪКА

За броя, духа и настроението на Н.Петковистите въздворени в ТРО.

1. В ТРО-Нождарево-тутраканско има въздворени, като н.петковисти около 150 души. Същите са предимно кулашки елементи и дребни селяни, въздворени като противници и агитатори против ТНС под въздействието на първите. В болшинството си същите са въздворени през месечните кми и или т.г. в връзка с изборите за народни съвети и съдебни заседатели, както и смъртта на др. Г. Димитров. На повечето от тях срока на наказанието не е изтекъл, като една малка част са превъздворени.

2. В ТРО-Белене-ориховско има въздворени около 115 души бивши членове на ГНС-Н.Петков. Преди всичко тук се намира бивши членове на парламентарната група на ГНС-Н.Петков от ВНС, бивши членове на Постоянното Присъствие, Управителния съвет, върховни съзвни съветници, председатели на околийски и градски дружки, както и ръководители на бившия ЗМС-Сърбиски от неговите шп, областни ръководства, академичния земеделски съюз и пр. по голямата част от същите е въздворена още през 1947 год. след обявяването на ГНС извън законите на страната. Наказанието на почти всички е изтекло, като същите са превъздворявани по няколко пъти.

3. В ТРО-ДС-Димитрово има въздворени около 85 човека бивши членове на ГНС-Н.Петков. Р по голямата си част тази група се състои от обикновени или заемали малки отговорни длъжности бивши членове на ГНС-Н.Петков, изхождащи главно от градските центрове с чиновнически и свободни професий, както и една малка част средни и бедни селяни противни на ТНС под въздействието на кулаците. На по голяма част срока на наказанието не изтекъл, а останалите са превъздворени за властни изказвания и порали това, че са лоши по линия на труда, което те вършат съзнателно.

Що се духът и настроението на въздворените в ТРО н. петковисти не е понижен. Преди всичко международните събития и специално "хладната война" която английските водят ги обнадява и обокурава, че те скоро ще бъдат от ново свободни и те не само те но и от ново на власт. Рярват, че за в бъдеще имену ГНС-Н.Петков който под водачеството на "Гемето" пов английски закрила и помощ ще носе в свои ръце съдбините на Рългария. От друга страна между средите на н.петковистите усилено се говори, че в средите на ГМ има голямо разцепление. С процесите които се готвят срещу някои ръководни дейци от ГМ, същата ще се обезцени и нейното главно ядро ще загуби много стари членове обвинявани сега в троцкизъм и лия У-клен. За сега според същите от двете крила на ГМ държала надмощие "Руската" група начело с Вилко Червенков. Според тях Георги Трайков и Кимьон Георгиев са били достатъчно хитри за да останат на страната от тази работа само като наблюдатели. Особено за Кимьон Георгиев тази вътрешна свада била добре дълга. Говорят, че в тази комунистическа "саморазправа" на чело не излезят Р.Червенков, Антон Ггов и Георги Чанков. Расил Коларов бил отделна единица а Добре Терпешев безобидно старче, което отчета грешките си и върви с по силните. Постоянно се говори, че в най скоро време Англия и Америка ще се намесят в вътрешния политически живот на Рългария и лагерите ще бъдат разтурени. Ако България не приела условията предложени от Англия и Америка страната ще бъде окупирана и тогава земеделците щели да отуктят на комунистите за тяхните злодеяния, грабежи и убийства. Разпространяват се такива слухове и вероии като тези, че нашата граница била нападнала често от цели полкове вгославска войска, че "ауцетунг" менил на СССР, че съветската делегация била изгонена от ООН, че на границата между двете зони в Германия ставащи постоянно сблъсквания между съветски и американски войскови единици и пр.

По отделно в общественията групите на н.петковистите не се чувстват като едно цяло. Не е констатирано да има центрове, които да ръководят дейността им вътре в общественията, като тия центрове изхождат от тяхни среди, обаче има отделни вражески единици на зах-

ните среди, които с своите злостни изказвания и др. прояви сп които съботират по линия на труда се мъчат да се явяват като обединители на своите съидеалници, обаче това им се отдава в съвсем незначителна степен и то временно тъй като такива опити биват парирани веднага от управата на ТЮ по настояване на оперативния работник който обслужва общественият.

За авторитет на земеделците и петковисти между останалите въздворени по обществията не може да се говори въобще тъй като още в първите месеци когато бяха въздворени "Лидери" от съюза се отпечата една остра саморазпра между тях и петковисти изхождащи от бедни слоеве на народа до ради това, че дукато лидерите и водачите получаваша постоянно келути с масло, мед, луканки и други деликатеси, те не само, че не даваха т.е. не разделяха с другарите си бедни петковисти тази храна, но когато последните им конаха дори една цигара то петковистите Големци им обръщаха гръб. Големичния начин на живот, а в някогичен случай и пу испособеността която някой лидеру петковисти се мъчеха мъчат да пререкат пред управата на ТЮ ги изложи както пред очите и тяхните съидеалници, така и пред очите на останалите политически групировки въздворени.

Като по остра вражеска проява от страна на петковистите трябва да се споменат злословенето по адрес на власта на Об и разпространяването на най-различни слухове. Бягствата от началото на годината до сега няма. колкото се касае до опити за такива трябва да се каже, че няма констатирани такива.

Трябва да се спомене, че отделни единици петковисти се мъчиха да установят, както и установиха връзка с външния свят. Така на пример Ангел Герев въздворен в ТЮ-Белене е установил връзка с своероднина и петковист от родното му село, обаче още след изпращането и първото писмо канала беше разкрит, а писмото без да достигне до своето местоназначение попаднав в наши ръце.

Въздворения в ТЮ-Димитрово Венедик Кирчев Чемширов установил връзка с външния свят, който канал ние разкрихме едва след освобождаването на Чемширов, обаче не е известно с кого е кореспондирал, което нещо на скоро не установим, тъй като човека чрез когото е изнесъл писмата ни е вече известен. Други канали за изнасяне на писма и опити за такива не са ни известни.

17. XII. 1940. год.
СОФИЯ

Опер. работник:
/П. Джамбазов/

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ - ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Строго поверително

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

С П Р А В К А

Относно: Положението в БЗНС - Д.Ф

В страната БЗНС има около 176572 членове организирани в около 3304 селски и градски дружби. Централното ръководство на съюза се състои от ЦК-София, УС и БСС. Членската маса на съюза изхожда, с незначителни изключения от селството, предимно средни селяни, около 60%, към 25% бедни селяни и 15% богати селяни, кулаци, търговци, чиновници и др. По различен е социалният състав на дружбите в градовете, където преобладават чиновниците, работниците и занаятчиите. В болшинството си членовете на съюза са бивши земеделци от времето на Стамболийски, останалите предимно безпартийни, буржуазни елементи от селото, а също някои бивши членове на фашистки организации. Между същите значителна част са бивши н.петковисти, като на места даже те превъзхождат по брой честните земеделци. Такъв характерен случай има в с.Джидот, Ямболско, където бившите н.петковисти завзеха ръководството даже на единната организация, а в с.Безмер, Ямболско, същите завзема ръководството на БЗНС. Подобни случаи са отбелязани в с.с.Кукурево, Воденичана, Ямболска околия и други места.

В изборите за БЗНС, като се има предвид, че вражески настроените към властта членове на БЗНС дадоха своя глас за опозицията, БЗНС получи 560413 гласа.

При създаването на БОПО дружбите представиха списъци, в които влизаха и не тяхни членове, с цел да надвият броя на членовете на БОП и обхванат по възможност ръководствата на единните организации. Почти във всички села, където има дружби в ръководствата на БОПО са застъпени и някои представители, обаче, общо взето участието на земеделците в живота на единните организации е слабо.

Така например в п.сладивския сектор, където участието на земеделците в единните организации е над 90% същите не вземат участие в провежданите правителствени мероприятия. В сливенска, средецка, поморийска, карнобатска, котленска, айтосна и царевска околии, участието на земеделците е също така слабо. В с.Кермен, с.Самуилово и с.Градско, сливенска околия, земеделците, членове на БОПО открито протестират срещу плащането на членски внос на единната организация.

На много места земеделците в единните организации са се вилчили земеделци, с цел да прикриват своята вражеска дейност, която спъва работата на БОПО. Така например Стоил Петров Пандарски, член на БЗНС и БОПО е казал: "Да не мислят, че от желание съм влязал в БОПО. Влязох защото ме бяха подгонили като опозиционер и пък да ме интернират."

Иван Стоев от с.Слатина, софийско, се показва, че не можел да обича ОФ и никога нямало да му се хареса тъй като виждал какви работи се вършат у нас.

Има обаче и земеделци, които вилчили се в единната организация са твърде активни. Измежду тях мнозина доброволно са напуснали дружбите и остават да членуват само в БОПО. Така например в карнобатска околия много от земеделците, членове на БОПО, са отказали да посещават събранията на дружбите, като заявявали, че там нищо не могли да научат и само си плащали членския внос. Това подчертава, че влиянието на БЗНС върху селството и въобще във всички слоеве на народа е твърде намалено.

Из архивите

Организационната дейност на дружбите в цялата страна е твърде слаба което се дължи от една страна на големия отлив на членове, отнаднали поради неплатане членски внос или слаб интерес към съюза, когато са започнали да смятат за излишен при началността на ВОЮ.

В много села през цялата година дружбите не са провели повече от две, три събрания, а има и такива, които не са провеждали събрания и съществуването им не се чувства. Така напр., в с.с. Сираково, Ботево, Букьовци, Галово, Хитрец и други ореховска околия, дружбите не са провеждали събрания през цялата година. Такова е положението и с дружбите в с.с. Везенце, Нейново и др. котленска околия.

В бившата плевенска област, организационното състояние на дружбите е крайно лошо. Същите, с някои изключения, предимно дружбите в градовете, не проявяват живот.

От дружбите в бившата софийска област се чувства голям отлив на членове, а също така и организационната дейност е слаба. С някои изключения такова е положението в дружбите в цялата страна. На много места ръководствата на същите нямат нужния авторитет и влияние. Това се чувства особено в дружбите в бившата горнодрумaysка област, където в ръководствата влизат предимно реакционно настроени.

Наред с това върви и лошото финансово състояние на дружбите. Болшинството от тях не са отчетени. В Кривопаланка например от 700 членове на дружбата само трима са се отчетли. В Ивайловград 80% от членовете на дружбите не са отчетени, в бившата врачанска област от всички 384 дружби, само 131 са се отчетли и то не за всички свои членове, в бившата г.думaysка област от всички 14 дружби със 734 членове, нито една не се е отчетла, в бившата русенска околия от 38 дружби са отчетени само 8, а в беленска от 33 дружби са отчетени само 2, във варненска околия, на много места членовете от ръководствата на дружбите не са се отчетли.

Само в дружбите в бившата софийска област, поради близостта до съюзното ръководство, финансовата дейност на дружбите е по-добра.

Просветната дейност в дружбите е съвсем слаба, а на места не се чувства, поради което и членовете не проявяват интерес към живота на същите и ги смятат за излишни.

Сериозна слабост на дружбите е и това, че почти без изключения, те са разядани от фракционни борби, възникнали на местна почва или под влиянието на фракционните борби в централното ръководство на съюза.

Така например в градската дружба във Варна съществува негласна борба между секретаря на същата Таквор Артонов и председателя Тодор Янакиев, като първия се стреми да подрони авторитета на Янакиев. В дружбата в гр. Толбухин, председателя на окол.н-ство-Димитър Кръстев с поведението е създава два лагера в ръководството, които борби са на карикатурна база.

В бившата бургаска област в някои дружби съществуват борби между реакционно настроените членове и честните отечественофронтовици. Така например Пантелей Димов от с. Приморско, царевска околия, се изказал открито, че друбата силно продадена на комунистите. Реакционно настроените членове на дружбата в с. радиково, царевско, създават лоши настроения срещу председателя на същата Димитър Балабанов, добър отечественофронтовец, обвинявайки го, че се бил продал на комунистите. В бургаската градска дружба оформена група от реакционни елементи Иван Ников, Тончо Георгиев, Никола Мериц и други е водила усилена фракционна борба срещу подобна група на Яни Янко, която е превзела ръководството и доведе до пълното му разобличаване.

В сливенската дружба в окол.ръководство съществува фракционна борба на местна почва между Димитър Целовски и Борис Чондаков, като за изключването на Целовски в окол.ръководството е създадено настроение за възвръщането му и на негово място се събрали подписи.

В русанска област е забелязано, че във връзка с определяне на кандидатите за окръжни съветници и народни представители е възникнала борба между ръководствата и кандидатите на няколко пъти били подменени. Така във случаят с Васил Николов Кочев от Тутракан, председател на окол.ръководство, който се стремил да заеме най-големия ръководен адм. пост,

каквото би се дал на дружбата, поради което срещу него е възникнало негодуване.

В михайловградска околия, в околийското н-ство съществува борба между членовете на същото Методи Иванов/Волгата/ и Тодор Апостолов за заемане отговорни постове. Тая борба е пренесена и в оруд членската маса.

В бившата ст.загорска област съществува негласна борба между Ганчо Минев и Анио Тодоров, народни представители, които се отремат да се эле поставят един друг, с цел да запазят местата си като народни представители.

В околийското н-ство-Харманлий се очертава открита борба между пре седателя и членовете на същото.

В гр.Казанлък се води фракционна борба между Атанас Емануилов-пред седател на н-ството и Димитър Лазаров и Георги Дълбоков.

В окол.ръководство-Свиленград съществуват фракционни борби и е създадена фракционна група ръководена от народния представител Атанас Циганчев, който има голямо влияние всред десните елементи.

Фракционни борби от характера на изброените по-горе случаи съществуват и в дружбите и на други места, като соф.гр.дружба, Димитровград, с.с.Осмо Кадугерово, ловченско, Килибарово, търновско и др.

Към народната власт и нейните мероприятия отношението на членовете на БЗНС е различно.

Докаато честните отечественофронтовци измежду тях, сътрудничат при провеждане на правителствени мероприятия, то болшинството членове на дружбите са пасивни или несъгласни с тия мероприятия и ги спъват, а реакционно настроените провеждат вражеска дейност.

Пикантна роля в това отношение играят създаваните настроения против комунистите в смисъл, че не зачитали земеделците и не им давали "полагаемият" им се дял в управлението на страната.

Така например Христо Димитров, член на БЗНС в гр.Толбухин е казал: "Аз не съм доволен от днешната власт, особено от комунистите, които и без друго са път ниви и скоро ще си отидат. Всичко каквото пишат тяхните вестници е лъжа и комунистическа пропаганда."

Нено Симеонов Ченов от с.Пробуда, търговишко, член на БЗНС е заявил "Дойдохме до положение негодните да ни командват и да ни учат да работим. Станахме им рабв. Не мога да търпя комунисти да управляват и да ни се налагат."

Симеон Р.Симеонов от с.Вистра, търговишко, се изказал, че никога не мислел, че не има такова управление в България, каквото е сегашното. Това било робство.

Воби Ганчев, Вълчев от с.Водица, поповско, е заявил: "Как бихме се съгласили с комунистите и Ов, когато по-рано плащях 600-700 лв.данък, а сега плащам 7000 лева. Това ли е хубавото им."

Петко Баджов, председател на дружбата в с.Мърчево, михайловградско, се изказал, че ръководната роля на БЗНС можела да бъде горе в управлението но в селото не можело, понеже комунистите били разединени и негодни, затова земеделците трябвало да бъдат ръководния факт в селото.

Симеон Апостолов председател на кв.дружба-III район -София е казал "Земеделския съюз не може да бъде претопен, тъй като 30% от народа, които са комунисти, не могат да претопят 70% от него, който е на страната на БЗНС.

Марин Джуджев, член на БЗНС-София се изказал на събрание, че победа га на 9 септември не се дължала само на комунистите и че те напрездио се били в гърдите за ръководната роля в управлението. Според него победата на 9 септември се дължала повече на Земеделския съюз и на първата република в Радомир.

Иван Янев Рангелов от София, казал: "Комунистите ни гонят отвсякъде и докато те управляват ние земеделците не си бъдем все така тъжани.

Случаите с Тито и Тр.Костов блужеха също така като поводи за вражески изказвания от страна на някои членове на БЗНС.

Така напр. Борис Чаботинов секретар на окол. н-ство на сел. дружба, заявил: "Тр. Костов е най-умният човек в ЖК и има болшинството на своя страна. Той е истински народен човек и има добро отношение към селото, като смята, че не е мислимо да се строи социализъм при положението, в което се намира народа сега и преди да се дигне купонната система."

Йордан Георгиев Томев, член на дружбата в с. Радилково, петерско е казал: "Комунистите са затънали в батака по отношение на стопанската си политика и да се оправдаят хвърлят вината върху Тр. Костов."

Георги Гюзелев от III районна дружба-София е казал: "Тр. Костов избърна като Райк. Не можа да почине смъртта на Димитров и тогава да раздели партията".

Секретаря на окол. ръководство на дружбата в Нови Пазар, Георги Ганчев се каза ал, че комунистите се "цепели" помежду и скоро щели да загубят властта.

Голяма част от членовете на БЗНС обаче порицават предателската политика на Тито и Тр. Костов.

Така напр. Димитър Илиев от гр. Варна, член на БЗНС, се изказал, че БКП е революционна партия и тя на никого няма да прости, щом като не върви в пътя.

Към ТКЗС и другите социалистически мероприятия на властта в селото земеделците въпреки линията на Съюза се държат твърде резервирано, а голяма част от тях вражески.

Така напр. Георги Баръмов от с. Плачидол, толбухинско, е казал: "Аз не съм доволен от това, че ми се вземат насилно нивите в кооперативния блок и няма да вляза в ТКЗС."

Ганю Петков, Иван Дросев, членове на БЗНС в с. Росица, поповско, Белчо Иванов, Иван Митев и др. от с. Кошничаре с. околия, са водили лична агитация против образуването на ТКЗС.

Кольо Манчев Иванов от с. Кошничари, поповск, член на д-та се изказал, че дружбата им имала решение никой да не става член на ТКЗС, докато не се реши това на общо събрание на дружбата.

Относно решенията на южния пленум на ЖК на БКП, Васил П. Йорданев от Ст. Загора се изказал, че това било демагогия и лъжа. Отчитат грешките, а на другия ден пак ги повтарят, заявил същият.

Кольо Томчев, член на БЗНС от Ст. Загора се изказал, че земеделците произвидения се и плашали на безобразно ниски цени, и че южната, която тила да реши еднакво земеделските и индустриални произвидения, реше да само земеделските и се грабело от гърба на земеделеца.

Председателя на дружбата в с. Сламено, ямболско, Панайот Стоев се изказал, че отстъпките, които се правели с решенията на южния пленум били да се залъже народа предвид предстоящите избори.

В с. Рогозино, ряховско, членове на БЗНС са водили агитация срещу ТКЗС и са организирали 35 членове, на кооперативното стопанство, които подали заявления за напускане.

Васил Стоянов Джуманов - земеделец от с. Габарево, казанлъшко, се изказал, че правителствените мероприятия не били прави. Индустриалните произвидения били същни и недостатъчни да задоволяват нуждите на народа, а обратно земеделските произвидения били много евтини и българския селянин бил изпаднал в плачевно състояние.

Члена на окол. н-ство на БЗНС-Марин Николов от Силистра, се изказал, пред събрание на дружбата в с. Стамбриново, с. околия, че в миналото паселе нието доброволно си изнасяло нарядите, а сега държавата трябвало насилно да ги заставя да изнасят определените им наряди.

Александър К. Малев от Каспичан, новопазарско, се изказал, че народа ходил гол в бос, защото властта изземвала земеделските произвидения.

Белин Георгиев от с. Морария, омуртагско, заявил: "Взека ми всичкото жито. Ометоха ми камбара, но няма да им прости."

Отношението на болшинството от членовете на Земеделския съюз към ТКЗС е положително. Противналите се в дружбите обаче и петковисти и вражески елементи водят антисъветска пропаганда и възхваляват англо-американския и империалистически лагер. Така напр. Тодор Станков Булев от

с. Мечка, панагюрско, се и казал: "Англия и Америка са две велики сили и като ренатц за два часа ще пометнат СССР."

Лазар П. Тарондов от гр. Първомай, член на ВЗНС, заявил: "Западните сили са добре подготвени и ще употребят всички сили и оръжия за побесно и бързо освобождаване на народите."

Георги Христов от Леврокоп, председател на местната дружба, се изказа ал, че надеждата на българския народ била в запада и, че не след дълго време "оттам щяло да изгрее слънцето на свободата".

Члена на дружбата в Ст. Загора - Васил П. Борданов се изказал, че в настоящия момент Тито бил най-добрият политик, защото е независим от никого.

Мустафа Хасанов Цветов, член на дружбата в Крумовград, се изказал, че Гюславия не се страхувала от Русия, защото била опряна по-добре на американското злато, отколкото на Русия.

Александър Калев Малев от Каспичан, новопазарско, се изказал, че в Америка и Англия живота бил хубав и народа не гладувал както у нас.

В средите на ВЗНС са забелязани и някои остри форми на вражеска дейност. Така например при ликвидирването на бандитска група в горноджумайско, водена от Иван Давков, се установи, че членовете на ВЗНС от с. Пещево, неврокопско, са и подпомагали с храна и други средства.

Също така в корнишкия район, неврокопско, Георги Войджиев, Благо П. Белухов, членове от ръководството на местната дружба са служили за връзка между бандитите идващи от Гърция и са ги снабдявали с храна, а в последствие **Валухов** Георги Белухов и Вела Ейков се присъединяват към бандитската група. **Атаци** на бандити са били и членовете на ВЗНС от Илия Килев, Азис Вузов, Моарем Долинов, Асен Кукудов, Моарем Имамев, Хасан Бабешки - всички от с. Корница, неврокопско.

На бандитите са оказвали помощ и земеделците Владимир и Димитър Пейчеви от с. Брезница, неврокопско.

В с. Шрянлево, пловдивско, известна част от членовете на дружбата, предимно бивши н.петковисти са подържали връзки с известния реакционер Георги Горданов Илчев.

Георги Атанасов Вегиров, окол, организатор и секретар на окол. дружба в гр. Девин, след като прави обиколка из селата около границата се прехвърлил на гръцка територия.

В толбухинска околия при разкриване бандитската група на Петър Дойков, а по-късно та и на Иван Кофанов се установи, че част от помагачите на бандитите са членове на ВЗНС от с.с. Дончево, Опанез, Войсил, Плачидол, Ведрина, Прелез, а в с.с. Телерик и Загорци помагачи на бандитите са били председателите на дружбите.

В провадийска околия при реализация на разработка "Кулаци" се установи, че в нея участват лицата Димо Иванов и Нико Стамболов от с. Вълчи дол, членове на ВЗНС.

В с.с. Сърнец и Каменци, членове на дружбите са укривали нелегални лица. В с.с. Мали Извор, Попгруево и Орняк, тервелско, дружбите са вземали протоколни решения да се пока освобождаването на лица въдворени за противонародна дейност.

В с. Никола Козлево, членът на дружбата Димко Георги Мелшев е участвал в нечестната организация образувана в околото. Също така в с. Тодор Икономово в разкритата нелегална организация са членували пет души членове на местната дружба.

В силистронска околия, членове на ВЗНС са оказвали помощ на въдворени н.петковисти. Такива случаи са отбелязани в русенска околия - с. Вотево, където членове на ВЗНС са подпомагали въдворени помаци.

В берковска околия Борис Каменов, Денко Русинов и Димитър Гучин Борис Копривски, всички от Вършец, са подпомагали бягствата зад граница на бивши н.петковисти. Дружбените членове Стефан Гоцев, Василев, Никола Петров от с. Горна Баларечка, са укривали Димко Цеков от с. Дулян врачско, който е минавал границата и се е върнал обратно.

Членовете на ВЗНС в с. Н. Шамилев са изорали и засяли нощно време където останалата сеитба на задържания петковият Христо Г. Иотов.

Двама членове на дружбата в с. Филиповци, софийско, участници в нелегалната терористическа организация "Трион". Секретаря на дружбата в с. Проданча е превеждал лица за преминаване в Югославия.

Във връзка с предстоящите избори в средите на ВЗНС се забелязва известно раздвижване. Част от активистите на дружбите по места са се включили в предизборната агитация. Проведените предизборни събрания на дружбите на някои места са били слабо посетени. Забелязани са и доста случаи на вражески настроения и агитация.

Така например в ямболска околия във връзка с предстоящите избори им прояви за излизане с отделна листа. Дружбата в с. Везмер е взела решение ВЗНС да излезе със своя отделна листа. Причината за това е, че околийското ръководство на ВЗНС не е разяснило по места значението на предстоящите избори. Не са редки случаите когато цели дружби не знаят, че в предстоящите избори няма да има отделни листи, а ще се гласува с обща такава.

На 20 XII г. дружбата в с. Лясново, девинско и имала събрание, на което члена от дружбата Васил Ап. Марков се изказал да не се взема от страна на ВЗНС участие в изборите, защото комунистите ги търсели винаги преди такива акции, а след това не ги зачитали.

В селата от герловския край, варненско, сред членовете на дружбата се е пунала подписка за отмяна на определения кандидат за народен представител - Симеон Райчев Обрейков, като на негово място се предлага Димитър Стоянов Крайчев.

В с. Веглец, сливенско, е било проведено събрание на дружбата и Димитър Урумов член от същата е поставил въпроса за излизане с отделна листа в предстоящите избори. Общо взето в тази дружба членовете не проявяват никакъв интерес към предстоящите избори.

В с. Гълъбец, поморийско членовете на дружбата Тодор Вълков, Куцар Стоев и Емлязко Събев на общоселско събрание са заявили, че държавата продавала на свободни цени стоки, които стрували много скъпо и считали този факт за неправилен. Изказали са се още, че докато в миналите избори не знаят какво да правят, то в предстоящите вече знаят. Отправили закана, че не ще гласуват за Об.

На публично събрание в с. Вещица, белоградчишко Антон Иванов Кръсте член на ВЗНС публично заявил, че от жителите на с. Вещица нито един човек няма да гласува за Об, и той лично нямал да гласува.

Председателя на околийство на ВЗНС Петко Минчев и члена от ръководството Спас Райчев са се обявили против ижтатях включване в листата на Христо Пашев, член от градското ръководство на ВЗНС. Няколко пъти вече същите са подменяли кандидатите си. В разградска околия е подета кампания против определения кандидат Лалю Ганчев и последният е бил отхвърлен.

Наум Кенков - председател на II районна дружба във Варна се изказал пред опозиционери, че ако комунистите допуснат свободно провеждане на изборите няма да спечелят повече от 20%, понеже народа не бил вече с тях. Изказал мнение, че ако земеделския съюз излезе с отделна листа, ще вземе повече гласове.

Димитър Русев от с. Полско косово, беленско, член на ВЗНС е казал пред Иван Билев и Петко Тодоров Шишков същите да гласуват с лозунги. "Искаме Димитър Русев, понеже има заслуги към дружбата, и трябвало да бъде избран за народен представител.

За вражеските прояви от страна на земеделците службите по места са взели и съответните мерки:

Русенския сектор е изпратил в ТВО - 17 души, 6 души в затвора и са изключени една част от вражеските елементи, като в Кубрат дружбата е изключила 40 души.

Софийски градски сектор е изпратени в ТВО - 5 души, изселени 6 семейства. Агентурата, с която разполага сектора по линия на ВЗНС е недостатъчна, като на някои места такава липсва.

От страна на службата в Ст. Загора са взети някои мерки срещу отделни членове на БЗНС. Агентурата е инструктирана да се елиминират десните елементи от ръководни места. Така например секретаря на окол. дружба Стойно Абаджиев, председателя на град. дружба Бончо Махленски са били снети от длъжност. Дадена е линия за разобличаване на народния представител Ганчо Минев, като десен елемент.

Подобни мерки са взети и по другите сектори.

Агентурата, с която се разполага по линия на БЗНС по сектори е недостатъчна, като по места дори липсва такава.

Брачанския сектор разполага с 35 информатори, като във видинска и оряховска околии няма агентура. Добре обслужвани са берковска околия където има 19 информатори.

Плевенския сектор разполага с 101 информатори

Русенския	"	110	"	14	агенти
Г. джумайски	"	26	"	34	
Бургаски	"	85	"	15	"
Пловдивски	"	48	"	34	
Софийски градски	"			42	
София-сектора	"	52	"	14	
Ст. загорски	"	78	"	57	"

Общия брой на агентурата по линия на БЗНС за цялата страна е 500 информатори и 210 агенти.

МИНИСТЕРСТВО НА БЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ- ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Строго поверително

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

До *Др. министър Харистозов*.....
Т У К

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

Относно: Изказвания на членове на
III на БЗНС.

ДДС има агентурни данни за изказвания на членове на III на БЗНС, относно предстояше свикване УС на БЗНС и по други поводи, от които проличава, че търканията в III продължават.

На 18.1.т.г. в разговор с Николай Георгиев и Кирил Клисурски, м-р Георги Трайков се изказал, че възнамерява да свика УС на заседание на 28.1.т.г., един ден преди честване 50-годишнината на БЗНС. На заседанието на УС, смятал да се изберат още двама членове на III, на мястото на излезлите Стефан Тончев и Яни Янев. В момента, когато се готвел да каже кои евентуално биха били кандидати да станат членове на III, е бил възsprян от Николай Георгиев, който казал: "Я по-добре да не говорим по този въпрос кои ще бъдат, че нали знаеш нашите хора веднага ще разтръбят това на ляво и дясно." Трайков отговорил, че не възнамерява да прави промени в състава на III, обаче ще избере още двама и обръщайки се към Николай Георгиев казал: "Тогава нашите приятели/ става дума за Каменов и Р.найденов/ ще съблюдават това положение".

В интимен разговор с наш източник на 16.1.т.г. м-р Георги Трайков се изказал, че смята за в бъдеще да привлече двама души за членове на III, а именно Стоян Тончев и Илия Радков.

на 20.1. Петър Каменов се изказал, че на 28.1.т.г. ще се свика УС на БЗНС на заседание при следния ред:

1. доклад от организационния секретар Николай Георгиев за участието на сдружените земеделци в изборите на 18 декември 1949 г.

2. На следващия ден - 29.1. ще се изнесе тържествено събрание по случай 50-годишнината от основаването на БЗНС, на което съюзния секретар Георги Трайков ще изнесе доклад.

Заседанието на съвета щяло да се открие в една от залите на народното събрание в 10 часа сутринта.

на 20.1.т.г. в разговор за отношенията в III на БЗНС, Малеу Ганчев казал: "Николай Георгиев сега замества Яни Янев по всички линии. Особено голям враг Трайков вижда в мен и Петър Каменов. Трайков непрекъснато се стреми да се ограда и да си гради лична политика.

Единствено политически силен е да се справи Петър Каменов, който не обръща внимание на това. Трайков и него ще изолира".

След това Ганчев изброи отговорните постове, които Н. Георгиев и Стоян Тончев заемали в обществено политическия живот на страната, като заявил, че това карало да се мисли, какво, м-р Г. Трайков давал отговорни места само на свои привърженици.

На 18. I. т. г. м-р Р. Найденов казал: " В III пак нещо става. Пак си съществуват различията".

На 14. I. в разговор с Илия Вълчев от с. Салановци, оряховско, м-р Г. Трайков казал: "Ще кажеш на Петър Каменов да не си въобразява, че е много хитър. Онези изказвания, които Никола Павлов Дренчовски е направил пред околийската конференция в Михайловград, са резултат на интимните намерения на Петър Каменов. За мене е определено, че той иска да създава груповщина в съюза. Само че е голям наивник и малко будала. Стефан Тончев, който беше много по-голям хитрец и имаше много повече връзки, който беше увлякнал много повече хора за личната си кауза, дори и Държавна сигурност, не можа нищо да стори, та сега и Петър Каменов го бласни мисълта, че може да стане секретар на съюза. Действително аз съм изтъквал, за разлика от много други, че Каменов има това преимущество, че е съумял да обедини врачанско да стои зад него. Ако можа с малко хитрости да лансира Розка и другите депутати, които пожела, това съвсем не значи, че по съмия начин може да постигне и други цели. Ти, Илия Вълчев, си близък на Петър Каменов и си длъжен да му кажеш всичко това."

23. I. 1950 год.

С о ф и я

ПОМОЩНИК-МИНИСТЪР:-

/Ив. Райков/

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ - ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително.

До.....

Т У К

С П Р А В К А

Относно: Прояви на н.петковистите

Всред н.петковистите в последно време са забелязани доста случаи на събиране помощи за техни репресирани съидейници и семейства им, а също така и изказвания от страна на някои н.петковисти за предстоящо нахлуване през тази пролет в страната на бандити от Турция, Гърция и Югославия и отпочване на масова бандитска дейност.

Така през първата половина на м.януари Васил Пенев от гр.Чирпан се изказал, че в града имало създаден комитет на опозицията, а всред младежите съществувала конспиративна група, която била готова да мине в нелегалност. Главен ръководител на опозицията в града и околнята бил Стойко Петков, живущ в кв."Яворов". Комитетът подържал връзки с границата, откъдето получавал своите инструкции за работа. Налегало се изчакването на пролетта, когато в цяла България щяло да има прехвърляне на около 40.000 души въоръжени. Работата на комитетата била така построена, че при смяна на властта всеки си знаел мястото. От същия комитет към края на м.декември, под непосредственото ръководство на Васил Пенев от гр.Чирпан, били изпратени помощи за Ради Христов/Малака/- 2-3.000 лв.и сланина, на Тано Кръчмаров- 7000 лв.и колет и на Ковчо Николов 2000 лв.- тримата в ТВО.

Освен това н.петковистите Петър Енчев, Пенчо Сивов и Добри Енлязов са засяли нивите на въдворения Тано Кръчмаров със свое семе.

Н.петковиста Михаил Петров "Михайлов" от с.Млекарево, н.загорско, в началото на м.януари т.г. е събрал няколко литри олио, вълна и търсел да закупи брашно, които след Коледа щял да занесе на съпругата на въдворения н.петковист Кочо Бонев-бивш народен представител. Михайлов е изказал възмущение, че някои от н.петковистите отказвали да дават помощи.

Петър Стефанов Донев, Димитър Донев Стоев, Илия Ив.Енчев, Кольо Неделчев Керчев, Йорданка Йорд.Минкова- всички н.петковисти от село Гагово, поповдо, през първата половина на м.февруари са се събрали в дома на П.Донев на гуляй и са дали на изселения в същото село Иван Петров от гр.Сталин, сумата 2680 лева.

Пенчо Горниовски, н.петковист/бивш активист/, от гр.Габрово, през първата половина на м.февруари се изказал, че било необходимо да се съберат средства за издръжка на семействата на изпратените в ТВО н.петковисти. За същата цел трябвало да се привлекат и жени, защото били "по състрадателни".

В с.Българово, айтоско, група н.петковисти, кулашки елементи, като Димитър Стоев Стаматов, Петър Пенев Елканев, Диню Желев, Пейчо Кръстев и други в началото на м.януари т.г. са събрали около 1500 лева, които предали на майката на Стоян Д.Баджов, осъден за бягство. Същите обещали на майка му да я подпомагат и за в бъдеще.

Колю Желев, н.петковист от с.Светлина, ямболско, е събрал пет литри олио от н.петковистите и го предал на съпругата на избягалия във Франция - Диню Аргиров.

През втората половина на м.януари т.г. Добри Стоянов Добрев, н.петковист от гр.Ямбол, се изказал, че давал брашно за репресираните н.петковисти Иван Чипилев и Димитър Михайлов. Според него н.петковиста Боню Боев от града бил натоварен да събира помощи във връзка с делото на Чипилев.

През първата половина на м.януари т.г. Васил Станев, н.петковист, от плевенски окръг е заявил, че му била поставена задача от Илия Луков от с.Хлевене, ловченско, да събира парични помощи и продукти за изпратене колет на Петър Антонов от с.Соколово-вдворен. Помощите трябвало да събира от н.петковистите и земистите на Сърбински.

През първата половина на м.февруари русенски окръг съобщава, че има сведения, какво, бившия н.петковист Неделчо Визманов от гр.Русе, излязал наскоро от затвора е събирал пари, да да се подпомагат тяхни съдейници.

На 8.II.т.г.Неделчо Бебев от гр.Кнежа, н.петковист, вдворяван през 1949 г.е съветвал свой бивш съдейник да вземе масло и заедно с продукти, които той събрал със сестрата на Кирил Ив.Керифейски/който сега е в ТВО/ да измери и други продукти и ги занесе в София, за да подпомогне съпругата на Вампирски, живула на Стара Планина 7 и съпругата на Асен Павлов.

През първата половина на м.февруари т.г. в старо-загорски окръг са постъпили сведения, че за Куман Иванов Николов от с.Овчарци, н.загорско, н.петковист, че^е събирал помощи за семействата на изпратените в ТВО н.петковисти.

През м.януари съпругата на Емил Антонов, н.петковист, бивш народен представител, изпратен в ТВО, се изказала, че се е срещнала със Спас Рай-

чев, член на ВЗНС, в гр. Русе и последният ѝ дал 1000 лева, като ѝ обеща да ѝ намери работа.

Георги Спасов от с. Голям Поровец, исперихско, н.петковист, се изказал пред Георги Влаев, от с. Хърсово, исперихско, че получил писмо от брат си от Турция, в което му се съобщавало, че се очаквали през пролетта масови преминвания на диверсанти в България.

Георги Варчев, н.петковист от с. Завет, исперихско, говорил пред свещеника от същото село, че някой си негов приятел, бивш запасен полковник от гр. Русе, се научил, какво, в това лято щяло да бъде фатално за властта. Края ѝ бил вече съвсем близък. Чакало се да се разделени гората и българите, които се намирали в Турция и Югославия щели да напълнят Балкана. С терористическите действия и бунтове щели да обърнат вниманието на външния свят, респективно на Америка, която щяла да освободи страната от "теглото на комунизма".

На 9. II. т. г. Иван Ангелов Янев н.петковист от с. Извор, ямболско, е казал: "Преди 10-15 дни български емигранти в Гърция са дошли в България, като са оставили един българин ранен войник. На емигрантите е било взето американското им оръжие, ранения войник е разправял, че в Гърция и Турция имало 400.000 души добре организирани и въоръжени с американско оръжие." Янев е уверявал събеседника си, че през тази пролет войната била неизбежна, че американците изпращали оръжие на много другари и че много големи хора от тук бягали ежедневно и отивали при Гемето, за да се организират, понеже Гемето бил председател на емигрантското правителство. Според Янев, България щяла да бъде нападната едновременно от Турция, Гърция и Югославия. Това щяло да предизвика объркване на нашата армия и тя нямало да бъде в състояние да се справи с положението.

20. II. 1950 г.

София

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р А В К А

ОТНОСНО: Агентурно-оперативната
работа и състояние на ВЗНС-Н.Петков,
от момента на създаването до днес.

След 19 май 1934 гд. лидера на земеделското движение у нас д-р ГЕОРГИ МИХАЙЛОВ ДИМИТРОВ/понастоящем председател на комитета "Свободна и независима България"-Ню -Йорк/ Виж справка/, подпомогнат тогава от сръбското и английско разузнавания отпочва редактирането на в-к "Младо село", а по-късно "Светлоструй".

През 1941 г. полицията образува процес срещу ГЕМЕТО и неговите хора, за шпионска дейност, в полза на английското разузнаване, обаче, той успява да избяга в Югославия и получава задочна смъртна присъда.

Бъв връзка със създаването на Отечественият фронт, през 1942 год. в който е участвал и представител на Земеделския съюз НИКОЛА ДИМИТРОВ ПЕТКОВ/ обесен през м. септември 1947 г./, последният, съвместно със земеделските ръководители : БОРИС КОСТАДИНОВ БУМБАРОВ, АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ, АСЕН ПАВЛОВ БАЕВ, ХРИСТО СТРАТЕВ ХРИСТОВ/понастоящем всички подследствени ДДС/ Виж справка/ по директива на д-р Г.М.Димитров отпочват разложителна дейност в самият ОФ, като се обявяват против партизанското движение, оглавявано от БКП, а привидно са подпомагали материално същото.

1. ВЗНС до идване на ГЕМЕТО в България.

Непосредствено след 9 септември 1944 г. НИКОЛА ПЕТКОВ/според саморъчните показания на ХРИСТО СТРАТЕВ/ Виж справка/, свиква ръководителите на ВЗНС : БОРИС БУМБАРОВ, АНГЕЛ ДЕРЖАНСКИ, АСЕН ПАВЛОВ и ХРИСТО СТРАТЕВ, пред които прави доклад за държането на комунистите в разпределяне на министерските места и нарежда бързото възстановяване на дружбите по места. Това прави с оглед ВЗНС да получи по-голяма част от административните постове в ОФ влст. По същото време НИКОЛА ПЕТКОВ, наред с официалното ръководство на ВЗНС, сформирова нелегално такова, в което влизат горепосочените лица. През втората половина на м. септември 1944 г./ Според показанията на Хр. Стратев нелегалното ръководство се събира на заседание в кабинета на Н. Петков, на което се взели следните решения: Да се отправи съобщение по радиото незабавно да се завърнат земеделците емигранти, начело с д-р Г.М.Димитров в стра-

ната ; да се популяризира ГЕМЕТО / Д-р Г.М.Димитров/, като водач на Българския земеделски народен съюз ; да се искат помощник командирски места в народната армия, които да имат за задача да се сработват с фашистките офицери за водене разложителна работа в сред армията, най-вече в частите участващи в Отечествена война.

За провеждане на тези решения са били създадени три центъра:

Първи - "УДАРЕН ЦЕНТЪР ", оглавяван от БОРИС ВУМБАРОВ/ Виж справка/ със задачи да саботира изпълнението на решенията на ОФ комитети, индивидуален терор над комунисти и при създаване благоприятни условия, създадените от него по-места "ударни групи" при външна подкрепа, с оръжие в ръка да съборят властта на ОФ и да създадат власт с главна ръководна сила Земеделският съюз.

Втори - "НАБОРЕН ЦЕНТЪР ", оглавен от АСЕН ПАВЛОВ/ Виж справка/, със задачи да се набира военен кадър от земеделски среди, който да навлиза в армията и сработвайки се с антинародните офицери да не позволява законното задържане на провинили се офицери- фашистки, подлежащи на съдени от Народния съд, с крайна цел , същите да се използват при завземането на властта.

Трети център - "РАЗУЗНАВАТЕЛЕН", ръководен от ХРИСТО СТРАТЕВ /Виж справка/ със задача да създаде мрежа по места за събиране сведения от обществено-политически характер , предназначени за използване от англоамериканската пропаганда, за злепоставяне властта на ОФ.

II. ВЗНС през периода от м.Х.1944 г. до м.V.1945 г.

Така създадените центрове / според показанията на Христо Стратев/ , с помощта на техническия кадър на ВЗНС, по места са провеждали разложителна антиотечественофронтиска дейност, която чувствително се засилва с идването на Гемето в страната през м.октомври 1944 г.

Още със самото посрещане на Гемето, Никола Петков, съвместно със своите хора организират бляскаво посрещане на съшият, като свикват митинги по гарите: Свиленград, София, с тенденция да се затвърди авторитета на земеделските лидери, особено на Гемето и демонстрират пред външния свят единството, влиянието и силата на Земеделския съюз. С идването си в страната Гемето се свързва с представители на американското разузнаване и на първо време с _____, откогото получава инструкции за масовизиране на създадения вече разузнавателен център към нелегалното ръководство, като цялата разузнавателна и подривна дейност, се оглавява и ръководи лично от самият Гемето.

В резултат на тези директиви, през време на отечествената война се издигат и разпространяват между войниците в страната и на фронта на Първа бъл. армия, поражениски лозунги, лозиви и плакати, уж от име-

то на БЗНС, с цел да намали боевата способност и борчески дух на българската войска и я отклони от задачите ѝ. По същото време, в началото на м. декември 1944 г., земеделските министри начело с Н. Петков вземат участие в изготвянето на 4-то министерско постановление, което става в отсъствието на министрите- комунисти. С постановлението се целеше да се освободят от отговорност провинилият се офицерски кадър и да не бъде съден от Народния съд. В началото на 1945 г. под напора на честните леви елементи в БЗНС се опочна разобличаването на Гемето, като пораженец и чужд агент, в резултат на което и под директивите на американското разузнаване, Никола Петков провежда "снемане на Гемето", от поста секретар на БЗНС. Същият поема поста и привидно демонстрира лоялност към ОФ власт, а в същност продължава геметовската раздвожителна и подливна дейност в съюза на ОФ.

На националната конференция на БЗНС, състояла се на 7, 8 и 9 май 1945 г. се провежда прочистването на съвременните геметовци.

Към средата на м. май 1945 г. Никола Петков по директиви от англоамериканците предизвиква разцепване в БЗНС, като и министрите : БУМБАРОВ, ПАВЛОВ И ДЕРЖАНСКИ подават оставките си, като министри и предизвикват министерска криза, а съевременно оформява опозиционния БЗНС-НП.

Успоредно с кризата в Земеделския съюз, американските представители в нашата страна, начело с Барнс, организират и провеждат бягството на Гемето извън страната ни.

III. Задгранични геметовски и н. петковистки централи

Вече за граница д-р Г. М. Димитров взема участие в създаването на така наречения "ЗЕЛЕН ИНТЕРНАЦИОНАЛ" заедно с ФЕРЕНЦ НАГИ, д-р ВЛАДКО МАЧЕК и МИКОЛАЙЧИК, със седалище САЩ, където Гемето е отговорен редактор на органа на "Националния комитет- Свободна и независима България" - в-к "Свободна и независима България".

IV. "Национален комитет на свободна и независима България"-Париж

Към края на 1946 г. Гемето идва в Париж, по случай погребението на земеделския лидер Коста Тодоров и създава "Национален комитет на свободна и независима България", начело с него.

Най-активни членове на геметовския комитет във Франция са:

Д-р ГЕОРГИ МИХАЙЛОВ ДИМИТРОВ- ГЕМЕТО - роден на 26.V.1899 г. в с. Ени - чифлик, ксантйско. Завършил медицина. От ранни години започва да се занимава с политическа дейност, като член на БЗНС.

КРДОПГДСРЕБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗРДОПГДСРЕБНА	
Дата издаване: Секретар: /	

- 4 -

През 1941 г. е бил осъден за шпионаж в полза на англичаните задочно на смърт. След 9 септември 1944 г. се завръща в България и опочва разколническа дейност в ~~СС~~ и срещу БКП. През 1945 г. с помощта на американската легация избягва зад граница. Понастоящем е член на интернационала на земеделските партии със седалище Вашингтон и председател на "Националния комитет - "Свободна и независима България".

ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ МАЦАНКИЕВ - роден на 14.IX.1886 г. в гр. Силистра. Завършил правни науки в Женева-Швейцария. На 16.I.1941 г. напуска страната и отива в Англия където работи в Британската осведомителна радио служба / БРС /, като редактор на българските емисионни предавания и говорител. Член на Геметовския комитет и представител на същия в Англия. Активен член на лигата за Европейска свобода.

МИЛКА НИКОЛОВА ГЕНАДИЕВА-БЪОФ - родена на 1.VIII.1915 г. в София. През 1935 г. заминава в Париж, където е следваща по правни науки. Още от това време датират нейните връзки с Н. Петков, К. Тодоров и Гемето. След 9.IX.1944 г. Генадиева се завръща в България като кореспондент на "Франс прес". Впоследствие същата е изгонена за дипломатически скандал. В Париж е членка на Геметовския комитет и ръководителка на българската секция в Радио-Париж.

ЦЕНКО БЕЛЧКОВ ТАСКОВ БАРЕВ - роден на 3.X.1919 г. в с. Докьовци, трънско. Още от ранни години се оформява като фанатизиран привърженик на Гемето. В процеса срещу последният в 1941 г. е осъден на 15 г. строг тъмн. затвор. След 9 септември 1944 г. за разколническа дейност е бил потърсен от властта, обаче успява да избяга в Гърция, откъдето се прехвърля в Италия, а през 1948 г. Гемето го изтегля във Франция и натоварва да ръководи тамошната емигрантска геме-

КРДОПБГДСРБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРБНА
Дата издаване. Секретар: /ав/

- 5 -

товска група и член на същата. Най-близък на Гемето. Обикаля Европа и създава геметовски подкомитети.

.Издирва военни кадри между вражески елементи зад граница за подготовката им в бойни групи, които да се прехвърлят на наша територия.

БАСИЛ ДАНАИЛОВ КРУКОВ - роден на 3.II.1883 г. в гр. Пловдив, възпитаник на военното училище и участник в 9-то юнския преврат 1923 г. След 9 септември 1944 г. става член на централното ръководство на Фвено, откъдето води разложителна работа в средите на ОФ. Подържал е тесен контакт с н. петковистите. През 1947 г. бива назначен за пълномощен министър в Брюксел. На 4.III.1947 г. прави една клеветническа и изпълнена с хули декларация към НР България и се обявява за невъзвращенец. Сега е един от най-активните членове на геметовския комитет.

Д-р ГЕОРГИ ПЕТКОВ ГЕОРГИЕВ - роден на 30.I.1885 г. в гр. Сталин. бивш фабрикант и народен представител на РСФП/о/. На 30.VI.1948 г. бе отвлечен със самолета от бандата на СТАШИМИР МИХАЛАКЕВ в Турция, откъдето отказва да се върне. В турските вестници са били поместени негови клеветнически изявления против НР България. Получавал е пари от англичаните и от ИРО, което му е позволявало да води охолен живот. На 18.III.1949 г. заминал за Франция с помоща на Леон Влум. В Париж е член на геметовския комитет. Присъствувал е в Лондон със приноса с учредяване на Социалдемократическия съюз за източна и централна Европа и е станал член на същия.

Инж. ТОНЧО ТИВЕВ ТОНЕВ - роден на 26.V.1899 г. в с. Узунджово, хасковско. Завършил е минно дело в Германия. След 9. септември е назначен за гл. директор на мини "Димитрово". Като директор е саботирал производството и е предизвиквал негодувание сред работниците срещу ОФ власт, По-късно

КРДОПГДРСЪНА	1
чл. 31, ал. 6	
от КРДОПГДРСЪНА	
Дата издаване: Секретар: /	

е бил потърсен от властта за вражеска и антинародна дейност, обаче, успява да мине границата в Гърция. Настоящем е член на геметовския комитет. Въпреки, че е активен вражески елемент той се очертава като противник на Гемето, като се старее да групира около себе си недоволните от Гемето елементи.

роден на _____ в София. Още през 1938 г. влиза във връзка с американското разузнаване. При идването на германците в страната ни минава на служба при Гестапо. Непосредствено след 9 септември 1944 г. избягва в Турция и от там отива във Франция. Занимава се изключително с разузнавателна дейност.

Цялата дейност на този комитет е насочена против НР България, която се изразява в организиране на всички противобългарски и фашизирани елементи, създаване пречки в международно отношение на НР България, в подриване духа на българската колония във Франция и другите страни. Геметовския комитет издава във Вашингтон вестник "Свободна и независима България" и месечно списание "Освобождение" - издавано в Париж. В началото на съществуването си комитетът издава множество позиви, апели, меморандуми и др. Нямаме сведения, че членовете на геметовския комитет сътрудничат с чуждия печат, но реакционните и буржуазни вестници поместват съобщения за дейността и проявите му. Геметовския комитет има влияние само върху противонародните елементи във Франция. Що се отнася до българската колония, въпреки усилената пропаганда и дейност и враждебно отношение на френската полиция, до сега не са успели да я спечелят на своя страна.

Геметовския комитет миналата година - 1949 г. си създаде нещо като масови организации, в които членуват всички привърженици на Гемето, а именно "Дружествата на българските бегълци" със секретар МИЛКА ГЕНАДИЕВА и "Студентско дружество".

До сега не е установено какви контакти комитетът поддържа връзки с България. Същият поддържа редовна връзка с групите от другите капиталистически страни. Тая връзка се осъществява с обиколките, които Гемето прави, придружаван от ЦЕНКО БАРЕВ и МИЛКА ГЕНАДИЕВА / Виж справка /.

Конкретни сведения за връзките на геметовския комитет с вражеските групи от страните с народна демокрация нямаме, но по всичко изглежда, че такива връзки съществуват. Така например на панахида на Н. Петков, устроена от геметовския комитет в Париж, са присъствували югославяни,

румънци, албанци и пр.

С другата вражеска централа в Париж - цанковистката група "Възраждане", геметовци не са в добри отношения. В своите печатни издания те водят полемики, има вече няколко случая на сбиване между геметовци и цанковисти.

Със сигурност може да се твърди, че е сътрудник на френската полиция, а - агент-вербовчик на френското разузнаване.

По непроверени сведения, някъде в средна Франция се сформират и обучават бойни групи за изпращане в България. С подготовката на тези групи се занимава геметовския комитет. Наскоро едно лице, което се е представило, че е от геметовския комитет е било натоварено от ЦЕНКО БАРЕВ с обучението на бойни групи и е показало в квартирата си пълни шкафове с пистолети, като заявява, че с тях обучава бойни групи, които през пролетта щели да бъдат изпратени в България.

За двете вражески централи - "Геметовския комитет" и "Възраждане" е използван информатора "Арон" вербован на идейна база. Неговите възможности всред враговете са ограничени. Дава сведения за движението на някои от ръководителите и частични разговори между тях.

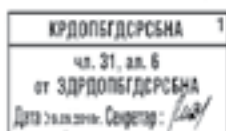
У.Н.петковистките централи в Турция

Всред българските емигранти в Турция е създадена земеделска, н. петковистка група с местонахождение в Цариград, кв. Саматия - Шарлаан сокак" 65. Съставена е от бивши членове на БЗНС-НП и ЗМС-Сърбински. Като най-активни членове на групата са:

СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ - 44 годишен, роден в с. Българин-харманлийско, женен с 4 деца. Последните се намират в България. Бивш народен представител във БНС от парламентарната група на БЗНС-НП. Избягал в Турция през август 1947 г.

.Ръководител на групата.

ЙОРДАН СТОЯНОВ ПИНАЛСКИ - 41 г. от с. Житуша, радомирско, бивш жител на гр. Пловдив, бивш върховен съзнен съветник на БЗНС-НП. Избягал през м. август 1948 г., заедно с Йордан Ст. Рачев в Турция. Активен член на групата, пръв помощник на Скерлев.

1508

ПАНАЙОТ ЦВЕТКОВ ПОПОВ - 48 години, роден в с. Долна Липница, плевенско, бивш жител на София, адвокат, бил активен член на БЗНС-НП. На 30.VI.1948 г. избягва в Турция с бандата на Михалакев. Много близък на Скерлев и негов помощник.

НЕДЕЛЧО ДИМИТРОВ КЕМАНЛЯРСКИ - 53 год. роден в гр. Разград с местожителство Русе, запасен офицер, женен. Избягал в Турция през ноември 1947 г.

ЛЮБОМИР ДИМИТРОВ НЕЙКОВ 39 годишен, роден в гр. Марек, женен с две деца, които се намират при него. Син на бившия министър на търговията Д. Нейков/почина През 1946 г. заминава за Турция с търговската делегация и отказва да се върне.

СТОЯН ВАСИЛЕВ СТАМБОЛИЕВ - 30 год. роден в гр. Сталин, неженен, морски офицер, капитан II ранг. Избягал с моторен кораб "Добруджа" през м. февруари 1949 г.

МИХАИЛ ГЕОРГИЕВ БАЛСАМОВ - 50 годишен от гр. Ямбол, адвокат, женен. През юни 1948 г. избягал в Турция, заедно със семейството си с бандата на Михалакев.

ХРИСТО ТОДОРОВ БЕСЕЛИНОВ - 27 г. от гр. Трън, живущ в София, бил в корпуса на Ал. Цанков в Германия. Избягал в Турция през 1947 г.

ЯНКО ПАНАЙОТОВ ПЕВЪ - 67 г. роден в Хасково, живял в София, дългогодишен дипломат, бивш генерален консул в Цариград и пълномощен министър в Токио. Невъзвратенец.

СТРАШИМИР КОЛЕВ МИХАЛАКЕВ - 42 год. роден в Ст. Загора, бил жител на София, разведен с едно дете. о.з. полк. от въздушните войски, бил военно аташе в Букурещ през 1947 г. Избягал в Турция през юни 1947 г. заедно с дъщеря си Роза, със самолет, който овладява, като директора на въздухоплаването ген. Ганев и радиста Недялков.

В н.петковистката група в Цариград са влизали и други лица, които на 4.IX.1949 г.заминават за Италия,където понастоящем се намират. Такива са:

КОСТАДИН ПАНЧЕВ ПОПОВ- роден на 23.IX.1906 г.в с.Пелишат,плевенско,бивш депутат във ВНС от групата на Н.Петков.През август 1947 г.заедно с Георги Колев Шанкалията и Стратия Скерлев избягват в Турция.Понастоящем се намират в Париж.

ГЕОРГИ КОЛЕВ ИЛИЕВ-ШАНКАЛИЯТА- роден на 3.III.1901 г. в с.Соколово,ловечко,женен,бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков и депутат от ВНС.Понастоящем се намира в Париж.

Д-р ВЕЛИКО МАТЕЕВ БОНЕВ- от гр.Ловеч.Избягал в Турция откъдето през лятото на 1949 г.заминал за Франция.

Така създадената н.петковистка група оглавявана от СТРАТИЯ СКЕРЛЕВ развива дейност,изразяваща се в следното: През 1948-49 г. организира и провежда панахида по случай годишнина от смъртта на Н. Петков ; на 14.XI.1949 г.при изпращане на част от емигрантите във Франция групата е провела манифестация и е положила венец на паметника на Ататюрк,където са били произнесени речи насочени срещу НР България; разпространява вестник"Свободна и независима България"; прави изявления пред турския печат,които в последствие се поместват в цариградските ежедневници.;поддържа писменни връзки с емигрантите от другите страни -Италия,Франция и южна Америка,до които изпраща писма възхваляващи режима в Турция и отправят нападки против народната власт в България. Също така събират материали относно"издевателствата на комунистите "в България,които материали Скерлев,чрез организация ИРО изпраща в САЩ за поместване в "Бялата книга",която щяла да излезе наскоро.

Освен това установено е,че групата на СКЕРЛЕВ е в услуга на _____,използувани главно за обслужване на емигрантите от _____,за изпращане в България емигранти с _____ задачи и диверсионни такива.

Друга част от емигрантите в Цариград - ГЕОРГИ КОЛЕВ ШАНКАЛИЯТА КОНСТАНТИН ПАНЧЕВ ПОПОВ и д-р ВЕЛИКО МАТЕЕВ БОНЕВ/ Виж справка/ са били обособени като отделна земеделска групичка,която не е била напълно съгласна със СКЕРЛЕВ по отношение тактиката им в борбата срещу

НР-България, тъй като групата на КОЛЕВ настоявала да се изкачат събитията и да не се бърза с въоръжена борба, а СКЕРЛЕВ стоял на противни позиции. Същата глупичка освобено е бил в тясни връзки с американското разузнаване в Турция. Известни са случаите, когато последният е водил в американското консулство български емигранти да дават сведения относно производството на фабриките в България, дислокацията на войсковите части и пр.

За наблюдението на същата група работи следната агентура:

Информатор "И Е В Т Е Р" - вербован на патриотична база. Вербовката е извършена от резидента "Г-4". Има възможност да събира сведения относно емигрантските групи. Очертал се е като двойник.

Агент "А Х М Е Д" - вербован в ДДС- III отдел. Зашифрован в Турция, като емигрант, бивш полицай. Работи от 9 септември 1948 г. Използуван е за даване сведения относно емигрантите. В разработки не е използван. От м. октомври 1949 г. е прекъсната работата с него.

Информатор "Ф А Т М А" и "Х Ю С Е И Н" - вербовани от резидента "Г-4". Работят от края на 1948 г. Възможностите им за работа са ограничени. Съществено имат възможност да общуват с емигрантите Неделчо Кеманларски. До сега са се очертали като искрени сътрудници.

VI. Подкомитета "Свободна и независима България" в Австрия - Инсбург.

Този подкомитет ръководи дейността на геметовците в Австрия.

Представител на "Националния комитет Свободна и независима България" за Австрия и Германия и ръководител на подкомитета в Инсбург е ЦВЕТАН ПЕНЕВ / I-ви отдел няма данни/

Председател на подкомитета в Грац е БОРИС ЦВЕТАНОВ МИТЕВ/нямаме данни/ който се занимава усилено с

Понастоящем ръководителят на геметовците във Виена е ГЕОРГИ МОДИНОВ КАРАЧАНСКИ/ нямаме данни/. В същият град геметовци имат и младежка група.

Освен в посочените градове геметовци имат свои представители в градовете: Льобен, Залцбург, Форалберг и Линц. Имената им не ни са известни.

Младежката група във Виена носи всички необходими белези на една организация със свое ръководство и членове.

Противонародната дейност на геметовците протича в няколко насоки и форми:

В западните окупационни зони на Австрия, организират публични събрания на емиграцията в отделните градове. На някои от тези събрания в Инсбург и Грац е говорил Гемето при посещението си в Австрия. Геметовците провеждат вербовки на кандидати за записване в ИРО, в резултат на което голям брой българи емигранти, са вече изселени в Америка и Австралия. Освен това те издават позиви и бюлетини, които изпращат предимно по пощата до българи, независимо от политическата им принадлежност. Някои от издаваните позиви и други печатни агитационни материали се изпращат по пощата до български граждани намиращи се в страната. Отделни геметовски ръководители са във връзка с представители на реакционната австрийска преса, която използват за поместване на техни статии във вестниците. Такива статии са по случай годишнината от екзекуцията на Н. Петков през 1949 г., написана от Георги Карачански.

Известно, че геметовците подържат връзки с австрийската "Народна партия"/най-реакционната в страната/.

Връзките им със страната ни са случайни, т.е. по приходящи лица. Не е известно обаче те да имат постоянен канал, посредством който да подържат редовни връзки със страната. Подържат редовни връзки с българската емиграция във Франция/ Ценко Барев и Милка Генадиева/ и с Германия. Тези връзки се осъществяват много лесно, тъй като те получават подкрепа от окупационните власти. Същите са правили няколкократно опити да се обединят с организацията на legionerите "Български национален фронт", обаче опитите са останали безуспешни поради съществуващите между тях противоречия.

Всички членове на отделните подкомитети са агенти на една или друга вражеска организация. От всеки подкомитет има член, който се занимава с разузнаване и поддържа връзки с разузнаването на съответните страни, в която зона се намира подкомитета.

VII. Подкомитета "Свободна и независима България" в Италия.

В Италия има също създаден подкомитет "Свободна и независима България" на българските емигранти със седалище гр. Рим и ръководители ИВАН ВЕЛИЧКОВ БАРЕВ/ брат на Ценко Барев/ и д-р НИКОЛА ДИМИТРОВ МИРЕВ /Виж справка/, с главна задача да организират и активизират всички българи бегълци в Италия и да ги насочат против НР България.

ИВАН ВЕЛИЧКОВ ТАСКОВ БАРЕВ-роден в 1916 г. в с. Дьокьовци, трънско, със средно образование. В миналото привърженик на БЗНС, а след 9. IX. 1944 г. на БЗНС-НП. През 1946 г. избягва зад граница

Д-р НИКОЛА ДИМИТРОВ МИРЕВ-роден в с. Елена, казанлъшко, завършил медицина в Италия. В миналото бил фашистки кмет в Беломорието по време на окупацията. След 9. IX. 1944 г. е бил изпратен като чиновник в легацията в Рим, откъдето през 1947 г. се обявява за невъзвращенец.

Тези ръководители на комитета постоянно са обикаляли бегълците намиращи се в лагерите ИРО и им обещавали, че скоро ще се върнат в България, като освободители.

Комитета се занимава изключително с разпространяване на в-к "Свободна и независима България", поддържа тясна връзка с емигрантските среди в Италия, най-вече с тези от лагерите Бари и Сан Антонио. Комитета има и някои публични прояви, като например организираната панахида през 1949 г. по случай годишнината от смъртта на Н. Петков, на която са присъствували югославски, албански и др. емигранти.

VIII. БЗНС-Н.П. в периода от създаването до разтурянето му/1945-1947 г./

След заминаването на д-р Г. М. Димитров последният е предал НИКОЛА Д. ПЕТКОВ като връзка с англоамериканците посредством пълномощния министър БАРНС. НИКОЛА Д. ПЕТКОВ продължава провеждането на гетевската пораженска дейност, като водач на оформилия се през средата на 1945 г. БЗНС- Н. Петков/опозиция/.

Така създадения БЗНС-Н. Петков с помоща на печатната си пропаганда успя да привлече голям брой от активните десни елементи у нас, а също така да приети и всички бивши фашизирани елементи и такива от разпадналите се буржуазни партии. Вестник "Народно земеделско знаме" който излизаше ежедневно приблизително в 90.000 бр. под непосредственото редакторство на Н. Петков списваше статии с клеветнически характер и хули против БКП и ОФ власт. Като членове на съюза през годините 1945- 1947 г. , заедно с младежите земсисти са включени общо 79.500 души.

През същото време БЗНС-Н. Петков има следната организационна структура:

Централен комитет на съюза- Постоянно присъствие/ III/ в състав:

НИКОЛА ДИМИТРОВ ПЕТКОВ- главен секретар / обесен/
 ДИМИТЪР СТОЯНОВ АНГЕЛОВ-орг.секретар/Понастоящем в СЦЗ/
 АСЕН ПАВЛОВ БАЕВ - адм.секретар/ подследствен в ДДС/
 БОРИС КОСТАДИНОВ ВУМБАРОВ-член / подследствен в ДДС/
 АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ-член /подследствен в ДДС/
 и други, от които:

пет души в Соф.центр.затвор, пет в ТВО, 1 подследствен в
 ДДС, 1 изселен и 3 освободени.- всичко 20 членове на ПП.

Управителен съвет- състоящ се от 49 члена със седалище София
 Девет областни настоятелства със седалище областните градове
 98 околийски настоятелства, със седалище околийските градове.

1224 градски и селски дружини, които обхващат ведно със земсистите,
 както следва:

В гр.София	3848 членове
В София /сектора/	7131 "
В Пловдив	5393 / "
В Плевен	19547 /
В Сталин	11532 /
В Ст.Загора	9553 /
В Враца	7338 "
В Русе	6913 "
В Г.Джумая	872

Всичко: 79433 членове

Младежката организация -БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ МЛАДЕЖКИ СЪЮЗ/БЗМС/
 оглавяван от ПЕТЪР НИКОЛОВ СЪРБИНСКИ- политически секретар/ сега в
 ТВО/Виж справка/.Организацията има същата организационна структура,
 както и съюза. Освен тази към съюза бе създадена и студентска органи-
 зация -БЪЛГАРСКИ АКАДЕМИЧЕН ЗЕМЕДЕЛСКИ СЪЮЗ/ БЗЭС/оглавяван първо-
 начално от ЦЕНКО БЪЛИЧКОВ БАРЕВ, а в последствие от ДОБРИ ХРИСТОВ
 МАДЖАРОВ и АНГЕЛ ИВАНОВ ПАНДЕВ; последният през януари 1949г.
 избяга зад граница и понастоящем се намира във Франция/Виж справка/.

В изборната кампания за 26-то Обикновено народно събрание
 БЗНС-НП, първоначално води агитация за бойкотиране на изборите, като
 същевременно Н.Петков изпрати махзар до СКК/Съюзната контролна ко-
 мидия/ в София, и стана причина за отлагане на изборите за 18 ноем-
 ври 1945 г., където н.петковистите участваха с бяла бюлетина.

След изборите БЗНС-НП стана знаме за обединение на всички вра-
 жески контрареволуционни елементи в цялата страна и предприе открит
 борба против ОФ и народната власт. Това даде възможност на останалите
 през м.ноември 1946 г. избори, опозицията на Н.Петков и Коста Лулчев
 да получи 1.200.000 гласа и вкара във ВНС- 99 депутати, от които

90 души членове на парламентарната група БЗНС-Н.Петков.

Парламентарната група саботираше мероприятията на БНС, като депутатите издигаха в парламента пораженски лозунги по случай приемането на законопроектите внасяни в парламента, като например закона за аграрната реформа, закона за прогресивно подоходния данък и пр. Наред с дейността на парламентарната група БЗНС-НП водеше разложителна агитация и провеждаше саботажническа дейност по отношение събирането на зърнени храни, провеждане на сеитбата и др., като съзнателно разпространяваше слухове, че събираните храни били изнасяни за СССР и че последния внасял недоброкачествени стоки в нас. На много места в страната имаме случай когато отделни групи от н.петковисти, които са провеждали терор спрямо ОФ дейци, минаване в нелегалност и отпочва не бандинска дейност. Така например през лятото на 1945 г. в Кюстендил и околията се създава банда от бивши полицаи, жандармеристи и членове на фашистки организации и н.петковисти, които се е нарежда "д-р Г.М.Димитров" и чиято главна цел е - въоръжена терористическа борба срещу ОФ власт. Бандата се състои от шест души, на която ръководител е сил ИВАН ЙОРДАНОВ ЛЕШНИКОВ/Виж справка/

, понастоящем в СИЗ, истински вдъхновител на бандата е бил печатан орган на в. "Народно земеделско знаме", а самата банда е направила опит да влезе в пряка връзка с Н.Петков. Същата банда извършва редица покушения.

През м.май 1946 г. секретаря на околийското настоятелство на МЖ БЗНС-Н.Петков в гр. Лом - НИКОДИМ А. ПОПОВ/понастоящем се намира във Врачанския затвор/ Виж справка/, се е срещал с Никола Петков, откогото получил нареждане да провежда саботажни акции през лятото. Тези инструкции Н. ПОПОВ е предал на СЕРАФИМ МИТКОВ и заедно решават да разделят ломска околия на три райони, за да отпочнат провеждането на саботажническа дейност. Б резултат на това, в този район Н. Попов е инструктирал лицата от организацията да бъдат готови през лятото да палят снопи. В изпълнение на тази инструкция Серафим Митков е запалил собствените си снопи, а пожари са били причинени в с.с. Вълчи дръм, Ломско, с. Крива бара, Горна Гнойница, Дългошевици, Буковец, Стара махала и др. Тези пожари са нанесли големи щети на нашето стопанство. Лицата участвали в палехите са предадени на съдебните власти и осъдени.

Председателя на околийската дружба на БЗНС-Н.Петков в Русе, ИВАН КОЛЕВ ЧЕРВЕНОВОДСКИ/ виж справка/, личен приятел на Н.Петков е получил инструкции от последния да агитира за неизпълнение на наредбите и скриване на храните, което се е осъществило. Самият Червеноводски е укрил от реквизиционната комисия 14.500 кгр. жито, за което

е бил даден под съд.

В началото на 1946 г. члена на областното н-ство на БЗНС-НП в Русе ХРИСТО НЕДЯЛКОВ ЛИЦОВ/ виж справка/ по професия учител, е дал нарежда не на ош зиционерите от своя край да отпочнат провокационни терористически акции срещу представителите на ОФ власт и съветските войски. Действайки в този дух, Лицов е подбудил свои съмишленици да извършат нападения срещу руския пост "СНИС" и да извършат нападения срещу председателя на ОФ-комитет в Тутракан, срещу началника на милицията и секретаря на партията. След извършване на нападението над "СНИС" горните лица са били арестувани и дадени под съд.

На 26.X.1946 г. н.петковиста от с. Бенковски-пловдивско, хвърлил две бомби срещу патрула в селото, като са били трима ранени и един убит. Нападателя е избягал в София и се явил при РАНГЕЛ ВАСИЛЕВ ДАСКАЛОВ/ член на III сега се намира в сливенския затвор/. Виж справка/, който му дал приют в клуба на БЗНС- Н.Петков.

През 1947 г. ВАСИЛ ЦЕНОВ ВЕЛЧЕВ/ Виж справка/ от с. Курново, врачанско, тогава горски милиционер в Петрохан, се е свързал с трудоваците, работещи в язовира в Петрохан, за да организира група от членове на ЗМС/о/ и саботира строежа на язовира. В случай, че опозицията премине в акция тези групи да пристъпят към завземането на властта, като арестуват всички комунисти от лагера. Същите са били разкрити и предадени на съд.

От подобен характер вражеска дейност е извършена от н.петковистите могат да се посочат още много, които са проведени през този период.

IX. БЗНС-НП, СЛЕД РАЗТУРЯНЕТО МУ/ от м. август 1947 г. до днес/

Поради вражеска дейност провеждана от БЗНС-Н.Петков се наложи задържането на Н.Петков на 5 юни 1947 г. и отнемане на депутатския му имунитет на цялата парламентарна група на 26 август същата година, след което стана законното разтуряне на съюза.

След нанасяне удар върху БЗНС-Н.Петков от страна на народната власт, повечето от бившите му активни ръководители бяха репресирани, някои от тях бяха осъдени - НИКОЛА Д.ПЕТКОВ/ на смърт/, РАНГЕЛ ВАСИЛЕВ ДАСКАЛОВ/ 12 години затвор/, ДИМИТЪР АНГЕЛОВ СТОЯНОВ/ 5 години/, ТРИФОН КУНЕВ ВОЯДЖИЕВ/ 5 год./, НЕДЯЛКО АТАНАСОВ МОЧУРОВ/ 5 год./, ДИМИТЪР ЛЕБОВ МИРОВ ГИЧЕВ/ 15 години. Виж справка/ и др.

Друга част от бившите членове на съюза бяха изпратени в ТВО-около 700 души, а някои от ръководителите по политически и оперативни съображения бяха оставени на свобода, като

/ Виж справка/ и идр.

Основната маса от членовете на БЗНС-НП, чувствайки се обеглавена, се раздели, като една част премина на страната на БЗНС-ОФ, където прикривайки се, се опита да провежда своята вражеска дейност; другата част остана във всякакви организации и продължи вражеската си дейност под най-различни прикрити форми.

Някои от активните дейтели на БЗНС-Н.Петков знаейки, че ще им бъде потърсена сметка за тяхната вражеска дейност, успяха да избягат зад граница - Турция, където се свързаха с англоамериканската агентура - респективно с Гемето. Такива са: КОСТАДИН ПОПОВ, ГЕОРГИ КОЛЕВ ИЛИЕВ-ШАНКАЛИЯТА, СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ, ТОНЧО ТЕНЕВ и др./Виж справка/, Успелите да минат зад граница установиха връзки със своите близки и приятели в страната, които чрез писма изпращани по нелегален път, чрез бандитите, подканят да провеждат вражеска дейност и преминават зад граница, с цел да бъдат използвани за диверсионна дейност в България.

Наред с това, след разтурването на съюза, в страната се направиха няколкократно опити за създаване на нелегални н.петковистки организации целящи, с помоща на вътрешната и международна реакция да съберат уставената власт. Така например:

През лятото на 1947 г. бе образувана нелегална организация "СЕЛСКА АРМИЯ НА СВОБОДАТА" / САС /, оглавявана от бившия член на БАЗС-КОЙЧО ДИМОЕ КОЕВ. Целта на така образувана организация е била, чрез преврат, с помоща на англоамериканските сили да завземат властта. Същата бе разкрита, членовете задържани и предадени на съд, като за проведената от тях антинародна дейност бяха осъдени - КОЙЧО Д. КОЕВ на доживотен строг тъмничен затвор, а останалите по на 3 до 15 години.

Също през лятото на 1948 г. бе създадена нелегална н.петковистка организация "БЪЛГАРСКО ОСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ" / БОДУ /, оглавявана от бившия председател на III-ти софийски район на БЗНС-НП - ВЕСЕЛИН МИЛАНОВ КОСТОВ /понастоящем в Югославия/ Виж справка/. Първоначално в нея са влизали около 40 души, представители от районите на София, в кюстендилско и Гръшево. Целта на организацията била - въоръжаване и активизиране на всички н.петковисти, с цел да съботират мероприятията на властта. За осуетяване и предотвратяване разширяването на нелегалната организация през м.август 1948 г. бяха задържани 11 души, а по-късно останалите 30 членове на организацията, с изключение на ръководителя ВЕСЕЛИН КОСТОВ който в навечерието на реализацията успя да избяга в нелегалност. Осъдени бяха: ВЕСЕЛИН КОСТОВ / задочно на смърт / и другите от 1 до 15 години стр. тъмн. затвор.

След разтурянето на съюза, в страната има регистрирани още няколко такива организации, които няма да цитираме.

В началото на м. юни 1948 г. по шпионския процес на пасторите бе засечен бившия орг. секретар на ВЗНС/ ХРИСТО СТРАТЕВ ХРИСТОВ/ понастоящем подследствен/ Виж справка/. В показанията си между другото той казва, че след разтурянето на ВЗНС-Н.П., за получаване директиви за по-нататък на дейност, бившия член на ПП АСЕН ПАВЛОВ се свързал с представителя на американската легация чрез Вутетакис/мъж на племеницата на Ас. Павлов/ по предварително дадено съгласие от Гемето. След това Павлов възстановява нелегалните центрове и започват да изпълняват своите функции. Въз основа на тези данни, през м. ноември 1949 г. бяха задържани АСЕН ПАВЛОВ, БОРИС ВУМБАРОВ и АНГЕЛ ДЕРЖАНСКИ/ понастоящем подследствен/ Виж справка/

Освен това под влияние на задграничните централи и прехвърлянето в страната на бандити, на много места се отпочнаха опити за създаване на нелегални групи, със задачи да се създадат бандитски такива и оказване съдействие на влизаша в страната бандити, с крайна цел-разрастване на бандитското движение у нас. Наред с това се изпращаха излизаша зад граница позиви, с антинародно съдържание и др., материали възхваляващи военната мощ на англоамериканските империалисти, с които призоваваха тяхните приятели в страната на борба против народната власт.

Такива групи бяха създадени в Ст. Загорско, Н. Загорско, Чирпанско, Ловченско, София и др., нак които се водят активни агентурни разработки:

Централизирана групова разработка "Предатели"- ДДС.

Разработката е възникнала в началото на м. август 1949 г. въз основа на агентурни данни, уличаващи група лица от Ловдив, бивши членове на ЗМС/о/ в създаване нелегална н. петковистка организация, със задачи: вербовка на нови членове и организиране канал за бягство в Югославия на подгонени от властта н. петковисти. На разработка бяха взети следните обекти: МАРГАРИТА НИКОЛОВА ПЕТКОВА, АЛИПИ ГЕОРГИЕВ НЕНКОВ, ПАНАЙОТ ИВАНОВ ПАНАЙОТОВ, АНТОН д-р СТОЙЧО ДОНЕВ, ГЕОРГИ КЛАМЕНТОВ ХОДЖОВ, СТОЮ П. АТАНАСОВ СТЕПАНОВ, МАРГАРИТА МАНОЛОВА ШУМАРЕВА, ПЕТЪР ИВАНОВ ПЕТРОВ, АНГЕЛ СТЕФАНОВ ТОСЕВ, НИКОЛА ХРИСТОВ КОЛЕВ. В процеса на разработката се установи, че обектите КОЛЕВ и ШУМАРЕВА са се свързали с полковник от военната мисия на САЩ в София, като последният им обещал материална и морална подкрепа в случай, че обектите на разработката създадат организация. Освен това обектите Маргарита Петкова и М. Нейков са влезли във връзка с нелегалните Кръстьо Зарев, Ангел Пандев/ избягали зад граница в края на 1949 г./ и Михаил Петков/ понастоящем се намира из хл в СИЗ осъден на 10 год. по процеса на шпионският подривен център на Тито Ранкович.

По разработката работят агентите "Жан", "Филип", "Демостен" и "Лоза", с които през първото тримесечие се наблюдаваха обектите и се разшириха данните добити от преди по агентурен път. Успоредно с това бяха проведени оперативни мероприятия във връзка с установяване и проучване на обектите на разработката и засечените по нея лица.

За ускоряване хода на същата, както и за подготовка на реализацията ѝ през второто тримесечие на 1950 г. ще бъдат проведени следните агентурно оперативни мероприятия:

1. Ще бъдат редовно инструктирани агентите "Жан" и "Филип", "Демостен" и "Лозен", с оглед цялостно наблюдение на обектите и разкриване цялата им нелегална дейност.

2. Ще бъдат вербовани един агент от приятелските връзки на обекта Георги Ходжов.

3. Ще бъде проведено мероприятието "Панега" на обектите Петков и Шумарева.

4. Ще се проучат обектите Антон д-р Донев и семейство Михайлови.

5. Ще се проведе следствие на задържаните, намиращи се в затвора и ГБО, засечени по разработката

След провеждане на горепоменатите мероприятия ще се направи план за реализация на разработката и обектите ще бъдат задържани и предадени на прокурора.

Групова активна разработка "Мехур" - ДДС

Разработката е възникнала на 8.II.1950 г. въз основа на агентурни данни уличаващи група гичевисти в събиране парични и др. средства за подпомагане на близките на репресирани техни съддеиници, както и в разпространяване клеветнически слухове срещу народната власт по адрес на м-р Председателя др. В. Червенков. Разработват се обектите: ТОДОР ХРИСТОВ ГРИГОРОВ, СТАВРИ ИВАНОВ ФЛОРОВ, ЦАНКО ГЕОРГИЕВ СТАНОВЕВ, САЗДО ТОМОВ БИТАНОВ, ДИМИТЪР ТОДОРОВ ВАЦЕВ, ПЕТЪР ПЕВЕВ КЪЛЪОВ и ТОДОР СТОЯНОВ СТОЙКОВ.

В процеса на разработката се потвърдиха горепосочените данни, както и това, че обекта САЗДО ТОМОВ БИТАНОВ, в дните на погребението на др. В. Коларов, се е заканвал да отмъсти на др. Червенков, когато дойдели на власт.

По разработката са засечени следните лица: АСПАРУХ ИВАНОВ ЧУЧУ-ЛАЙН/известен гичевист, бивш учител в американския колеж Самоков/, АНГЕЛ КОСТОВ КУМАНОВ/ бивш представител на фирмата "Айро-Монспол"-Прага ОБРЕШКО СЛАВОВ ОБРЕШКОВ/съден от Народния съд, настоящем на работа в дърводелската работилница при СЦЗ/ и др.

По разработката работят агентите "Говоров", "Белмекен" и "Стою", които обезпечават разработката и се ползват с доверие пред обектите

За ускоряване хода на разработката и подготовка и реализация през настоящето тримесечие ще бъдат проведени следните агентурно-оперативни мероприятия:

1. Ще се инструктират агентите "Стою", "Белмекен" и "Говоров", с оглед да се засили наблюдението над обектите и разкриване до край тяхната антинародна дейност най-вече истинския подбудител на същата.

2. Ще се проучи, подготви и вербова агент из връзките на обектите на разработката на наблюдение на КУМАНОВ И ЧУЧУЛАЙН.

3. Ще се проведе документация за незаконно укриване на стоки, които са под режим на Министерство на вътрешната търговия, като за целта се направи ревизия под ръководството на IV отдел.

4. Ще се проведе документация на вражеските изказвания и разпространяване на слухове от обектите, като се разпитат лицата: ОБРЕШКО СЛАВОВ ОБРЕШКОВ И ТОДОР СТОЯНОВ.

5. Ще се проведе мероприятието "Панега" на обекта ГРИГОРОВ

6. Ще бъдат проучени чрез отделение "Е" засечените по разработката лица.

Единолична гънчева разработка " П У Я К "

Разработката е възникнала в началото на м. март 1950 г. въз основа на агентурни данни получени от ДС-Марек, уличаващи бившия председател на околийската дружба на ВЗНС-НП в гр. Марек - СТОЙЧО ХРИСТОВ ПОЛЕ ГАНОВ, като подбудител за създаване на нелегална н. петковистка организация в марекско и събиране на шпионски сведения. В процеса по разработката се потвърдиха горепосочените данни.

Освен това за обекта се установи, че води неморален живот със и това, че той и лицата ИВАН ДИКОВ ГАНЕВ са извършили незаконна сделка, като са продали укрити от конфискация сметачни машини за 200.000 лв., за което има съставен протокол.

По разработката се използва агента "ДОБРИ - ЛАК" и информатора "ПАВЧО". Агента се ползва с доверие пред обекта, а информатора е дисциплиниран при поставяне на задачите му.

За цялостното разработване на обекта и обхващане връзките му през тримесечието ще се проведат следните мероприятия :

1. Ще се активизира агента "Добрилак", като се улесни в преместване то му на служба с оглед по-чести срещи с обекта на разработката.

2. Ще се насочи агента "Витвинов" към обекта на разработката, с цел да бъде използван по същата.

3. Ще се вербова агент от връзките на обекта в София, с цел изясняване на по-нататъшната дейност на обекта.

4. Ще се проведе следствие на задържаните лица, които са засечени

20

по разработката-ЕМИЛ НОТЕВ И ИВАН НЕВРОКОПСКИ, с цел документация на антинародната дейност на обекта.

КРДОПЕГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПЕГДСРСБНА
Дата на издаване: Секретар: /

Групова агентурна разработка " Х и д р и " - ДС-Стара Загора.

Разработката е възникнала на 26.X.1949 г. въз основа на показанията на последствения ГЕОРГИ ДИНЕВ ИОВЧЕВ от Стара Загора, който разкрива, че през м. май 1949 г. получил директиви от н.петковиста ГОСПОДИН МИТЕВ ДИНЕВ от с. Събраново- н.загорско, да отпочне събирането на оръжие и пари за нуждите на репресираните н.петковисти в н.загорско. При наличието на тези данни, служба ДС-Ст.Загора задържа ГОСПОДИН МИТЕВ ДИНЕВ и КУНИ ГЕНЧЕВ ДИНЕВ. Въз основа на техните показания са били задържани КЪНЧО ПЕТКОВ ЧАМОВ от с. Бенковски, ст.загорско и МИНЧО ГЕОРГИЕВ НЕЙКОВ от гр. Ст.ЗАГОРА. От показанията на задържаните се установява, че през м. юни 1949 г. в домът на ЧАМОВ се състояла нелегална конференция, на която са присъствували: КЪНЧО ЧАМОВ, брат му- АТАНАС МИНЧО НЕЙКОВ, ГОСПОДИН МИТЕВ ДИНЕВ, РАДИ МИТЕВ ДИЧКОВ, ПЕТКО ПЕНЕВ ИОРДАНОВ, ЖЕЛЮ ДИНЕВ, ХРИСТО Г. ДИНЕВ- всички н.петковисти.

Целта на конференцията била да се активизират н.петковистите от ст.загорски окръг и се вземат мерки за създаването на бандитски групи, които на първо време да отпочнат да се въоръжават и издирват ятаци из селата на Средногорието за бандитските групи. Тук е било избрано ръководство, в състав:

Поради това, че н. петковистите са очаквали активизиране на дейността на бандитите и шпионите през пролетта, от прехвърлените зад граница н.петковисти, с оглед парирание дейността им и разкриване техните помагачи, служба ДС-Ст.Загора е сметнала за целесъобразно да вербова някои от ръководителите на групата- и , които след вербовката са изпратени в ТВО, за зашифроване

Разработката е обезпечена с агентите: "Ионко", "Камък", "Глинка", "Старика", "Горки", "великан", "Попобогомил", "Петър", "Демир" и "Мерц". Хода на разработката е все още незадоволителен. Същата върви с бавен темп. За предвижването ѝ напред са запланувани следните мероприятия:

1. Инструктиране на горната агентура, поставянето ѝ на конкретни задачи във връзка с разработката.
2. Ще бъде вербован агент около обекта НЕЙЧО ТЕНЕВ от с. Загорци и ПЕТКО ТОНЕВ от с. Събраново- н.загорско.

Групова активна разработка " П А Я К " - ДС-Нова Загора

Вербовката е възникнала в началото на м. септември 1949 г. въз основа на агентурни донесения, от които се вижда, че МИХАИЛ ПЕТРОВ-

Из архивите на ДС

167

н.петковист от с.Млекарево- н.загорско, е събирал помощ за въдворени опозиционери и се готвили през пролетта за терористически действия. Впоследствие са получени допълнителни данни за провеждане нелегално събрание от ПЕТРОВ на 6.І.1950 г.в шивачницата на КЕРАНОВ.На същото са присъствували ВЕСЕЛА ПЕНЕВА,СТОЯНКА РАДУЛОВА,В.ВОДЕНИЧАРОВ и ЙОРДАН КРЪСТЕВ. ПЕТРОВ им е съобщил,че околията била разпределена на райони и,че той работел в ижния ,а останалите вела щели да имат за отговорник ВЕСЕЛА ПЕНЕВА.Целта за създаването на групата била да събират средства,да въоръжават членовете си и в даден момент да вземат с насилие властта.

На състоялата се втора среща на 12.І.1950 г.между членовете на нелегалната организация,ПЕТРОВ е съобщил,че е време да се събере оръжие и да се вършат убийства на отговорни партийци,като др.МАЙСКИ от Нова Загора и служители от ДС.За тази цел,като най-подходящ е натоварил В.ВОДЕНИЧАРОВ.По- късно ПЕТРОВ е предал на ВОДЕНИЧАРОВ,че трябва да се приготвят и хвърлят влакове във въздуха,като за целта си набавят взрив.

Разработката е обезпечена с агентите "Хела", "Ташка", "Македонски" и "Свилен".За придвижване разработката напред ще бъдат проведени следните агентурно-оперативни мероприятия:

1.Ще бъдат поставени конкретни задачи на агентите "Хела", "Ташко", "Македонски" и "Свилен" във връзка със засечените обекти по разработката.

2.Ще се изработи специален план с комбинации за проверка на работещата агентура по разработката.

3.По агентурен път да се установи ПЕТРОВ ,с кои лица поддържа връзки,освен с обектите по разработката и дали е получил окръжните,за които говори агента "Хела"

Групова активна разработка "СКИТНИК" - ДС-Ловеч.

Разработката е възникнала на 3.ІІІ.1950 г.въз основа на агентурни данни,от които се вижда,че в с.Долно-Павликени,ловечко,е сформирана нелегална организация "НАРОДЕН ФРОНТ",с целта се снабдяват с оръжие и извършват нападения.В процеса на разработката се установи,че нелегалната организация е създадена в голяма част от селата на околията групички,които до сега по непроверени данни,са наброявали около 60 души.На първо време са взети на разработка лицата:ИВАН ДИШКОВ СЕМКОВ от с.Долно Павликени,ИВАН МИТКОВ ХВАЛДЖИЙСКИ от с.Лисец,ИЛИЯ ПЕТКОВ ИЛИЕВ от с.Пресянка,АЛЕКСАНДЪР ПЕТКОВ КУНЧЕВ от Ловеч и ПЕТЪР ПРИСТОВ ДЖАМБАЗОВ от с.Василево,ловечко.Разработката е обезпечена с двама агенти.Хода и е задоволителен.Набелязани са агентурни меро-

приятия за разкриване на ръководния център в околната и числения състав на цялата организация " НАРОДЕН ФРОНТ".

Групова активна разработка: "ПАРАЗИТИ" - ДС-Чирпан.

Разработката е възникнала в началото на месец януари 1950 г. въз основа на агентурни данни, от които се вижда, че СТОЙНО БЪЛЕВ- н.петковист и ВАСИЛ ПЕНЕВ ПЕНЧЕВ- член на ВЗНС и двамата от Чирпан са създали нелегален комитет, който има за цел да създаде организация в околната със задача да събират помощи за подпомагане репресираните н. петковисти и провеждане на активна вражеска дейност срещу народната власт. По-късно обектите на същата разработка си поставят задача да възстановят връзките си зад граница/неизвестно чрез кого/ и в случай че бъдат застрашени от властта, да преминат границата. Темпа на разработката не е задоволителен, въпреки, че по същата работят трима агенти. За предвижване на тази разработка ще бъдат проведени следните мероприятия:

1. Чрез агентите "Денчо" и "Мустафа" ще се установи и точния състав на нелегалните организации и дали ВАСИЛ ПЕНЕВ е създавал връзка зад граница.

2. Ще бъде инструктиран агент "Мурад" да задълбочи връзките си с агентите "ДЕНЧО" и МУСТАФА" за проверка на тяхните донесения.

Активна разработка "ЮДА" - ДС-Сливен.

Разработката е възникнала през август 1949 г. въз основа на агентурни данни, че обекта ЖЕЧО ХРИСТОВ ДЕМЕВ- н.петковист от с. Драгоданово, сливенско вербовал членове в сред н.петковистите за образуване на религиозна секта. Така организирана сектата наброявала около 12 човека, на които е поставена задача, под маската на религията да провеждат вражеска дейност. По разработката работят агентите "Балкан" и "Георгиев". Хода на разработката е незадоволителен. По същата ще бъдат проведени следните мероприятия:

1. Чрез агента "Балкан" и "Георгиев" да се установи вражеската дейност, която обектите провеждат във връзка с пролетната сеитба.

2. Документиране вражеската дейност чрез снемане показания на лицата: ХРИСТО ИВАНОВ ХРИСТОВ и СТЕФАН ТОДОРОВ СТАЙКОВ, пред които обектите имат вражески изказвания по известни правителствени мероприятия.

3. Набелязване и вербовка на информатор от средата на религиозната секта.

23

Активна групова разработка "ЛЕШОЯДИ" ДС-Елхово

Разработката е възникнала в края на 1949 г. въз основа на агентурни данни, от които е видно, че лицето ПЕТЪР ФАКИРЧЕВ от с. Гранитово се готви да организира група, която нелегално да премине границата. В състава на групата влизат : Желязко Демирев от с. Лесово и ГЕОРГИ ИВАНОВ ДЕМИРЕВ- н.петковисти. По разработката работи един агент. Ще бъдат проведени следните мероприятия:

1. По агентурен път ще се установи съществува ли връзка между разработките "ЮДА и ЛЕШОЯД"
2. Набелязване и вербоване на агент из средата на групата.

Активна агентурна разработка "КАНАЛ" - ДС-Пловдив.

Разработката е възникнала през м. февруари 1950 г. въз основа на агентурни данни, от които се вижда, че свещеника ВАСИЛ БЪРВАНОВ от с. Розово и учениците ВАСИЛ ГЕОРГИЕВ КУКУРИНОВ, ПЕТЪР ВАСИЛЕВ СТОЙКОВ и ПЕТЪР КУЗМАНОВ от Брациговската гимназия се готвят да минат нелегално границата. Разработката е пред реализация.

От изброените до тук разработки е видно, че остатъците от бившия БЗНС-Н.Петков се явяват едни от най-активните вражески елементи, които са вдъхновители и участници в почти всички до сега разпръснати нелегални групи и организации, провеждащи остра вражеска дейност, като бандитизъм, саботаж, шпионаж, диверсии, терор и пр.

За обезпечаване на наблюдението и разработването на остатъците от н. петковистите службата в страната и столицата разполага със следния агентурно-информационен апарат:

Сектор	Пловдив	агенти	90	информатори	75
"	Ст. Загора	"	148	"	213
"	Бургас	"	31	"	117
"	Г. Джумая	"	8	"	4
"	Враца	"	33	"	135
"	Плевен	"	47	"	65
"	Русе	"	13	"	90
"	Сталин	"	26	"	201
"	София	"	20	"	62
Гр.	София	"	45	"	10
ВСИЧКО:			461	"	972

От гореизложената таблица на агентурата е видно, че службата разполага по линия на н. петковистите с 1533 сътрудника, които в количествено отношение се смята да са достатъчни за наблюдение над обек-

12 21

тите, но като се има предвид тяхното качество, то това далеч не е достатъчно. Голяма част от агентурата е вербована главно около бившите ръководни кадри на разтурения съюз и голям брой от тази агентура е изчерпала възможностите си и е загубила доверие пред обектите.

София
14.IV.1950 г.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР ПРИ I ОТДЕЛ ДДС: *М. Гинев*
/М. Гинев/

М. В. Р. С. Я
ДИРЕКЦИЯ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
№ 21/2030
СФБИЯ

Строго поверително.

Г. Д. Р. / 1951 г. /

Изпраща се на

В. № 3485 Дело

ВАЧАНИК ОКРЪГ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

гр. Бразовеца

КРДОПБГДРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДРСБНА

470-1-16
470-1-16
470-1-16

През последно време по данните с които разполага ДДС се забелязва активизиране на бившите членове на ВЗНС/Н.Петков/ и ЗМС/Сърбински/ в цялата страна. Правят се опити за организиране на нелегални организации и редица окръзи. Почти във всички от тях се говори за създаването на нелегален център. Активизирането на Н.Петковистите и земските се подхранва и от чужбина. Речта на Гемето пред конгреса на "Зеления интернационал" е възбудила духовете сред същите. Особена роля играят в създаването на такива организации и прехвърляне нелегални лица от Турция и другаде.

От друга страна борбата срещу Н.Петковистите и бившите членове на ЗМС-Сърбински се подценява. Редица оперативни работници и ръководители такива смятат, че след нанесения удар на същите и взетите репресивни мерки, те са унищожени или са се примирили с положението. По съществащите разработки и О.Н. досиета се работи лошо. Агентурата е недостатъчна и малощенна. На места тя се е разконсперирала, или преминава към предателство. Не са установени, къде се намират бившите лидери на Н.Петковия съюз и ЗМС-Сърбински, а онези, които са установени не се наблюдават агентурно и не е известно, каква дейност развиват понастоящем. Във връзка с горното

Н а р е ж д а м :

1. В бъдеще работата по линия на ВЗНС/Н.Петков/ и ЗМС-Сърбински да се отчита към отделение "А"-I отдел, а оперативните работници, работещи по тази линия от гр. "В" да преминат към гр. "А".

2. По окръзите да се приведат в известност всички лидери на ВЗНС/Н.Петков/ и ЗМС-Сърбински - бившите народни представители, членове на ВСС и УС, окръжните и околийски организатори, както и други активни членове на ВЗНС/Н.Петков/ и ЗМС-Сърбински. За същите да се укаже, кой къде се намира, кой е на разработка или О.Н.Д., кой е вербован. Да се даде кратка справка за всички за държавнието му и за дейността му напоследък. Тия сведения да се изпратят на I-ви отдел отделение "А"

Срок до 25 яни 1950 година.

Д. Да се съставят и изпратят списъци по околии и окръзи на всички бивши членове и съмишленници на ВЗНС/Н.Петков/ и ЗМС-Сърбински, из-

48 43

всички близки членове и съмишленници на БЗНС/н.Петков/и ЗНО-Сърбински, избягали зад граница или минали в нелегалност, като се дадат характеристики на същите със семейно и материално положение и най-близките им политически, приятелски и роднински връзки. Тия списъци да се изпратят на отдел I-ви.

Срок 10.VI.1950 година

4. По подобрене на агентурно-информационния апарат:

а/ Да се състави списък на агентурата с трите имена, псевдоними, дата на раждане и др. установени данни, какво място е заемал в организацията, кога е вербован. Да се взрети характеристиките за работата му, като агент на службата от момента на вербовката му до сега, обекти около които се работи, връзки и възможности.

Срок 30.VI.1950 година

б/ За всеки агент, уличен, в предателство или двуличничество да се изготви план за неговата проверка, като за установените предатели и двуличници ни уведмявайте редовно ежесечно.

в. Да се прегледат основно всички агентурни материали, в които се говори за отпочване на нелегална дейност или активизиране на Н. Петковски и земеноти-Сърбински и се реши по кои от тях да се отпочнат агентурни разработки.

Срок 25.VI.1950 година

г. На всички лидери на БЗНС/н.Петков/ и ЗНО-Сърбински до околийски организатор включително се открият или съответно на провинциите и дейността им се отпочнат агентурни разработки. За тези, които се в затворите или в ТВО да се открият О.Н.Д. по линия на В.З., а на контрол при О.Н. по Н.Петковски.

Срок 30.VI.1950 година

д. Да се прегледат съвместно с инспектор I-ва секция всички активни агентурни разработки и О.Н.Д. и се набележат срочни чероприятия по тях. Да се изготвят нови планове по същите и активно да се работи по тях.

Срок 15.VI.1950 година

48 14

вербовки да стават в резултат на внимателно и задълбочено проучване. Да се следва принципа на целеустремеността и целесъобразността.

9. Горните мероприятия да се разгледат от О.Р., гр. началник, инспектора I-ва секция и Началник окръга, като се направи преценка на работата до сега по линията и набележат мероприятия за понататъшната работа. Преписи от направените констатации и взетите решения се изпратят на Н-к отдел I-ви ДДС.

Срок 20.VI.1950 година

ПОМ. МИНИСТЪР:

Верно с оригинала

СЕКРЕТАР ОТДЕЛ I-ВИ ДДС:

М. Ангелова
/М. Ангелова/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Политическото и организационно състояние на БЗНС, настроение, вражески прояви, отношението на петковистите към Съюза и др. опозиционни елементи и състоянието ни на агентурата по тази линия.

Политическото и организационно състояние на БЗНС може да се охарактеризира в следните по-основни момента:

Съзнатото ръководство оглавявана от ПП, начело с Г. Трайков, както е известно, възприе ръководителната роля на БКП и нанесе промени в съзнатият устав, най-важни от които са преминаването на Съюза от съсловният към класовият принцип.

В настоящият момент ПП начело с Георги Трайков, прави усилия да указва помощ на партията и правителството при провеждането на различните мероприятия. Така например във връзка с поставения въпрос за укрепване и масовизиране на наличните ТКЗС, кампаниите по сеидбата, акцията за събиране подписи за мива, по прибиране на реколтата и пр. ПП е изпращало свои инструктори по места да раздвижат дружбеничките членове, за да се включат в провеждането на тия мероприятия. За целта са провеждани и конференции пред активистите в околийте и окразите за включването на по-активните в тия кампании. Резултатите са обаче слаби тъй като наличните инструктори и ръководства по места не са в състояние да раздвижат и включат здружените земеделци в тези акции. От друга страна десно-реакционните елементи, петковисти и други, работят активно сред честните земеделци да не се включват в тези акции.

В последно време ПП на БЗНС се занимава с акцията по прочистването на дружбите от опозиционни и профалшиски елементи. Почти на всички заседания на ПП се утвърждават изключени членове от Съюза. За отбелязване е обаче, че от дружбите по места се изключват предимно ония членове, които са се почти самоизключили. Имаме случаи, където действително се изключват прикрити вражески елементи, какъвто е случаят в гр. Севлиево, Ихтиман и др.

Общо взето обаче чистката в БЗНС се провежда формално, формално отношение към чистката имат даже и членове на ПП, като Ради Найденов, Петър Поп Иванов и др. който при известни случаи са склонни да подкрепят някои реакционни елементи, за да не развалят приятелството с тях. Здравно и сериозно отношение към чистката в ПП имат Георги Трайков, Петър Танчев, Петър Родопски и др.

Така поставените задачи за разрешаване от ПП на БЗНС до голяма степен се спъват от обстоятелството, че фракционната борба между Георги Трайков и Петър Каменов не стихва. Често пъти, когато се поставя някой въпрос за разглеждане в ПП, който засяга хората на Трайков или на Петър Каменов, се схваща от едната или другата страна, макар и правилен, че се нанася удар на едната или другата страна. Както Трайков, така и Каменов постоянно слухтят един против друг, групират около себе си хора, гоствейки се да си нанасят удари. Георги Трайков много подозрително наблюдава отношенията на членовете на ПП към Петър Каменов. Така например, в последно време той изразява известно недоволство от Николай Георгиев, че той е допуснал няколко статии на Каменов в вестника, портрета на Лалю Ганчев и пр. Той упреква Николай Георгиев, че не е последователен в отношенията си спрямо Каменов и хората му. Нарича го, че е бил "мека Мария", не се бил справял с работата, бил се излъгал в подбора спрямо него и пр.

От друга страна Петър Каменов с помоща на свой хора събира компрометиращи материали срещу Трайков, Клисурски, Николай Георгиев с цел да ги използва срещу тях в едно близко заседание на УС, в което се надява да получи мнозинство и да нанесе удар на хората на Трайков, а по късно и на самия него. В тая борба Петър Каменов е активен подпомаган от Илия Вълчев - бивш финансов секретар на БЗНС, Никола Павлов, Стефан Светозаров и др. Петър Каменов косвенно е подпомаган и от ясно-реакционните елементи около Георги Драгнев, който не отдавна тръбяха, че Трайков ще бъде заместен от Каменов. Характерно е също да се отбележи, че Яни Янев на няколко пъти се опитал да влезе в връзка с Петър Каменов, за да го подпомогне в борбата му против Трайков. Макар и прикрито, положително отношение имат към П. Каменов, Стефан Тончев, Геновски и др. недоволни елементи от Трайков.

В ПП по различни спорове между Трайков и Каменов първият е подкрепен от Николай Георгиев, Стоян Тончев, Кирил Клисурски, Илия Радков, и в някои случаи Петър Поп Иванов. Каменов е подкрепян в някои случаи от Лалю Ганчев, който според думите на Каменов, му останал верен. В последно време обаче Лалю Ганчев кокетничи пред Трайков, макар и явно да вижда, че последният го ненавижда.

Борбите, които се водят в ПП, дават отражение по места в окръзите. Така например, хората на Георги Трайков в лицето на Методи Петров /Волгата/ в Михайловград са се хванали за гуша с хората на Петър Каменов-Никола Павлов от Михайловград и др. С разправийте на Волгата и Павлов не веднаж ПП се е занимавало, но и до днес въпроса не е разрешен. Подобни фракционни борби имаме в окръжното бюро на БЗНС в Коларовград. Председателят на окръжното бюро Никола Джанков е обявил война на всички останали членове от окръжното ръководство понеже те вместо да го защитят в ПП за идването на същият в София на работа, са му отежили положението пред ПП. Същият с своят карьеристичен нагон спъва до известна степен останалите членове от окръжното ръководство да се включват по активно в работа по акциите на правителството. В Бургаски окръг председателят на окръжното бюро Иван Ников Гутев, засегнат от Георги Трайков, води борба против всички останали членове на окръжното ръководство, като ги обвинява, че са Яни Яневци, а самият Трайков го подозира в самите им връзки с Яни Янев. Използвайки това недоволство на Гутев, Петър Каменов го натоварил да събира компрометиращ материал против Трайков и неговите хора. Такива борби имаме също и в Ямболски окръг между десничарските елементи оглавявани от Янко Гроздев против по добрите О.Ф.-ци. Фракционни борби имаме също и в окръжното бюро на БЗНС в гр. Плевен, между Дамян Апостолов-подпредседател на бюрото и Народният представител Георги Босолов. Тези борби естествено се явяват като пречка за по активното включване на земеделските дейци по места в мероприятията на властта, които постоянно се семоразправят помежду си.

Организационното и политическото състояние на БЗНС в окръзите може да се каже, че е в много лошо състояние. По места дружбите почити не живеят организационен и политически живот. До известна степен те се активизират в случай на избори и др. подобни акции в които се включват общо взето слабо. На много места дружбите не признават все още ръководната роля на партията. За 1949 год. 20 % от членският състав на дружбите не са се отчели. Имаме случай, където сдружени земеделци се отчитат в натура от зърнени храни, какъвто е случаят в Ломска и др. околий.

В настоящият момент в БЗНС имаме отлив, като на много места честни сдружени земеделци заявяват, че при наличието на ВОПО, на ТКЗС за нас е излишно да членуваме в БЗНС и да плащаме членски внос. От друга страна дясно-реакционните елементи много умело подкрепят тези настроения, като се стремят да откъснат БЗНС от О.Ф.

През последното тримесечие особено силно се почувства голям отлив в Софийската градска дружба на БЗНС.

По вечето от сдружените земеделци чувстват че тяхната организация не може да ги защити при различни случаи, поради което предпочитат да членуват само в ЕОМО. Дясно-реакционните елементи виждайки, че не могат да използват организациите за свои цели, че тяхната организация играе второстепенна роля самоволно напускат организацията с единствената мисъл да отслабят устоите на БЗНС и от там вече на ОФ. След речта на Гемето се почувства едно масово напускане на организацията, за което може да се предполага, че в това отношение може да има нещо организирано.

В различните окръзи окръжните бѣра правят съвсем малко усилия за включване на сдружените земеделци по-активно да участват в различните мироприятия на власта. Те все още не могат да намерят подходящи кадри, които да провеждат линията на ПП. В много случаи дейността на окръжните бѣра е формална.

Относно акцията за задръпяването и масовизирането на ТКЗС общо взето сдружените земеделци не се включват, а на много места имаме случаи където силно реагират. Към края на месец май т.г. според сведенията на ПП в цялата страна имаме 102.746 члена от които едва 12.500 са членове на ТКЗС. Така например на годишното отчетно събрание на дружбата в с. Дългнево-Чирпанско и с. Любенова махала Ново-Загорско т.г. на събранието е имало предложение да не се влиза в ТКЗС, защото кооперацията е против тяхните интереси. В с. Дългнево са взели решение да изгонят комунистите от управителният съвет на ТКЗС и ОФ комитет, а за член на УС на ТКЗС е посочен Миню Стойчев-реакционер-отявлен враг на власта и Пано Петков Жеков-кулак. В Троянска околия има 4 ТКЗС в които имаме само 5 души членове на БЗНС. Свещетника от с. Липница Оряховско член на БЗНС е говорил на членовете и на дружбата да не влизат в ТКЗС, а тия които се записали увещавал да напуснат, в резултат на тази агитация са били подадени 64 заявления за излизане от ТКЗС. В с. Харалец-Оряховско ръководството на дружбата е отказало да вземе мерки за наказани на някои дружбени членове които са агитирали против ТКЗС, въпреки и настояването на ОК на БКП. На състоялото се околийско съвещание на активистите в Новозагорска околия на 21. IV. т.г. Иван Стойчев от с. Марчово-Ново-Загорско е казал: "ТКЗС в нашето село не се жалае, ние изпращахме хора делегати на много места за да видят как вървят ТКЗС в България, който след като се връщат казват - много са добре ТКЗС, но да не си вътре. Георги Христов Арабаджиев от с. Буховци-Търговинско член на БЗНС на един банкет е заявил: "Нашето ТКЗС скоро ще се разтури, то не е трудно, а политическо. Никола Христов от с. Любчово - Смортанско член на БЗНС е казал: "Сега всеки може да напусне ТКЗС, въобще тези които

имат под 30 дек. земя закона им позволява. Кооперацията е това нещо, вземат ти нивите, а после с камшик те карат да работиш и да ядеш 300 гр. хляб. Атанас Димитров Добредски, обект на активна разработка е казал: "Няма нужда да влизате в ТКЗС, защото това е дело на комунистите и не е добро дело, не се отчайвайте англо-американците скоро ще дойдат в България. В друг разговор Добревски е казал: "Не трябва да се влиза в тях, а да се действа за раздор между тяхните членове и да се разлагат мироприятията на комунистите. Трябва да се организират нашите хора!".

Стоян Тодоров Кашуков от с. Шатрово-Марекско се е изказал, че не е необходимо да се възражава ТКЗС, защото добрите стопани хранили търтейте. Затова ли се борихме, за да ни вземат произведенията. Ний земеделците сме пчелите, а всички останали са търтай. Правителството създава ТКЗС, създават се закони в които се казва: "Унищажавай частната собственост и създавай ТКЗС. Говорят, че нарядите които се вземали от селото, че отивали в фабриките, но дали това е така, аз се съмнявам.

Както по отношение на ТКЗС, така и по останалите мироприятия на власта голяма част от сдружените земеделци силно реагират, най-вече против нарядите, за вълната, за млякото, зърнените храни и др. Така например Нако Вълчовски от с. Буново-Пирдопско на 22.IV.т.г е казал: "За овчарите живот няма, защото държавата ни взема всичката вълна, на есен ще ги взколя всичките. Петър Иванов Бранков от с. Гол. Дервен-Елховско, е говорил че държавата му вземала всичката, вълна и че тя щяла да вземе всичката храна на народа и народа ще остане да гладува.

Отношението на сдружените земеделци към партийните комитети по места е различно. Честните сдружени земеделци имат положително отношение, двуличниците и отявлените врагове, имат отрицателно отношение, като на всякаде заявяват, че за местните неуредици са виновни самите комунисти, които са били неопитни в работата си, не ги зачитали и пр. Така например Иван Желев Динев организационен секретар на БЗНС в гр. Генерал-Тошево, понастоящем на курс при Националния съвет на О.Ф. е казал за 2 секретар на ОК на БКП др. Кирил Христов, че бил с гумена глава, че когато бил кмет с пистолет в ръка заплашвал Енчо Атанасов да влезе и работи в партията.

След разтурването на БЗНС-Н.П., БЗНС - ОФ разтвори широко вратите си за приемане на нови членове, като по този начин увеличи членският си състав над 220.000 души към края на 1948 год. В последствие III взема отрицателно отношение към масовото навлизане на бивши отявлени членове на Н.Петковисти, като една част от тях бяха

изгонени, а други отпаднали, трети умело се нагодиха и на много места оглавиха ръководствата на дружбите. Такива характерни случаи имаме в с. Джинод-Ямболско, с. Безмир, Кукурово, Воденичени и в самия град Ямбол където понастоящем има бивши Н.Петковисти в окръжното бюро, които разпространяват работата на дружбите. Такива случаи имаме и в Благоевградски окръг, най-вече в граничните райони. Характерно е състоянието особено в пограничните на дружбите на Югославската граница, респективно Белоградчишкият край, където някои членове на дружба разпространяват най-различни вражески слухове, а някои имат такива сериозни вражески прояви, като им оказване помощ на близките на бандити, прибиващи в района на граничната зона. Чувства се раздвижване на бившите хора, членове на БЗНС, които отчакват идването на бандитите от Югославия, с които да отпочнат съвместни действия. Ориентират се към групово слушане на радиото Лондон, Гласът на Америка, от където черпят вражески слухове и по сетне ги разпространяват, като тровят душите на някои честни, но колебливи членове на БЗНС. Така например лицето Живо Иванов Кръстев от с. Ушане-Белоградчишко систематически събира в своя дом членове на БЗНС да коментират международното положение и, работата вървяла добре. Характерен е също случай с члена на БЗНС Иван Славков Иванов от същото село, който казал, че от тяхното село има хора които имат връзка с бандитите идващи от Югославия и за тях не е опасно, но само едно е лошото че нямат въоръжение и това което го имат е все дребосък, по някои пистолет и бомба.

Влиянието на дясно-реакционните елементи в БЗНС е най-силно в Ямболски, Благоевградски и в пограничните околии на Врачански и Видински окръзи. Така например Пешо Иванов Тунджин в с. Калотина - Годечко е казал: "Защо вземате толкова много наряди. Ние сме виждали и по добра власт от тази и по добри времена сме прекара ли, какво ще ни заблуждавате, комунистите искат да ни стопят, нас-вдружените земеделци. Ние не сме от небето паднали. Иван Рангелов от същото село казва: "Защо ни вземахте знамето, на което пишеше мир, хляб-свобода. Нашият селянин си иска свободата, няма да влизаме в ТКЗС, за да ставаме роби на комунистите. Симеон Стефанов, бивш кантонер казва: "Докакто съм жив в ТКЗС няма да вляза, комунистите вършат безобразие, това са разбойници.

След разтурването на БЗНС-Н.Петков, голяма част от Гичевистите се ориентираха към БЗНС-ОФ. Ония Гичевисти, които формално не бяха при Н.Петков, но фактически бяха с него, като Георги Поп Иванов/Гецата/, Джонджоров и др. вземаха за свое знаме Георги Драгнев, когото използваха най-рационално в качеството му на министър, а и по-настоящем го използват в борбата си против ръководството на БЗНС начело с Георги Трайков.

Тези Гичевски елементи, които се стремят да минават за ОФ-ци имат по-голямо влияние в Ст. Загорски, Пловдивски, Гор. Джумайски, Врачански и Видноски окръзи. Те постоянно разпространяват злобедни слухове и тровят честните сдружени земеделци.

Първите съобщения за американската агресия в Корея и особено тези от радио Ню-Йорк и Лондон бързо раздвижиха десно реакционните елементи от БЗНС, които започнаха да тръбят, че началото на третата световна война е започнало, през която ще се сложи "край" на комунизма в света. Така например Димитър Янкулов, геметовец, минаващ за отеч. фронтовец, твърде радосно посрещна съобщението за Корея, като заявява, че в скоро време ще дойде тяхното царство. Америка няма да изгуби войната. Тя сега е в подготовка около Корея. Блокира цялото крайбрежие. Труман е заповядал индустрията във САЩ да мини към военен производствен режим. Не гледайте, че северокорейците напредват и Хитлер напредваше отначало. Америка си знае работата и пр.

Михайл Геновски изтълкува събитията в Корея като начало на III световна война, без да направя други коментарий, обаче, макар и скрито изразява надежда, че събитията ще се развият в още по-голяма форма и ще се промени положението.

Яни Янев означава събитията в Корея като втори Данциг и очаква началото на III световна война. Сменяването на др. Владимир Поп Томов от поста външен м-р Янев го изтълкува като натиск от страна на Англо-американците спрямо нашето правителство. Напредването на северо-Корейците го постави под съмнение и все пак той очаква, че ще настъпи обрат.

Йосиф Петров, профашистки елемент, минаващ за Гичевист е заявил, че радиото от Англия съобщава, че в Гърция се стоварва много оръжие и танкове. Готви се война на Балканите. В даден момент тия войски могат да нахлуят у нас, под претекст, че не се спазва мирният договор.

Георги Поп Иванов пред Георги Драгиев и др. е направил следните коментарий в връзка с събитията в Корея: "Войната тепърва започва под знамето на ООН. Те първа се изпратат бойните машини в Корея така както в Гърция щом пожелаха и ликвидираха партизаните, така ще ликвидират и Кофейците. В днешния брой на в. Работно дело има една интересна статия за положението у нас, от която се вижда че Гърция, Италия и Югославия ще нападнат Албания и за 24 часа ще я ликвидират. Напоследък не се пише за Бенвер Ходжа, говори се, че е водил преговори с "враговете". Ходжата е много мръсно псе. Така, както нашите комунисти ликвидираха Тр. Костов, така и Ходжата ликвидира Кочо Дзодзе. Щом се разгоря пожара на изток, ще видите че и около нас ще загори. Унгария, Чехия, Румания и България ще нападнат Югославия и тогава ще дойдат съ

Коридора се и с ОГ / Ковч. и реп. интр. в дж. 11

бите в София да ни управляват. Историата ни казва, че Сърбите винаги сами са се освобождавали, те са големи патриоти и те умеят да се бия Англия ще затегне близкия изток и ще варди Персия. Русия още не е г готова за война. Американците са 150 милиона народ и сега слагат 18 милионна армия на бойна нога с най-съвършенна военна техника. В средиземно море са най големите самолетносащи, от които до София могат да долитат фаутата. Царството на комунистите е към своя край. Комунистите са смутени и разбити от външните събития и отдръпването на работниците и селяните от техните организации. Като слушаш нашето радио, как истерично пици, ще разбереш, без да си някакъв политик, за надвисващата опасност над България. Дано сме живи да дочакаме края на комунистическата власт, тъй като БЗНС ще играе решаваща роля след войната.

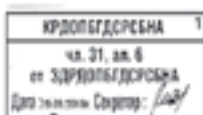
Иван Младенов гичевист, привърженик на Драгнев ~~капитан~~, е казал, че Сталин върви по пътя на Хитлер, той прави комунизъм все с слаби страни. Англо-американската коалиция е изградена на неизчерпаеми материална жива силова база. Георги Драгнев се солидаризира с тава изказвания на Младенов, но по Корейските събития се изказал въздържане.

По линия на БЗНС се водят следните по важни активни агентурни разработки:

1/. Активна Контролна разработка "Отцепник" - Заведена на лицето Александър Христов Оббов, бивш полит секретар на БЗНС и министър Същият бе взет на активна разработка на 25 март 1947 год. обаче по-сериозно започна да се работи през средата на 1948 год. по повод на това че същият започна да развива активна разколническа и антинародна дейност, подтикнат вероятно от чуждо разузнаване, тъй като в миналото е бил в тяхна услуга.

През м. май 1949 год. когато обекта започна да развива по активна вражеска дейност и да търси начин да се свържи с неговите приятели на запад, зад граница, по нареждане на предателя Георги Гане бе изселен в Плевен, с което фактически се помогна на Оббов, в резултат на което разработката се затегна. Около разработването на Оббов възникна и активната групова разработка на "предатели", в която е включен по настоящем и "ощепник", тъй като поддържа тясна връзка с обектите от тази разработка.

2/. Активна контролна разработка "Хитрец" се води на лицето Атанас Димитров Добревски, бивш народен представител от ВНС. Близък приятел и съветник на Оббов, с когото поддържа връзка и по-настоящем. Същият взет от ОНД м. март 1947 год, а на р/ка от 5. яни 1948 год. въз основа, че същият развиваше активна разколническа и

антинародна дейност, с цел да установим, кой го потиква да върши това да документираме тази дейност и да го предадем на съдебните власти. В процеса на разработването ние установихме по безспорен начин активната му вражеска дейност, но ние неможахме да задокументираме тази дейност, за да бъде предаден на съд. В изборите за народни представители през м. декември 1949 год. Добревски бе разобличен като народен враг в резултат на което разработката се затегна. По нареждане на др. Зам. Директор Костов обекта е биден в разработка предатели, тъй като поддържа тясни връзки с Оббов, освен това има и известни данни от които се вижда и се предполага, че поддържа връзка с чуждо разузнаване.

3/. Активна р/ка "Калугер" заведена на лицето Георги Тодоров Драгнев на 21. II. 1948 год. на основание на това, че същият започна да развива активна разколническа дейност. Разработката се заведе с цел да установим по чий нареждане върши тази разколническа дейност и дали не поддържа връзки с чуждо разузнаване по католическа линия за което имаме известни указания. В процеса на разработването ние установихме разколническата му и анти-Отечествено-Спонтовска дейност която не сме успели да задокументираме, което се явява като основна слабост по тази разработка.

4/. Активна контролна р/ка "Хасан" заведена на д-р Васил Петков Ханджиев в началото на 1949 год. на основание, че същият развива активна антинародна дейност, в качеството си като Народен представител и доверен човек на Оббов и неговите хора, за същата е представен предложение за реализация, което не е върнато още от служебното ръководство.

В настоящият момент групата по линия на БЗНС разполага с 42 агенти и 3 информатори. Голяма част от тях са предимно ръководни дейци от земеделският съюз, който ~~изхождат най-вече от О.Ф.ските среди~~; който ни информират своевременно за организационното и политическо състояние на съюза, за фракционните борби в същия и пр. По голямата част от тази агентура се ползва с авторитет и влияние в организацията, от които най-важните са:

1/. Агент "Дип"

. Вербован в началото на 1950 год. на идейна база, същият изхожда от Геметовските среди още от преди 9. IX. 1944 год. с който свърза през 1945 год. но под чието влияние бе до 1947 год. По настоящем "Дип" е един от най-доверените хора на Герги Трайков, който при известни случаи се допитва до него по някой въпрос, преди те да бъдат внесени за разглеждани от ПП. Макар и нов агент в досегашната си работа, същият се показва като много способен агент, който ни доставя обширни и обективни доклади за политическото и организационно

състояние на БЗНС, за изказванията на членовете на ПП и пр.

2/.Агент "Боянов" вербован на идейна база през 1946 год. бивш Народен представител от ВНС, бивш член на ПП. В работата си до сега същият се е показал като един от добрите ни агенти, който ни донася своевременно за изказванията на членовете на ПП, за изказвания на Георги Драгнев и хората около него с който има широки връзки.

3/.Агент "Николов" вербован през 1948 год. на идеино-компрометираща база,

на БЗНС, сега
близък с почти всички членове на БЗНС, но няма желание за работа, тежко подвижен агент. Като винаги се оплаква, че не му оставало време да работи за нас и пр

4/.Агент "Загорски" вербован през 1947 год. на идейна база бивш народен представител от ВНС, сега , има възможност да работи като агент маршрутник за Ст. Загорски, Бургаски, Ямболски и др. окръзи. Общо взето същият работи добре и за в бъдеще има възможност да работи.

5/.Агент "Горан" вербован в края на 1949 год. на идейна база, , има възможност да работи като агент маршрутник за Пловдивски, Благоевградски и др. окръзи. До сега се е показал като добър агент, който се справя добре с поставените му задачи.

В връзка с разработването на дясно-реакционните елементи като Оббов, Драгнев, Ст. Тончев, Геновски, Яни Янев и др. групата ни разполага с агентура която не е в състояние да обезпечи горните агенти както е необходимо. По добрите ни агенти от тази категория са:

1/.Агент "Захариев" вербован на силно компрометираща база от II отдел, който ни е предаден в връзка с разработването на обектите от "предатели". Същият има широки връзки и възможности за работа, най-вече сред Гичевските елементи, католически, профашистки и др. за който донася своевременно, за същият може да се каже, че е един от най-добрите ни агенти от тази категория.

2/.Агент "Ломски" вербован на силно компрометираща база през 1948 год. в досегашната си работа, същият се е показал като един от добрите ни агенти, който има възможност да работи сред Гичевските елементи, около Георги Драгнев, Геновски и др. и за в бъдеще същият има възможности да работи около тези елементи.

3/.Агент "Бенямин" вербован на силно компрометираща база през месец септември 1948 год. в връзка с разработването на Александър Христов Оббов. В досегашната си работа, същият се е показал като един от добрите ни агенти, който ни донася своевременно за всичко онова което научава сред Оббовистите, хората на Георги Драгнев

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За състоянието и проявите на бившите
н.петковисти,гичевисти,геметовци и др.
вражески настроени земеделски елементи
и състоянието на агентурно-оператив-
ната работа всред тях.

Непосредствено след разтурването на БЗНС-НП и ЗМС/о/ през 1947 г. една част от ръководителите на същите за да избягнат евентуални репресии на властта преминаха нелегално зад граница,където по-късно по инициатива и под шефството на д-р Г.М.Димитров,при активната помощ на англо-американското разузнаване се образува комитетата "Свободна и независима България" със седалище Париж и подкомитети в Австрия,Италия и Турция.

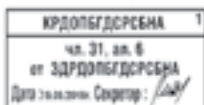
Комитетата си поставя за задача да води организирана борба срещу народната власт,опирайки се на н.петковистките и други вражески елементи - Васил Юруков,проф.Долапчиев и др. зад граница и тези в страната, като за целта издава печатни материали - в-к "Свободна и независима България",списание "Освобождение " и пр. В последно време същият изпълзува и емисиите на радио Лондон,Ню-Йорк, Париж и други,чрез които се предаде позива до българските селяни,с цел да се повдигне духа на н.петковистите и други вражески елементи за усиляване съпротивата срещу мероприятията на народната власт.

Най-активните членове на комитетата и подкомитетата в Цариград се явяват :

Д-р Г.М.ДИМИТРОВ- бивш главен секретар на БЗНС.Избягал от България с помоща на американското разузнаване,понастоящем е секретар на "Зеления интернационал" и председател на комитетата "Свободна и независима България". Под негово ръководство се провежда цялата дейност на комитетата. Същият развива усилена контрареволуционна дейност,с цел обединяване на всички вражески елементи,намиращи се зад граница в борбата им срещу народната власт. За целта обикаля някои европейски градове,където се намират българи-емигранти и провежда всред тях вражеска пропаганда.

ЦЕННО ВЕЛИЧКОВ ТАСКОВ БАРЕВ- бивш член от ръководството на БЗНС. Понастоящем секретар на комитетата "Свободна и независима България" в Париж,първ помощник на Гемето,когото придружава при всичките му пътувания.Същият поддържа връзка с активни н.петковисти в България,чрез **Алин Бояджиева**- племенница на Асен Стамболийски,студентка по романска филология,обект на разработка.

МИЛКА ГЕНАДИЕВА БЪОФ, активна н.петковистка,

изгонена като такава от страната през 1947 г. след инцидента с френския пълн.министър Жак Парис. Понастоящем е членка на комитета и редактор на органа на същият в-к "Свободна и независима България".

Инж.ТОНЧО ТЕНЕВ ТОНЕВ - бивш член на ВСС на БЗНС-НП и народен представител от БНС. През 1947 г. избягал в Гърция, където образувал михайловистка група. По-късно става член на комитета "Свободна и независима България" в Париж, в който се явява като представител на гичевистите.

КРЪСТО ВАСИЛЕВ ЗАРЕВ - бивш член на ПП на ЗМС-Сърбински, избягал в Гърция през пролетта на 1948 г. откъдето отива в Париж и там става член на комитета "Свободна и независима България".

СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ - бивш народен представител от БНС, н.петковист, избягал в Турция през 1947 г. където се намира понастоящем. Член е на комитета "Свободна и независима България" в Париж и оглавява подкомитета в Цариград. Явява се

и заедно с **ЙОРДАН СТОЯНОВ ПИНАЛСКИ** и **ПАНАЙОТ ЦВЕТКОВ ПОПОВ** - ръководители на подкомитета в Цариград, са за крайни действия срещу НР България - шпионаж, диверсии и пр.

ВАКРИЛ КОЛЕВ ЯНЕВ - бивш член на ВСС на БЗНС-НП. През 1946 год. избягва в Гърция, откъдето отива в Париж.

Главната дейност провеждана от комитета в Париж понастоящем се състои във водене усилена клеветническа кампания срещу НР България, Съветския съюз и страните с народна демокрация, организиране на българската емиграция и издаване на разни печатни материали за пропаганда и подържане бодр духа на своите привърженици вън и вътре в страната. Установено е, че ежедневно до тяхни съмишленици по пощата и други начини се изпращат печатни материали с вражески характер.

В момента най-активна вражеска дейност срещу България развива подкомитета в Цариград, начело със Стратия Сидеров Скерлев, който си е поставил за задача да изпраща в страната бандитски групи и куръери с цел да се организира нелегална н.петковистка организация СДСНЕ - "Съпротивително движение свободна и независима България", която в даден момент да отиш чне въоръжена борба срещу народната власт, да събира сведения от шпионски характер за американското и турско разузнаване и да изтегля зад граница, чрез изградени канали, застрашени активни н. петковисти.

Друга част от бившите лидери на н.петковия съюз се намират в затворите за извършени от тях престъпления срещу народната власт; като:

ДИМИТЪР ЛЕБОМИРОВ ГИЧЕВ - лидер на гичевистите, бивш министър, понастоящем е в плевенския затвор в единична килия. Чрез връзките, които си е установил в затвора с **БЕРГИЛ ДИМОВ**, с когото са в кореспонденция чрез шифър е осведомен по всички събития, които стават в страната. Всичките му писма от и за Бергил Димов са заловени. Води се на разработка от ~~ста~~ Въдворявания и затвори.

ВЕРГИЛ ДИМОВ- активен гичевист, баджанак на Гичев, бивш министър понастоящем в плевенския затвор в единична килия и е във връзка с Гичев. Води се на разработка от ВЗ.

ДИМИТЪР СТОЯНОВ АНГЕЛОВ- бивш организационен секретар на БЗНС-НП член на III на същият и народен представител от БНС. Като затворник е изпратен в ТВО-Димитрово, където е понастоящем.

НЕДЪЛЮ АТАНАСОВ МОЧУРОВ- бивш министър, член на III на БЗНС-НП, понастоящем в затвора.

ТРИТОН КУНЕВ БОЯДЖИЕВ- бивш член на III на БЗНС-НП, народен представител от БНС. Понастоящем се намира в сливения централен затвор.

АНГЕЛ ДЕРЖАНСКИ- бивш министър, член на III на БЗНС-НП и народен представител от БНС. Понастоящем е задържан в СИЗ и е подследствен за извършена вражеска дейност.

АСЕН ПАВЛОВ БАЕВ- бивш министър. След обесването на М.Петков е оставен за негов заместник, бивш член на III на БЗНС и народен представител от БНС. Понастоящем е в СИЗ като подследствен за извършена от него вражеска дейност.

БОРИС КОНСТАНТИНОВ БУМБАРОВ, бивш министър, член на III на БЗНС-НП и народен представител от БНС. Понастоящем е в СИЗ и е подследствен за извършена вражеска дейност.

РАНГЕЛ ДАСКАЛОВ- бивш член на III на БЗНС-НП и народен представител от БНС. Задържан е в СИЗ и е подследствен за извършена вражеска дейност.

ИВАН Г. КОСТОВ- бивш член на III на БЗНС-НП и народен представител от БНС. Понастоящем е в СИЗ и е подследствен за извършена вражеска дейност.

Д-р ВЛАДИМИР ВАМПИРСКИ- бивш член на ВСС, понастоящем в СИЗ, подследствен за извършена вражеска дейност.

Освен тях в ТВО се намират следните видни н.петковисти:

МИНЧО ДРАНДАРЕВСКИ- бивш народен представител от БНС, изпратен в ТВО в края на 1949 г., където се намира и понастоящем.

КИРИЛ ИОСИФОВ ПОПОВ / ПРОВОКАЦИЯТА / бивш народен представител от БНС. Понастоящем в ТВО-Белене.

МИНЧО ПАНОВ МИНЧЕВ- бивш член на III на БЗНС и народен представител от БНС. Понастоящем е в ТВО-Белене.

НЕДЪЮ КОЛЕВ БОТЕВ- бивш член на III на БЗНС-НП и бивш народен представител. Понастоящем е в ТВО-Белене.

Освен изброените видни н.петковисти в затворите и ТВО се намират и редица други активни н.петковисти, бивши членове на УС и ВСС, членове на областния, околийски и други ръководства на бившия БЗНС-НП.

Нямаме пълни сведения за духа и държането на тая категория н.петковисти, които се намират в затворите и ТВО, тъй като същите се разработват от отдел ТВО и ВЗ и не са подsigурени добре с агентура. По постъпили агентурни данни, дош ти главно от лица излязали от затворите и ТВО се вижда, обаче, че същите са с висок дух и очакват своето освобождение отъвн и подържат известни организирани връзки помежду си. Една част от тях се стремят да се покажат, че са се примирили и имат добро дър-

КРДОПГДРСЕНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПГДРСЕНА	
Дата на издаване: Секретар: /	

жана, обаче е установено, че след освобождаването им същите се включват в активна вражеска дейност.

Така например **ДИМИТЪР ПОПИГНАТОВ**, бивш член на ПП на ЗМС/о/, административен секретар на същият, след излизането си от ТВО през 1949 г. веднага се включва в активна вражеска дейност. Понастоящем е задържан.

КРЪСТО ЗАРЕВ - бивш организационен секретар на ЗМС/о/ след излизането си от затвора веднага организира нелегална н.петковистка група и избягва зад граница.

АНГЕЛ ИВАНОВ ПАНЗЕВ - бивш член от ръководството на ВЗЭС. След излизането му в ТВО веднага се включва в организираната от Кръсто Зарев нелегална н.петковистка група и избягва зад граница.

МИХАИЛ ПЕТКОВ МИХАЙЛОВ - бивш председател на II район на ЗМС-Сърбински. След излизането си от ТВО-1948 г. веднага се включва в нелегална организация, организира канал и избягва в Югославия, където се поставя в . и идва в страната с разузнавателни цели. Понастоящем е в затвора.

На свобода се намират следните видни ръководители от бившия ВЗНС-НП :

АСЕН АЛЕКСАНДРОВ СТАМБОЛИЙСКИ - бивш член на ПП на ВЗНС-НП и народен представител от ВНС. През 1949 г. бе осъден за незаконно носене на оръжие и подправяне документи за софийско жителство.

На 2.VI.т.г. е освободен от затвора и се е установил на местожителство в родното си село Славовица, но по-голямата част от времето си прекарва в София. При престояването му в София е обезпечен с агентура. Около освобождаването му се говори, че е пуснат да създава легална опозиция на Об.

ГЕОРГИ ИОРДАНОВ ИЛЧОВ бивш член на ПП на ВЗНС-НП, бивш министър и бивш народен представител от ВНС. Понастоящем се намира в родното си село-Априлци, пазарджишко. Обезпечен е с агентура. Няма регистрирана активна дейност напоследък.

СТЕФАН ИВАНОВ ДАСКАЛОВ - бивш член на ПП на ВЗНС-НП и народен представител от ВНС. Понастоящем се намира в София. От непроверени агентурни данни се вижда, че е близък до центъра на гичевистите. От м.яни т.г. е взет на предварителна разработка.

НЕВЯНА РАЙКОВА ДАСКАЛОВА - жена на бившия министър Райко Даскалов. Бивша членка на ПП на ВЗНС-НП. Понастоящем живее в София. При нея се отбиват повечето от видните н.петковисти, които излизат от ТВО. Провежда помощна дейност. Взета е на ОНД, но не е достатъчно обезпечена с агентура.

ХРИСТО СТОЯНОВ НИКОЛОВ - бивш член на ПП на ВЗНС-НП и бивш министър. До началото на м.яни т.г. се намираше в ТВО-Белене, откъдето е освободен. Понастоящем живее в чифлика си край Коларовград. Нямаме още данни каква дейност провежда след освобождаването му от ТВО.

СВЕТЛА РАЙКОВА ДАСКАЛОВА - жена на д-р Вампирски - понастоящем подследствен, бивша депутатка от ВНС. Напоследък е във връзка със задграничния комитет чрез Алин Бояджиева. Подготвя овежа бягство заедно с Алин Бояджиева. Поддържа връзки с видни н.петковисти и провежда помощ

на дейност. Взета е на разработка. Подсигурена е с агентура.

Почти всички видни н.петковисти и активни членове на БЗНС-НП намиращи се на свобода имат отрицателно отношение към правителствените мероприятия и под една или друга форма водят борба против същите. Голяма част от средния и низов кадър на съюза след разтурянето му успя да се промъкне в ОФ организации и най-вече в БЗНС,откъдето провежда борба против властта. Така например, ПАУН ХРИСТОВ ГЕНОВ-активен геметовец,бивш журналист от редакцията на в-к"Зелено знаме". След разтурването на съюза става член на БЗНС-ОФ и преминава на работа в редакцията на в-к"Земеделско знаме". През 1949 г. същият разпространява злостни анонимни противоотечественофронтovski документи, писма и др., вследствие на което бе разкрит и задържан ,понастоящем подследствен.

БОРИС ПАНОВ- активен н.петковист,на работа в редакцията на в-к "Земеделско знаме" задържан понастоящем за развивана от него вражеска и шпионска дейност.

НИКОЛА ПЕНЕВ РИЗОВ-, бивш активен член на ЗМС-Сърбински, по настоящем на работа в редакцията на в-к"Земеделско знаме" и член на БЗНС, систематически разпространява злобредни слухове против мероприятията на властта.

Характерни случаи имаме в ямболски окръг,където на много места бившите н.петковисти съумиха да завземат изцяло ръководствата на дружбите по места,като например в с.Джиново,Безмер,Кукерово,Воденичен и др. и насочват целите дружби против правителствените мероприятия на село.

В края на 1949 г. и особено в началото на т.г. започна активизация по линия на бивши БЗНС-НП и ЗМС/о/,която в последно време се усили особено много и премина към остри форми на борба.По инициатива на задграничния геметовски комитет"Свободна и независима България"-ръководен от англоамериканското разузнаване,се правят сериозни опити за разгаряне на така нареченото "Съпротивително движение" в страната. Това се потвърждава от водената от отдела централизирана разработка"Титовци",по която се разработват ръководството на подкомитета в Цариград - СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ, ЙОРДАН СТОЯНОВ ПИНАЛСКИ и ПАНАЙОТ ЦВЕТКОВ ПОПОВ, изпращаните от тях куриери в страната и създадени нелегални организации в окръзите: Хасковски,Пловдивски, Ст.Загорски и Ямболски. Разработката се води общо на 107 обекти.Целта на същата е да се разкрие цялата мрежа от нелегални организации в страната,да се установи ръководството вътре в страната,да се овладеят канали от и за Турция и да се ликвидира с нелегалните организации създадени по директива на комитета от Цариград.

По разработката до сега е установено,че подкомитета в Цариград изпраща от края на 1948 г.куриери,които пренасят директиви и инструкции до връзки на комитета в страната за отпочване на нелегална дейност по линия на н.петковистите,като увличат и вражески настроени елементи от селячеството. Правят опити да изградят широка мрежа от помощни комитети,които в даден момент да бъдат готови за отпочване открита

борба срещу народната власт. Да се събират шпионски сведения от военен и стопански характер. Да подържат духа на народа и вярата, че скоро ще бъде ликвидирано с "комунистическото робство". В отдела се намират редица оригинални материали, инструкции и директиви заловени по агентурен път и при извършени реализации. Установени са част от куриерите, които се използват от подкомитета. Установено е също така, че подкомитета в Цариград е разпространил в края на 1948 г. провокационен бюлетин № 2 издаден от името на "Акционен комитет на БРП/к/", който имал за цел да внесе разцепление всред партийната маса непосредствено преди V конгрес на БРП. Разпространен е също така троцкисткия, тр.костовистки бюлетин № 6 през месец февруари т.г.

По разработка "Титовци" в окръзите Ямболски, Ст. Загорски и Пловдивски се водят следните разработки, чиято дейност протича по директиви на подкомитета в Цариград. В Ямболски окръг се водят разработките: "Зелен кръг", "Кактус-2", "Пилитик", "Бухал" и "Врани" - общо 27 обекти, които провеждат помощна дейност, организират нелегални и петковистки организации, установяват канали за прехвърляне лица зад границата, които след това се връщат с разузнавателни задачи.

В Ст. Загорски окръг се водят разработките: "Паяци", "Хидри", "Невестулки", "Хидри" - Нова Загора, "Хидри" - Ст. Загора, "Паразити" и "Скакалци" - общо на 34 обекти, които провеждат помощна дейност, създават нелегални и петковистки организации, подържат връзки с лица зад граница посредством куриерите Христо Желязков, Хаджията; въоръжават се с оглед отпочване въоръжена борба срещу народната власт. По разработките "Скакалци" и "Паяци" бе направена частична реализация на 8 обекти. От проведеното следствие се покрия агентурните данни. Обектите по разработка "Скакалци" преминаха през м. юни т.г. към остра форма на вражеска дейност, минаха в нелегалност и при опит за преминаване на границата, при престрелка един беше убит, а останалите заловени.

В Хасковски окръг по разработка "Титовци" в Свиленград и Харманли се разработват 15 обекти, които провеждат помощна дейност; организират канали за прехвърляне на застрашени лица зад граница; организират нелегални и петковистки групи за борба против властта; приемат куриерите от Турция и се явяват като вътрешни куриери, като имат за задача да се свържат с хората на подкомитета във вътрешността на страната, главно Пловдив и София; разпространяват печатни материали и окръжни на подкомитета събират шпионски сведения от военен и стопански характер.

В Пловдивски окръг се водят разработките "Канал", "Гарвани", "Чорап" и "Говедо" - общо на 19 обекти, които провеждат помощна акция, организират групи за въоръжена борба срещу властта, говорят за създаден център вътре в страната; явяват се куриери и връзки на подкомитета в Цариград; събират шпионски сведения от стопански и военен характер.

Освен разработка "Титовци", по линия на и петковисти в страната, особено в южна България, а напоследък и северна България - Сталински и Коларовградски окръзи, се водят редица разработки на нелегални и петковистки организации, за които не е установено имат ли пряка връзка с подкомитета в Цариград, но дейността на обектите по тези разработки напълно се покрива с дейността по разработка "Титовци" и на дадените дирек-

тиви от подкомитета в Цариград. Подобни разработки имаме:

ЯМБОЛСКИ ОКРЪГ

Активна разработка "Конспиратори" - Елхово. По същата се разработват 10 обекти, бивши н.петковисти, уличени в нелегална конспиративна дейност, изграждане на организация на принципа на тройките с районни отговорници и център в гр.Елхово. Същите се опират на уволнените офицери, с помощта на които се готвят, при евентуална мобилизация в страната и раздаване на оръжие, да отпочнат въоръжена борба срещу властта. Организацията има изграден канал за Турция.

Активна разработка "Централа" - Ямбол на 7 обекта, уличени в разпространяване на вражески слухове, проява на любопитство към военни и стопански обекти, подържане на връзки чрез канал с Турция, от които получават инструкции за работа.

Активна разработка "Недоволници" на 3 обекта, активни членове на ЗМС/о/, уличени в нелегална конспиративна дейност, даване и събиране на помощи сред н.петковистите и подържане на същите.

СТ.ЗАГОРСКИ ОКРЪГ

Активна разработка "Кагулари" - Ст.Загора - води се на активни н.петковисти и земсисти, които събират помощи, разпространявали са позиви и търсят канал за бягство зад граница. Разработката е реализирана през м.юли и в процеса на следствието се потвърдиха агентурните данни. Същото продължава, като се търси връзка нагоре.

Активна разработка "Авантюра" - води се бивши членове на ЗМС - Сърбински и ВЗНС - НИ, които правят опити да се снабдят с оръжие, да създадат нелегална н.петковистка организация и отпочване въоръжена борба срещу народната власт.

ПЛОВДИВСКИ ОКРЪГ

Активна разработка "Лисица", заведена на активен н.петковист, затова, че се изказал, че има организация, имали оръжие и били готови да излязат в Балкана.

ХАСКОВСКИ ОКРЪГ

Активна разработка "Опозиционери", води се на активни н.петковисти, които се организират и подготвят канал за минаване на границата.

Активна разработка "Идиоти" - води се на група н.петковисти, които е са се организирани и поставили за задача да борба срещу властта, провеждане вредителства, диверсии и разпространяване на слухове.

СТАЛИНСКИ ОКРЪГ

Активна разработка "Гадина" - Провадия, води се на 10 бивши н.петковисти - земсисти, които са се организирани и си поставили за задача да вдигнат във въздуха партийният клуб и влакови ешалони.

КОЛАРОВГРАДСКИ ОКРЪГ

Разработка "Брабче" - води се на бивши земсисти, които са се организирани и подписали декларация и са си поставили задача - борба срещу властта, като разпространявали позиви по изборите.

ВРАЧАНСКИ ОКРЪГ

Разработка "Дърдорковци" - води се на бивши членове на ЗМС/о/, които правят опити да създават организация, снабдяват се с оръжие и смятат да минат границата за Югославия.

Разработка "Последователи" - Оряхово, води се на група земсисти, които са се организирани, като говорят за възстановяване на нелегален ЗМС и разпространяват позиви.

ГОРНООРЯХОВСКИ ОКРЪГ

Активна разработка "Лицица" - води се на бивш активен н.петковист, който си поставил задача да запали селсъвета, за което е правил опит, но не успял. Сега смята да пали сношите на селото.

СОФИЯ

Разработка "Предатели" - води се на 3 обекти, които са провеждали помощна акция. По същата разработка е направена частична реализация и е установено, че е имало организация на земсисти, която си поставила за задача да се организира и води борба срещу народната власт, като са правили опити да влязат във връзка с американската легация в София.

Разработка "Грандомани" - води се на 4 обекта - видни гичевисти, които се групират, говорят за гичевистки център и разпространяват слухове.

Разработка "Мехур" - води се на 5 обекта - гичевисти, които се събират и злословят срещу народната власт. Говорят за преговори на Гичев с правителството и за гичевистки център.

Разработка "Мрежа" - води се на 4 обекта, които са във връзка със задграничния комитет в Париж - провеждат помощна акция.

Напоследък се получават данни и от други окръзи за дейност от подобен характер. В Бургас н.петковиста ИВАН СТАНКОВ ХРИСТОВ е направил опит да вербова наш оперативен работник, като му е изтъкнал, че са му нужни такива хора, работещи в ДС и разкрил, че има връзки с Цариград. Вербовката същият е възнамерявал да извърши на база на старо приятелство с нашия оперативен работник от войската, където са служили заедно и след подработка и материална подкрепа.

Общо по линия на БЗНС-НП и ЗМС-Сърбински, в страната се водят:

Активни разработки - 88...88

Предварителни разработки - 68

Общ. наблюдат. досиета - 529

По същите са разработват общо - 859 лица.

Освен центъра зад граница, който ръководи нелегалната дейност на н.петковистите нямаме положителни данни и не сме установили вътре в страната да има изграден и сформиран център за ръководство на нелегалната дейност. От друга страна съществуват агентурни данни и изказвания на отделни обекти на разработка, че в страната е образуван такъв таен съпротивителен комитет, който ръководи дейността на н.петковистите, в която насока се извършват агентурни и други проучвания.

Интересно е за отбелязване, че напоследък гичевистките елементи в София и страната се раздвижиха и заговориха за създаването на гичевистки център и за преговори между гичевистите - в лицето на Гичев и Вергил Димов с комунистите.

Във връзка с това през м.м.юни и юли т.г. в София пристигнаха редица видни гичевисти, за да се осведомят по последните събития.

Като участващи в такъв център се очертават ДИМИТЪР КОЦЕВ, адвокат от София-виден гичевист, ДАНАИЛ БУКОВ- адвокат, гичевист, ВЕЛИКО ВЕЛИКОВСКИ- гичевист, изселен в Русе, СТЕФАН ИВАНОВ ДАСКАЛОВ- активен гичевист, бивш министър и член на ЦК на БЗНС-НП, ИВАН ДЪЛБИЙСКИ и СТОЙНО СЛАВОВ- активни гичевисти, които са взети на разработка, с цел да се установи съществуването на център, кои участват в него и каква дейност развива същият.

Необходимо е да се отбележи, че както в миналото, така и понастоящем в страната и зад граница съществуват вътрешни борби между Геметовци и н.петковисти от една страна и гичевисти от друга. Така всред емигрантите, които се намират зад граница се обособяват отделни гичевистки фракции, които се обявяват против ръководството на Г.М.Димитров, като в известни случаи се стига дори до побойа, какъвто е случаят в лагерите на ИРО в Гърция.

Всред емигрантите в Париж се очертава група, начело с д-р К.РИНДОВ, ВАКРИЛ ЯНЕВ, ЙОРДАН ТОПЕВ и ЯНКО ДОНЕВ, които се обявяват против д-р Г.М. Димитров, като ръководител и през м.март 1950 г. излизат с окръжно от името на "Български народен земеделски съюз в изгнание. Емигрантска земеделска дружба във Франция" до настоятелствата на земеделските дружби в Италия, Австрия, Гърция, Турция и Германия, до земеделците в цял свят и до всички чесномислящи българи. В окръжното открито поставят въпроса, че са против ръководството на д-р Г.М.Димитров, като заместник на Н.Петков и се позовават на решението на УС след смъртта на Н.Петков, че за негов заместник е оставен административния секретар на БЗНС.НП- Асен Стамболийски и са за споразумението Гичев-Петков.

Същите борби се забелязват и всред намиращите се в ТВО н.петковисти. Така геметовците се оглавяват от НЕДНО КОЛЕВ БОТЕВ- бивш член на ЦК на БЗНС-НП, който е заявявал, че се явявал като заместник на Гемето. Гичевистите се оглавяват от ТОДОР ЛАЛЧЕВ. Двете групировки взаимно се обвиняват за сторени от тях грешки и че поради тях грешки се било стигнало до това състояние на БЗНС. Освен тези две основни групировки всред н.петковистите намиращи се в ТВО се забелязва и друга група начело с КИРИЛ ПОПОВ и ХРИСТО СТОЯНОВ- двамата бивши членове на ЦК на БЗНС-НП, които застават на становището, че било необходимо групиране на силите и единство за организирано водене на борбата.

Сред намиращите се на свобода това разделение на геметовците и гичевистите също така се забелязва, което е видно от факта, че гичевистите се събират отделно и говорят за създаване на свой център. Тези борби се потвърждават и от факта, че през м.юни т.г. Ценко Барев искал от Али Бонджиева да събере сведения от Асен Стамболийски за инж.Тенчо Тенев- гичевист, член на комитета в Париж, тъй като същият бил заподозрян, че е агент на българската легация.

От всичко изложено се вижда, че бившите членове на БЗНС-НП и ЗМС-Сърбински, в голямото си число си остават врагове на народната власт, не са се преориентирали и водят разностранна борба против мероприятията на властта, саботират решенията на правителството и се стараят по всякакъв

начин да внесат дух на несигурност в оред широките селски маси.

Особена активна дейност н.петковистите водят срещу ТКЗС, агитират против навлизането в селите, като в своята агитация достигат до остри форми на вражеска дейност, изпращат заплашителни писма до председатели на ТКЗС, заплашват отделни селяни да не влизат в стопанствата. Освен това същите извършват палежи на снопи, каквито са случаите с с.Саранско, ямболско, н.петковист, който е казал, че най-важната задача през това лято на н.петковистите била да запалят снопите на ТКЗС в селото.

от с.Гръблевци, габровско, н.петковист е изпращал свое доверено лице да запали селсъвета/ предотвратено/ и е в подготовка да запали снопите на селото.

Освен това н.петковистите си служат с масово разпространяване на анонимни документи.

Така в началото на м.Февруари т.г. Димитър Бочуков от с.Найден Герово, пазарджишко, активен земсист- опозиционер, изпратил анонимно писмо до Стоян Ангелов от същото село, когото подканял да образуват нелегална младежка организация за борба срещу ОФ. Групата от 5 души е разкрита и дадена под съд.

През м.април т.г. от името на "БЗНС- нелегален" се разпространяват позиви до различни лица в София. Авторите им-9 души младежи бяха разкрити и санкционирани.

През м.април т.г. в окръг Горна Оряховица, под ръководството на Стефан Стойчев от с.Мердания, търновско, се организира група от земсисти, която разпространява позиви с вражеско съдържание. Същите са разкрити и санкционирани.

През м.май т.г. в с.Ст.Стамболово е разкрита вражеска група от 7 души, бивши членове на ЗМС/с/, която е разпространявала позиви с вражеско съдържание против ТКЗС. Същата е разкрита и участващите санкционирани.

През м.април т.г. в с.Тръстеник, плевенско, са били разпространени вражески позиви: "Мир, хляб и народовластие". Авторите им- бивши активни членове на ЗМС-Сърбински, са разкрити и санкционирани.

Във връзка с войната в Корея н.петковистите говорят, че с отпочването конфликта в Корея фактически се поставя началото на нова война, като в най-скоро време щял да избухне и на Балканите и идвал реда на България. В този смисъл са се изказали :ВЛАДО ИВАНОВ ДИМИТРОВ- от София, НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ, който е казал:

"... Войната почва, но да имат късмет да ни мобилизират, па да дадат оръжие, па да видим как се трепят комунисти."

По линия на н.петковисти разполагаме със следната агентура:
София- централно управление 16 агенти и 4 информатори
Градски отдел ДС.....42 агенти.

Общо в окръзите- 448 агенти, 870 информатори и 54 резиденти.

По-важни агенти по линията са следните:

Агент "Драга" - бивш контрабандист, използва се като куриер на задграничния подкомитет в Цариград за вътрешността на страната. Чрез него са получени редица материали предадени от куриери на подкомитета за лица

КРДОПГДСРБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПГДСРБНА
Дата: 20.05.2000. Секретар: /AS/

във вътрешността на страната.

За сега на агента нямаме абсолютно доверие, тъй като не всичко което знае е донесъл.

Агент "Ботев" - бивш анархист, по-късно се ориентира към н.петковистите, ползува се с доверие всред тяхните среди. През м. яни е изпратен със задача от нас в Цариград.

Агент "Светла" - активна членка на бившия ЗМС-Сърбински, връзка между куриерите за вътрешността и хората на подкомитета в страната. До сега е дала ценни данни и материали по разработката "Титовци".

Агент "Каравелова" - бивша активна членка на ЗМС-Сърбински. Любовница на обекта по разработката "Титовци" - , с когото е в писмени връзки. Донася ценни данни по дейността на н.петковистите.

Агент "Стоя" - бивш член на районното н-ство на БЗНС-НП. Ползува се с доверие всред обектите, особено всред гичевистите.

Агент "Добруджански" - , поради замесването му в организация за бягство зад граница, изпратен в ТВО, след излизането му превърбован. Същият е изискван от подкомитета в Цариград да бъде изтеглен в Турция, като застрашен н.петковист.

Агент "Сербезов" - активен н.петковист, близък на Ас.Стамболийски. Донася ценни данни по дейността на н.петковистите и по-специално за Ас.Стамболийски.

Агент "Одрински" бивш активен член на БАЗС. Ползува се с доверие всред ръководни н.петковисти, особено ценен по разработката на обекта Светла Даскалова.

София

17.VII.1950 г.

ОДОБРИЛ :

.....
Н-к отдел I-ви ДДС

СЪСТАВИЛ :

.....
Н-к отделение: / Н. Трифонов /

Строго-поверително!

15

КРДОПБГДСРСБНА ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
--

С П Р А В К А

ОТНАСЯ СЕ за разкрити нелегални, николапетковистки организации.

От агентурните данни, с които разполага ДДС и от няколко водени следствия понастоящем се констатира, че в последно време е настъпило раздвижване в средите на бившите опозиционери земеделци и активизиране към вражеска дейност, насочена срещу народната власт. От данните се вижда, че геметовския "Национален комитет свободна и независима България" в Париж и подкомитета на същия комитет в Истанбул, които се явяват американска агентура, усилено търсят връзки в страната с бивши николапетковисти, а от заловените документи се вижда, че те са взели курс на създаване нелегално николапетковистки организации за борба срещу народната власт пред които поставят следните задачи: подготвяне и извършване на терористически и диверсионни актове, събиране на сведения от разузнавателен характер, разпространяване на пропагандни материали и създаване нелегални канали. От следствията по разкритите вече няколко такива организации се установява, че те вече са успели да създадат ръководни центрове, които неправилно действат на тези организации. Агентурните данни се потвърждават от получените резултати от следствията, които тепърва ще се задълбочат и разширят за окончателно разкриване на нелегалната дейност на николапетковистите в страната.

В момента в страната са разкрити николапетковистки организации на няколко места по които се водят следствия, със следните получени резултати:

Гр. Русе Разкрити нелегална николапетковистка организация, в която са членували предимно младежи, задържани 14 души. Организацията е създадена в края на 1949 година с областен център в гр. Русе в състав от 9 души, наречен "Областен земеделски център № 1". Центърът си е поставил за задача да разшири организацията в русенска околия, като създаде групи в съседните села. Такава група е била създадена в с. Вятново, която е разкрита, а са завербовани отговорници от още пет села, за които не е още установено дали са създали групи.

Организацията е създадена по директиви на лицето Гецо Доне Гецов, бивш активен земсист опозиционер, който при даването на директиви за създаване на нелегална организация в гр. Русе е казал, че подобна вече била създадена в гр. Коларовград.

Организацията си е била поставила за изпълнение следните задачи:

1. Завземане на властта при положение на война.
2. Провеждане на диверсионни актове.
3. Провеждане на терористични актове.
4. Развиване на антинародна агитация и пропаганда.
5. Събиране на помощи за репресирани николапетковисти.

гр. Нова Загора. Разкрита нелегална николапетковистка организация, в която са членували предимно младежи, задържани 9 души. Организацията е била създадена в края на 1948 година, като най-първо е било установено нелегално бившето скопийско ръководство на бившия опозиционен ЗНС. Ръководството си е било поставило за задача да възстанови нелегално опозиционната земеделска организация в околната и установи връзки с Пловдив и София. В изпълнение на това ръководството е успяло да създаде нелегални групи в четирнадесет села в мезозагорска околина които за сега са установени само отговорниците. Тъсно свързан с дейността на организацията е бившия активен опозиционер, търговец от Нова Загора Васил Генев Господинов, който е заговорил на един от членовете на ръководството, че поддържа връзка със София. Организацията е завербовала лицето Васил Хаджиев, който има избягал брат в Турция, същия е идвал нелегално в страната и донесъл инструкции от подкомитета в Истанбул, който са били предадени на ръководството.

Организацията си е поставила за изпълнение следните задачи:

1. Въоръжаване на групите, които да са готови да се включат във въоръжена борба против властта при положение на война или при превърляне на въоръжени банди от вън.
2. Провеждане на диверсионни актове.
3. Развиване на антинародна агитация и пропаганда.
4. Събиране на помощи за репресирани николапетковисти.

гр. Пазарджик. Разкрита нелегална николапетковистка организация, преплетена с други вражески елементи. По-голяма част от членския ѝ състав са възрастни. Задържани 66 души. Организацията е създадена през пролетта на 1950 година по инициатива на водача на бандитската група

3.-

подвизаваци се в този край- Спас Асенов Иванов. Ръководството на организацията се е осъществявало от бандитската група чрез курьер и един комитет от четири души в гр. Пазарджик. От страна на комитета респективно Борис Вечев и Недялко Немски са правени опити да се създадат връзки с София и Пловдив и английската легация. Организацията е успяла да завербова над 100 души членове и си е поставила за изпълнение следните задачи:

1. Да създаде групи в селата на пазарджикска околия, да се въоръжат, за да бъдат готови при започване на война да преминават в откритата борба против народната власт.

2. Провеждане на терористични актове.

3. Развиване на антинародна агитация и пропаганда.

4. Събиране на помощи за репресирани врагове.

В изпълнение на тази задачи някои от членовете са успяли да се снабдят с оръжие, а бандитската група е извършила нападение на селсъвета в с. Аканджиново и ограбила магазина на местната кооперация.

гр. Димитрово. Разкрита нелегална нископанетковистка организация, примесена с други вражески елементи. Членове на организацията са изключително възрастни и повечето железничари - задържани са 11 души.

До сега са установени две ръководни звена, едното от 8 души, а другото от 5 души. Второто звено си е определило район на действие линията на Димитрово - Гъешево. Организацията е създадена към края на 1948 година. Връзките на организацията с по-горен център още не са установени. По показанията на двама от подследствените, връзка със София е подържал Кирил Йоцов, но последния още не е признал това. Подследствения Иван Кисъов Стоянов дава показания, че лицето Петър Кисъов му е доверил, че съществувала нелегална организация "Независима България" с ръководство в София.

Организацията си е поставила за изпълнение следните задачи:

1. Завземане на властта при положение на война.

2. Провеждане на диверсионни актове по железниците.

3. Извършване на терористични актове над партийни ръководители.

4. Развиване на антинародна агитация и пропаганда.

5. Събиране на поверителни сведения за ориентиране по вътрешното положение.

6. Събиране помощи за репресирани врагове.

гр. Ямбол. Разкрито организационно подпомагане на репресирани николапетковисти. Задържани 9 души, всичките бивши николапетковисти. Събирането на помощи е започнало през 1948 година. Събираните помощи са били давани на семействата на репресираните, които са ги изпращали. Директивата на събиране на помощи е била дадена от бившия николапетковистки депутат д-р Борис Ненов. Още не е установено съществуването на организация, но по всичко личи, че тя съществува и на дъното и стои д-р Борис Ненов.

гр. Чирпан. Разкрити нелегална николапетковистка организация, в която са членували предимно младежи. Задържани 11 души. Организацията е създадена през 1948 година. Успяла е да създаде групи в няколко съседни села. Поставила си е за задача да се въоръжи и да бъде готова за открита въоръжена борба против народната власт, събирала е помощи за репресираните николапетковисти. Подозирайки, че са разкрити, основното ядро на организацията, намиращо се в гр. Чирпан, решават да вземат мерки като се укриват. Двама от членовете през м. май т. г. избягали в Турция, а другите 6 души през м. юни т. г. преминават в нелегалност също с цел да избягат в Турция. На границата единия от тях е бил убит, трима заловени а двамата и до сега са в неизвестност. Единия от подследствените Станчо Гергинов дава показания, че през 1949 година е получил директива от бившия николапетковист Пенчо Андреев да създаде нелегална николапетковистка организация в гр. Чирпан.

Организацията е поддържала връзка с бившата николапетковистка от гр. Стара Загора - Калина Димитрова Славова, която дава следните показания.

През есента на 1948 година е била привлечена в нелегална, николапетковистка организация от лицето Господин ~~Илиев~~ Господинов, от гр. Ст. Загора, бивш член на градското ръководство на ИМС-Сърбински. Той ѝ е казал, че съществува нелегална николапетковистка организация в цялата страна. Той бил областен организатор, като в областното ръководство на организацията в Ст. Загора влизали Момчо Илиев и Стеян п. Игнатов. През пролетта на 1949 година, Господинов е бил въдворен в ТВО и организацията започнала да му събира помощи, които му били изпращани чрез Калина Димитрова. През м. август същата година, Господинов и съобщил да не му изпраща, вече помощи, а да ги изпраща в домовете на Иван Георгиев Минков, бивш домакин на III на БЗМС-Е. Петков. Димитрова занесла лично събраните продукти и пари в семейството на Минков, който вече бил освободен и се запознала с него. След няколко посещения Минков и

Строго поверително.

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М
ПОМОШНИК МИНИСТЪР МВР ЗА ДС

.....
/Ив. Райков/
София, _____ 1950 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: състоянието на агентурно-оперативната работа на групата, работеща по линия на Н. Петковисти, с предложение за подобрене на същата от Началник отделение "А" при I отделение.

Другарю Помощник Министре,

Отпочналата сериозна активизация в началото на тази година, по линия на бившите членове на БЗНС-Н. Петков и ЗМС-Сърбински, продължи и се усили много в последно време, като на редица места премина към остри форми на вражеска дейност - Чирпан, Ямбол, Вазарджик, Враца и др..

По инициативата на заграничните централи на Комитета "Свободна и Независима България" се правят опити да се създаде и разгори тъй нареченото "Съпротивително движение в страната". За тази цел се използват преквърлянето на курьери, разпространяване на печатни материали, емисиите на чуждите радио-станции и всевъзможни други начини.

В резултат на всичко това бившите Н. Петковисти, чувствувайки се, като база на най-лесно организиране на нелегална борба, станаха изходна база за нелегална дейност на врага. На редица места в страната бяха разкрити създадени нелегални групи и организации в които се говори за ръководящ център, установени бяха също така местни ръководства. Видно е от всичките данни, с които разполага отдела, че съществува вътре в страната ръководство, или център, до който все още не сме се добрали.

За засилване на нелегалната дейност в оред Н. Петковистите и в оред ЗМС-Сърбински говорят и увеличението в много кратък срок на разработките. Така:

Към I дни т.г. при групата разработките са:

Из архивите

Активни разработки	2
Предварителни разработки	1
Отчетно Наблюдателни доснета...	33
Контролни разработки	6

Към 1 септември т.г.при групата разработките са:

Активни разработки	10
Предварителни разработки	7
О.Н.Д.....	34
Контролни разработки	25
Контролни О.Н.Д.....	31

В окръжните управления

Към 1 юни т.г.е имало

Активни разработки	45
Предварителни разработки	35
О.Н.Д.....	413

Към 1 септ.т.г.имаме

Активни разработки	77
Предварителни разработки	89
О.Н.Д.	495

Редица разработки в окръзите през това време бяха реализирани.

От горното е видно, че работата в групата и в окръзите в последните два месеца се разрастваша особено много. Помощта, която групата дава на окръзите е била много малка и се изразява предимно в писане писма и даване писмени нареждания. Отиването в окръзите беше недостатъчно, а в някои от тях въобще не е отивано и оказвано помощ на място.

В резултат на слабото ръководство в редица окръзи се допуснаха грешки и провали, които доведоха до минаване на обекти по разработка в нелегалност и провеждане от тях на бандитска дейност. От друга страна поради недостатъчната помощ на място окръзите не обръщаха внимание на известни сигнали и де дойде до бандитски прояви, като тази в с.Акънджиево, пазарджишко. Допуснаха се неудачни вербовки все в резултат на недостатъчната помощ от страна на отдел

I-ви по линия на Н.Петковисти.

Оперативния състав в групата, работеща по линия на Н.Петковисти, макар, че бе избран през м.юли от най-добрите оперативни работници в отдела и макар, че работеше извънредно много, не бе в състояние да се справи с задачите, които стоят пред него, поради малкия му числен състав.

В настоящия момент групата по Н.Петковисти се състои от:

- 1 групов началник
- 6 оперативни работници

Имайки предвид нарастналата активност на Н.Петковистите през тази година, че в сред бившите Н.Петковисти врага намери най-удобните за него елементи за водене на организирана вражеска и подривна дейност срещу народната власт, необходимо е за парирание и разбиване на вражеската дейност, провеждана от Н.Петковистите да се проведат следните мероприятия:

1. Да се образуват две групи, които да работят по линия на Н.Петковистите, ръководени от инспектор. В помощ да им се даде една машинописка, за да отделият повече време за оперативна работа.

Щата да бъде:

Инспектор	1
Групови началници ...	2
разузнавачи	12
машинописка	1

по следната разстановка:

Инспектор ръководи преко двама групови началници, отчети се направо на началник отделение и отговаря преко работата по линия на Н. Петковисти - Пловдив.

Групов началник ръководи групата, която ще се занимава с бившите членове на ръководствата на БЗНС-Н.Петков и отговаря за южна България.

1. Разузнавач Ще разработва бившето ИП на БЗНС-Н.Петков и ще отговаря за окръг Ст. Загора. Ще разработва също така и служителите от редакцията на " Н. Зем. знаме".

2. Разузнавач Ще разработва бившия У.С. на БЗНС-Н.Петков и ще отговаря за окръг Плевдив.
3. Разузнавач Ще разработва бившия ВСС на БЗНС-Н.Петков и ще отговаря за окръг Хасково.
4. Разузнавач Ще разработва парламентарната група на бившия БЗНС-Н.Петков и ще отговаря за окръг Бургас
5. Разузнавач Ще разработва всички бивши гичевистки лидери и разработките там и ще отговаря за окръзите софийски и блягоевградски.
6. Разузнавач Ще разработва юридическата и лекарска секция при БЗНС-Н.Петков и ще отговаря за окръг Ямбол.
- Групов началник Ще отговаря по групата, работеща по бившите земсисти-сърбински и отговаря за северна България.
1. Разузнавач Ще разработва бившето III на ЗМС-Сърбински и ще отговаря за окръг Г.Вряховица и Градски отдел - София.
2. Разузнавач Ще разработва УС на ЗМС-Сърбински и ще отговаря за окръг - Коларовград.
3. Разузнавач Ще разработва ръководствата на бившия академичен съюз на ЗМС-Сърбиноки и ще отговаря за окръг Плевен.
4. Разузнавач Ще разработва Взаимопомощната организация към ЗМС-Сърбински

и ще отговаря за окръдите Враца и Видин.

5. Разузнавач Ще работи по разработките по линия на ЗМС-Сърбински, които възникват, тъй като се указва, че на много места нелегална дейност провеждат неизвестни до сега земсисти не били в никакво ръководство. Ще отговаря за окръг - Сталин.

6. Разузнавач Ще работи по изпратените в ТВО и затвори бивши Н.Петковисти и ЗМС-систи, тъй като напоследък се вижда, че същите подържат здрави връзки с тези, които са навън. Работата му ще бъде главно координиране работата с О.Р., работещ по ВЗ и разработване връзките извън ТВО и Затвори. Ще отговаря за окръг Русе.

Машинописка 1 със задача да извършва писмената работа на групата.

Машинописка 1
Общо16 души.

Горното ПРЕДЛАГАМ за утвърждение.

София, 8. IX. 1950 година.

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "А":

Вл. Тодоров
/Вл. Тодоров/

О Д О Б Р Я В А М
ЗАМЕСТИНИК ДИРЕКТОР ЗА ДС

.....
/Г. Костов/
София, _____ 1950 год.

С Ъ Г Л А С Е Н
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ ДДС

.....
/Б. Думков/
София, _____ 1950 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ЗА ИЗСЪЛЕНИ ВИДНИ Н.ПЕТКОВИСТИ от
СОФИЯ.

1/ АСЕН АЛЕКСАНДРОВ СТАМБОЛИЙСКИ-Бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петко и административен секретар на същия.Понастоящем изселен в с.Славовица Пазарджикско.

2/ ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ ИЛЧОВ-Бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков,понастоящем се намира в родното си село Априлци,Пазарджикско.

3/ ХРИСТО СТОЯНОВ НИКОЛОВ-Бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков.Понастоящем се намира в чифлика си в Коларовград.

4/ СТЕФАН ИВАНОВ ДАСКАЛОВ-бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков.Понастоящем се намира в София.

5/ НЕВЕНА РАЙКОВА ДАСКАЛОВА-бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков,понастоящем се намира в София.

6/ ЕФТИМ АНАСТАСОВ АРСОВ-бивш член на ПП на ЗМС-Сърбински и организационен секретар на същият,понастоящем се намира в София.

7/ ДОРА ИВАНОВА КОЕВА-Бивш член на ПП на БЗНС и народна представителка от парламентарната група на БЗНС-Н.Петков,понастоящем се намира в родното си село ПАЗАРДЖИШКО.

8/ ИВАН РАНГЕЛОВ ПЕШЕВ-Бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков,касиер на ПП и народен представител от парламентарната група на същия.Понастоящем се намира в с.Мало Конаре ,Пловдивско.

9/ АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ТИШЕВИШКИ-Бивш член на ПП на БЗНС-Н.Петков и депутат от ВНС.Понастоящем се намира в родното си село Добролево, Оряховски.

10/ СВЕТЛА РАЙКОВА ДАСКАЛОВА-Бивш депутат от ВНС от парламентарната група на БЗНС-Н.Петков.Понастоящем се намира в София.

11/ НИКОЛА КОВАЧЕВ-Бивш народен представител от ВНС и редактор на "Народно Земед.Знаме".Понастоящем се намира в *Жива*

12/ ЦВЕТАН НИКОЛОВ МАКСИМОВ-Бивш депутат от ВНС.Понастоящем се намира в с.Брусарци, Ломско.

13/ МЛАДЕН ГОЛЕМАНСКИ-Бивш депутат от ВНС.Понастоящем се намира в гр.Видин.

14/ АСЕН ПАЯНТОВ-Бивш депутат от ВНС-Понастоящем се намира в Силистра.

15/ ЕЛИСАВЕТА ПОП АНГОНОВА-Бивш депутат от ВНС.Понастоящем се намира в гр.Габрово.

16/ МАРИН ЛИЧЕВ ТОДОРОВ-Бивш депутат от ВНС.Понастоящем живу в гр.Плевен.

17/ ИВАН АНДОНОВ ТЕКМЕНСКИ-Бивш депутат от ВНС.Понастоящем се намира в с.Койно,Кюстендилско.

18/ РАЙНА ЛАПАРДОВА-Бивш организатор при ПП на БЗНС-Н.Петков и в ръководството на женската сещия на Н.Петков.Изселена в Карлов

19/ Д-Р ЕМИЛ КРАЕВ НИКОЛОВ-Бивш член на ВСС-при БЗНС-Н.Петко личен приятел на Н.Петков.Понастоящем е изселен в Оряхово.

20/ ДОБРИ КОЛЕВ ТАФРЕВСКИ-Виден Гичевидт.Изселен в родното си село Микре,Ловченско.

21/ ВЕЛИН ГЕОРГИЕВ МАРКОВ-Бивш чл.на околийското градско настоятелство на БЗНС Н.Петков в София.Понастоящем е изселен в гр. Враца.

22/

СОФИЯ 13 IX 1950 год.

УТВЪРЖДАВАМ
ЗАМЕСТНИК ДИРЕКТОР Д.Д.С.

.....
Н/Г. Костов /
..... 1950 год.
с о б о р а

88/ 22
КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

О П Е Р А Т И В Е Н П Л А Н

За подобрене работата по ВЗНС/Н.Петков/в затвора гр.Търново, за времето от 1.XI.до 31.XII.1950год.на зав.служба В.З.при Окръжно управление Д.С.-Горна Оряховица.

От получените агентурни донесения и от официални наблюдения на близките Н.Петковски в затвора-Търново в последно време се забелязва голямо раздвижване сред същите.Дейността им се изразява в събиране бна отделни групи,в редаща вражески изказвания,събиране и беседване с останалите затворници,в изказване да не изпълняват плановете по обектите на които работят и други такива по които можем да заключим,че развиват някакъв вид вражеска дейност /организирана/.

От свикванията които правят с свои близки,те се окуражават.При връщане сред останалите затворници пускат най различни слухове,като с това повдигат духа на останалите.

От направената проверка в затвора-Търново се установи,че там се намират общо 49 затворника Н.Петковски и членове на З.М.С./Сърбински/.Между тях се намират някои от лидерите им.

За подобрене работата сред близките Н.Петковски в затвора-Търново предвиждам следните агентурно оперативни мероприятия:

Откриване на нови активни разработки.

1.Активна разработка "Ганстери"

Ще бъде открита групова акт. аг.р-ка"Ганстери" на лицата Николай Петров Гацов от с.Драганово Г.Оряховско,председател на нелегалното окоп,настелство на ВЗНС/Н.П./в с.Драганово;Костадин Николов Чолаков от с.Драганово Г.Оряховско,секретар и културно просветник на организацията;Атанас Маринов Маринов от с.Драганово Г.Оряховско-касир и Методи Василев Войдживев от с.Нижки Г.Оряховско,школийски организатор за Търновски околия.

Лицата се намират в затвора-Търново с неокончателни присъди,където имат крайно лошо вражеско държание.

По време на реализацията и воденото дознание са останали неразкрити връзки с други околии.

Срок за откриването-15.XI.1950год.

Отг.Стефан Хр.Стефанов

Из архивите

809
23

2. Лична активна агентурна разработка " Дитко "

Ще бъде открита лична активна агентурна разработка на лицето Георги Кръстев Димев от с. Дебелт-Бургаско, член на В. В. С. и народен представител от БЗНС/Н. П. /. Намира се в затвора Търново за правене опит да мине нелегално границата.

Срок-16. XI. 1950 год.

Отг. Стефан Хр. Стефанов

3. Лична активна агентурна разработка " Памит "

Ще бъде открита лична активна агентурна разработка на лицето Райко Радков Иванов от с. Виноград Г. Оряховско, член на БЗНС/Н. П. / влизал в В. В. С. и окол. н-во Г. Оряховица. Осъден е за вражеска агитация. В затвора има крайно лошо държане.

Срок-19. XI. 1950 год.

Отг. Стефан Хр. Стефанов

4. Лична активна агентурна разработка " Явор "

Ще бъде открита лична активна агентурна разработка на лицето Васил Димов Стайков от с. Церова Курня-Г. Оряховско, активен член на БЗНС/Н. П. /, организатор на нелегална Н. Петковистка организация, а самия той е бил 6 месеца в нелегалност. Осъден е на доживотен затвор. Има вражеска държане.

Срок-13. XII. 1950 год.

Отг. Стефан Хр. Стефанов

Така изготвения план за подобряване работата сред Н. Петковистите в затвора-Търново Ви представям за утвърждение.

Удобрил:

Н-к отделение ДСС. *[Signature]*
/Иванов /

Съставил: О. Р. Ст. Хр. Стефанов

Съгласен Н-к група:

[Signature]
/Д. Геров /

М.В.Р. ИЯ
ДИРЕКЦИЯ
ПЪРВО ВНА СЛУЖБОСТ
№ Д-1 13811
30.8.19 1947

96

Строго в съответствие с

Г. ДИРЕКЦИЯ ЗА ГРАЖДАНСКА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Получено на 1.11.1947

Вр. № 9795 Делб. №

Гр. Кладово

КРДОПБГДРСЪНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДРСЪНА

От встъпване в последици в ДДС агентурни и следствени материали е видно, че почти всички ръководители на ВЗНС-Н.П. и ЗНС-Сърбишки бивши членове на ИП, УС, ВОО и парламентарната група са се включили активно в нелегална дейност, дават инструкции и въдържават за нелегална работа и неколкократно и реакционните елементи по места.

До 5.XI.т.г. отчетните активни разработки на всички ръководни неколкократно и горепосочените категории, неразработвани до сега. Изготвяте програмни планове на агентурно-оперативни мероприятия и ги изпратете за санкции в отдел I-ви ДДС.

Разработките не се взят на командир при отдел I-ви.

Получено в 16 екземпляра.

/Р.О./

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ ДДС

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ ДДС

/Г. Дунков/

/В. Садоров/

Из архивите

СТРОГО-ПОВЕРТЕЛНО!

КРДОПБГДСРСЪНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСЪНА

71 154

Ст. Митев

12 10 10

С П Р А В К А

ОТНОСНО: следствието на николапетковистите.

От резултатите на досега воденото следствие на николапетковистите се установява, че те са отпочнали подривна дейност против народната власт още веднага след 9 септември 1944 година. Тази дейност е добила ясно определена цели линия след идването на Г.М.Димитров в страната, който веднага е дал указания за съпротивление на комунистическата партия. След разобличаването му и снемането му от поста главен секретар на земеделския съюз, той известно време е смятал, че Никола Петков може да не устои на възприетия курс за борба против комунистическата партия. За да се предотврати това, той към края на м.март 1945 година извикал при себе си Владимир Вампирски и му възложил задачата да създаде едно нелегално ръководство, като задачите на ръководството формулирал така: 1. Да се организира давление върху Никола Петков за продължаване на линията за борба против комунистическата партия; 2. Ако това не даде резултати да се предизвика свикване на съюзните институти - Управителен съвет и Върховния съюзен съвет и се наложи избиране на ново ПП, което да продължи тази линия; 3. Ако и това не се осъществи ръководството да отпочне организиране на нелегална дейност. Г.М.Димитров и Вампирски се оточнили върху състава на ръководството, като се спряли на следните лица: Владимир Вампирски, Серги Златанов, Никодим Попов, Георги Трайков и Ефтим Ярезов. На тези лица Гемето и Вампирски се спряли като на вярни техни хора и същевременно не много проявени като врагове на комунистическата партия.

В началото на м.април 1945 година Вампирски събрал на заседание горните без Георги Трайков, който тогава не бил в София и им поставил задачите. В изпълнение на тези задачи, те започнали да подработват разни делтели идващи от провинцията и ги пращат при Никола Петков да настояват за непримирима борба против комунистическата партия. Също така водели разговори с членове на ПП, като излагали пред тях позициите, които трябва да от-

72 2. 155

стоява съюза. По такъв начин те осъществявали натиска върху Никола Петков и III. Друга дейност освен организиран натиск върху Никола Петков и III, ръководството не е развило, понеже наскоро след това Вампирски е бил арестуван, а малко след него и Ефтим Арсов. След освобождаването им от ареста те не са възобновили дейността си, понеже Никола Петков вече бил минал в опозиция и те счели, че задачите на ръководството са изчерпани.

През м. октомври 1945 година е било създадено друго нелегално ръководство в състав: Никола Петков, Асен Павлов, Борис Бумбаров, Ангел Держански, Петър Коев, Иван Костов, Рангел Даскалов, Асен Стамболиски, Михаил Ташков, Димитър Стоянов и Димитър Ц. Иванов. Ръководството е било създадено по инициатива на Никола Петков, разпределението на дейността е вървяло по три линии: политически сектор, военен сектор и саботажно-диверсионен. Каква дейност е развита от отделните членове на това ръководство, следствието още не е установило. Само Петър Коев признава, че като член на това ръководство е поддържал връзки с военно-фашистката организация "Неутрален офицер", която са смятали да използват за разширяване на влиянието си в армията и в случай на насилствено събаряне на властта. Помежду-си са пазели конспирация и не са говорили кои какво върши. На заседанията са разглеждали някои принципи въпроси, като приемането на Димитър Гичев, взимане становище по московското споразумение за България, взимане решение за организиране нелегална дейност в случай, че съюза бъде разтурен и др. Освен това, някои от членовете на ръководството са събирали сведения от разузнавателен характер, които са предавали на Н. Петков.

В своята антинародна, престъпна дейност николапетковистите са действували в съюз и с други вражески формирования. Към края на 1944 година на един прием в Владо Георгиев - баджанак на Кимон Георгиев се е състояла среща между Гемето, Никола Петков, Кимон Георгиев и Дамян Велчев. На тази среща постигнали споразумение за съвместна дейност против комунистическата партия. Разбрали се земеделския съюз да започне политическа подготовка на масите с оглед завземане изцяло на властта и ликвидиране на комунистическата партия, а "Звено" и главно Дамян Велчев да подготви войската за намеса в решителния момент. Връзките между звенари и петковисти са били поддържани от Никола Петков с Кимон Георгиев и Васил Бруков и Борис Бумбаров с ~~Васил Харизанов~~. Най-характерен момент от съвместната им дейност е опита да пре-

73 - 156

дизвикат правителствена криза през 1945 година. Плана тогава е бил след подаване на оставките от земеделските министри, Чешмеджиев и Петко Стоянов, да подадат оставки Станчо Чолаков, а след него и Дамян Велчев. При това положение Кимон Георгиев трябвало да поднесе оставката на целия кабинет и при съставянето на новото правителство да се отнемат някои ключови министерства от комунистическата партия. Това не се е осъществило, понеже в последния момент Кимон Георгиев се изплашил, че комунистическата партия може да прибегне до крайни мерки, не позволил на Станчо Чолаков да си даде оставката и предотвратил министерската криза.

По време на изборите за ВНС звенарите са подкрепили николапетковистите, като са дали директива на своите членове да гласуват за опозицията. Подследствения Христо Малинов - бивш депутат от ВНС от гр. Сталин признава, че такава директива е получил лично той от Станчо Чолаков.

Освен със звенарите николапетковистите установили връзки и с антиправителствената организация на Трайчо Костов. Това станало по указание на американците. Връзката била осъществена през м. септември 1945 година. Подържала се е от Асен Павлов с Трайчо Костов, Борис Бумбаров с Рачо Ангелов и Ангел Держански с Антон Югов. Било постигнато споразумение за съвместна дейност против народната власт, с крайна цел: завземането на властта, откъсването на страната от Съветския съюз и промяна на вътрешната политика с тенденция за реставриране на стария режим. Плана бил при изборите за ВНС да се даде възможност на опозицията да вземе повече места в парламента и заедно с привържениците на Трайчо Костов да издигнат кандидатурата му за министър председател и да го наложат за такъв. В случай на съпротива от страна на др. Димитров да се използва Дамян Велчев с когото е било реакционното офицерство и военнофашистката организация "Неутрален офицер" за подяване на съпротивлението. В плана е бил посветен, чрез В. Юрков и Кимон Георгиев, които е бил в течение на връзките на опозицията с трайчокостовата организация. Този план не се осъществил, понеже изборите за ВНС ги заварили разстроени: Дамян Велчев бил разобличен, а военнофашистките организации "В. Съюз" и "Неутрален офицер" били разкрити. Плана останал в сила в бъдещите избори, без да се има предвид подкрепата на реакционното офицерство, като се разчитало на намеса на чужденците при едни нови избори.

74 154
4.-

Освен тези връзки, Никола Петков е подържал отделно връзка с Кирил Славов чрез Атанас Лерински. Кирил Славов освен парите от английското разузнаване, които изпращал на Петков му съобщавал някои сведения, отнасящи се за земеделския съюз и предадени от Трайчо Костов. Лерински признава, че от Никола Петков и Асен Павлов знаел, че в антиправителствената организация на Тр. Костов влизали: Антон Югов, Добри Терпешев, Райко Дамянов, Цола Драгойчева, бившите генерали Иван Киннов, Боян Българанов, Петър Вранчев и генерал Борис Копчев, а също така и Лев Главинчев и Пецо Трайков.

След разтурянето на опозиционния земеделски съюз за ръководство на нелегалната дейност останали Асен Павлов, Борис Бумбаров и Асен Стамболински. Същите определили и резервно ръководство, което да продължи нелегалната дейност в случай, че те бъдат арестувани със следният състав: Никола Жеков и Иван Минков – бивши домакини на съюза и Васил Машев и Ангел Тишевишки – младежки дейтели. Дейността на това ръководство още не е установена.

По настоящата нелегална дейност на николапетковистите се установява, че през 1948 година са пристъпили към изграждане на нелегална организация в цялата страна.

Организацията си е поставила за задача изграждане на малки, но здрави конспиративни групи в състав от 3-5 човека във всяко населено място, които да обединят около себе си всички николапетковисти, да подържат духа им разпространявайки вражеска пропаганда да се въоръжават и подготвят за решителния момент – чужда интервенция. Между другото е провеждана широка помощна дейност, като събирането на помощи е служило за проверка на здравината на членовете на разтурения опозиционен земеделски съюз и готовността им да участвуват в нелегалната дейност. Цялата тази дейност е направлявана от нелегално ръководство, състава на което не е още окончателно установен, но от до сега придобитите данни по следствието, като негови членове се очертават следните лица: Асен Стамболински, Светла Даскалова, Ефтим Арсов, Васил Машев, Йордан Керезов, Д-р Кирил Рангачев и Васил Добрев.

Особенно активна дейност в това ръководство е развила Светла Даскалова. В нейния дом са идвали бивши дейтели на съюза от цялата страна, на които тя е давала директиви за дейност.

Централното ръководство е подържало връзки със задграничния геметовски център в Париж посредством тъщата на Гемето

75 158
5.-

- Анастасия Стойчева, чрез американската легация и от Светла Даскалова посредством племенницата на Асен Стамболински - Алина Бояджиева, която кореспондира с Ценко Барев.

От показанията на подследствения Васил Машев се вижда, че нелегалното ръководство е издавало позив и окръжно през 1949 година. Също така е било писано някакво изложение до ООН, което е било четено и по радио Лондон.

Цялостната дейност на ръководството до сега не е още изяснена.

От досегашните резултати на следствието най-добре е изяснена дейността на нелегалната организация в старозагорско. На първо място там се очертава областно ръководство на старите николапетковисти в състав: Момчо Илиев, Стоян п. Игнатов, Д-р Стефан Димитров и Руси Неделков. Дейността на това ръководство още не е установена. Там още през средата на 1948 година е започнало изграждане на дълбоко законспирирана, нелегална, николапетковистка организация с център Стара Загора и отговорници във всички околии на окръга. Инструкции за отпочване на нелегална дейност в старозагорско е получил Нейчо Тончев - бивш член на областното ръководство на ЗМС през м. юли 1948 година в Пловдив от бившия член на ВСС - Никола Гърнев.

По инициатива на Нейчо Тончев в Стара Загора е било образувано областно ръководство в състав: Нейчо Тончев, Вълчо Русев, Христо Пенчев, Запрян Ангелов - всички бивши ръководни дейци на ЗМС/Сърбински/ и Колю Нанев - представител на старите николапетковисти. Ръководството е поставило основна цел на организацията, а именно да подпомогне с оръжие, чужда интервенция в страната и завземане на властта. Били са определени за отговорници по околии следните лица: Михаил Златев - Нова Загора, Запрян Ангелов и Димитър Арабаджиев - Чирпан, Христо Пенчев - Казанлък и Петър Митев - Хасково. Към това ръководство към края на 1948 година бил привлечен и Желю Динев. Връзка със София са подържали Желю Динев и Вълчо Русев. Първият е ходил при Светла Даскалова, а двамата заедно са ходили при Васил Машев. Окръжното ръководство е установило връзки и с гр. Ямбол посредством Желю Динев с Димитър п. Игнатов.

Така създаденото ръководство е развило следната дейност: още веднага - втората половина на 1948 година Нейчо Тончев дава инструкции на Михаил Златев, на Иван Белев и Анастасия Белева за изграждане на околинско ръководство за нелегална дейност в Нова Загора. В резултат на това нареждане в края на годината в но-

766.-459

возагорско е било образувано околинско ръководство в състав: Димитър Баръмов, Михаил Златев, Сия Карачанева, Колю Дочев и Иван Белев – всички бивши опозиционни ръководители от околински мащаб. В около 30 села на околията са изградени нелегални, николапетковистки групи, които са развили огромна помощна дейност. Пристъпили са и към въоръжаване на членове.

Почти е изяснен състава на областното нелегално ръководство в гр. Пловдив. От показанията на подследствения Васил Машев се вижда, че в пловдивско съществува добре изградена и многобройна нелегална организация, която има ръководство в Пловдив, на следствието до сега са известни следните ръководни фигури: Васил Чинин, Иван Башев, Трифон Мирчев, Атанас Трифонов и Михаил Марков. Дейността на това ръководство още не е изяснена. От показанията на Ефтим Арсов се вижда, че Васил Чинин е идвал при Светла Даскалова, а Машев признава, че връзката между Светла Даскалова и Пловдив е поддържана от Панайот Панайотов – студент в София.

Освен посочената до сега дейност на организацията установено е съществуването на групи и дейност на лица по някои места в страната както следва:

За града София определени и работили за изграждане на нелегални групи лицата: Васил Димитров, Георги Беловски и Борис Деянов, и тримата бивши активни земсисти. Същите са поддържали прека връзка със Светла Даскалова.

В софийските села: от показанията на подследствения Васил Машев се вижда, че има изградена нелегална организация, но състава и още не е установен. Известен е един от ръководителите и – Йордан Славков от с. Драгалевци, бивш кандидат за депутат.

В Самоковска околия: – изградени нелегални групи и ръководители: Ангел Идин, бивш председател на околинското ръководство и Георги Яров. Те от своя страна установили връзка с нелегална организация в Марешко, която разполагала с оръжие и скривалище.

В Ботевградска околия: – изградена нелегална организация с ръководители Лазар Лалов и Кръстю Стоянов.

В Димитровска и Брезнишка околии: – изградени нелегални групи с отговорници: Александър Милачков – бивш секретар на околинското ръководство и Георги Рангелов. Двамата са поддържали връзки със Светла Даскалова.

В Белослатинска околия: – изградени нелегални групи с отговорник Камен Трифонов. Същия е поддържал връзка с Ефтим Ар-

77 ~~160~~
7.-

сов.

В София съществува и студентска група с отговорник някой си Петко от с.Брегаре, още неустановен. Същия е подържал връзки със Светла Даскалова.

Напоследък е разкрита и нелегална, николапетковистка организация в гр.Сливен и околията, ръководена от околийския комитет в състав: Коста Дейков, Димитър Фърчанов, Атанас Пеев, Петър Йорданов и Васил Стойчев. Този комитет е успел да създаде връзки с 15 села от околията, в някои от тях има създадени групи. Напоследък няколко души от организацията са минали в нелегалност и заедно с други нелегални лица образували бандитска група, която не е развила дейността, освен това, че са убили един от членовете на бандата. Ръководството на организацията, бандата и голяма част от членския ѝ състав на организацията са арестувани. Връзки на организацията с централното ръководство не са установени, както и с ръководство в Ямбол.

12.XI.1950 г.

София НАЧАЛНИК ОТДЕЛ V11-МИ: *[Signature]*
/Н.Дворянов/

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за агентурно оперативната работа по линия
на н.петковисти и БЗНС за 1950 година.

Започналата активизация на н.петковистите и реакционните елементи прехкрили се в БЗНС към края на 1949 година особено много се засили и увеличи през 1950 година. В резултат на активизиране на агентурно оперативната работа се установи, че непосредствено след разтурването на опозиционния съюз някои от лидерите намиращи се на свобода отпочват изграждането на нелегална организация за борба против Народната власт и БКП. За ръководене и организиране на контра-революционната дейност н.петковистите образуват нелегален център, който при всякаква частична удър е бил попълван с нови членове. Създадената нелегална организация си е поставила за задача да обедини около себе си всички злостни н.петковисти да поддържа духа им чрез разпространяване вражеска пропаганда, по империалистическите радио-станции да се възржават и подготвят при чужда интервенция за въстание. За проверка и увеличаване на неорганизираните н.петковисти и други вражески елементи в конспиративна дейност първоначално са им поставени задачи за събиране на помощи на репресиранни и намиращи се зад граница н.петковисти.

Централното ръководство е подържало и подържа връзки с окръжните ръководства в Ст.Загора и Пловдив и с много отделни активни н.петковисти дейтели в другите окръзи - Врачански, Софийски, Благоевградски, Ямболски, Хасковски, Бургаски и други на които са давали указания за работа. Редица агентурни сигнали по водените агентурни разработки "Лисинмановци", "Вълци", "Предатели" + Коларовград, "Иокър", "Власи", "Оса" - Враца, "Гларуск" - Бургас и др., говорят за съществуването на няколко центъра намиращи се в София.

Централното ръководство подържа връзка и се ръководи от Геметовския комитет "Свободна и независима България". Връзките със същия установява чрез легациите на ипериалистическите държави у нас; чрез официалната кореспонденция с кодове и уговорки използване на вражески лица заминаващи и пристигащи там; и чрез специално изпратени куриери. Установено е, че геметовския подкомитет в Цариград, който за сега развива най активна дейност от всички зад гранични подкомитети редовно продължава да изпраща куриери на наша територия с различни задачи организационни, шпионски и други.

*по данните на БЗНС и др. организации
с помощта на репресираните и
свободните петковисти*

*М.ч
13 Вес
41 УС.
42 М.ч
4 М.ч
М.ч*

*Зам
УС - 11
М.ч - 4*

Из архивите

217

- 2 -

При провеждане на котра-революционната подмолна дейност обектите от централното ръководство, а също така и по места в окръзите работят съвместно или се търсят от ~~об~~щците на буржоазните партии у нас - нац.либерали, социал демократи, БЗНС, анархисти, трийчо костовисти.

На много места членовете на БЗНС се свързват с бившите н.петковисти и вземат участие в изграждането на нелегални организации, събиране на помощи, съботират провеждането на правителствените мероприятия на село, а има случаи на подготовки на групи от страна на БЗНС за по одетри действия. Така например по разработка "Лисинмановци" в Пловдив, водена на група н.петковисти, които събират оръжие и се готвят за остри форми на борба с власта е засечен като участник в нелегалната организация председателя на окръжните ръководство на БЗНС - Пловдив - Григор Данданов.

В ДС - Пирдоп е заведена активна разработка "Коприва" на група членове на БЗНС, които са в процес на подготовка за преминаване в нелегалност, и водят борба срещу власта. *Самовол. б.*

През изминалата 1950 година бившите лидери на БЗНС - Ал.Оббов, Георги Драгнев и групата около тях - Добревски, Минчо Стойлов, Димитър Инкулов, Михаил Геновски и други открито продължиха борбата срещу ръководството на БЗНС углавявано от Г.Трайков. Използвайки широките връзки по места, те разлагат дружбите, разпространяват най различни зловердни слухове и настроиха селяните против изпълнението на правителствените мероприятия.

В резултат на усложнената международна обстановка и засилката се активност на бивши ръководни н.петковистки десци и десно реакционните елементи от БЗНС - Оббов, Драгнев и други, радиопропагандата на капиталистическите държави, а особено радио-предаването на геметовския комитет "Свободна и независима България" спомогнаха бързо да се създадат нелегални организации в цялата страна.

През отчетния период оперативния състав от отделението, чрез активизиране на агентурно оперативната работа и провеждане следствие на някои от обектите успя да проникне в дълбоко законспирираната нелегална н.петковистка организация което може да се счита като най голям успех през годината. В резултат на активизацията на обектите и на нашата работа разработките в сравнение с 1949 година се увеличиха 80 пъти като някои от тях бяха подготвени и реализирани - "Свраки", "Титовци", "Жълтия лют" и други. През годината 1950 отделението е реализирало 9 разработки с 15 обекта някои от които са изпратени в ТЗО, а други предадени на съдебните власти и осъдени.

в.
и окръжните

- 3 -

Извършените реалizations и предадените обекти на съдебните власти са поставени с активността на врага и ~~не~~ сумираните престъпления са далеч недостатъчни. Малкото реалizations се дължат най-вече на мудното и савно водене на активните разработки. Известни успехи имаме и при вербовки на нови агенти и прочистване на апарата от агент-предатели, дезинформатори и бандити.

Така например в началото на 1950 година отделението е разполагало с 46 с.с., а към 25 декември 1950 година е увеличена на 90 с.с.

Бяха извършени доста ценни вербовки по разработките "Обречените", "Център", "Подлец" и други.

Разработките при отделението в сравнение с 1949 година са се увеличили както следва:

Окислени и изобличени

Към 1.1.1950 год. Към 25.11.1950 години

Окръзи	р/ки	обекти	р/ки	обекти	З а б е л е ж к а
София отдели	8	13	43	197	
Гр. отдел	-	-	-	-	
Софийски	11	-	40	106	
Пловдивски	15	-	24	51	
Ст. Загорски	10	-	16	73	
Бургаски	11	-	12	42	
Хасковски	3	-	28	77	
Димитровски	-	-	11	58	
Благоевград	1	1	16	18	
В р а ц а	7	-	51	117	
Видински	4	-	11	27	
Плевенски	9	-	37	106	
Г. Орязковски	2	-	11	19	
Коларовградски	7	-	49	72	
Русенски	6	-	13	26	
Сталински	8	-	33	76	
Всичко:	111	13	393	1103	

От посочените по горе цифрови данни се вижда, че незаконната и петковистка организация в страната действат бързо. Насочването на нашето внимание помогна да влезем в дирите на десетки нови организации. Характерно е, че и петковистките организации бързо се разрастват - незаконната и петковистка организация в Сливен в рестоанке на кратък срок

1844

нарастна на над 80 души. Данните по водените разработки от Коларовград "Предатели", от ДС - Пловдив - "Дисинмановци", София - "Вълци" и други потвърждават това. В редица окръзи като Плевен, София, Сталин Русе, Хасково през годината се постъпили редица сигнали за наличието на нелегални организации по места. Окръжните управления, обаче не успяха да се доберат до по сериозни данни за същите. В Плевенския, където н.петковистите представляват почти една четвърт от бившия БЗНС - н.петков и все още имат заведени сериозни разработки.

Тук трябва да се отбележи, че за не навремениото разкриване на нелегалната организация и позволяването и да се разшири из цялата страна се дължи на слабата бдителност на отделы и службите по места и подценяване способностите за развиване на конспиративна дейност на бившите н.петковисти. Това с нищо неуправдано отношение продължи близо до оредата на 1950 година, и по характер представлява най големата слабост допусната в агентурно оперативната работа по линии през отчетния период.

През втората половина на 1950 година въпреки взетите мерки все още състоянието на работата по линии на н.петков и БЗНС не е задоволителна. Разработките се водят извънредно много бавни темпове, което дава възможност на нелегалните организации и групи бързо да се разширяват и вербоват все нови членове. Няма да се забравя непосредствено през изтеклата година оперативност и комбинативност по постъпващите агентурни и други материали. Типичен пример в това отношение е водената централизирана разработка

"Титовци", много сериозна разработка обектите и подържат връзка зад граница посредством курьери, понастоящем е в застои. Ценната агентура по същата "Драга" и "Светла" провалени и нова ползвача се с доверие пред обектите не е придобита. Подобно е и състоянието и по централизираната разработка "Обречените"; където все още не сме успели да вербоваме или внедрим агентура в оред самите обекти. Не се правят предложения за провеждане на по смели мероприятия за придобиване на агенти - вътрешници. Не винаги се използват цялостните възможности на наличната агентура по обектите на разработките. Всички тези слабости забавиха подготовката за реализация на разработките "Гадини", "Балзак", "Титовци", "Грандомани" и други.

Налично агентурно информационния апарат както в количествено така и в качествено отношение е все още недостатъчен и не е в състояние своевременно да разкрива и парира вражеските замисли на бившите членове на БЗНС - Н.Петков. Неможа да се обезпечи редовно ръководство и инструктаж и възпитание на агентурата, което доведе до масово предателство

Из архивите на ДС

20

- 5 +

на съдата. По характерни са слесните случаи:

Агент "Миранов" на връзка ДС - Браца, който по указания на Н. Петковистите в София отпочва изграждането на широка помощна организация събира помощи които изпраща на семействата на н. петковистките лидери без да уведоми службата.

Агент "Жорж" на връзка в ДС - Пловдив, взема инициативата и създава нелегална организация, печатът позири като уведомява службата и преписва своята дейност като актив на други обекти по разработката. Службата е имала известни сигнали от паралелна агентура за предателство на агента но не е взела мерки за проверката му и съвременното санкциониране.

Агент "Селяшки" при гр.отдел ДС - София, чрез умели комбинации разкрива двама агенти на службата. На единия от тях агент "Лажо" на връзка ДС - Коларовград, който си е оставил препис от донесенията, организира негласен обиск и иземва част от същите, а на втория "Максим Горки" на връзка ДС - Провадия провежда разпит в собствената си квартира, снен показания за проведената му вербовка, данните които съобщил в ДС и отнася същите на преставител на чужда държава за които се са отнасяли данните. Подобни са случаите с агентите "Бенковски" "Чала" и "Луна" на връзка ДС - Хасково, са се разконспирирали един пред друг и редовно са дезинформирали службата като предварително са уеднаквявали даваните донесения в службата. Също така и поради лошо ръководство и липса на проверка агентите "Илияна" ДС - Бургас и "Бенкова" - ДС - Гусе, които бяха заблудили окръжното управление за съществуването на нелегални организации, като след няколко месечна работа се установи, че в същност не съществува абсолютно никаква организация.

Все още не са взети енергични мерки както в София така и в страната за придобиване на нова качествена агентура за дълбоко внедряване средподмолната н. петковистка организация.

Активността на бившите н. петковисти, а така също и дейността на зад граничния геметовски под комитет "Свободна и независима България" в последно време се особено много засили. Почти в цялата страна са създадени контра-революционни групи и организации, които на известни места минават в откритата борба срещу Народната власт. Дейността на тези групи и организации се ръководи от централно ръководство и ръководства по места. По най различни пътища подържат връзки с зад граничното временно ръководство на геметовския ВЗНС, което се създаде в по-

1017-6

Следно време и издаде редица печатани материали съдържащи указания и програма за борба срещу Народната власт. Тези материали са разпространени по най различни пътища в страната. Каналите на проникване на тези материали са все още неизвестни. Борбата срещу и.петковистите все още не е настъпателна, а се изразява в провеждане на одбранителни мероприятия по отношение на провежданата от същите нелегална дейност.

Помоща която отделението е указвало по линията на БЗНС и И.петковистите на окръзите през изтеклата година е била не системна и крайно недостатъчна. В повечето случаи посещенията в окръзите за правени инцидентно без предварителен инструктаж от ръководството.

Състоянието на оперативния отчет през годината е лош, не всички разработки са картотеккрани и много от тях са неопределени. Отчетността при отделението е под всякаква критика. Липсва картотечка на всички лидери които представляват интерес на службата, което пречи извънредно много за следене движението и дейността на същите.

За подобряването на агентурно оперативната работа при отделението е необходимо;

1. Да се вземат мерки за придобиване на ценна крупна агентура изхождаща от средите на обектите и се подготви системно и добро ръководство на личния агентурно информационен апарат.

2. Да се подобри ежедневното ръководство на оперативните работници в отделението, като началник отделението и инспекторите ежедневно обстойно разглеждат работата на по един оперативен работник и му поставят конкретни задачи във връзка с разработките и придобиване на агентура.

3. Да се подобри отчетността при отделението като се образува самостоятелна картотечка на всички лидери и редовно се следи тяхното движение и дейност.

4. В най кратък срок да се подготвят за реализация всички разработки в София и провинцията за обекти на които разполагаме с данни, че развиват вражеска дейност и не подържат връзка с по-горе - стоящ център, а останалите за които имаме данни, че подържат връзка с по-горестоящо ръководство се водят с бързи темпове.

5. Да се превлекат наследствие, централно всички и.петковистки лидери, които се намират в лагерите и затвора и следствието на които по наша преценка следствието е недовършено.

26. XII - 1950 година.

СЪСТАВИЛ: НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕТО И. П. "

С о ф и я.

/Вл. Томосов

Строго поверително !

С П Р А В К А

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

188

1. В настоящия момент са задържани и подследствени 221 н. петковисти в цялата страна, от които: кулаци - 47, бивши буржоа - 18 бивши царски офицери - 9, представители на реакционната интелигенция - 38 и други - 109.
2. В показанията на арестуваните н.петковисти са засечени в н.петковистка дейност 903.
3. Разработвани и засечени в н.петковистка дейност в страната са 1886, от тях 156 поддържат връзка с петрове вътре в страната и 22 - с задгранични центрове.
4. От задържаните в момента н.петковисти са иззети 13 пушки, 32 бомби, 24 пистолети, 4 автомати, 2265 патрони за пушка, 636 патрони за автомат, 11 кгр. взрив, 60 капсули за взрив, 1 пишеша машина, един циклостил, 2 устава, 58 позиви, един щепел за позиви един радиопредавател и един радиоприемник. При ликвидиране на бандити са иззети 16 пистолети, 16 пушки, 4 автомати, над 2000 патрони, 20 бомби, 2 пишеша машини и 2 бинокла.
5. Кулаците в страната не са регистрирани. По данни на Гл. дирекция на статистиката в страната е имало 69.450 стопанства с над 100 декара земя - 8% от стопанствата в страната. В Добруджа е имало 1249 стопанства с повече от 300 декара земя.

С о ф и я

20 март 1951 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

51

Строго поверително!

1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ!

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ - ДС-МВР

.....
/ Б.Думков /
.....1951 год.

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

За агентурно-оперативната работа на
отделение "НП и ВЗНС" за времето от
1 януари до 28 февруари 1951 год.

През отчетното двумесечие нелегалните н.петковски организации в страната - Хасково, Пловдив, Ст. Загора, Враца, Плевен и др. продължиха активизацията на своята вражеска дейност, укришиха и развихриха влиянието си, възвличайки нови хора в нелегалните организации.

Реакционните елементи отпаднали от ВЗНС и такива намерили прикритие в дружбите по места участват в нелегалните н.петковските организации - Плевенско, Софийско, Пловдивско и др. Имаме сигнали за навлизани бивши н.петковисти в дружбите в хасковски окръг, което не е установено дали е по инструкция на гететовските центрове и централи. III на ВЗНС се стреми да прочисти дружбите от вражески елементи за да ги включи по-активно в мероприятията на властта, но в това отношение резултатите са все още неудоволителни. Отношенията между Георги Трайков и П. Каменов в последно време са наново изострени, тъй като Трайков подменя състава на окръжното бюро на ВЗНС в Враца.

През отчетния период усилията на отделението бяха насочени за подготовка на реализации по линия на "НП" в страната. Реализирани бяха разработки с остра вражеска дейност - Пловдив-Хасково р/ка "ЯЗВА", Софийски окръг "ВЪЛЦИ" и др.

Въпреки ориентацията и стремежа да се вербова ценна и качествена агентура, около очерталите се нелегални центрове, все още се вербова периферийна агентура с ограничени възможности за работа.

Отделението не съумя да обезпечи в по голямата си част трайно, системно политическо възпитание и ръководство на агентурата.

Из архивите

224

I. ПО АГЕНТУРНО-ИНФОРМАЦИОННИЯ АПАРАТ.

A. По проверка на агентурно-информационния апарат.

В началото на м. ноември по линия на "НП" са работили общо 41 агенти и информатори. По-голямата част от които не са били проверени. През изтеклото време до днешната дата са извършени проверки на 39 агента и информатора. В процеса на проверката се установи, че голяма част от действителния агентурно-информационния апарат по линията е искрен в работата си с ДС и има възможности за работа.

Установени бяха като предатели и бяха взети на разработка 5 агенти - "КАЛИН", "ВАНЧО", "ВИТВИНОВ", "КРИСТА" и "ПЕТКОВ". Причините за предателството са най-различни, основата си остава не добър подбор на кандидатите за агенти и недостатъчното ръководство и политическо възпитание на същата.

При проверката се установи, че 2-ма агента - "ГОГО" и "ДАСКАЛА" нямат възможности за работа и са се разконсперирани, поради което бяха изключени от агентурно-информационния апарат.

От ноември до момента са вербовани общо 31 нови агенти, от които 2-ма веднага бяха предадени на ползуване от окръзите.

В момента по линията работят агента и информатора.

През януари и февруари т.г. са вербовани агента и инф.

От наличната агентура след извършената проверка на същата може да се разчита, която е удобна за внедряване в нелегални организации и нелегални центрове, както и за поставяне в нелегално положение и някой от тях прехвърляни зад граница и внедряване в гетовски централи, агентите: "ЕВГЕНИ", "ИВАЙЛО", "СТРЕЛЕЦ", "ДИМ ТРИНА", "ОДРИНСКИ", "НЕКТАР", "Т. ГРЕНА" и "БАЛАБАНОВ".

Удобни за минаване в нелегалност и по късно изпращането им зад граница са: "ИВАЙЛО", "ЕВГЕНИ" и "СТРЕЛЕЦ".

Проверката на агентурата показва, че от края на годината до сега са отбелязвани редица случаи на разконсперирване на нововербовани агенти, които веднага след вербовките уведомяват обектите, че са били вербовани. Такива са случаите с агентите: "ПЕТКОВ", "ВАНЧО", "БОРОВЕЦ", "ДАСКАЛА" и др. Това се обяснява до голяма степен с силното идейно-политическо влияние на обектите върху агентите, което ние в процеса на вербовката не успяваме да неутрализираме. Предателството на агентурата се явява в резултат също така и на не доброто системно ръководство и политическо възпитание. От друга страна усилящата се психоза за нова световна война, която според тях ще бъде спечелена от империалистите, и невъзможността да вземем сурови репресивни мерки спрямо предателската агентура.

Също по линия на ВЗНС бе извършена проверка на агентурния апарат в резултат на която се установи че в по голямата си част същата работи лоялно с органите на ДС. Установено бе, че агент "АНДРЕ" и "САМОКОВСКИ" не съобщават по съществените данни които научават. Направено им бе предприждание и взети мерки за укрепването им, които даде задоволителни резултати. За сега нямаме данни от които да се вижда, че имаме предателска агентура по линия на ВЗНС.

От наличните 31 агенти могат да се окачестват като верни, предани и с по-големи възможности за работа - "ДИП", "ВЪЛОМОРСКИ", "ВЕНАМИН", "ПЪРВОМАЙСКИ", "ОГНЯН", "МАК-Х", "Х-10", "РАЙКОВ" ЛОМСКИ, "ВОДНИЧАРОВ" и "НОВОСЕЛСКИ".

От тях може да бъде изпратен зад граница агент "ВЪЛОМОРСКИ"

С оглед цялостното използване на агентурно информационния апарат бяха насрочени по н.петковисти-.....срещи, от които състояли се....., а по разни причини не се състояли.....

По ВЗНС насрочени бяха 158 срещи, от които състояли се 152-не състояли се 6.

През двумесецието бяха запланирани по н.петковисти 14 контролни срещи, от които проведени 14. Някой от срещите са проведени на други агенти непредвидени по плана. Контролните срещи не се провеждат планомерно с оглед нуждите за укрепване на агентурата и не се провежда достатъчно контрол от Началник отделението и другите служебни ръководители. По ВЗНС от запланираните 20 контролни срещи са проведени 6 от гр.началник Орачев. Останалите не са проведени, като 7 от тях по вина на началник отделението.

Б/ ПО ПРИДОБИВАНЕ НА НОВА АГЕНТУРА.

От запланираните 26 вербовки на агенти и 6 информатори по н.п. са проведени 15 вербовки на агенти по разработки. Останалите вербовки не са извършени-Отказали сме се в процеса на вербовката от двама кандидати, утвърдени работи на двамата кандидата но не извършени вербовки по обективни причини. /Кандидат агентите не са били в София/, неразрешени от служебното ръководство поради недостатъчно компрометиращ материал 6, останалите вербовки 11 не са извършени по вина на оперативния казър. Така например Началник група Данчо Йорденев, Енчо Тодоров са предвидели по 3 вербовки които не са извършени. Енчо Тодоров е бил в командировка 40 дни в окръзите, а Данчо Йорденев по недостатъчно задълбочено търсене и подготвяне на кан

дидатите. Също не са извършили никаква вербовка Йордан Мелчаков, който не отива смело на вербовки и си пиее много от времето по проучване на неудачни кандидати, Борис Киров, Христо Хитов и др.

От страна на Началник отделение и останалите ръководители не е упричван всичкодневен системен контрол по подготовка вербовките и указване конкретна помощ на изоставащите и търсене причините за това.

Станали са провали с агентите "БОРВЕЦ", "ВАНЧО" "ЮРИСТА" поради непречупване кандидат агентите в процеса на самата вербовка, като в повечето случаи остават под влиянието на вражеските близки до тях среди. Такъв е случая с Началник отделение Владо Тодоров, Чомпулов, Радивоев и др.

Извършени са сполучливи и ценни вербовки от оп. работник Сл. Радивоев - "ДИМИТРИНА", "СТРЕЛЕЦ" - Оп. р. Борис Маринов вербовката на агента "Владимир", Началник отделение Владо Тодоров с оп. р. Ангел Маринов вербовката на агента "Горан".

Една от причините за провали на агентите в недостатъчно задълбоченото предварително изучаване на техните лични качества и пригодност, независимо от компроментиращия материал. Необходимо е след вербовката на крупна агентура из активните вражески среди незабавно да се установят контролни срещи от страна на отговорни началници в отдела за да му се укаже въздействието за по-бързото му идеологическо пречупване и преориентиране.

Друга причина е непостояното политическо ръководство и възпитание, също така и невземането решителни репресивни мерки спрямо предадената агентура.

За лошата работа по придобиването на агентурата и ръководството на наличната такава посочваме: възникване на непредвидени задачи в окръзите, които заангажирват значителна част от оп. р., което влече след себе си проваляне на плана за двумесечното; постоянното затрупване на материали от окръзите изготвени небрежно отнемат ценно време на оперативния състав на отделението без да има резултат, защото материалите се върнат. Подготовката за реализацията на разработките от окръзите също отнема време на кадрата в отделението, разглеждайки материали неутговарящи за реализация, или преработване на същите от отделението.

Така например в продължителна командировка са били: Енчо Тодоров около 40 дни, Навел Попов повече от 20 дни, Петър Тутулов и др.

Лошо изготвени и върнати неутвърдени материали на окръзите: Пловдив, Враца, Русе и пр.

По линия на БЗНС беха запланирани да бъдат вербовани 5 агента и 2 информатори - не изпълнена нито една вербовка, представени беха 3 плана за вербовки на 2 агенти и един информатор, които не се върна-
ти от служебното ръководство, въпреки че същите беха представени пред 15-20 дни. Изготвени са други два плана за вербовка на агенти, които не са предадени на служебното ръководство. Проучени са и се подготвят други 6 кандидата за вербовка.

Причини за неизпълнение на плана са следните:

В началото на отчетния период работещите по линия на БЗНС от-
почнаха да работят без да имат набелязани кандидати за вербовки. Къс-
но набелязаха и отпочнаха проучването и наборането компроматериял за
кандидатите, някои от които се окозоха неудачни за вербовка. Исканите
документации от провинцията и проучванията от XI-ти отдел не присти-
гаха на определените срокове, както е случай с ДС-Русе и Пазарджик

Не утвърждаване на време представените планове за вербовка
също така се явява като сериозна причина групата да не вербова нито
един агент. Служебното ръководство-респективно н-к отделението и н-к
отдела не оказват достатъчна помощ на работещите по линия на БЗНС.
Така например през изтеклото двумесечие н- отделението е приемал
на доклад ОРАЧЕВ не повече от два пъти седмично.

Все още ^{на} оперативните работници им липсва достатъчна практи-
ческа школовка, поради което трудно намират компроматериял, мудно из-
готвят документите и пр. Такива оперативни работници са ЦОНЕ ПАВЛОВ
ИВАН КОСТОВ и КИРИЛ ВАСИЛЕВ МИРЧЕВ.

Като обща слабост на работещите по линия на БЗНС е, че същите
не са достатъчно упорити и настойчиви при изпълнението на по важните
задачи. Все още се занимават с маловажни и второстепенни задачи, поради
което изпускат сроковете на първите пенните задачи. Груповият н-к
ОРАЧЕВ не е изискателен и не провежда зедневен контрол за изпълне-
нието на набелязаните мероприятия.

През отчетния период беха изготвени извън плана 3 справки по
разработки, 3 предложения за реализации, 28 характеристики на агентура
та и др. документи с което бе отнето ценно време.

III ПО АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ

През двумесечнето са открити по н.петкивисти 6 еднолични
активни разработки на видни лидери-ТРИМУН КУНЕВ, Димитър Ц. Иванов и
др.

- 4 -

През двумесечието по линия на БЗНС беше запланувано да се открият две разработки - изпълнено. Извън плана бяха открити 5 разработки. По план бяха изготвени 5 плана на текущи разработки.

В момента по линия на БЗНС се водят 4 акт. гр.р/ки, 6 еднолични и 14 контролни - всичко 24.

Наличната агентура по линия на БЗНС от 26 агенти и 5 информатора е крайно недостатъчна в количествено и качествено отношение да прониква дълбоко в разработваемите обекти и да разкрива двуличните елементи в БЗНС и да донася за вражеската дейност на същите

На важните разработки по линия на "НП" - "ОВРЕЧЕНИТЕ", "ЦЕНТЪР", "ГРАНДОМАНИ" и др. работата на отделението остава все още незадоволителна. Не са установени конкретни форми на практическо ръководство на така очерталите се центрове, спрямо окръжните, околийски и местни организации в страната. Въпреки ориентацията отделението не успя да вербова крупна агентура от състава на централите за окончателно изясняване дейността им от национален мащаб.

Наличната агентура не е в състояние да разреши стоящите пред отделението главни задачи.

Разработките по линия на БЗНС - "КАТИЛИ", "КОПРИВА", "ЛАЗАНА", "ДАНЯЦИ" и др. през отчетния период не са предвижени напред, поради недостатъчната агентура чрез която се разработват обектите. Възможностите на агентурата по разработките са ограничени. Необходимо да се вербова крупна агентура от средите на разработваемите обекти

В. РЕАЛИЗАЦИИ.

В резултат на указаната помощ от отделението бе реализирана важна разработка "ЯЗВА" в Пловдивски и Хасковски окръзи на обекти установени като самостоятелен център изграждащ организации в няколко окръзи. Бе направена частична реализация на разработка "ТИТОВЦИ" в Пловдив, и бяха предотвратени извършването на диверсионни актове, чрез реализация на разработка "ЦЕНТЪР".

В Софийски окръг бе извършена реализация на разработка "ВЪЩИ" на която обектите подготвяха диверсионни актове.

IV. РЪКОВОДСТВО, ПОМОЩ И КОНТРОЛ В ОКРЪЗИТЕ:

През отчетния период бяха запланувани командировки на оперативния състав от отделението по линия на "НП" и БЗНС, които бяха изпълнени в указаните срокове в следните окръзи: Хасково - бригада по обследване и активизиране работата по разработка "ТИТОВЦИ", извършена ценна вербовка и подготвени няколко за които са изготвени репорти и планове по разработките по околии.

В Плевенски окръг бе командирована бригада от 4 човека за

6

за обследване и активизиране работата по разработките "Заговорници", "Помагачи", "Паллаци", "ТОЛУПИ", "ЗВЯРОВЕ", "ДВУЛИЧНИК", "ИЗСЕЛЕНИЦИ", "ПАТРОНИТЕ" и др. Изготвени бяха рапорти над 10 рапорта за вербовка на агенти по разработките и 40 планове и др. документи по разработките. Проведени бяха контролни срещи с агентурата.

В враченски окръг беше изпратена бригада от 2 човека за подготовка и реализация на важните разработки в окръга - "БАНДИТЕ", "ДИВЕРСАНТИ", "ОРГАНИЗАТОРИ" и др. Изготвени бяха рапорти за вербовки и проведени контролни срещи.

В софийски окръг бе командирован опер. р-к за активизиране работата и подготовка реализацията на разработката "ПЕТЛИ".

В ДС-Елхово бе командирован гр. и-к за активизиране работата по разработката "ЛОЗАНА" където на място бе изготвен съвместно нов план и набелязани кандидати за вербовка.

В края на отчетния период бяха командировани бригади в Бургаски, Сталински, Русенски и Търновски окръзи опер. р-ци за довършване подготовката по предстоящите реализации на разработките.

СЪСТАВИЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ НД и БЗНС

.....

/ Вл. Тодоров /

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

51

Модер
Това е измяна
за реорганизация на БЗНС
22.12.1957 г.

До другаря
Началник отдел I-ви
СОФИЯ.

С В О Д К А

ОТНОСНО състоянието и констатираните
вражески прояви по личия на БЗНС/оф/ при
през месец ЯН. 1951. год. в окръг Д.С.
Хасково.

В Хасковски окръг БЗНС бе образуван непосредствено след
9. IX. 1944. год. в всички околии, като обхваща голяма част от селя
ните. През 945-46 год. при разцеплението на същия голяма част
преминаха към П. Петков, а на някои места местните дружки като в
Хасковска, Харманлийска и Свиленградска нация преминаха. А тяхни
те околийски ръководства навсякъде преминаха в опозиция. През 47
год. още преди разтурянето на БЗНС/мп/ известна част отначало ча
ново членове на БЗНС/оф/. С разтурянето на БЗНС/мп/, започна и ук
репването на БЗНС/оф/, което и до настоящем продължава. Численния
състав в настоящем е около 11956. члена. Едни от силните дружки
са Хасковска, Харманлийска, Свиленградска и Кърджалийска. Съставя
през 1950. год. намалява, като значителна част от членовете отпа
дат, затова, че не проявяват никаква заинтересованост. В Свиленгра
дска околия някои местни дружки са закрити, като тази в с. Орехо
во, поради горните причини. А в Кърджалийска околия са направени
групирвания на някои местни дружки в една-по равнини в соответ
ните общини централни.

Характерно е, че израстваните нови ръководства на БЗНС/оф/
не се ползват с авторитет и не могат да организират членската ма
са за активно участие в провежданите мероприятия от властта. Все
още дружбите в кизиите не се чувстват като един мощен крепител
на отечественофронтиската власт. Те страшно навлизат в ТКЗС
и особено в Харманлийска и Свиленградска околии. А членовете в
Момчилградска, Крумовградска, Кърджалийска и Ардинска околии се
изселват в Турция масово. Същото се отразява на дружбата и тя не
може да води организационен живот а така също и да се включва
активно в изпълнението на правителствените мероприятия.

Ръководствата на БЗНС/оф/ по околии и окръжното признават
ръководната роля на БКП и я приемат за ръководител. Включват се
активно в провеждането на правителствените мероприятия, а член
ската маса по места не разбира това. Същото е видно от факта, че
не участват активно в провежданите мероприятия на властта. Това за
ръководствата не изключва отделни единици в не правилно разбира
на тези неща.

През изминалия месец март и края на февруари т. г. се пр
ведоха околийските отчетно изборни конференции на БЗНС/оф/.
На които те официално отчетоха, че дружбата задоводително се е
справила с стоящите задачи за разрешение през 1950. год. А дей
ствителното положение е, че не задоводително са се справили. Орг
низационното състояние според 49. год. е по закрепвало. Финансо
во дружбите са почти зле, което е видно от това, че значителна
част от членовете не са отчетени за 1950. год. Така в Ивайловгра
дска околия от всичко 784 члена отчетени са 381 и не отчетени

52

463 члена. В Свиленградска околия от 1516. члена отчетели 1164 и не отчетени 412 члена.

В новоизбраните ръководства на БЗНС/оф/ за 1951. год. предварително беха подработени и включена агентура. Така в околийското ръководство Хасково влизат трима С.С. и двама кандидати за вербовка, които през настоящият месец април ще бъдат вербовани.

Агента "Сергей" донася, че окръжният организатор на БЗНС и член на ПП Боян Делчев е бил изпратен временно на работа в Врачански окръг, като след завръщането си разказах на агента, че дружбите са много слаби, почти нямат организационен живот, но нямамо е и кой да отиде при тях. Но и партйните организаций хич ги няма. Там е всичко вражески настроено. На околийската конференция са дошли 500 души и когато почнал да говори Николай Геджев починали да напушат конференцията и на края останали 50-60 души.

В един разговор окръжният председател на БЗНС/оф/ Стойчо Йорданов обект на ОГН. Д. с председателя на градската дружба в Хасково относно дружбата, казал, че все още има да играе важна роля в настоящия етап. Въпреки флуценцията от страна на некой другари от БКП, това не е линия на партията и то си остава за лична тяхна сметка. Също така питал Кармуков дали след разтурянето на БЗНС/оф/ некой от членовете ще бъдат приети в БКП.

Обекта на ОНД Михаил Ковачев-адвокат е изнесъл доклад пред градската дружба Хасково за "маркс ленинското учение", а на проведената конференция казал "Необходимо е повече разяснителна работа сред членовете на дружбата, а в действителност да се включват в провеждането на стопанските задачи, с което ще спомогнат за по скоростното построяване на социализма и апелирал за активно включване в ТКЗС единственият път към частлив живот."

Обекта на ОНД. Карамфил Николов от Свиленград, който е бил по рано околийски секретар на дружбата, казал на комисията по заема "Какъв е този заем, каква е тази пресия пак". А обекта на ОНД. Барбочев от Златоград пред СС "Гечо" казал "Мухите когато умират започват да хапят много, тези тежки наряди които ги изискват са само за война".

Дейността на БЗНС/оф/ в настоящем, видна от пролетният посевен план-неговото изпълнение и не участие активно за изпълнение на същият. Вместо след проведените околийски конференций да се включат активно то не не задоволително се включват.

За предстоящата окръжна конференция чрез агентурата ни ще целим предварително да подработим новото окръжно ръководство и вмъкнем наша агентура, чрез която да можем през 1951. год. своевременно да знаем провежданата линия и направляваме същото в активно участие при изпълнението на правителствените мероприятия

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЯ: *[Signature]*
М. Минков,

125

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

272

С П Р А В К А

ОТНОСНО: вражеската дейност на нелегалната николапетковистка организация, изградена върху територията на страната.

В органите на Държавна Сигурност въз основа добитите данни по агентурен и следствен път за нелегалната вражеска дейност на разтурения БЗНС-Н.Петков през 1948 година отпочна последователно задържане на участниците в нелегалната николапетковистка организация.

За разгромяването на изградените нелегални николапетковистки организации до сега са извършени две по значителни реализации - арест на членове на нелегалния БЗНС - Н.Петков. Едната в края на 1950 година месец ноември и декември и м.януари 1951 година засега: Пловдивски, Старозагорски, Бургаски, Хасковски, Русенски и отчасти Търновски и Врачански окръзи. На основание добитите следствени данни от тези реализации и главно агентурните данни на I-ви отдел в началото на месец април т.г. се извърши втората по-крупна реализация, която удари по известните на Държавна Сигурност нелегални николапетковистки организации във всички окръзи на страната с изключение на Благоевград.

Общия брой на задържаните николапетковисти в настоящия момент за цялата страна, включително и тези задържани в края на 1950 год. е 763. За София и окръзите това число се разпределя, както следва:

в следствения отдел ДДС	81 души
в столично управление ДС	7 -"-
в окръжно управление ДС - София	35 -"-
в окръжно управление ДС - Пловдив	70 -"-
в окръжно управление ДС - Хасково	28 -"-
в окръжно управление ДС - Стара-Загора	76 -"-
в окръжно управление ДС - Бургас	8 -"-
в окръжно управление ДС - Враца	152 -"-
в окръжно управление ДС - Плевен	254 -"-
в окръжно управление ДС - Търново	6 -"-

в окръжно управление ДС - Русе	18 души	2, -
в окръжно управление ДС - Сталин	17 "	
в окръжно управление ДС - Коларовград	3 "	

Всичко: 763 души.

От проведеното следствие в отдел VII - ДДС, столично управление МВР и окръжните следствени отделения на Държавна Сигурност в страната се установи следното по проведената вражеска дейност от БЗНС-Н.Петков.

Активизиране и повсеместното изграждане на нелегални николапетковистки организации имаме през първата половина на 1950 година. От добитите данни до сега не може да се каже, че това е главно в резултат на дейността на един нелегален център, намиращ се в страната, който е установил връзки с всички окръзи и околии и в резултат на негови указания и директиви са създадени тези нелегални групи. Следствените данни показват, че много от организациите, местни, околийски и окръжни са създадени по инициатива на запазилите се кадри на опозицията по места. Това е видно от формите и дейността на организациите по места. В Пловдив е създаден окръжен комитет през август 1950 година наречен "Комитет за национално освобождение на България Г.М.Димитров". Във Врачанска през ноември 1950 година е създадена организацията "Съюз на земеделската народна армия" с отрядни отговорници и военен съвет. В Свищовска околия в края на 1950 година е създадена организация "Т.С.К.С.Б."/таен съпротивителен комитет свободна България/. В Оморганска околия изградена младежка организация "Български младежки земеделски съюз". В Русе "Областен земеделски център № 1" и др.

Това не показва, обаче, че няма център, който да се опитва да се свърже с окръзите и околията и дава насока на вражеската дейност в цялата страна.

От добитите следствени данни и тия от агентурните донесения е видно, че след разтурването на БЗНС - Н.Петков нелегалното ръководство от национален мащаб, което се е зяело да възстанови съюза на нелегална основа е било в състав: Ас.Павлов, Б.Бумбаров и Асен Стамболийски. След задържането на Павлов и Б.Бумбаров в ръководството са били привлечени: Светла Даскалова, Ефтим Арсов, Васил

Машев, Йордан Керезов и д-р К. Рангачев.

3.-
244

От извършените арести на Арсов и Машев през месец ноември 1950 година и от тяхните признания е видно, че те са били свързани със Светла Даскалова през юли и август 1950 година, и че под нейно влияние, считайки я за член на нелегалното ръководство на БЗНС-Н. Петков са давали указания по места за създаване на нелегални николапетковски организации, но в показанията си не са категорични, че това е централно ръководство, което е ръководело организацията в цялата страна. Със задържането на Светла Даскалова и д-р Кирил Рангачев на 7. IV. т. г. и от тяхните показания дадени до сега, непризнават да са участвували в централно нелегално ръководство, а че са разговаряли помежду си и са давали съвети на идващи от провинцията техни съидейници да събират помощи за репресирани николапетковисти, че края на месец декември 1950 година са се свързали с Васил Димитров - студент от Княжево и Кирил Ст. Здравков от с. Филиповци - Софийско и изградили комитет за събиране помощи. Светла Даскалова подържала връзки със София, Васил Димитров със Самоковска околия, Белослатинска и някои села от Софийско. Връзките е наследил от Машев. Кирил Стоянов е подържал връзки с няколко села от Софийска околия. Въпроса около централното ръководство до сега не е изяснен - главно по неговия състав. Следствието на същите продължава с цел да се разкрие участието на Даскалова и др., като членове на нелегалния действащ център.

До сега в хода на следствието е установена следната нелегална дейност на николапетковистите по окръзи:

СОФИЙСКИ ОКРЪГ

По следствието на задържаните николапетковисти в градска служба ДС не е установена никаква организация досега, а и по отделно са подпомагали репресирани николапетковисти с които са били заедно по лагерите и затвора.

По следствието на задържаните в окръжно управление МБР се установи, че има изградени нелегални николапетковистки организации в Брезнишка околия в 11 села, но не са получени данни, че са свързани с околийското ръководство, а с отделен функционер - Пушев, който правел опит да се свърже със София, но не успял.

Дейността на тия нелегални групи е била да се събират помощи и да укриват нелегални бандити.

Получени са данни за нелегални групи в Трънска околия - 2 села; Софийска околия - 3 села; Димитровска околия - 3 села; Самоковска - 2 села.

ПЛОВДИВСКИ ОКРЪГ

От задържаните николапетковисти в края на 1950 година следствието установи, че през месец август 1950 година е създаден окръжен комитет в състава на който са влизали 5 души, двама от които са минали в нелегалност. Комитета се е нарекъл "Комитет за национално освобождение на България - Г.М.Димитров" и е имал свой печат и устав. Разпространявал е марки и събирал помощи. Околийски ръководства, обаче няма изградени. Връзки са подържали с Димитровград, с. Манолско Конаре-Пловдивско, някои села на Хасковско и Карнобат, като не на всякъде са успели да изградят нелегални организации. Същия комитет е установил връзка и с Михайловска организация в Пловдив. Няма данни, че този комитет е имал връзка с нелегалния център в София.

От задържаните през април т.г. следствието установи, че в началото на 1951 година е изградено нелегално околийско ръководство за Пловдивска околия от 4 души. Ръководството се е свързало с Горно Конаре и Проивно, където са изградени нелегални групи. Нелегални групи са изградени още в 13 села на Пловдивска околия, но не е установена връзка с околийското ръководство.

Нелегални групи са изградени в едно село Панагърско, две села Карловско и едно Пазарджишко, без да е установена връзката им с по горното ръководство. Дейността на нелегалните групи е в събиране на помощи, въоражаване, агитация против ТКЗС и мероприятията на правителството. До сега Пловдивското следствие не е дало връзка със нелегалното ръководство.

СТАРОЗАГОРСКИ ОКРЪГ

По следствието на задържаните николапетковисти в края на 1950 година е установено, че в окръга е било изградено окръжно ръководство по линия на младежите от 7 души и на старите от 8 души, но последното не е установено и доказано.

По младежка линия са били изградени околийски нелегални ръководства, комплектувани съвместно с възрастните в Стара-Загора, Нова-Загора, Сливен и Ямбол. В Старозагорска околия са били изградени в 8 села нелегални групи общо с 19 участници; в Новазагорска околия в 13 села с 61 участници; Сливенска в 16 села с 73 участници; Чирпанска в 2 села с 20 участници и Казанлъшка 9 села с 21 души.

Старозагорската нелегална организация е правила усилия да се свърже главно със задграничния център в Турция. Правени са опити за връзка и със София в лицето на Йордан Керезов и Светла Даскалова, но безуспешно.

По реализацията извършена на 7 април т.г., която е главно по данните придобити от следствието на задържаните в края на 1950 година са получени показания, които потвърждават показанията на по-рано задържаните.

ХАСКОВСКИ ОКРЪГ

От показанията на задържаните никопетковисти в края на 1950 година са установи, че през летото на 1949 година в Хасковски окръг е създадено окръжно нелегално ръководство от 3 души, което е успело да се свърже главно със селата от Хасковска околия. Такива села са посочени 26, но не във всички са създадени нелегални групи, а само връзка с отделни никопетковисти. Връзка е била установена с Димитровград, където има създадена нелегална група, С Харманлийска околия също има установена връзка, но само с двама души. Задържаните през месец април т.г. дават показания за нелегална дейност на групата в Димитровград и с. Брод - Хасковско.

Получени са данни по следствието, че един от членовете на окръжно ръководство е подържал връзка със задграничния комитет в Цариград, но те не са потвърдени - установени.

БУРГАСКИ ОКРЪГ

По следствието на задържаните никопетковисти през април т.г. е установено, че в гр. Елхово е била сформирана нелегална организация, в която влизали никопетковисти и сговористи. Организацията подържала връзки със с. Бояново, Кирилово и с. Дермен дере. Освен това организацията е организираща канал за преминаване нелегално на границата

през селата Воден и Бредник. Членовете на нелегалните групи са съби-
рали помощи за репресирани от народната власт опозиционери и агити-
рали против мероприятията на Отечествения фронт. На членовете на
нелегалната организация е била поставена задача да се въоразават.

В Карнобатска околия също са разкрити нелегални никола-
петковистки групи.

ВРАЧАНСКИ ОКРЪГ

От задържаните николапетковисти в окръжно управление МВР -
Браца е установено, че има създадена нелегална николапетковистка
организация в 5 села на Врачанска околия. Участниците са предимно
бивши земски опозиционери. На нелегалната конференция, която провели
през есента на 1950 година решили организацията да се нарича "Съюз
на земеделска народна армия". Всички членове трябвало да бъдат
въоразени и да се подчиняват на най-строга дисциплина. Конференцията
избрала военен съвет от трима души.

В с. Игнавица - Врачанско по същото време била създадена
организация "Свободна и независима България", която имала връзки с
други села.

Врачанската организация е изградена по съвета на Из. Динков -
бивш член на ЦК на ДСНИ, по късно изключен, като враг на младежкото
единство. Не е установено дали той е поддържал връзка с нелегален
център в София.

В Белослатинска околия е разкрита нелегална николапетковист-
ка организация в околийски мащаб, без да е установено околийско
ръководство, а отделен отговорник, който работи в София и поддържа
редовни връзки с околията и Васил Димитров, който се засича като член
на нелегалното централно ръководство в София. Белослатинските групи
са се въоразявали и подготвяли да излезат в Тетевенския балакан през
тази пролет.

Във Видинска околия е разкрита нелегална организация в
с. Брегово от младежи, които се нарекла ПКО/противокомунистическа
организация/. Същата поддържала връзки с УДБ - Неготин, чрез наш войник
от граничната застана. Членовете на организацията разпространявали
позиви с вражеско съдържание, агитирали против ТКЗС, против държавните

278

доставки и се въоръжавали.

От Михайловградско, Ломско и Ореховско също има задържани, но следствието още не е изяснило дейността и характера на организациите.

ПЛЕВЕНСКИ ОКРЪГ

По досегашните данни от следствието е установено съществуването на нелегални бойни групи в Никополска околия в селата Вълбел, Осъм, Новачане, Муселиево, Евлогиево, Дебово, Сенединово и Трънчовица. Задачата им била при обявяване на войната да превземат властта, като арестуват комунистите. Събирани са били средства за закупуване на оръжие и подпомагане семействата на репресираните от народната власт. Освен това се е подготвяла диверсия по ж.п. линия Сомовит-Никопол. Организацията поддържала връзки със София чрез своя създател Никола Шаматов, който преди извършване на арестите се е самоубил.

В Никопол е съществувала и младежка нелегална организация, която е имала групи в селата Гулянци, Сомовит, Гиген, Новачане, Санадиново, Трънчовица и Муселиево. Участниците в организацията са изготвили и разпространявали позиви с антинародно съдържание, възнамерявали да вършат терористични и диверсионни актове и се готвили да вършат разложителна работа и саботаж в ТКЗС и МТС, събирали са средства за закупуване на оръжие.

Нелегалната никополетковистка организация, наречена "Т.С.К.С. Б./таен съпротивителен комитет свободна България" е била създадена в Свищов през 1950 година. Членовете на организацията подготвяли издаването на антинародни позиви и саботиране на плана за изпълнението на държавните доставки.

Разкрита е също така нелегална никополетковистка организация, разделена на отделни групи в с. Маханата - Плевенско. Организацията е възнамерявала да провежда разложителна работа в ТКЗС и се е готвила да убие председателя на селсъвета и секретаря на пратийната организация, както и да запали сградата на ТКЗС. Събирани са били средства за закупуване на оръжие.

КОЛАРОВГРАДСКИ ОКРЪГ8.
279

В Омортан е разкрита нелегална младежка организация, която е носила името "Български младежки земеделски съюз", основното ядро на която са съставлявали бивши земсисти, но са приемали и други членове. Практическата дейност на тази организация още не е изяснена.

СТАЛИНСКИ ОКРЪГ

При следствието бяха разкрити няколко групи в с. Дългопол - Провадийско, които са си поставили за цел да минат в нелегалност, като за тази цел са търсили да закупят оръжие. Същите са писали заплашителни писма до председателя на селсъвета и секретаря на първичната организация на БКП - в с. Дългопол. Освен това те са замисляли терористични и диверсионни актове. В една от групите са влизали и бивши демократи, които са действували съвместно с николапетковистите.

РУСЕНСКИ ОКРЪГ

При следствието бе разкрита организация от бивши земсисти, наречена "Областен земеделски център № 1". Същите са възнамерявали да организират вражески настроените елементи, предимно от средите на земеделците, да се саботират мероприятията на народната власт, да се агитира срещу ТКЗС, да се възражават и при нападение от страна на англоамериканците да действуват с оръжие. Организацията е създавала петорки, а членовете на центъра за по-голяма конспирация са имали псевдоними. Установена е била връзка с една нелегална групичка в село Ветово - Русенско, а се подготвяло създаването на групи и на други места в Русенско.

От досега проведеното следствие на задържаните николапетковисти могат да се направят следните изводи:

1. През 1950 година започва активизирането и масовизирането на нелегалната николапетковистка организация. Под ръководството на задграничните централи в Париж и Цариград - чрез радиото и на нелегалния център в страната, почти във всички окръзи са създадени нелегални николапетковистки организации за борба с народната власт. Органите на Държавна Сигурност до сега са успели да разкрият и разгромят

280.-

нелегалния окръжен комитет в Пловдив, Стара-Загора, Хасково, Плевен и Русе. Нанесен е удар на околийското ръководство в Пловдив, Стара-Загора, Нова-Загора, Сливен и всички техни поделения по селата. Нанесен е удар и на всички разкрити създали се стихийно нелегални групи в отделните околии.

2. Органите на Държавна Сигурност все още не са се добрали до достатъчно положителни данни, за точния състав на нелегалния практически център, който ръководи вражеската нелегална дейност на БЗНС-Н. Петков, след неговото разтуряне и минаване в нелегалност. Със задържането на Светла Даскалова и Кирил Рангачев и уличените за връзки с нелегалния център, следствието се води с цел да разкрие неговия числен състав и дейност.

Понастоящем следствието се движи в следните насоки:

- а/ Разкриване връзките на нелегалната николапетковистка организация в страната с различните емигрантски централи зад граница.
- б/ Разкриване състава на практически действащия нелегален център на БЗНС-Н. Петков и провежданата от него дейност.
- в/ Разкриване на всички изградени нелегални николапетковистки организации по окръзи, околии и техната вражеска дейност.

Следствието се води с перспектива да приключи до края на м. юни 1951 год. и всички разкрити участници в нелегалната николапетковистка организация да бъдат предадени на съд, за да бъдат разобличени окончателно като чужда агентура.

София, 25.IV.1951 г.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР:

/ Вл. Виденов /

ИЗГОТВЯЛИ СПРАВКАТА:

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР:

/ Х. Коен /

СЪГЛАСЕН,

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VII-МИ:
/ Н. Дворников /

ЕС.

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
8 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Разкритата Н.Петковистка нелегална
организация в селата Темниско и
Дол.Оряховица, Гор.Оряховско.

Към края на м.Март т.г.бившият Н.Петковиц ГРИГОР ВЛИЧКОВ КОВАЧЕВ, к.п.кондуктор при гара Гор.Оряховица, а роден от с.Темниско, Гор.Оряховско, вследствие на неговото вражеско отношение към властта и редовните слушания на вражеската станиция "ГОРЯНИ", решава да отпочне създаването на нелегална Н.Петковистка организация.

През м.март той отива в с.Дол.Оряховица при своя роднина АТАНАС ДИМОВ АБРАМОВ/ДЕРВИШЕВ/, за да разбере настроението на селяните и да отпочне създаването на организацията. АТАНАС ДИМОВ, му казал, че настроението на селяните е против правителството и особено против Т.К.З.С-то. АТАНАС ДИМОВ, му доверил, че МИРИЯ ГРИГОРОВ КУКОВ, започнал изграждането на нелегална организация в тяхното село. Кукров обяснявал, че има връзка с 1 "ГОРЯНИТЕ" и събирал средства за тях. Дори АТАНАС ДИМОВ вече бил дал 2500 лв. за Горяните. Сам се включил в акцията за събиране на средства за Горяните и потърсил средства и от ПАНИ ХРИСТОВ ПАПАЗОВ, от тяхното село и той дал 1000 лв. ГРИГОР КОВАЧЕВ, харесал тази инициатива и решил да продължи работата, като сам се запознае с КУКОВ и от него да разбере за връските му. За тая цел поканил на гости АТАНАС ДИМОВ и ПАНИ ХРИСТОВ ПАПАЗОВ у тях, за да може с тях да си говори по свободно и спокойно необезпокояван от никого. Те му отишли на гости. Там той още един път ги накарал да му разкажат за дейността на КУКОВ. Те му разказали за средствата, които събира КУКОВ за Горяните. Тогава ГРИГОР КОВАЧЕВ им говорил за международното и вътрешно полжение и им казал да започнат бързо изграждане на нелегална организация в тяхното село и да се активизират. Поискал да му устроят среща с КУКОВ, за да се разбере с него и започнат съвместна работа. Срещата била уредена. На срещата присъствували лицата: ГРИГОР КОВАЧЕВ, АТАНАС ДИМОВ, ПАНИ ХР. ПАПАЗОВ, МИРИЯ ГР. КУКОВ, като бил поканил и БОРДАН ГЕОР. КЪРЧЕВ, от с.Темниско. КУКОВ ги излъгал, че има връзка с Горяните, чрез с.Писарево и парите събира за радиостанцията. По късно групата се заинтересува, и посредством свои хора проверяват и установяват, че КУКОВ, няма никаква връзка с хора от Писарево, а той използва тоя начин за да изнудва и заблуждава невинни и наивни хора за набирание средства за свои корисни цели. След тая констатация, те изолират КУКОВ, но не смеят да му искат сметка за паратанията и го остават, той да продължава да лъже наивни жени и да си събира средства.

ГРИГОР КОВАЧЕВ, повиква за втори път при себе си БОРДАН ГЕОР. КЪРЧЕВ

и го натоварва да изработи устав на организацията, а той се заемал активно да изгражда самата организация. ЙОРДАН КЪРЧЕВ, изработва устава, като е ползвал един стар земеделски устав и възнен такъв. След изработването на устава ГРИГОР КОВАЧЕВ, дава името на организацията "ПРОТИВОКОМУНИСТИЧЕСКО СЪПРОТИВИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ Д-Р Г.М. ДИМИТРОВ". ГРИГОР КОВАЧЕВ и ЙОРДАН КЪРЧЕВ, след тази подготовка устройват събрание на завербованите вече членове на организацията. Събранието е станало до р. Интра при с. Темниско. На това събрание са присъствували освен споменатите вече по горе лица още и следните нови членове: ХРИСТО СЕРЯНОВ, СИМЕОН К. КАМБУШЕВ, ИВАН ПЕТ. ВАНЕВ, ПЕТЪР ИВ. ПАНЧЕВ. На това събрание било избрано ръководство. Ръководството било в състав: ГРИГОР КОВАЧЕВ, ЙОРДАК Г. КЪРЧЕВ и ПЕТЪР ИВ. ПАНЧЕВ.

След тия разговори и проведени срещу АТАНАС ДИМОВ АБРАМОВ, се заема да образува, такава организация в с. Дол. Оряховица. Той поставил въпроса за образуването на организация на няколко свои хора. Една вечер през април той свиква събрание на вербованите вече членове на организацията. Събранието било проведено. На него присъствували следните членове: ПАНИ ПАПАЗОВ, СТЕФАН ПАПАЗОВ, ГЕОРГИ НИК. ГЕОРГИЕВ, ХРИСТО ТОД. ХАДЖИЕВ. На това събрание говорил СТЕФАН ХР. ПАПАЗОВ. Той апелирал да се отпочне смело борба срещу комунистите. След това предложил и в тяхното село да се избере ръководство. Такова било избрано. В ръководството влизали следните членове: СТЕФАН ХР. ПАПАЗОВ, ХРИСТО ТОД. ХАДЖИЕВ, ГЕОРГИ НИК. ГЕОРГИЕВ, ПАНК. ПАПАЗОВ.

След тия събрания и избиране на ръководства в селата Темниско и Дол. Оряховица, главната дейност на организацията се състои в това да вербоват нови членове за организацията, която си е поставила за задача насилствено свалване на власта при едно нападение от възн, от срана на империалистическия лагер. За тая цел трябвало да събират средства за набавяне на оръжие. При вербовката на нови членове ГРИГОР КОВАЧЕВ, дал инструкция, да се вербоват предимно такива из средите на засегнатите от мероприятията на народната власт и по невезеги хора, които ще ги служат следо.

Взели са участие в изграждането на организацията, били са нейни членове или са зяняли за нейното съществуване следните лица, които може да бъдат садени ако ги пожелаем:

1. ГРИГОР ВЕЛИЧКОВ КОВАЧЕВ, и.п. кондуктор на гара Горна Оряховица. Произхожда от заможно селско семейство. Бивш Н. Петковист, сега злостен враг. По собствена инициатива започва да изгражда нелегалната организация. Явява се нейн ръководител и дава насоки за работа в организацията. Сам провеждал вредителство по линия на транспорта. Изпращал е вагони не за отправната гара а за други гари, като с това е забавял транспорта и се прахосват държавни средства на вятъра. Спъва се народното стопанство. Отпращал е ваге

ни със семена за посев за други гари, като с това е забавял сеидбата, това е правил умислено да спъва народното стопанство. Ще бъде съден, за вредителството и като организатор и създател на организацията.

2. КИРИЛ ГРИГОРОВ КУКОВ, на 37 год. от с. Дол. Оряховица, произхожда от бедно селско семейство, сега работник в Захарни заводи. В миналото със открити симпатии към фашистката власт. Взимал участие в преследването на партизани. Започва в началото на 1951 год. да образува нелегална организация с користни цели. Чрез заблуда да събира за себе си средства, под предлог, че подпомага нелегални и вражеската радиостанция "Горяни". По такъв начин е събрал около 40000 лв. Дори и след задържането на другите продължава да събира пари, сега уж че иска да подпомогне задържаните. За шарлатанството му ще бъде съден.

3. ЙОРДАН ГЕОРГИЕВ КЪРЧЕВ, на 21 год. от с. Темниско, произхожда от средно земеделско семейство. Вражески елемент. Правил е опит за бягство нелегално за Турция и е бил заловен. За този опит е бил осъден на 6 м. стр. тъмничен затвор. Присъдата си е излежал в затвора гр. Бургас. Заедно с ГРИГОР КОВАЧЕВ, редовно са слушали радио "ГОРЯНИ" и започват изграждането на нелегалната организация. Явява се пръв помощник на КОВАЧЕВ и бива избран за секретар на организацията. Когато отсъствувал КОВАЧЕВ, той го замества. Лично той е изготвил устава на организацията. Развил е активна дейност и е завербовал нови членове. Ще бъде съден.

4. АТАНАС ДИЛОВ АБРАМОВ, на 20 год. от с. Дол. Оряховица. Произхожда от бедно селско семейство. Понастоящем работник и работи добре в фабрика захарни заводи. Вербован е за член на организацията от ГРИГОР КОВАЧЕВ, а от КУКОВ е бил излъган и му дал 1000 лв. за Горяните. Бил е член на ръководството в с. Дол. Оряховица. Вербовал е нови членове за организацията. Напоследък се е разколебал. Заради работническия му произход и добра работа във фабриката няма да бъде съден.

5. СТЕФАН ХРИСТОВ ПАПАЗОВ, на 32 год. от с. Дол. Оряховица. Произхожда от заможно селско семейство. До разтурянето на опозицията е бил активен земскиот. Проявил е по това време активна вражеска дейност. Бил е избран в Окл. ръководство на З.М.С. Сърбински. Разнасял били билетни по време изборите за В.Н. Събрание. Покамен от ГР. КОВАЧЕВ да стане член на организацията веднага се включил и на едно от събранията бил оратор, като подканил членовете за активна борба срещу комунистите. Бил е избран за Председател на ръководството на организацията в с. Дол. Оряховица. Ще бъде съден.

6. СИМЕОН КИРИЛОВ КАМБУШЕВ, на 22 год. от с. Темниско. Бил е член на групата. Завербован от КОВАЧЕВ. Присъствал е на събрания на групата. Похвалил се е за съдействиването на организацията на няколко д

войки. Произхожда от бедно семейство, заблуден. Не е развил дейност. Освободен, като се има предвид, че е млад и може да се оправи.

7. ХРИСТО АТАНАСОВ СЕРЯНОВ, на 24 год. от с. Темниско. Произхожда от средно земеделско семейство. Вербован е за член на групата. Присъствувал е на събрания. Проявил е дейност във вербовка на нови членове. До съществуването на бпозицията е бил на нейна страна и е говорил в нейна полза. Изпратен в Т. В. О. за няколко месеци да се оправи.

8. КИРИЛ КАМБУШЕВ, на 50 год. от с. Темниско. Бил е завербован за член на организацията от Г. КОВАЧЕВ. Същия е баща на СИМЕОН. Беден селянин, безпартиен, но вражески настроен. Свободен няма да бъде съден.

9. СИМЕОН ЙОРГОВ, на 48 год. от с. Темниско, кулак, засегнат от Н. Власт. Вражески настроен с желание станал член на организацията. Завербован е от Г. КОВАЧЕВ през м. май. Свободен няма да бъде съден.

10. КИРИЛ ЙОРГОВ, на 46 год. от с. Темниско, кулак, засегнат от Н. Власт, вражески настроен. Вербован е за член на организацията от ГР. КОВАЧЕВ. Свободен, няма да бъде съден.

11. ХРИСТО КИРИЛОВ КАМБУШЕВ, на 27 год. от с. Темниско. Произхожда от бедно селско семейство. Баща му и брат му са били само членове на организацията. Завербован е за член на организацията от Г. КОВАЧЕВ. Свободен, няма да бъде съден.

12. ПЕТЪР ХРИСТОВ ЧАЛЪКОВ/ДУНГАЛОВ/ на 35 год. от с. Темниско. Произхожда от бедно селско семейство. В миналото е бил полицай. Понастоящем безпартиен, но вражески настроен. Знаел е че има нелегална организация, което научил от ГР. КОВАЧЕВ и от ИВАН ВАНЕВ. Свободен

13. ЦАНИ ХРИСТОВ ПАПАЗОВ, от с. Дол. Оряховица. Завербован за член на организацията от ГР. КОВАЧЕВ. Ходил е в с. Лисарево заедно с Гр. Ковачев. Давал е парични средства на Куков за подпомагане нелегалната станция "Горяни". Присъствувал е на събранията. Същия е бил избран в ръководството на организацията в с. Дол. Оряховица. Свободен, няма да бъде съден.

14. ГЕОРГИ НИКОЛОВ ГЕОРГИЕВ/ПОПОВЧЕТО/, на 31 год. от с. Дол. Оряховица. Произхожда от бедно работническо семейство. Преди 9. IX. 1944 год е бил безпартиен. След тая дата става член на З. М. С., а по късно на З. М. С. Сърбински. Вражески настроен. Вербован е за член на организацията и е присъствувал на събрания. Поради произхода му няма да бъде съден.

15. НИКОЛАЙ ЙОРДАНОВ ТОДОРОВ, на 26 год. от с. Темниско. Произхожда от средно земеделско семейство. Безпартиен вражески настроен. Знаел е за съществуването на организацията. Срещал е СИМЕОН КАМБУШЕВ и се е интересувал за работите в организацията. Той го е лъгал, че се е срещал с курирери на Горяните. Свободен.

16. ХРИСТО ТОДОРОВ ХАДЖИЕВ, на 26 год. Произхожда от средно селско семейство. Същия е бил завербован за член на организацията

е посетил две събрания. Свободен няма да бъде съден.

17. ДАЖИНКА ИВАНОВА КАМБУШЕВА, от с. Темниско, девойка, на Христо Серинов, от когото научила за нелегалната организация. "Произхожда от бедно селско семейство. Членка на Д.С.Н.М. Свободна.

18. ДАЖИНКА АСЯНОВА ЯРЕМОВА, момиче приятелка на Дафинка, от която научила за съществуването на нелегалната организация. "Произхожда от средно селско семейство. Членка на Д.С.Н.М. Свободна.

19. ПЕТРАНА ИЛИЕВА ДЖАМБАЗОВА, на 36 год. от с. Дол. Оряховица. Произхожда от крайно бедно семейство. Преди и след 9. IX. 44 год. безпартидна, но сега злостно настроена против Н. Власт. Много невеста. Същата носи списъка за събиране на пари за нелегалната организация. Съвържала е някои членове на организацията с Куков. Събранията пари дала на Куков. Може да бъде съдена, но е свободна. Чуждо оръдие.

20. ГЕОРГИ ЗЛАТЕВ, от с. Писарево. Същия е шурей на Куков. Приемал го е заедно с други селяни в дома му и е знаел за намеренията на Куков. Произхожда от средно селско семейство, безпартиен, свободен.

21. КИРИЛ ЗЛАТЕВ, от с. Писарево брат на горния. Произхожда от средно селско семейство, безпартиен, вражески настроен. Приел е да стане чл на нелегалната организация и да образева такава в с. Писарево. Изназал се е че трябва да се подберат сигурни хора. Свободен.

22. ДЖЕМИТЪР АЛЕКСАНДРОВ КОСТОВ, на 25 год. от с. Дол. Оряховица. Произхожда от средно селско семейство със завършено средно образование бивш легионер, сега вражески настроен. Знаел е за съществуването на организацията и е присъствувал на една среща между членове на организацията. Свободен.

23. АНГЕЛ ТАКИЕВ на 24 год. от с. Темниско, произхожда от кудашко семейство. Вражески настроен. Знаел е за съществуването на организацията и е станал нейн член, като е подписал декларация за членство. Свободен.

24. МАРИН ИВАНОВ ЛАЗАРОВ, от с. Темниско. Произхожда от средно селско семейство. Знаел е за нелегалната организация и е приел да стане член на същата и да помага, но името му да не фигурира никъде. Същия понастоящем е свободен.

За сведение.

31. VIII. 1951 год.
гр. Търново

ОКР. НАЧАЛНИК НА М. В. Р.:

/Г. Артиров/

КРДОПГДСРЪНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПГДСРЪНА	
Дата издаване: Секретар: /	

УТВЪРЖДАВАМ
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ ДС
.....
полк. / В. Думков /
София, _____ 1951 год.

Строго поверително!

9

*да се види
работата с изводи и обобщения
за работата в отдел I-ви ДС
в София 2.9.*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОТЧЕТЕН - ДОКЛАД

Отнесе извършената работа от
отделение "ИП, ВЗНС и Кулачество"
за времето 1.VII. до 31.VIII.
1951 година.

През изтеклите двумесечие настъпи известно успекояване веред и.петковистите и реакционните елементи в ВЗНС и на много места нанесо правят опити, за възобновяване на прикърнатите и разстресени връзки след нанесените последователно три удъра. В София Виолета и Тодера Стоянови, Янка Д. Стоянова и жените на задържаните лидери са в постоянна връзка и подготвят образуването на помощна организация, за подпомагане на репресираните и.петковисти.

По следствен път се получиха данни за съществуването на нелегален център еколо сина на Гичев - Страхил Димитров Гичев. По-късно участието на Страхил в нелегалната организация беше потвърдено и от неовербования агент "Руи", кесте той научил от известния гичевист Курти Куртев.

На редица места в страната се получиха данни от кесте се вижда, че и.петковистите активизират дейността си, изграждат нелегални организации, за борба против Партията и власта. В резултатк на дейността на нелегалните организации и непрестанната злестна агитация и пропаганда на кулашке-реакционните елементи, в много еколии има сигнали за новие възмнения в ТКЗС. Такива сигнали са получени от Карнебатска, Айтеска, Търновска, Павликенска и др. еколии. Нелегални и.петковистки организации в селата Вишевград, Павликенске и в Пазарджикше са разирестранили анонимни листовки, с кесте са призовавали селяните за борба против ТКЗС и неизпълнение на държавните доставки. Нелегалната група в с.Пелски-тръмбеш е подготвяла палежи на снените на ТКЗС и убийства на местни партийни ръководители.

Из архивите

В Толбухинска и Поповска околии е изградена широка мрежа от нелегални организации и групи от действащи в тези райони бандити. Основното ядро в тези организации се състои от н.петковисти и кулаци, които активно подпомагат с хранителни припаси бандитите и ги укриват.

За разкриване цялостната вражеска дейност на н.петковистите, реакционните елементи в БЗНС и пресичане кулашката агитация на село в отделението се водят следните разработки:

Групови активни разработки...	6	с обекти...	18
Лични и активни.....	16	"	16
Лични предварителни.....	6	"	6

На контрол при отделението се водят 12 разработки разпределени по окръзи както следва:

- Бургас - 4 групови активни р/ки... "Паяци", "Проводници", "Злодей" и "Гризачи"
- Ст.Загора - 3 групови активни р/ки .. "Снакалци", "Плъхове" и "Дивци"
- Търново - 1 групови активна р/ка "Подбудители"
- Хасково - 1 групови активна р/ка "Гамени"

МЕРОПРИЯТИЯ ПО НАЛИЧНИ РАЗРАБОТКИ.

Запланувано изготвянето на 8 плана; Изготвени са 8.

ПО ОТКРИВАНЕ НА НОВИ РАЗРАБОТКИ.

Запланувано 4 - открити 5.

От изнесените данни по отношение дейността на обектите се вижда, че отделението, въпреки направените смели крачки, за вербовка на по-крупна агентура все още не е навлязла дълбоко, сред разработваемите обекти и не е разкрило цялостната им вражеска дейност. Оперативния състав все още не е ликвидирал с тази си слабост да се занимава и отделя по-голямо внимание на ежедневните задачи от колкото на предвидените мероприятия на разработките. Недостатъчно задълбочено се обмислят и подрабават проведаните мероприятия и затова постиженията са съвсем малко. Лошо работят по изпълнение предвидените мероприятия в плановете по разработките - разузнавачите Васил Панев, Иван Методиев, Борис Орачев и др. Много от мероприятията въобще не се изпълняват. Слаб е бил и контролът от страна на ръководството на отделението.

ПО ПРИДОБИВАНЕ НА НОВА АГЕНТУРА.

Запланувани 22 агенти и 5 информатора.
Вербовани 29 агенти и 5 информатора.

Из архивите на ДС

248

- 3 -

Всичко вербовани 34 с.с. - от които 15 са вербовани в окръзите от наши разузнавачи при командироването им там.

ЯВОЧНИ КВАРТИРИ.

Запланувани.....10

Вербовани.....7

МЕРОПРИЯТИЯ С НАЛИЧНА АГЕНТУРА.

Отделението е работело с ..98.. агенти и ..38...информатори.

Запланувани .631. срещи; Проведени ..592. срещи.

Запланувани контролни срещи 19; Проведени 101.

ПРОВЕРКА НА АГЕНТУРА.

Запланувани 8; извършени 8.

За придобиване на нова агентура отделението положи доста усилия и има известни успехи, както в количествено така и в качествено отношение. Вербовани бяха доста ценни агенти - "Руи" - гичевистки лидер, вербован от ст.разузнавача Васил Панев, агент "Киро" - ползуващ се с голямо доверие пред обект на разработка вербован от др. и-р Славчо Радевков. Добра агентура вербоваха и ст.разузнавач Иван Пенчев, Пешо Тутулов, Йордан Александров и други. При извършване вербовките се получиха редица данни, за които службата не знаеше преди започване на самите вербовки, въз основа на които бяха открити разработки. Лошо и недостатъчно работиха по придобиване на агентура др.Г.Тодоров и-и отделение и и-те Енчо Тодоров, Данчо Йорданов, Георги Гьорев, които не са вербовали никаква агентура през двумесечието. Въпреки, че същите другари ползуваха полагаемият им се отпусък и бяха заангажирани те можеха да подготвят и вербоват агенти.

От проведените 101 срещи се установи, че разузнавачите от отделението в сравнение с преди значително са подобрили ръководството и възпитанието на агентурата. 90 % от срещите се провеждат в явочни квартири, подготвят се добре, предварително се беседва с агентите по политически въпроси и се поставят конкретни задачи. Добре ръководят своята агентура другарите Б.Орачев, Сл.Радевков, Из.Пенчев и др. Не липсват обаче и случаи на лошо ръководство, когато разузнавачите срещат своята агентура по скамейките и не работят за превъзпитанието на същата.

Такива са разузнавачите Л.Тошев,Йордан Александров и др.

При посещенията в окръзите и при направените там контролни срещи се установи, че на много места след реализации,известна част от агентурата е изпусната и не се провеждат редовни срещи, без да имат причини и основи за това. Това е една от причините много от доверените разработки да стоят в замразено състояние. Така при ДС - Разград агентите "Савов", "Майстора", "Ганчев" и други не са срещани повече от 6-7 месеца. Агент "Мак" от Кърджали не е срещан и изоставен от доста дълго време, поради което е преминал на предателски позиции. В Силистра срещите се провеждат и лошо без предварителна политическа беседа, на бързо само за приемане донесенията. Не се използват изцяло връзките и възможности те на агентите.Така агентите "Николачев", "Здравец" и "Мерескиев" се ползват въобще, а не по конкретни обекти, каквито възможности те имат.

*защо
така
не свързани?*

РЪКОВОДСТВО И ПОМОЩ В ОКРЪЗИТЕ.

През двумесечиято отделението оказва не малко помощ на окръжните управления - при вербовка на агентура, подобрене на ръководство на личната агентура и предвижване работата по водените разработки напред. Бяха командироваани разузнавачи във Врачански, Русенски, Плевенски, Търновски, Коларовградски, Сталински, Бургаски, Ст. Загорски и Хасковски окръзи, където отработиха общо 189 дни.

През командировките от наши разузнавачи са вербовани 15 агенти, проведени са 52 контролни срещи и са изготвени 11 планове по разработки. Взели сме активно участие при подготовка и извършване на реализации в Ямболска и Сливенска околии и в провеждане на други мероприятия.

Много

Съпоставяйки престояните дни с извършената работа се вижда, че са съвсем недостатъчни, както по качество, така и по количество. По голямата част от разузнавачите, които бяха командироваани използваха времето си, за опознаване на обстановката, разработките и пр., без да са в състояние да окажат някаква съществена помощ, тъй като за първи път отиват в окръзите.

как са?

ДВИЖЕНИЕ НА КАДЪРА.

	<u>Ш а т</u>	<u>на лице</u>	<u>вакантни</u>
и-к отд.	2	2	-
и-ри	5	5	-
ст. р-ч	12	13	-
р-ч	14	6	-
мл. р-ч		5	2
Всичко.....	33	31	2

Из архивите на ДС

За 4 от мл.р-чи е направено предложение за преместване в други отдели и уволение, след което в отделение ще има 6 вакансии за разузнавачи.

Общо взето оперативния състав на отделението през отчетния период, води борба за изпълнение на плана, най вече за придобиване на нова аген- тура и значително подобри своята работа. Все още изостава по изпълнение мероприятията по разработките и предвижване същите напред, което ще залегне като основна задача пред отделение, за предстоящото двумесечие.

Отделението през двумесечкето е провело 4 служебни съвещания.

31.VIII.1951 година.

С о ф и я.

С Ъ С Т А В И Л
НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "НИ ВЗНС и Н"
кап. / Вл. Тодоров

Из архивите на ДС

М/В. Р.
ОПРЕДЕЛЕНИЕ УПР. Д. П. П. П.
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
№ 5874
4. 9. 1951 г.
ГР. ТЪРНОВО

СОФИЯ ГЛ. ИНСПЕКТОР ОТДЕЛ I-БИ ДС
Н-К ОТДЕЛ. "Н. ПЕТКОВИСТИ".

55a

на № 11018 от 11. VIII. 1951 год.
към № 5874 от 18. VIII. 1951 год.

из архивите

Разглеждани процес по линия на Н. Петковисти, БЗНС
и кулаци смята. Престоп разглеждането на процесите по акт.
разработка "ЗАТВОРНИЦИ"-Н. Петковисти, "ФАНТАЗОРИ"-Н. Петковис
и "ЕЛЕНИ" по ББ.

По р-ка "Затворници" бяха задържани 6 души от които
само 2 са предадени на съда, а другите освободени. Разработката
беше централна група в Отдела-Търново. Обектите на същата бяха
от Габровца, Бургаска и Павликенска околии. Уличават се в
контра-революционна дейност - изградили са нелегална Н. Петко-
вистка организация за борба против народната власт.

По р-ка "Фантазори" бяха задържани 8 души от с.
Темниско-Горно-Оряховско и 7 души от с. Долча-Оряховица същата
околия. На съда са предадени 3 души, а другите са освободени.
Обектите от разработката са изградили нелегални Н. Петковисти
организации в горните села за борба против народната власт.

По р-ка "Елени" - разработката се водеше от ДС-Елена
по линия на ББ. Бяха задържани 13 души от които 11 са предадени
на съда, а останалите освободени. Уличават се като ятаци и по-
магачи на бандити. От задържаните обекти 8 са Н. Петковисти. Про-
цеса ще се гледа на 3 етапа.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ДС: *Ант. Урачев*
майор Ан. Урачев

Н-К ОТДЕЛЕНИЕ I-ВО *Ант. Ангелов*
ст. лейт. Ан. Ангелов

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О Т Ч Е Т Е Н - Д О К Л А Д

за работата на отделение НП и ЕЗНС рабо-
тешо по централни обекти за времето от
1. IX. до 31. X. 1951 год.

През изтеклото двумесечие останалите на свобода н.петковски лидери продължиха вражеската си дейност още по внимателно и законспирирано. Някои от тях разпространяваха слухове за предстояща война, коментираха външните и вътрешни събития, отчитайки че е немислимо събарянето на ОЗ без външна намеса, групираха около себе си н.петковисти и вражески елементи и даваха инструкции за иадиране "тяхни хора", за подържане духа им, а когато настъпи благоприятен момент, щали да дадат нареждане какво да се върши.

Други обекти - Невена Даскалова, обект на акт.р/ке "РЕЛИЦА" и Анастасия Д-р Стойчева - обект на акт.р/ке "ОБРАЗЧЕНИТЕ" продължиха да работят за разкриването около тях на наши агенти. Д-р Стойчева редовно изпращаше кодирани писма до Гемето, едно от които бе зеловено. В едно от тях настоява пред Гемето да се вземат мерки за измъкване дъщеря му зад граница.

В връзка с предстоящият конгрес на ЕЗНС фракционните борби в III се изостриха, от една страна Георги Трейков, Лалю Генчев, Петър Тенчев, Спас Маринов и др., провеждащи правилния курс в ЕЗНС, против реакционни елементи и такива обявяващи се против линията на съюза, като Илия Радков, Петър Попиванов, Ради Нейденков, Николай Георгиев и др..

Пред отделиението като основна и сериозна задача за разрешение стоеше, да доразработи сигналите за нелегална дейност сред н.петковистите, да разкрие ръководствата и централите на същите, да установи и разкрие връзките с чужди легация и задгранични геметовски центри, от където същите получават инструкции и директиви за нелегална дейност. Тези задачи отделиението не може да разреши. Придобити бяха сигнали за обекта Д-р Стойчева, която подърже преки връзки с Гемето посредством кодирани писма и бяха установени две важни нейни връзки

очертаващи се, като връзки с чуждото разузнаване:

1. СЪСТОЯНИЕ НА РАЗРАБОТКИТЕ:

В отделението се водят следните по важни разработки:

1. "ОБРЕЧЕНИТЕ"-акт.р/ке зведена на тѣщата на Гемето, възникнала през м. август 1950 год. въз основа на заловено инструктивно писмо и следствени и агентурни данни, улличаващи я като член на централно нелегално геметовско ръководство и важне връзка с задграничната централа- Гемето. Разработката е обезпечена с агентуре-"ДИМИТРИНА", "АНЕТА", "СТРЕЛЕЦ" и "КИРЧО", всички добри и проверени агенти, ползуващи се с доверие пред обекта.

По разработката се добити нови моменти; По данни от I-во управление Д-р Стойчева е дала нареждане до югославското разузнаване да се освободят намиращите се в Белград и петковисти и препратят в Париж на разположение на геметовският комитет.

Д-р Стойчева редовно изпраща кодирани писма до Гемето, едно от които с съдействието на агент "КИРЧО" бе заловено. Смисела му остава неуяснен.

По данни на агент "КИРЧО" обекта е наредил на Гемето да вземе мерки за прехвърляне дъщеря му през границе, тъй като непослелак същата е тормозена и има вероятност да бъде изгонена от училище.

Установени две важни връзки на обекта- , които по данни от агент "КИРЧО" осъществява връзката на обекта с английската легация и , очертаващи се също като връзки с чужда легация. За последните по данни от "КИРЧО" обекта Д-р Стойчева е казал, че тя не трябва да идва безразборно в квартирите и, а само когато бъде повикана за да се избегне провал. се подготвя за вербовка, е взета на активна р/ке с цел документация и евентуална вербовка.

2. "ЛЪБА"-активна р/ке зведена на АСЕН СТАМЕОЛИМСКИ, възникнала през м. юли 1950 година, като бивш лидер на БЗНС -Н.Петков. Допълнително бяха получени данни улличаващи обекта в участие в гичевски нелегален център, които данни следствието не може да изясни. По данни от агент "ОРЪЖ", обекта РАМЕАКОВ-обект на р/ке в Ст. Загора по линия на БЗНС е казал, че в София съществувал нелегален център, който

имал в състава си представители на всички бивши партии, в това число и военни. В състава не същият влизал и Асен Стамболийски, но впоследък същият бил отстранен поради това че бил компроментиран и пред милицията за да се избегне провал.

Подследственият Цветан Максимов в показанията от м. август сочи че Стамболийски е бил член на нелегалното III на БЗНС - Н. Петков заедно с Асен Павлов, от които Максимов получил инструкции за нелегална дейност по възстановяването на съюза. Соци също че през пролетта на 1951 год., той и Стамболийски отпочнали подготовки за нелегално преминаване в Югославия. Работи се за проверките на данните.

В резултат на подадена молба от Стамболийски, му е разрешено Софийско жителство и всеки момент се очаква пристигането му в София.

При пребиваването си в с. Славовице, обекта не бе обезпечен с агентура, поради което няма нови моменти по р/ката му.

3. "ВЪЩИЦА" - активна р/ка. зведена на НЕБЕНА РАЙКО ДАСКАЛО ВА, възникнала на 6 май 1951 год. въз основа на агентурни данни, улличаващи обекта в събирание шпионски сведения. През двумесечието бяха добити нови данни, от които е видно, че обекта се старее да разкрие сътрудници на ДС. До сега е разкрила агент "МАРИЯ", "ТИГРЕНА" и впоследък говори, че избягалият наскоро зад граница НИКОЛАЙ ПОПОВ е агент на ДС изпратен с специални задачи там. По донесение на агент "ЦВЕТИЧОВ" обекта се готви да изпрати писмо в Париж за да предупреди геметовският комитет за Николай Попов, който според нея по инструкции на ДС може да пристъпи към убийството на Гемето и други активни геметовци, с цел вземане мерки към същият. Агентът е обезпечен с достатъчно агентура, чрез която сме в състояние да узнаваме своевременно намеренията на обекта.

4. "ТРАКЦИОНЕР" - зведена на Петър Каменов, чиято възникнала на основание водената от него фракционна борба в III на БЗНС, насочена против Георги Трайков. Същият е с намерение да вземе едно писмо от жената на бившият министър Захариев, с което да изобличи Георги Трайков. По агентурен път и техническото мероприятие "Тополница" бе установено, че обекта събира компроментиращи материали срещу Трайков и хората му, които смята да разобличи в Нар. събрание при смената

имунитета му.

5. "ВРЕДИТЕЛ" - акт. р/ка заведена на Стефан Тончев, нововъзникнала въз основа на следствени данни, уличаващи го като ръководител на вредителската организация в М-во на транспорта. Данните се в процес на проверка и документирани. По същата е вербован един нов агент

През двумесечието в отделението възникнаха:

	НИ	По БЗНС
Груп. акт. р/ки. по. НИ.....	2 с 5 об.	няма
Лич. активни	5 с 5 об.	3 с 3 обекта
Лич. предв.	2 с 2	1 с 1

Всичко по НИ - 9 с 12 обекта По БЗНС - 4 с 4 обекта

Общо в отделението се възникнали 13 р/ки с 16 обекта

Към 31.X.1951 г. в отделението се водят:

	НИ	БЗНС
Груп. акт. р/ки.....	5 - 14 об.	3 - 11 обекта
Лич. активни.....	19	8
Груп. предварителни	-	1 - 6 обекта
Лич. предварителни	4	1
Общо	28 - 37 обекта	13 - 26 обекта

Общо взето състоянието на разработките е много лошо. Същите са зетормозени. Разработките "КОДЕЛ", "ДОЛБИТА", "КАМИЛАРГ", "САТРАМ", заведени на бивши лидери на БЗНС-В. Петков не са обезпечени с агентуре и по същите не постъпват никакви донесения, поради което службата не е на ясно дали обектите развиват вражеска дейност.

През изтеклото двумесечие беше запланувано да се прегледат основно заедно с инспекторите и началник отделението, след което да се вземе отношение по тях - или да се закрийт, или да се набележат и проведат сериозни мероприятия за тяхното предвиждане напред.

Разработките "МОРЖ", "ВРАЧКА", "ЗАГОВОРИЩА" и др., заведени на обекти за които имаме сигнали, че развиват нелегална дейност също са зетормозени. По тях почти не се работи.

II. ПО НАЛИЧЕАТА АГЕНТУРА:

В групата има на връзка:	<u>НП</u>	<u>БЗНС</u>
агенти.....	42	
информ.....	12	
Проведени срещи	257	186
получени донесения	204,	нажурки 29Б.

Общо срещи..443, получени донес. 490.

Провежданите срещи с агентите ставаше изключително в явки, особено с по ценните такива. Все още обаче име разузнавачи, които поради липса на явки провеждат срещите си на открито. Такъв и ст. разузнавач Иорден Желязков.

Ръководството и възпитанието на агентурата все още не е на нужната висота. Разузнавачите Ст.Момчев, Цв.Тодоров, Цоне Павлов, Цоло Георгиев и др. не провеждат редовно политически беседи с агентите.

През двумесечието бяха допуснати следните слабости и провали с агентурата:

Инспектор Борис Орачев, поради непростителна немърливост, насрочва срещи с двама агенти в една и съща явка по едно и също време, в резултат на което двата агента се срещат пред явката и взаимно се узнават.

Ст.разузнавач Любен Тошев е провеждал срещите си с агент "БАЛАБАНОВ" на открито в гората при перка на Свободата, късно вечер, в резултат на което и на бездушното отношение и сковане от страна на Тошев, агента си внушил, че ще бъде ликвидиран и получил нервно разстройство. Поради това "БАЛАБАНОВ" бе поет на връзка от началник отделенията Радивоев.

Нововербован агент от и.д. инспектор Пенев писал донесение то си в учрежденията, бил е забелязан от началника си който взема донесението и го прочита, след което по мнение на друг немиращ се там разузнавач, го поставя обротно на мястото му.

Вина за това имат инспекторите и началник отделенията, които почти не провеждат контролни срещи.

за периода бяха запленувани 32 контролни срещи, а се про-

ведени само - ~~15~~

III. ПО ПРИДОБИВАНЕ НОВА АГЕНТУРА:

	Запленувани		Вербовани	
	НП	БЗНС	НП	БЗНС
Агенти	11	5	9	1
Информатори.....	4	3	3	2
Подготовка за вербовка.....	7	?	6	4
Наизвършен вербовки.....	4	5	-	-
Явочни квартири.....	10	3	2	2

IV. ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ:

Отчитайки допуснатите слабости, пред настоящото двумесечие пред ~~отделението~~ стоят за разрешение следните основни задачи:

1. Да се придвижат разработките напред. За целта в началото на двумесечието ще се изготви план за основното преглеждане на всяка една разработка, съвместно с началник отделението и Гл. инспектор, за набелязване сериозни мероприятия по тях.

2. Да се подобри ръководството и възпитанието на агентурата. За целта в отделението ще се въведе метод на работа: Всеки разузнавач при явяването си на доклад ще представя разработен план по срещите които ще провежда през деня с агентите, каква политическа беседа ще проведе и разработени задачи които ще постави за изпълнение на агентите. Инспекторите, Началник отделението и Гл. инспектор ще провеждат системни и редовни, набелязани по плана, контролни срещи с агентурата, на които ще оказват практическа помощ за подобряване ръководството и възпитанието на агентурата.

3. Ще се извърши вербовката на ценна крупна агентура за разкриване центъра в София, който движи нелегалната н.петковистка дейност, за разкриване ролята на Д-р СТОЛЧЕВА, връзките ѝ с чужда легация и от къде получава инструкции, начини и пътища.

4. Затягане дисциплината в отделението, чрез редовно приемане на доклад, изготвяне ежедневни планчета за работа и редовно водене графиките. Инспекторите и началник отделението ще приемат ежедневно разузнавачите на доклад, при който ще проконтролират

изпълнението на наобелязаните по плана мероприятия и как резултатите
ващите упрежняват ръководството и възпитанието на агентурата.
София, ЗІ.Х.951 год.

Инспектор при отделение "ИГ" -

Ст. лейтенент: *[Signature]*
/Д. Кордашев/

82
89

С П И С Ъ К
НА НИКОЛА ПЕТКОВИСТИТЕ НАМИРАЩИ СЕ В ТЪР-
НОВСКИЯ ЗАТВОР.

- ✓ 1. ГЕОРГИ КРЪСТЕВ ДИТЕВ - от с.Дебелт,Бургаско на БЗНС - Н.Петков,избиран за Народен представител,до разруянето на опозицията.Осъден на 19.XII.1947 год.на пет години затвор за употребено огнестрелно оръжие и опит да мине границата.Женен има сравнително добро държание в затвора,добър работник в конничарския отдел.Издавания има,че властта трябва да бъде само от земеделци.
- ✓ 2. РАЙКО РАДКОВ ИВАНОВ - от с.Виноград Г.Оряховско,член на БЗНС /Н.Петков съден за влизане в спор с представител на властта-осъден през 1950 год.на 3 години .Женен,има лошо държание,постоянно разпространител на слухове - привърженик на англоамериканците.
3. ДИМИТЪР ВЕЛИЧКОВ АТАНАСОВ - от с.Виноград Г.Оряховско член на БЗНС/Н.Петков/ съден за влизане в спор със старши милиционер,осъден на 28.VIII.1949 год. на 3 години,има лошо държание в затвора,привърженик на англоамериканците

ВОДОЛЕНСКА КОНСПИРАЦИЯ

4. МАНОЛ ТОЛОРОВ АНГЪЛОВ - от с.Водолей Търновско,роден на 14.X.1909 год.Произхожда от земеделско семейство,образование VIII-ми клас член на БЗНС/Н.Петков/.Има нескончателна присъда.Има лошо държание в затвора.
- ✓ 5. АТАНАС МАРИНОВ МАРИНОВ - от с.Драганово Г.Оряховско.Роден в 1925 год.Образование III-ти клас.Женен с едно дете.Държание вражеско.
6. ГЕОРГИ ХРИСТОВ АТАНАСОВ - от с.Полски Тръмбеш-Търновско,роден в 1905 година-коларо-железар.Член е на БЗНС.Женен има три деца.Произхожда от земеделско семейство.Има лошо държание.
7. ЙОСИФ ЙОНКОВ БЕЗВ - от с.Караесен-Павликенско.Роден в 1913г.Жене и има едно дете.Образование IV клас,по професия земеделец.
8. ИВАН ДИМИТРОВ АНДРЕЕВ - от с.Хотница-Търновско.Роден в 1915 година,женен с две деца.По професия земеделец.Има образование III клас.Член е на БЗНС- /Н.Петков/.Има лошо държание.
9. МАРИН СТОЯНОВ ЙОРДАНОВ - от с.Полски Тръмбеш- Търновско.Роден е 1895 година.Женен с дванадесет.Бивш индустриалец.Имал мелница и маслостружница,циглена фабрика-предсави ок на соя-член на БЗНС-/Н.Петков/.Има лошо държание в затвора.
10. ПЕВЪ КОЛЕВ ПЕЙКОВ - от с.Обединение-Търновско.Роден в 1911 го женен с еднордете.По професия земеделец.Член на БЗНС.Има лошо държание в затвора.
11. Св.ТЕОДОСИЙ ДАМЯНОВ НЕДЯЛКОВ - от с.Водолей-Търновско.Роден на 8.III.1901 година.Женен с две деца.Член на БЗНС-Н.Петков.Има,национализирани две мелници.С крайно лошо държание в затвора.
12. ИЛИЯ СТЕФАНОВ НЕШЕВ - от с.Никоп-Търновско.Роден в 1921 год.Женен с едно дете.Произхожда от земеделско семейство.Образование III клас.Член на БЗНС-Н.Петков.Има лошо държание в затвора.
13. КОСТАДИН НИКОЛОВ ЧОЛАКОВ - от с.Драганово-Г.Оряховско.Роден в 1923 година.Не женен произхожда от богато селско семейство.Има средно търговско образование.Член на БЗНС-Н.Петков.

Из архивите

23
90

14. ПЕТКО КЪНЕВ ХРИСТОВ - от с. Ст. Стамболово-Търновско. Роден в 1908 година. Женен с едно дете. Член на БЗНС-Н. Петков. Има лошо държание.

15. НИКОЛАЙ ПЕТРОВ ГАЛОВ - от с. Драганово-Г. Оряховско. Роден в 1922 година. Женен. Образование III-ти клас. По професия земеделец. Има лошо държание.

16. МЕТОДИ ВАСЛИВ БОЯДЖИЕВ - от с. Никюп-В. Търновско. Роден в 1914 година. Женен с едно дете. Има образование III клас. Професия земеделец, Моларство. Постоянно прави изказвания и разпространява лош слухове.

17. МИХАЙЛ ИЛИЕВ РАЧЕВ - от с. Никюп-Търновско. Роден в 1903 г. Женен с две деца. По професия градинар. Образование IV отделение. Има лошо държание.

18. НИТКА ПЕТКОВ СТАНЧЕВ - от с. Водолей-Търновско. Женен с две деца. Роден в 1914 година. Образование V клас. По професия земеделец. Има лошо държание.

19. ИВАН АНГЕЛОВ ДАНЧЕВ - от с. Ресен-Търновско. Роден в 1913 година. Женен с едноредете. По професия електротехник. Образование III клас. Има лошо държание.

20. ВИТАН ИВАНОВ ВИТАНОВ - роден в с. Михалци-Павликенско в 1916 година. Женен с две деца. По професия земеделец. Член на БЗНС. Има лошо държание.

21. ИВАН ЦОНЕВ ИВАНОВ - с. Ст. Стамболово-Търновско. Роден в 1928 година. Неженен, студент. Съден за разпространяване на позиви. Член на ЗМС-Сърбински. Произхожда от богато селско семейство. Д

22. ДЕНЧО РАШКОВ ДОНКОВ - от с. Ст. Стамболово-Търновско. Роден в 1930 година. Неженен, образование III клас. Произхожда от средно земеделско семейство. Разпространител е на позиви. Член на ЗМС-Сърбински.

23. ИВАН ЦАНКОВ ИВАНОВ - с. Ст. Стамболово. Роден 1930 година. Неженен, образование V клас. Произхожда от средно ~~кметско~~ селско семейство. По занаятие техник. Разпространител е на позиви.

24. ГЕНЧО ИВАНОВ КЬОРЧЕВ - роден в 1931 година в с. Ст. Стамболово. Образование VI клас. Член на ЗМС-Сърбински. Разпространител на позиви.

25. МИХАЙЛ БОНЕВ МИТЕВ - роден в 1904 година в с. Ресен-Търновско. Образование III клас. Женен с три деца. Съден на три години затвор на 6.VII.1949 година. Разпространител на позиви. Не приобщен влаг. Член на БЗНС-Н. Петков.

26. ДАВИД ВЕЛИЧКОВ ШИЛЕВ - от с. Ресен-Търновско. Роден в 1910 г. По професия земеделец. Женен с едно дете. Произхожда от селско семейство. Осъден на три години на 26.VII.1949 год. Разпространител на позиви.

27. АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ ПАВАЗЕВ - от с. Ресен - Търновско, Роден 1919 год. Женен с едно дете. Образование III клас. Професия градинар. Осъден за три години. Разпространител на позиви.

28. ЯНКО ИЛИЕВ КОСТОВ - от с. Козаревец-Г. Оряховско. Бивш легионер. Водачество Н. Петков-съден да консперативна дейност. Роден в 1929 година. Общ работник и съден на три години затвор.

29. ЛЮБЕН НИКОЛОВ ЦВЕТАНОВ - от с. Търновско-Беловенско. Роден в 1927 година. Завършил е седми клас в земеделска гимназия. Произхожда от добро земеделско семейство. Също член на ЗМС-Сърбински. Осъден на 3 години затвор.

30. КОСТА ПЕТРО АТАНАСОВ от с. Д. Оряховица-Г. Оряховско. Роден в 19 година. По професия градинар/З. 4м./Женен с едно дете. Образование II клас. Член на ЗМС.

84
91

31. ИЛИЯ МИНЧЕВ ИЛИЕВ от с. Бабово-Русенско. Неженен, образование VII клас. Член на ЗМС-Сърбински./3.4 м./

32. ИВАН НИКОЛОВ СТЕФАНОВ роден с. Джулница-Г. Оряховско. Роден в 1929 година. Образование VII клас. Неженен. Произхожда от средно селско семейство. Член на ЗМС-Сърбински./3.4 м./

33. ПЕТЪР ХРИСТОВ КИРАНОВ - от Г. Оряховица. Роден в 1923 година. Общ работник. Образование III клас. Неженен./2.2 м./

34. ЖЕКО АНГЕЛОВ ЖЕКОВ - с. Долен Чифлик-Варненско. Роден в 1928 г. Образование VII клас. Неженен, произхожда от чиновническо семейство. Осъден за 2.2 м.

35. ЙОРДАН ДИМИТРОВ ХАЛАЧЕВ от гр. Г. Оряховица. Образование III клас. Роден 1929 год. Осъден на 5 години затвор. Член на ЗМС-Сърбински.

36. СТЕФАН ДИМИТРОВ РАЧЕВСКИ от Габрово. Роден в 1931 год. Завършил е VI клас в техническа гимназия. Неженен, произхожда от бедно семейство

37. ИВАН ХРИСТОВ СТАНЕВ - роден в гр. Габрово през 1931 год. Образование VI - ти клас. Техническа гимназия. Неженен. Произхожда от бедно семейство. В затвора е 6 - 8 м. Член е на ЗМС Сърбински.

38. СТЕФАН ДИМИТРОВ МИНЕВ - с. Боженци Габровско в 1931 год. Завършил е шести клас на техническа гимназия. Осъден за 2.2 м.

39. СТЕФАН ПЕТКОВ ЦОНЕВ - с. Гарвани-Габровско. Роден в 1928 год. Завършил е шестиклас на търговска гимназия. Женен осъден за 15 години Член на ЗМС-Сърбински.

40. ЦОНЮ ЛАЛЕВ САПУНДЖИЕВ роден в 1931 год. в Габрово. Завършил е шести клас на техническо училище. Произхожда от богато семейство. Осъден за 10 години. Член на ЗМС-Сърбински.

41. ВАСИЛ ДИМОВ СТОЙКОВ - роден в Церова Кория-Търновско, в 1912 год. Неженен. Бивш подофицер. Произхожда от бедно земеделско семейство. Образование III клас. Участвувал в нелегални групи. Осъден на доживотен затвор. Член на БЗНС-Н. Петков.

42. НИКОЛА ЙОРГОВ КОНДЕВ - с. Драгижево-Търновско. Роден в 1897 год. Има образование III клас. -козар. Член на БЗНС-Н. Петков. Осъден за 10 години. Има лошо държание.

43. ИВАН ПЕТРОВ ПАПАЗОВ - роден в с. Капоново-Търновско 1910 год. Образование IV отделение. Женен без деца. Осъден за 5 години затвор. По занаятие земеделец. Дава е квартира на нелегални.

44. ИВАН ПЕТКОВ ДРАГОСТИНОВ - роден в с. Капиново в 1915 година. Завършил е више земеделско училище. Женен с едно дете. Осъден за 5 години. Бил ятак.

45. ПЕТЪР СТЕФАНОВ ДЪРОВ - роден в с. Драгижево Търновско. Роден в 1905 година. По занаятие касалин. Образование IV отделение. Женен с две деца. Осъден за 15 години. Бил е ятак. Член на БЗНС-Н. Петков.

46. РАДИ ГЕОРГИЕВ МАНАФОВ роден в с. Пчелище-Търновско. В 1918 год. Има образование II клас по професия земеделец. Осъден за 10 години. Бил е ятак. Член на БЗНС-Н. Петков.

47. Св. ТОДОР ИВАНОВ НЕДЕВ роден в с. Церова Кория-Б. Търновско в 1902 година. Женен но няма деца. Завършил е више духовно училище. Бил е ятак. Член на БЗНС-Н. Петков. Осъден на 3 години.

48. ДОНЧО СТЕФАНОВ МАРКОВ роден в с. Церова Кория в 1914 год. Образование II клас. Женен с две деца. По професия земеделец. Бил е ятак. Осъден на 5 години.

49. СТОЙ РАДЕВ КОВАЧЕВ роден в с. Церова Кория-Белико Търновско в 1897 година. Образование IV отделение. Женен с две деца. По професия земеделец. Осъден на 5 години затвор.

На тези 3 екземпляра
1. ДДС
2. към д. стр. и затвор

ДОКЛАД

ЗА ФОРМИТЕ И МЕТОДИТЕ НА БОРБА НА АНТИНА
РАДНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ В ТЪРНОВСКИ ОКРЪГ.

Във целият Търновски окръг антизна вражеска дейност провеждат предимно Н.Петковистите. Във селата на Павликенска, Севлиеvsка, Търновска и Г.Оряховска околии бившите Н.Петковисти подържат връзки помежду си като във повечето села на Павликенска околия има изградени нелегални Н.Петковистки организации и във помалко от селата на Севлиеvsка, Г.Оряховска и Търновска околии напоследък се получиха агентурни данни и сигнали че такива организации има изградени и в Дряновска околия.

Във Павликенска околия е установено че съществува нелегален и Окол.комитет на БЗНС Н.Петков. Този нелегален комитет според не проверени данни има връзки с съответни комитети в Плевен и град Руде. Околийският комитет има изградени под комитети които отговарят за работата във 8 села, като връзката която осъществява между отделните местни комитети се поддържа от едно лице и имената на другите се пази в тайна. Околийският комитет в Павликенска околия се състои от 5 члена, като отговорника на комитета е секретар на когото се подчиняват останалите членове от околийското ръководство. Освен околийското ръководство за в помощ на него има трима души организатори, които подържат връзка със подкомитетите. Членовете на организацията са организирани на тройки, като три тройки се ръководят от един човек които има връзка направо с местния комитет. Тройките помежду си не се познават, а човека за връзка познава останалите тройки.

Дейността на нелегалната Н.Петковистка организация в Павликенска околия се изрази главно във създаване на настроение сред селяните за подаване на заявления за напускане на ТКЗС, което през пролета на 1951 година се прояви във по масов мащаб заедно с това младежките организации на БЗНС Н.Петков/младежките групи/започнаха да разпространяват анонимни позиви и листовки насочени главно против стопанството. Такива листовки бяха разпространени почти във всички споменати по горе околии. Повечето от анонимните листовки бяха писани на ръка с печатни букви. Има такива обаче, които са изработени от гума или от дърво печати. Младежките организации в с. Градище Павликенско са били изработили един печат от гума и други два от дърво. Във селата Сломар, Недан, и Къва-есен Павликенско анонимните листовки бяха писани ръкопечатно. Във Севлиеvsка околия, която е във съседство с Павликенска околия също бяха разпространени много анонимни листовки. Установихме че в Севлиеvsка околия също се изградени в някои села нелегални Н.Петковистки организации. Такива има изградени в с.с. Богатово, Добремирна, Градница Душово и др. Същите организации имат връзка със тия от Павликенски посредством Сухиндол от където бившият секретар на БЗНС Н.Петков поддържа връзки със Околийското ръководство на Павликенска околия.

Напоследък Н.Петковистките организации имат линия на връщане, изграждат се бойни групи пред които се поставя задача да провеждат диверсионни задачи. Някои от местните комитети по селата в Павликенска околия одобряват да се мине от пасивна в активна борба. Така Околийските комитети на Павликенска околия одобрява предложението на един от членовете да се отпочне нападение над Селскаветите избиване на активни комунисти, милиционери и офицери. Да се вдигнат в въздуха Ж.П.модтове и други съоръжения. Събират пайри за набавяне на оръжие но сами се оплакват, че тоя въпрос е най-тежкия за тях. На няколко места по местни комитети се говори за наличие на радиостанция, обаче до положителни данни все още не сме се добрвали макар агентите които ни донасят да разбират от радиостанции и да са настоявали пред обектите да видят тия радиостанции.

Нелегалната организация която съществува в с. Градище Павликенска има връзка с София, но още сме в просе на оточняване на

вързките.

Във Н.Петковистките организации членуват не само Никола Петковисти а членуват и legionери, барници и други фашистки елементи. Такав нелегалната организация в с.Градище са членове бивши социалдемократи/О/легioniери и браници, В нелегалната Н.Петковистка организация в с.Ресен Търновско, най-активен е бивш legionер. Същата организация понастоящем набавя връжките оръжие, като са се снабдили с патрони и пистолети. Събират средства и се готвят през Пролетта да минат към активни действия.

Във окръга вражеските елементи усилено разпространяват слуха за неизбежността от военни действия през настоящата пролет като едни дават срок до началото на април, а други края на април или началото на май. Усилено се шири слуха за победата на парите което доведе до известна паника и се получи така че семейства които имат свършено малки спестявания ги изтеглиха за да купуват предмети които не са им необходими. От досегашните данни с които разполагаме се вижда че от спестовната каса гр:Търново са изтеглени спестявания за 20 милиона лева, а са влезли 90 милиона лева. Това показва, че този слух е достигнал и последните къщи в нашите села които са извадили всички свои скътани пари и са отишли на пазаря да правят покупки. Има случаи когато селяни са купавали по 7-8 капана за мишки без да са им необходими. Понастоящем в Търново и други градове в окръга голяма част от трикоето е продено и на пазаря не се намира.

От вражеските елементи също усилено се разпространява слуха, че макар през 1951 година да сме имали богато жито реколтата населението получава типов хляб защото голяма част от житото било изнесено за СССР. Тези пропаганда особено активно провеждат бившите Н.Петковисти.

Има голяма част младежи произхождащи от ЗМС"П. Сърбински които са емиграционно настроени. Така в гр. Лясковец съществува младежка група която от есента на 1951 год. търси връзка за да може да премине в Югославия. От гр. Павликени трима души младежи се отправиха за Гърция но по пътя се разколебахат изразходват средства с които разполагат биват заловени и върнати в Павликени. Друга група младежи от гимназията на гр. Търново също излезнаха на път за Югославия като бяха заловени и двамата от тях предадени на съдебните власти.

В някои от гимназиите в нашия окръг каквито са мъжката гимназия Търново, стопанския техникум Търново, мъжката гимназия Горна Оряховица и др. вражески настроени младежи усилено подготвят свои приятели и близки в предстоящите избори да гласуват с бели бюлетини.

Във други младежи ученици, съществува желанието да се снабдяват с пишущи машини за да пишат анонимни листовки и ги разхвърлят в по масов мащаб из населените места. Такива групи има в Единото училище гр. Севлиево, младежка група "Скакалци" в Лясковец и младежка група в гимназията гр. Търново. Почти всички младежи ученици които имат желание да разхвърлят анонимни листовки са или изключени членове на ДСНМ или синовете на засегнати от мероприятията на народната власт родители. Процента на младежите от близки наши среди в тия групи е много малък.

Напоследък във мъжката гимназия гр. Търново се натъкнахме на организация изградена от младежи активни членове на ДСНМ които си поставили за цел да отириват вражеските елементи в гимназията и да водят борба срещу тях, като събират членски внос и търсят оръжия и да се въоръжат. Същата организация бе разложена от нас като членовете бяха повикани в ДСНМ и им бе дадена правилна линия за борба против вражеските елементи във рамката на устава на ДСНМ.

10. III. 1952 год.
Търново

Изготвил Н-к отделение I-во: *[Signature]*
Капитан Ат. Ангелов

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПРАВКА

За положението във III на
БЗНС в последно време .

В последно време в III на БЗНС отново се разгарят фракционни борби, които привидно бежа затихнали след освобождаването на Петър Каменов от състава на III. Борбата понастоящем се води между Георги Трайков и Николай Георгиев . Подържници на М-р Георги Трайков са ЛАЛЮ ГАНЧЕВ, ПЕТЪР ГАНЧЕВ и СПАС МАРИНОВ, а на страната на Николай Георгиев - ИЛИЯ РАДКОВ, ЯНКО МАРКОВ, СТОЯН ТОНЧЕВ и РАДИ НАЙДЕНОВ.

*Вайков
Син
Курнаков
Трайков*

След конгреса на БЗНС през декември 1951 г. се конструира III на Съюза в състав от 8 души, като деветото място остана непълнено, за което М-р ГЕОРГИ ТРАЙКОВ обяви, че ще се попълни при свикването на УС през яни т.г. Кандидати за мястото се очертах ЯНКО МАРКОВ, СПАС МАРИНОВ, КЪНЮ КОСУХАРОВ, КОСТА ДАНКОВ и ДИМИТЪР НИКОЛОВ, Г.ТРАЙКОВ остави мястото непълнено, с цел да избере свой доверен човек и засили влиянието си в III.

След първото заседание на новото III, в интимен разговор М-р ГЕОРГИ ТРАЙКОВ, доволен от приемането на всички решения, казал: " - Николай Георгиев заявяваше по-рано, че нямало единство, но всички видяха, че конгресът беше единен и ентузиазизиран. Единство нямаше в главите на Николай Георгиев, илиярэдковци и янкомарковци. Пропаднаха плановете на Николай Георгиев, който искаше да се огръжда и да си прави III с Илия Радков, с Попиванов, с Къню Косухаров и с Янко Марков. Ще разговарям подробно с Николай Георгиев и, ако той продължава да се държи така и за в бъдеще ще бъде само секретар-владика, а може да отиде и секретер в Нац. съвет. Повече додлости от него няма да търпя. Всичко ще зависи от неговото държане" .

*Вайков
Син*

Из архивите

На 4 януари т.г. ИЛИЯ РАДТОВ, член на УС на БЗНС, заявил:
" - ГЕОРГИ ТРАЙКОВ се страхува от всички и говори против всички. За най-близките си сътрудници - Николай Георгиев и Ради Найденов, казва, че не ги обича, но трябвало да ги търпи. Благоприятно е разположен към Петър Танчев, че стигна до там да казва, че когато говорели против Танчев все едно било, че било против него".

На 22.IV.т.г. М-р ГЕОРГИ ТРАЙКОВ доверил: *Д-р*

" - Тук в Съюза има една групичка, която иска да създава фронт срещу мене, противопоставяйки ми др. Стоян Тончев. В нея влизат главно Николай Георгиев, Янко Марков, Стоян Тончев и Ради Найденов, но в дъното на тази група стои Илия Радтов. Николай Георгиев, с цел да засили влиянието на групата, е виждал при себе си Методи Петров /Волгата/, за да го назначи за инструктор в III. Николай движи цялата тази група, криейки се зад Стоян Тончев, който не излизе открито на лице, но не е чужд на тази група. Много се е главоземаял Стоян Тончев. Не исках да вярвам, но от неговите изказвания и пози по различни поводи, се убедих че е така. Понякога той и Николай Георгиев, волно или неволно, изпадат в ролите на Петър Каменов и във всичко това има пръст Янко Марков".

По положението в III Лалю Танчев се е изказал:

" - В Съюза се е създаде една фракция, пред която фракцията на Петър Каменов бледнее, защото тази има корени и в провинцията. Мотора на тази фракция е Николай Георгиев, когото др. Г.Трайков повика, за да противопостави на мен. Николай Георгиев е хитър и няма желание да излезе съвсем на открито. Знаме на фракцията направиха Стоян Тончев, който е също против мене. Борбата на Николай Георгиев и Стоян Тончев спрямо Трайков е нечестна и непочтена. Така му се отплащат тези, които той повика, за да противопостави в миналото срещу мен. Трайков е стъписан и отчасти уплашен от тази фракционна борба, защото борбата с тази група ще бъде много по-тежка, отколкото с Петър Каменов."

Фракционните борби в III на БЗНС дават отряжение в живота на дружбите по места, където членовете на III водят борба кой да има влияние в окръжните дружби.

За годишно-отчетните събрания в Димитровския и Ялгоев-

*Друга група
хитроусти*

Борбата

Война

Д-р

*Война
Фракционна
Заложени*

ския райони на дружбите от III на БЗНС е трябвало да присъствуват Стоян Тончев и Николай Георгиев, които в деня на събранията по различни поводи не присъствували.

По този повод Трейков казал: *Син*

" - Вместо да отидат на събранията в София, за да манифестират нашето единство, Тончев избяга и отиде да прави тухли, а Николай Георгиев замина за Търново, за да представи по-добре Илия Радков. Стоян Тончев и Илия Радков не искат да се скарет с двуличниците и враговете в София!"

На годишно-отчетното събрание в Ловеч е имало решение на III да бъдат снети някои от членовете на околийското ръководство, като нездрави елементи, но Николай Георгиев не е изпълнил решението, с цел да запази приятелите си, които го поддържат.

Стоян Тончев има голямо влияние пред ръководството на Русенската окръжна дружба, които не се вслушват и не ~~изпълняват~~ ^{връзка} решенията на III, ~~които~~ ^{които} вземат мнението на Стоян Тончев по телефона. Така например председателя на окръжната дружба Георги Попов не е дал годишно-отчетния доклад на инструктора от III да го прегледа, докато не получил разрешението на Стоян Тончев.

На годишно-отчетното събрание на Търновската окръжна дружба Николай Георгиев и Пенчо Първанов, председател на същата, с цел да укрепят авторитета на Илия Радков са подчертали пред конференцията, че Радков е голям човек и има голямо влияние в III. Във връзка с това на забележката на Семо Стефанов, инструктор при III на БЗНС, да не слушат повече Илия Радков, Първанов отговорил: "

" - Ти си много млад и не разбираш тези работи как стоят горе".

На 13.IV.t.g. в разговор с делегатите на конференцията в Търново, Николай Георгиев заявил: *Запорски*

" - На времето Петър Каменов насочи своите стрели против мен, но той падна и неговата роля я взеха други. При нас в III се провежда онова, което Трейков желва, който е изпаднал под влияние на Петър Танчев. ~~Обменям мисли със Стоян Тончев и той не е съгласен с това, което става в III~~ ~~но в заседанията мълчи, не ме подкрепя и аз оставам сам.~~ ~~Убеден съм, че нещата няма да продължат дълго тека. Не може да не настъпи момент, когато всичко ще се разведри и всеки ще намери мястото си. Нещо клокочи, надига се, но кога и как ще се излее е въпрос на времето."~~

*Тончев и Георгиев
Тончев и Георгиев
Син*

*Запорски
Райков*

*Семьов
Ант*

*Запорски
Семьов
Ант*

= 4 =

11

На 24.IV.т.г. М-р Трейков доверил: *Богинѡ*

Лин | " - Уверих се, че главоземейването на Стоян Тончев е стигнало пределна граница. Първото нещо, което съм замислил е Стоян Тончев да освободи секретарството в Съюза. Второто - свободното място в III, което да бъде попълнено със Спас Маринов. Това ще стане към края на юни т.г. когато ще се свика заседанието на УС на БЗНС."

На 28.IV.т.г. НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ, научавайки за намеренията на Георги Трейков, заявил:

Васери " - Трейков прави голяма грешка, като се осланя на Петър Тончев и Спас Маринов, вместо да се хване на изпитани хора като мене и Стоян Тончев. В последно време се чувства едно натегнато положение в III".

На 25.V.52г. *пиз аз, Шроукиш*
Петър Тончев *е казал:*
 "Всички които си се обвързу против нас, ние ние
 си ние край каньото ние *както* Петър Каменов, сестра Янко Маринов
 и ние ние *онде* *онде* ние ние..."

27.V.1952 г.

Н-К III-ТО УПРАВЛЕНИЕ ДС

- ПОЛКОВНИК :

/ Б. Думков /

ВЛ/ДИ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В Ч А

За изказвания на ДИМИТЪР ГИЧЕВ и
ПЕТЪР ПАСКОВ, излежавщи присъда-
та си в Плевенския затвор.

На 27 септември т.г. ДИМИТЪР ГИЧЕВ в разговор за междуна-
родната обстановка и отношението му към н.петковистите казал:

"... Налеге се пълно обединение на всички земеделци,
с изключение хората на Георги Тръйков. Трябва да се създа-
де единен фронт на всички преследвани от днешната власт и
специално ние по затворите, легионерите, фешисти и др. Тъ-
ка както комунистите преди 9 септември 1944 г. обединява-
ха всички сили, които бяха против фешизма."

В същия разговор ДИМИТЪР ГИЧЕВ доверил на източника, че
подържал връзки с външния свят чрез своите близки, до които прещел
писма писани със симпатично мастило, което се проявявало след изве-
стно време. Стмнявал се, че тайната му е открита, поради което не
си служил вече с него.

ПЕТЪР ПАСКОВ, също излежавец присъдата си в Плевенския за-
вор, обвинявайки Асен Павлов, Бумбаров и Дермански, че се държат не-
достойно, казал:

"... Д-р Г.М. Димитров /Гемето/ непознава хората си
и трябва да се събере с такива като мен и Гичев, който, ма-
кар и десан земеделец и не от средите на Гемето има досто-
но държане."

На въпроса на източника поддържа ли връзка с външния свят
даж видодарса разбере, че поддържа връзка и доверил, че от доверени-
те лица на д-р Г.М.Димитров.

3.X.1952 г.

Н-К III-ТО УПРАВЛЕНИЕ ДС:

и лжовник -

/ Б.Думков /

КРДОПЕГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПЕГДСРСБНА
Дата издаване: Секретар: [signature]

С П Р А В К А

за разговора при срещата ми с
ГЕОРГИ ТРАЙКОВ в Министерския съвет
на 13.XI.1952 година.

Съобщи че иска да уведоми органите на ДС главно по
два въпроса:

1. [redacted], член на БЗНС и бивш
се явил при него на два пъти и го уведомил, че е вербо-
ван за секретен сътрудник на ДС, като казал, че са му възло-
жили да донесе за Петър Попиванов, Янко Марков, Къню Кочуха-
ров и др. При това [redacted] е поискал съвет от Георги Трай-
ков дали да сътрудничи, на което последния му е отговорил, че
трябва да се сътрудничи на властта.

Георги Трайков изказа мнение за [redacted], че това е
посредствен човек, без възможности. Отношение към сътрудниче-
ството на [redacted] не взе, но даде да се разбере, че счита греш-
ка на органите на ДС вербоването на хора като

2. С нотки на недоволство др.Георги Трайков съобщи, че
той и много земеделци считат [redacted] -уволнен директор
по [redacted] заради гешефти-за едно зло в БЗНС. Съобщи
че [redacted] е вършил гешефтите и злоупотребите заедно с
приятеля на Петър Каменов- [redacted] и че е много приближен
на Или Радков, Янко Марков и на оформилата се напоследък гру-
па, чието становище се покрива със съдържанието на анонимните
писма, които получил и след това предал на другаря Министър
Георги Цанков. Почувствува се интерес към това дали не сме от-
крили вече авторите на тези писма.

" Всички от ПП, а и приятелите на [redacted] знаят,
че той е сътрудник на милицията"-каза Г.Трайков. "
е всеки ден със Светозаров, Николай Павлов и др.Прави дръзки
изказвания против мене. Известно е на земеделците, че той е
бил сътрудник на полицията. Той прави опит да запостави Кирил
Клисурски. Добре е да разберете какво цели [redacted] и каква
роля играе."

Из архивите

КРДОПБГДСРСНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРСНА	
Дата: 24.03.1950. Секретар: /	

3. Съпостави нападите и въпросите на процеса в Париж ~~срещу~~ ^{към} Н.Георгиев от страна на Гемето и приятелите му с изнесеното в доклада на Николай Павлов тук против Н.Георгиев-те според Георги Трайков се покриват и той счита, че източниците на сведенията, с които е въоръжен Гемето в Париж са приятелите му в БЗНС, тези които атакуват Г.Трайков и по вероятно Н.Павлов и приятелите му.

Препоръча да поговори по този въпрос с Н.Георгиев. Охарактеризира Н.Георгиев като честен, но наивен и мекупав към врага.

4. Когато в разговора засегнах въпроса, как върви подготовката за изборите Георги Трайков каза, че в селата върви добре, но в градовете им е още трудно доколкото не са очистили дружбите и настоятелствата им от врагове-бивши капиталисти, царски офицери и др.подобни. Каза, че лошо се е получило с Янко Марков. Веднъж др.Андрей Михайлов, секретар на ОК на БКП се съгласил с ПП на БЗНС да не бъде кандидатиран за депутат, а след лансирането на Янко Марков от Елин-пелинско и някои партийни членове др.Михайлов настоял да остане в листата. Г.Трайков счита, че Янко Марков се огръжда с врагове и е разложил дружбите в Софийски окръг-"сега му стига да е Пом.Министър и няма защо да се кандидатира за окръжен съветник".

Съобщи, че Лазар Танчев е недоволен и капризен чия връзка с обсъждането и отхвърлянето на кандидатурата на жена му за депутат, но след увещанията от страна на Г.Трайков, Танчев се е примирил.

Др.Г.Трайков изказа желание да му помагате по-често като посочи за пример случая с някакъв служител в ПП на БЗНС Христов, който сплетничил и групирал около себе си врагове. Христов е бил уволнен от Трайков по предложение на някакъв служител от МВР, от което се получили оздравителни резултати.

5. Няколко пъти даде ласкави отзиви за Петър Танчев, като го обрисова като надежден човек и верен на Партията земеделец

Моите впечатления от днешния разговор са, че Г.Трайков иска да разбере месят ли се органите на ДС в борбите, които стават в БЗНС и насочва ли се агентура към него-това само се чувствува в хода на разговора и то доста тънко.

Считам, че Трайков знае и други сътрудници на ДС.

У нас отдавна са постъпили данни, че на Г.Трайков са известни като сътрудници и . Последните са насочвани към П.Каменов, Светозаров и др.врагове в БЗНС взети на разработка.

НАЧАЛНИК III-ТО УПРАВЛЕНИЕ ДС: *Евгениев*
полковник/Е.Думков/

Строго поверително!

1

КРДОПБГДСРСНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСНА

О Т Ч Е Т Е Н - Д О К Л А Д

За работата на Отделение "III" през 1952 г.

I. ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА:

Основна контрареволуционна сила в страната си остават н.петковистите и кулаците.

Така от общия брой на задържаните 1830 по линия на III управление за една година, към септември 1952 година, 1539 са н.петковисти и кулаци, или 84%.

От съществуващите 360 нелегални групи в страната към септември 1952 година, 200 са от средите на н.петковистите и кулаците, или се оглавяват от тях.

Нелегалната дейност на н.петковистите и кулаците се вдъхновява и инструктира от задграничните геметовски комитети и капиталистически разведки. За целта същите водят пропаганда, разпространяват пропагандни и инструктивни материали чрез прехвърляне на наша територия диверсанти, по изградени за целта канали.

Така през март 1952 година американското разузнаване прехвърля на наша територия диверсанта ГЕОРГИ АВРАМОВ ПЕТРОВ от с. Василевци, Ломско. Поставени са му били задачи да се свърже с геметовци да им даде указания за нелегална дейност, да се осведоми за възможностите за разгръщане такава сред БЗНС и да се улесни прехвърлянето зад граница на н.петковистки лидери, които да осведомят Гемето за положението и възможностите за работа в България. Проектирало се обучаването и прехвърлянето на още 4 диверсанти със същите цели и задачи.

Характерно за отбелязване е, че за разлика от миналото, било постигнато споразумение между американското разузнаване и геметовци за в бъдеще да се прехвърлят диверсанти и им се поставят задачи координирано.

През март 1952 година Гемето е посетил Град, където ръководителя на подкомитета за Австрия ПЕТЪР ТРИФОНОВ му е направил доклад за състоянието на работата им, към която Гемето проявил особен интерес и най-вече относно изграждане на канал за България по река Дунав, на който Гемето отдавал голямо значение.

07.11.52
А. С. А. А. А.
64.730

Из архивите

272

През август 1952 година н.петковисти емигранти в Цариград били прехвърлени в Западна Германия за школовка и подготовка за версионни и други подривни цели срещу НРБългария.

През 1952 година н.петковистите и кулаците провеждаха организирана дейност, изразяваща се в създаването на нелегални групи и организации по места.Целите и задачите които си поставяха бяха да привличат нови членове и разширяват състава им,да се взоржават и се поставят в бойна готовност за действие в случай на империалистическа интервенция.

За разлика от 1951 година през отчетния период почти нямаме прояви на открита взоржена борба,освен единични,не масови случаи на излизане в нелегалност на застрашени от арест.

Отчитайки,че нера в състояние да поведат със собствени сили успешна и резултатна борба срещу Народната власт,нелегалните н.петковистки организации и групи,особенно по крупните такива,все повече и повече се ориентират и търсят да си създадат връзка с зад граница-геметовските комитети и капиталистически разведки,от където да получат инструкции и материална подкрепа,поставяйки се на тяхно разположение на събиране шпионски сведения.

През отчетния период бяха разкрити и ликвидирани следните такива организации: Белослатинската организация,протичаща по р-ка "Гризачи",която създаде канчал и прехвърли свой хора в Бгославия,свърза се и събиране сведения за УДБ;

Разкритата нелегална организация в Пловдив,протичаща по разработка "Мелези",първоначално си бе поставила задачи да изгради широка мрежа от нелегални групи в Пловдивски окръг,но след свързването с ВДБ и Гръдкото разузнаване,по тяхни указания,премина изключително към шпионска дейност;

Разкритата организация в Русе и Тутракан,протичаща по р-ка "Ахмади",прехвърли свой член в Бгославия и получи от УДБ указания за събиране шпионски сведения.

От извършените реализации през т.г. и данните за налични организации и групи в страната,с много малки изключения,активно участие в тях вземат кулашки елементи,а в много от тях фактическите ръководители и вдъхновители са кулаци.

Така участници в нелегалния геметовски център на МАХАЦКИНСКИ бяха изключително кулашки елементи и бивши капиталисти.

Кулак беше ръководител на реализираната през октомври нелегална организация в Плевенска околия /р-ка"диверсанти"/,който е давал указания за взоржаване и подготовка за взоржена борба.

Трима кулаци бяха създатели на нелегална организация в с. Г.Митрополия, Плевенско със задачи: снабдяване с оръжие, запалване посевите, агитация сред селяните за напускане ТКЗС и бяха изградили бойни ядра за отпочване въоръжена борба при благоприятен момент.

От 41 члена на нелегалната организация в Силистренско/р-ка "Застъпници"/, 12 бяха кулашки елементи.

След нахосените им последователно сериозни удари през 1951 и пролетта на 1952 година н.петковистите измениха своите организационни форми и методи. От заловените материали, изхождащи от геметовския комитет от Париж се вижда, че същия дава указания да не се изграждат големи организации, да се работи по острожно и конспиративно. От разкритите и действията понастоящем нелегални организации и групи е видно, че съдите се изграждат по конспиративно, на принципа на тройки, четворки и петорки, към вербовката на членове пристъпват по острожно след дълги проучвания и проверки.

Политическата платформа на нелегалните н.петковистки организации цели да обхване всички контрареволуционни остатъци в страната. Типичен пример в това отношение е разкритата нелегална организация в Витевградска околия по която бяха задържани 30 обекта от общо участващи над 60 души, ръководени от местни н.петковистки авторитети и включваща в редовете си полицаи, осъдени от Народния съд монархофашишки офицери, попове и калугери, кулаци и полицейски сътрудници и всевъзможна друга контрареволуционна смет.

Понастоящем се разработва нелегален Гичевски център. Ц^о не проверени още данни е създаден "върховен съвет", в който били включени представители на демократите, либералите и други бивши боржуазни партии а така също и на бившите царски офицери. Работело се и за привличането на духовници, тр.костовисти и анархисти.

II. РАБОТАТА НА ОТДЕЛЕНИЕТО В БОРБАТА МУ СРЕЩУ Н.ПЕТКОВИСТИТЕ И КУЛАЦИТЕ:

През година отделението трябваше да има по цят 21 работници но е работило с непълна такъв между 17-18. За същото време са дадени в разход 412 трудовни по бригади за обследване и 352 дни в командировки за оказване помощ на окръзите. Освен това в Отделението е съществувало голямо текучество, като са излезнали 17 опер. работници, от които 6 души Началници отделения и Инспектори, а двама са били на мест месечен курс в школата.

През отчетната година бяха заведени нови разработки по категории както следва:

Гр.активни р-ки	8	с	95	обекта
Гр.предв.р-ки	6	с	18	"
Лични акт.р-ки	14	с	14	"
Лични предв.р-ки	27	с	27	"
О.П.Досвета	31	с	31	"
		<hr/>			
Всичко		86	с	185	обекта.

През година в окръзите са открити следните разработки

Софийски окръг	4	р-ки	с	36	обекта	
Врачански	11	24	"	с	104	"
Търновски	4	"		27	"	
Русенски	15	30	"	131	"	
Вургаски	9	10	"	27	"	
Ст.Загорски	3	37	"	51	"	
Пловдивски	7	19	"	57	"	
Хасковски	3	98	"	138	"	
Влаговградски		6	"	6	"	
Ст.У-ние	2	43	"	58	"	
		<hr/>					
Всичко		275	р-ки	-	635	обекти	

3-95
 6-18
 14-14
 275-685

 298-762

 57 мес. открит.

Или общо в страната/без окръзите Плевен, Коляровоград и Сталин/ са открити 361 р-ки с 820 обекти.

През годината бяха извършени следните реализации:
а/ В Отделението:

Групови р-ки	...	9	с	91	обекти	
Лични р-ки	7	с	7	"	
Без р-ки	2	с	2	"	
		<hr/>				
		Р-ки	16	с	100	обекти.

От тях: осъдени	36
Подследствени		8
В ТВО		7
Вербовани		16
Филтрирани		33

По социален състав:

Капитал.и кулашки елементи	32
Среднаци	42
Бедняци	26

От средняците и бедняците филтрирани 33

По политическа принадлежност: н.петковисти 89

От тях за нелегална дейност 86; за диверсия 7; бягство зад граница 2 и вражеска агитация 5.

От така реализираните разработки по важни са:

Централизирана р-ка "ГРИМАЧИ" по която бяха задържани 60 обекта от София и Белослатинска, и Оряховска околии. Разкрит бе "Временен щаб на северозападния сектор на съпротивителното движение в България". Нелегалната организация бе установила връзка с УДВ от където получаваше пропагандни и инструктивни материали и предаваше на същата шпионски сведения. Заловено бе оръжие-един шмайзер, две бомби, две карабини и 7 пистолета. Осъдени бяха 23 обекти.

През август 1952 година бе разгромен нелегален геметовски център начело с АЛЕКСАНДЪР МЕХАНДЖИЙСКИ, който работеше за създаване отговорници и нелегални групи в цялата страна и търсеше връзка с Гемето за инструкции и материална подкрепа. Задържани бяха 11 обекта предимно от кулашки и едро боржуазен произход, от които 9 осъдени и 2 изпратени в ТВО.

В окръзите бяха извършени следните реализации:

Софийски окръг 14 р-ки с 339 обекта от които осъдени 72, филтрирани 117, вербовани 17 останалите подследствени.

Русенски окръг 32 р-ки с 165 обекта, от които осъдени 25, в ТВО 4, филтрирани 61, вербовани 26.

Пловдивски окръг 19 р-ки с 91 обекта от които осъдени 47, филтрирани 21, вербовани 18.

Ст. Загорски окръг 16 р-ки с 30 обекта, от които осъдени 1, в ТВО 3, филтрирани 26.

Хасковски окръг 8 р-ки с 40 обекта, от които осъдени 16.

Търновски окръг 6 р-ки с 57 обекта, от които осъдени 32, в ТВО-1, филтрирани 24.

Врачански окръг 16 р-ки с 175 обекта, от които осъдени 79.

Бургаски окръг 3 р-ки с 11 обекта, осъдени 3.

През отчетната година по линия на н.петковисти и кулаци най слабо са работили окръзите Бургас, Ст. Загора, Русе и Търново което е видно от откритите и реализирани разработки през годината. В същите окръзи врагът действа активно. Така напоследък имаме сигнали за организирана дейност срещу ТКЗС и мероприятията на правителството от страна на кулаците и н.петковистите в Грудовска, Елховска, Поморийска, Русенска, Силистренска и др. околии. В Русенски окръг, особено в Силистренска Иперихска, Кубратска, Веленска, Русенска и др. околии съществуват нелегални групи създадени още през 1952 година от действащите бандити начело с ЦАНЮ МЕЧЕТО и др., по които ДС по места не работи и не приема никакви агентурно оперативни мерки.

Общо взето при извършените реализации в страната се спазва-
ше класовия подход, като повечето от задържаните бедняци и средняци
бяха филтрирани. Това даваха добро отражение в сред населението. Така
при реализацията на р-ка "РЕСТАВРАТОРИ" -ДС-Коларовград в с. Цар Асен,
Поповско средни и бедни селяни са направили митинг и са разобличавали
задържаните врагове.

Задържаните за филтрация от нелегалната организация в с. Пче-
ларево, Кърджалийско, след освобождаването им публично са се саморазоб-
личили на общо селско събрание и много от тях след туй са станали
членове на ТКЗС.

След реализацията на нелегалната организация в с. Септември,
Ветрен, Акаджиево и др., Пловдивско в ДС са се получили редица благо-
дарствени писма от безпартийни средни и бедни селяни.

В работата си по разработките Отделението допустна редица
слабости. Така по Централизирана р-ка "Гризачи" не се работеше системно
не се установяваха и проучваха бързо засечените обекти, в резултат на
което при реализацията бяхме заставени да действваме на тъмно по много
обекти и прибегнахме до масово задържане без да имаме проверени дан-
ни. Освен това по засечените в София обекти, сочени като център, не бе
работено за изясняване на вражеската им дейност, пристъпи се към необ-
мислени вербовки и прибързани такива на обекти от центъра, поради
което впоследствие бяхме принудени да освободим обекти с извършена
вражеска дейност на ръководители.

По реализираната р-ка "МОЛЕЦ" бяха проведени сериозни и об-
мислени комбинации с агентурата които поддържиха разработката напред.
След това обаче работата по нея се занемари, допустнахме прекалено уму-
ване и не решителност към смела комбинация с оглед по бърза реализа-
ция. В резултат на това допустнахме впоследно време да бъдат вербовани
нови членове за организацията и се изправихме пред провал на внедрени
агент "Николай".

Обща слабост на оперативните работници от Отделението по
разработките може да се отчете, че много малко си служим с комбинации
и липса на задълбоченост. По тая причина редица разработки се водят
дълго време без да сме в състояние да изясним вражеската дейност на
обектите. Така р-ка "Франка", заведена на обект уличен в шпионаж водена
от о.р. Михайлов, р-ка "Хиена" водена от о.р. Вотева на обект уличен в
шпионаж в полза на УДВ, р-ка "Вампир" водена от о.р. Чочков на обект
уличен като ръководител на нелегална организация и други които се
водят повече от 7-8 месеца без да са придобити съществени данни, глав-
но по липса на комбинативност и мудна работа по тях.

Обрешен
гаран

A

Из архивите на ДС

277

Към 1.1.1953 година в Отделението се взят следните разработки разпределени по категории както следва:

1.Групови активни р-ки	10	с	100	обекта
2.Гр.предварителни р-ки.....	5	с	17	"
3.Лични активни р-ки	21	с	21	"
4.Лични предв. р-ки	20	с	20	"
5.О.Н.Досието	34	с	34	"
6.Контролни разработки	23	с	144	"

Или всичко в Отделението са взети на оперативен отчет 90 разработки с 336 обекти.

От наличните по важни разработки са:

Групова активна р-ка "ПОДПАЛВАЧИ" заведена на 7 обекта. Разработват се по данни за съществуването на нелегален Гечевски център в София. Организацията била създадена по указания на ДИМИТЪР ГИЧЕВ. Работа отпочнали още преди 2 години и вербовали свой членове от средите на ВЗНС-Врабца. По късно били привлечени представители и на други политически групировки: демократи, социалисти, радикали и военни. Работели и за привличането на тр. костовци, анархисти и буржуазни интелегенти. Организацията се ръководела от ВЪРХОВЕН СЪВЕТ и имала отговорници по райони и околии. Към върховния съвет бил създаден и военен щаб и подготвяли създаването на разузнавателен щаб. Организацията установи връзка с друг нелегален център от бивши военни с които обмислят общи действия срещу Народната власт. Организацията усилено търси връзка с зад граница - ТОПЧО ТЕНЕВ ако не успее с него с английско или американско разузнаване. Главната цел на организацията е да обедини и оглави контрареволуционните сили в страната и подготви членовете си за въоръжена борба за сваляне Народната власт при империалистическа интервенция. Организацията е готова да се постави в услуга на английско или американско разузнаване и върши шпионска дейност.

Разработката е обезпечена от 3 ценни агенти. Слабост по водене на разработката е допустната, че по важни мероприятия са проведени само по 4 от обектите а по останалите са проведени не съществени мероприятия.

Гр. предв. р-ка "КАЛУГЕРИ" заведена на 4 обекта в края на последното двумесечие. Един от обектите по същата говори, че те имат група от 8 човека които участват в нелегална организация "БРАТСТВО НА СВО БОДАТА". Същите се ориентирват към вербовка на нови членове за нелегалната им организация след известни проучвания и проверки. Други съществени данни по разработката не са придобити, тъй като е новооткрита.

III. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРНО ИНФОРМАЦИОННИЯ АПАРАТ:

В началото на 1952 година Отделението разполага с 58 агента и 17 информатори.

Нововербовани агенти 57 и информатори 35.

Предадени на други служби агенти 14 и Информатори 15.

Изключени 10 агенти и 13 информатори.

Наличност на 1. I. 1953 година: 91 агенти и 24 информатори

Средно през годината на о.р. се падат по 5 вербовки на сътрудник.

Освен тези вербовки в окръзите от нас са извършени 19 вербовки на сътрудници.

Най много вербовки са извършили Г.Георев- 3 агенти в отделението и 9 в окръзите,Йордан Желязков- 9 в отделението и 2 информатори, Кирил Мирчев- 5 агента.

Най малко е вербовал о.р. Христо Министерски- 1 агент и 1 инф.

Ценни вербовки са извършили И-р Георев-агент "Митев" в Русе, който при вербовката е посочил автора на анонимни листовки и разкрил нелегална младежка организация.О.Р.Йордан Желязков-вербова агент "Крайчев" в СПЗ,който при вербовката е дал данни за съществуването на две групи готвещи се за бягство зад граница и посочил укрит собствен пистолет и други обекти които са притежавали оръжие.

Темпа на придобиване ценни сътрудници в Отделението е незадоволителен.Малко се работи за придобиване на агенти с възможности за прехвърляне зад граница.

Допустнати са редица провали при вербовка на агенти.Така Петър Тутолов е вербовал агент "Стоян",когото при вербовката не е заставил да се разоръжи напълно в резултат на което същия минава в нелегалност и отпочва подготовка за бягство зад граница,но бе задловен и изпратен в затвора.Подобен е случая и с вербовката на агент "Стамагов" вербован от Либен Томев,който след това отива в Коларовград където се включил в нелегална организация и осъден на 20 години.Поради неправилен подбор и не добро изучаване качествата на кандидата за вербовка допустна сериозен провал Йордан Желязков с вербовката на информатор "Лиляна".С.дата след вербовката се радиширова пред обекта и бе причина обекта да разкрие втори агент.

С наличната агентура са проведени 2130 среди от които са получени 1597 донесения от които ценни 373.От горното е видно,че близо една четвърт от средите са без донесение.Главните причини за това състояние са следните:Лошо ръководство на сътрудниците,изразяващо се неподготвеност преди средите,не се поставят конкретни задачи,слабо

се научават връзките и възможностите на сътрудниците. От друга страна е и в резултат на голямото текучество при което се допуска много често приемане и предаване от един на друг опер. работник. Основната причина обаче е в недостатъчното проведените контролни среди на брой 124 от страна на Н-к Отделението и Инспекторите.

IV. ПОМОЩ И РЪКОВОДСТВО НА ОКРЪЗИТЕ:

В сравнение с 1951 година през отчетната година Отделението е оказало по малко помощ на окръзите, като се има в предвид, че през 1951 година в състава на Отделението бяха отделени за всеки окръг по един ст. разузнавач който специално се занимаваха по оказване помощ на окръзите. Към същите разузнавачи имаше двама инспектори и един Началник Отделение. През 1952 година стана голяма текучество в Отделението. Оперативните работници определени да работят с окръзите в болшинството си бяха нови и неопитни.

Отделението оказва по съществена помощ на окръзите през първата половина на отчетната година. През м. март беше разработен специален план на агентурно оперативни мероприятия за оказване помощ на окръзите. Бяха извикани на доклад Началниците трето отделения и водещите важни разработки от Търново, Салин, Коларовград, Плевен, Враца, Свищов Луковит, Вила Слатина, Хасково и Ивайловград с които бяха разгледани и набелязани мероприятия за предвиждане по важните разработки. Освен това в същите окръзи и в останалите бяха изпратени на място разузнавачи за оказване помощ. В резултат на това бяха подготвени и реализирани редица важни разработки, като "Реставратори" и "Убийци" в Коларовград, "Мина" - Търново, "Реставратори" - Свищов, и други, всички на сериозни нелегални организации, които бяха разгромени.

По слаба помощ Отделението оказа на окръзите Сталин, Бургас и Благоевград.

Отделението е оказало на окръзите следната помощ: Участие в вербовка на 70 агента, изготвени рапорти за вербовки 100, участие в 20 реализации, изготвени предложения за 29 реализации, в откриването на 33 разработки, в изготвянето на 85 планове по разработки, проведени 60 документа, проведени 220 контролни среди, проведени са и други мероприятия между които и комбинации за внедряване на агенти в р-ки. За изпълнението на горните мероприятия са били командировани опер. работници 13, които са дали 764 трудов дни.

Окръжните управления по места оказват слаба помощ на околийте а някъде въобще никаква. За пример може да се посочи окръж. у-ние Русе което през годината е изпращало о.р. по околийте само за участие в някой реализации. Същото е извършило обследване на окол. у-ние Русе.

което се намира в едно и също здание с окръж.у-ние,при което обследване не е оказана никаква помощ.В прегледените разработки е било отразено,че същите са затормозени,без обаче да са дадени никакви указания или набелязани мероприятия за активизирането им.

От горното могат да се направят следните изводи:Ако отделение "нп" оказва системна и квалифицирана помощ на службите по места наличните разработки и сигнали за вражеска дейност ще бъдат раздвижени,дейността на врага уяснена и бързо и резултатно пресечена.

Допустимите слабости от отделението се дължат главно на лошия стил и метод в работата и слаба изискателност и контрол от страна на д-к отделението и инспекторите над оперативния състав.На второ място е лошото състояние на отчетността от страна на целия оперативен състав.

За изправяне работата е необходимо ръководството на отделението да се обърне към заповедите на Министерството,респективно 34 и 80 и усигури сръчното им изпълнение,по които досега все още има пунктове не изпълнени,като придобиване на ценна агентура,активизиране наличните разработки,установяване вражеския контингент и включването му в оперативния отчет.

Да се поведе борба за качествено и сръчно изпълнение на всички поставени задачи от ръководството и агентурно оперативните мероприятия по служебните планове. Да се активизира агентурно информационния апарат,чрез контролни среци.

Да се провеждат редовно служебни съвещания на които да се канасят слабости и недостатъци в агентурно оперативната работа и положителни прояви в работата с цел обмяна на опит и отстраняване недостатъците.В това направление сериозна помощ трябва да окаже партийната група,като мобилизира комунистите,което досега в отделението е правено много малко.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "НП":

Капитан/Д.Иорданов

Строго-поверително!

loi

УТВЪРЖДАВАМ:

ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК М.В.Р.

Подполк-Ат. Трайчев
Търново 24 м 1954 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н

За провеждане агентурно-оперативни мероприятия във връзка със дадените указания от ръководството на Министерството, по лидерите на бившите н.петковисти от ТЪРНОВСКИ ОКРЪГ.

Съгласно дадените указания, по лидерите на н.петковата дружба, ще се проведат мероприятия, както следва:

I. ДИСКРЕДИТИРВАНЕ НА ЛИДЕРИ:

1/ НЕДЯЛКО АТАНАСОВ МОЧУРОВ-роден на 4.XII. 1881 година в с. Сломар, Павликенско. Произхожда от богато кулашко семейство, със завършено средно образование.

Преди 9.9.1944 година е бил член на БЗНС и бивш Министър на железниците от 1919 до 1923 година. От 1923 до 1933 година е бил емигрант в Югославия, Франция и др. Страни. Избран е няколко пъти за Народен Представител.

След 9.9.1944 година става член на БЗНС и член на Околийски ОО комитет в гр. Свищов, активен н.петковист и кандидат за Народен Представител. Ползва се със авторитет сред н.петковистите в Павликенска околия. През 1948 година съден за кривозаклятие, по делото на Лулчев и лежал в затвора до есента на 1953 година. Понастоящем се намира в с. Сломар, Павликенско.

Със същия ще се правят систематически срещи от Др. Окръжен Началник МВР, със цел дискредитирането му пред населението, като за целта се изготви предложение.

Срок 25.XII.1954 година

Отг: Окр. н-к МВР-подполк. Трайчев.

2/ РОМАН НЕДЕЛЧЕВ ДУКОВ-роден на 20.IV.1901 година в с. Сухиндол, Павликенско. Произхожда от богато селско семейство.

Преди 9.9.1944 година член на БЗНС, бил е

Председател на околийската н.петкова дружба в гр.Севлиево, кандидат за Народен представител, изпратен два пъти в ТВО.Понастоящем се намира в с.Сухиндол,Павликенско и се занимава със земеделие.

Със същия ще се правят систематически срещи от Др.Окръжен Началник МВР, с цел, дискредитирането му пред населението, като за целта се изготви предложение.

Срок: 25.XII.1954 година

Отг:Окр.н-к МВР-подполк-Трайчев.

3/ ИВАН НЕДЕЛЧЕВ ДУКОВ-роден на 15.XI.1895 година в с.Сухиндол,Павликенско,чет на Педялко Атанасов.Произхожда от богато селско семейство.Работи земеделие.Член на ВСС-н.нез петков,избран два пъти за Народен Представител.Понастоящем се намира в родното си село.

Със същия ще се правят систематически срещи с цел, дискредитирането му пред населението, като за целта се изготви предложение.

Срок:25.XII.1954 година

Окр.н-к МВР-подполк-Трайчев.

II. ПОДРАБОТВАНЕ ЛИДЕРИ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ПРАВИТЕЛСТВЕНИ И ДР. МЕРОПРИЯТИЯ.

1/ ПЕТКО ИВАНОВ ФРАНГОВ - роден на 31.V.1909 година в с.Бяла Черква,Павликенско.Произхожда от богато селско семейство,със завършено висше юридическо образование,по професия адвокат.

Преди 9.9.1944 година не е членувал в политически партии,обаче е бил активен поддръжник на фашистката власт.

След 9.9.1944 година става член на н.петковата дружба.Избран за Народен Представител в Разградска околия.Съден за опит за бягство зад граница.Понастоящем се намира в родното си село.

Със същия ще се проведат беседи,целта на които ще бъде да се постави на ОФ позиции и популяризиране мероприятията на партията и правителството,като се подготви да излезе в окръжната преса и отрече миналата си дейност.

Срок: 15.IV.1954 година

Отг:Окр.н-к МВР-подполк-Трайчев.

2/ ЗДРАВКО ЦАНКОВ БАКАЛОВ-от с.Бяла Черква,Павликенско.Произхожда от средно селско семейство,със завършено педагогическо образование,по професия учител.Син на ЦАНКО БАКАЛОВ,Министър от кабинета на Александър Стамболийски,починал от

побоища след 9 дни 1923 година.

Преди 9.9.1944 година е бил член на БЗНС.

След 9.9.1944 година член на БЗНС а впоследствие активен н.петковист, член на ВСС и кандидат за Народен Предствител, изпращан на два пъти в ТВО, а понастоящем се намира в родното си село и се занимава с земеделие.

Със същия ще се провеждат беседи, целта на които ще бъде да се постави на ОФ позиции и популяризиране мероприятията на партията и правителството, като се подготви да излезе в е окръжната преса и отрече миналата си дейност.

Срок: 25.V.1954 година

Отг: Окр. н-к МВР-Подполк-Трайчев.

3/ РАЙКО РАДКОВ ИВАНОВ-на 64 години от с.Виноград, Г.Оряховско. Произхожда от богато селско семейство. Преди 9.9.1944 година е бил кмет в с.Виноград, член на БЗНС.

След 9.9.1944 година активен член на н.петковта дружба и член на ВСС. Избиран за Народен Представител от листата на опозицията. Изпращан в ТВО. Понастоящем се намира в родното си село.

Със същия ще се проведат беседи, целта на които ще бъде да се постави на ОФ позиции и да популяризира мероприятията на партията и правителството, като се подработи и излезе в окръжната преса и порицае миналата си дейност.

Срок: 25.V.1954 година

Отг: Окр. н-к МВР-подполк-Трайчев.

III. ИНСТРУКТИРВАНЕ АГЕНТУРА ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ МЕРОПРИЯТИЯТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО.

- 1/ ДС- Елена - "Сергей" и "Любомир"
Срок: 25.V.1954 годна
Отг: Ок. н-к МВР-Тодоров
- 2/ ДС-Навликени - "Аоста", "Марчев", "Сотиров" и "Сломерски".
Срок: 30.VI.1954 година
Отг: Ок. н-к МВР-Ангелов
- 3/ ДС-Търново - "Козаров", "Донски", "Валентин", "Петко" и "Бъчваров"
Срок: 30.VI.1954 година
Отг. Ок. н-к МВР-Пенчев
- 4/ ДС-Севлиево - "Калоян", "Мак", "Лъляк" и "Николина"
Срок: 25.VI.1954 година
Отг: Ок. н-к МВР-Стойчев

5/ ДС-Г.Оряховица - "Слек", "Желязков", "Звезделин", "Станев" и "Зорин".

Срок: 30.VI.1954 година
Отг: Ок. н-к МВР-Трендафилов.

6/ ДС-Габрово - "Боровец", "Кирил", "Пирин", "Балкан", "Ботев"

Срок: 30.VI.1954 година
Отг: Ок. н-к МВР-Димов

7/ ДС-Дряново - "Първанов", "Теменушка", "Янко" и "Мусала"

Срок: 25.VI.1954 година
Отг: Ок. н-к МВР-Донев

8/ Отделение III при отдела- "Оса" "Манолов"

Срок: 20.V.1954 година
Отг: Ст. раз. Н. Зафиров.

20 март 1954 година
гр.Търново.

ПРЕДАТА Н-К ~~Отделение III~~

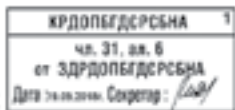

/Ст. лейт. - М. Камбуров/

СЪГЛАСЕН:

ЗАМ. ОКРЪБЕН НАЧАЛНИК МВР:

/Майор- Хр. Дамалов/

Търново 24 м 1954 год.

СТРОГО ПОВЕРТЕЛНО!

3

С П Р А В К А

ОТНОСНО: РАЗГЛЕДАНИЯТ ПОЛИТИЧЕСКИ ПРОЦЕС ПРЕЗ 1953 ГОД. СРЕЩУ ИВАН ВАСИЛЕВ ДОЧЕВ ОТ ГР. РУСЕ И ДР.

НА 28.11.53 Г. В ГР. РУСЕ БЕШЕ РАЗГЛЕДАН ПРОЦЕСА СРЕЩУ ГРУПА ЧЛЕНОВЕ НА НЕЛЕГАЛНА Н.П.ОРГАНИЗАЦИЯ С ГЛАВЕН ОРГАНИЗАТОР И РЪКОВОДИТЕЛ ИВАН ВАСИЛЕВ ДОЧЕВ-

ИВАН ВАСИЛЕВ ДОЧЕВ ОТ ГР. РУСЕ НА 35 ГОДИНИ, ЛЕГИОНЕР, ШКАРТИРАН АДВОКАТ ОТ КУЛАШКО СЕМЕЙСТВО. СЪЩИЯТ ПРЕЗ ПРОЛЕТТА НА 1951 ГОД., БИВА НАТОВАРЕН ОТ ОБЛАСТНИЯТ НЕЛЕГАЛЕН КОМИТЕТ "ЧУМЕРНА" ДА СЪЗДАДЕ НЕЛЕГАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА БОРБА ПРОТИВ НАРОДНАТА ВЛАСТ. ТАКИВА ТОЙ СЪЗДАВА В 7 СЕЛА НА ТУТРАКАНСКА ОКОЛИЯ И КУБРАТСКА. ПРЕЗ МЕСЕЦ МАЙ 1951 Г. ПОРАДИ МАСОВИТЕ АРЕСТИ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА НЕЛЕГАЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ЦЕНТЪРА ДОЧЕВ ДАВА УКАЗАНИЯ НА ОРГАНИЗАЦИИ ДА ПРЕУСТАНОВЯТ ДЕЙНОСТТА СИ.

ПРЕЗ М.ЮНИ 1951 Г. ПЕНО ГЕОРГИЕВ ШАЛДЪРА МИНАВА В НЕЛЕГАЛНОСТ ОТ СТРАХ ДА НЕ БЪДЕ ЗАДЪРЖАН И ЗАЯВЯВА НА ДОЧЕВ, ЧЕ ЩЕ НАПРАВИ ПРОВАЛ АКО БЪДЕ ЗАДЪРЖАН. ПРИ ТОВА ПОЛОЖЕНИЕ ДОЧЕВ ПОЕМА САМ АНГАЖИМЕНТА И ПРЕВЕЖДА ШАЛДЪРОВ В ЮГОСЛАВИЯ КЪДЕТО ГО ОСТАВЯ, А САМ СЕ ВРЪЩА ОБРАТНО КАТО

МУ Е ТРАЯЛА ДВА ДНИ. ОТ СА ДАДЕНИ НА ДОЧЕВ СЪОТВЕТНИ ИНСТРУКЦИИ И ЗАДАЧИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ШПИОНСКАТА СИ ДЕЙНОСТ. ДАДЕН МУ Е ШИФЪР И СИМПАТИЧНО МАСТИЛО ЗА ПИСАНЕ НА СВЕДЕНИЯ 40 000 ЛВ., ВРЪЗКА В СОФИЯ И ДВА АДРЕСА В ЮГОСЛАВИЯ НА КОИТО ДА ИЗПРАЩА ПИСМАТА СЪС ШПИОНСКИТЕ СВЕДЕНИЯ.

ВРЪЩАЙКИ СЕ В БЪЛГАРИЯ ДОЧЕВ ИЗПРАЩА ПИСМО В КОЕТО СЪОБЩАВА НА , ЧЕ Е ПОД НАБЛЮДЕНИЕ. ПО-КЪСНО С ДРУГИ ПИСМА ИЗПРАЩА ШПИОНСКИ СВЕДЕНИЯ.

ПО ДЕЛОТО БЯХА ОСЪДЕНИ ЗАЕДНО С ДОЧЕВ 7 ДУШИ, КАКТО СЛЕДВА:

- 1/ИВАН ВАСИЛЕВ ДОЧЕВ ГР. РУСЕ БЕ ОСЪДЕН НА СМЪРТ.
- 2/ДИМО ЛАЗАРОВ ВЕНКОВ НА 42 Г. С. БЪЛШЛЯН-ТУТРАКАНСКО, ПРОИХОЖДАЩ ОТ КУЛАШКО СЕМЕЙСТВО, А САМ БОГАТ СЕЛСКИ СТОПАНИН ЧЛЕН НА ТКЗ БЕ ОСЪДЕН НА 15 ГОДИНИ ЗАТВОР.

2874

3/ПЕНЮ ГЕОРГИЕВ ШАЛДЪРОВ НА 46 ГОДИНИ ОТ С.ЦАР САМУИЛ -ТУТ-
РАКАНСКО,ПРОИЗХОЖДАЩ ОТ БОГАТО СЕЛСКО СЕМЕЙСТВО,И САМ СРЕДЕН СЕЛСКИ
СТОПАНИН-ЧАСТНИК,ЧЛЕН НА ВЗНС/Н.П./БЕ ОСЪДЕН НА 15 ГОДИНИ ЗАДОЧНО.

4/ВАСИЛ ИВАНОВ РАДЕВ ОТ С.НОВА ЧЕРНА-ТУТРАКАНСКО НА 50 ГОДИНИ
ПРОИЗХОЖДА ОТ КУЛАШКО СЕМЕЙСТВО,САМ КУЛАК,ОСЪДЕН НА 12 ГОДИНИ.

5/БОГОЙ НИКОЛОВ ПЕТКОВ-НА 21 ГОДИНА С.НОВА ЧЕРНА-ТУТРАКАНСКО
ПРОИЗХОЖДАЩ ОТ КУЛАШКО СЕМЕЙСТВО НИКОЛА ПЕТКОВИСТ БЕ ОСЪДЕН НА 12 ГОДИ
НИ

6/ЙОРДАН ЙОРДАНОВ ЛАЗАРОВ НА 54 ГОДИНИ ОТ С.БРЪШЛЯН-ТУТРАКАНС
СКО ПРОИЗХОЖДА ОТ СРЕДНО СЕЛСКО СЕМЕЙСТВО ,САМ СРЕДЕН СЕЛСКИ СТОПАНИН
БЕ ОСЪДЕН НА 1 ГОДИНА И 6 МЕСЕЦА.

7/СТАНЧО ГЕОРГИЕВ КОСТАДИНОВО ОТ ГР.РУСЕ НА 38 ГОДИНИПРОИЗХОЖ
ДАЩ ОТ СРЕДНО СЕЛСКО СЕМЕЙСТВО,САМ ТОЙ РАБОТНИК-ЗАНАЙТЧИЯ БЕ ОСЪДЕН НА
1 ГОДИНА.

СЛЕДСТВЕННОТО ДЕЛО СЕ НАМИРА В ОКР.СЪД-РУСЕ,А ПРИСЪДАТА НА ДО-
МЕВ Е ИЗПРАТЕНА ЗА ПРЕВЕЖДАНЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ОКР.ПРОКУРОР-ПЛЕВЕН.

29.IV.54 ГОД.
РУСЕ

СЛ.СТ.ЛЕЙТ./ЙОРДАН ЛАКОВ/

КРДОПБГДСРБНА 1
чл. 27, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРБНА
Дата издаване: Секретар: /

Строго поверително! 1

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: оперативната обстановка по линия на БЗНС/о/ от 9.IX.1944 год. до края на 1951 година.

При процеса на участниците в неlegalното ръководство на БЗНС/о/ - Держански, Бумбаров, Павлов, Стратев и др. се установи, че още преди 9.IX.44 година Никола Петков, влизайки в Отечествения фронт, по указание на Гемето и чуждото разузнаване, е възпирал земеделските маси от активно участие в антифашистката борба с оглед да се запазят кадрите на Съюза за борба срещу Партията. По същото време Никола Петков сформирал неlegalно ръководство на БЗНС в което влизали: Н.Петков, Борис Бумбаров, Ангел Держански, Асен Павлов и Христо Стратев.

Непосредствено след 9.IX.44 година по указание на Н.Петков и неlegalното ръководство се пристъпва към възстановяване и масовизиране на дружбите, като се отварят вратите за бивши фашисти, полицаи, легионери, ратници, кулаци и др. През м.септември 1944 год неlegalното ръководство възвестява за връщането на Гемето, вдига голям шум около посрещането му, с цел да го популяризира като водач на Съюза.

Неlegalното ръководство създава три центъра:

"Ударен" център - ръководен от Борис Бумбаров, имал за задача да изгради и въоръжава бойни групи.

"Наборен" център - ръководен от Асен Павлов, имал за задача да подбира и ^{прибира} ~~наброява~~ хора, които в даден момент да бъдат готови за въоръжени действия.

"Разузнавателен" център - ръководен от Христо Стратев, имал за задача да организира мрежа за събиране шпионски сведения за американското и английско разузнавания.

Със завръщането на Гемето в България идва , който се среща с Гемето и с Христо Стратев и дава указание да се впрегнат сериозно на работа главно по линия на разузнаването.

Гемето по указанията на американското и английско разузнавания отпочва разколническа дейност в БЗНС. Още в първите дни Гемето свиква нелегалното ЦК на Съюза и излага вътрешното положение като влошено, а отношенията между комунисти и земеделци - обтегнати. Поставя въпроса, че те наред с откритата борба срещу комунистите, ще трябва да усвоят методите на конспиративна дейност, тероризиране, саботиране мероприятията на ОЗ и шпионаж. Единственото задължение на всеки трябва да бъде - точни сведения за американците, което щяло да бъде решителното оръжие за нанасяне удара в близки дни.

През време на Отечествената война геметовци, по указание на американското и английско разузнавания, провеждат разложителна дейност на фронта и в тила на Първа българска армия. Устройват събори, конференции и събрания на които се издигат плакати и разпространяват позиви с поразителния лозунг "Мир - хляб - свобода - народовластие", които разпространяват и сред войниците на фронта, с цел да деморализират армията и намалят нейната боеспособност.

С цел да спасят фашистките офицерски кадри от справедливото възмездие през декември 1944 година "земеделските" министри начело с Никола Петков участвуват в изготвянето и прокарването, в отсъствието на министрите комунисти на 4-то Министерско постановление, с което се освобождаваха от отговорност провинилите се в изпълнение офицери. Благодарение на натиска на масите, това постановление бе отменено.

Основната цел и дейност на Гемето бе насочена главно срещу изграденото бойно единство между комунисти и земеделци и разкъсване съюза между тях. За целта се провеждаше пропаганда срещу БКП, издигаха се лозунги за самостоятелна земеделска власт.

Честните земеделски маси сами сложиха край на тази вражеска дейност на Гемето и го принудиха да си даде оставката, като главен секретар на БЗНС на 21.1.1945 година.

Негов заместник стана Никола Петков, който по указание на англоамериканците, продължи вражеската и разколническа дейност на Гемето в БЗНС и ОЗ.

През м.май 1945 година БЗНС проведе Национална конференция на която бяха порицани геметовците. Никола Петков не взе участие в конференцията, а подготвише разцеплението на Съюза. Към средата на м.май той сформира ново ръководство на БЗНС, минавайки

открито в опозиция, като той и земеделските министри: Павлов, Бумбаров и Держански подадоха оставка с цел предизвикване министърска криза. Едновременно с това под ръководството на Петър Сърбински се отцепи една част от Земеделския младежки съюз и се сформира ЗМС/о/.

Така се оформи БЗНС/о/, който отпочна редактирането на вестник "Народно земеделско знаме" т.н. "Зелено знаме". Вестника водеше клеветническа кампания срещу мероприятията на народната власт против пом.командирския състав в армията, клевети и недепости по адрес на партийни ръководители, против стопанската политика, като за тежкото икономическо състояние се сочеха за виновни БКП и икономическата зависимост от СССР.

Наред с тая открита антинародна дейност, БЗНС/о/ се ориентира и отпочва подмолна дейност.

През 1945 година Никола Петков лично дава указания на редица николапетковистки ръководители по места да отпочнат нападения и убийства на представители на властта и ръководители на Партията, да предизвикват смутове, да извършват саботаж, палежи и пр., с цел да се предизвика външна въоръжена намеса на американо-английските империалисти.

В изпълнение на тези инструкции Димитър Цветков Иванов бивш секретар на околийско настоятелство на БЗНС/о/ в Свищов дава нареждане на опозиционери да извършат палежи на реколтата, хвърлят бомба и убиват в дома му кмета на с.Хаджидимитрово, Свищовско.

Лично Борис Бумбаров дава указания и прикрито съдейства за сформирването на въоръжената банда в Кюстендилско, сама наречена се "д-р Г.М.Димитров". В бандата участвуват около 20 младежи земски опозиционери, които извършиха убийство на двама войници при с.Кадийн мост, Кюстендилско. По указания на Бумбаров, за да се представи това като дело на БКП, бандата хвърля бомба в земеделско събрание при което бяха убити няколко младежи.

Пак по същото време в Хасковско се подвизава бандитска група - начело д-р Вакрил Янев, гичевист, която след няколко месеца минава на гръцка територия.

От показанията на участниците във военните заговорнически организации "Военен съюз" и "неутрален офицер" полковниците Марко Иванов и Борис Гергов, генерал Попов и майор Хаджиятанасов се установи, че военните заговорнически организации подготвяли преврат в тясна връзка и указание на Н.Петков, полк. Борис Гергов

заяви пред съда, че да се съгласи да участва във военната конспирация му е повлияло най-вече личната среща между него, Н.Петков и полк.М.Иванов, на които Н.Петков е дал инструкции за активизиране работата и ускоряване на преврата.

През 1946-1947 година опозицията начело с Никола Петков възприема курс на нагло и провокационно държание и прояви срещу комунисти, отечественофронтовци и органи на властта,

На 2.I.1946 година в с.Водуяк,Софийско опозицията нападна клуба на РМС/Работнически младежки съюз/, счупват вратата, нахлътват с пистолети и нанасят побой на присъстващите.

На 7.I.1946 година в с.Звор, Видинско е бил убит от 4 н.петковисти председателя на ОФ комитета Димитър Стоянов.

През пролетта на 1946 година в с.Гялево, Ямболско николапетковисти правят опит да отвлекат добитъка на-ТКЗС.

Тая злостна противонародна дейност на опозицията особено се засили и стигна кулминационната си точка по време на изборите за ВНС в 1946 година и след това.С цел отлагане на изборите "Никола Петков и антуража му предизвикваха към провокации, сипеха се клевети срещу народната власт, опозиционните оратори провокираха към скандали, побойа и убийства, след което се изпрацаха протести до СКК и англоамериканците. Н.Петков изпрати "махээр", с който искаше отлагане на изборите и окупация на България от чужди войски.

През март 1947 година опозицията организира провокационен митинг в София с указания от Н.Петков и Коста Лулчев, участниците да се държат предизвикателно, да гласуват резолюции против двугодишния стопански план и мероприятията на народната власт, да се проведат шумни манифестации и се излъчват протестни делегации пред пребиваващата в страната анкетна комисия.

През м.август 1947 година Н.Петков бе осъден на смърт, а БЗНС/о/ и ЗМС/о/ бяха разтурени със закон.

До разтурянето БЗНС/о/ наброяваше около 74,000 членове, организирани в 1224 дружби. Ръководствата на БЗНС/о/ бяха -Постоянно присъствие - 20 члена, Управителен съвет - 48, Върховен съюзен съвет - 77 и народни представители - 89.

ЗМС/о/ е наброявал около 42,000 членове с местни околийски и окръжни ръководства съответно на дружбените дадени по горе. Постоянно присъствие - 9 члена и Управителен съвет 48 члена.

Социалния състав на членската маса на БЗНС/о/ и ЗМС/о/ беше приблизително следният;

30 % изхождат от средите на кулашките елементи и крупната градска буржоазия - търговци, рентиери, индустриалци и др.

10 % дребно буржоазни елементи от града,

45 % средни селяни.

15 % бедни селяни

От цялата членска маса приблизително 16 % биха бивши фашистки елементи - легионери, ратници, бранници, цанковисти, полицаи и разни служители на фашистката власт.

При разтурянето на БЗНС/о/ някои ръководители като Стратия Скерлев, Тончо Тенев, Коста Попов, Георги Колев Илиев, Слави Нейков и други забягнаха зад граница, където се вляха в създадения през 1946 година от Гемето комитет - "Свободна и независима България" в Париж. Тогаваш бяха създадени подкомитети в Турция начело със Стратия Скерлев, бивш депутат, в Италия начело с Иван Барев, в Австрия и другаде. Понастоящем има около 600 изменници на Родината, н.петковисти от които 22 ръководители от централен и окръжен мащаб.

Повечето от ръководителите геметовци са се поставили в услуга на капиталистическите разузнавания. От средите на изменниците капиталистическите разузнавания, главно американското, турското и други вербоват, обучават и прехвърлят на наша територия бандити с разузнавателни задачи.

Към средата на 1948 година се добиха данни, че подкомитета "Свободна и независима България" в Цариград по указания от американското разузнаване развива дейност за създаване в България на така нареченото "СЪПРОТИВИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ - СВОБОДНА И НЕЗАВИСИМА БЪЛГАРИЯ"

Незаконното н.петковистко ръководство вътре в страната - /Держански, Бумбаров, Асен Павлов, Христо Стратев и други/ през 1948 година също активизира подмогнатата си дейност. То дава указания по место да се създават незаконни н.петковистки групи от 3 до 5 човека, които да се въоръжават и бъдат готови да подпомогнат евентуално нахлуване на англоамериканците в България, също да водят вражеска агитация и пропаганда.

В резултат на указанията на подкомитета от Цариград и от указанията на незаконното ЦК в страната, се отпочва изграждане на незаконни н.петковистки организации из цялата страна с отговорници по села и околии. Започнаха да се формират незаконни окръжни ръководства в градовете: Пловдив, Хасково, Ст. Загора, активизирана бе дейността и в Самоковска, Брезнишка, Радомирска, Димитровска, Ботевградска и Софийска околии, а по-късно в Белослатинска, Орховска,

Ломска и Видинска околии.

Незаконните организации са имали за цел да събират сведения от военен, стопански и политически характер, да създават солидни канали за прехвърляне изтъкнати н.петковисти през граница, подготовка и провеждане на терористически и диверсионни актове.

През ноември 1948 година в Ломско бе разкрита незаконна организация от 20 души земсисти/структура - група от 5 души с отговорник/имаща за цел да мине незаконно границата.

Незаконната организация "БЪЛГАРСКО ОСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ" в София е пласирала помощни марки и разпространявала листовки с контрареволуционно съдържание. Същата имаше разклонение и в Кюстендилско.

При следствието на бившия министър и член на ЦК на БЗНС/о. ДИМИТЪР ГИЧЕВ се установи че същия е давал указания на съмишленика си ДИМИТЪР АРГИРОВ, бивш член на ЦК на БЗНС/о/ и други, да създадат незаконни групи със задачи да агитират сред селяните да не изпълняват наредбите си към държавата, да не засяват нивите и по такъв начин да спъват изпълнението на двегодишния стопански план. Дал указания също да се образуват незаконни младежки групи, които да преминат незаконно в Гърция, където да бъдат подготвени и върнати обратно, за да вършат палежи и убийства.

В края на 1948 година непосредствено преди откриване на V-ти конгрес на БКП подкомитета от Цариград е отпечатил и разпространил чрез прехвърлени на наша територия куриери провокационния бюлетен № 2 издаден от името на "АКЦИОННИЯ КОМИТЕТ НА БКП", който имал за цел да внесе разцепление в сред партийната членска маса преди конгреса.

През 1949 година н.петковските елементи засилиха дейността по изграждане на незаконни групи, въоръжавани и търсене канали за бягство в Турция, Гърция и Югославия. При арестуването на членовете на незаконна младежка група в с.Стояник Новоселско/всички членове на ЗМС/о//се установи, че същата си е поставила за цел извършване убийства на отговорни административни и партийни ръководители и води борба против изграждането на ТКЗС.

При реализацията на групов разработка "Катили" в Свиленград бе установено, че незаконната н.петковистка група е поддържала връзки с турското разузнаване. Заловени бяха инструкции и задачи от турското разузнаване и копие от сведения изпратени в Турция.

Бяха разкрити и обезвредени няколко нелегални младежки групи в Кулско и Видинско, които се готвели да преминат нелегално границата в Югославия, като преди това се имали намерение да извършат терористически актове.

Подобен случай е констатиран и при реализацията на нелегална група в с.Церова курия Търновско в която бе намерен взрив предназначен за извършване терористичен акт в партийния клуб.

След смъртта на др.Георги Димитров - юли 1949 година н.петковистите в страната още повече са активизираха. На някои места/Врачанско, Пловдивско, Плевенско/ се създадоха настроения за разтуряне на ТКЗС, а по-активни н.петковисти замисляха планове за завземане на властта в селата, като открито заявяваха, че след смъртта на Димитров комунистите ще паднат от власт. Николапетковиста Стоян Кунчев от с.Красново, Пловдивско бе подбудил около 150 души селяни, предимно н.петковисти да подадат групово заявление против ТКЗС и по такъв начин да го разтурят и си вземат нивите

При дпоготовката на изборите за народни съвети през 1949 година н.петковистите по места провеждаха усилена агитация за бойкотиране изборите или да се гласува с бяла билетина. На много места в страната бяха разпространени позиви с вражеско съдържание "избори без опозиция са невалидни", "да живее опозицията" и др.

Подкомитетът в Цариград през 1949 година прехвърли в страната въоръжена група н.петковисти, анархисти и бивши офицери, със задача да организират масово бандитско движение. Бандитската група в Сливенския балкан, поради не взетите на време мерки, се разрастна до към 70 човека. Подобна прехвърлена от Турция група действуваше и в Хасковски окръг.

През 1950 година правителствените и партийни мероприятия бяха насочени към масовизиране и укрепване на ТКЗС.

В началото на годината започна активизиране дейността на бившите н.петковисти и членове на ЗМС/о/, които бързо се усили и изрази в остри форми на борба.

От страна на задграничния геметовски подкомитет в Цариград се отпочнаха сериозни опити за разгаряне на така наречената "СЪПРОТИВИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ" в страната и по конкретно в окръзите: Хасковски, Пловдивски, Старозагорски и Ямболски, където бяха образувани нелегални организации със свои окръжни ръководства и очертана подривна дейност - въоръжаване на организациите за борба срещу народната власт, събиране на сведения от стопански, военни,

и политически характер за американското и други разузнавания. На обектите се водеше централизирана разработка "Титовци" - общо на 107 души. Тая антинародна дейност бе потвърдена в следствие от показанията на заловените куриери на подкомитета от Цариград и ^{international} оригиналните инструкции за подривна дейност при реализацията на самата разработка.

Особено активна дейност н.петковистите развиха срещу ТКЗС изразява се в агитация сред селяните да не влизат в същите, изпращане на заплашителни писма до председатели на ТКЗС и отделни стопани да напуснат и не влизат в стопанствата, замисляха палежи на снопите на ТКЗС и др.

Разкрита бе младежка нелегална група от бивши членове на ЗМС/о/ в с.Н.Герово, "азарджийско, които си бяха поставили за цел да се борят против властта на ОФ.

Разкрита бе опозиционна масежка група в с.Ст.Стамболино която разпространяваше позиви с вражеско съдържание насочено срещу ТКЗС.

Нелегална н.петковистка група разруши с взрив пеца на държавната варница в с.Сливница, Софийско. През 1952 година се установи че тая група е била свързана с така наречения "БЪЛГАРСКИ ТАЕН СЪЮЗ НА СЪПРОТИВАТА" - създаден по указания на УДБ.

В края на 1950 година постъпиха редица агентурни данни за изградени нелегални н.петковистки организации в цялата страна със свои окръжни и околийски ръководства. Добиха се също сериозни сигнали за съществуването на нелегален ръководен център в София, които е давал инструкциите за подмолна дейност на н.петковистите в страната.

След излизане на постановлението на ЦК на БКП през 1951 година по допуснатите извращения в Кулско и с.Ябленица н.петковистите и кулаците изтъкуваха постановлението като отстъпление на Партията и, че е подходящ момента за активизиране контрареволуционната си дейност.

Неразкритите още н.петковистки организации в страната даваха указания за масова подмолна и открита вражеска дейност по места.

В началото на 1951 година избухнаха въстания в селата: Грамада, Чичил, Бойница и други в Кулска околия.

Въстанията бързо се разпрострнаха и обхванаха Врачански, Плевенски, Пловдивски и Софийски окръзи. В останалите окръзи въстанията бяха частични.

Впоследствие бе установено, че възбуните са били подпомогнати от н.петковисти и кулашки елементи, които са ги ръководили и давали указания да се разграбва кооперативния добитък и инвентар.

Никола петковисти и кулаци са издигали вражески лозунги а не бяха и малко случаите когато се нахвърляха с хладно и огнестрелно оръжие срещу партийни и административни ръководители.

По същото време бе опазарен порцелановия завод в гр.Плевен и други предприятия в страната.

Разкрит бе нелегален н.петковистки ръководен център в София в състав: Светла Даскалова- бивша опозиционна депутатка, Евтим Арсов и Васил Машев-бивши членове на ЦК на ЗМС/о/ и Кирил Здравков-бивш кандидат за депутат от опозицията.

Даскалова, Машев, Арсов и другите бяха дали указания за изграждане нелегални организации в Ботевградско, Софийско, Самоковско, Белослатинско и други околии. Поддържали връзка с областното нелегално ръководство в гр. Пловдив и давали указания за поддривна дейност.

В гр. Пловдив бяха разкрити три нелегални окръжни ръководства на БЗНС/о/. Едно от тях от н.петковиста Милко Маринов- бивш член на околийското настоятелство, се нарекло "КОМИТЕТ ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕ НА БЪЛГАРИЯ - Г.М.ДИМИТРОВ". Комитета имаше устав, помощни марки, организираше канал за Турция за прехвърляне на застрашени техни хора и установяване връзка с подкомитета в Цариград. Същия създаде в Хасковска, Пловдивска и Свиленградска околии въоръжени бойни групи за борба срещу народната власт, които в последствие се превърнаха в бандитски групи.

Бяха разкрити и нелегални организации почти във всички околии на Софийски, рачански и Плевенски окръзи, където на места бяха изградени и околийски ръководства.

През април 1951 година в София бе разкрит втори нелегален н.петковистки център оглавяван от завърналия се емигрант Васил Коцов под името "БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ - ДУНАВ". По указание от задграничния гететовски комитет Коцов състави ръководен център в София. Впоследствие по указание на "центра" се формира окръжно нелегално ръководство в гр. Русе което изгражда околийски ръководства. Нелегалната организация в Русенски окръг обхваща 59 села, започна да се въоръжава и отпочна бандитска дейност.

*Копието е от архива на ДС
Васил Коцов*

Разкрита бе нелегална организация в Поповска околия със задачи да съботират правителствените мероприятия и подстрекават бедните и средни селяни да напускат ТКЗС и по този начин да се дойде до разтурянето им.

По време прибиране реколтата и вършидбата н.петковистите биха опожарили ниви в селата: Кириляво, Биховско и с.Огнян, Поляновградско. Констатирани бяха случаи на поставяне железа във вършачките и снопите.

Само да първото полугодие на 1951 г. бяха разкрити 236 нелегални организации с 2850 участници. За същото време бяха задържани 1387 обекта, от които приблизително 40 % бяха среднаци и беднаци.

В края на 1951 г. се добиха сериозни данни, че задграничната централа "Български демократичен блок" гръцкото разузнаване, "нишкия революционен комитет на българските емигранти" и УДБ, развиват подмолна дейност в нашата страна, като организират н.петковисти и др. елементи в нелегални шпионски организации.

Това се потвърди през 1952 г. при арестуване членовете на нелегалната организация "ВРЕМЕНЕН ЩАТ НА СЪВВРОЗАПАДНИТЕ СЕКТОРИ НА СЪПРОТИВТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ", изграден във Врачанско по указание на УДБ и Нишкия комитет. Също така и от разкритата нелегална организация "Български таен съюз на съпротивата" изграден в Софийски окръг по директиви на УДБ, и от разкритата нелегална-шпионска организация в Пловдив, създадена по указания на "Български демократичен блок" и гръцкото разузнаване. Последната събираше сведения от стопански и военен характер, които са били пренасяни в Гърция чрез специални куриери -/4 души/по които са давани и указания за шпионската дейност.

Почти през цялата 1951 г. бяха констатирани бягства през граница за Югославия, Гърция и Турция, както от вътрешността на страната, така и от крайграничните райони, където бягствата бяха масови. Само за няколко месеца от с.Бойница, Кулско избягаха в Югославия 40 души.

Може смело да се каже, че през 1951г. н.петковистите развиваха най-масова и най-остра контрареволуционна дейност. В резултат на нанесените им сериозни удари през 1951 и 1952 година нелегалната н.петковистка дейност започна постепенно да намалява и да приема нови форми.

...25. януари 1955 г.

София

БТ/2 екз.

Н-К ОТДЕЛЕНИЕ "БЗНС/о/"
-капитан:

[Handwritten signature]

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За отношенията между ГЕОРГИ ТРАЙКОВ
и ЛАЛЮ ГАНЧЕВ.

Бъв връзка със снемането на НАДЯ ГАНЧЕВА от бирото на Н.С. на Отечествения фронт, ЛАЛЮ ГАНЧЕВ е говорил за обяснителния си разговор с ГЕОРГИ ТРАЙКОВ. ГАНЧЕВ заявил на ТРАЙКОВ:

"До кога ти ще заговорничеш против мене? Ти си ми правил заговори през 1947, 1948, 1949 и 1950 години. До кога ще ме тормозиш и потискаш морално? Ти забраняваш последователно цели 6 месеци отпечатването на мои статии. Аз няма да понасям повече това. Цели седем години вече трамбовам все на едно място и когато отивам из провинцията, омръзна ми да отговарям на запитванията на нашите окръжни ръководители, защо съм в това положение, какви са отношенията ми с тебе и защо съм избутан в глуха линия. Никъде не съм дал ни най-малко повод за нелоялните ти отношения и държане спрямо мен и жена ми. Ти наистина израстваш, но този твой успех се дължи и на частичка дадена от мене. Цели 10 години аз дадох младостта си, и целия си жар в работа за укрепване на Съюза, за укрепване на твоето положение и не смятай, че сам си го спечелил, без усилията на редица другари като мен".

ТРАЙКОВ също с много повишен тон отговорил на ГАНЧЕВ, че снемането на жена му е станало по настояване на "някои хора от Съюза" предвид на това, че те и двамата вземали големи заплати, а имало хора без работа.

На това ЛАЛЮ ГАНЧЕВ му възразил:

"За тебе не говорят ли, че си секретар на Съюза, а синът ти е главен редактор на съюзния орган? А колко други

твои приближени са настанени в Съюза? Нима мислиш, че нищо не се вижда и приказва от нашите хора за тебе и за непорядките в Съюза и да не смяташ, че ако все така караш много далече ще отидеш? Ти лошо ще свършиш!"

ЛАЛЕО ГАНЧЕВ, в разговор с ПЕТЪР ТАНЧЕВ с груб тон и обиди обвинил последния, че имал "най-голям дял" за снемането на жена му.

__януари 1955 г.

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС:

Ген.майор _____

*Некои работи
в ст. с. -*

Методи-З. Киряковски

25

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За изказвания в земеделски среди по
приобщаването на бившите опозиционери
към ОФ и БЗНС.

ПЕТЪР ПОПИВАНОВ, народен представител и член на УС на БЗНС, казал: "Въпреки, че има голямо значение, особено външно-политическо, да се постъпва с тях /бившите опозиционери б.н./ по такъв начин и да им се прави такава голяма чест, аз мисля, че не е правилно да се внушава на сдружените земеделци, че те непременно трябва да се считат с тяхната самокритика... ВЕРГИЙ ДИМОВ, например, не се е променил от затвора и сега ще изпорги-пак е такъв арогантен, какъвто си беше".

Говорейки в тесен кръг, ВЕРГИЙ ДИМОВ доверил: "В Земеделският съюз ще бъде редник, тъй като директивата е такава: да не ни се дава отговорна съзна работа. Това е правилно. Първо трябва да дадем доказателство, че наистина сме се преориентирали и разкайли."

Засягайки поведението на ГИЧЕВ и изказвайки мнение, че ако той знаел "действителното положение у нас", щял да се присъедини "към общите усилия на народа", ВЕРГИЙ ДИМОВ допълнил: "В този момент повече от всякога, е необходимо да бъдем обединени и мислим за Родината... Прави са комунистите когато казват, че няма да се върне старото, а ако ние го чакаме, живота ще ни отгине без да го разберем".

АСЕН СЪРЕИНСКИ споделил, че поради особения политически момент и обстановка се налага на бившите опозиционери да направят компромис, за да си подобрят живота и да останат здрави, но вътрешно в себе си те си знаели "какви са". На поставения му въпрос, дали това е негово лично мнение, той отговорил, че е мнение на брат му ПЕТЪР СЪРЕИНСКИ и от братски чувства той щял да го поддържа във всичко.

Из архивите

ХАРАЛАМПИ ТРАЙКОВ се изказал, че от последните си срещи с ПЕТЪР СЪРЕЙНСКИ останал с впечатление, че главно поради влияние на АСЕН СТАМБОЛИЙСКИ, той все още не можел да се реши да застане на здрави позиции и да работи за Отечествения фронт.

ДОРА КОЕВА, бивша депутатка от н.петковската опозиция, доверила, че с помощта на СВЕТЛА ДАСКАЛОВА щяла да напише статия за приобщаване, която да предаде в БЗНС, с молба да бъде публикувана.

КИРИЛ КОСТОВ ТОДОРОВ, син на известния земеделски лидер КОСТА ТОДОРОВ, се изказал, че ще напише декларация за приобщаване към народната власт, в която щял да улови Гемето, наричайки го "злокобна личност", която увлекла много български идеалисти и вършила големи злини на България. По-нататък КИРИЛ ТОДОРОВ казал: "Аз смятам, че ако всички бъдем умни и се групираме сега в Съюза, в даден момент,ние всичко бихме хвърлили във въздуха, заедно с ГЕОРГИ ТРАЙКОВ". Веднага след това ТОДОРОВ направил забележка, че това го казал "за смях, но нищо не се знае".

СВЕТЛА ДАСКАЛОВА доверила, че нейната статия можело да бъде много по-хубава, ако не се стремела да държи такова "средно положение".

НИКОЛА СТАМБОЛИЕВ, бивш гичевист и народен представител, изказал голямото си огорчение от това, че ЕВГЕНИ ЗДРАВКОВ от гр. Димитрово публикувал декларация, която внесла "голямо разложение и смут в низините", защото се ползвал с авторитет в целия Софийски окръг.

На 28.1.г.г. ХРИСТО СТОЯНОВ доверил: "Много съм доволен, че речта на АСЕН ПАВЛОВ в Съюзния дом не е публикувана в пресата, за да даде отражение в низините. Най-много съм доволен, че в речта си АСЕН ПАВЛОВ почти не говори по адрес на ГЕМЕТО. Възмутен съм от въпроса на АЛЕКСАНДЪР ОБЕОВ, който най-малко има право да задава такива въпроси, защото е предател, карьерист и най-долен развратник". По-нататък СТОЯНОВ се изказал, че щял да нанесе известна корекция в приготвената от него за публикуване статия, но нямало да направи "такова предателство", каквото направили някои от излезлите до сега с декларации бивши опозиционни дейци.

На 2 г.м. НИНО НИКОЛОВ ЧАКЪРСКИ, бивш депутат от н.петковската опозиция, се изказал, че СПАС НАЙДЕНОВ, бивш н.петковистки

депутат "погривал ръце и чакал да го повикат в БЗНС" и щал да излезе с декларация.

На 1 г.м. ГЕОРГИ ПЕТРОВ, бивш министър, либерал, се изказа "Сидята беше да се устои. Аз се възмуцавам от дъното на душата си, от продажническата декларация на ВЕРГИЛ ДИМОВ. Той нямаше никакво основание да дава тази декларация за едно помилване от два месеца. Говорих с ХРИСТО СТОЯНОВ - старите бойци няма да отстъпят. Той е дал декларация, която не се публикува, защото устоява - твърда е - той няма да я промени".

В София е пристигнал СТОЯН КЪРДОВ, бивш н.петковистки депутат от гр.Браца, който възнамерявал да публикува декларация за приобщаване, но преди да направи това, щал да се средне и се "посъветва" с ХРИСТО СТОЯНОВ, СТОЯН БОЖКОВ и др.

х х

На състоялото се на 27 януари съвещание на председателите на окръжните дружби, ГЕОРГИ ТРАЙКОВ, критикувайки някои окръжни председатели, че не достатъчно изпълняват неговите и на Постоянното присъствие указания във връзка с работата по бившите опозиционери, казал, че сега от нерезбиране на тази задача "някои хора може да огладнат, а други да се издигнат".

5.II.1955 год.

София

НАЧАЛНИК III-ТО УПРАВЛЕНИЕ
ген.майор:

8 екз.

ЧК/ИМ

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

ОТНОСНО: арестуването на някои опози-
ционни дейтели.

През есента на 1954 година се получиха данни, че в София се правят опити да се създаде нелегален гемеговски център. Като организатори се очертаваха Милан Дренчев Лазаров, бивш главен организатор при постоянното присъствие на николапетковската опозиция, Петър Антонов Симеонов, бивш председател на "академичния" николапетковски съюз и др.

Получиха се данни, че Петър Антонов се е свързал с бившите активни членове на ЗМС/о/ Никола Ст.Чолаков, Вълко Бонев Вълков, Стойчо Юнаков и др. и изградили нелегална гемеговска група в с.Момин проход, Ихтиманско, под формата на боджийски колектив, който назовавали "Александър Стамболийски". Групата от Момин проход започнала да изпраща анонимни заплашителни писма до излизащите с декларации в пресата – Асен Стамболийски, Светла Даскалова, Петър Сърбински, Владимир Вампирски и др. В последно време се получи сигнал, че същата група имала намерение да извърши покушение над Вергил Димов, намиращ се по това време на лечение в Момин проход.

За пресичане вражеската дейност на групата в Момин проход и за да се предотврати увличането на други бивши опозиционери в нелегална дейност, органите на ДС арестуваха някои от участниците в групата, а други бяха задържани и след като бяха разпитани и разобличени са освободени с предупреждение.

Понастоящем на следствие се намират Милан Дренчев Лазаров, Петър Антонов Симеонов, Първан Стефанов Бончев, Аврам Георгиев Петков и Никола Стефанов Чолаков. Разпитвани и освободени с предупреждение са 7 души.

До сега в следствието е установено следното:

На 23 май 1954 година Първан Стефанов Бончев поканил в квартирата си Милан Дренчев Лазаров, Серги Г.Злаганов и Аврам Георгиев Петков, където са обсъждали въпроса за организирането на бившите опозиционери-николапетковци, като за целта трябвало да се подбират проверени техни хора и се изказало мнение да се обособи нелегален акционен или инициативен център. При обсъждането само Серги Г.Злаганов се противопоставил и казал, че той познава комунистите, като опитни в разкриването на всякакви конспирации и посъветвал останалите да не се занимават с конспиративна дейност. Независимо от това, Милан Дренчев Лазаров, Първан Бончев и Аврам Петков взели положително отношение по този въпрос, като Дренчев наредил да извикат от с.Соколово, Ловчанско Петър Антонов, за да го включат в същия, като представител на младежките-опозиционери. През м.юни с.г. Петър Антонов дошел в София и дал съгласието си да работи.

Нелегалния център си поставил задачи: да укрепва вражеските позиции на бивши опозиционери и да подпомага материално заговорниците-николапетковисти и семействата им, както и освободените от ТВО.

Чрез Първан Стефанов Бончев, Милан Дренчев се свързал с Елисавета Попантонова /"зелената попадия"/, която била уведомена за съществуването на центъра в София. Същата се е срещнала с Милан Дренчев, Петър Антонов и Първан Бончев, по отделно с всеки, дела съгласието си да събира парични помощи и продукти от опозиционерите в Габровско и от духовни лица. Обещала да предаде останалите от преди разтурянето на опозицията над 1000 поругата на Александър Стамболийски, които да се продадат между Николапетковистите, за да наберат средства за центъра.

Първан Стефанов Бончев е посветен от братовчед си Петър Стефанов Бончев - бивш околийски секретар на младежкия опозиционен съюз в Габрово, че в Габрово участва в нелегална организация, в която членуват бивши офицери, индустриалци, Николапетковисти и други, които събират шпионски сведения и ги изпращат зад граница, че разполагали с оръжие, което складирали на определени

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

24
3.-

места. Първан Бончев доверил за съществуването на тази организация на Милан Дренчев, Петър Антонов и Аврам Петков, след което Петър Антонов се е срещнал с Пев Бончев, /последния още не е арестуван и разпитван/.

Първан Стефанов Бончев се свързал с Дончо Стоянов Дончев и Петко Толев – всички трудоваци в поделението в Бухово и започнали да събират средства, откраднали хранителни продукти и медикаменти от поделението, които предавали за подпомагане на осъдени опозиционери и техните семейства.

В края на м.декември 1954 година в с.Момин проход, Игтиманско, под формата на "Бояджийска бригада" е била създадена и нелегалната група от бивши активни земсисти-опозиционери, всички съдени и вдвоявани за конспиративна дейност.

Членовете на групата – Никола Стефанов Чолаков и Стойчо Янеков изготвили и изпратили 5 анонимни заплашителни писма до излезли със статии в пресата бивши опозиционери. Чолаков "съчинил" и разпространил около 30 стихотворения с вражеско съдържание против Партията и народната власт. Нелегалната група си учредила каса, в която всеки участник внесъл по 200 лева за взаимно подпомагане и такова на репресирани николаетковисти.

Участниците на тази група наближали да създадат и възглавят групи в София и други градове, в които под формата на "производствени и бояджийски бригади" да групират бивши земсисти-опозиционери и по този начин да провеждат по-прикрито антинародната си вражеска дейност.

Следствието продължава.

Извършените арести и освобождаването на една част от задържаните даде положително отражение сред бившите опозиционери.

Асен Стамболийски, Спас Найденов и Йордан Кукуров – коментирайки арестите, се изказали: "Кой какво е вършил да си получи заслуженото", че бившите опозиционери трябва да разберат веднъж за винаги, че при комунистите нищо неразкрито не остава.

Асен Стамболийски добавил, че това, което са се опитвали да правят Милан Дренчев и Петър Антонов е донкихотовщина, биде

12
4.-

крайно време да се разбере от всички - да не се упорства повече: "Ако се седи вън от властта - с нищо няма да се подобри положението на селяните. Всеки умен земеделец трябва да се приобщи към ОФ".

Атанас Лерински и Спас Найденов - бивши н.п.депутати считат, че с това разкритие може да се утежни положението на земеделците-опозиционери.

Петър Сърбински казал: "Сега, когато се мъчим да убедим комунистите, че земеделците-опозиционери не ще действуват срещу властта, дела от такъв характер трябва да бъдат отгечени".

В друг разговор Сърбински казал: "Освободили Стойчо Енаков от милицията. Намерили писмо в джоба му срещу мен. Признал всичко. Дренчев и Петър Антонов на pewno ще ги съдят, както се разбира. Вангел Горев бил арестуван за черна борса, обаче, те /опозиционерите - б.н./ на всичко искат да придадат политически характер, за да минат за герои. Всеки случай веди и великодушно са постъпили към тях".

Мишо Иванов Минев - участник в групата, след освобождаването му е казал: "Добре, че ни задържаха на време, защото както бяхме тръгнали по акъла на Петър Антонов и Никола Чолаков да вършим щурогии, щяхме да хлъгнем така, че никой нямаше да бъде в състояние да ни помогне. От сега нататък не ми трябва да се занимавам с каквато и да е вражеска дейност, а ще си гледам само работата".

5 април 1955 год.

МИНИСТЪР -

- Ген.полковник:

Изпълнил:

Строго поверително!

УТВЪРЖДАВАМ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР:

/Ген.майор/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за създаване на нелегален геметовски
център в София.

Никола петковците са сериозен вражески контингент, който се използва от капиталистическите разузнавания и задграничните геметовски централи за подривна дейност срещу нашата страна. За това красноречиво говорят ликвидиранияте н.петковски организации и центрове.

При реализацията на нелегалния геметовски център т.г. се получиха данни за вражеска дейност съответствуваща със заловената инструкция на задграничния геметовски комитет, изпратена по специален куриер.

По данни от I-ва управление ДС е известно, че в края на 1954 г. Гемето и Ценко Барев са разработили мероприятия за подривна дейност срещу нашата страна през 1955 година.

Изменика на Родината Стратия Скерлев - ръководител на подкомитета в Цариград, е доверил, че в България съществува добре организирана нелегална геметовска организация, с която те подържали сигурна връзка.

Има и други данни потвърждаващи активизацията на никола петковистите.

С цел да се обхване нелегалната дейност на н.петковци, връзките им с капиталистическите разузнавания и геметовските централи, прѣхващане на каналите, внедряване и извеждане на наша агентура, своевременно узнаване замислите на американското разузнаване и геметовския комитет зад граница и водене активна настъпателна борба в тях,

ПРЕДЛАГАМ

да се създаде "нелегален геметовски център" със седалище София по следния

2

КРДОПБГДСРСБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРСБНА	
Дата: 16.04.2014г. Секретар: <i>[Signature]</i>	

П Л А Н:

1. Управление I-во ДС да подбере наш проверен сътрудник от задграница, който да се ползва с доверие и авторитет пред геметовския комитет. Агента да бъде инструктиран: Да посети Ценко Барев или друг подходящ от комитета и в сериозен разговор подчертае, че в България стават сериозни явления с техните съидейници. Да илюстрира разложението на лидерите им, което влияе върху членовете на бившия н.петковски съюз и преминават на страната на Отечествения фронт. Лично неговото мнение е, че н.петковистите в настоящия момент се намират в много тежко положение и трябва да им се помогне. Трябва да се пресече понататъшното разлагане на н.петковистите. Предалите се да се изолират, а на колебаещите се да се помогне и да се укрепят. Всичко това ще помогне на тяхните съидейници да разберат "предателството" на деклараторите.

Той смята, че съществува благоприятна обстановка да им се помогне, като се изпрати човек от задграница в България, който да разреши посочените въпроси. Прехвърлянето може да стане под формата на разкажл се изменик, използвайки обстоятелството, че в България са се върнали

и други и са били приети добре. Въпросния ще излезе публично в пресата и ще порицае геметовци и се "присъедини" към БЗНС и Отечествения фронт. Това ще му създаде благоприятна обстановка и добра зашифровка, за да може да изпълни всички поставени му от геметовския комитет задачи. Например лично той е готов да изпълни такава задача.

Едно такова прехвърляне на наш сътрудник ни подsigурява естествен контакт, готов канал и постоянна връзка с геметовския комитет. Срок за провеждане - 1 юни 1955 г.

Отговорници - ген.майор Думков и полковник Гоцев.

2. Управление III-то ДС ще създаде "нелегален геметовски център" в София, който все още не е уформен като ръководство от национален мащаб и пред него стоят открити следните въпроси за разрешение:

- а/ Включване представители от окръзите; ✓
 - б/ Отношение към буржуазните партии и други враждебно настроени към Народната власт групировки, особено към бившите офицери от царската армия; ✓
 - в/ Установяване връзка със задграничния геметовски комитет с цел изясняване формите и методите на борба срещу Народната власт
- Тази постановка на "центъра" е благоприятна за използване-

Из архивите на ДС

308

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 18.04.2014г. Секретар: <i>[Signature]</i>

- 3 -

3

то му от задграничния геметовски комитет, както и по добра зашифровка на самия "център".

"Нелегалния център" ще бъде образуван като бъдат включени:

Агент "Балабанов" - _____, предан, честен и проверен агент, по негови данни са вършени няколко реализации на нелегални групи и разкрити двама агент-предатели. Бивш член на ръководството на н.петковския академичен съюз /БАЗС/, завеждащ външния отдел. Бил много близък с измениците на Родината: Ценко Барев - бивш председател на БАЗС, Иван Барев, Кръсть Зарев - бивш организационен секретар на ПП на ЗМС/о/, Ангел Пандев - от ръководството на БАЗС, Вълчо Ванчев Вангелов, Димитър Вълков и др. В страната също има връзки с бившите активни н.петковисти: Светла Даскалова, Ефтим Арсов, Дора Коева и още много други.

Няма данни за разшифровка.

"Балабанов" ще бъде създател и ръководител на центъра.

/Приложение характеристика/.

Агент "Цветков" - предан, честен и проверен агент. Няма данни за разшифровка. Същия ще бъде привлечен за член на центъра.

/Приложение характеристика/.

Агент "_____" - бивш царски офицер, имащ връзки и влияние сред н.петковистките среди, честен, предан и проверен агент. Същия ще бъде привлечен за член на центъра.

/Приложение характеристика/.

В центъра допълнително ще бъде включен и агент "Зорев", понастоящем в затвора, който за 9.IX.955 г. ще бъде освободен.

/Приложение характеристика/.

С подработена комбинация към нелегалния център ще бъде включен и обекта на р-ка _____ - бивш н.петковски депутат, ползващ се с голямо доверие и авторитет сред н.петковистите. /Приложение справка/.

За структурата и функциите на членовете на центъра, както и целите и задачите на същия ще се излезне с предложение.

3. Създаването на центъра ще стане по следния план:

На агент "Балабанов" ще бъде съобщено, че е необходимо изграждането на "нелегален геметовски център". Тази задача именно се възлага на него, като "обсъдим" лицата които трябва да се включат в него. След като се разменят мнения ще му съобщим, че разполагаме с данни за _____ /агент "Цветков"/, който напоследък живо се интересува за състоянието на н.петковистите и сондира мнение по създаването на нелегално ръководство, и трябва да се привлече внимателно. За целта ще се подработи конкретна ли-

ния на поведение: Ще се устрои среща между "Балабанов" и "Цветков" на която "Балабанов" ще направи към анализ на създалата се обстановка сред н.петковистите и ще подчертае, че е взел решение да се създаде нелегално ръководство, което да може да обедини здравите и честни н.петковистки сили, особено тези от младежта. След като агент "Цветков" ни донесе за изказването на "Балабанов" ще му поставим задача внимателно при втора среща да разбере на каква основа и по конкретно с какви цели и задачи ще се създаде този комитет и да даде съгласието си за участие в него, но при условие, че ще се спазва абсолютна конспиративност, като наблегне на обстоятелството, че не трябва да отпочват вражеска дейност преди да установят връзка и получат указания от задграница.

Така фактически централното ядро на нелегалното ръководство ще бъде създадено.

Допълнително с подходящи комбинации ще бъдат включени в нелегалния център и агентите "_____ " и "Зорев ".

Образуването на нелегалния център по този начин ще ни предпази от разшифровка на агентурата, добро съчетание и проверка работата на агентите "Балабанов", "Цветков", "Зорев" и прехвърления агент от задграница.

Връзката между нелегалния геметовски център и прехвърления наш агент от задграница ще стане по изготвен за целта план.

Създаването на такъв център от предимно по млади кадри на н.петковския съюз ще бъде по примамлив и естествен и целенасочен за задграничния геметовски комитет по следните съображения:

Част от старите лидери на н.петковския съюз са компрометирани и корумпирани, друга част са подали декларации за приобщаване към Отечествения фронт, а трета част са склонни да подадат декларации. Това явление, особено сред бившите ръководители на опозиционния младежки съюз не е характерно, поради което естествено е тази инициатива за създаването на нелегален център да бъде подета именно от средите на бившия младежки съюз и предимно от Академичния съюз чийто председател е бил Ценко Барев, понастоящем секретар на комитета в Париж и дясна ръка на Гемето.

Срок за създаването на "нелегалния геметовски център" - до края на май 1955 г.

"Центъра" ще бъде създаден под личното ръководство на началник III-то управление ДС ген.майор Думков.

г.

4. При положение, че I-во управление ДС не е в състояние да осигури прехвърлянето на подходящ агент по горния начин и предлаганата комбинация отпадне, ще подработим нова комбинация за установяване контакт между "нелегалния център" и задграничния геме-товски комитет с помощта на I-во и II-ро управление ДС.

София, 11.V.1955 г.

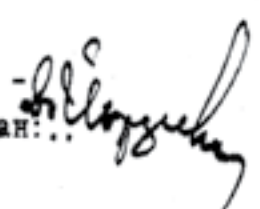
ПРЕДЛАГА -

Зам.началник V отдел:

капитан -

Изпълнил -

капитан:..

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЧИТЕ

71

Строго поверително.

88

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За състояние на агентурно оперативната
работа по линия на " ВЗНС "

През м.май 1945 година ВЗНС проведе конференция на която от ръководството на съюза бяха отстранени гететовци, след което същите под ръководството на Н.Петков обособиха опозиционен ВЗНС.

По късно от ВЗНС последователно бяха изхвърлени останалите чужди враждебни на съюза елементи - оббовци, драгневци, каменовци и др.

През 1948 година Върховния съюзен съвет на ВЗНС прие нова програма - отхвърли съсловния принцип и призна ръководната роля на Партията и възприе програмата за построяване на Социализма в България

Понастоящем организационната структура на ВЗНС е : Конгрес - Постоянно присъствие от 9 члена, Управителен съвет от 52 члена и 20 кандидат членове, 12 окръжни ръководства с 149 члена, 90 околийски ръководства с 1048 члена, градски и селски дружби.

От членовете на УС и ПП на брой 52, само 14 са били активни антифашисти в миналото а останалите са били близки на фашиската власт и приспособили се.

Понастоящем ВЗНС наброява над 106.000 членове организирани в 3.686 дружби. По социален състав се разпределят така: бедняци-38.000, средняци - 60.000 и кулашки и буржуазни елементи - 8.500, като последните предотавляват 8% от общия брой на членовете. По значителен процент кулашки и буржуазни елементи има в дружбите на Врачански и Софийски окръзи. Така например от градската дружба на гр.Кнежа, която наброява 100 члена 53 са кулашки елементи. От 1070 члена на дружбите в Оряховска околия 276 са кулашки елементи.

В редица окръзи в дружбите има значителен брой промъкнали се враждебни елементи. Така например в дружбите на Благоевградски окръг от 3.518 членове към 900 са враждебни елементи от които над 500 са бивши михайловисти. В Софийска околия от 1.100 члена 105 са кулашки елементи, към 450 бивши н.петковци и над 30 бивши фашиски елементи. В Пловдивски окръг от 9.701 члена 409 са кулашки елементи, 868 бивши н.петковци и над 700 бивши фашиски елементи-полицаи и други бивши хора или общо съставляват 20% от общия брой на членовете.

В Плевенски окръг-Никополска околия от 1299 члена 301 са бивши н.петковци и 180 други бивши фашиски елементи.

Из архивите

312

От излизането на Н.Петков в опозиция до 1952 година в дружбите на БЗНС се възвърнаха над 6.000 души увлечени от н.петковата опозиция. В резултат на укрепването на О.Ф. власт по голяма част от тях се преориентираха и станаха добри членове на БЗНС, като се включиха в активна обществена работа в дружбите и ОФ.

Голяма част от н.петковистите и вражески настроени лица, членове на БЗНС са се настанили на различни служби както в градските така и в селата и поради това не се решават да развиват вражеска дейност, под страх да не бъдат отстранени от службите които заемат. Значителна част от тях заемат отговорни постове в държавния апарат и стопанския сектор.

Понастоящем на оперативен отчет се водят обекти както следва:

Гр. акт. р/ки	3 с 6 обекта
еднол. акт. р/ки	11
Набл. дела	104
Отчетни дела	91

Всичко 209 с 215 обекта.

Общия брой на вражеския контингент намиращ се в редовете на БЗНС е към 12.000 члена от които една част бивши н.петковисти са се преориентирали и станали добри отечественофронтовци. Взетите на оперативен отчет представляват 2% от общия брой на вражеския контингент което е съвсем недостатъчно. Главната причина за воденето на такъв малък брой оперативен отчет е, че на много места се подценява линията БЗНС. Поради това значителен брой врагове промъкнали се в Свѝзѝ не се наблюдават. В това отношение може да се посочи Брачански окръг, където от промъкналите се в дружбите значителен брой кулаци и бивши н.петковци не се водят разработки. Окръжно управление МВР-Браца не дооценява вражеската дейност на прикрилите се в дружбите кулашки и н.петковски елементи. Приблизително такова е положението и в окръжно управление ДС-Сталин.

Наличните разработки водещи се по линия на БЗНС са заведени за вражеска агитация и някои от тях за нелегална дейност. Темпа на разработките е бавен. Като пример може да се посочи гр. акт. р/ка - "ПЛАНЕТАРИ" водеща се от окръжно управление МВР-Търново, която въпреки, че се води вече 3 години досега няма изгледи да бъде реализирана. За съзнателна през 1954 година имаше сигнали, че агентурата работеща по разработката не е честна и дава лъжливи сведения.

Обектите водещи се на оперативен отчет изхождат от различни среди на Свѝзѝ - членове на Управителния съвет, окръжни ръководства, околийските а някои ^{особенно} членове на БЗНС.

За обслужването на линия БЗНС и разработване промяналите се вражески елементи имаме в наличност следния агентурно-информационен апарат:

Агенти.....84
Информатори.....168

Както количествено, така и качествено агентурата не е достатъчна. Така например окръжно у-ние МВР - Хасково няма сътрудник в окръжното ръководство на БЗНС и не може своевременно да узнава настроенията на членове и решенията на ръководството. Окръжно у-ние МВР - Сталин няма необходимата агентура и там не винаги се знае какво е мнението на членовете на БЗНС и какви решения взема ръководството. Такова е положението и в окръг Русе където също поради липса на агентура нямат възможност своевременно вражеските настроения в БЗНС.

Наличната агентура изхожда главно от средния кадар на Съюза, а отделни сътрудници има редови членове на БЗНС. Поради това същата се използва за обслужване ръководствата на дружбите. По такъв начин там където има такава агентура нашите служби своевременно узнават за решенията на ръководствата. В процеса на работата особено на последък се ~~из~~чувства липса на агентура поради работките водещи се по линия БЗНС. Тази е главната причина за бавния темп водените разработки.

Добър резултат се получава от работата на маршрутната агентура. Трето управление държи на връзка 5 сътрудника изхождащи от инструкторски-организационния апарат. Същите ежесечно биват командирани в различни окръзи и имат възможност да донасят за политическите и стопански прояви на вражеските елементи и членовете на БЗНС. Не са редки случаите когато тези сътрудници донасят за сериозни извращения в стопанския сектор както от земеделци, така и от местни комунисти.

По голяма част от дружбите до м. март 1954 год. са имали слаб организационен и културно-просветен живот. В някои населени места въобще не е имало организационна работа в резултат на което редица дружби отпаднаха.

Като пречка за развитието на организационно-политическия живот на Съюза са се явявали кариеристичните борби на ръководителите на Съюза. През 1951 год. Петър Каменов е водил борба против Г. Трайков с цел да го провали и измести. За тази му дейност Каменов бе снет от ръководството на Съюза и изгонен. През 1952 год. карриеристичните търкания не престанаха. Такива имаме между Г. Трайков, Далин Гапчев и други членове на ПП. За такава борба бе снет председателя на окръжната дружба - Търново, Пенчо Първанов.

Въпреки анемичния организационен живот на БЗНС, след като ръководството бе оглавено от Г. Трайков, той залочна да провежда твърд

зад това
да се през
и има м
участие
врата

курс в Съюза за признаване ръководната роля на Партията и изпълнение на партийните и правителствени мероприятия. Започна се курс на прочистване ръководствата на дружбите от промъкналите се в тях врагове.

През 1952 год. са били изключени от всички дружби общо 711 вражески елементи. По значителен процент са в окръзите: Софийски - 141, Бургаски - 147, Пловдивски - 167, Софийска градска дружба - 108, Русенски - 78 и др. Същите са изключени главно заради тяхните настроения и злословие против отделни ръководители на Съюза и правителството.

Канби
данни
и ма
— Въпреки това прочистване, все още останаха редица прикрити вражески елементи от които водна част са кулаци и бивши н.петковисти

През 1951 + 1954 год. органите на ДС са разкрили нелегална контра-революционна дейност на врагове изхождащи от Съюза. Разкрити са също така ятаци на бандити, помагачи и членове на нелегални организации. През 1953 год. за такава дейност са репресирани: За участие в нелегални организации 19 човека от които 8 осъдени, за шпионаж 5, поддържали връзка с изменници на Родината и техни ятаци 5, за разпространяване на позиви 1, за разпространяване на слухове и вражеска агитация 2 или всичко 21. Въпреки това прочистване на дружбите и разкритията които станаха от органите на властта за вражеска и нелегална дейност на врагове в БЗНС, организационния живот в Съюза продължаваше да бъде слаб. След възванието на ЦК на БКП и УС на БЗНС от м. март 1954 год. с което бяха призвани комунисти и земеделци за съвместна работа се забеляза известно оживление. Започнаха да се провеждат съвместни заседания на комунисти и земеделци и се получиха добри резултати. Забеляза се значително активизиране на Съюзните дейтели от горе до долу. На много места отношенията между партийни организации и дружби се изгладиха, което благоприятства за изпълнението на селско-стопанските задачи и подобряване работата в ТКЗС. Освен това, организационния живот на редица дружби стана по редовен. Много изоставени и отпаднали дружби бяха възстановени. От възванието на ЦК на БКП и УС на БЗНС до сега са възстановени над 40 дружби с 1986 члена.

През втората половина на 1954 год. лидерите на бившата опозиция започнаха да излизат с декларации и изявления в пресата с които се разкайваха за своята минала дейност. По ясно ги последваха и други бивши опозиционери от околийски и окръжен мащаб. Това даде добри отражения в средите на земеделците, които сега се чувстват по уверени в правотата на Партията, а местните опозиционери съвсем останаха обезвредени и обезкуражени.

Въпреки това, някои членове на БЗНС не биваха правилно значението на приобщаването на опозицията. Някои дейтели от ръководния състав на дружбите гледаха с подозрение на тези изявления. Други пак

Из архивите на ДС

се страхуват от завръщането на бившите опозиционери за да не заемат местата им. Някои ръководители прикрито се възмуцават от това, че на бившите опозиционери се обръща по голямо внимание от колкото е необходимо. Така например инструктор-организаторите на ПП на БЗНС се дразнат, че на Петър Сърбински се отделя по вече време и внимание от колкото на здравите и изпитани членове на Съюза. Председателя на окръжната дружба Софийски окръг смята, че ръководствата на Съюза трябва да постъпват така, че бившите опозиционни дейци сами да търсят БЗНС, а не ръководителите на Съюза да ги търсят и им предлагат да излизат с декларации както сега правели.

Някои ръководители от окръжен мащаб подценяват приобщаването на бившата опозиция и не използват деятелите на съюза, които са направили изявления публично. Такова подценяване съществува в окръжното ръководство гр. Сталин, въпреки, Председателя на окръжното ръководство Калв Калев още не е поканил тези опозиционери да изнесат събрания в окръга и околните.

До края на 1953 год. обектите водещи се на оперативен отчет и другите вражески елементи се проявяваха по масово. След това проявите значително намаляха, а на много места се преустановиха. Проявите се ограничаваха само с злословие. Някои от тях станаха по прикрити, други пък въобще се отказваха да се занимават с политика. До като през периода 1951 - 1953 год. се извършиха разкрития на нелегална дейност, някои се подвехдаха под отговорност заради вражеска агитация и пропаганда, напоследък, такава няма регистрирана от органите на ДС.

Като характерни форми и методи на вражеска дейност понастоящем е на лице да се правят различни изказвания и злословие против пероприятата на власта и по специално към ТКЗС. Някои вражески елементи се явяват проводници и на разпространяване на слухове за нова война.

Бившите лидери на Съюза Александър Оббов и Георги Драгнев понастоящем говорят, че англо-американската политика ще успее, че комунистите се опитват да привлечат бившата опозиция за да оправят положението в страната, което било много тежко но няма да успеят.

Георги Драгнев постоянно говори, че положението на село било крайно лошо и че с ТКЗС селянина се заробва.

Илия Ставрев, председател на околийската дружба - Петрич е говорил пред свои познати, че сега положението у нас било много по тежко от преди У.И.Х. 1944 год.

Станчо Василев, член на околийското ръководство - Коларовград се изказал, че земеделците понастоящем били в агония и затова била виновна само Партията защото не работела добре с тях.

За тази
ситуация
предвижда
се специално
да се изследва

Иван Курнумов, председател на окръжното ръководство на дружбата Стара Загора след завръщането му от селско-стопанската изложба в Москва през 1954 год. е говорил пред свои познати, че в СССР не било такава положението каквото се говорело в България. Там народа бил много беден и невъзпитан.

Иван Георгиев Чонков, околийски организатор на БЗНС - Разлог е правил злостни изказвания във връзка с постановлението на Министерския съвет за държавните доставки, като е недоволен, че селните давали тежки наряди.

На някои места са зарегистрирани организирани вражески прояви през 1954 год. На годишното събрание на дружбата в с. Осенец, Разградско, вражески елементи, членове на БЗНС са се наговорили и избрали ръководство, което предварително набелязали, въпреки, че листата за новото ръководство предварително била уточнена с председателя на окръжното ръководство Гусе - Христо Йорданов.

Агентурно-оперативната работа по линия БЗНС не е задоволителна. На много места не са открити и взети на оперативен отчет вражеските елементи. Също така наличната агентура не е достатъчна както по количество, така и по качество. Главната причина за това е, че редица окръзи тази линия се подценява. За в бъдеще е необходимо да се направи следното:

1. Да се обърне внимание на окръжните управления да заострят вниманието си по тази линия, като се има предвид, че както сега, така и за в бъдеще ще продължават да се завръщат в Съюза бившите опозиционери

2. Необходимо е всички окръжни и околийски управления да придобият поне по един сътрудник - маршрутник от ръководствата на дружите, които ще бъдат ценни за слухбите ни.

В билбъ бъдеще III-то управление да придобие поне три сътрудници маршрутници изхождащи от инструкторите на ПП на БЗНС, които имат възможност да обикалят цялата страна и по такъв начин ще може да се информираме своевременно за вражеските прояви, нередности и извращения които се вършат в страната.

26.V.1955 год.
София.

ИЗГОТВЯЛ-
СТ. РАЗУЗНАВАЧ: *trudf*
/ ст. лейтенант /

ЗАМ. Н-К ОТДЕЛ У-
капитан: *ayshinny*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

за състоянието на работата по линия
"николапетковци", V отдел, III управ-
ление ДС.

Линията "николапетковци" е към I-во отделение, V отдел, III управление ДС. Разработва се от 3 зам.началници отделение, 2 старши разузнавачи и 7 разузнавачи.

При разтурянето николапетковския съюз броеше около 74,000 членове, с ръководства: Постоянно присъствие - 20 члена, Управителен съвет - 48, Върховен съюзен съвет - 77 и депутати от парламента - 89. Младежкия николапетковски съюз броеше около 42,000 члена, с ръководства: Постоянно присъствие - 9 и Управителен съвет - 48 члена.

Социален състав на членовете: кулашки и буржоазни елементи - 30 %, дребнобуржоазни елементи от града - 11 %, средни селяни - 44 % и бедни селяни - 15 %. От цялата членска маса 16 % бяха фашистки елементи: легионери, ратници, цанковисти, полицаи и жандармеристи и др.

Установения вражески контингент в страната възлиза на 16,018. От тях бивши ръководители от национален мащаб - 136 /бивши членове на Постоянното присъствие, Управителния съвет, Върховния съюзен съвет и депутати/. Най много от тях се намират в София - 14 на брой. Останалите са по 1 - 2 в градовете и околните.

От общия вражески контингент в затворите се намират 2,179, от които 11 лидери: ДИМИТЪР ЛЮБОМИРОВ ГИЧЕВ, КОНСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВИЕВ, БОРИС КОСТАДИНОВ БУМБАРОВ, ДИМИТЪР СТОЯНОВ АНГЕЛОВ, ПЕТЪР КОНСТАНТИНОВ КОЕВ, и др.

След разтурянето на опозицията 539 активисти избягаха зад граница, от които 22 лидери. Най много изменици на Родината има във Франция - към 100, Турция - 70, Западна Германия - 50, Триест - 35.

Трябва да се отчете, че вражеския контингент все още не е установен окончателно. Редица окръжни управления МЕР дават нереална цифра на вражески контингент.

Окръжно управление МВР Хасково е установило към 400 души, а в действителност вражеския контингент е по голям. Нереален е и отчитания от окръжно управление МВР Русе 620 души вражески контингент, където през 1950 - 52 г. имаше масово изградени нелегални николапетковски организации и бандитски групи, които бяха създали широка мрежа от ятаци и помагачи, по голямата част от тях филтрирани.

От вражеския контингент на свобода / 13,839 / на оперативен отчет се водят 1,569 /без Сталински окръг от който няма данни/, от които: групови акт. р-ки 25 на 92 обекта, групови предварителни 32 на 102 обекта, лични - 233 и Наблюдателни разработки - 1,162. Общо на оперативен отчет 12 % от вражеския контингент.

На отчетни дела са взети 5,009. Или общо на оперативен отчет и отчетни дела се води 48 % от вражеския контингент.

Груповите разработки се водят предимно на малки групички, от 3 до 5 човека, обособени в нелегални групи, или с намерение да създадат такива, и развиват вражеска дейност насочена главно срещу мероприятията на Народната власт на село, помощна дейност за подпомагане репресирани николапетковци и вражеска агитация и пропаганда.

В сравнение с 1951 и 1952 г. нелегалната дейност на николапетковци е намаляла много. Числото на обектите на групови разработки съставлява 7 % от тези през 1951 г.

Оперативния отчет, съпоставен с вражеския контингент и неговата активност в миналите няколко години, е недостатъчен. Това особено важи за Коларовградски окръг, където николапетковци развиваха широка нелегална дейност, включително и бандитска такава. Околийско управление МВР Попово води 1 лична предварителна р-ка, 3 Наблюдателни дела и 8 Отчетни дела, при установен вражески контингент 249 души. Подобно е положението в Нови пазар, III отделение ДС Коларовград и др.

Явно съществува известно самоуспокоение, че н.петковци не развиват вражеска дейност.

Освен това по редица разработки се работи мудно и нецелесъобразно. Разработка "Гръм", водена на 5 обекта от околийско управление МВР Русе, по която е имало данни за извършена диверсия през 1951 г. и систематически кражди и разложителна дейност в ТКЗС, е водена повече от 3 години и реализирана едва през 1954 г.

Сериозна слабост на отделение "николапетковци", в центъра и по места, е недостатъчната и незадоволителна работа по измениците на Родината и тяхните връзки в страната. От април месец 1955 г. насам водим 15 разработки на изменици на Родината - членове на задграничния геметовски комитет. Разработен е план на мероприятията.

За наблюдението на вражеския контингент и разработване на обектите разполагаме с 967 агента и 811 информатора в страната /без тези на Пловдивски, Сталински и Русенски окръзи, от които няма точни данни, а са приблизително към 350 сътрудника/. Общо сътрудниците съставляват 13 % от вражеския контингент.

В количествено отношение за някои окръзи агентурата не е достатъчна. Такова е положението в Коларовградски окръг, който има 51 агента и 37 информатора, при вражески контингент над 1,300 души.

Изпълнението на заповеди 276 и 308 подобри качеството на агентурата. Чувствува се недостиг от крупна, с големи възможности агентура, в това число такава за резултатно разработване задграничните геметовски комитети. Отделение "николапетковци" за една година е вербовало 1 ценен агент - "Петров", с добри възможности за разработване на гичевистките лидери. Подобно е положението в Русенски, Сталински и други окръзи.

Контрареволуционната дейност на николапетковци се вдъхновява и инструктира от задграничните геметовски и други централи в Париж, Цариград и др., които чрез изпращане диверсанти на наша територия, чрез печатни материали и радиопропаганда, дават указания за подривна работа срещу Народната власт, вършене шпионаж, саботаж и вредителство

През годините 1949 - 52 геметовските комитети в Париж и Цариград провеждаха активна дейност и прехвърляха многократно диверсанти за разгаряне на т.н. "Съпротивително движение".

От разкритите през 1951 г. общо 280 нелегални организации с 1744 участници в страната, 176 бяха николапетковски нелегални организации и групи с 1,196 участници. През 1951 - 52 г. бяха разгромени 6 нелегални николапетковски ръководства от национален мащаб с 65 участници в тях, 6 окръжни ръководства с 126 участници, 27 околийски с 277 участници и над 180 нелегални групи.

През 1951 г. завърналия се емигрант ВАСИЛ ИВАНОВ ЙОНОВ създаде по указание на геметовския комитет в Париж нелегална николапетковска организация "БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ - ДУНАВ" с център в София и поделение в Русе. Организацията оглави действащата в Русенско бандитска група на ЦАНЮ МЕЧЕТО и успя да създаде нелегални групи във всички села на Русенска и Беленска и в множество на Кубратска околия. Организацията си бе поставила задачи: нелегално възстановяване николапетковските дружби, използване дружбите на БЗНС за прикритие на подривната си дейност, създаване на бандитски групи и отпочване вързана борба срещу Народната власт.

През периода 1951 - 52 г. основната и масова контрареволуционна сила в страната беше николапетковското подполие, пред което геметовските задгранични комитети и империалистическото разузнаване поставяха основна задача: да обедини и организира за борба цялата контрареволуция. Типичен пример в това отношение беше разкритата нелегална организация през 1952 г. в Ботевградска околия, ръководена от местни николапетковски авторитети и наброяваща над 60 члена, включила в редовете си: бивши полицаи в нелегалност, съдени от народния съд монархофашистки офицери, попове и калугери, кулаци, полицейски сътрудници и всевъзможна друга контрареволуционна смет.

Характерно за николапетковските нелегални организации и групи през този период: разработваха платформи за борба и устави, членовете им подписваха клетвени декларации; въоръжаваха се, изграждаха бойни групи, излизаха в нелегалност; вършеха грабежи, терор, убийства, диверсии и вредителство в ТКЗС и др., палежи на реколтата и пр

Органите на ДС за контрареволуционна дейност осъдиха 2,379 николапетковци, а в ТВО бяха въдворени 1,897.

В резултат на навесените им сериозни удари, особено през 1951 и 52 г., правилната политика на Партията и Правителството, морално политическото единство и нараствало материално и културно благосъстояние на трудещите се, класовия подход на нашата наказателна политика, отнеха възможността на николапетковци да създават масови нелегални организации и увеличат средняци и бедняци в активна вражеска дейност.

От есента на 1954 г. разложението сред николапетковци се засили. От задграничния геметовски комитет се завърнаха изменниците на Родината МИЛОРАД ИЛИЕВ МЛАДЕНОВ и ПЕТЪР ПИНЕВ ТРИФОРОВ, които с изявления в пресата, на пресконференции и публични събрания, разобличиха антинародната и шпионска дейност на Гемето и геметовци зад граница.

Видни лидери и активисти на николапетковската опозиция публично порицаха своята и на геметовци предателска антинародна дейност. Бившия николапетковски съюз имае 136 активни ръководители, от които 31 се приобшиха към Отечествения фронт. От средния кадър, наброяващ около 350, - председатели и секретари на окръжните и околийски ръководства, кандидати за народни представители и др., 17 порицаха дейността на опозицията и се приобединиха към Отечествения фронт.

От намиращите се в затвора 85 лидери и активисти, 11 са дали писмени изложения и публично порицават геметовщината.

Макар и процента на приобщилите се да не е голям, отражението сред бившите редови членове на николапетковския съюз е сериозно.

Проведените публични събрания от АСЕН ПАВЛОВ БАВЪВ, ВЕРГИЛ ЛИМОВ ВЕРГИЛОВ и ПЕТЪР НИКОЛОВ СЪРБИНСКИ в някои околии на страната бяха масово посетени от бивши опозиционери.

На събранията с оратори ПЕТЪР ТРИФОНОВ и МИЛОРАД МЛАДЕНОВ, проведени в 44 околийски центрове и 24 села, са присъствували над 60,000 души.

Масово се посещават и събранията провеждани съвместно от Отечествения фронт и БЗНС, на които се изнасят доклади "Силата на отечественофронтовската правда".

Всичко това помага на заблудените бивши николапетковци да се осъзнаят и присъединят към Отечествения фронт. От излизането на съвместното възвание на ЦК на БКП и УС на БЗНС насам са възстановени 42 земеделски дружби, разложени в резултат на николапетковска дейност. Членския състав на БЗНС за същия период се е увеличил с 1,986 члена.

Констатирано е раздвижване във всички николапетковски среди и се правят изказвания одобряващи приобщаването към Отечествения фронт и укрепването на съюза между работници и селяни.

ИВАН ГЕРГОВ НИКОЛОВ - бивш николапетковски депутат от Враца, подчертава: "Десет години чакаме помощ от въвн, но не идва. Земеделския съюз може да съществува само при дружба с работниците. Никола Петков и Гемето се отклониха от този път и увлякоха и нас. Ние станяхме ортаци на кулаците и чорбаджите".

ГАНЮ ИВАНОВ МИНКОВ и ГОСПОДИН ЖЕЛЕВ ДРАГОЛОВ - активни николапетковци от Сливенско, говорят, че след като видните опозиционери се връщат в Отечествения фронт, няма никаква надежда за реставрация и никаква възможност и смисъл да се занимават с вражеска дейност.

Има известна част бивши лидери и активисти на николапетковската опозиция, които одобряват приобщаването към Отечествения фронт, дори са изготвили писмени декларации, но все още не излизат публично. Едни от тях проявяват малодушие и страх, други се мотивират, че не били поканени от отговорни партийни и правителствени ръководители, а трети - в резултат на лични недоразумения и дразги с ръководителите на местните дружби.

Наред с това се констатира активизация сред някои бивши лидери и активисти на николапетковския съюз, които по различни начини водят борба против разложението и Народната власт.

Особено вражеско поведение има ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ - бивш министър и член на Постоянното присъствие на николапетковския съюз, Същия поддържа контакт с инж. СТОЯН БОЖКОВ ГЕОРГИЕВ - бивш член на Постоянното присъствие и депутат, СЕРГИ ГЕОРГИЕВ ЗЛАТАНОВ, РАЧО ЙОНКОВ ДОМУСЧИЕВ - бивши депутати от София, ТОДОР ДРАГАНОВ ЛАЗАРОВ - бивш депутат от Разград, и др., като се опитва да ги обедини против разложението и Народната власт.

ХРИСТО СТОЯНОВ открито се обявява против подаването на декларации за приобщаване от отделни личности. Счита, че трябва да се обединят пладненци и гичевисти и като страна да преговарят с Партията и Правителството. Той и останалите около него водят лична агитация и разколебават склонните на приобщаване към Отечествения фронт.

Подобно държане имат и МИНЧО ПАНОВ МИНЧЕВ - бивш член на Постоянното присъствие и депутат, гичевист, ДИМИТЪР КОЦЕВ, ИВАН ДЕЛИЙСКИ - гичевистки лидери от София и др.

ДИМИТЪР ЛЮБОМИРОВ ГИЧЕВ пред затворниците заявява: "Всички, които подписват декларации ще бъдат съдени от Съюзен съд". ГИЧЕВ е озлобен срещу Народната власт, не пропуска да се изкаже срещу всички поважни мероприятия на Народната власт и е готов да се съюзи с легионерите и други фашистки елементи, достатъчно е те да са противници на комунистите.

Подобно вражеско държане в затвора имат: ИВАН КОСТОВ - геметовец, осъден на 20 години за конспиративна дейност, АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ - бивш член на Постоянното присъствие и депутат, ВЪТИМ АНАСТАСОВ АРСОВ - бивш организационен секретар на Младежкия опозиционен съюз, и др.

Повечето от тези лидери николапетковци са закоравели класови врагове и фанатизирани Геметовци, които със своето държане и дейност спъват по бързото и цялостно разложение сред николапетковци.

През март 1955 г. бе разкрита нелегална геметовска организация в София, ръководена от МИЛАН ДРЕНЧЕВ ЛАЗАРОВ и ПЕТЪР АНТОНОВ СИМЕОНОВ - бивши ръководители на Младежкия николапетковски съюз. Организацията възприема нови форми на борба против Народната власт: да не се изграждат стройни нелегални организации и групи, а дейността им да се маскира с изграждането на производствени /бойджийски, строителни и др./ бригади и колективи. Главни задачи стоящи пред организацията: идейно укрепване на тяхните кадри, разгръщане помощна дейност за пострадали николапетковци, установяване връзка със зад граница, активна борба против разложението, като са организирали изпращането на заплашителни писма до излезлите с декларации.

Тази дейност на нелегалната геметовска организация съвпада със заловената през т.г. писмена инструкция на задграничния геметовски комитет в Париж, изпратена по куриер в страната.

От началото на 1955 г. насам се забелязва увеличение на организираното разпространение на анонимни листовки и други материали от николапетковци, предимно изхождащи от младежките среди. Такива организации бяха разкрити по линия анонимки в Хасково от 20 члена, Русе - 3, Коларовград, Търново, Михайловград, и др.

От изложеното се вижда, че изграждането на нелегални николапетковски организации в сравнение с предишните години значително е намаляло. Това, обаче не значи, че николапетковци са се отказали от активна нелегална подривна дейност.

За това красноречиво говори разработените от Гемето и Ценко Барев в края на 1954 г. при срещата им във Вашингтон, мероприятия за активна подривна дейност срещу нашата страна, сигналите за прехвърляни на наша територия диверсанти, заловената инструкция от геметовския комитет, и пр.

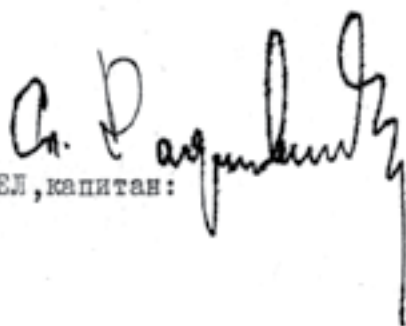
Линията трябва да остане, като с още по голяма настойчивост се провежда борбата против николапетковци, по линия на разложението и своевременното разкриване и пресичане нелегалната им дейност.

Борбата срещу николапетковци трябва да се води активно, настъпателно, като умело се използва създалата се обстановка, за обхващане цялостно дейността им, връзките и каналите им със задграничните геметовски централи и капиталистически разузнавания. Активно да се разработват измениците на Родината и тяхните връзки в страната.

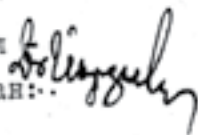
Особено внимание да се обърне на придобиването на ценна и крупна агентура с перспектива за разработването на задграничните геметовски централи, като се координира работата с I и II управления ДС.

София, 28.V.1955 г.

ЗАМ. НАЧАЛНИК V ОТДЕЛ, капитан:

Изпълнил
капитан:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

За създаден контакт между БЗНС и Полската земеделска партия, за тържествата по случай 23 години от убийството на Ал.Стамболийски и проведени дружбени събрания в Бургаски окръг.

Миналата година гл.редактор на полския земеделски вестник "Зеления щандарт" е посетил България. След обиколка из страната, той написал шест подлистника за впечатленията си от социалистическа България.

Полската земеделска партия е проявила интерес към отпечатаните изявления на бившите опозиционери и е потърсила повече броеве от в-к "Земеделско знаме".

Преди няколко месеца, на два пъти са били отправени писма до редакцията на в. "Земеделско знаме", с което полските земеделци са пожелали да се установи известен контакт между двете организации и да се разменят 25 летовници взаимно. На тези писма, отговор от БЗНС не е даден.

Сега е отправено ново писмо до ПП на БЗНС.

Неотдавна Л.ГАНЧЕВ е бил на конгреса на мира във Варшава и полските земеделци са искали да се срещнат с него, обаче той е избегнал внимателно тази среща. После се разбрало, че ТРАЙКОВ е заръчал на Л.ГАНЧЕВ така да постъпи.

По този въпрос ТРАЙКОВ казал:

"Инициативата ние в тази работа няма защо да вземаме. Известен контакт ние може да имаме, обаче тези връзки трябва да бъдат скромни и да не избиват в нещо, което по-рано се е създавало между МИКОЛАЙЧИК и ГЕМЕТО".

На 12 юни се е състояло паметно тържество в с. Славовица, Пазарджикско. Присъствували са около 2,000 души.

Направило е впечатление, че в с. Славовица има опозиционно настроение.

Произнесен е тост от ВЕРГИЛ ДИМОВ за единството на работници и селяни, на комунисти и земеделци.

АСЕН СТАМБОЛИЙСКИ при произнасяне на тоста казал:

"Това наше единство, за известно време, по обща вина на едните и другите се наруши. Сега ние да работим и укрепваме това единство, защото иначе не знам какво ще стане".

На 13 юни т.г. 6 часа вечерта в Дом-паметник "Ал. Стамболийски" се е провело паметно събрание по случай 32 години от убийството на Ал.Стамболийски и 31 години от убийството на Петко Д.Петков.

На събранието са присъствували членове на III, близки на убитите и бивши лидери на опозицията.

За живота и делото на Ал.Стамболийски е изнесъл кратък доклад ЛАЛЕО ГАНЧЕВ, а за живота и делото на Петко Д.Петков - СВЕТЛА ДАСКАЛОВА.

В своя доклад ДАСКАЛОВА между другото е казала:

"Съюзът между работниците и селяните излезе по-живав и здрав от всички насилия и жестокости на фашизма. Борбата която води Петко Д.Петков за работническо-селско единство, за което отдаде живота си, народът го извоюва с цената на много скъпи жертви, с историческата победа над фашизма у нас на 9 септември 1944 година".

От 5 до 9.VI.1955 год. в Бургаски окръг са проведени открити дружбени събрания, на които са говорили АСЕН ПАВЛОВ, ПЕТЪР СЪРБИНСКИ и ВЕРГИЛ ДИМОВ. Събранията са посетени масово. Присъствували са и бивши опозиционери.

3.7/

По значителни са събранията в с. Камено и Тръстиково Бургаско, на които е говорил ПЕТЪР СЪРБИНСКИ.

На събранията в с. Камено, Бургаско, са присъствували над 1500 души. Изказал се КРЪСТЕВ АТАНАСОВ, кулак, от с. Долно Езерово, Бургаско, бивш председател на Областното настоятелство на опозицията, авторитет за Окръга, който приканил всички свои съидейници да се приобщат към ОФ.

След него, по-самокритично се изказал инж. БОРИС ПАНАЙОТОВ, от Бургас, бивш кандидат за депутат на опозицията. Той обширно засегнал въпросите за строителството в нашата страна, като ги подкрепил с цифрови данни.

На събранията в с. Тръстиково са присъствували над 1000 души.

След доклада на СЪРБИНСКИ, бившия депутат от опозицията ГЕОРГИ КРЪСТЕВ изтъкнал редица факти за постижения в строителството на социализма. Накрая заявил, че се завръща в ОФ и обещава активно да работи за провеждането на всички правителствени мероприятия и приканил съидейниците си да го последват. В същия дух се е изказал и ТРИФОН ГОСПОДИНОВ, аграрин, бивш активен николапетковист.

След провеждане на събранията, се е почувствувало голямо раздвояване сред колебливите николапетковисти в Поляновградска околия. Много бивши опозиционери често посещават клуба на БЗНС и споделят мнения за различни въпроси с председателя на дружбата.

3 юли 1955 г.

С о ф и я

МИНИСТЪР

Ген.полковник:

Изпълнил:

ЗАМ. МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ

Строго поверително !

ген. майор:

София, яли 1955 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

За провеждане комбинация, с цел прихващане канал на геметовския комитет в Париж с вражеското никола петковистко подполие в България.

Американското и други империалистически разузнавания, съвместно с геметовските и други комитети задграница се стремят активно да използват николапетковисткото подполие в нашата страна за различна подривна вражеска дейност.

В последно време геметовските комитети активизират дейността си. В края на 1954 г. във Вашингтон Гемето и Ценко Барев са подработили мероприятия за подривна дейност срещу нашата страна.

Председателя на геметовския подкомитет в Цариград - Стратия Сидеров Скерлев доверил за съществуването на сериозна нелегална организация в България и добре организиран канал.

В края на 1954 г. чрез прехвърляне на наша територия изменник на Родината Джонев, геметовския комитет с инструкция даде указания за подривна дейност.

От агентурни и следствени данни е видно, че геметовеца инж. Стоян Божков Георгиев, бивш депутат, се явява като ръководител на нелегална организация в страната.

Необходимо е да използваме оперативно раздвижването сред геметовци задграница и стремиме им да установят връзка с техни съмишленици у нас.

С цел прихващане на канал, узнаване замислите на геметовци зад граница и поставяне под наш контрол опитите им да активизират нелегалната дейност на николапетковци в страната,

ПРЕДЛАГАМ:

Провеждането на следната комбинация:

Да се създаде връзка на агент " Балабанов " с представител на

геметовския комитет в Париж.

"Балабанов" е бил в близки идейни и организационни връзки с изменниците на Родината: ЦЕНКО БАРЕВ, бивш председател на николапетковския академичен съюз, понастоящем секретар на комитета в Париж; КРЪСТЮ ЗАРЕВ - бивш организационен секретар на ПП на николапетковския младежки съюз; АНГЕЛ ПАНДЕВ - бивш член на ръководството на академичния съюз. Ползува се с доверие пред много от бившите ръководители на николапетковистката опозиция - СВЕТЛА РАЙКО ДАСКАЛОВА, ДОРА ИВАН КОЕВА и др. / Прилагаме справка за сътрудника

В процеса на създаване такава връзка и по-нататъшното ѝ развитие агент "Балабанов" ще търси не лична, а организационна връзка.

За целта агент "Балабанов" ще изпрати на ЦЕНКО БАРЕВ анонимно писмо, в което внимателно и предпазливо ще прокара тенденцията, че анонимчик е готов да провежда нелегална геметовска дейност в страната. Даже има около себе си геметовска група и търси връзка със задграница. В писмото ще намекне, че очаква един удобен случай, за да му се обади допълнително. Ще поясни от къде е взел адреса му. / Прилагаме писмото/.

След това, агент "Балабанов" ще изпрати своя подходяща снимка на Ценко Барев, чрез която ще се даде възможност БАРЕВ да разбере кой е автора на анонимното писмо и още по-добре да разбере същността на съдържанието му.

Снимката ще бъде изпратена чрез агент "Бойко", който заминава официално в Париж за около една година, за да специализира по филмово дело. /Прилагаме справка за "Бойко"/.

Между агентите "Балабанов" и "Бойко" посредством комбинация са създадени добри връзки и идейни отношения, което разрешава препращането на въпросната снимка, без разшифровка.

Така създадената обстановка е естествена и няма опасност от разшифровка на комбинацията, особено като се има предвид отношенията на ЦЕНКО БАРЕВ и другите изменници в миналото с агент "Балабанов".

ЦЕНКО БАРЕВ може да отреагира по комбинацията по един от следните начини:

1. Да установи връзка с агент "Балабанов" посредством свой канал и хора и му даде необходимите инструкции за работа. При това положение ние ще може да обхванем и двимим своеобразно нашите интереси създамата се обстановка, като за целта се разработи ти и конкретен план.

КРДОПБГДСРБНА	1
чл. 31, ал. 6 от ЗЗРДОПБГДСРБНА	
Дата: 24.07.55 г. Секретар: /AB/	

3.

Евентуално изучаване на "Балабанов" от страна на БАРЕВ, ще контролираме и използваме оперативно посредством разработките на АЛИН БОЯДЖИЕВА, АНАСТАСИЯ Д-Р СТОЙЧЕВА, СВЕТЛА ДАСКАЛОВА, АННА КОВАЧЕВА и др.

2. БАРЕВ може да завърже отначало кодирана кореспонденция посредством която също да даде указания за нелегална дейност.

3. Лично ЦЕНКО БАРЕВ да установи агент "Бойко" в Париж и го подработи и вербова за използването му за тяхна нелегална дейност. Такава вероятност съществува, тъй-като при едно евентуално изучаване на "Бойко", БАРЕВ ще се натъкне на подходящ материал. /На агента за такъв вариант е подработена линия на поведение, която даваме в отделна справка/.

4. ЦЕНКО БАРЕВ или други от комитета в Париж, могат да упражнят натиск над агент "Бойко" и го склонят да измени на Родината или да даде пропагандни антибългарски материали за радиото.

Агента ще остане верен на Родината си и ще отбива всекакви атаки от подобен род. /Общо за линията на поведение на агента даваме отделна справка/.

Ако ЦЕНКО БАРЕВ и геметовския комитет в Париж отреагират положително на комбинацията и установят връзка с агент "Балабанов" и дадат указания за създаване на нелегална организация, съобразно с тях, ще бъде създаден фиктивен нелегален център в който ще бъдат включени: ръководител агент "Балабанов"; членове - агент "Банков", обекта и др. / Прилагаме справка/.

За образуването на "нелегалния център", функциите на членовете и дейността им ще бъде разработен допълнително конкретен план.

Създаването на връзка с геметовския комитет от страна на дейтели от бившия ЗМС /о/ ще бъде по-примамливо естествено и целенасочено за задграничния геметовски комитет, по следните съображения: част от лидерите на николапетковци са компрометирани и корумпирани, друга част са подали декларации за приобщаване към ОФ. Това явление сред бившите ръководители на младежкия николапетковски съюз не е така характерно. Освен това в заловената инструкция на геметовския комитет се дават указания за активна работа най-вече сред бившите младежи николапетковци.

20.VII.55 г.
София

ПРЕДЛАГА ЗАМ.Н-К УПРАВЛЕНИЕ III ДС -
- подполковник:

ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

За изказвания на ЛАЛО ГАНЧЕВ,
ХРИСТО СТОЯНОВ и ПЕНЧО ИОСИТОВ.

ЛАЛО ГАНЧЕВ, казал:

"Рече ли ГЕОРГИ ТРАЙКОВ да гази някого от членовете на ПП на БЗНС, прегрупирва ни. Наостри ли се против бай РАДИ, подобрява се с мен, с НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ и СТОЯН ТОНЧЕВ. Когато рече да бие по мен, прегрупирва силите срещу мен. Прегрупирва ни, докато нанесе удара, а след това ни "помирява". Такъв си е той и такава му е тактиката.

От известно време чувствавам, че бай СТОЯН е "на мушката". Сега той ми е много сърдит. Поздравява ме от немай къде. От ПП на БЗНС ми се каза, че апартаментите, които се освобождават от наши другари, които отиват в съюзната сграда, ще бъдат дадени на нуждаещите се земеделски дейтели. По повод на това казвам на ПЕТЪР ТАНЧЕВ: ето, апартамента, който се обитаваше от СТОЯН ТОНЧЕВ, не се заема от наш другар, а от неговия собственик, комуто СТОЯН ТОНЧЕВ взел 4,000 лева, за да му го преотстъпи, като сума за "подобрения" в апартамента. СТОЯН сега не ме поздравява.

ПЕТЪР ТАНЧЕВ, ТОДОР ЯНАКИЕВ и КИРИЛ КЛИСУРСКИ са трайковите сателити в Съюза и той по тях никога не бие.

Бай СТОЯН ТОНЧЕВ не е лош човек, но не знам защо ТРАЙКОВ от известно време му има зъб.

ПЕТЪР СЪРВИНСКИ ще премине на работа в Министерството на хранителната промишленост. Ще бъде изваден от съзна работа и назначен за инспектор по доставките. Така бил казал др. ЧЕРВЕНКОВ на ГЕОРГИ ТРАЙКОВ и наредил на ХРИСТОВ да се намери работа на СЪРВИНСКИ в това Министерство".

ХРИСТО СТОЯНОВ, доверил:

"За сега няма преговори между Правителството и опозицията. Писмено взех мнението на някои видни земеделци в страната. БОРИС ЧАНДЖИЕВ от Гоце Делчев (бивш депутат от БЗНС/о/), КРУМ ГЕОРГИЕВ ЗЛАТКОВ от Радомир, (бивш член на УС на БЗНС/о/ и кандидат за народен представител, ДИНКО ТОДОРОВ от Ямболско, КОЖУХАРОВ от Омурташко, ИВАН ПЕТРОВ от Търновско, СЪБИ ПЕНЧЕВ от с. Бяла черква, Павликенско, ДИМИТЪР ХРИСТОВ ИЛИЕВ, (адвокат, бивш народен представител, николапетковист), ИВАНКА ВОДЕНИЧАРОВА (геметовка, бивша канд. за народен представител) от Пловдив, в писмата си ми пишат, че са дали декларации за приобщаване към ОФ, но съжалявали, защото били презирани за това.

Докато не взема мнението на всички по-видни земеделци в страната, няма да пристъпвам към действия. За сега ДИМИТЪР ГИЧЕВ си остава един велик мъченик.

Щом се завърне БЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ ще му поднеса едно оплакване против ГЕОРГИ ТРАЙКОВ, който на събрание пред актива на БЗНС в София е отправил към мене лъжливи и хулигански обвинения. Изпратих лично до ГЕОРГИ ТРАЙКОВ едно писмено възражение за неоснователните обвинения".

ПЕНЧО ИОСИТОВ, гичевист, бивш секретар на ДИМИТЪР ГИЧЕВ, казал:

"Поведението на САЩ в международната политика е обезкуражаващо. Няма изгледи да се подобри положението у нас.

Линията, която ДИМИТЪР ГИЧЕВ държи в затвора е продължение на тази от 1946 година, когато той и БЕРГИЛ ДИМОВ отказали на ВАСИЛ КОЛАРОВ да се присъбят. Трябваше да възприемат предложената им от КОЛАРОВ линия и по такъв начин щеше да се даде съвсем друг ход на събитията у нас. Ако ГИЧЕВ беше в сътрудничество с комунистите, той щеше да ги предпази от много грешки и щяха да се спестят страданията на нашите хора.

Сегашната борба, която ГИЧЕВ води и поведението му в затвора е борба без перспективи. Единственият полезен ход е хода на БЕРГИЛ ДИМОВ. Ако той излезе майстор да наложи врабчевистката позиция в Съюза, като очисти чуждата агентура на шаднарите начело с ГЕОРГИ ТРАЙКОВ, ще бъде добре".

— август 1955 год.
С о ф и я

39

МИНИСТЪР -

Ген. Димитров

Изпълнил:

*Джумел**Джумел*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

За проведените от БЗНС събрания и
сбирки в Пловдив, Хасково, Харманли,
Асеновград и в с.Любимец, Свиленград-
ско, с участието на бивши ръководни
дейци на опозицията.

На 15.т.м. в Пловдив е проведено събрание по инициа-
тива на БЗНС, на което говорил ВЕРГИЛ ДИМОВ.

На събранието присъствували около 300 души активисти
на БЗНС от гр. Пловдив и околните села, между които и някои
бивши активни дейци на опозицията: ЕНЬО ПОПОВ, ХРИСТО КАРКЪМОВ,
ПИРОНКОВ, НИКОЛА ВУКОВ, СТЕФАН ИЛИЗВ, ДИМИТЪР АРГИРОВ и др.

Между другото, ВЕРГИЛ ДИМОВ казал:

"Искрено се радвам, че имам възможността от толкова
години пак да бъда във вашия град - този борчески край на
Единния фронт, на Народния фронт, където през кървавите съби-
тия на Септември и Юни, се изгради здраво и крепко единство
между комунистите и земеделците.

Мнозина от нашите другари, много хора в Земеделския
съюз, останаха верни на позицията на тази единна борба. Стои
въпроса пред онези другари, които стоят вън от тази борба,
вън от това единство, какво трябва да направят те? Дали тряб-
ва да продължават и за в бъдеше да стоят така или да се
приобщат към общата борба, която води света и нашия млад
народ, към осигуряване на справедлив живот на всички трудещи
се в света?

От 9-ти септември насам дошлата власт на народа, под ръководството на Партията, със сътрудничеството на Земеделския съюз и с прогресивните сили, изгражда нашата страна.

Аз съм управлявал два пъти. Познавам всички режими и управления на страната и трябва да кажа честно и ясно: от съществуването на българската държава в нея никога не се е строило така мощно, така могъщо, така организирано, както сега се строи. Никоя власт не беше в състояние да направи това в кратко време, в течение на няколко години, както това направи Народната власт и Отечествения фронт.

Бях в язовир "Георги Димитров". Там, когато един селянин се спрял пред гигантската стена дълга един километър, пред тази огромна каменна стена и видял този огромен труд, който е бил вложен за изграждането на това езеро, като видял огромните канали казал: "Сега разбрах, къде отиват нашите наряди. Преди на нас ни разправяха обратното, но сега аз виждам, че тези строежи ще допринесат за благото на нас и нашите деца".

Всички тези дела бяха възможни за една власт, която иде от народа, подкрепя се от народа и народа вярва в нея.

Тази демокрация, която се създаде у нас трябва да се крепи и да се утвърди веднаж-завинаги. Тази демокрация не значи само право на гласуване, но значи още хляб за народа, щастливо бъдеще за този народ.

За тази демокрация ние, Земеделския съюз, винаги сме се борили. Трябва да кажем, че земеделското движение е прогресивно движение и, че през време на СТАМБОЛИЙСКИ следваше, мъчеше се, вярваше и воюваше за тази демокрация. Управлението на БЗНС на СТАМБОЛИЙСКИ, великият народен водач, голям народен трибун, а също така и голям борец за мир, направи всички усилия и води битки за изграждането на днешният по-добър живот, както и провеждането на смели социални реформи. Ние не успяхме. Това трябва да признаем честно.

Защо не успяхме? Няма да замазвам този въпрос с празни приказки. Ние не решихме смело икономическите проблеми.

Ние останахме на средата и оставихме царските офицери т.е. вълците да ни пазят. Те нахълтаха в кошарата, и в резултат на воденото от нас земеделско "християнство", в резултат на дребно-буржоазната психология, че ние не можем да се отделяме от капиталистите и ще постигнем това с тях. 9-ти юни показа, че те не само, че не ни се отблагодариха, а ни и унищожиха. От това ние сега се научихме, как трябваше да действваме и главно да унищожим техните икономически основи".

Критикувайки участието на БЗНС в управлението на "Народния блок", ВЕРГИЛ ДИМОВ казал:

"Ние никога повече няма да бъдем съюзници на буржоазията. Позицията на сътрудничеството с буржоазията означава ние да искаме да се върнат старите капиталистически орди, които избиваха народа, които мразеха всячески БЗНС. Те дори и когато бяхме съюзници в "Блока" на тържества не ни канеха.

Ние трябва да бъдем съюзници само на Комунистическата партия и сме против връщането на стария капиталистически строй, против връщането на банките на банкерите и фабриките на фабрикантите".

По-нататък ВЕРГИЛ ДИМОВ казал:

"На 2 септември ние съставихме едно злополучно правителство в съюз със старите грохнали партии. Това правителство беше съставено от КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ, който в БЗНС беше най-непопулярен и цял живот сме го мъкнали на гърба си и се чудехме в коя околия да го избираме било за член на УС, било за народен представител - при всички случаи със сила да го налагаме отгоре".

Спирайки се на опитите на реакцията да използва и сега БЗНС за свои цели, ВЕРГИЛ ДИМОВ продължил:

"Никога не бива да слушаме и да се подаваме на тези, които ни шумнат, от страна на реакцията, която е унищожена, но продължава да се бори. Искаме ли ние да станем оръдия на тях"?

Ние се излъгахме два пъти. Третият път-не! Земеделският съюз няма да стане мост по който буржоазията да мине.

Никой земеделец не бива да се поддава на плановете на тази престъпна буржоазия, която иска да направи от земеделците оръдия за изпълнението на своите престъпни планове. Никога назад!

Напразно някои обръщат поглед към ГЕМЕТО. България, ако не е още приета в ООН, то сигурно в скоро време това ще стане. Какво ще прави ГЕМЕТО след това? Той е ликвидиран и унищожен, понеже тези които заблуждаваше, трябва да им бъде ясно, че единственият път за тях е да се върнат в собствената си земя, като ще помолят и ще искат прошка от българския народ.

Една година измина откакто съм излязъл от затвора и съм вече морално удовлетворен и твърде зарадван, че хората които не бях виждал десет години, и те не бяха се видяли с мен 10 години, по своя инициатива са излезли с такива изяснения.

Тези хора, масата от земеделците, се ориентираха. Има някои, които още стоят и чакат. Нека всеки да се ориентира по своя воля. Смятам, че е крайно време вече тези хора да се ориентират, понеже са изпуснали всички други влакове и остава само товарния. Всички тези другари трябва да се наредят на фронта на народа. Те бяха бити от буржоазията, от реакцията, от монархо-фашистите.

Преди една година аз написах моето изложение и бях убеден, че нашия път е прав. И сега, след една година, аз ви заявявам, че се чувствам сто пъти по-убеден в правотата на тази позиция. Спомням си, че след излизането на моето писмо в пресата, адютанта на ген. ЖЕКОВ ме срещна при Университета и ми каза, че не бил доволен от моята статия. Аз му казах, че нито съм го питал, нито ме интересува неговото мнение. Тези като него бяха побеснели от злоба и мъка, че в декларацията си бях заявил, че няма да мрем за техни интереси.

Те сега смятат да издигнат срещу мене ГИЧЕВ. По този въпрос искам да се изясним.

Ние сме заели тази позиция ясно, определено и твърдо независимо от ДИМИТЪР ГИЧЕВ. Ние ще стоим на тази позиция ако потрябва и против ДИМИТЪР ГИЧЕВ. Ние бихме желали и той да дойде при нас, но ако не дойде – не е беда. През 1949 год. аз имах възможност да влеза във връзка с него. Казах му, че сме грешили и трябва да изправим грешките си. Той беше склонен, съгласен, но какво стана след това, за да заеме друга позиция, не ми е известно.

Пуснат е и МУРАВИЕВ от затвора. Този който цял живот съм го влачил като торба на гърбът си, сега осъжда моята линия. Един от най-бездарните министри в България ще осъжда нас. Аз съм тук по свободна воля и по силата на своите убеждения. Аз и ДИМИТЪР ГИЧЕВ сме роднини и приятели бяхме, но като не сме на едни позиции не сме и приятели".

ВЕРГИЛ ДИМОВ завършил своята реч с международен обзор в който подчертал успехите на политиката на мирно сътрудничество, водена от Съветския Съюз и всемерното укрепване на лагера на социализма и демокрацията. Възкликнал: "Кой можеше преди години да си представи, че така радушно от милиони хора ще бъдат посрещнати съветските ръководители в Индия".

В цялата реч на ВЕРГИЛ ДИМОВ има само някои мисли, неудачно изказани:

"Аз съм бил 14 години секретар на БЗНС "Врабча" и се радвам, че всички най-ценни дейтели вече се изясняват – ХРИСТО КАРКЪМОВ, ЗЛАТАН ЗЛАТАНОВ, ЕНЬО ПОПОВ, ЕВГЕНИ ЗДРАВКОВ, КАМЕН КАМЕНОВ, КОСТА ДЖИВАНОВ, ЖОРО ТОПАЛОВ и др. – това бяха хората по-рано. Фактически Съюза си беше "Врабча". Останалите бяха отцепници и бяха чужди агенти".

Този пасаж от речта на ВЕРГИЛ ДИМОВ се посрещнал неблагоприятно от някои.

ДИМИТЪР НЕСТОРОВ, бивш пладнар, казал:

"Не може така. Излиза, че само те, които бяха с двореца, представлявали БЗНС".

Добре е посрещнато в речта на ВЕРГИЛ ДИМОВ признанието, което той направил по отношение ролята на БЗНС понастоящем:

"Ние трябва да бъдем благодарни и признателни към тези хора, които останаха в Отечественния фронт и запазиха Земеделския съюз. Благодарение на сегашното ръководство, начело с др. Г. ТРАЙКОВ, ние имаме сега организация, наши клубове, наш вестник, наши дружби. Аз останах трогнат, когато излизайки от затвора видях Съюзният дом и величествената фигура на АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ".

Събранието на няколко пъти бурно ръкоплескало, особено когато заявил, че ще бъде против ГИЧЕВ. БЕРГИЛ ДИМОВ видимо останал доволен от всеобщото одобрение на това негово изказване.

Особено доволни останали бившите гичевисти ЕНЬО ПОПОВ, КАРКЪМОВ и др., когато БЕРГИЛ ДИМОВ в речта си упрекнал МУРАВИЕВ, това ги окуражило.

След събранието ЕНЬО ПОПОВ, КАРКЪМОВ и др., които до тогава не смеели да говорят открито срещу ГИЧЕВ, се почувствували по-радостни и станали още по-сърдечни с БЕРГИЛ ДИМОВ.

В Пловдивско речта на БЕРГИЛ ДИМОВ е оказала положително влияние сред колебаещите се бивши дейци на опозицията. НИКОЛА БУКОВ доверил, че още на събранието бил готов да вземе думата и да разобличи ГИЧЕВ за грешките му, сега можело да излезе на събрание в с. Първенец, Пловдивско за да разобличи и предателската дейност на ГИЧЕВ.

ГЕОРГИ АНДРЕЕВ (инструктор на ВЗНС), казал на БЕРГИЛ ДИМОВ впечатленията на селяните, присъствували на събранието: "Срещу тези доводи и факти, изтъкнати от БЕРГИЛ ДИМОВ, никой не може да излезе. Не ГИЧЕВ, ами който ще да бъде - ще бъде съкрушен".

Д-р ИЛИЯ ЕНЕВ ПОПОВ, бивш председател на ЗМС/о/ в гр. Пловдив, заявил:

"БЕРГИЛ добре говори, но му вярвам 70%. Цялата тази кампания цели да се приобщят към стопанския и политически живот всички бивши водачи на опозицията, зад гърба на които

има хора. Само ДИМИТЪР ГИЧЕВ остана в немилост и по всичко изглежда, че ще бъде ликвидиран".

Най-запален и сърдечен е бил ВЕРГИЛ ДИМОВ на публичното събрание в с. Любимец, Свиленградско. На това събрание са задавали въпроси и продължило четири часа и половина.

След като говорил за правилността на ръководната роля на БКП, ВЕРГИЛ ДИМОВ казал:

"По времето на "Блока", когато ние имахме над 400,000 члена, но ключовите позиции на управлението държаха демократите, които имаха 60,000, тогава защо никой от вас не поставяше въпроса, защо демократите имат ръководната роля".

Учител, присъстващ на събранията, който задал въпроса, се изчервил. Отговора бил посрещнат с одобрение.

В Хасково сбирката минала добре. Там присъствували също някои бивши дейтели на опозицията.

Бившите дейтели на опозицията в Харманли с голямо внимание са следили речта на ВЕРГИЛ ДИМОВ там.

След събранията в Хасково и Харманли са отбелязани някои характерни изказвания:

ГОСПОДИН КОЛАРОВ казал:

"Аз от голяма политика не разбирам и затова сгреших - поради постъпките на местните ръководители и техните грешки".

ИЛИЯ АНГЕЛОВ ИВАНОВ, агроном в гр. Хасково, бивш член на околийското настоятелство на БЗНС/о/ Свиленград, казал:

"Дойдох да посрещна нашия ВЕРГИЛ и ще работим вече, то се е видяло, че друг път няма и, че тия хора няма да ни оставят на мира, обаче аз ще се срещна малко на самото и ще запитам защо ГИЧЕВ е в затвора. Ще му поставя и друг въпрос - само средства ли за постигане на известни цели ще сме ние, отделни по-видни личности от БЗНС, или пък има искрено решение от страна на комунистите да ни приобщиат към социализма и управлението на искрена база с достатъчно зачитане и признаване нашия принос, който можем да дадем. Главното си остава само едно, да се освободи ГИЧЕВ и на където изкомандва, на там ще маршируваме".

В резултат на проведените публични събрания и особено на лични разговори на ВЕРГИЛ ДИМОВ и ПЕТЪР СЪРБИНСКИ с някои бивши дейци на опозицията, последните се съгласили да се изяснят окончателно и приобщят, като отидат в ПИ на БЗНС. Такива са:

ДИМИТЪР АРГИРОВ от Първомайско, СТОЯН ХАДЖИБЪЛЧЕВ от Асеновград (от Кърджали, но временно пребиваващ в Асеновград), ДИМИТЪР ЦОЛОВ от Левскиград, РАЙЧО МАРШЕВ от Хасково, ИВАН АНГЕЛОВ от Свиленградско и ГОСПОДИН КОЛАРОВ от с. Любимец, Свиленградско.

В с. Бъта, Панагюрско, и Капитан-Димитриево, Пещерско, както и в други райони редица бивши дейци на опозицията одобряват речите на ВЕРГИЛ ДИМОВ и СЪРБИНСКИ, (който проведе също редица събрания), други са силно разколебани.

Някои бивши околийски дейтели на опозицията в Асеновград, обаче, по време на събранието там и след него се държали твърдо. Същите са отказали да посетят и събранието на ПЕТЪР СЪРБИНСКИ в с. Чешнигирово.

В БЗНС се преценява, че има полза от тези събрания. Желанието за приобщаване към Отечествения фронт все повече назрява сред бившите средни кадри на опозицията, все още не стърсили се от опозиционни тежнения.

Също така добър резултат дават съвместните събрания на активисти от БЗНС с дейци от бившата опозиция, които там се самокритикуват и изясняват готовност да тръгнат решително с Отечествения фронт и активно да помагат на Партията.

В последните си разговори ВЕРГИЛ ДИМОВ между другото доверил:

"Сега, след излизането на МУРАВИЕВ, някои се окуражили, свързват се с него. При МУРАВИЕВ е ходил МИНЧО ПАНОВ, НИКОЛА СТАМБОЛИЕВ, БЪЛКОВ. Всеки ден са в Съдебната палата в София и пред съдебните зали се срещат редовно. Там сега е тяхната централа, техния клуб. Оттам МУРАВИЕВ и МИНЧО ПАНОВ говорят, че били пълномощници на ГИЧЕВ и отричат позицията на ВЕРГИЛ ДИМОВ, а на комунистите същите разправят, че ВЕРГИЛ ДИМОВ е хитър и ще ги излъже, с цел да ме злепоставят.

9.-13

Тежко ми е, че още не съм приет в ОФ и БЗНС и много мои приятели ме питат, защо ги агитирам за ОФ, като не съм член нито на БЗНС, нито на БЮЮ. Буржоазията с която съм скъсал ме подиграва и ми подхвърля, че сега никой не ми гласува доверие. Нещо подобно ми подхвърли и СТАНЧО ЧОЛАКОВ, когато го потърсих да ми ходатайствува за приемане на дъщеря ми в университета.

Аз съм се изяснил отдавна по отношение на ГИЧЕВ и считам, че той трябва да дойде при нас, а не ние да го молим - стига съм го носил на гърбът си цял живот. Аз от него патя. Сега за привличането на неприобшените врабчевисти ще бъде по-полезно да ги занимаем с нещо ново в речите си, с въпросите за укрепване на ТКЗС.

Ще следвам и указанията на "Поучителна равностетка". Нека тези, които не са се изяснили, сега направят по отношение на ГИЧЕВ и МУРАВИЕВ това, което аз преди повече от година сторих".

По повод покана на югославското посолство за прием по случай националният празник - 27 ноември, ВЕРГИЛ ДИМОВ възприел да не се отзове на поканата, но е казал: "Да не би на мойт приятел (Г. ТРАЙКОВ) да не е желателно моето присъствие там". Допълнил, че ако това не означава недоверие към него, няма да посети празненството.

След това ВЕРГИЛ ДИМОВ изрази доволство, че е предпазен от обстоятелството да бъде "третиран еднакво с кралските сръбски агенти МИХАИЛ ГЕНОВСКИ, ТУЛЕШКОВ и др.", които са присъствували на приема.

ВЕРГИЛ ДИМОВ е изказал желание да се публикува в пресата същественото от речите му.

26 декември 1955 г.

МИНИСТЪР -

Ген.полковник:

Изпълнил:

✓

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

108

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

За резултатите от разложението на
бившите опозиционери-земеделци.

Правилната политика на Партията и Народната власт и крупните социалистически успехи помогнаха на голяма част от бившите опозиционери-земеделци да се преориентират и скъсат с вражеското си минало.

В резултат на проведените от Партията, БЗНС, ОФ и ДС мероприятия, 171 бивши ръководители и видни опозиционери излязоха с декларации и статии, в които порицаха собствената си и на геметовци и гичевисти антинародна дейност и се приобщиха към Отечествения фронт.

От 136 бивши видни ръководители на опозицията - членове на Постоянното присъствие, Управителния съвет и депутати от БЗНС - 31 са излезли с декларации. Останалите 140, от общо 350, са бивши ръководители и активисти на окръжните и околийски опозиционни дружби.

Приобщаването към Отечествения фронт на тези бивши ръководители даде сериозно отражение сред бившите редови членове на опозицията. Много от тях възстановяват членството си и се включват активно в дружбите на БЗНС.

До пролетта на т.г. са възстановени 80 местни дружби с над 2,000 члена, които бяха разложени в резултат на опозиционна дейност.

В края на миналата и през настоящата година, Постоянното присъствие на БЗНС е провело над 250 публични събрания в страната, на които са говорили АСЕН ПАВЛОВ, ВЕРГИЛ ДИМОВ, ПЕТЪР СЪРВИНСКИ, завърналите се емигранти МИЛОРАД МЛАДЕНОВ и ПЕТЪР ТРИФОНОВ, и др. Събранията са били посещавани масово от бивши опозиционери-земеделци.

На събрание в с.Камено, Бургаско, на което е говорил ПЕТЪР СЪРБИНСКИ, са присъствували около 1,500 жители на същото и околните села. След ПЕТЪР СЪРБИНСКИ се изказали КРЪСТО АТАНАСОВ, бивш председател на окръжното ръководство на опозицията и инж. БОРИС ПАНАЙОТОВ, бивш кандидат за депутат, които приканили съидейниците си, бивши опозиционери, да се приобщят към Отечествения фронт.

Част от бившите редови членове на опозицията навлизат и работят активно в ТКЗС.

В с.Самуилово, Сливенско, 20 бивши опозиционери-земеделци, между които излезлия с декларация в пресата ДЕНЮ ГЕОРГИЕВ КОЛЕВ, са станали членове на ТКЗС и работят добре в стопанството. Такива прояви има и в Поляновградска, Айтоска и др. околии.

РАЙКО РУСЕВ, бивш активен опозиционер от с.Винарово, Айтоско, при приемането му в ТКЗС си е направил задълбочена самокритика и обещал, че ще работи с всички сили за заздравяването на стопанството, което на дело провежда.

В Коларовградски окръг болшинството от бившите опозиционери-земеделци са членове на ТКЗС, но се държеха резервирано и не работеха активно. След публикуваните декларации и проведените публични събрания започнаха активно да работят и някои от тях през настоящата година бяха издигнати за членове на Управителните съвети, бригадери и отчетници. В Новопазарска околия 223 бивши опозиционери-земеделци работят добре в ТКЗС, в Търговишка - 271 и пр.

Мнозина от бившите опозиционери-земеделци направиха постъпки и бяха приети в отечественофронтовските организации.

В една част от бившите опозиционери-земеделци е настъпило сериозно разколебаване, но все още не намират сили в себе си да скъсат решително с опозиционните си настроения и да се приобщят към Отечествения фронт. Някои от тях се влияят от чуждата радиопропаганда, от разпространяваните вражески слухове за предстояща война, за близкото идване на опозицията на власт и др.

Друга не голяма група от бившите ръководни дейци и ак-

тивисти на опозицията продължават да стоят на вражеските си позиции, конспирират и се борят срещу Народната власт и нейните мероприятия, вдъхновявани и инструктирани от задграничните геметовски и гичевистки централи и империалистически разузнавания.

По проверени данни геметовския комитет задграница превърля на наша територия бандитски групи, които се опитват да провеждат организационна, шпионска и подривна дейност. В заловена инструкция на същия комитет се дават указания за изграждането на т.н. "Вътрешно съпротивително движение", което "да търси всячески да вкара в съществуващия сега правителствен БЗНС, ОФ или БКП хора на опозицията, наши привърженици, за да може чрез тях да осигури ятаци за нелегалните ни дейци и горянски групи".

Гичевисткия задграничен комитет, начело с ТОНЧО ТЕНЕВ, също активизира своята дейност. На 6.X.1955 г. бяха разпространени позиви чрез самолет с ликът на ДИМИТЪР ГИЧЕВ, в които се подканват бившите опозиционери-земеделци към съпротива.

Някои бивши опозиционери излязоха с декларации в пресата, за да прикрият своята контрареволуционна дейност и имат възможност да работят по-незабелязано. Такъв е случая с КЪНЧО СЛАБОВ ЛЕКОВ от с. Мерицлери, Чирпанско, геметовец, партизанин и бивш депутат, който е ятак на бандити.

ПЕНА СЛАВИ НЕЙКОВА, жена на изменника на Родината и члена на геметовския комитет в Париж СЛАВИ НЕЙКОВ, доверила, че "излезла с декларация защото указанията били такива, с което се целяло техните видни хора да избегнат тормоза, а освен това подписалите декларации могли по-добре и незабелязано да работят".

Някои карьеристи и двуличници продължават да стоят на вражеските си позиции. Д-р БОРИС ВЛАДИМИРОВ НЕНОВ, бивш депутат от Ямбол, ГЕОРГИ ЧАВГОВ и ГЕОРГИ ТОПАЛОВ, бивши ръководители на опозицията в Нова-Загора и Сливен, правят изказвания, че си остават със старите разбирания. ДИМИТЪР НАЙДЕНОВ КИРЕМИДЧИЕВ от София, бивш член на Върховния съюзен съвет на опозицията, доверил, че "въпреки декларацията си остава убеден привърженик на Гемето, че края на комунистите бил близък и Гемето скоро щял да се върне".

Разложението спомогна да се открият и изолират най-злостните врагове, които стпочнаха да сипят хули и закани по

адрес на излезлите с декларации, водят агитация от ухо на ухо против подаването на такива и против каквото и да е разбирателство с Партията и Народната власт, като: НЕДЯЛКО АТАНАСОВ от с.Сломер, Павликенско, бивш член на Постоянното присъствие, МИНЧО ПАНОВ МИНЧЕВ от София, бивш член на Постоянното присъствие и депутат, СПАС НАЙДЕНОВ НЕДКОВ от София, бивш член на Постоянното присъствие и депутат, НЕДКО КОЛЕВ БОТЕВ от София, бивш член на Постоянното присъствие и депутат, НИНО НИКОЛОВ ЧАКЪРСКИ от Белослатинско, бивш депутат и др.

ХРИСТО СТОЯНОВ, бивш министър, агитира против индивидуалното подаване декларации и правеше опити да обедини гичевисти и геметовци, за да може бившите опозиционери-земеделци да преговарят като страна с Партията и да диктуват условия за даване амнистия и представителство на опозицията в правителството.

Един месец преди разпространението на псзивите с ликът на ГИЧЕВ, ХРИСТО СТОЯНОВ разпространяваше отразения в тях слух, че ГИЧЕВ бил канен да влезе в правителството, но той отказал, поставяйки условия за Министерство на народната отбрана и Министерство на вътрешните работи.

Напоследък някои бивши опозиционери-земеделци, изхождащи предимно от средите на гичевистите, като МИНЧО ПАНОВ, ДИМИТЪР ЮЦЕВ, адвокат от София, ЕНЮ ПОПОВ от Пловдив, и др., се опитват да изтъкнат ДИМИТЪР ГИЧЕВ като "твърд и последователен борец против комунизма" и знаме на бившите опозиционери, сочат го за пример когото трябвало да следват.

31 декември 1955 г.

Изпълнител:

Г. Кулибалиев

ЗА МИНИСТЪР-

ген. секретар

Г. Кулибалиев

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

За изказване на Г. ТРАЙКОВ, проведе-
ните предизборни събрания с участие-
то на А. ПАВЛОВ и СВЕТЛА ДАСКАЛОВА и
коментари в различни среди.

ТОМА ДИНЕВ, председател на Соф. градска дружба, запитал и поискал съгласието на ПП на БЗНС да бъде приет ВЕРГИЛ ДИМОВ за член на Отечествения фронт в нисовата организация, тъй като по негови данни, кварталната партийна организация в Червенковски район и ръководството на Отечествения фронт били решили да поканят ВЕРГИЛ ДИМОВ за член на Отечествения фронт и се мотивирали с това, че същия може да им бъде много полезен за изнасяне на беседи по международните въпроси.

По този повод, ГЕОРГИ ТРАЙКОВ казал:

"Сега вече има обществено мнение в полза на ВЕРГИЛ ДИМОВ за приемането му в Отечествения фронт. Всеки случай трябва да му се каже, че когато Националният съвет на Отечествения фронт има заседание и него ще приемем като ПЕТЪР СЪРБИНСКИ и АСЕН ПАВЛОВ. Аз мисля, че вече може да бъде приет в Отечествения фронт и за член на БЗНС".

Някои членове на ПП считат, че е уместно сега ВЕРГИЛ ДИМОВ да бъде приет "без много шум" от нисова О.Ф. организация.

На 12.1.1956 год. в с. Райко Даскалово, Софийско, се състояло общоселско предизборно събрание на което говорила СВЕТЛА РАЙКО ДАСКАЛОВА. Събранието било масово посетено.

СВЕТЛА ДАСКАЛОВА е била радушно посрещната. Още с пристигането ѝ, попа на селото, който в миналото бил в ръководството на местната опозиционна дружба, много сърдечно се ръкувал с нея. Същият се изказал пред събранието, че "с две ръце" ще гласува за нея и приканил всички "верующи в бога" да гласуват за СВЕТЛА ДАСКАЛОВА.

Представител на местния съвет, предлагайки кандидатурата за окръжен съветник на СВЕТЛА ДАСКАЛОВА, казал:

"СВЕТЛА ДАСКАЛОВА, след разцеплението на Земеделския съюз, беше минала на страната на Н.ПЕТКОВ и беше депутат от неговата листа, но сега се връща наново при нас".

В доклада си СВЕТЛА ДАСКАЛОВА между другото казала:

"Колкото и лошо и чудно да звучат думите на др. председател на събранието, че аз съм била депутат от групата на Н.ПЕТКОВ, за голямо съжаление, обаче, това е голата истина.

С това ние не служехме на българския народ, а служехме на чужди нему интереси. Аз благодаря на Комунистическата партия, която ми даде възможност да приобщи моите скромни усилия за изграждане благоденствието на народа, а не да преча както вършех това в Съюза на Н.ПЕТКОВ. Там бяха много наши другари земеделци, отклонили се от естествения път, които един по един се връщат при народа. Има, обаче, още наши другари, добри земеделци, които се двоумят какво да направят. Трябва да стане ясно на всички, че среден път няма.

Нашият път е един - здрава дружба на трудещите се от града и селото и по този начин ние ще служим вярно и честно на падналите хиляди комунисти и земеделци в 1918 год. в с. Райко Даскалово и околностите му, които подпечатаха тогава със собствената си кръв тази дружба".

При гласуването кандидатурата на СВЕТЛА ДАСКАЛОВА е била приета единодушно.

Преди започване на събранието, група селяни, бивши опозиционери, в присъствието на председателя на дружбата - САБОВ, изказали негодувание, че ПЕТЪР СЪРБИНСКИ не идвал да

поговори с тях. Добавили, че ще участвуват в изборите, ще работят, но няма да влезат официално в дружбата, докато не дойде лично СЪРВИНСКИ и им обясни, защо ги е подвел по-рано.

В с.Кумарица, Софийско на предизборно събрание говорил АСЕН ПАВЛОВ, като разобличил своята минала опозиционна дейност и отговорил на всички зададени му въпроси. Всички с ръкоплескане одобрили доклада му.

На едно събрание в Червенковски район на Столицата при издигане кандидатурата на АСЕН ПАВЛОВ за градски съветник, двама членове на БКП се изказали, че той не може да провежда линията на Партията и Правителството, че не може да му се гласува доверие, че "вълкът козината си мени, ала табиета не" и т.н.

Това остро реагиране от страна на комунистите дало отражение върху присъстващите и кандидатурата на АСЕН ПАВЛОВ е била отхвърлена.

В писмо от 31.XII.1955 год. АНАСТАСИЯ д-р СТОЙЧЕВА, (тъща на ГЕМЕТО) пише на дъщеря си в САЩ, че АСЕН ПАВЛОВ играл "най-мръсната роля", като разколебавал хората пред които се изказвал, че навремето били излъгани от ГЕМЕТО.

Особено била недоволна от ВАМПИРСКИ, който започнал да обикаля бившите опозиционери и говорел против ГЕМЕТО. Публикуването на декларациите за приобщаване било "мода" в България и вестниците се разграбвали, като по този начин искали "да унищожат" ГЕМЕТО. СТОЙЧЕВА не знаела дали ГЕМЕТО е в течение на всичко, което ставало с бившите му последователи в България.

НИКОЛА ЙОТОВ, бивш министър, казал:

"В Пловдив ВЕРГИЛ е основната причина, местните дейтели-гичевисти да подадат декларации. ВЕРГИЛ трябва да бъде разобличен в селата и изолиран от земеделците".

ПЕТЪР ЛУКОВ, френски консул в Пловдив, казал, че декларацията на ЕНЮ ПОПОВ повлияла на бившите местни дейтели на опозицията. ЕНЮ ПОПОВ обещал на ЛУКОВ, да не подава декларация, но след като излязъл с такава, той не скрил от него, че за подаване на същата му повлиял ВЕРГИЛ ДИМОВ.

НЕДКО БОТЕВ, бивш член на ПП на ВЗНС/о/ и народен представител, СТОЯН БОЖКОВ, бивш депутат от опозицията, АТАНАС ЛЕРИНСКИ, бивш депутат от опозицията и др. продължават да стоят на вражески позиции, хулят и клеветят ВЕРГИЛ ДИМОВ, АСЕН ПАВЛОВ, БУМБАРОВ и др.

Някои по-характерни коментари в други среди:

МИХАИЛ МИХОВ, бивш царски полковник, казал:

"Ние трябва да следим живо вървежа на събитията и да сме готови за тях. Не е необходимо и лудост е да се мисли за някаква организация или за разни саботажки. Това ще коства скъпо. Властта е здрава и зорка. Трябва да си кротуваме, да сме мирни граждани, за да намалим бдителността. Само в себе си трябва да пазим разбиранията и желанията си. Дойде ли развързката отвън, всеки знае кой за какво е годен. Само за един час ще получим назначение".

АНАТОЛИ ЯНКОВ САНЬЗОВ, казал, че едва сега, след изборите във Франция, комунистите ще разберат, че без социалистите не могат да направят нищо и, че Съветския Съюз може да се спаси от надигания се германски реваншизъм, само чрез единодействие със социалистическите партии в Европа, специално тия във Франция и Германия. За тая цел СССР трябвало да направи отстъпки и по отношение режимите в източно-европейските държави. Това в края на краищата щяло да стане, но колкото по-рано станело, толкова било по-добре за комунистическите партии и за Съветския Съюз.

ХРИСТО СТОЙКОВ, зап.генерал, бивш началник на В.У.-ще след 9.IX.1944 г. във връзка с възвръщането на действителна военна служба на ген.ТОШЕВ и ген.СТ.ТРЕНДАФИЛОВ се чувствувал много огорчен и обиден. Считал, че с него се постъпило несправедливо. Ако трябвало да се възвръщат о.з.генерали на действителна служба, той най-много заслужавал това, поради честното му отношение към ВКП, още от преди 9 септември. Оттеглил се от обществени задължения и се "прибирал в черупката си". Изявявал желание да бъде приет от др. В.ЧЕРВЕНКОВ.

26 януари 1956 г.

МИНИСТЪР -
Ген.полковник:

Изпълнен:

Едуин

Т. Банков

Д-р. Гервасков
За сведение
5 II 56.

Строго секретно!

109

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Проведеното публично събрание
от бившия опозиционер Б. Вумбаров в
гр. Радомир на 30. I. 1956 год.

На 30 януари 1956 год. в гр. Радомир е проведено публично предизборно събрание, на което са говорили: Петър Танчев - член на III на БЗНС и бившия опозиционер Борис Вумбаров.

Салона на читалището е бил препълнен. Присъствували са повече от 500 души, дошли да чуят Вумбаров, който е роден от този край и се е ползвал с голям авторитет.

Петър Танчев изнесъл кратък доклад за международното и вътрешно положение, след което дал думата на Борис Вумбаров.

Вумбаров в продължение на повече от 1 час и половина изнесъл обстоен доклад, в който разобличил своята опозиционна дейност и тази на Н. Петков, изтъкнал защо сега се връща в редовете на ОФ, след което говорил за постиженията на Народната власт в нашата страна.

След изказването на Вумбаров били зададени незначителни въпроси, на които той отговорил.

При изказванията пръв взел думата свещеник Мирон Хранов - бил в ТВО след 9. IX. 44 год., който изказал задоволство от факта, че Вумбаров се връща в ОФ и Народната власт го е приела. Заявил пред присъстващите, че в своите беседи ще разяснява разказаното от Вумбаров по отношение на бившите опозиционери.

След него се изказал Владимир Христов - адвокат в града и бивш председател на околийската опозиционна дружба, който също разобличил своята опозиционна дейност, говорил за постиженията на Народната власт и апелирал към бившите опозиционери и гражданството за политическо единство в изборите, като подканил земеделците да влезат в ТКЗС.

Изказванията на тези двама опозиционери не се харесали на бившите лидери на опозицията от града и околията и бившия водач на опозиционния ЗМС в Радомирско-Богдан Г.Златков, за да предпази от такива декларации и други опозиционери взел думата, като най-остро се нахвърлил върху Бумбаров.

Златков нарекъл Бумбаров-"банкрутиран политик", че по негови указания опозиционерите са работили против комунистите и заради него са внасяли "отрова в душата" на младежите от околията, като го смятали за "светилище", а той сега пак се нагаждал. Заявил, че той никога вече няма да стане "стълбичка", по която да се качва Бумбаров и другите водачи на БЗНС.

Имало опасност да се даде такъв тон в изказванията и на останалите опозиционери, тъй като някои вече ръкоплескали и Петър Танчев прекъснал Златков, като го помолил да говори за себе си, за своята опозиционна дейност, защо е работил срещу БЗНС и комунистите, с кого е бил "ортак" и каже нещо за брат си Крум Г.Златков.

От тук се започва по-оживения характер на събранието, като Богдан Златков най-провокационно се нахвърлил по отношение на Петър Танчев, а брат му Крум Златков се обадил: "Гражданино Танчев, спазвайте демокрацията и бъдете по-културен. Дайте възможност на хората да се изкажат, за да се научите и видите къде сте".

Така Крум Златков провокирал Танчев и говорейки още Богдан, Танчев отправил някои реплики по отношение на Крум Златков, който едновременно говорел против Петър Танчев и позицията на Бумбаров, Н.Петков и други.

Опозиционно настроените елементи вдигнали голям шум на събранието и започнали да викат по Петър Танчев и ръкоплескат на Крум Златков.

Богдан Златков продължил да говори, като отново отправил нападки против Бумбаров, против околийското ръководство на БЗНС сега, което не остоявало интересите на земеделците и се оплакал, че не му се разрешавало да си продължи висшето образование. Охарактеризирал се като голям борец и споменал за бягството си из милицията.

След това направил декларация, че той искал да се разбере с комунистите, че презирал хората от "десно" и пак се опитал да се нахвърли върху излезлите с декларации опозиционери, като Сърбински, Бумбаров, Асен Павлов и други, даже върху БЗНС.

¹ова заставило Петър Танчев наново да го прекъсне.

Без да иска думата станал Крум Златков-бивш върховен

съюзен съветник на опозицията и опитал с няколко въпроса да дискредитира Петър Танчев и го отрече като ~~член~~^{председател} на БЗНС, а също така и Бумбаров, като се нахвърлил с остра злоба върху последният. Към Петър Танчев се е обърнал с въпроса: "Гражданино Танчев, вие преди 9. IX. 44 год. къде бяхте", на който Танчев отговорил, че бил председател на нелегалния ЗМС в Хасковския окръг. След това го попитал какво е работил в София и къде е бил Танчев през различните периоди от развитието на БЗНС и когато последният отговарял, Крум Златков го прекъснал и сам така отговорил на въпросите като обрисувал Танчев, че не е никакъв земеделец, а по скоро оръдие на фашистите.

При това изказване Танчев също е недоволявал и отразил реплики към Крум Златков, за да каже той какво е работил.

След това Крум Златков се обърнал към Бумбаров: "Гражданино Бумбаров, кажете от кога ме познавате" - и му задал въпроси из живота на БЗНС, като изтъквал, че той много по рано е водил борба против Н. Петков, Бумбаров и други предатели в БЗНС и изцяло неодобрявал позициите на опозицията и затова отказал, да бъде редактор на в. "Земеделско знаме". Отправил е въпрос до Бумбаров, до кога ще продължава да лъже честните земеделци и му напомнил за некакви стари декларации преди 9. IX. 44 год., като се обърнал към събранието да не вярват на Бумбаров и излезлите с декларации, тъй като те не били земеделци и не познавали живота на селянина.

Изказването на свещ. Мирон Хранов окачествил като нагодническо и подмазване.

На зададения въпрос на Крум Златков да каже нещо за себе си, той повторил, че отрича съюза с "десните" и го е отрекъл по рано - от Бумбаров и другите, а в "левите" виждал и ще търси такива да се разберат и отново направил нападки срещу Бумбаров.

Танчев разобличил изказването на Крум Златков и брат му и дал думата на Бумбаров, но той не е дал убедителен отговор и се получило така, че Крум Златков едва ли не е излезъл по-силен.

Това наложило секретаря на ОК на БКП да стане и съвсем аргументирано да отбие атаките на братя Златкови като изтъкнал, че Партията има богат опит и те няма да бъдат в състояние да я излъжат, а за тяхното поведение на събранието ще се потърсят причините: *изх. 840/3. II 56 г.*

София, 3. II. 1956 год.

Написано в 3 екз. ПД. НАЧАЛНИК СОФ. ОКР. У-НИЗ МВР:

ИЗПЪЛНИТЕЛ:

-генерал майор

-подполк. *Милиев*

Милиев

M

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА
--

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

За изказвания на осъдени земеделци
опозиционери във връзка с публикуваните в пресата декларации на Борис Бумбаров, Христо Стратев и речта на Бергил Димов

АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ - бивш член на ПП на разтурения опозиционен земеделски съюз - в Пазарджикския затвор се е изказал:

"Чудно, Бумбаров преди да замине за София декларира пред мен и пред останалите другари, че няма да подава декларации и че е с нагето становище! Какво го е накарало да измени мнението си незнам? Ударът е голям. Христо Стратев не ме очудва. Той е повърхностен човек и без влияние в нагите среди. Но Бумбаров ще окаже голямо влияние. Аз не мога да направя същото. Не се чувствавам виновен и няма какво да признавам. Уязвен и огорчен съм от Комунистическата партия. Тя направи грегки спрямо нас и само ние теглим, а те не отчитат грегките си. Какво сме виновни ние, че те пожелаха да прилагат своята програма - максимум, когато ние бяхме сключили споразумение с тях за програма-минимум. Излязохме от кабинета, а след това ни съдят за шпионаж, саботаж и други престъпления, които не сме въргили. Сега чанак от тях реабилитация и ако ме пуснат не ще се занимавам с политика, а ще си купя ковери и ще гледам пчели. Не го упреквам Борис - така мисли, така действа - само не трябва да крие от нас това си поведение".

МИХАИЛ /Мигел/ ТАТКОВ МИХАЙЛОВ - бивш член на ПП - в съдия затвор е казал следното:

"Нагата излезе като на еврейна: хем изядохме солта и тоягите, хем ще се съгласим на това, което искат комуни-

тите. Какво сега да осъждаме Бумбаров, че излязъл с декларация? Може да му се сърдим за това, както каза Держански, че не ни е казал нищо, когато беге с нас. А колкото се отнася до това, дето го псуват и говорят нелепости по адрес на Бориса някои уж наши, няма защо да ни тревожи. Ние какво становище ще вземем по отношението на това, което сториха Бумбаров и другите другари като него, това си е лично наша работа, не и на фагистите. Иван Костов - също бивш член на ПП - ако иска нека им приглася, то си остава за негова сметка. А що се отнася до политическата конфузия-Христо Стратев, за мен той е една несериозна личност и това, което е писал, за мен не представлява никакъв интерес. Писаното от Бумбаров е от по-голямо значение понеже знам, че за да се съгласи на това той се е уверил, че иначе не може да постъпи. По-интересно е комунистите как ще погледнат след всичко това на нашите хора, които са в затвора и навън. Аз искам да вярвам, че ще ни освободят тази година и по-скоро трябва да мислите вън какво ще правите".

НЕЛЮ ДИНЕВ ЖЕЛЕВ - бивш член на окръжното ръководство на опозиционния земеделски младежки съюз в Стара Загора - в същия затвор е заявил:

"Бумбаров се старее да оправдае това, че е скрил всичко от нас до последния момент на излизането си. Аз мисля, че с право може да се изкаже съмнение за бай Ангел Держански и Михаил Михайлов, че може да постъпят така, както постъпиха Бумбаров и другите. По-скоро трябва да се замислят малко по-сериозно върху това, каква отговорност носят за нашето влизане в затворите. Не само да си правят зад гърба ни уговорки с началниците. Всички все една песен пеете, че "без нас няма да си излезете" - че мислите за нас. Това говорете и Бумбаров и другите, които ги пуснаха. Кажете ни, ако е нужно да сторим нещо от наша страна. Това ни кажете предварително, а не след като си излезете да ни давате акъл да Ви последваме".

КОЧО ГЕОРГИЕВ БОНЕВ /Варела/ - бивш народен представител - в затвора гр. Сталин се е изказал, че той можел да излезе с такава декларация, но да бъде пуснат на свобода и му се даде подходяща работа.

- 3 -

114

АЛЕКСАНДЪР БЪТИМОВ МИЛАЧКОВ - бивш организатор при Софийската окръжна опозиционна земеделска дружба - в същия затвор е заявил, че Димов, Стратев, Бумбаров и Петър Танчев били продажници на народа и за всички нещастия, които са били причинили, щяло да дойде ден да отговарят пред народа и техните бивши другари, които не са преклонили глава. За себе си говори, че той никога няма да стане протеже и че предпочитал да умре, отколкото да постъпи така.

ВАСИЛ ГЕОРГИЕВ МАГЪБ - бивш член на ПП на опозиционния земеделски младежки съюз - в същия затвор се е изказал, че съжалява задето не се е съгласил по-рано, когато Асен Павлов и други са излезли с подобни декларации и заявил, че за в бъдеще, щом бъде извикан от някой по-голям началник щял да си даде съгласието, че ще следва политиката на своя "учител" Асен Павлов.

Декларациите на Бумбаров, Стратев и речта на Бергил Димов дадоха особено силно отражение върху по-младите опозиционни земеделци, сред които настъпи объркване и недоумение. Те никога не са очаквали Бумбаров - "най-здравия" и "верен" опозиционен земеделец да направи такъв остър завой в политиката.

Така например ИВАН ПЕТРОВ АТАНАСОВ - бивш редови член на опозиционния земеделски младежки съюз - в Кюстендилския затвор е заявил следното:

"Право да ти кажа нещо става, което едва ли сме в състояние да го разберем. Ето и Бумбаров, в когото всички ние се кълнем, какво направи! Продаде се, след като толкова време се борил, и то без дори да загатва за някакво условие за негово пускане. Удар след удар се стоварва върху главите ни и ние просто не можем да се опомним. Ясно е, че има нещо, което все още ние не можем да го разберем, което ни пречи да се ориентираме".

Някои от по-фанатизираните младежи отправят остри хули и нападки по адрес на Бумбаров, Стратев и Димов. Характерно в това отношение е изказването на ИВАН ГЕОРГИЕВ КЪРЕМЕДЧИЕВ - бивш редови член, който в същия затвор е заявил следното:

"Ние не се кълнем във водачи и не служим на Бумбаров и Асен Павлов, а на земеделския съюз. По дяволите такива водачи"

5 февруари 1956 г.
С о ф и я

М И Н И С Т Ъ Р -
Ген.полковник :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Вражеската дейност, провеждана от земеделското опозиционно подполие.

Въпреки редицата удари, които органите на ДС нанесоха на най-активно действащите врагове и разложението което се постигна сред тях, контингента на земеделското опозиционно подполие си остава за нас най-сериозният и най-деен особено в селото.

Най-много разпространената форма на вражеска дейност е вражеската агитация и пропаганда, разпространението на всевъзможни слухове, разпространение на предаванията на вражеските радиостанции, разпространение на листовки с вражеско съдържание и пр. Земеделците-опозиционери са едни от най-честите ятаци и помагачи на прехвърляните в страната изменници на Родината. Най-активните обекти-опозиционери не са се отказали от мисълта за създаване на нелегални контрареволуционни организации и шпионаж.

Промяната във формите на подривно-конспиративната дейност, които сега те възприемат - да укрепват идейно остатъците от своите съмишленици, да ги обединяват и поддържат у тях враждебните чувства и готовност за по-сериозни действия - трябва да се оценява реално и в никакъв случай да не се отчита, че резултатите от така провежданата вражеска дейност могат да бъдат по-слаби и по-малко опасни.

Не бива да се смята, че най-активните обекти сред опозиционното земеделско подполие са се отказали от мисълта за създаване на нелегални контрареволуционни организации за борба срещу нашата власт.

Има достатъчно сериозни данни, които говорят обратното правят се такива опити и то много сериозни, по указания, под ръководството и с помоща на изменническите задгранични разведки.

Вражеската си дейност се стремят така да провеждат, че трудно да бъдат поставени под ударите на законите - събиране по-

моци за затворници - опозиционери, просветни групи и пр.

Характерно за София, като политически център на страната е, че непосредствено след Априлския пленум и особено напоследък сред някои среди от опозиционните лидери съществува повишен дух и надежда за привличането им в управлението на страната. Оценявайки вътрешното и международно положение по своему, те считат, че е настъпил момента да предявяват разни искания и условия пред Партията за участие във властта. Насочват дейността си срещу ръководителите на ЦК на БЗНС, като се стремят да оглавят Съюза. Такива методи на действие се прилагат от оформилата се напоследък група около ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ - бивш министър. Като негови привърженици се очертават: НЕДКО КОЛЕВ БОТЕВ и АТАНАС ИВАНОВ ЛЕРИНСКИ - бивши членове на ЦК на БЗНС /о/; СТОЯН БОЛЖКОВ ГЕОРГИЕВ - бивш депутат от опозицията, КОНСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВИКВ - бивш министър и др. лидери. Освен горните привърженици, ХРИСТО СТОЯНОВ търси такива и прави съюдажи с представители на други буржоазни политически групировки. Така срещал се е с д-р НАИДЕН НАИДЕНОВ - цанковист, ВЕНКЛИН ГАНЕВ, НИКОЛА ИОТОВ - бивш министър и пр., с което е искал да уеднакви становищата им по методите на действие срещу народната власт. ХРИСТО СТОЯНОВ е уверен, че при днешните условия, с установяване на контакт с отговорни другари от ЦК, ще може да докаже своята "лоялност" към Партията и народната власт и "да ги убеди", че ще бъде "верен". С това цели да създаде предпоставка за предпочитането му пред ГЕОРГИ ТРАЙКОВ и привличането му към управлението на държавата, без да се откаже напълно от опозиционните си позиции.

Пред агент "РАЙКОВ" и "ПЕТКО", ХРИСТО СТОЯНОВ казал: "че чакал да бъде приет от някои другари от ЦК". "Целта - казал ХРИСТО СТОЯНОВ - е да взема Съюза и аз ще го взема. Моментата сега е да насочим всички атаки срещу ГЕОРГИ ТРАЙКОВ. Всички стрели срещу него".

Друга група, която се очертава сред опозиционните лидери в София е групата от привържениците на ДИМИТЪР ГИЧЕВ - МИНЧО ПАНОВ, ЗАПРИН ТОШЕВ, ДИМИТЪР КОЦЕВ, ПЕНЧО ИОСИФОВ, ВАСИЛ ВЪЛКОВ и др. По данните, с които разполагаме е видно, че линията на вражеската им дейност се състои до отстояване докрай позициите на твърд опозиционен курс. Да поддържат тесен контакт и висок дух помежду си, да изчакват развитието на политическите събития и да запазят кадрите си от разложение. Напоследък се получиха агентурни данни, че въпроса за освобождаването на ДИМИТЪР ГИЧЕВ от затвора и начина на освобождаването му, ги доста занимава. С участието на жената и

Сериозно
проблема
а разраба
то групи
да ми се
докладува
от всички
разработчици
и каква
предлагат
О.К.

Също

сина на ГИЧЕВ са обмисляли формата и съдържанието на една декларация на ГИЧЕВ, която би могла да бъде приета от Партията и Съюза, като искрена, без да отстъпи от позициите си.

Както гичевистите, така и групата около ХРИСТО СТОЯНОВ и МЪРАВИЕВ рязко се обявяват против проиждилите се опозиционни лидери, дават указания да не се излиза с декларации, стремят се да запазват кадрите си, търсят сравнително по-млади земеделци-опозиционери за разширяване кръга на привържениците си, създават разни интриги и клевети срещу ръководителите на ПШ на БЗНС и т.н.

Особено ясно изпъква гъбавостта на методите в провеждане на подривната дейност от земеделците -опозиционери при създаването на нелегални групи и организации за борба срещу народната власт. Отредицата сигнали, които са постъпили в последно време се вижда, че опозиционерите създават нелегални групи под формата на просветни кръжоци от името на БЗНС. Дават се указания да се четат и изучава земеделска литература, в повечето случаи инкриминирана, за идеологическа подготовка на кадрите им. Водят борба за спечелването на младежта главно онази младеж, която изхожда от техните политически среди. Подготвят ги морално за по-сериозна съпротива срещу народната власт, като понастоящем ^{не} провеждат остра практическа дейност.

Изобщо създават се групи от опозиционери из средата на репресираните такива на приятелска и идейна база, като за срещи и събирания използват именни и рождени дни, свадби и други тържества, групови колективи и пр. Този метод на създаване нелегални организации и групи е достатъчно показателен, че в страната и особено в Южна България, развива дейност умело и дълбоко замаскирано вражеско подполье, което поддържа връзки и получава указания за конспиративна дейност от задграничните изменнически комитети.

Така ДИМИТЪР АРГИРОВ ИВАНОВ от с. Бела река, Първوماйско, бивш депутат е доверил на агент "Трявна", че получил указания от ИОРДАН КОВАЧЕВ от Пловдив и ВАНГЪЛ ГОРОВ от с. Хвойна, Асеновградско, да заработят сред младежта, които да държат под ръка и им внушат да четат земеделска литература. АРГИРОВ от своя страна предал тези указания на РАДИ ТОЧЕВ РАДЕВ от с. Брод, Хасковско, връзка на СТРАТИЯ СКЕРЛИВ, като казал, че за въоръжени групи още не е настъпил момента.

ХРИСТО ИВАНОВ ЗАПРИНОВ от с. Езерово, Първوماйско, бивш активен член на ЗМС/о/, съден за бягство през граница, е заявил, че е необходимо сега да се поддържа приятелство между тяхните хора, за да

поддържа духа им и да се чете земеделска литература / По данни на агент "Колев" - Димитровград/.

В резултат на тези указания има създадени такива нелегални групи в Хасковска - 2, Димитровградска - 2, Първомайска - 1, Старозагорска - 1, Чирпанска - 1 и Харманлийска околии - 2, някои от които са свързани помежду си.

Има и други сигнали за наличие на нелегални организации и групи в Южна България, където по-ясно изпъква участието на бандитите в конспиративната дейност на опозиционерите.

Така ДИМО КОЛЕВ ДИМОВ от с. Знаменосец, Старозагорско, бивш опозиционер, казал, че създаде нелегална организация, имал оръжие, част от което е иззето от службата с комбинация и "пиед вода направо от главата". Показал на източника никакви знаци, които означавали "трети куриер", съобщил му пароли за връзка и пр. / По данни на агент "Вълко"./

СТЯН ТОНЧЕВ ХРИСТОВ от с. Русокастро, Бургаско, връзка на СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ, заявил, че имал готова група от хора, които държал под ръка, за борба против народната власт. / По данни от агент "Върбанов"./

ДИНО ВЪЧЕВ ДИНКОВ от с. Миладиновци, Ямболско, поддържал връзка с ВЪЛЮ ГЕОРГИЕВ ВЪЛЕВ от с. Крумово, Ямболско, който от своя страна щял да установи връзка с изменници на Родината посредством лице от с. Мелница, Еляховско. ВЪЛЮ ГЕОРГИЕВ ВЪЛЕВ дал указания на агент "Боил" да се създават нелегални групи и се въоръжават, които щели да се занимават с прехвърляне на лица през граница. / По данни от агентите "Евгени" и "Боил"./

Може да се направи извода, че опозиционерите почти са изоставили познатите ни стари форми на създаване нелегални организации и групи със стройна структура, провеждане на събрания и пр. Съдържанието, обаче по същество се запазва. Създават се крепки групи от по 3-5 души, укрепват духа и вражеските си позиции и се подготвят за по-сериозна вражеска дейност.

Умението в провежданата подривна дейност от опозиционерите изпъква и при дейността им срещу правителствените мероприятия в селското стопанство. От анализа на фактите се вижда, че земеделците - опозиционери бързо изменят методите на действие в зависимост от условията и политическия момент. По време на масовизацията на ТКЗС, използвайки частнособственическите настроения в селските стопани, водеха усилено агитация за невлизане в стопанствата. Благодарение на правилната партийна и правителствена политика и наври

ме взетите административни мерки, тази им агитация неуспя. След масовизацията, обаче започнаха нова агитация - за подаване заявления и напускане на стопанствата, разграбване кооперативния добитък и инвентар и пр. За отбелязване е, че обекти на агитацията им бяха изключително новите неукрепнали още кооператори. Дейността им в това отношение се засили още повече след Априлския пленум на Партията. През този период използваха разни слухове за големи правителствени промени, за изменение на партийната политика по отношение на селското стопанство и пр., с което се целеше да се внесе смут в селяните и разтурят новообразуваните стопанства. След като и в тая вражеска агитация претърпяха неуспех, в последно време се насочват към агитация за частното прибиране на реколтата засята от новите кооператори.

Независимо от активната дейност на задграничните геметовски и други комитети, в резултат на правилната политика на Партията и народната власт и проведените от ДС агентурно-оперативни мероприятия, сред земеделските опозиционери се получи сериозно разколебаване и разложение.

Излезлите с декларации в пресата опозиционни лидери, внесоха чувствително разколебаване сред редовите членове на опозицията. В резултат на това много земеделски дружби бяха възстановени и членския състав на БЗНС значително увеличен. По време на масовизацията на ТКЗС приобщилите се опозиционери масово навлезоха в стопанствата. Разложението даде добър резултат по време на изборната подготовка за изборите на 12.II.56 година. На предизборни събрания много лидери порицаха миналата си опозиционна дейност, с което увеличаваха цели групи и дружби.

Разложението сред опозиционерите спомогна да се открият най-злостните врагове измежду тях. Последните отпочнаха да сипят хули и закани по адрес на излезлите с декларации. Водят агитации от ухо на ухо против подаването на декларации и каквото и да е разбирателство с Партията и Отечествения фронт. Изпращат им писма с хулиганско съдържание, отправят им закани, наричат ги предатели и пр. Задграничните изменнически комитети, използвайки радиото и печата също хулят излезлите с декларации опозиционни лидери. С това, както едните, така и другите, преследват да попречат и спрат настъпилото разколебаване и разложение сред техните среди.

Така ИОРДАН МЕТОДИЕВ КОВАЧЕВ от Пловдив, КОНСТАНТИН МУ-
РАВИЗВ, МИНЧО ПАНОВ МИНЧЕВ, ПЕНЧО ИОСИФОВ и др. водят устна аги-
тация срещу приобщилите се опозиционери. КОВАЧЕВ заявява, че не
трябва да се правят никакви компромиси с народната власт. ХРИСТО
НИКОЛОВ СТОЯНОВ е против индивидуалното подаване на декларации,
прави опит да обедини гичевисти и геметовци, да създаде от тях
свой антураж, за да има силата да преговаря с Партията на базата
на равноправието. Подобно е поведението на АСЕН СТАМБОЛИНСКИ.

След Априлския пленум на Партията, поради неразбиране
решенията му, сред някои приобщили се опозиционери настъпи извест-
но смущение. В резултат на това заеха позиция на изчакване, из-
казват се, че върху тях е упражнен натиск, пред подбран кръг
заявяват, че са на старите си позиции и пр. Към такива ПП на БЗНС
не взе мерки, за да бъдат обкръжени с по-голямо внимание, поради
което се почувствуваха в положение на "изоставено наред пътя".
Това се използва от врага за агитация срещу разложението.

От друга страна органите на ДС в центъра и по места,
недостатъчно използваха оперативно настъпилото разложение. Не
се проведоха достатъчно мероприятия за изолирването на злостните
опозиционери, които пречеха и спъваха разложението и не се взеха
мерки за укрепване на излезлите с декларации.

Не се
разработ-
ват активни

Разложението на бившата опозиция е важно и сериозно дело
така както е важно делото за разкриване враговете, които конспи-
рират. То трябва да продължи.

Излезлите с декларации опозиционери е необходимо да се
обкръжат с особено внимание, да не се скъсват връзките с тях и
особено с колебащите се и да не позволим да се върнат на старите
си позиции.

Трябва да се реагира незабавно на всички сигнали за
нелегални организации. Същите да се изясняват цялостно в съпостав-
ка със съществуващите други такива, а не откъснато. Същевременно
да се осведомяват окръжните управления и III управление ДС, които
да оказват действена и навременна помощ.

Необходимо е също така III управление ДС и окръжните
управления по места да маршрутират ценна агентура по места за
своевременно изясняване на съществуващите сигнали и долавяне
замислите на врага.

На новата тактика на врага за избегване ударите на зако-

4

7.

на, нашите органи трябва да противопоставят по-голямо майсторство и умение , за да докажат, че една или друга форма се явяват само прикритие за антинародна дейност.

9.VII.56 г.

София

ЗАМ.Н-К ОТДЕЛ V *Миневатова*

- подполковник:

ДС /2 екз.

Из архивите на ДС

363

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За състоянието на Българския
земеделски народен съюз.

Българския земеделски народен съюз се оформи през 1905 г. като партия с дребно буржоазна идеология в защита интересите на селячеството като съсловие. Ръководителите на БЗНС – Манко Бакалов, Димитър Драгиев, Александър Стамболийски и др. не са водили борба срещу буржоазната система.

През 1918 год. в резултат на негодуването на войнишките маси, избухна стихийно войнишко въстание, което Райко Ласкалов без знанието на Стамболийски се опита да оглави и обявява Радомирската република. Но Стамболийски пуснат от затвора от двореца застава начело на въстаниците, успокоява ги и по този начин спомага за потушаването на въстанието.

От 1919 год. до 1923 год. БЗНС е управляваща партия, първоначално в коалиция, а след това самостоятелно. Дворцовите агенти в БЗНС – Христо Стоянов, Константин Муравиев, Недялко Атанасов и др. от една страна тласнаха Съюза към антикомунистически позиции, а от друга страна претърпиха враждебното отношение към буржоазията и двореца и бдителността у Стамболийски и др. ръководители, в резултат на което двореца и реакцията извършиха успешно 9-то юнския преврат, като ги завариха съвършено неподготвени и неспособни за съпротива.

След това под влиянието и интригите на двореца и чуждите разузнавателни централи, БЗНС бива раздробен на групи и крила, силите му разпокъсани и парализирани за борба против реакцията и фашизма.

При създаването на Отечествения фронт в България в него бяха привлечени и представители на БЗНС начело с Никола Петков, който беше привидно в ОФ, а на дело не съдействуваше за неговото укрепване, провеждаше линия на изчакване и неучастие на членовете на БЗНС в партизанското движение, с оглед опазване кадрите за надмогание над Партията и завземане властта след разгрома на фашистката власт.

След победата на 9-ти септември 1944 година, ръководството на БЗНС беше овладяно от чужда агентура - Гемето, Петков, Павлов, Бумбаров и др., които провеждаха подривна дейност в Правителството, ОФ и Съюза за откъсването на България от Съветския съюз и в крайна сметка - реставрация на буржоазната власт.

На конференцията през май 1945 година последователните привърженици на ОФ и БЗНС отстраниха от ръководството на Съюза геметовците, които под ръководството на Никола Петков обособиха опозиционен БЗНС.

След това от БЗНС бяха изхвърлени последователно чуждите вражески елементи - оббовци, драгневци, каменовци и др.

✓ През 1948 год. Върховния съюзен съвет на БЗНС прие нова програма - отхвърлили съсловния принцип, призна ръководството на Партията и възприе нейната програма за построяването на социализма в България.

Понастоящем БЗНС брой 105,677 члена, членувачи в 3,644 дружби. Социалният му състав е следния: - 37,910 бедняци, 59,204 средняци и 8,563 кулашки и едро-буржоазни елементи. Последните съставляват повече от 8% от общия брой. Процента на кулашките и едро-буржоазни елементи е особено голям във Врачански окръг - 14%, Софийски - 13%, Градската дружба в Кнежа - Оряховско наброява 100 члена, от които 53 са кулашки и едро-буржоазни елементи или 53%. Дружбите в Оряховска околия наброяват 1,070 члена, от които 276 кулашки и едро-буржоазни елементи или 25.8%.

Заедно с кулашките и едро-буржоазните елементи в БЗНС са се промъкнали общо 19,011 вражески елементи, или близо 18% от членския състав. От тях, след кулашките и едро-буржоазни елементи най-крупна цифра съставляват николапетковистите - 6,734 или 6.5% следвани от легионери, ратници, цанковисти - общо 2,491; михайловисти - 701, полицаи и джандармеристи - 513 и др., или общо фашистки елементи - 3,714, съставляващи 3.5%.

з. - 5
138

Необходимо е да се подчертае, че в някои окръзи и околии вражеските елементи в дружбите съставляват голяма цифра. В Благоевградски окръг от всичките 3,518 членове, 1396 са врагове, или близо 40% от които само михайловистите са 701 или 20%. В Санданска околия дружбите броят 662 члена, от които 53 са кулаци, 70 николапетковисти, 186 михайловисти, 8 полицаи и джандармеристи и 17 фашистки елементи, или общо 334 - 50%.

В Годечка околия от всичко 502 члена - 64 са кулашки елементи, 187 николапетковисти, 70 полицаи и джандармеристи и 2 фашистки елементи или общо 323 - 64.5%. В Софийска околия от 1100 члена - 105 са кулашки елементи, 632 николапетковисти, 30 полицаи и джандармеристи и 3 фашистки елементи, или общо 770 - 70%. Процента на вражеските елементи в Софийски окръг е средно 35% от членския състав на дружбите.

В Пловдивски окръг дружбите наброяват 9.701 членове, от които 409 кулашки елементи, 868 николапетковисти, 150 полицаи и джандармеристи, 322 фашистки елементи и 311 бивши хора и други вражески елементи, или общо 2060 - 21%. В Плевенски окръг от 9.438 членове на БЗНС, 1.633 или повече от 17% са вражески елементи. В Никополска околия от 1.299 члена на БЗНС, 301 са николапетковисти, 15 полицаи и джандармеристи и 164 фашистки елементи - цанковисти, легионери, ратници и др., или общо 480 - 37%.

Структурата на БЗНС е следната: Върховен орган е конгреса, който избира Управителен съвет - УС, състои се от 52 члена. Надолу имаме окръжни, околийски, градски и селски дружби, със съответните ръководства. Общо в страната има 12 окръжни настоятелства с 194 члена, 90 околийски с 1048 члена и 76 градски с 561 члена. От тях 140 души са платени, предимно председатели и секретари на окръжните, околийски и градски настоятелства.

Понастоящем ЦК на БЗНС се състои от: ГЕОРГИ ТРАЙКОВ ГИРОВСКИ, НИКОЛА ГЕОРГИЕВ ИВАНОВ, СТОЯН ТОНЧЕВ СТОЯНОВ, РАДИ НАЙДЕНОВ ДРАГНЕВ, ТОДОР ЯНАКИЕВ ТОДОРОВ, ПЕТЪР ТАНЧЕВ ЖЕЛЕВ, КИРИЛ ВАСИЛЕВ КЛИСУРСКИ И ЛАЗАР ВАСИЛЕВ ГАНЧЕВ - всичко 8 члена /деветото място не е попълнено./

От членовете на ЦК и УС на брой 52, само 15 са били активни антифашисти от преди 9.IX.1944 год., а останалите са били близки на фашистките управници и приспособленци.

КРДОПБГДСРСБНА	7
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРСБНА	
Друга издателна Секретар: <i>[Signature]</i>	

Главен секретар на Съюза е ГЕОРГИ ТРАЙКОВ ГИРОВСКИ, който е член на БЗНС от 1920 година. След 9-то юнския преврат е бил съден и впоследствие амнистиран, след което престанал да се занимава с политическа дейност. През 1932 год. при управлението на "Народния блок" е бил назначен пом. кмет на гр. Варна, на който пост остава и след 19-то майския преврат. След 1935 год. Трайков става пладненец, без да е имал особени политически прояви. Осъдените по процеса срещу нелегалното геметовско ръководство - Евтим Арсов и Серги Златанов, а също така и Владимир Вампирски, сочат в показанията си, че през пролетта на 1945 год Гемето предложил включването на Трайков в нелегалното ръководство, но няма данни той да е присъствувал на заседанията му. Чрез братя си Пецо Трайков - активен протогеровист и

, Трайков е установил и поддържал здрави връзки с протогеровисти. За тези му връзки през 1948 година е бил интерниран от полицията в Ардино.

РАДИ НАЙДЕНОВ ДРАГНЕВ до 1923 год. е бил член на БКП, след това изменя и става член на демократическата партия, а по-късно минава към Сговора. През 1927 година става член на БЗНС. Бил е близък на пладненците инж. Георги Вълков и Гемето. Към последния изразявал симпатиите си и след 9.IX.1944 година. През 1951 година е бил посетен от Васил Йоцов - завърнал се емигрант, който е имал указания да отпочне изграждането на нелегална организация, но беше разкрит и осъден. Йоцов предал на Ради Найденов писмо от члена на геметовския комитет в Париж д-р Велико Матеев и потърсил от него подкрепа. Ради Найденов не уведоми органите на ДС за този случай. Вдва след арестуването на Йоцов той се заинтересува за последния и писа писмо, че е бил посетен от него.

КИРИЛ ВАСИЛЕВ КЛИСУРСКИ - през 1941/44 год. е бил доставчик на фураж и дървен материал за хитлеристката и царска армии. Бил е в тесни връзки с фашистките министри Вагрянов и Никола Захариев и гестаповеца Калкус. Последният го е изпращал из Беломорието и страната под формата на търговски сделки.

В окръжните, околийски и градски настоятелства са се промъкнали доста вражески елементи. Особено чувствителен е процента в някои околии на Врачански, Коларовградски и Плевенски и др. окръзи. Така във Врачански окръг от 223 члена на ръко-

водствата, 33 са врагове: - 15 кулашки елементи, 8 николапетковисти, 3 полицаи и 7 фашистки елементи. В състава на околийското настоятелство в Белоградчик, състоящо се от 16 члена, са се промъкнали 2 активни н.петковисти, 2 полицаи и 4 фашистки елементи.

В Коларовградски окръг от общо 139 членове на настоятелствата 39 са вражески елементи, от които 13 кулаци, 12 николапетковисти, 5 полицаи и джандармеристи и 9 фашистки елементи. От 12 члена на околийското настоятелство в Омуртаг, 2 са николапетковисти, 3 кулаци, 2 полицаи и 2 фашистки елементи, които съставляват 75% от състава му.

В Хасковски окръг от общо 176 членове на настоятелствата 44 са вражески елементи, от които 24 кулаци, 2 николапетковисти, 9 полицаи и джандармеристи и 9 фашистки елементи.

Характерно за ръководителите на БЗНС от III до иззовите такива са постоянните карьеристични борби и дразги. През цялата 1951 год. Петър Каменов води открита борба за дискредитирането на Трайков, с цел в крайна сметка да го провали, измести и завземе ръководството на Съюза в свои ръце. След изгонването на Каменов почти през цялата 1952 година търканията и дразгите в III не престанаха. Такива имаше между Трайков, Чалю Ганчев и Петър Ганчев от една страна, срещу Николай Георгиев, Стоян Тончев и Ради Найденов от друга, а по-късно и срещу Илия Радков и Янко Марков.

Виждайки, че Стоян Тончев, Николай Георгиев, Янко Марков и Илия Радков са в добри отношения, Трайков се страхуваше Тончев да не вземе превес в III и да го измести, започна да им забранява да дружат помежду си и ги разедини. По този повод Илия Радков по-късно не бе избран в III, а Янко Марков снет от състава на УС за отправени критики срещу Трайков и другите членове на III.

По повод фракционната борба за Петър Каменов срещу Трайков и изключването на първия, Ради Найденов е казал: "Пуснах влаха /Каменов/ да пробва водата, а след това да си направя сметката". Напоследък Ради Найденов изразява недоволството си от Трайков и търси сработване с Петър Каменов, Янко Марков и др. По настояване на Ради Найденов предстои среща между него, П.Каменов и Янко Марков за размяна на мисли по съюзни въпроси.

6.-
111

Карриеристичните борби в Съюза се разпалват и водят предимно от промъкналите се вражески елементи. За такава борба т.г. бе снет председателя на окръжната дружба в Търново Пенчо Първанов, който се уличава, че в миналото е бил сътрудник на полицията. След снемането му борбите продължават от привържениците на Първанов в окръжното и околийски ръководства, подтиквани от Първанов, срещу новия председател на дружбата Ангел Генев, който държи за линията на Партията и я провежда на дело.

ПП на БЗНС, под ръководството на Георги Трайков провежда твърд курс в Съюза на признаване ръководната роля на Партията и изпълнение партийните и правителствени мероприятия. Провежда курс на прочистване ръководствата и дружбите от промъкналите се в тях врагове. Това обаче, все още недостатъчно и ненастъпателно се провежда по места. Числото на изключените е все още незначително в съотношение с промъкналите се врагове в Съюза. Изключват се обикновено тия врагове, които провеждат открита вражеска дейност, а чистката не може да засегне злостни, но добре замаскирали се врагове, провеждащи прикрита вражеска дейност. Промъкналите се врагове в ръководствата по места спъват чистката и се стремят да я ограничат до минимум.

През 1952 година са били изключени от всички дружби в страната общо 711 врагове. Най-значителен е процента в окръзите Бургас - 147, Пловдивски - 167, Софийски - 141, Русенски - 88. От Софийската градска организация бяха изключени 108 врагове, от които 21 николапетковисти, 1 царски офицер, 17 сговористи, 21 бивши едри търговци, 29 злостни фашистки елементи, 9 полицаи и 6 арестувани за шпионска дейност.

През тази година прочистването на дружбите от промъкналите се вражески елементи се извършва по-мудно и нерешително. Пред някои окръжни дружби, като че ли този въпрос въобще не стои. Такава е Русенската, от която през т.г. не е изключен нито един враг, въпреки наличието на 1470 вражески елементи в дружбите, от които само кулашки елементи 653.

От дружбите в Благоевградски окръг също не е изключен нито един враг. Секретар на окръжното настоятелство в Благоевград е Кирил Бабанов - бивш член на ЗМС-Сърбински, който толерира вражеските елементи. През май т.г. при оточняване листата за неговото окръжно настоятелство същия е предложил и наложил

избирането на Траян Вълков - бивш ратник. Освен това същият е подканял николапетковисти да навлизат в дружбите.

От дружбите в Софийски окръг през т.г. са изключени само 6 врагове от Хасковски - 8, Търновски - 10 и т.н. Сравнително по-решително се чистят от врагове: Бургаска окръжна дружба, от която през т.г. са изключени 118 такива, предимно кулаци, полицаи, джандармеристи и др. фашистки елементи; от Коларовградска окръжна дружба са изключени 86, и от Панагюрската околийска дружба - 50.

Околийските, градски и местни дружби в страната общо взето живеят слаб и анемичен организационен и културно-просветен живот. Има много дружби, които през настоящата година въобще не са провели организационни и просветни събрания. Такива са дружбите в Тутраканска, Русенска и Разградска околии и др. Дружбите в селата Пчалковица, Престой, Белица, Станчов хан, Гостилица, Славейково и др. от Дряновска околия съществуват само по списък. Повечето от дружбите в Момчилградска околия, чувствителен брой от тези в Хасковска околия и др. не провеждат никакви събрания.

Повечето от дружбите в страната са провели по 1 или 2 събрания през т.г. Някои от дружбите провеждат събрания само пред избори или при посещения на членове от околийските и др. ръководства.

Членовете на дружбите проявяват слаб интерес към събранията. Посещенията на събранията се движат между 30-40%. Средно 50% от целият членски състав на БЗНС не си изплаща редовно членския внос, а много въобще не го плащат. Към 8.IX.1953 год. Софийската окръжна дружба бе издължила 100% членския си внос, а Бургаската - само 23%, Пловдивската и Варненската - 27%, Плевенската и Врачанската - 33% и т.н. Има дружби, които за 1953 г. въобще не са отчели нито лев, като Първомайската околийска, Старозагорската околийска и др.

Някои от ръководствата, за да покажат, че дружбите им съществуват и са редовно отчетени, провеждат другарски срещи, организират бюфети и др., от приходите на които изплащат членски внос на неотчетените си членове. Така постъпват I, II и V районна дружба в София, които са организирали бюфети, събраните средства от които отиват за членски внос. Павликенската околийска дружба

брой 1100 члена, а отчетени са само 730. За да отчете останалите 370 члена, околийското настоятелство налага на местните дружби да се отчетат допълнително натурално. Дружбите събират и предават продукти, които се продават и сумите внасят за членски внос на неотчетените членове.

Анемичното състояние на повечето от дружбите е в резултат на лошото ръководство от страна на окръжните, околийски и градски настоятелства, които ръководят книжно, живеят откъснато от дружбите, не слезат надолу по места и не им оказват помощ. Не се упражнява контрол от настоятелствата как дружбите изпълняват стоящите пред тях за разрешение правителствени и съюзни задачи. Снемането на тези задачи и правителствени решения в повечето случаи става по канцеларски, с разпоредби, без да се включи актива за разясняването им и осигуряване провеждането им на дело.

В Пловдивски окръг, околийските и градски настоятелства и тяхните бюра решават въпросите само в заседанията на бюрата. Връзката между ръководствата и дружбите е съвсем слаба. В Пловдивска градска дружба въпросите по дневния ред се подработват, докладват и провеждат от секретаря на дружбата, а останалите членове, включително и председателя Тони Янков Шутеловски не мислят и не живеят с правителствени и съюзни задачи.

Председателя на Софийската окръжна дружба - Коста Ланков в повечето случаи е решавал сам въпросите, без знанието на останалите членове на бюрото. В Кубратска околия ръководенето на дружбите се осъществява само с писма, а се изпращат инструктори само за събирането на членски внос. А председателя на окол. настоятелство в Нови Пазар - Станчо Белев Станчев доскоро не е знаел кои са членовете на ръководството, което той оглавява.

Участието на членовете на БЗНС в ТКЗС е незадоволително. Общо в ТКЗС участвуват 54,951 членове на БЗНС, което съставлява 52% от общият брой на членовете. Най-голям е процента в Плевенския окръг, където от общо 9050 члена на БЗНС, 7556 са в ТКЗС или 83%; в Сталински окръг от 10218 членове - 8239 са в ТКЗС или 80%; за Врачански окръг процента е 77%, Коларовградски - 68%. Най-малък е процента в окръзите? Благоевградски - 14%, Софийски - 26.5%, Хасковски - 30%.

В Благоевградски окръг през 1952 година при образуване на ТКЗС в някои села много от членовете на БЗНС са се обявили открито против. При образуването на ТКЗС в с. Хаджи Димово, Г. Делчевско, болшинството от членовете на дружбата са се обявили против създаването на същото. Председателя на дружбата в с. Крупник, Благоевградско - Иван Зеленков през 1952 година е отказал да проведе съвместно събрание с партийната организация за масовизирането на ТКЗС, като е казал, че дружбата не желаела да проведе събрание съвместно с Партията.

БЗНС участва в окръжните, околийски и местни съвети на депутатите на трудеците се общо с 10,780 свои представители, от които с 257 депутати в окръжните съвети, с 971 в околийските съвети и с 9,552 депутати в местните народни съвети. Процента за отделните окръзи се движи между 15-25% от всички депутати.

Участието на членовете на БЗНС в единните ОФ организации е сравнително добре. В някои окръзи, като Пловдивски, Търновски и др. членовете на БЗНС работят по-добре и по-активно в ОФ, отколкото в БЗНС. Така например в Дряновска околия около 50% от местните ръководства на ОФ организации са заети от членовете на БЗНС, тъй като по места отговорните комунисти отбягват да влизат в ръководствата и дават преднина на членовете на БЗНС.

Промъкналите се вражески елементи в дружбите на първо място кулаците, без изключение, и петковистите в болшинството си и фашистките елементи развиват вражеска дейност, насочена изключително срещу ТКЗС и социалистическите мероприятия на село - водят агитация за напускане на ТКЗС, за неиздължаване на зърнодоставките, за неизпълнение сеитбените и др. правителствени кампании, разпространяват слухове за война и скорошно освобождение от комунистите в резултат на тази война, за силата и могъществото на англоамериканците, за злепоставяне на отговорни партийни и правителствени ръководители, ръководители на ТКЗС и БЗНС, честни отечественофронтовци и пр. Такива примери могат да се посочат много.

ЦЕНКО ПЕТРОВ МЛАДЕНОВ член на БЗНС в с. Симеоново, Видинско, вражески елемент, води агитация за разтурянето на ТКЗС. Говорил е, че за да се освободят кооператорите от ТКЗС било необходимо да подават повече заявления за напускане.

КРДОПБГДСРСБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРСБНА	
Дата издаване: Секретар: /	

10. - *12*

НИКО ФЛОРОВ и ИЛИЯ ДИМИТРОВ, членове на дружбата в с. Свети Петър; Видинско, николаетковисти, агитират против ТКЗС и неиздължаване на зърнодоставките, а председателя на същата дружба разпространява слуха за предстоящо разтуряне на ТКЗС.

Димитър Павлов, член на дружбата в с. Г. Крушево, Елховско николаетковист заявил публично на събрание на дружбата, че той бил за война и искал война, за което е бил изключен от БЗНС.

ХРИСТО ЦОНЕВ, член на дружбата в с. Срем, Елховско, николаетковист, заявява открито, че трябвало да се спъват правителствените мероприятия.

Въмъкналият се в Ботевградската околийска дружба царски офицер Георги Пацов Цанков, като бригадир в ТКЗС е водил разложителна дейност, в резултат на което работата на стопанството е била спъвана и редица задачи неизпълнени. Същият е изхвърлен от ТКЗС.

Враговете в БЗНС в Омуртагска околия разпространяват слухове за предстоящо разтуряне на ТКЗС и възвръщането на частната собственост на стопаните.

Промъкналите се врагове в околийското настоятелство на Търновската дружба - Никола Хаджийски и Цанко Русев водят прикритата агитация против Партията и правителствените мероприятия. Първият агитирал свой приятел николаетковист да влезел в дружбата, ако се чувствувал "истински земеделец", защото от там най-лесно можело да се работи против Партията, а втория говори че дружбите губели влиянието си и членски състав, поради което нямали възможност да работят резултатно срещу Партията и народната власт.

Както ръководствата, така и членския състав на дружбите в селата - Навъсен, Мъдрец, Помощник, Свирково, Теново, Троян, Остър камък, Харманлийско в болшинството си са н.петковисти, кулаци и фашистки елементи, които водят откритата агитация против ТКЗС и всички мероприятия на народната власт. Околийското ръководство на БЗНС в Момчилград е оглавено от врагове - председателя СТОЙЧО КУЛЕВ е кулак, секретара - Хасан Юсеинов - бивш търговец и члена Ахмед Бабишев - , който с дейността си разстройват дружбите и настройват членовете против мероприятията на народната власт.

КРДОПЕГДСРСБНА 1
чл. 31, вл. 6
от ЗДРДОПЕГДСРСБНА
Дата издаване: Секретар: <i>[Signature]</i>

11.-13

В ръководствата на местните дружби в селата Сухин дол, Бяла речка, Бяла черква, Красно градице, Варана, Паскалево, Мусина, Д. Липница, Смомер и др., Цавликенско, са навлезли кулашки и фашистки елементи, които противопоставят дружбите на Партията и правителствените мероприятия. Например ръководството на дружбата в с. Паскалево е под влиянието на царския офицер Върбан Дафинов, промъкнал се в БЗНС, който активно агитира селяните да напускат ТКЗС. Секретаря на дружбата в с. Бяла черква е под влиянието на ратника Петър Дафинов, поради което дружбата не развива никаква ОО дейност. Председателя на дружбата в с. Мусина - Мечо Трифонов, фашистки елемент, открито говори против Мероприятията на народната власт и е настроил цялата дружба против Партията. Затова същия е наказан, но от председателското място все още не е сменен.

По-характерни вражески прояви имаше около изборите за народни съвети в Търновски, Русенски, Благоевградски, Врачански и др. окръзи, изразяващи се в злословене срещу кандидатите на БКП и водене агитация за зачеркване имената им в бюлетините. Членовете на околийското ръководство в Търново - Марин Ненов Лазаров и Вълчо Николов Марчевски - първият

, от когото е получавал парични възнаграждения, а втория в миналото анархист, са изготвили предизборен анонимен бюлетин със съдържание за проваляне кандидатите на БКП и указание за зачеркването им в бюлетините.

Освен откритите вражески прояви на кулаците, н.петковистите и др. вражески елементи в БЗНС органите на ДС са доловили и разкрили и нелегална контрареволуционна дейност от страна на същите, изразяваща се в участие в нелегални организации за борба срещу народната власт, помагачи и ятаци на бандити, шпионаж, вредителства, саботажи и пр. През 1953 година за такава дейност са репресирани както следва: за участие в нелегални организации - 19, от които 8 осъдени, а останалите предупредени и освободени поради бедния им социален произход, за шпионаж - 5, подържали връзка с изменници на Родината и техни ятаци - 5, за разпространяване на позиви - 1, за разпространяване слухове и вражеска агитация - 2 или всичко 32. Характерен е случая със секретаря на дружбата в с. Свидня, Софийско - Петко Андонов, който е

174

служил за ятак на прехвърлените от Югославия бандити, на които е предавал и шпионски сведения. За тази си дейност същият е арестуван и осъден.

През 1951 година са арестувани и наказани 28 члена на БЗНС за контрареволуционна дейност. През 1952 г. няма арестувани.

Понастоящем се разработват общо 1603 членове на БЗНС, от които за остра вражеска дейност 315, предимно кулаци, н. петковисти и фашистки елементи. От тях 105 за участие в нелегални организации, 34 за шпионаж, 103 помагачи и ятаци на изменници на Родината, 1 за саботаж, 4 за разпространение на анонимни позиви и 68 - за злостна вражеска агитация срещу ТКЗС и другите мероприятия на народната власт.

В конспиративната си дейност враговете на БЗНС често пъти увличат средняци и бедняци, неукрепнали и недоволни от нередности в ТКЗС, липса на разяснителна работа при провеждане правителствени мероприятия и пр. Така Илиа Ненов - околийски организатор при дружбата в Попово, вражески елемент, под ръководството на н.петковиста Недялко Ганев отпочнал изграждането на нелегална организация сред членовете на БЗНС, като увлякъл в тази си дейност Захари Тахов - секретар на градската дружба в Попово и около 15 членове на ТКЗС.

Около 40% членската маса на БЗНС стои на здрави отечественофронтовски позиции, признават ръководната роля на Партията и на дело работят за изпълнение на партийните и правителствени мероприятия. Около 45% са неукрепнали, колебавещи, които имат вражески прояви, но не са убедени в делото на социализма. Много малко се прави за тяхното укрепване и има случаи когато някои от тях се подават на вражеската агитация и пропаганда. Така например в Първомайска околия на вражеската агитация на кулаците, н.петковистите и други врагове - че било предстоящо разтурянето на ТКЗС, че членуването за в бъдеще щяло да бъде доброволно, но, че който искал да излезе трябвало да подаде заявление - са се подали неустойчиви членове на БЗНС и отпочнали подаване заявления за напускане ТКЗС. След проведените разяснения от Партията същите са оттеглили заявленията си. Подобни случаи имахме във Врачански, Плевенски, Русенски и др. окръзи.

За пример могат да се посочат следните ръководства на

БЗНС, които стоят здраво на ОФ позиции, признават ръководната роля на Партията, активно се борят за изпълнението на партийните и правителствени мероприятия и воюват за прочистване на дружбите от промъкнали се врагове;

Бюрото на Пловдивската окръжна дружба начело с председателя ДИМИТЪР КАРАМУКОВ и секретаря ПАВЕЛ ВАСИЛЕВ ПАЧЕВ; околийското ръководство в Пещера, начело с председателя ПЕТЪР ИЛИЕВ и секретаря БОРИС МИЛАНОВ; окръжната дружба в Търново, начело с председателя АНГЕЛ ГЕНОВ; околийското настоятелство в Дряново, начело с председателя СТОЙЧО НЕНОВ ТОДОРОВ; околийската дружба в Г.Оряховица, начело с председателя и секретаря; околийското ръководство в Бяла Слатина начело с председателя ЙОРДАН ГОРАНЧОВСКИ и секретаря ПЕТЪР ВЪЛЧЕВ; околийското настоятелство в Михайловград начело с председателя ДИМИТЪР ЛУКАНОВ и секретаря ТОДОР АНГЕЛОВ; околийското настоятелство в Кула начело с председателя ВЪТКО МИКОВ и секретар ЦОЛО ГЕОРГИЕВ и др.

София,
6.VIII.1957 г.

И.Д.Н-К ОТДЕЛ V ПРИ III У-НИЕ ДС
майор

написано в 2 екз.
изп. Г. Йорданов

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Кирков
Воден фонд
и др. работни
за 1957

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

За 1957 година на мап. Из. Червен по
БЗНС /о/ - ГИЧЕВИСТИ.

През изтеклата 1957 година се констатира, че сред гичевистите се оформят ТРЧ групи, които се различават една от друга по формите, методите и тактиката в борбата им срещу народната власт; по отношението им към БЗНС и други мероприятия и отделни политически събития в страната.

Едната група се очертава около БЕРГИЛ ДИМОВ ВЕРГИЛОВ, към която се причисляват: Златан Златанов, Васил Бошняков, Камен Каменън, Георги Топалов, Христо Каркянов, Емк Попов, Стойчо Тодоров и други по-известни гичевисти излезли с декларация за приобщаване към ОФ.

Най-характерното за тази група е, че употребява всички възможни средства, прилага различни форми и тактика да навлезе в ръководните органи на Съюза и спечели влияние сред земеделските маси.

За постигане на тази цел разпространяват, че са пренебрегнати от ПП на БЗНС, че се води политика на дискриминация спрямо тях и че се дава голяма преднина на бившите "пладненци" в Съюза. Действуват за привличане на своя страна по-голям брой привърженици из средата на гичевистите, за което тактично използват обстоятелството, че са приобщени към ОФ. Недевяйки се на евентуална подкрепа от страна на Партията за осъществяване намеренията си, използват всички възможности за да докажат лоялността си спрямо народната власт. Със същата цел се стремят да привлекат някои от членовете на ПП и Управителния съвет на БЗНС.

Така БЕРГИЛ ДИМОВ, който с поведението си дъво, той не целите тази група, е казал, че др. Г. Трайков интригувал против вробчевистите и ги злепоставял на всякъде. В ПП нямало нито един техен

човек. Избирал се този когото др. Г. Трайков посочвал или го изгонвал ако не е удобен. "Ако Д. Гичев беше се вслушвал в думите ми, когато комунистите искаха да се разбере с него, сега положението в Сякза щеше да бъде съвсем друго. Получи се така, че заради мъдруванията му се разделихме на две. Едните изпратиха на лагер, а другите се гледат с недоверие в Сякза" /По данни от ег. "Петров" от 5. II. 1957 г. /

По донесение от ег. "Русев" от 23. XII, 1957 г. е видно, че Вергил Димов е разказвал продължително време недоволствата си от Г. Трайков, като главен секретер на Сякза. "Няма никакво съмнение, казал Вергил, че в ЦП на БЗНС има различно отношение към хората от "Ерабча" и към хората от "Пладне". Нека ми прави Трайков декларация за безпристрастно отношение. Хората не слушат думите, а гледат делата. Кой не вижда, че на пладнярите се правят отстъпки повече отколкото трябва, че те се лансират, въпреки колебанията и неискреното отношение на някои от тях към Сякза и към властта." За да подчертае това отношение към врабчевистите Вергил Димов е посочил някои примери на пренебрегване и интриги спрямо него от страна на Г. Трайков, Асен Павлов и др.

По подобие на горните изказвания изразяващи отношението на Вергил Димов към настоящото ръководство на Сякза, през изтеклата година сме получили редица потвърждаващи се данни. Доказано е по безспорен начин, че Вергил Димов е недоволен от Г. Трайков и други членове на ЦП, защото на гичевистите не се дава възможност да навлезат в ръководството на БЗНС.

След като Вергил Димов се убедил, че не му се гласува достатъчно доверие от ЦП на БЗНС, отпочва да укрепва връзките си с по-известни гичевисти, да им дава указания да работят в дружите по места и да издигат авторитета на "Ерабча", с оглед опирайки се на влиянието сред земеделските маси да се надява на ЦП за включване в ръководните органи на БЗНС на по-голям брой врабчевисти.

Така по показания на Тодър Кънев Лалчев е видно, че Вергил Димов чрез брат си д-р Иван Димов е набелязвал хора и ги подготвял да излезат с декларация, да се поставят добре пред Сякза за да бъдат привлечени като функционери в БЗНС.

По данни на ег. "Селяшки", Златен Златенов и Васил Гошиков от Коларовград се обиколили много села на коларовградска околина преди

- 3 -

конгреса на БЗНС за да повдигнат авторитета на "Врабча" сред членските маси на БЗНС. Златан Златанов е докладвал на Вергил Димов че Тодор Лазаров от Преславско /геметовец/ не е имал възможност като тях да обиколи селата. Вергил Димов одобрял действията на Златанов и Бошняков и помолил Златанов да обърне вниманието на конгреса върху бившите врабчевисти за което да се подготви добре за изказването. Вергил е говорил и с други хора по този въпрос, защото имал данни, че Г. Трайков настоявал в отчетния доклад пред конгреса да не се подчертава приобщаването на Вергил към Сякза и влиянието което оказал върху врабчевистите.

По данни на аг. "Огнян" от 17. XII. 1957 г. е видно, че Никола Буков - адвокат от Пловдив, гичевист, след като потвърдил, че положението на Вергил Димов в Сякза не било стабилно и за борбата между врабчевисти и пладненци, казал: "Вергил е насочил всичките си усилия, ползвайки се от връзките които има в нашите среди, да разрастват земеделските дружби по места като навлезат в тях, особено в селата, всички земеделци от бившата "Врабча", които се бяха оттеглили от организацията, за да може по този начин те да овладеят земеделските дружби. Това естествено ще бъде от голямо значение за Вергил да се стабилизира и да вземе ръководно място в Сякза". Никола Буков не одобрява тази тактика на Вергил защото освен засилване в дружбите влиянието на "Врабча", според него трябва още да се внедрява в тях умразе към Партията.

През изтеклата година не са постъпили данни за открито враждебно отношение на Вергил Димов към Партията. Винаги се е стремил ~~пред всички наши сътрудници~~ да подчертае добри чувства които питаел към СССР и Партията. Изказвайки недоволство от Г. Трайков, Вергил го обвинява, че го клевети пред Партията и зетове на него и неговите хора не се дава преднина в БЗНС. Правейки такива изводи, Вергил Димов е изказвал желанието да установи прек контакт с ЦК на БКП с немерения да изясни "истинското положение" на врабчевистите в Сякза. Според него, при един такъв контакт ще предизвика още по голямо недоволство от страна на Трайков, че е станало без негово знание. Поради това, той е търсил и подготвял такива гичевисти, които са работили преди 9. IX. 44 г. с наши отговорни другари и чрез тях да

установи проектирания от него контакт с ЦК. В тази връзка е казал че се бил спрял на Камен Каменов от Враца, който да играе тази роля. Но понеже Каменов се изложил с Г. Чанков, сега бил не удобен. След това се спрял на Сарбинов от Враца, който според него имал добри връзки с членове на ЕКП, но после по неизвестни причини се отказал от него. На края задължил агент "Сашо" да изпълни горната мисия, като използва връзките си с другарите Живко Живков, Ал. Колчев и др. По наши указания агентът му отказал. /По данни от аг. "Сашо" от 17. X. 1957 г./

Прави впечатление отношенията, които се създадоха между Вергил Димов, Петър Сърбински и Лалк Гарчев, особено през втората половина на 1957 г. В началото на годината се получиха данни, че Вергил Димов и П. Сърбински се ненавиждат. По данни на аг. "Петров" Вергил Димов често се е нахвърлял с обидни думи срещу Сърбински, наричайки го агент на милицията и пр. По данни от аг. "П. Иванов", се изказвал със злоба срещу Сърбински и Асен Павлов, като ги нарекъл гетоговци, агенти на американското разузнаване и въпреки това в изборите за народни представители местото им било осигурено.

Напоследък обаче, отношенията между Вергил и Сърбински са значително подобрени. Сърбински и Лалк Гарчев прокарват мнение в ЦК, че Вергил е надяден и заслужава да му се определи място в Скъза. Така Лалк Гарчев казал: "Вергил Димов все още не може да се освободи от някои интелегентствувещи остатъци трябва да му се помага. Той трябва да разбира правилно редица неща в нашата действителност. Ходи по събрания и дава много добри резултати неговите работи сред здружените земеделци". /По данни от аг. "Гървомайски" от 22. V. 1957 г./

По данни от аг. "Велев" от 17. XII. 1957 г. и други източници е видно, че Вергил Димов и Сърбински често си определят срещи, подобри отношенията си, което и двамата не скриват. Сърбински при удобни моменти не пропускал случай да хвали Вергил Димов, а последния му се отпращал с уважение, внимание и топли чувства. В един разговор в ЦК на ЕЗНС станало въпрос кой представител на "Врбча" да се постави в ЦК, спряли се на Златан Златанов. Петър Сърбински изказал мнение, че нито един от известните врбчери нито по-голям авторитет от Вергил Димов ^{не} настоявал той да се постави на това място,

До
Проведени
на 10. X. 1957 г.

тий като имал всички необходими качества.

Втората група се е оформила около КОНСТАНТИН ВЛАДОВ
МУРАВИЗЕВ в ТВО Белене. Към нея група се причисляват ПЕНЧО КОСИФОВ,
Димитар Коцев, Страхил Гичев, Иван Делийски, Мосиф Петров Лалов, Марин
Хаджикочев, Петър Димитров и др. по известни гичевисти, които стоят на
твърди реакционни позиции.

Характерно за тази група е, че са против излизането с
декларация за приспособяване към Об, водят борба срещу разложението в
гичевистките среди, изказват надежди за външна намеса и промена на
режима в страната, изчакват развитието на събитията и от всички най-
много подкрепят поведението на Д. Гичев в затвора. Работят за спечелване на привърженици без разлика на тяхната политическа принадлежност, стига да се против Партията. Така МУРАВИЗЕВ, превейки забележка на Пенчо Косифов за свадливия му характер, което подравяло авторитетта му като земеделец казал: "Тя само за себе си ли мисляш или мислиш и за народа. Аз ако трябваше да мисля само за себе си, още през 1946 година мога да се наредя и да запазя имотите и парите си. Едва за тоя народ се борим. Нади той от нас очаква, нади аз за тоя народ съм бил тединочка около 20 месеца и 40 пъти карциран!"

Муравиев съобщил, че др. Райчо Демянов бил купил 30 декаре место за строеж на виле. По тоя въпрос се казва, че "утре всички ще ги вземат".

/ По данни от ег. "Петров" от 31. XII. 1957 г. /

Така очертават се група обвинява Вергил Димов, че той е виновника за разцеплението в гичевистките среди и за излизането на редица по известни гичевисти с декларация. По повод на това Муравиев е заявил: "Вергил направи голяма поразка на организациите / ГЗНС Врабча / . Подведе някои от нашите първи хора да излезат с декларация и ликвидира със Скъза. Особено голема пакост направи със шуменци. С него отидоха Христо Къркяков, Евгени Здравков, Бошняков и др. Най-важното е, че народа е с нас и утре редовете ни ще набъбнат и ще изникнат като гъби нови хора. Лошото е обаче, че отначало няма да имаме хора, които да ръководят новодошлите! Димитар Коцев, Муравиев и другите обвиняват Вергил Димов в измяна и предателство спрямо ГЗНС - Врабча. Димитар Коцев заявил, че Вергил е главния виновник сега те да бъдат въдворени, защото не бил успял да ги привлече на своя страна."

Освен това Муравиенв и останалите се стремат да не допуснат разложението в собствените си среди. В тая връзка са упреквади Иван Делийски, че общувал и с други хора, като геметовци и други, които били противници на врабчевистите. От друга страна Муравиенв подбига и установява тесен контакт с отделни легионери и др., които възнамерявал да ги присобди към врабчевистите. За легионерите Кацарски и Гроздан Грозденев е казал, че клонеди да минат на страната на врабчевистите но когато видяли какви разпръвий станаат между тях започнали да ги отблгват. За легионера Весил Матев Крайчев казал: "Десет души наши хора левем, за един като Матев. Това е човек на кагото винаги може да се разчита".

За тази група поведението на Гичев в затвора служи за пример. В тая връзка Йосиф Петров Далов, излизайки на работа на дигата е заявил пред група гичевисти: "На дигата е тежко, но бай Димитар как издържа вече 12 години в затвора. Ще издържим и ние тук."

Пенчо Йосифов Йосифов когато бе на свобода поддржаше материално семейството на Д. Гичев. Същият през настоящата година е наредил на жена се да продължава подпомагането на семейството на Гичев с 200 лева на месец.

Третата група която е в процес на оформяне е около МИНЧО ПАНОВ МИНЧЕВ към кагото се причисляват най-реакционните и годни за остра подривна дейност срещу народната власт гичевисти, склонни към организиране нелегална дейност, което ги отличава от останалите две групи. Към Минчо Пенов се числят: Стоян Ходживълчев Стоянов от Асенов град, Никола Петков Запрянов, Кирчо Грозев Вълков, Петър Михов Запрянов и др. от Хосково, Иван Василев Иванов от с. Куцине, Търновско, Никола Гуков от Пловдив, д-р Кирия Попов от Беле Слатина/сега влдворен/, Иван Мадаков от гр. Елена /сега влдворен/ и други.

Характерно за тази група е, че води най упорита борба срещу разложението сред гичевистите, укрепва духа и поддржва надеждите им за самостоятелна земеделска власт начело с Д. Гичев.

През изтеклате година се получи^{ва} потвърждаващи ~~са~~ данни миналогодишната дейност на Минчо Панов. ~~Сана~~ ^{По} донесение на агент "Тарапonti" от 12. XII. 1957 г., Минчо Панов е лавал указания внимателно да се действа сред масите чрез лица, които не се

подозират от ДС и да се внушава, че след арестуването на Димитър Гичев земеделският съюз /БЗНС-"Врабча"/ не е унищожен и че на върха стои Минчо Панов. За сега, казал Минчо, не било необходимо да се пристъпва към въоръжена борба, а само да се поддържа духа и връзките с масите. В тази насока се работило до неговото задържане, а понастоящем трябвало да се изчака освобождаването му от ТВО.

Както Муравиев така и Минчо Панов ненавижда Вергил Димов. Обвинява го в предателство и го нарича "оръдие на ДС".

Между Муравиев и Минчо съществува мъжчалива ненавист. Причината е, че Муравиев неодобрява самопровъзгласяването на Минчо, сред известна част от гичевистите, за първи заместник на Димитър Гичев и пренебрегва "заслугите на Муравиев" към БЗНС-"Врабча". В ТВО Минчо Панов се старее да изпълне като действителен "водач" на гичевистите, обаче в това отношение няма почти никакъв успех. Разпространява клевети по адрес на службата, за което Муравиев се е изказал: "На Минчо не му стигат силите и не може да се бори срещу ДС".

Независимо от различията, които съществуват между така очертаните се групи сред гичевистите в борбата им срещу народната власт, е необходимо да се каже, че както едните, така и другите считат за истински свой водач Димитър Гичев. Съобразяват се с авторитета му сред неговите привърженици и поведението му в затвора.

Въпреки, че Вергил Димов на публични събрания е говорил и писал в пресата против Димитър Гичев, същия живо се интересува за здравословното и душевното му състояние. Често съжалява, че след унгарските събития става невъзможно излизането му от затвора. Подпомага семейството на Гичев и държи за неговия авторитет.

Отчитайки настроението между гичевистите и по-ярко очертаното се разцепление между гичевистите, които се търпят до известна степен само за това, че Гичев е жив, службата правилно е отчитала това състояние и е насочвала агентурно-оперативната работа в направление за подсилване и изостране враждата им. За в бъдеще работата ни в тази насока ще продължи по-активно.

II - ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

Движението на контингента и оперативния ми отчет е било както следва:

	към 1.1.57 г. новозаведени	приети	закрити	предадени	към 31.XII. 1957 г.
Л.А.Р.	-	1	-	-	1
ОНД	8	4	1	2	9
ОД	8	-	-	-	-
ВСИЧКО	8	5	1	2	10

Движението на контингента и оперативния ми отчет през годината е било главно в рамките на отделението и отдела. След преместването на о.р.Ив.Александров при ех 5 ОНД.В изпълнение заповед 10,ОНД на инж.Петър Стойчев бе предадено на отделение III за наблюдението му по местоработата.С оглед на организиране на работата в групата едно ОНД бе предадено на Филипов.Делото на Никола Пеню в бе закрито и свалено в архив.В изпълнение на заповед 25 заварените на 1.I.1957 г. Отчетни дела беха пререгистрирани в ОНД.Понастоящим оперативния отчет ми се състои от ЕДНА л.а.р-ка и 9 ОНД.

По-важни р-ки са:

1.Л.а.р-ка "Юда" на Димитър Любомиров Гичев,затворник в Плевенския затвор.Поведението на обекта,както през миналата година, така и през настоящата се характеризира с твърдите му реакционни позиции,с отричане декларацията като форма за придобаване към о.ф, на бившите опозиционери и извяване претенций за равно участие в управлението на страната на БЗНС и БКП.

След въдворяването му в ТВО,Д.Гичев се стараше да посрещне това равнодушно,като е заявил,че на синът му било необходимо закарка.Превъдворяването му обаче,посрещ много болезнено.Заявил,че му се искало да се самоубие.Разтревожил се е също и от това,че голяма част от неговите привърженици се проибцават към народната власт.

2. ОНД "Бухал" на Вергил Димов Вергилов.Същият през годината бе добре обезпечен с агентурно наблюдение,в резултат на което службата успяваша да долавя навреме настроението,поведението и действията му насочени срещу сегашното ръководство на БЗНС.Установи се,че се явява изразител на недоволството на група гичевисти спрямо ПП на БЗНС и съответно определяше тактиката за спечелване на доверие и авторитет.Целта му е той и другите излезли с декларация гичевисти да бъдат привлечени в ръководните органи на Съюза и да могат да оказват влияние в политиката на БЗНС.

Освен това по не проверени данни от аг."Зорка" се установи,че същият се е опитвал за се свърже с представители на чужди легации в София и по специално английската.Според данните,целта му е била да препрати писмо в чужбина,за което била известна и Люба Гичева.

Ако се направи съпоставка между активността на обектите и вражеския контингент може да се каже,че не съвпада с активния отчет. Въпреки това обаче,макар Вергил Димов да се води на ОНД по него активно съм работил.В оперативния отчет правилно сме се насочили към най активните елементи от гичевистите,които са взети на отчет.Темповете на р-те е бил сравнително добър.Прилгали сме комбинативни мероприятия и сме използвали и други средства за наблюдението на обектите които не винаги са давали резултат.

Общо контингенто които се води на отчет при мен е добре обезпечен с агентурно наблюдение. Не е обезпечен с агентура само обект Атанас Паликаров, щурей на Д. Гичев. Преченита е че същия често си менеше адресите, не дружи с гичевисти, ограничил е връзките се защото в личния му живот има неблагоприятие и пр. Едва напоследък се е стабилизирал и ще бъде организирано по-голямо наблюдение над него.

През изтеклата година се получи много сериозен сигнал от доброволен заявител. Засичащия се в сигнала се опитал да ангажира източника в много остра подривна дейност: срещу власта - установяване връзка с прехвърлени на наша територия бандити, въоръжаване и подготовка на въоръжено въстание по подобие на унгарските събития. По сигнала своевременно бе реагирано. От бързата проверка се установи, че обекта е безпартиен, служил във вътрешните войски на МВР, боледувал от психическа болест, престоял известно време в психиатрията. Целта му била да възбуди интерес в източника и предизвика помоща му да се прехвърли зад граница. След проведените разложителни мерки, същият се отказал от бегството.

III. ПО АГЕНТУРАТА

Състоянието на агентурния ми апарат е следното:

к	към 1. I. 1957 г.	ново-верб.	приети	изключени	предадени.	към 31. XII. 1957 г.
Агенти	5	-	1	-	3	3
Явки	2	1	-	1	-	2

От наличната агентура през годината не съм констатирал предатели. Агент "Калоянов" е без особени възможности, бален, предстои изключването му. Останалите агенти "Димов" и "Велев" донасят добри и точни информативни данни, които отразяват политическото настроение, проявяват се като дисциплинирани сътрудници и стоят на наши позиции. Използват се добре възможностите им, но все още може да се разширяват, особено тези на агент "Велев".

Горепосочената налична агентура не е достатъчна. Необходими са ми още най малко двама агенти с маршрутни възможности. В тая връзка през следваща година ще бъдат вербовани подготвяните двама агенти, с които се провеждат срещи и започват да донасят.

Ръководството и възпитанието на наличната ми агентура през изтеклата година сравнително е било добро. Процента на срещите без донесения и срещите на открито е съвсем малък - около 3%. Не се случило неблагоприятие при срещите и установяване на връзка при срещите. Проверката на съдата се извършва системно посредством паралелна агентура в отделението.

- 10 -

Съгласно организацията на оперативната работа в отделението лично отговарям за помоща и контрола по линия на отделението в Хасковски окръг. Връзката между нас и окръга е тесна, взаимодействията са добри което спомага доста за изясняване на редица сигнали и придвижните на контр. р-ки. През година по наша линия важни и интересни р-ки не са водени. Води се една гр. акт. р-ка на група бивши опозиционери уличени в нелегална дейност, но понеже дейността им е насочена преди всичко към младежта е резитстрирана по линия на "младежи". Въпреки това за хода, състоянието и дейността на обектите протичащи по тая р-ка се интересуваме и ние, дотолкова доколкото са бивши опозиционери. Маршрутна агентура в Хасково не съм изпращал поради липса на възможност, на по наше нареждане са изпращани маршрутници в Хасковски окръг от други окръзи и околии за проверка на конкретни данни. От Хасково също сме изисквали маршрутни агенти в София за проверката им и за изясняване някои данни по наши обекти.

ПРЕПОРЪКИ.

През изтеклата година не съм работил за изпълнението на заповед 10 на др. министър и по специално за изпълнението на пункта отнасящ се за борбата на ДС срещу задграничните, геметовски центри.

За в бъдеще за да се подобри работата на отделението в тази насока, предлагам да се изготви план с конкретни мероприятия по които да се задължат ръководството на отдела, ръководството на отделението и някои старши разузнавачи. До края на първото шестмесечие на 1958 г. да се отчете резултата от изпълнението на плана.

София, 6. I. 1958 г.

Капитан.

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: състоянието на
Българския земеделски народен
съюз.

Българският земеделски народен съюз възникна в 1899 г. като професионална селска организация със задачи - да се бори за подобрене икономическото положение на селяните.

През 1905 г. под ръководството на АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ, тогава подпредседател на Съюза и редактор на "Земеделско знаме", БЗНС се оформи като политическа партия. Поради различния класов състав и противоречивите икономически интереси на членовете на Съюза - кулаци, средни и бедни селяни, обособяват се вътре в него разни крила и котерии, които се оглавяват от кулашкокапиталистически елементи и от дворцова и чужда агентура.

От 1919 до 1923 год. БЗНС е управляваща партия, първоначално в коалиция с други буржоазни партии, а след 1920 г. самостоятелно. АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ води своеобразна политика от една страна води борба против БКП, а от друга прави опити да удари едрата буржоазия чрез "закона за съдене на военнопрестъпниците", "закона за конфискация имотите на незаконно забогателите", "закона за консорциума" и др., които мероприятия провежда половинчато. Двореца и реакцията, чрез своите агенти в Съюза КОСТА ТОМОВ, МАРКО ТУРЛАКОВ, МАНОЛОВ, ХРИСТО СТОЯНОВ, КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ и др., разяжда БЗНС от вътре и на 9 юни 1923 г. чрез преврат завзема властта. Част от ръководителите на БЗНС, начело с АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ биват избити, а друга част емигрира в Югославия.

Зад граница се образува "Задгранично представителство" на БЗНС, начело с КОСТА ТОДОРОВ, АЛЕКСАНДЪР ОББОВ и др.

По същото време в България работи нелегално ръководство на БЗНС, начело с ДИМИТЪР ГРЪНЧАРОВ и НИКОЛАЙ ПЕТРИНИ, което заедно с БКП води борба против цанковата власт и взема участие в Септемврийското антифашистко въстание. Тогава фактически се полагат основите на бъдещия съюз между комунисти и земеделци.

През 1926 г. начело на БЗНС са агентите на двореца и буржоазията ТОМОВ - ТУРЛАКОВ. Когато последните се компрометират пред земеделските маси, реакцията изважда от политическата сцена друг свой агент - ДИМИТЪР ГИЧЕВ, който с "левичарски" фрази спечелва членската маса и в 1927 г. с помоща на личевата полиция извършва преврат в Съюза и завзема съюзния дом. От тогава Съюза започва да се именува "БЗНС - Врабча 1" /от улица "Врабча" 1, където се помещава съюзния дом - б.н./. Решително влияние в "БЗНС - Врабча 1" вземат кулашките и буржоазни елементи и в 1931 г. Д.ГИЧЕВ окончателно минава на страната на двореца и буржоазията.

През 1928 г. привържениците на КОСТА ТОДОРОВ в България започват да издават вестник "Пладне", около който се групира т.н. пладнарска група. В 1933 г. "пладненци" създават опозиционен "БЗНС - АЛ.СТАМБОЛИЙСКИ", който групира в своите редове предимно бедни и средни селяни, голяма част от интелигенцията и студентството, които са били с по-леви разбирания и противници на политиката на ГИЧЕВ за единодействие с двореца и буржоазните партии.

Тези две основни групировки на БЗНС водят помежду си борба за спечелването на земеделските маси /която продължава и понастоящем сред земеделците-опозиционери - геметовци и гичевисти/. Наред с това вътре в тях се обособяват крила и крилца, които водят помежду си котерийни борби, като групата на НИКОЛА ЗАХАРИЕВ - бивш министър, ликвидиран от Народния съд, група на ГЕОРГИ МАРКОВ - бивш министър, група на СТЕФАН ЦАНОВ ОСИКОВСКИ - т.н. "паписти", и др.

"БЗНС - АЛ.СТАМБОЛИЙСКИ" взе участие в Отечествения фронт и в борбата против фашизма, макар и неговите ръководители да проявяваха двуличие, неискренность и да бяха проводници на

чужди интереси. Много честни земеделци активно подпомагаха партизанското движение.

Скоро след 9-ти септември 1944 г. чуждата агентура в БЗНС – ГЕМЕТО, НИКОЛА ПЕТКОВ и др. започна да минира от вътре Отечествения фронт с основната цел да разруши съюза между БКП и БЗНС, между работниците и селяните, да откъсне страната ни от братския Съветски Съюз и в крайна сметка, да реставрира капиталистическите порядки.

Още от тогава органите на ДС, под ръководството на Партията, започнаха борбата за разобличаване и обезпечаване на престъпните контрареволуционни елементи и на чуждата агентура в земеделските среди.

На Националната конференция на БЗНС – 8 и 9 май 1945 г. честните земеделци разобличиха предателската дейност на геметовци и ги изгониха от Съюза. Тогава последните обособиха нов – опозиционен БЗНС, който се постави изцяло в услуга на чужди на българския народ сили и започна разложителна, саботажническа и конспиративна борба против народната власт и българския народ.

Поддривната и конспиративна дейност на опозицията се засили особено след разтурянето на бившия БЗНС /о/ на 28.VIII. 1947 год. Бившите опозиционери пристъпиха към масово изграждане на нелегални организации и групи, разработваха платформи и устава за нелегална борба, въоръжаваха бойни групи, вършеха грабежи, терор, убийства, диверсии и вредителства в ТКЗС, палежи на реколтата и пр.

През 1947–48 г. успяха да избягат зад граница редица активни опозиционери. Останалите се свързеха от удара и започнаха все по-активна и все по-масова контрареволуционна дейност, предимно създаване на нелегални организации, които бяха разкрити и разгромени от органите на ДС.

След разтурянето на опозицията, БЗНС разтвори широко вратите на Съюза и в него влязоха много вражески и нездравни елементи, карьеристи и двуличници. В 1948 год. членския състав на БЗНС брой около 180,000. Няма данни колко е бил преди разтурянето на опозицията и какъв е бил приръста му. Дружбите

започнаха да боледуват, да се разяждат от котерийни борби, а враговете в тях - кулаци, бивши земеделци-опозиционери и фашистки елементи, съзнателно разлагаха от вътре дружбите, опитваха се да ги противопоставят на Партията и народната власт. В ПП и УС на БЗНС имаше двулични и карниеристични елементи, които се бяха обособили в групи - около АЛЕКСАНДЪР ОБЕВ, ГЕОРГИ ДРАГНЕВ, МИХАИЛ ГЕНОВСКИ, СТЕФАН ТОНЧЕВ и ПЕТЪР КАМЕНОВ. Действията им бяха установени и същите последователно бяха изхвърлени от БЗНС и централното ръководство на Съюза беше заздранено.

През 1948 г. за Главен секретар на БЗНС беше избран ГЕОРГИ ТРАЙКОВ, който започна курс на оздравяване на организацията, на тясна дружба с БКП и признаване ръководната роля на Партията, курс на активно участие на БЗНС в построяването на социализма на село.

На 30 и 31 октомври и 1 ноември 1948 г. ВЪРХОНИЯ СЪЮЗЕН СЪВЕТ /ВСС/ на БЗНС взе исторически решения:

1. Отхвърли господстващия до тогава съсловен принцип и възприе класовия принцип - БЗНС стана класова организация на бедните и средни селяни;
2. Постанови да се прочистят редовете на Съюза от кулашко-капиталистическите и реакционни елементи;
3. Възприе ръководната роля на Партията и програмата на БКП за построяване на социализма в България.

Въпреки новия курс и укрепеното ръководство на БЗНС, през периода 1948-1953 г. дружбите боледуваха, живееха анемичен живот, разяждаха се от карниеристични борби, членския състав намаляваше, стотици дружби се саморазтуриха и преустановиха своя организационен живот.

Причината за това беше активната контрареволуционна и разложителна дейност, която опозиционното земеделско подполье провеждаше вън и вътре в дружбите, злостната пропаганда от вън и вътре в страната, в която се спекулираше широко с първоначалните затруднения в социалистическото преустройство на селското ни стопанство.

Така например през 1948 г. БЗНС брои около 180,000 члена, а през 1950 - 120,565, от които отчетени 82,335; през 1952 г. - 116,397, а отчетени 86,832, през 1953 г. - 105,677, няма данни колко са били отчетени.

Много дружби през 1953 г. въобще не провеждаха събрания други провеждаха събрания само пред избори или при искане от по-горното ръководство. Членовете на дружбите проявяваха слаб интерес към събранията. Посещенията се движеха между 30-40 %. Средно 50 % от членовете не си плащаха членския внос редовно, а много въобще не го плащаха. Така към 8.IX.1953 г. Бургарската окръжна дружба е била издължила само 23 % от членския внос, Пловдивската - 27 %, Плевенската и Врачанската - 33 %, а Първомайска и Старозагорска околии не са били отчели нито лев.

Дружбите водеха анемичен живот и поради недоброто ръководство от страна на окръжните, околийски и градски ръководства, които живееха откъснато от дружбите, не им оказваха помощ и не упражняваха контрол как дружбите изпълняват стоящите пред тях за разрешение правителствени и съюзни задачи.

Социалния състав на членовете през 1953 г. е бил следния: бедняци - 37,910 или 36 %, средняци - 59,204 или 56 %, кулашки елементи - 8,563 или 8 %. От тях бивши опозиционери са били 6,734 или повече от 6 %, бивши легионери и други фашистки елементи - 3,192, бивши полицаи и жандармеристи - 513, или общо фашистките елементи са били 3.5 %.

Наред с разобличаването и обезвредяването на контрареволуционните елементи от страна на органите на ДС през тези години беше проведена и чистка в БЗНС. През 1952 г. бяха изключени от дружбите 711 кулашки и вражески елементи. Само от Софийската градска организация през същата година са били изключени - 108, между които 29 фашистки елементи, 21 бивши едри търговци, 9 бивши полицаи и др. През 1953 г. са били изключени от Бургаската окръжна дружба 118 вражески елементи, от Коларовградската - 86, а от Панагюрската околийска дружба - 50 и т.н.

През този период органите на ДС обезвредиха най-много нелегални организации и групи. За 5 години, 1950-1954 г. органите на ДС разгромиха 189 нелегални организации и групи на

6

опозицията с над 1,800 участници в тях. Осъдени бяха за конспиративна и друга антинародна дейност 2,379 бивши опозиционери и 1,897 вдворени в ТВО. Всички те и техните привърженици водеха разложителна дейност против дружбите, агитираха против мероприятията на Народната власт, заплашваха с разправа над членовете на БЗНС. Това не можеше да не даде отражение върху състоянието на дружбите.

Това състояние беше благоприятно и за вражеските елементи, промъкнали се в БЗНС, които водеха разложителна дейност против мероприятията на Народната власт и главно против ТКЗС. В много села членове на дружбите, техни ръководства и цели дружби, повлияни от враговете, се обявиха открито против образуването на ТКЗС. Вражески елементи - членове на дружбите в почти всички окръзи водеха открит агитация за разтурянето на ТКЗС.

Органите на ДС през тоя период водиха активна борба срещу действащите врагове, обезвредяваха ги и информираха ЦК и партийните комитети по места за действията и намеренията на врага, което допринесе значително за преодоляване съпротивата на врага и за успешното изграждане на хиляди нови ТКЗС

28 конгрес на БЗНС - декември 1951 год. взе решения за организационното и политическо укрепване на дружбите и членовете им, за тяхното активно включване в социалистическото преустройство на село, за превъзпитание на сдружените земеделци в духа на социалистическото строителство.

В изпълнение на тези решения бяха отстранени от ръководствата - окръжни, околийски и местни, 528 двуличници и карьеристи, колебливи и негодни ръководители. През 1954-55 години само във Врачански окръг са били сменени 80 председатели на местни дружби.

Съвместното възвание на ЦК на БКП и УС на БЗНС през 1954 год., с което се призоваваха комунисти и земеделци да застанат на най-трудните участъци на работа, оказа решително влияние на дружбите за обръщането им с лице към непосредствените задачи на село. Само в Русенски окръг в отговор на възванието в кооперативните ферми като бригадири, животновъди и гледачи отидоха над 300 членове на БЗНС. Повече от 18,000 сдружени земеделци дадоха

обещание за високи добиви и в края на годината 12,405 от тях изпълниха тези обещания.

Разгромването на нелегалните контрареволуционни организации на опозиционното подполье от органите на ДС оказва сериозна помощ при укрепването на БЗНС. В дружбите започнаха да се връщат всички ония сдружени земеделци, които се бяха отдръпнали под влиянието на врага. Числения състав на БЗНС започна да расте. В 1954 г. БЗНС имаше 104,656 члена, от които отчетени 89,737, през 1955 г. - 110,851 члена, през 1956 г. - 112,787, а в началото на 1958 г. - 117,283 члена. През 1957 г. 99 % от членовете са били отчетени.

Много дружби, разложени в миналото в резултат на дейността на опозицията, започнаха да се възстановят. През 1952 г. в Разградска околия е имало 37 дружби с 800 члена, а през 1957 г. - 48 с 1,596 члена, в Търговишка околия съответно 22, с 480 члена, а през 1957 год. 34, с 1,050 члена. За същия период в Старозагорски окръг са били възстановени 55 дружби, в Софийско - 70, в Балчишка околия - 13. Само през 1957 г. са били възстановени 88 дружби в страната. Наред с това дружбите започнаха да укрепват и идейно-политически.

Правилната политика на Партията и Народната власт, нарастващото материално и културно благосъстояние на трудещите се, обезвредяването от органите на ДС на николапетковистките нелегални организации с широката разложителна работа сред бившите лидери на опозицията, в която активно участие взеха органите на ДС, сериозно разколеба бившите опозиционери. От 1954 г. насам 1,782 бивши опозиционери - земеделци порицаха своята и на геметовци антинародна дейност и се приобщиха в редовете на БЗНС и Отечествения фронт. От тях 41 са били дейтели от национален мащаб - членове на ЦК, УС, ВРС и народни представители на опозицията /от общо 136 такива/ и 122 /от общо 400/ са дейтели от окръжен и околийски мащаб.

Само през 1957 г. прецениха и осъдиха опозиционната си дейност 29 бивши опозиционери, от които 9 бивши депутати, 4 кандидати за депутати, 2 членове на УС на опозиционния младежки съюз и над 700 бивши редови членове на БЗНС.

Това помогна на много бивши опозиционери по места, заблуждавани дълго време от вражеската пропаганда и от техните бивши ръководители, да видят единствено правилния път за тях и, приобщавайки се, заработиха активно в ТКЗС. На редица места приобщаването на бившите опозиционери спомогна за масовизирането на ТКЗС, или за изграждането на нови такива.

Сериозна помощ за разлагането на бившите опозиционери и приобщаването им към ОФ, БЗНС и ТКЗС оказаха чрез провеждане на свои мероприятия органите на ДС. Например в с. Лиж, Врачанско където нямаше ТКЗС и вражеските елементи се съпротивляваха редица години, през 1957 г. бе изваден на открити позиции агент "Иван" - бивш опозиционер, който успя да увлече в ТКЗС болшинството от съидейниците си и съдите сега работят добре в стопанството. Подобни случаи има в много села в цялата страна.

Освен приобщилите се около 40,000 бивши опозиционери в страната четат вестник "Земеделско знаме" и много от тях са готови да се върнат в БЗНС. За членове на дружбите обаче сега се приемат тези, които се включват активно в социалистическото строителство, работят в ТКЗС и в Отечествения фронт. Много от бившите опозиционери вече работят в ТКЗС и са издигнати за бригадири, звеноводи и членове на УС на ТКЗС. Във Врачански окръг през 1957 г. около 500 бивши опозиционери се включиха на работа в ТКЗС. В Плевенски, Врачански и др. окръзи също много бивши опозиционери заработиха в ТКЗС.

През 1955-1956 г. повече от 30,000 членове на БЗНС влязоха в кооперативните стопанства, като в някои села - с.Баня, Левскиградско, Вазовград, Кус, Новопазарско, Баба Тонка - Поповско, Поройно - Омуртагско и др. е бил взет почин за образуване на нови ТКЗС на събрания на дружбите. Някои дружби, като тези в с.Брестница - Пловдивско, Пейчиново - Белеенско, Мечка - Никополско, Подем - Плевенско и много други, започнаха да се занимават на организационните си събрания изключително с въпроси за укрепването и подобряването работата в ТКЗС.

Към 1.IV.1958 г. БЗНС има 3,842 дружби с общо 117,283 члена. В градските дружби членуват 16,365 или 14 %. Числеността на градските дружби е най-различна: 64 дружби са с под 100 члена а 29 от 100 до 200. По-крупни са дружбите в градовете: София -

3,092, Пловдив - 781, Варна - 732, Русе - 663, Плевен - 374, Ямбол - 263, Бургас - 253 и т.н.

Числеността на дружбите в селата е: 273 са с под 10 члена, 1,066 или 28 % имат от 10 до 20 члена, 1,790 или 47 % - от 20 до 50 члена, 289 дружби имат от 50 до 100 члена, а само 16 дружби имат членски състав над 100 души: с.Славяново - Плевенско - 117, Старо село - Тутраканско - 130, Геново - Ямболско - 155, Шабла - Балчишко - 123 и др.

В сравнение с 1953 г. БЗНС е отбелязал прирѣст 11,606 члена или 11 %. През 1957 г. са били приети нови 7,762 члена, а са били изключени и отпаднали от дружбите 3,226 члена, или реѣлен прирѣст 4,496 члена, от които 3,893 кооператори. Най-голям прирѣст има Старозагорската дружба - 765, а най-малък Бургаската, Варненската и Русенската - под 300 члена, а Благоевградската дружба е отбелязала намаление с 25 члена.

От общия членски състав 112,329 са мъже и 4,954 жени или 4 % жени. По народност членовете са: 107,499 българи, 8,826 турци /или 7.5 %/ и 958 други националности. По възраст: 8,481 са под 30 години, 72,410 от 30 до 50 години и 36,892 над 50 години.

Социалния състав на членовете е: 94,612 или 81 % са членове на ТКЗС, 8,053 или по-малко от 7 % са средни и бедни селяни, предимно от високопланински райони и слаборазвити, където няма образувани ТКЗС, а останалите 14,618 или 12 % са слухаци, занаятчи и работници, предимно от градските дружби.

Членовете на БЗНС работят активно в ТКЗС. 26,220 сдружени земеделци или 22 % от целия членски състав са на отговорни длъжности и активисти в ТКЗС: председатели 156, зам. председател - 642 /през 1956 г. - 572/, членове на УС на ТКЗС - 5,352, членове на контролните съвети 2,227, домакини на ТКЗС - 959, бригадири - 3,264 /659 повече от 1956 г./, звеноводи - 5,380 /1,612 повече от 1956 г./, завеждащи животновъдни и птицеферми - 559, гледачи - 7,880.

За производствени успехи в ТКЗС са наградени 2,554 членове на БЗНС: 45 със златни ордени, 10 с орден "Г.Димитров", 1 герой на социалистическия труд, 2,247 с местни награди и 251 представени за награждаване с ордени. 25,232 са обявени за високодобивници или общо 30 % от сдружените земеделци, работещи в ТКЗС, са високодобивници.

Ръководствата на дружбите са обърнати с лице към ТКЗС. Сега на организационни събрания много дружби се занимават с въпроси, свързани с икономиката на ТКЗС, с борбата за намаление на производствените разходи и себестойността на продукцията, с подобрене организацията на труда, което говори за ново съдържание на дружбите.

Така например дружбата в с. Мечка - Никополско брои 70 члена, от които 68 работят в ТКЗС. Провеждат се редовно събрания на които се разглежда състоянието на работата в ТКЗС и се набелязват мерки за нейното подобрене. Дружбите в с. Куртово конаре Яким Груево и Кадиево - Пловдивско, Садовец - Луковитско, Подем, Пордим и Камарево - Плевенско и др., също така работят добре. В Куртово конаре и др. дружбените ръководства са определили членове от ръководствата, които отговарят за работата на членовете на БЗНС по бригади и ферми, за нередностите се сигнализира на ръководствата, които викат провинилите се и им посочват грешките помагат им да ги изправят.

Дружбите в с. Роза - Ямболско, Узунджово - Хасковско и др. през 1957 г. са провели по 15-20 събрания и заседания, на които са се занимавали само с работата на своите членове в ТКЗС, което е дало добри резултати.

По решение на Окръжния комитет на БКП и Окръжното ръководство на БЗНС в Бургас, в много ТКЗС в окръга са изградени по бригади и ферми групи от комунисти и земеделци, които имат задача да обсъждат работата на съответната ферма или бригада, да подпомагат бригадирите за отстраняване на трудностите. Този метод довежда съвместната работа на комунисти и земеделци до конкретна цел, още повече оеднаквава възгледите и работата им и помага за превъзпитанието на членовете на БЗНС.

29 конгрес на БЗНС набеляза редица мерки за подобрене организационното състояние на някои слаби дружби, които не провеждаха редовно събрания и не участвуваха организационно в живот на ТКЗС. Такива дружби на конгреса бяха посочени 793.

Причините за лошото състояние на тези дружби са няколко. На първо място начело на някои дружби стояха недейни, нездрави или компрометирани местни ръководители. Например в с. Хайредин - Орховско, председателя на дружбата бил разобличен като крадец,

а за подпредседател е бил издигнат неразоръжил се бивш опозиционер. В някои други дружби председателите и членовете на ръководствата са били недейни, възрастни хора.

Друга причина е, че все още дружбите в някои села се намират под силния натиск на опозиционно настроени земеделци., които влияят на членовете и разлагат дружбите.

Трета причина е недобрата съвместна работа между някои ръководства на дружбите и партийните ръководства. Някои партийни ръководства не търсят дружбите, не им възлагат задачи, в резултат на което те замират. На 16.III. т.г. в Самоков е била проведена околийска конференция на БЗНС. Подпредседателят на околийското ръководство на БЗНС ПЕТЪР ХРИСТОВ е подчертал в доклада си, че няма сработване между комунисти и земеделци, като казал: "Лоша е съвместната работа между комунисти и земеделци!" В с. Радул, председателят на дружбата МИХАИЛ НОНЧЕВ не е канен на нито едно заседание на УС на ТКЗС. В с. Ралъво партийната организация подценява дружбеното ръководство при възлагане на отговорните длъжности в ТКЗС и не е бил предложен нито един бригадир от наша страна. В с. Горни окол не се иска мнението на дружбата при назначаването на дружители, а в с. Говедарци има партийни членове, които трудно работят с дружбата и т.н.

До преди 2-3 години работата на околийското ръководство в Харманли е била слаба, съвместната работа между двете околийски ръководства не е била добра и творческа, разменени са били грубости между тях, което е давало недобро отражение сред селяните. В много села сдружените земеделци са били игнорирани от УС на ТКЗС, от народните съвети, а за съвместни събрания се е говорело само по време на избори. След взетите мерки от страна на Партията положението постепенно коренно се е променило и сега отношенията между двете ръководства са подобрени. Това е активизирало работата на членовете на БЗНС в ТКЗС. В околията има 5 зам. председатели на ТКЗС, 29 бригадири, 44 звеноводи, в животновъдството работят 105 членове на дружбите.

От друга страна лошата съвместна работа между комунисти и земеделци идва в резултат на неудачното издигане на нездравни и дори вражески елементи за ръководители на някои дружби. Такъв

председателя на дружба е бил ЦЕТЪР НИКОЛОВ – с. Бели бряг – Михайловградско, който се е обявявал против всичко, което се е прелагало от Партията. В с. Рабиша начело на дружбата е бил ТОДОР ГЕОРГИЕВ – вражески елемент, изпращан в ТВО, който без да се разоръжи, е бил издигнат. Христо Матеев – член на околийското ръководство на БЗНС в Чирпан, убеждавал бившите опозиционери да стават членове на дружбата, за да стане БЗНС по-силен от Партията и вземат властта с външна намеса.

Такива прояви на вражеските елементи пречеха на живота на дружбите и на единството им с Партията, поради което органите на ДС сигнализираха своевременно в Окръжните комитети на БКП, а престъпните елементи бяха репресирвани.

От своя страна и ЦК на БЗНС и окръжните ръководства проведоха мероприятия за укрепването на слабите и боледуващи дружби, в резултат на което 435 от посочените 793 дружби са били укрепени. Провеждат се мероприятия за укрепването и на останалите. В това отношение съответна помощ им се оказва и от страна на Партията.

През април 1956 г. във всички окръжни центрове са били проведени съвещания на актива на БЗНС, на които секретарите на окръжните комитети на БКП са изнесли информация по проекто-програмата на СЮК. Актива със задоволство е изслушал тази информация. На съвещанието в Пловдив се е изказал стар адружен земеделец: "Ние сме стара организация и за нас в миналото беше простено това че не разбяхме какво значи ръководна роля на Партията, но ето от нашата съвместна работа ние се убедихме, че без да има една ръководна сила, която да ръководи целия политически и стопански живот, социализъм не може да се изгради. Чудно е как не могат да разберат това титовци. Те могат всичко друго да правят, но без ръководната роля на Партията, социализъм няма да изградят".

В организациите на БЗНС се провежда в съответни форми и идейно-политическа просветна работа.

През 1957 год. повече от 3,000 дружби са провеждали просветни събрания с посещения около 70 %. Разглеждани са били въпроси от обществено-политически и стопански характер. През 1956 г. повече от 10,000 членове на БЗНС са прослушали лекциите

на околийските курсове по икономиката на селското стопанство в ТКЗС, по решенията на XX конгрес на КПСС и др. Освен това, към окръжните и околийски дружби са били организирани семинари, на които са били изнасяни лекции от подобен характер. Такива семинари са били създадени и в около 200 дружби в по-големите села.

Като активисти в агитационния апарат на ОФ през 1954 г. са работили 42,873 членове на БЗНС, а през 1958 г. работят 45,161. В просветните звена на ОФ са взимали участие съответно 34,585 през 1954 г. и 38,911 през 1958 г. Понастоящем 2,009 сдружени земеделци са председатели на низови ОФ организации, 3,064 секретари и 14,640 членове на ръководства.

В окръжните, околийски и местни народни съвети понастоящем са избрани 11,236 членове на БЗНС.

Въпреки това, обаче, за сега един от най-изоставащите сектори в работата на БЗНС е идейно-политическата работа за превъзпитанието на сдружените земеделци в идеите на социалистическото строителство. По данни от проверена наша агентура причините за това се свеждат в следното:

Идейно-политическата работа доскоро се е подценявала от ПП на БЗНС. Не е било създадено едно ядро от подготвени хора, които да са в състояние правилно да осветляват и задълбочено да разработват въпросите, които влияват сдружените земеделци, като историята на БЗНС, работническо-селското единство, съюза между комунисти и земеделци и ръководната роля на Партията, строителството на социализма и пр. Цялата идеологическа работа се ръководеше от КЪНЮ КОЖУХАРОВ – директор на издателството на БЗНС и неофициално завеждач просветния отдел при ПП, който в редица случаи даваше неправилни постановки, а и той самия политически не е добре подготвен, няма почти никаква марксистко-ленинска подготовка.

Освен това и много окръжни и околийски ръководства гледаха формално на политико-просветната работа сред членовете на БЗНС.

В последните години една от просветните форми в БЗНС бяха кръжоците за изучаване историята на БЗНС, написана в лекции, разработени предимно от КЪНЮ КОЖУХАРОВ. Тези кръжоци се посещаваха масово от сдружените земеделци, от много безпартийни селяни,

а и от някои бивши опозиционери и вражески елементи.

Органите на ДС получиха данни, че на редица места в кръжоците по изучаване историята на БЗНС се проявяват нездравни тенденции, правят се опити от страна на вражески и нездравни елементи да използват тази форма за пропагандиране миналото "величие" "могъщество" на БЗНС и т.н., за промъкване и обединяване на враждебни и нездравни елементи в БЗНС, с цел да разлагат останалите и да минират съюза на работниците и селяните.

На тези кръжоци често се говори за "величието" на земеделското управление и се насажда сред кръжочниците "великоземеделски" шовинизъм. Бившите опозиционери и други нездравни елементи подхващат тези изказвания с цел да създават нездравни и вражески настроения. Такива случаи имаше в Софийски, Плевенски и др. окръзи на страната.

В последно време, за засилване "великоземеделските" настроения, допринесе и даденото от ПП на БЗНС указания за провеждане на големи околийски отчетни конференции на БЗНС. За съжит се е казвало, че трябва да представляват "малък земеделски конгрес", на който да се осигури масово посещение на земеделци - делегати и гости. Така на околийската конференция в Ямбол са присъствували над 600 делегати и гости, в Тетевен - над 300 и т.н. Това създаде условия за разпалване страстите на близките опозиционери и нездравите елементи в дружбите, които се изказвали, че "започнало да се говори" вече за БЗНС, че БЗНС е голяма организация" и т.н.

По такива прояви на вражески и нездравни елементи органите на ДС информираха своевременно партийните комитети по места, а срещу престъпните елементи са взети съответни други мерки.

В резултат на сигналите за недоброто състояние на политико-просветната работа, напоследък към ПП на БЗНС е създаден комитет начело с др. Трайков, който има задача да напише "Съзна история". Създадена е и връзка с отдел "Агитация и пропаганда" при ЦК на БКП, от където ще бъде оказана съответна помощ. На едно от последните заседания на ПП на БЗНС през м. юли 1956 г. беше снет завеждащия до сега просветната работа КЪНЮ КОЖУХАРОВ и заменен с друг.

На 5.II.1958 г. в ПП на БЗНС се проведе съвещание на актива от цялата страна. Секретарите на ПП - ПЕТЪР ТАНЧЕВ и ТОДОР ЯНАКИЕВ изтъкнаха, че е необходимо организационно затягане на дружбите. Изхождаше се от обстоятелството, че има около 800-900 малочислени дружби в страната, в които членуват предимно стари хора и пенсионери и че тия дружби не са в състояние да оказват съществена помощ на партийните организации по места за подем в ТКЗС. Някои местни партийни секретари се обръщаха към окръжните и околийски дружбени ръководства с предложения да бъдат приети нови членове в дружбите, предимно добри кооператори, бригадери, звеноводи и др., които да помагат на партийните организации при ръководството на ТКЗС. В много села в миналото е имало дружби, които са се саморазтурили. Имало добри земеделци, които трябвало да бъдат организирани и да помагат на партийните организации.

Във връзка с тия констатации ПП на БЗНС даде указания да се приемат добри кооператори в дружбите, с цел обезпечаване по-голям подем в ТКЗС, да се приемат в слабите дружби нови хора, които могат да допринесат за тяхното укрепване. Да не се приемат нови членове в градските дружби, а също така служаци в селата, които идват с карриеристични съображения. При всички случаи приемането да става съгласувано с местните партийни организации.

Органите на ДС започнаха да получават все повече сигнали, че при изпълнението на тия указания по места започват да се проявяват нездравни настроения и тенденции, а отделни враждебни елементи започнаха по-сериозна вражеска дейност. Така например: председателят на Старозагорската окръжна дружба ИВАН КУРШУМОВ се изказа: "Какво ще питаме партийните секретари. Нашите хора израстнаха вече и на места превъзхождат някои партийни секретари".

Някои местни земеделски дейци извратиха указанията на ПП и смятнаха, че трябва да "масовизират" дружбите. Бивши неразоръжени се опозиционери, премъкнади се в дружбите и в някои ръководства, започнаха да раздухват съзнателно такива настроения. Редица функционери на БЗНС, подкрепяни и насърчавани от нездравни елементи, се увлякоха в кампании да привличат младежи към дружбите за съперничество с Партията, при което често не се подбираха кандидатите.

Така председателя на дружбата в с. Крайнци - Ст.Лимитровско ТОДОР ГЕОРГИЕВ и секретаря на същата ЙОРДАН ГЕОРГИЕВ пом забележеха, че партийната организация се е ориентирала към някои младежи, с цел да ги привлече и утвърди като активисти в ТКЗС, отиваха при тях и ги разколебаваха, убеждавайки ги, че комунистите ще ги провалят и ще ги пратят в затвора, като им предлагаша да станат членове на БЗНС.

Председателя на околийското ръководство в Тутракан КОЛЮ КИРЯКОВ се насочваше за вербоване на нови членове на дружбата към активистите на ДСНМ. Същият беше отишел на годишно-отчетното събрание на ДСНМ в с. Богданци и агитирал младежите да влязат в БЗНС. Така постъпил и в с. Подлес, където подработил 6 младежи, заедно със секретаря на дружеството да попълнят формуляри за приемането им в БЗНС, като им обяснил, че било необходимо "да подмладят" дружбата. КИРЯКОВ не се е считал с указанията на ПП да съгласува с Партията приемането на нови членове. Подобни случаи имаше и в редица други села.

Редица околийски дружби на ДС започнаха да ни сигнализируют, че някои дружби приемат безогледно нови членове, между които много врагове. В резултат на това с. Писанец - Русенско дружбата беше оглашена от вражески елементи, а от 53 члена на дружбата, 27 бяха бивши опозиционери, участници в миналото в нелегални организации и др.

В дружбата в Исперих бяха приети нови 20 члена, между които бивши полицаи, криминални типове и други враждебни елементи Стана нужда инструктор от ПП и секретаря на околийското дружбено ръководство да проведат специално събрание и да изключат 14 от новоприетите.

Такива сигнали получихме от повечето окръзи в страната.

В Софийската градска земеделска дружба и в окръзите контролът по приемането на нови членове беше лош. Установи се, че окръжните ръководства на БЗНС нямат точна картина на новоприетите членове на БЗНС, тъй като редица дружби отчитат много по-малък брой новоприети от действителния такъв. Така например при отпаднали 8 и новоприети 15, се отчитаха 7 новоприети и т.н.

За това състояние на нещата в БЗНС, органите на ДС сигнализираха своевременно Партията и бяха взети съответни мерки.

Промъкналите се в БЗНС неразоръжили се опозиционери и други вражески елементи оказваха влияние и се опитваха да противопоставят дружбите на партийните организации, като предявяват искания за повече места в ръководствата на ТКЗС, селсъветите, селкоопите и др. Така **ВАСИЛ СТОЯНОВ МИХАЛЕВ**, **ВАСИЛ ИВАНОВ ПАРУШЕВ** и **БОЖИЛ ПАНАЙОТОВ НАЧЕВ** от с. Николаево - Сливенско, и хримата бивши опозиционери, а сега членове на ръководството на дружбата, поставили категорично въпроса всички ръководни места в стопанството да бъдат разпределени по равно между комунисти и земеделци. В течение на цяла година същите водили борба всички безпартийни да бъдат освободени от заеманите постове в ТКЗС и на техни места да се издигнат земеделци, а пред безпартийните интригантствували, че комунистите искали това.

Председателя на дружбата в с. Ирамор - Тополовградско **СТАНИО АЛЕКСАНДРОВ**, вражески елемент, публично обиждал председател на ТКЗС, открито заявявал, че комунистите ще си отидат. Той и други вражески елементи провеждали вражеска агитация сред младежите, разколебавали ги да не стават членове на БКП, а да се запишат в дружбата.

На заседание на ръководството на дружбата в с. Градец - Новоагорско, в началото на 1958 г. представителя на околийското ръководство в Нова Загора - **ПЕТКО ТРУХЧЕВ** казал, че дружбата трябва да води борба с партийната организация за равно участие в УС на ТКЗС, тъй като дружбата била по-многочислена. Ако партийното ръководство не ги поканело да уточнят бъдещия УС на ТКЗС, то трябва да инструктират всички земеделци на годишното събрание на ТКЗС да се изкажат и да поискат една трета от членовете на УС на ТКЗС и една трета от бригадирите.

Нездрави бяха и околийското ръководство на БЗНС в гр. Ст.Димитров, начело с председателя **СТЕФАН ЖЛЯБНИКОВ**, което е давало тон на нездравите настроения, в резултат на което, на годишно-отчетната конференция, са били направени редица нездравни и антипартийни изказвания. **ЗАХАРИ КАЛИНКОВ** казал: "Георги Димитров създаде ОФ, за да го носят земеделците на гърба си" и т.н.

Органите на ДС в Русе получиха данни, че **ГАВРИЛ ГАБРИЛО** - член на околийското ръководство на БЗНС в Русе и зам. председател на ОНС, е давал указания да се издирват млади "проверени".

хора и да се привличат за членове на БЗНС, като това да не се съгласува с Партията.

За тия и за други такива вражески прояви и извращения, органите на ДС своевременно информираха ЦК и окръжните комитети на Партията. От ПП на БЗНС бяха взети бързи и решителни мерки за поправяне на допуснатите груби извращения от местни функционери на Съюза и за пресичане вражеските прояви. Снети бяха председателя на Тутракан ЮЛИО КИРЯКОВ и председателя на Ст.Димитров - СТЕФАН КЛЯБНИКОВ, други бяха наказани. Изпратена беше от ПП на БЗНС инструкция до окръжните и околийски ръководства с указания да се прегледа основно членския състав и да се отстранят вражеските елементи, а неподходящите да се снемат от ръководни длъжности. Със същата цел ПП на БЗНС извърши обследване на Софийската градска дружба.

В резултат на настъпилото разложение сред бившите земеделци-опозиционери, голям брой от тях минаха на страната на ОФ и отново влязоха в БЗНС.

През 1957 и 1958 г. обаче, органите на ДС получиха редица данни, които говорят, че някои от "приобцилите се" бивши оппозиционери продължават да стоят на вражески позиции. В редица случаи такива "приобцили" се врагове, промъкнали се в БЗНС, водят разложителна дейност в дружбите, обявяват се против ръководната роля на Партията, настройват неукрепналите членове на БЗНС в дух на "великоземеделски" повинизъм, групират около себе си нездравни елементи в БЗНС и водят борба против стоящите на здрави позиции земеделски ръководители, за оглавяване на дружбите, от където впоследствие да провеждат вражеска дейност. В много случаи те твърдят, че са "защитници" на интересите на земеделците и под такава форма създават нездравни настроения. Поставят въпроса, че щом дружбата е по-голяма от партийната организация в съответно село, то тя следва да има ръководната роля в селото и в ТКЗС, че БЗНС е "организация на селото" и той трябва "да ръководи селските работи" и т.н.

ЧЕРНО БОЙЧЕВ ШИШМАНОВ - бивш оппозиционер от с. Плачковци, Дряновско, уличен в активна подривна дейност, в разговор с

друг опозиционер, приобщил се в БЗНС, му казал: "Направил си добре, че си влязъл в дружбата. Трябва да се привличат там повече младежи и ти трябва да подтикнеш и други твои приятели. Нека станат членове на Съюза, независимо какви са и какъв им е произхода. Нека станем болшинство, на после ще видим..." /ШИШАНОВ е арестуван за вражеска дейност/.

Д-р БОРИС НЕНОВ – бивш депутат на опозицията от Ямбол и ДИМИТЪР ПОПИГНАТОВ – бивш член на ЦК на опозиционния младежки съюз, също от Ямбол, и двамата "приобщили се", говорили пред свои политически приятели, че е "необходимо да навлизат в дружбите". ПОПИГНАТОВ се изказал, че излизането му с декларация за приобщаване било "борба с други средства", използването на "легални пътища". В разговор с бивши опозиционери от с. Страджа – Ямболско, той им казал: "Влизайте в дружбите и постепенно изтласквайте старите дейтели".

Някои от "приобщилите се" бивши опозиционери пред свои доверени лица казват, че "това е тактика за опазване на силите" на бившите земеделци-опозиционери "за благоприятен момент", че трябвало и на другите да дават указания да навлизат в БЗНС и ТКЗС където "при добра работа" след няколко години щели "да се доберат до ръководствата" и БЗНС щял "да се окаже в техни ръце", а в ТКЗС щели да имат голяма възможност "да рушат от вътре". Такива изказвания са правили ТОДОР КЪНЕВ ЛАЛЧЕВ – адвокат от София, привърженик на ГИЧЕВ, ДИМИТЪР ПОПИГНАТОВ от Ямбол, д-р БОРИС НЕНОВ и др.

За двуличното и вражеското ^{просяване} на тия лица, органите на ДС едновременно информират Партията, а среду конспириращите бяха взети наказателни мерки.

Въпреки разложението, значителна част от неразоръжилите се бивши опозиционери продължават вражеската си и подривна дейност. Посочвани от вражеската пропаганда на империалистите и геметовските централи на Запад, закоравели бивши опозиционери през 1957 година и началото на тази година продължават вражеската си агитация против народната власт и нейните мероприятия, разпространяват клевети по адрес на партийни и държавни ръководители, хулят ръководството на БЗНС, чрез вражеска пропаганда, ано-

ними писма, листовки и др., се опитват да отклонят земеделските маси от правилния път и да ги противопоставят на народната власт.

Като разпространяват предаванията на "Свободна Европа", закоравели бивши опозиционери действуват по-конспиративно. Дават указания да не се изграждат нелегални организации, а да установяват бившите си съидейници, като по най-различни поводи подържат контакт помежду си, да укрепват духът им и материално ги подпомагат.

Тълкувайки развитието на международните събития в тяхна полза и очаквайки предстоящата война, част от неразоръжилите се бивши опозиционери, предимно из средите на бившите младежки кадри, минават към подготовка за активна борба против народната власт, опитвайки се да изградят нелегални групи и организации, да се въоръжават, прибягват до извършването на терористически актове, диверсии в селското стопанство, правят опити за установяване връзка със задгранични геметовски централи, измяна на Родината и др.

През 1957 година бе разкрита и обезвредена контрареволуционна организация в Левскиград, състояща се от бивши земеделски опозиционери, репресирани в миналото за нелегална дейност. Организацията се състоеше от 6 члена и си беше поставила за цел да разпространява позиви за подготовка на народа за активна въоръжена борба, като за целта се снабдила с пишуща машина, пистолет, и взривни вещества, необходими за борба в подходящия момент.

През м. юли т.г. беше реализирана подобна група в Хасково. Работи се по изясняване данните за наличие на нелегални групи в Пловдивски, Бургаски, Русенски и други окръзи.

За тази активна дейност на контрареволуционните елементи в страната има голям дял и активизирането на геметовци зад граница.

Геметовският комитет, който е свързан и работи по указанията на американското разузнаване, води постоянна подмолна борба против нашата страна. БНИ е изградил свои подкомитети в Австрия, Западна Германия, Италия, Триест, Турция и др., които имат за задача да обединяват всички бивши опозиционери - измениници на Родината и ги използват за подривна дейност срещу народната власт.

В края на 1954 година във Вашингтон Гемето и Ценко Бареv разработиха мероприятия за засилване подривната дейност срещу нашата страна. През 1955 година от подкомитета в Цариград беше прехвърлена на наша територия бандитска група, ръководена от БОРИС ДЖОНЕВ. По указание на задграничния геметовски комитет - БНК в Париж, бандитите имаха за задача да организират бившите опозиционери и други вражески елементи и създадат нелегални организации и групи в цялата страна. За целта главния бандит Борис Джонев е бил снабден със специално пълномощие от БНК, подписано лично от Гемето, че той е представител на същия и има за задача да организира съпротивителното движение в нашата страна.

В законовите инструкции на бандитите се дават указания как да се организира и провежда подривната и шпионска дейност. Така в "Инструкция 25" и "Инструкция за околийския организатор" се дават указания, как да се изградят нелегалните организации от името на БНК и "Вътрешното съпротивително движение". В отделна "Разузнавателна инструкция" се дават задачите на нелегалната организация за събиране на шпионски сведения за военни части, команден състав, въоръжение, стратегически посока, промишленост и пр. Посочват се три адреса - един в Париж и два в Цариград, на които да се изпращат сведенията с тайнопис.

Наред с това в "Инструкция 25" се дават указания на бившите опозиционери-земеделци и други вражески елементи в страната да навлизат в редовете на БЗНС и ОФ, от където да провеждат противонародната си дейност.

Бившия опозиционер КЪНЧО СЛАВОВ ЛЕКОВ - главен ятак на бандитската група на Борис Джонев, сега в затвора, е заявил, че по указания на задграница е излязъл с декларация за приобщаване към ОФ, с цел да се запази и бъде по-полезен "за делото".

ПЕНА СЛАВИ НЕЙКОВА - жена на изменника Слави Нейков, член на Геметовския комитет в Париж, доверила, че излязла с декларация, защото указанията били такива, с което се целело видните техни хора да избягнат тормоза, а освен това, подписаните декларации могли по-добре и по-незабелязано да работят.

Получени са и редица други данни от подобен характер, които потвърждават, че обектите действуват съобразно дадените указания от задграничния геметовски комитет, но не е установено още как и кой осъществява връзката със задграничните центрове.

Изменниците на Родината - ГЕМЕТО, ЦЕНКО БАРЕВ, СЛАВИ НЕЙКОВ и др. подържат редовна кореспонденска връзка със своите близки, чрез които се информират за положението у нас и поведението на бившите опозиционери в страната. Така Гемето получава редовна информация за състоянието на бившите опозиционери и чрез кодирани писма в някои случаи дава насока за поведението на някои отделни опозиционери, укрепва духа им и надеждата за "скорошно освобождение".

Геметовския център води усилена агитация и сред българци посещаващи западните държави, като дейността им е главно в насока да ги убеждават да изменят на Родината. Провеждат провокации към български групи, посетили Запада. Такава провокация бе извършена спрямо гостуващия преди 2 години в Париж държавен ансамбъл за песни и танци. На концертите са отивали групово, където са освирквали, издигали провокационни лозунги и разхвърляли в залата листовки. Група изменници, ръководена от Ценко Барев е примамвала артисти от ансамбъла да изменят на Родината, в резултат на което един член на ансамбъла измени.

Понастоящем част от най-сериозните обекти сред изменниците на Родината бивши опозиционери, се водят на отчет в У-ние III-то ДС, а друга част - във II-ро У-ние.

Общо в цялата страна сега се водят на отчет 11,610 бивши земеделци-опозиционери.

По сигнали за организирана или нелегална контрареволуционна дейност се водят 15 групови активни и 9 групови предварителни разработки в страната. Обектите на тия разработки се улчават в нелегална вражеска дейност, събират помощи за репресиранни врагове, възстановяват старите си връзки, срещат се на групи по разни официални поводи, разменят си информации по положението и укрепват готовността си за по-активни действия при благоприятна обстановка.

На активен отчет се водят по единично още 126 обекта в страната, предимно бивши лидери на опозицията, някои от които в последно време се активизираха, срещат се със свои стари идейни приятели и им дават указания как да се държат и да действуват при усложнена обстановка.

Останалите 11,312 обекти се наблюдават агентурно.

Най-активна дейност провеждат бившите опозиционери в Пловдивски, Софийски, Русенски, Врачански, Хасковски и Бургаски окръзи и в гр. София.

За агентурното разработване и наблюдение на бившите опозиционери в цялата страна, органите на ДС разполагат сега с 2,902 агента и 161 резидента.

Анализа на състоянието на агентурната работа показва, че в агентурният апарат има голям брой много добри агенти, възпитани и проверени в дългогодишната работа, но общо агентурният апарат е недостатъчен и пред нашите органи стои сериозно задачата да се допълни и засили апарата с нови, млади, надеждни агенти във всички окръзи и особено за София.

От страна на отдела се вземат активни мерки за разрешаването на тая задача.

Понастоящем ПП на БЗНС начело с др. ГЕОРГИ ТРАЙКОВ стои на здрави отечественофронтовски позиции, провежда линията на Партията за строителство на социализма, работи упорито за заздравяване съюза между работници и селяни, признава изцяло ръководната роля на Партията и води борба срещу промъкналите се вражески и карьеристични елементи в Съюза. В състава на ПП на БЗНС влизат още: НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ, СТОЯН ТОНЧЕВ, ТОДОР ЯНАКИЕВ, ЛАЛЪО ГАНЧЕВ, РАДИ НАЙДЕНОВ и ПЕТЪР ТАНЧЕВ.

След Априлския пленум на ЦК на БКП и в редовете на БЗНС се получиха някои настроения за свикване на заседание на УС на БЗНС за извършване промени в ПП. Някои нездрави и недоволнически елементи започнаха открито да заявяват, че имало създадено култ към личността на Г.Трайков. Поведе се борба против някои здрави ръководители на Съюза, като Г.Трайков, Петър Танчев, Тодор Янакиев и др. Като инициатори на тези настроения за извършване промени в ПП на БЗНС се очертаха КИРИЛ КЛИСУРСКИ – член на ПП, СПАС МАРИНОВ – тогава член на УС, ЯНКО МАРКОВ – член на УС, КЪНЮ КОЖУХАРОВ – член на УС и заведущ отдел при ПП на БЗНС и др. Носителите на тези нездрави настроения бяха своевременно разкрити и разобличени от ПП, като СПАС МАРИНОВ беше изключен от УС, КИРИЛ КЛИСУРСКИ изваден от Президиума на Народното събрание и от ПП на БЗНС, а другите бяха сериозно предупредени.

Сред членовете на ЦК на БЗНС и други съюзни ръководители няма идейни разногласия, но се забелязват в някои моменти прояви на нездравни настроения, които в основата си имат карьеристични подбуди. Така например в последно време се проектираше извършването на някои организационни промени в ЦК, с цел подобряване на работата. Някои от членовете на ЦК, като НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ ЛАЛЮ ГАНЧЕВ и др., които щеше да засегне промяната и виждаха себе си неудовлетворени реагираха болезнено. Така ЛАЛЮ ГАНЧЕВ започна да изразява недоволство и да интригува срещу ПЕТЪР ТАНЧЕВ, прояви стремеж да стане секретар на Съюза, тъй като не виждал перспектива да стане министър. НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ постави условие – ако бъде той сменен, обязательно да бъде сменен и СТОЯН ТОНЧЕВ от секретарството. ТОДОР ЯНАКИЕВ също беше настроен против ПЕТЪР ТАНЧЕВ и изразяваше недоволство, че ТАНЧЕВ бил обсебил цялата работа в Съюза, че той бил пренебрегнат и започна да създава интриги против ПЕТЪР ТАНЧЕВ, да настройва работници от отдела на Танчев против същия и т.н. Някои други членове на ЦК също се опитват да спечелят "привърженици" и това създава в ЦК атмосфера на интриги, нездравни отношения и настроения.

БЗНС и сегашното му ръководство се ползват с авторитет сред селските партии от народнодемократичните и някои други страни. Делегация на БЗНС преди 2 години посети Полша. През 1957 г. на конгреса на Германската селска партия присъства делегация на БЗНС, начело с Георги Трайков. В началото на 1958 г. в нашата страна пребивава делегация на Гръцката селска партия. През настоящата година в страната ни ще гостуват две групи от Германската селска партия, група от Полската обединена селска партия, начело с Подетворни и група от Финландския аграрен съюз. Проектира се да се установи контакт и с Австрийската селска партия. През т.г. групи от БЗНС ще посетят съответно Полша, ГДР и Финландия.

Няколко пъти от Аграрния съюз във Финландия са се интересували за отношението на БЗНС към евентуална взаимна размяна на делегации. Прогресивните лица от този съюз са подчертавали, че БЗНС може да помогне най-добре на Аграрния съюз, защото дейците му се страхували от социализма и били резервирани към едно сътрудничество с Финландския демократичен фронт...

Другарите от Демократичния съюз на финландския народ в разговор с членове на делегацията на БЗНС във Финландия казали, че БЗНС можел да им бъде ^{много} полезен, като установи по-близки връзки с деятелите на Аграрния съюз на Финландия и ги подпомогне да подобрят работата си и засилят сътрудничеството си с ДСФН.

Всички делегации на другите земеделски партии, посетили нашата страна, проявиха голям интерес към дейността на БЗНС и към нашите успехи в селското стопанство.

През последните няколко години - 1955-1957 год. агентурно-оперативната работа по линия на БЗНС беше изоставена от окръзите, които работеха изключително по бившите земеделци-опозиционери. В резултат на това, малкото налична агентура, с която разполагаше, беше разпусната и за проявите на врага вътре в БЗНС ни беше малко известно. Водага се на отчет много малко от вражеските елементи, промъкнали се в БЗНС.

С приемането на много приобщили се бивши опозиционери в БЗНС, положението там коренно се измени. Получените в последните две години данни показват, че врага ще пренесе борбата и вътре в БЗНС и ТКЗС, като умело ги използва за маскировка.

Последните данни показват, че в БЗНС има много вражески елементи, неразоръжили се бивши опозиционери и др., които провеждат вражеска дейност.

Тази обстановка в БЗНС и сред бившата земеделска опозиция, налага съответно да се ориентира и подобри бързо агентурно-оперативната работа в БЗНС и ТКЗС за улавяне и париране всеки опит за подривна дейност там.

В тази връзка на окръзите в страната са дадени устни указания да съсредоточат вниманието си по линия на БЗНС и да сигнализират министерството за вражески прояви в БЗНС.

Подработено е и писмо до всички окръзи в страната, в което се дават подробни указания за бъдещата работа по БЗНС и бившата земеделска опозиция.

28.VII.1958 год.

С о ф и я

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ V -

- Майор:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПЕСКА

ОТНОСНО: държането и проявите на вдворените в ТВО- Велене бивши земеделци опозиционери.

В началото на ноември 1958 г. двама о.р. от управление III бяхме командирани в ТВО- Велене със задача да проверим държането и проявите на вдворените бивши земеделци-опозиционери с оглед вземане отношение по превъдворяването или освобождаването на някои от тях.

В ТВО- Велене има 98 бивши земеделци-опозиционери, от които 12 са привърженици на Гичев и 86 привърженици на Гемето. По засматаното от тях в миналото положение в бившата опозиция същите са: 15 бивши лидери, между които КОНСТАНТИН МУРАВЬЕВ и ХРИСТО СТОЯНОВ - бивши министри, ЛИНЧО ПАНОВ, СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОЛУСЧИЕВ; СЛАС НАЙДЕНОВ, ИОРДАН КОВАЧЕВ, ИВАН ГИЧЕВ - бивши членове на III и депутати, 22 членове на бившите окръжни и околийски ръководства на опозицията, 16 активисти на бившия опозиционен младежки съюз и 45 са били редови членове на бившата опозиция.

За наблюдението на вдворените контрареволуционери службата разполага с 21 агента. Сред бившите земеделци-опозиционери няма агентура. За долавяне на тяхното настроение, поведение и прояви се използват успешно доверителни връзки и кандидати за вербовка из тяхните среди. Трудно е да се извърши вербовка на бивши опозиционери в ТВО, а и те не желаят да работят там, главно поради създаденото настроение сред нашите сътрудници. В това отношение злостните опозиционери като СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОЛУСЧИЕВ, СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ и др. системно са бодили агитация против "продажниците", следили са кои са викани от управата, за колко време, по какъв повод, стараяйки се да разкриват сътрудниците на ДС.

От проведените беседи с около 50 вдворени, и срещи с някои кандидати за агенти, бе изяснена оперативната обстановка в ТВО- Велене, проявите и поведението на бившите земеделци-опозиционери. По своето държане и прояви бившите опозиционери могат да се разграничат в следните категории:

Упорито стоящи на вражеските си позиции, обявяващи се открито против мероприятията на Народната власт и на първо място против кооперирането, което според тях се извървявало по насилствен път. В тая група влизат бившите депутати и членове на ЦП на бившата опозиция СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СТРАТИ ТОДСРАКИЕВ, ИВАН ГИНЧЕВ, и др. Под тяхно влияние са болшинството от бившия среден кадър на опозицията - членове на окръжните и околийски ръководства, и бившите младежки дейтели.

От общо 15 бивши лидери, 12 стоят на вражеските си позиции, от средния кадър 15 и от бившите младежки дейтели 14 стоят също на вражеските си позиции. Общо от актива 76 % стоят на вражеските си позиции. Всички те открито държат на разбиранията си и се обявяват против каквото и да е приобщаване към Народната власт. Същевременно са възприели демагогската линия, че са "отечественофронтовци", че не са извършили никакви престъпления и освобождаването им зависело изключително от нас - "ние сме ги били въдворили и когато решим, ще ги освободим". Наред с това същите се стараят да не нарушават установената дисциплина и да изпълняват възлаганата им работа и нормите.

Друга категория, в която влизат СЛАВИ ГОБИЧНАТОВ - бивш член на Областното настоятелство в Ст. Загора, КИРИЛ ИОСИФОВ ПОПОВ и АЛЕКСАНДЪР НАЙДЕНОВ - бивши депутати, ИВАН МАЛАКОВ - бивш председател на опозицията в гр. Елена, МАРИН ХАДЖИХЕЧЕВ, НИКОЛА ЧАКЪРОВ и ИВАН СТРИХИНОВ - бивши опозиционери от София, бившите младежки дейтели ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ и ДОНД ТРИФОНОВ КАЗАКОВ, и др. имат добро поведение, разложили са се и някои от тях са депозирали на ръководството на ТВО декларации за приобщаване към Отечественния фронт. Стоенето на някои от тях повече в ТВО не ще бъде от полза. До сега към такива разложили се нашето отношение и реагиране не е било достатъчно гъвкаво и целенасочено в оперативно отношение. Често пъти съдбата им е решавана книжно, на основание стар "капитал", което особено важи за окръзите, които дават мнение за превъдворяването им.

Типичен в това отношение е случаят с ИВАН МАЛАКОВ - 73 год. старец, болен, който като седне или клекне не е в състояние сам да се изправи, който още през пролетта на 1957 г. е подъл декларация за приобщаване и е разлагали останалите да се приобщават. В края на 1957 г. ръководството на ТВО - Велене е налегало с предложе-

ние да бъде освободен, но окръжно управление МВР Търново не се е съгласило и е бил превъдворен за още една година.

НИКОЛА ЧАКЪРОВ - бивш активист на опозицията от София, също се е разложил, отчита грешките си и е готов за честно сътрудничество, агитирал и останалите въдворени, че трябва да се върви в крак с Народната власт. За това му държане СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ и СТОЯН БОЖКОВ са подработвали "младешите" да го бият, към което същите не са се решили.

Несвоевременното освобождаване на такива разложени се е дало възможност на ТОДОРАКИЕВ, БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ и др. врагове да укрепват някои колебасци се и да ги възвръщат на вражески позиции.

Отношенията между "гичевистите" и привържениците на Гемето не са добри, не обичват помежду си и се отбягват. През миналата година ХРИСТО СТОЯНОВ е правил опити да групира около себе си както от едните, така и от другите, но в резултат на проведените мероприятия е бил разобличен и изолиран. Понастоящем същия не се ползва с авторитет, отношенията му с КОНСТАНТИН ПУРАВМЕВ са обтегнати до такава степен, че последния не го желае в бригадата си и не иска да го вижда.

Антагонизма и кенавистта между бившите земеделци-опозиционери, от една страна, и бившите легионери, царски офицери и др. продължава да съществува и не могат да се търпят. Това се изразява и в оценката на международните събития. По време на изборите във Франция, например, докато фашистките елементи са изразявали задоволство, радост и надежда от идването на Де Гол на власт, по голямата част от бившите опозиционери са давали оценка, че във Франция настъпва фашизма и не са го посрещали с радост.

Режима в ТЮ- Велене е затегнат, въведена е дисциплина и всички въдворени, освен болните, са разпределени по бригади и ежедневно излизат на работа. Труда им оказва възпитателно въздействие и малко време им остава да се занимават с "политика" и организиране на каквато и да е подривна дейност. Въведена е наказателна бригада, в която се изпращат тези, които нарушават дисциплината. В това отношение, обаче, се е стигнало в някои случаи до нарушение на социалистическата законност, като са прилагани не позволените средства и методи на превъзпитание. Типичен е случаят с ХРИСТО СТОЯНОВ, КРУМ НЕВРОКУПСКИ и АЛЕКСАНДЪР ПЪРГЕВ. Същите са били изпрате-

КРДОПБГДСРСНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРСНА	
Дата издаване: Секретар: /	

ни в наказателната бригада и им е била определена прекомерно завишена норма. На ХРИСТО СТОЯНОВ е била определена норма 10 кубика пръст, която той не е бил в състояние да изпълнява, и поради което е бил заставен да работи денонощно. По негови показания в продължение на 8 денонощия работил непрекъснато, без да спи. При това на 25.VIII.1958 г. от 21 ч. до 1 ч. след полунощ над него е бил организиран побой. В нанасянето на побоя са участвували въдворени от криминалните, които с тояги, ритници и въруди са му нанасяли удари по време на работа. Следствие на побоя ХРИСТО СТОЯНОВ три пъти е изпадал в безсъзнание, лявото му око е изгубило зрението и е получил исипване. Такъв побой по същото време е бил нанесен и над КРУМ НЕВРОКОПСКИ и АЛЕКСАНДЪР ПАРНЕВ. През това време началника на обекта кап. Горанов и няколко надзиратели са седели на пейка и наблюдавали побоя. Случая е станал достояние на всички въдворени.

В ТЮ-Белене разговаряхме и с някои от въдворените за хулигански прояви жени, с цел подбор на подходящи за вербовка. В разговор с _____ от София, същата заяви категорично, че е изпратена неоснователно в ТЮ. Поясни, че въдворяването ѝ е в резултат на създадените отношения между нея и квартиранта ѝ майор _____, който многократно се бил заканвал да я изпрати в Белене. Посочи, че за заканите на _____ знаела _____, която знаела и други пред които същия се бил заканвал. От прегледаната преписка на същата по въдворяването ѝ може да се заключи, че има нещо верно в твърденията на _____. Преписката се състои от едно предложение за въдворяване, в което има повече общи фрази и няма документация. Считаме, че случая заслужава да се провери.

Констатацията ни е, че агентурно-оперативната работа сред въдворените контрареволуционни елементи не е на нужната висота. Недостатъчно се провеждат мероприятия за резултатното им и целенасочено разработване и особено за разлагането им. Поделението е оставено без оперативно ръководство. Другарите се оплакват, че от Скръбно управление МВР Плевен, към което са предадени на оперативно ръководство, недостатъчно са получавали указания и помощ. Също така не са получавали указания и помощ в оперативната работа и от отделение "ВМ".

За подобрене работата сред въдворените контрареволуционери в ТЮ-Белене, предлагаме да се проведат следните мероприятия:

5

1. Под ръководството на Отдел "Инспекторат" да се обследва агентурно-оперативната работа в ТВО- Белене.

2. Въз основа разкритите недостатъци и слабости в агентурно-оперативната работа да се разработи съвместно от III управление ДС, Окръжно управление МВР Плевен и поделениято, план на мероприятия за подобрене агентурно-оперативната работа и резултатното разработване на вдворените контрареволуционери и внасяне разложение сред тях.

Приложение: Молба от ХРИСТО СТОЯНОВ, с която моли, нахождайки от разклатеното си здравословно състояние, да бъде освободен, или ако това не е възможно, да му се създадат условия да се лекува, като бъде освободен от работа.

Нашето мнение е, че ХРИСТО СТОЯНОВ е злостен враг на Народната власт. В молбата си той отново проявява демагогия и неискреност по отношение политическите си позиции и дейност и не трябва да бъде освободен. Съдия вече е поставен на лека работа - в кухнята бели картофи.

София, 24.XI.1958 г.

СЪСТАВИЛ -

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ ПРИ III У-НИЕ ДС

Майор:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: поведението на осъдените
контрареволуционери, намиращи се в
затворите на страната.

Понастоящем в затворите на страната изтърпяват наказания
2,060 контрареволуционери, които са концентрирани главно в зат-
ворите: Плевен - 699 души; Пазарджик - 607 души и Стара Загора -
539 души. Останалите се намират в затворите : София - 127 души;
Белене - 44 души; Кюстендил - 36 души и Сливен - 8 души.

По социален произход същите се разпределят както следва:

а/ от буржоазен 284 или 11%
б/ от дребнобуржоазен /среден/ 1,095 или 54%
в/ от беден и работнически 681 или 35%

По социално положение в миналото се разпределят както

следва:

а/ протестанско духовенство 9 или 0.4%
б/ католическо " 27 или 1.3%
в/ православно " 9 или 0.4%
г/ полицаи и джандармеристи 71 или 3.4%
д/ агенти на полицията и РО 41 или 2%
е/ сътрудници на царското разузнаване 26 или 1.3%
ж/ фабриканти, банкери и търговци 13 или 0.6%
з/ висши царски чиновници 3 или 0.1%
и/ царски офицери 32 или 4.5%

По характер на извършеното престъпление се разпределят

както следва:

а/ по чл. 70-72 /за конспирации/ 1020 или 49%
б/ по чл. 83 /за предателство и шпионаж/ 229 или 11%
в/ други /за стари деяния, вражеска агитация, разпространен

ние на вражески позиви и листовки, бягства и опити за бягства зад граница и други/. 821 или 40%

По размер на наказанието се разпределят както следва:

а/ осъдени до 5 години 372 или 18%
 б/ осъдени до 10 години 352 или 17%
 в/ осъдени над 10 години 1336 или 65%

По политическа принадлежност се разпределят както следва:

а/ членове на бившата земеделска опозиция 713 или 35%
 б/ легионери и ратници 104 или 5%
 в/ царски офицери 92 или 5%
 г/ членове на бивши буржоазни партии 76 или 3%
 д/ троцкисти и анархисти 17 или 1%
 е/ изключени членове на БКП 87 или 4%
 ж/ изключени членове на РМС и ДСНМ 157 или 7%
 з/ безпартийни 808 или 40%

По поведение осъдените контрареволуционери се разпределят както следва:

а/ с лошо поведение 1029 или 50%
 б/ с добро поведение и колебливи 1031 или 50%

От общия брой 713 души на осъдените за контрареволуционна дейност членове на бившата земеделска опозиция 501 души или 70% имат лошо поведение, стоят на вражески позиции и непрекъснато правят опити да развият организирана антинародна дейност в игот затворите. Останалите 212 души или 30%, с малки изключения, проявяват коремане и се въздържат да се определят. Незначителна част от тях са застанали на ОФ позиции и участвуват активно в разобличаването на бившата земеделска опозиция и нейната антинародна същност.

По социален произход същите се разпределят както следва:

а/ от куданки и буржоазен 102 или 15%
 б/ от дребнобуржоазен /среден/ 442 или 62%
 в/ от беден и работнически 169 или 23%

По характер на извършеното престъпление се разпределят както следва.

а/ по чл. 70-70 /за конспирации/ 581 или 83%
 б/ по чл. 83 /за предателство и шпионаж/ 27 или 3%
 в/ други ? 105 или 14%

По размер на наказанието се разпределят както следва:

- а/ осъдени до 5 години 48 или 7%
- б/ осъдени до 10 години 135 или 19%
- в/ осъдени над 10 години 530 или 74%

По агентурен път и от лични беседи със затворниците е установено, че сред осъдените за контрареволуционна дейност членове на бившата земеделска опозиция, стоящи на вражески позиции съществуват две течения, между които се води идеологическа и политическа борба, която често стига и до побойна.

Привържениците на едното течение се наричат "леви земеделци", които за разлика от другото течение – "десните земеделци" признават 9.IX.1944 г., обявяват се против сработването на земеделците с буржоазните и националистическите елементи. Обаче те не признават ръководната роля на Партията и са за участие в управлението на равни начала. Същите се обявяват против социалистическото преустройство на нашето село, ратуват за своегорода кооперации и са за частното обработване на земята.

По-изтъкнати затворници от така наречените "десни земеделци" са: лидера ДИМИТЪР ЛЮБОМИРОВ ГИЧЕВ – в затвора-гр. Плевен; бившия депутат и член на III на БЗО ИВАН ХРИСТОВ КОСТОВ – в затвор гр. Пазарджик и бившия член на Варненското областно настоятелство на БЗО ПЕТЪР ПАСКОВ АТАНАСОВ – в затвора гр. Стапа Загора.

Привържениците на това течение /дясното/ наброяват около 30 души и не се ползват с особен авторитет сред осъдените членове на БЗО, тъй като се оградят с царски офицери, легисъзери и други буржоазни и националистически елементи, по повод на което са атакувани от привържениците на другото течение на така наречените "леви земеделци".

Сред последните личат имената на следните лидери и авторитети: бившият министър и член на III на БЗО АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ – преместен по наказание за развивана от него вражеска дейност от затвора гр. Пазарджик в затвора гр. Сливен; бившият организационен секретар на бившата младежка опозиционна земеделска организация – в затвора гр. Пазарджик; бившият кандидат за народен представител на БЗО МИЛАН ДРЕНЧЕВ ЛАЗАРОВ; бившият околийски секретар и областен организатор на БЗО в гр. Хасково – МАНОЛ ДИМИТРОВ ЗОГРАФОВ; бившият подпредседател на Пловдивското областно настоятелство на бившата младежка опозиционна земеделска организация Иван Матев ШАЛАМАНОВ – и тримата в затвора гр. Плевен;

бившият член на Старозагорското областно настоятелство на бившата младежка опозиционна земеделска организация ЖЕЛЮ ДИНЧЕВ ЖЕЛЪВ и бившият член на Хасковското областно настоятелство на същата организация ЖЕЛЕЗАН РАЙКОВ ЖЕЛЕЗАНОВ - и двамата в затвора гр. Стара Загора.

През м. април 1958 г. ГИЧЕВ дава устно поръчение на бившия затворник РАЙКО ДИМИТРОВ ХРИСТОВ ДОЛБИНСКИ да отиде след освобожданието му от затвора при неговия баджанах ВЕРГИЛ ДИМОВ и му предаде, че той - ГИЧЕВ е доволен от неговото политическо бездействие, че ако и занапред продължава така, то той и народът цели да му простят за грешката, която допуснал е излизането си с декларация в пресата, че очаквал в скоро време да бъде освободен и, че никога няма да направи компромис.

ГИЧЕВ непрекъснато прави опити да разкрива нашата агентура и дава указания да се работи конспиративно на "тройки" и "петорки" и чрез своите привърженици урежда карета с новодошли затворници, които се мъчи да завербува за свои съмишленици.

По агентурен път бе заловено писмо до ГИЧЕВ от затворника БОРИСЛАВ ТОДОРОВ КРЪСТЕВ, в което същият му се кълне във "вярност". В друго писмо до МАРИН ДИЧЕВ, предназначено пак за ГИЧЕВ, същият го информира за "отстъплението" на т.н. от него "леви земеделци" - "сепаристите" от принципите на Земеделския съюз и за кампанията, която те водят срещу ГИЧЕВ и неговите привърженици.

През м. или м.г. ИВАН ХРИСТОВ КОСТОВ бе написал директиви под надслов: "Трите задачи на Земеделския съюз", които бяха заловени и изчети от неговия привърженик ГЕОРГИ ТОДОРОВ БОРАДЖИЕВ при опит да ги разноси и разпространи сред затворниците. В тях между другото е казано: "БЗНС има свои основни принципи, родени от живота и осветени от тежката борба... Той брани от комунистите свободата и независимостта на българския народ, защитава демокрацията и помилва на всички българи. В своите тежки борби БЗНС даде и много тежки жертви. Наша задача е да отстояваме делото на тази организация, да браним идеите ѝ. Втора наша задача е да пазим единството на тази организация... Главен инициатор за това единство след 9.IX.1944 г. беше ГИД /Доктора/... С помощта на карьеристи и изменници, комунистите успяха да разбият съюза и да го бият на части... Има "земеделци", които ближат кървавите ръце на комунистите и

помагат за унищожението и на други изпитани земеделци... Необходимо ни е единство! Да работим за него! Стига измяна и разкол! Трета задача е да държим Зем.сюз начело на борбата срещу тиранията... Започнатата борба няма да престане докато не дойде денят на свободата, гръбнакът на тая борба е и трябва да стане нашата народна организация Земеделския съюз...."

Както пред агентурата, така и пред представители на отдела и Министерството КОСТОВ заявява недвусмислено, че поддържа старите си позиции и, че никога няма да се подаде на компромис.

Поведението на ПЕТЪР ПАСКОВ се покрива напълно с това на ГИЧЕВ и КОСТОВ, обаче той не се ползува с никакъв авторитет.

Привържениците на течението на така наречените "леви земеделци", които наричат себе си "привърженици на линията на ДЕРЖАНСКИ" имат следната линия на поведение: стоят твърдо на геметовски позиции, не се признават за виновни, придават несериозен характер на престъпленията си и твърдят, че присъдите им били неоправдано тежки в сравнение с деянията им, че за да конспирирали били виновни комунистите, които "нарушили" съюза с тях, че тяхното освобождаване зависело изключително от властта, а не от тях самите, която трябва да ги освободи без те от своя страна да изправят поведението си, без декларации за приобщаване и без каквито и да е ангажменти и, че по този начин властта няма да укрепи съюза между работници и селяни, за който съюз и те държели.

През м. октомври м.г. привържениците на ДЕРЖАНСКИ се опитаха да разпространят в затвора гр.Пазарджик "обръщение" към земеделците, в което възхваляват Гемето и задграничния Геметовски комитет / БНК/ и тяхната антинародна борба. Същото е редактирано от ЖЕЛЮ ДИНЕВ, а бе заловено в затворника ИВАН ЦВЕТКОВ МЛАДЕНОВ в момент на преписването му.

Отношенията между привържениците на КОСТОВ и ДЕРЖАНСКИ са много изострени и се е стигало до побойа. В това отношение някои от затворниците, привърженици на последния са си разпасали посяса. Така например, на 25 декември м.г. при спор между съдите и АЛЕКСАНДЪР БОТИМОВ МИЛАЧКОВ - бивш секретар на III на БЗО, привърженик на КОСТОВ - последният е бил натикан в една от килиит в затвора гр.Пазарджик, където му е бил нанесен побой от НИКОЛА ИВАНОВ ВАСИЛЕВ - бивш секретар на бившия Академичен младежки опозиционен земеделски съюз в гр. Свищов и МАРИН ПЕТКОВ МАРИНОВ,

Последните, заедно с други привърженици на ДЕРЖАНСКИ са нанесли побой и на легионера ГЕОРГИ ФИЛИПОВ ГЕОРГИЕВ затова, че съдият се е включил в куклътвета, а през м. март т. г. затворниците ДИМИТЪР ГАНЧЕВ БОНКОВ, СТЕФАН ВАСИЛЕВ МИЛУШЕВ, КИРИЛ РАЙЧЕВ СИМЕОНОВ и други са нанесли побой над СПАС КОНСТАНТИНОВ АНДОНОВ - загдето поддържал КОСТОВ.

Получиха се агентурни данни за активизиране на "левите" земеделци в затвора гр. Плевен - чествувания, панахиди, общи трапези, пеење на земеделски маршове, раздаване на храна "за бог да прости комунистите" и др. Така например, срещу Нова година те са организирали обща трапеза под ръководството на ИВАН ДИШКОВ ИОНОВСКИ - бивш член на бившия Академичен младежки опозиционен земеделски съюз в гр. София, на която затворникът СТАЙКО ГЕОРГИЕВ СТАЙКОВ произнесъл слово, подканящо към "търпение" и "изчакване".

През м. февруари м. г. в затвора гр. Плевен затворникът ВЪЛКО АНДРЕЕВ ВЪЛКОВ като наказан и изолиран за активна вражеска дейност по време на унгарските събития, една нощ разбива вратата на килията, напада дежурния надзирател и се опитва да отвори вратите на килиите на контрареволуционерите, подканяйки ги към бунт, заради което бива ликвидиран от притеклата се на помощ възниша милиционерска охрана при затвора.

В МАНОЛ ЗОГРАФОВ бяха заловени бележки "За дисциплината в Земеделския съюз", предназначени за изготвяне на писмени директиви които да бъдат разпространени сред привържениците на "лявото" течение в затвора гр. Плевен.

С помощта на Окръжно управление МВР-Пловдив и управление III ДС бе разкрит канал, създаден в затвора гр. Плевен от осъдения опозиционен земеделец ДИМИТЪР ИВАНОВ БАТАЛОВ, който чрез тайнопис е успял да установи връзка с бивши опозиционни земеделци от Левскиградско, които по негови указания са пристъпили към изграждане на нелегална организация. Понастоящем каналът се използва оперативно и чрез него напоследък бе установено, че обекта БАТАЛОВ подготвя бягство от затвора, за което цел е успял да недействува да бъде изпратен по делегация в затвора гр. София под предекот за лечение в болницата при съдия затвор, където се намира сега. За доразкриване на вражеската дейност на съдия и на връзките му

навън и в затвора и с цел предотвратяване на замисленото от него бягство от затвора понастоящем се провеждат съгласувани агентурно-оперативни мероприятия с управление III ДС и Окръжно управление МВР-Пловдив.

В затвора гр. Стара Загора бяха заловени писани на ръка принципите на БЗНС и книгата "Политически партии или съсловни организации" от КЪНО КОКУХАРОВ. Оригиналът на книгата бе иззет от затворника ГЕОРГИ РАНГЕЛОВ МАЗНИЛОВ.

В принципите, които се преписват и разпространяват сред осъдените членове на БЗО фигурират и II и XVI принципи /съсловният и за частната собственост/, които са отхвърлени с Конгресно решение от БЗНС. А в книгата "Политически партии или съсловни организации", между другото има пасаж, в който Ал. Стамболийски критикува Маркс, като казва: "Маркс пренебрегва ролята на волево участие на човека в общественния живот, като предоставя изцяло това развитие на слепите икономически сили".

От проведените беседи с редица осъдени членове на БЗО е видно, че съдите в по-голямата си част си остават врагове на народната власт и Партията, а бръцоловенията им, че уж са за ОФ, за съюз с комунистите и други са чиста демагогия и проформа за прикриване на вражеските им позиции и антинародната им същност.

Общо за всички осъдени членове на БЗО, стоящи на вражески позиции е характерно, че както привържениците на "дясното" течение, така и тези на "лявото" течение обявяват излезлите с декларации в пресата и приобщили се към народната власт бивши техни лидери и авторитети, като: ВЕРГИЛ ДИМОВ, АСЕН ПАРЛОВ, ПЕТЪР СЪРБИНСКИ, БОРИС БУМБАРОВ, и др. за "предатели", "изменници" на идеите на Ал. Стамболийски и "продали се" на комунистите.

Авторитетите на двете течения непрекъснато дават указа" ния и с личния си пример увличат своите привърженици към саботи" ране политико-просветната и превъзпитателна дейност, провеждана от административните ръководства на затворите, укрепват идейно съдите и се стремят всячески да пречат за приобщаването им към народната власт. Чрез своите най-близки и доверени привърженици те обработват новодошлите затворници, част от които са успяли да привлекат на своя страна, като някои от тях са станали много по-ревностни последователи на ГЪМЕТО от редица членове на бившата земеделска опозиция.

Най-нагло и провокационно поведение има бившият изменник на Родината и член на Геметовския задграничен комитет ВАСИЛ ИВАНОВ КОСТОВ ИОЦОВ, който открито заявява, че мрази до смърт Партията и народната власт, възхвалява Гемето и разчита на американците.

С цел да се внесе разложение и обърканост сред двете течения, оперативният състав при отдела "Затвори" при непосредствена помощ на управление III ДС провежда система от агентурно-оперативни и административни мероприятия, в резултат на което е сформирано трето течение сред осъдените членове и привърженици на БЗО, характеризиращо се с лоялност към народната власт, порицаване антинародната и предателска същност на БЗО и подкрепяне изцяло излезлите с декларации в пресата бивши лидери и авторитети на БЗО.

От осъдените контрареволуционери, намиращи се в затворите на страната най-фанатизирани, реакционни и злостни си остават членовете на бившите фашистки организации, на първо място легионерите.

От общия брой 104 души осъдени легионери, 78 души или 76% стоят на открити вражески позиции.

По социален произход същите се разпределят както следва:

а/ от буржоазен	33 или 32%
б/ от дребнобуржоазен /среден/	48 или 48%
в/ от беден и работнически	22 или 20%

По характер на извършеното престъпление се разпределят както следва:

а/ по чл. 70-72 /за конспирации/	86 или 82%
б/ по чл. 83 /за предателство и шпионаж/	5 или 6%
в/ други	13 или 12%

По размер на наказанието се разпределят както следва:

а/ осъдени до 5 години	9 или 6%
б/ осъдени до 10 години	25 или 24%
в/ осъдени над 10 години	70 или 70%

И при легионерите налице е деление на две течения - "авторитаристи", /националшовинисти/, начело със затворника ИЛИЯ СТОЯНОВ МИНЕВ - в затвора гр.Пазарджик и "демократични", начело със затворника ВАСИЛ ИВАНОВ ЗЛАТАРЕВ - в затвора гр.Плевен.

КРДОПЕГДРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПЕГДРСБНА
Дата: 21.05.1944. Секретар: /

9. - 14

Първото течение почти няма последователи, докато второто течение се ползва с голям авторитет и има поддръжката на буржоазните и националистически елементи и това на "десните" земеделци - в лицето на ГИЧЕВ, КОСТОВ и ПАСКОВ, на демократите - в лицето на СТОЙЧО МУШАНОВ, на пасторите - в лицето на ЛАМБРИ МИШКОВ и др.

Привържениците на ЗЛАТАРЕВ направиха опит да организират съдействиците си за идеен живот без да създават организация, под формата на обикновено общуване и взаимно опознаване.

В з.о.Белене те пуснаха до началника на общекитието анонимна легионерска "Програмна декларация", която е изпълнена с хули, клевети и закани по адрес на Партията и народната власт.

През и. май и.г. същите изпратиха до началника на затвора гр. Пазарджик анонимно заплашително писмо по повод наказването на група легионери, в което между другото се казва: "Няма да се скриете в Устово /родното място на началника/, а Русия ще е далеч за теб. Семейство имам, помисли си!... Ние се борим за: свобода, равенство и правда. А цял свят вижда кой Ви държи на власт - случаят Унгария, помнете кого убиваха... Долу терора! Напред за свободна България! Отечество, свобода, тред, хляб!" Писмото е подписано: "Презирам Ви: Легионер". Автора на двете анонимки е едно и също лице и досега не е разкрит.

Независимо от известните идейни различия между двете течения съществува солидарност. Както едините, така и другите открито отстояват своята легионерска идеология и се обявяват за кръвни врагове на Партията и народната власт.

За отбелязване е, че и двете течения търсят дружбата на "десните" земеделци в лицето на ГИЧЕВ, КОСТОВ и ПАСКОВ.

КРДОПБГДСРБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРБНА	
Дата на издаване: Секретар: /	

13. - 18

За пресичане на по-нататъшната организирана и еднолична вражеска дейност сред осъдените контрареволуционери, извършващи присъди в затворите и затворническите обдежития на страната, предлагаме да бъдат проведени следните агентурно-оперативни и административни,

М Е Р О П Р И Я Т И Я :

1. Съвместно с отделите I и V при управление III ДС да се разработят по места – главно в затворите: Пазарджик, Плевен и Стара Загора – планове с конкретни агентурно-оперативни и други мероприятия по линия на бившата земеделска опозиция, деятелите на бившите буржоазни партии и фашистки организации, царските офицери, духовенството и др.

В тези планове да залегнат и мероприятия за усиляване разколебането на стоящите на вражески позиции осъдени контрареволуционери чрез въздействие от страна на техните близки и идейни връзки, намиращи се на свобода.

2. Оперативният състав, обслужващ затворите и затворническите обдежития в страната да изготви планове конкретни за всички ядери и авторитета из средата на осъдените контрареволуционери.

3. Същият да подобри и засили работата си по подбора и вербовката на нова качествена агентура из средата на осъдените контрареволуционери, които по своето минало, социално положение, политическа принадлежност и прояви представляват оперативен интерес за органите на ДС.

4. Управление III ДС да определи да отговарят по съответните линии отговорни оперативни работници – от инспектор нагоре главно за трите затвора – Пазарджик, Плевен и Стара Загора, които

да водят на контрол делата на лидерите и авторитетите из средата на осъдените контрареволуционери и периодически да оказват помощ и контрол на място на оперативните работници, обслужващи съответните затвори, както и да провеждат съгласувани с ръководството на отдел "Затвори" агентурно-оперативни и други мероприятия за доразработването на получените в затвора сигнали и за разложението на вражеското подполие в затворите и навън.

5. Лидерите и авторитетите на отделните политически групировки да бъдат разпръснати по затворите: Пловдив, Враца, Варна, Бургас, Сливен и Ловеч, където да бъдат изолирани и подложени на непрекъснато дискредитиране от страна на осъдените за криминални и стопански престъпления бивши членове на Партията и под въздействието на административните ръководства на съответните затвори, а чрез последните - и от това на техните близки.

6. По-голямата част от осъдените контрареволуционери, показали добро поведение и тези, очертаващи се като колебливи и неутоячиви елементи да се изпратят на работа в предприятията на затворите, а подходящите от тях - на външни работни обекти към затворите.

7. Да се засили лекционната пропаганда сред осъдените контрареволуционери, като за целта се заангажират подбрани и добре подготвени лектори от съответните окръжни, околийски и градски комитети на Партията, Земеделската дружба, които да изнасят цикъл от лекции по най-актуелните политически, икономически и културни въпроси от вътрешен и международен характер.

Досегашната практика с използването на лектори из средата на самите затворници не дава положителни резултати за превъзпитанието на осъдените контрареволуционери и за ефикасното разобличаване на стоящите на вражески позиции такива.

8. При евентуално групово прикляване да се подготви една група из средата на осъдените контрареволуционери, които са от беден произход, младежи, изтърпiali по-голямата част от наказанието си и показали добро поведение в затвора.

София, _____ 1958 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" - *Симеонов*

- Подполковник :

СЪГЛАСЕН

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС -

- Генерал майор:

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

С П Р А В К А

За дейността на изменниците на
Родината обособени в изменни-
ческата организация БНК

След установяване на народната власт в страната на 9.IX.1944 година, а по-късно и след разгрома на противонародната опозиция 1947 година, някои нейни активни дейтели успяха да изменят на Родината и се установиха в различни страни на Европа, Америка, Австралия и др. където се свързаха с капиталистическите разузнавателни служби и заработиха активно срещу нашата страна.

От установените 539 изменници на Родината бивши земеделци опозиционери 22 са били ръководители от национален и окръжен мащаб; 7 са били членове на ЦК на БЗНС; 2 членове на УС; 4 са били народни представители; 4 членове на ВВС (Върховен съюзен съвет)

За съгласуване противонародната си и предателска дейност срещу нашата страна някои от изменниците като Гемето, Мацанкиев и др. направиха опит да организират пръснатите по различните краища на света изменници. За целта се опитаха да образуват единен фронт от всички изменници, но не успяха поради разнородният им политически състав и на противоречията между различните разузнавателни служби стоящи зад различните политически групировки.

Усилията за обединяване на вражеската емиграция са преминали до сега през следните етапи:

1. През 1946 година в Париж се създава контрареволуционна организация БНОК (Български национален освободителен комитет) в състав:

ГЕОРГИ МИХОВ ДИМИТРОВ (Гемето) - председател; ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ МАЦАНКИЕВ - подпредседател; ХРИСТОФОР ЯНЕВ - главен секретар и членове: Дянко Сотиров - бивш съветник в българската легация в Париж; Бончо Димитров и Христо Шишманов - бивши служители в легацията; д-р Константин Риндов - емигрант земеделец; Цачо Тодоров - емигрант земеделец; Димитър Панев - студент; Стефан Груев - син на царедвореца Груев; д-р Любен Несторов - невъзвръщенец.

Организацията си е поставила за цел да води антибългарска и антикомунистическа пропаганда в чужбина и активна диверсионно терористическа дейност в България. Особено активна дейност е развивала срещу нашата легация в Париж. Превели са опити да свържат дейността си с опозицията в страната но нямаме данни да са успяли.

В началото на 1947 година поради разногласия между членовете на БНОК, същият се разпада и на негово място се създава "Съюза за защита правата на българските граждани". В основата на същият са стояли също Гемето и Мацанкиев, които по това време са били в САЩ.

В Състава на съюза влизат ЕВГЕНИ СИЛЯНОВ - бивш дипломат в Париж; БОНЧО ДИМИТРОВ, ХРИСТО ШИШМАНОВ, ДЯНКО СОТИРОВ, д-р КОНСТАНТИН РИНДОВ, ХРИСТО СЪРБОВ - невъзвръщенец.

От началото комитета се е намирал под влиянието на дипломатите националисти. Те са ръководили и издаваният от комитета вестник "Лво пбонл" (Български народ). По-късно обаче надделяват земеделците в лицето на д-р Риндов и Сърбов.

Дейността на комитета се изразявала в издаване на позиви и др. пропагандни материали срещу българската легация в Париж и народната власт.

Поради разногласия между земеделците и фашистите дипломати в съюза главно поради това, че земеделците смятали за компроментираща дружбата си с фашистите, съюза се разпада - края на 1948 година.

Наред със съществуването на БНОК и "Съюза за защита на правата на българските граждани" на 4.VI.1947 г. във Вашингтон се възобновява "Международния селски съюз" - "Зеления интернационал" главен секретар на който е бил Гемето.

Съюза е имал за цел да оглави борбата на вражеската емиграция от страните с народни демокрации, бивши членове на ~~фашистките~~ ^{свещките} партии и дава инструкции за противонародната им дейност.

След разпадането на "Съюза за защита правата на българските граждани" през есента на 1948 г. Гемето и неговите сподвижници през м. октомври 1948 година създават в Париж БНК (Български национален комитет) "Свободна и независима България" от 16 члена между които е имало 5 души невъзвръщеници. Местата в комитета са били разпределени както следва: 8 земеделци, 2 звенари, 2 социалдемократи, 3 независими и 1 военен.

За председател е бил избран Георги Михов Димитров (Гемето), бивш главен секретар на БЗНС и членове: Димитър Георгиев Маланкиев - бивш член на III на БЗНС и народен представител от преди 9.IX.1944 година.

МИЛКА ГЕНАДИЕВА - Бъов - секретар на женската секция.

ЦЕНКО ВЕЛИЧКОВ БАРЕВ - секретар на академичния

съюз при БЗНС.

ВАСИЛ П. ДРУКОВ - бивш пълномощен министър в Брюксел и председател на "Звено".

Професор д-р НИКОЛА ДОЛАПЧИЕВ - бивш пълномощен министър в Лондон и подпредседател на Българската академия на науките.

Професор ГЕОРГИ ПЕШКОВ - бивш професор при Варненския университет и бивш народен представител от социалдемократическата партия.

ЦВЕТАН БОРИСОВ ПЕНЕВ - представител на социалдемократическата партия в чужбина.

ИВАН ТОДОРОВ - запасен генерал.

НИКОЛА БАЛАБАНОВ - бивш пълномощен министър.

ХРИСТО БОЯДЖИЕВ - бивш легационен секретар

КОНСТАНТИН ПАНЧЕВ ШОПОВ - бивш областен директор на Плевен след 9.IX.1944 г. и бивш народен представител от бившата земеделска опозиция.

Инж. ТОНЧО ТЕНЕВ ТОНЕВ - бивш директор на мини Перник и бивш народен представител от бившата земеделска опозиция.

СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ - бивш народен представител от земеделската опозиция.

ГЕОРГИ КОЛЕВ ИЛИЕВ - бивш народен представител от земеделската опозиция.

Един представител на армията.

Впоследствие ХРИСТО БОЯДЖИЕВ е бил изваден от комитета и остават 15 души.

През есента на 1950 година по искане на Гемето е бил изваден от състава на комитета и Тончо Тенев, като на негово място е бил избран Емил Антонов.

През 1953 година БНК е бил реорганизиран като в състава му са били привлечени представители и на демократите и комитета бил увеличен на 30 души.

Новосъздадената организация е издала своя програма, която се изразява в следното.

1. Възстановяване на Търновската конституция в България.
2. Отменяване всички закони издадени от народната власт.
3. Свикване Велико народно събрание, което да определи бъдещето управление на страната.
4. Реорганизиране на войската и връщане на старите офицери в армията, реформиране просветата и финансите, изменение на външната политика, частно владение на земята и др.

Тази програма остава и до сега. Вътрешния живот на комитета се уреголира от устав.

Седалището на БНК се установява във Вашингтон, а в останалите страни, където се намира вражеска емиграция се създават представителства, подкомитети и секции на БНК.

С обособяването на БНК същите започнаха да издават в "Свободна и независима България", първия брой на който излезе на 20.I.1949 година и продължава да излиза и до сега.

Като политически център на емигрантите, представителството на БНК в Париж се натоварва да ръководи и отговаря за всички комитети в Европа. За главен секретар е бил избран ЦЕНКО ВЕЛИЧКОВ БАРЕВ.

Заседанията на БНК до сега са провеждани в Париж, понеже повече от членовете му са установени на постоянно местожителство там.

Непосредствени инициатори за създаване както на "Зеления интернационал" така и на "националните комитети" се явяват американците. За тях изменниците на Родината се явяват ценен източник за вербовка на агентура и диверсанти за подривна дейност срещу нашата страна. Това бе потвърдено официално с отпускането през 1951 година на 100 милиона долара за подривна дейност срещу страните с народна демокрация.

Със сумите, които американското правителство е отпуснало на БНК се е разпореждал Гемето, както той намери за добре. Паричния въпрос по-късно се явява като причина за разногласия и дразги между групата на гичевистите "Врабча 1" с Тончо Тенев, Коста Шопов, Вакрил Янев, Димитър Аргиров, д-р Константин Риндов, Йордан Тошев, Янко Донеv, Цачо Тодоров и др. и тая на "Пладне" начело с Гемето.

Тия дразги и разногласия съществуват и сега помежду отделните групировки.

След изключването на Тончо Тенев от БНК около него се оформи т.н. "Задгранично представителство на БЗНС - Врабча 1 (гичевисти)" в което влизали: инж. Тончо Тенев, Димитър Аргиров, д-р Константин Риндов, Йордан Тошев, Вакрил Янев, Янко Донеv, Цачо Тодоров и др., обаче през 1951 година по въпроса за сътрудничеството с националистите групата се разпада.

Тия борби между гичевисти и геметовци довеждат до прекратяване на американската помощ за известно време, което ги принуждава да търсят отново пътища за сближение. Така например Мацанкиев и Вакрил Янев през 1956 година започват да издават списание "Български земеделец" в което настойчиво поставят въпроса за обединение на всички земеделци зад граница за по-резултатно водене на борбата срещу комунизма.

Известни търкания има и вътре в ръководеното от Гемето временно ръководство на БЗНС в изгнание. Така например Кръстю Зарев, Ангел Пандев и др. се отнасят по-критично към Гемето, като искат последния да дава отчет за своята дейност и особено за финансовата помощ давана за БНК от американците.

В последно време особено силни търкания имаше в младежката секция на БНК на която беше председател Тончо Атанасов Карабулков-

безрезервен подръжник на Гемето. Същият беше подменен от председателското място на младежката секция на 4.І.1959 година на годишното събрание на същата за това, че си е купил кола с пари на БНК и др. За председател е избран Янко Маринов, а Карабулков е останал само редактор на в. "Младежка борба".

Наред с търканията помежду си изменниците водят и активна борба против нашата страна. Те не пропускат нито един българин, който отива в капиталистическа страна да не влязат във връзка с него и го разпитат за България и събраните сведения предават на съответните разузнавания на които служат. Такъв е случаят с агент "Горанов" посетил Париж през 1957 година, с когото Ценко Барев се среща на няколко пъти, предлага му да измени на Родината, като му обещава голямо месечно възнаграждение и др. По-късно същият е задържан във френската полиция, малтретиран и др.

Кръстьо Зарев от своя страна е правил опит в Париж в края на 1958 година да вербова агент "Ботушаров" на връзка при ІІ управление ДС и др.

Изменниците на Родината използват посещенията на наши спортни, културни и др. групи в западните страни, за да го провокират и спъват тяхната дейност. Такъв е случаят с посещението на ансамбъла на "Филип Кутев" през 1956 година в Париж, където изменници на Родината хвърляха позиви и други пропагандни материали на сцената по време на представлението. Канеха ги да изменят на Родината и пр.

Много от изменниците установяват връзка с наши граждани посетили чужбина и уреждат изпращането на помощи на близките си в България. Такива са: Гемето, Коста Шопов, Ангел Пандев, Вакрил Янев и др.

Освен това с помощта на БНК американците и др. изпращат диверсанти, шпиони и др. в нашата страна с цел да подронят устоите на народната власт и подготвят реставрацията на капитализма. Такъв е случаят с изпращането на бандата на Борис Джонев в България през 1954 година, която от името на БНК направи опит да разпространи инструкция № 25 в която дават указания да се изграждат нелегални организации в България, които да водят активна

борба срещу властта. да събират шпионски сведения и ги изпращат на определени адреси във Франция и Турция, да навлизат в БЗНС и БКП и от вътре да ги минират, да подготвят ятаци, скривалища, запаси от храна и др. за диверсанти, които евентуално западните капиталистически разузнавания биха изпратили на наша територия.

Във вестниците "Свободна и независима България", "Младежка борба" и др. постоянно се дават указания на вражеските елементи в страната за активна борба срещу народната власт.

В борбата си срещу нас американците използват и радио "Свободна Европа" в Мюнхен - ГФР в която работят Вакрил Янев, Кръстю Зарев и др. които посредством нашата преса, разпитите на наши граждани посетили временно капиталистическите страни и по други пътища събират сведения за България, обработват ги и ги предават в емисиите си.

Съгласно заповед № 10 и др. на др. Министър на вътрешните работи пред органите на ДС се поставя задачата да работят активно сред изменниците на Родината и тяхните връзки в страната и своевременно да научаваме техните замисли и намерения по отношение на нашата страна. Някакви резултати, обаче в това отношение все още не са постигнати.

С цел подобряване работата по изменниците на Родината, бивши земеделци опозиционери в страната и зад граница е необходимо работата да се води в следните насоки:

1. Внедряване проверена агентура в ръководството на подкомитетите на БНК в страните работещи активно срещу нашата страна (Турция, ГФР, Франция), за да научаваме своевременно с каква конкретно вражеска дейност се занимават срещу нашата страна.

2. Изпращане на временно посещение като гости, служебна командировка, като спортни, културни и др. делегации наша проверена агентура в горепосочените страни, която да се среща с наши обекти изменници и да установят по-тесни връзки с тях, които в последствие да използват.

3. Разкриване евентуално съществуващи канали и създаване на такива от нас и използването им.

з. 15

4. Провеждане мероприятия за създаване противоречия между ръководството на БНК, разлагане на изменниците и настройването им против ръководството на БНК.

5. Активно разработване идейните и др. връзки на изменниците на Родината за които имаме данни, че биха били използвани от тях при дадена усложнена обстановка.

София, 25.II.1959 г.

Капитан:

Игор Грешинков

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: проведени беседи на 4 т.м. с осъдени членове на бившата земеделска опозиция, понастоящем намиращи се в затвора гр. Пазарджик.

При последните ми командировка в затвора гр. Пазарджик заедно с др.капитан Ангел Маринов проведохме беседи с част от осъдените членове на бившата земеделска опозиция с цел да проверим кои са причините някои от тях да заявят, че скъсват с опозиционните си позиции и изявяват готовност да се присъбят към Народната власт. От така проведените беседи по-характерни са тези със следните затворници:

1. АЛИПИ ГЕОРГИЕВ ИВАНОВ НЕНКОВ - бивш председател на IV-та районна дружба на БЗО в София, осъден на 15 години по чл. 70 ал. I от НК, с остатък около 6 години. Същият минава за един от лидерите на т.н. "леви земеделци" - привърженик на Ангел Держански.

За развивана от него вражеска агитация и пропаганда и вербоването на нови привърженици Алипи Георгиев бе поставен на специален режим, на какъвто се намира и понастоящем.

Преди известно време той е заявил пред др.майор Аврамов, че скъсва с вражеските си позиции и че желае да му се даде работа.

На 4 т.м. проведох беседа с него в присъствието на другарите майор Аврамов и капитан Маринов, която протече така:

На въпроса ми какво го е накарало да промени идейните си позиции той отговори, че развилите се напоследък събития в нашата страна, огромното строителство и най-вече тезисите на доклада на др.Тодор Живков пред Народното събрание и XXI конгрес на КПСС са изиграли особено голяма роля за неговото преориентиране. Особено онази част от тезисите на др. Тодор Живков, в която се говори за изравняване на селото с града му направили най-силно впечатление.

С други думи предвидените в тая насока мероприятия в тезисите се покривали напълно с неговите идейни разбирания. При това положение на нещата на него не му оставало нищо друго освен да погледне трезво на нещата и да скъса със закостенелите си опозиционни разбирания и настроения.

На въпроса ми дали е готов това да го заяви публично пред бившите му съидейници в затвора той отговори, че това щял да стори извън затвора, тъй като за него не представлявало неудобство и трудност да дава обяснение на 30-40 души в затвора защо е променил позициите си, тъй като това не са хората, които представляват Земеделския съюз, а трудното било навън където в тая връзка щял да има работа с 20-30 хиляди души.

Казах му, че ако действително е скъсал с вражеските си позиции и иска да се приобщи към ОФ това той трябва да го подкрепи с доказателства, които трябва да даде именно в затвора, както направиха неговите бивши съидейници Асен Павлов, Борис Бумбаров и др.

В края на беседата му казах, че ние няма да упражним върху него какъвто и да е натиск и че предоставяме на него да постъпва както намери за добре.

Впечатленията ми за Алипи ИВАНОВ са, че у него действително е настъпило разколебание и за да капитулира напълно е необходимо да продължи системното му обработване от нас. Наредено е на др. Карамитев и на др. Аврамов да продължат работата в тая насока и да му дадат материали и литература.

2. АЛЕКСАНДЪР ЗВТИМОВ МИЛАЧКОВ - бивш председател на областното настоятелство на БЗО в София и член на ПП на БЗО, осъден на 15 години по чл. 70 ал. I от НК, с остатък около 7 години.

Същият минава за един от лидерите на т.н. "десни земеделци" - привърженик на Иван Христов Костов, доскоро бе поставен на специален режим за развиваната от него активна вражеска дейност в затвора. Понастоящем е на обикновен режим и е включен в култсъвета, където изготви доклад за антинародната съдност на БЗО, който прилагам към настоящата справка.

Беседата с него протече така:

След като му казах, че съм уведомен за изявената от него готовност да се приобщи към ОФ помолих го да ми обясни накратко кое го е довело до това му решение.

Той надълго и нашироко разказа за своята политическа дейност

3.

в миналото като антифашист и за опозиционната си дейност до и след влизането му в затвора. След това се спря на огромните успехи на Народната власт в политическия, икономическия и културния живот в страната.

Накрая каза, че особено силно са му повлияли тезисите на доклада на др. Тодор Живков пред Народното събрание и че със залегналите в тях мероприятия за повишаване на материалното и културно благосъстояние на трудещите се у нас и особено изравняването на селото с града напълно се покриват неговите идейни разбирания с провежданата от Партията и Народната власт политика по отношение на селото.

МИЛАЧКОВ обясни, че за да стигне до това си решение да скъса с вражеските си опозиционни позиции той е минал през няколко етапа и че напълно правилно е за него да мине и през последния етап, а именно да започне активно да работи на страната на Народната власт още от затвора.

През целия ни разговор МИЛАЧКОВ гледаше много самокритично на своята и тази на опозицията антинародна дейност и даде пълна информация за дейността на т.н. "десни" и "леви" земеделци в затвора, като обеща последното да го даде писмено.

Впечатленията ми за МИЛАЧКОВ са, че той напълно се е разложил и ще бъде целесъобразно да изнесе изготвения от него доклад пред затворниците в затвора гр. Пазарджик.

3. КОЧО ГЕОРГИЕВ БОНЕВ /ВАРЕЛА/ - бивш депутат от БЗО, осъден на 12 години, с остатък около 3 години. Един от лидерите на т.н. "леви земеделци".

Същият заяви, че е скъсал не само с БЗО, но и със Земеделския съюз, тъй като според него с изпълнението на мероприятията залегнали в тезисите на доклада на др. Тодор Живков Земеделския съюз си изигравал своята роля и ще трябва да слезне от сцената на политическия живот. Той подхвърли на шега, че бил готов да стане комунист стига да сме го приемели в Партията.

Разказвайки за своята минала политическа дейност КОЧО БОНЕВ се спря на връзките си с Никола Петков, когото охарактеризира като буржоазен елемент, вмъкнал се в земеделските среди с цел да защитава интересите на буржоазията.

За бащата на Никола Петков каза, че бил национал-либерал и че го такъв е бил в тесни връзки с двореца. Единствено от този род

4.

Петко Д.Петков бил малко по-прогресивен.

КОЧО БОНЕВ каза, че земеделските лидери без изключение в миналото са били свързани с най-различни разузнавания, които са дърпали конците на Земеделския съюз.

В тая връзка мимоходом подхвърли, че Гемето и Иван Костов не са били в добри отношения още по време на емиграцията им в Кайро след 1941 год., където се спречкали по повод изчезването на някаква чанта с документи. След този случай Костов заминал за Йерусалим, от където идва в България през 1945 година.

Накрая той заяви, че нежелает повече да се занимава с политика и че ако бъде евентуално предсрочно освободен щял да отдаде силите си в селското стопанство.

В затвора нищо неможел да предприеме по отношение на своето приобщаване към ОФ, позиция на която продължава да стои от момента на излизането с декларации в пресата на известните бивши лидери.

4. ИВАН ХРИСТОВ КОСТОВ - бивш организационен секретар на БЗО и член на ПП на БЗО, осъден на 20 години, с остатък около 8 години, поставен на специален режим.

Същият заяви, че държи на опозиционните си позиции, но че макар и да мрази комунистите един ден би се склонил да отдаде силите си за "великото дело", както той се изрази, имайки предвид перспективите, които чертаят тезисите на доклада на др. Тодор Живков - икономическия скок на нашата страна.

5. ЛАЗАР ПЕТРОВ МИЛЕНКОВ ЧАВОРСКИ - бивш член на БЗО, осъден на 20 години, остатък около 13 години.

Същият е напълно разложен и заяви, че е готов да застане на открити позиции на страната на Народната власт и в тая връзка да направи публично изказване пред затворниците.

6. ДИМИТЪР СТЕФАНОВ ГЛАДНЕВ - бивш председател на околийското настоятелство на БЗО в гр. Оряхово, осъден на 20 години, помилван с 10 години, остатък около 5 години.

Същият е подработен да подкрепи доклада на Александър МИЛАЧКОВ.

Във връзка с настъпилото разложение в известна част от осъдените членове на бившата земеделска опозиция, намиращи се в затвора гр. Пазарджик предлагам да се организира и проведе събрание,

5.

на което да бъде изнесен доклада на Александър МИЛАЧКОВ; като в подготовката и провеждането на това събрание да участвуват другарите Якимов от III-то управление ДС и Вълков от отдела.

София, 9.III.1959 г.

и.д.НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ ДС:

/капитан/

А. Райков

Омичурев

Уик инт. заповед:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За дейността на изменниците на
Родината от бившата земеделска
опозиция и борбата на органите
на ДС срещу тях.

След разтурянето на бившата земеделска опозиция през 1947 и 1948 година, някои нейни активни дейтели успяха да изменят на Родината и се установиха в различни страни на Европа, Америка и другаде, където се свързаха с капиталистическите разузнавателни служби и заработиха активно срещу нашата страна.

Понастоящем зад граница има общо около 550 изменници на Родината бивши земеделци опозиционери. От тях 22 са били ръководители от национален и окръжен мащаб на бившата опозиция: 2 членове на ПП на БЗНС; 6 - членове на УС на БЗНС; 4 - членове на ВСС на БЗНС; 5 - членове на ПП на ЗМС(О) и 5 - членове на окръжните ръководства на бившата земеделска опозиция. От горепосочените 22 по-изтъкнати ръководители на бившата земеделска опозиция 4 са били бивши народни представители от същата.

През 1947 година във Вашингтон Международния селски съюз или т.н. "Зелен интернационал" възобнови дейността си, главен секретар на който бе избран Гемето. Зеления интернационал си постави задача да оглави борбата на вражеската емиграция от селските партии на социалистическите страни. Като секция на Зеления интернационал през есента на 1948 година Гемето създаде т.н. Български национален комитет - "СВОБОДНА И НЕЗАВИСИМА БЪЛГАРИЯ".

В така сформирания БНК влезли представители на бившата земеделска опозиция, представители на бившите опозиционери

"социалдемократи" в лицето на професор Георги Петков и Цветан Пенев, представител на "Звено" - Васил Друков (починал).

През есента на 1950 година между Гемето и инж. Тончо Тенев се появяват разногласия и борба кои да представлява БЗНС в изгнание и главно за неограничената власт на Гемето в БНК, който не давал отчети за изразходваните субсидии получавани от американците. В резултат инж. Тончо Тенев, Димитър Мацанкиев, Коста Шопов, Вакрия Янев и други напушат БНК и създават "задгранично представителство на БЗНС - Врабча 1" (гичевисти)

Сред земеделската емиграция с голямо влияние се ползува геметовския БНК. Седалището му се намира в Ню Йорк, а главното представителство за Европа в Париж - Франция. Подкомитети и младежки секции на БНК има създадени в Турция, Италия, Триест, Австрия, ГФР, Белгия, Австралия и другаде. В гр. Гермерсхайм - ГФР има сформирана рота от изменници по-голяма част от които са бивши опозиционери - земеделци.

Най-изтъкнатите ръководители на БНК са: Д-р ГЕОРГИ МИХОВ ДИМИТРОВ (Гемето) - секретар на "Зеления интернационал" и председател на БНК; ЦЕНКО ВЕЛИЧКОВ БАРЕВ - бивш секретар на Гемето и отговорник на пропагандния отдел при БЗНС, сега председател на представителството на БНК в Париж; СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ - бивш народен представител от БЗО, сега председател на подкомитета в Цариград; ИВАН БАРЕВ - ръководител на подкомитета в Италия; БЛАГО СЛАВЕНОВ - председател на подкомитета на БНК в Триест; КРЪСТО ЗАРЕВ - служител в радио "Свободна Европа" в Париж и други.

Изменническите задгранични централи водят активна борба против нашата страна. Изменниците се срещат с българи посещаващи капиталистически страни, разпитват ги за положението в България и събраните сведения предават на съответните разузнавания на които служат.

Изменниците на Родината използват посещенията на наши спортни, културни и други делегации в западните страни, за да ги провокират и спъват тяхната дейност. Такъв е случая с посещението на ансамбъла на Филип Кутев през 1956 година в Париж. По време на представлението изменниците на Родината са хвърлили

позиви и други пропагандни материали на сцената и предлагали на някои артисти да изменят на Родината.

В последно време някои от изменниците започнаха да изпращат пари и вещи на свои роднини и близки съидейници. Установено е, че с такава дейност се занимават: Гемето, Коста Попов, Стратия Скерлев, Ангел Пандев, Кръсть Зарев, Вакрил Янев и други. През 1954 година Гемето направи несполучлив опит да препраща долари и български пари на своите близки в България. В края на 1958 година той изпрати 2,000 лева на лице в София, за да се предадат на бившия секретар на опозиционната дружба в гр. Лом Никодим Попов.

БНК изцяло се е поставило в услуга на американското разузнаване, което рекрутира сред изменниците на Родината диверсанти и шпиони и ги изпраща на наша територия. Особено активна дейност в тази насока развива цариградския подкомитет на БНК. През 1950 година бяха заловени печатни и инструктивни материали изхождащи от подкомитета, от които стана ясно, че същия провежда широка нелегална дейност на наша територия и поставя пред бившите земеделци опозиционери в страната следните по-важни задачи: да се изгради в България мрежа от нелегални организации и групи да събират шпионски сведения, да подготвят и извършват диверсионни и терористически актове, да се въоръжават и бъдат готови за въоръжена борба, да подпомагат прехвърляните на наша територия бандити и диверсанти и пр.

За разрешаването на тези задачи подкомитета в Цариград редовно изпращаше куриери и бандити на наша територия, като Димо Хелев, Георги Мерджанов, Стоян Добрев Папазов и други, които пренасяха пропагандни материали, инструкции и пари и осъществяваха връзката с изградените нелегални организации.

В резултат на дейността на подкомитета в Цариград през периода 1950-52 година в страната бяха изградени много нелегални организации и групи. Такива бяха разкрити и ликвидирани в Старозагорски, Пловдивски, Хасковски, Бургаски окръзи.

След нанесените им удари задграничните геметовски централи и техните привърженици в страната направиха преоценка и изводи за собствената си дейност, на формите и методите и започнаха да работят по-конспиративно.

Геметовският задграничен комитет в Цариград започна да дава указания чрез радиото, пресата и по-специални куриери да не се пристъпва вече към изграждането на стройни нелегални организации и групи, с изградени ръководства от горе до долу, с устава, програми и пр.

През 1954 година подкомитета в Цариград прехвърли на наша територия бандитска група от 4 души, която е била снабдена с радиостанция, фалшиви паспорти, партийни и други документи. От бандитската група е била издадена и разпространена специална "инструкция № 25". В нея се дават указания за по-голяма конспиративност в нелегалната работа. За всяка околия трябвало да се определи един околийски организатор, който само трябва да знае за съществуването на организацията и за връзките ѝ с БНК.

По данни на управление II ДС ръководителя на подкомитета в Триест провежда дейност за изграждане нелегална група в София и Пловдив и събират сведения от разузнавателен характер.

От мероприятие "9" през февруари 1959 година получихме сигнал от който е видно, че геметовците в Австрия се готвят да върват провокации по време на предстоящия фестивал.

До 1955 година по близките на изменниците на Родината работеше само II управление ДС. От 1955 година съгласно указанията на Ръководството на Министерството към I отделение при отдел V на управлението се създаде група за разработване близките връзки на по-изтъкнатите изменници на Родината бивши опозиционери - земеделци. Понастоящем в отделението се водят на отчет 17 активни разработки на по-важните ръководители на БНК. От тях 6 лични активни разработки се водят в отделението и 11 лични активни разработки се водят в окръзите. Като връзки на горепосочените изменници на Родината се водят на оперативен отчет общо 30 души, от които 22 се разработват в отделението.

В процеса на разработването връзките на изменниците на Родината групата е имала следните резултати.

През 1954 година бе разкрит и предотвратен канал по който Гемето възнамеряваше да изпраща долари и български пари чрез еврейна Елиазер Бенароя - живущ в Израел. Първоначално чрез

КРДОПБГДСРСБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРСБНА	
Дата издаване: Секретар: /	

същия пробно се изпратиха 400 долари, обаче чрез преработване на кодираните писма на един от обектите се създадоха дразги между Гемето и Бенароя и се предотврати изпращането на парични помощи.

През периода на 1957/58 година Елена Ташкова (сестра на изменник на Родината) чрез трансфера на валута подпомагаше семействата на изменника на Родината Коста Шопов, Стратия Скерлев и други. За тази дейност същата бе предадена на съдебните органи.

Документирана е такава дейност и на обекта Александър Бъчваров, който през 1958 година изпрати 1,500 лв. на семейството на изменника Стратия Скерлев.

В края на 1958 година по нареждане на Гемето, чрез изменник на Родината в Италия бяха изпратени 2000 лева до една от пощенските кутии в София на Гемето, предназначени за Никодим Попов - бивш активен опозиционер и секретар на опозиционната дружба в Лом. Парите бяха предадени на пощенската кутия чрез Милка Капонова и Димитър Дешев - близки връзки на изменник на Родината в Италия.

През лятото на 1957 година се получи данни, че индийския професор Ранга, който бе гост на конгреса на ЦКС, имал поръчение от Гемето и Ценко Барев да се срещне с бившия опозиционер Асен Стамболийски и му предаде някакво послание. Освен това Гемето го бил помолил да се свърже с неговата дъщеря. По време на пребиваването на проф. Ранга в България не се получи данни потвърждаващи горните неща. След неговото заминаване вероятно с цел да дискредитират приобшилия се бивш опозиционер към ОФ Асен Павлов, по кодиран начин жената на Гемето писа, че проф. Ранга се е срещнал с Асен Павлов и му предал 340 лв. за дъщерята на Гемето.

През 1958 година от агент "Анета" се получи данни, че временно пребиваващата в страната ни американска гражданка имала поръчение от Гемето да събира сведения и след завръщането си да му ги предаде. Същата изяви желание да се срещне с тъщата на Гемето. Такава среща бе проведена и

разговора беше зафиксирал с техническо мероприятие, обаче не се потвърдиха агентурните данни. Установи се, че тя изобщо не познава лично Гемето и разговора се води в насока по какъв начин да се изведе зад границата дъщерята на Гемето.

През 1957 година бяха преработени две писма на наши обекти до Гемето за дискредитирането на бившия ръководител на ротата в Гермерсхайм капитан Байчев. За същия в писмата по кодиран начин бе съобщено, че преди бягството си Байчев е бил арестуван от милицията заедно с друг един негов приятел, който се намира в България. В писмата се подхвърли: че Байчев е бил сътрудник на ДС, която уловка излезе успешна и той бе отстранен от ротата.

През 1958 година бяха изпратени временно двама сътрудници зад граница. Първия бе препоръчан от тъщата и дъщерята на Гемето и се срещна с Ценко Барев, който му разказал за структурата на БНК, за печатните органи на БНК и му обеща да му уреди среща с Гемето. Ценко Барев се интересувал за положението на нашето село, за възворените в ТВО "Белене", за стандарта на живота в страната, за това дали има площадки за направляеми снаряди, за съветски войски в страната и пр. На отрицателните отговори, че няма такива площадки и съветски войски Барев заявил, че американското разузнаване разполагало с такива данни.

Напоследък се получиха данни, че през м. април т.г. ще пристигнат в страната ни две американки, които са се срещали с Гемето и жена му и имали поръчение от тях да се свържат obligatorно с неговата дъщеря и тъща в София. За уверение, че са се видели с тях Гемето иска да се изпрати по американските един садефен кръст на жена му.

Постигнатите до сега резултати в работата на групата работеща по близките на изменниците на Родната бивши опозиционери е незадоволителна. Най-сериозната причина, за да не се получат резултати не само от III управление но и от I и II управление ДС е, че в работата на тези управления липсваше координация и настъпателност, защото работят разпокъсано. С I управление ДС имаме известна съгласуваност и от тях сме получавали справки и материали от които сме се ориентирвали в оперативната обстановка. Съгласуваността, обаче между II и III управление ДС до сега почти

липсваше, главно по вина на II управление, което почти не ни уведомяваше за дейността на изменниците на Родината срещу нашата страна. А II управление води на разработка онзи контингент изменници, който активно действа против нас, в това число и идващите нелегално на наша територия.

Наша сериозна слабост е пък, че ние не сме проявили нужната гъвкавост и комбинативност, за да внедрим агентура в задграничните централи и по такъв начин предварително да узнаваме за тяхните намерения, за практическата им дейност, за каналите и изпращаните на наша територия диверсанти и пр.

Исхождайки от активната подривна дейност, която провеждат изменническите централи против нашата страна основна задача пред нас е да се активизира работата по тях и се построи така, че да сме в състояние още от зад граница да узнаваме тяхните планове и намерения, да разкрием техните канали и начина на проникване в страната, да се овладеят тези канали и да се вземат необходимите мерки за залавянето на изпращаните от тях диверсанти и шпиони и пресичане вражеската дейност на задграничните централи.

За да се постигне всичко това е необходимо.

1. В най-скоро време да се подобри съгласуваността в работата между II и III управление ДС.
2. Да се внедри проверен агент в подкомитета на БНК в Австрия. За тази цел е подходящ агент "Бор" с когото в близките няколко месеца трябва да се поработи сериозно за неговата проверка и заангажирането му с органите на ДС.
3. Да се подработи комбинация за свързване с геметовския комитет в Париж.
4. Да се продължи изпращането на временни посещения зад граница агентите: "Тотев", "Ицко", "Жак", които да се срещат с изменниците на Родината за изясняване обстановката, начин на живот и пр. Да се обмисли начин за създаване възможност на агент "Виолета" да посещава Франция, където ще изпълнява наши задачи по Ценко Барев и други.

София, 9.III.1959 г.

Н-К ОТДЕЛЕНИЕ I:

Майор:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Сх 153/12 81'9,

Строго секретно!

СПРАВКА - ОБЗОР

ОТНОСНО: състоянието и дейността
на бившата земеделска опозиция
през различните ѝ периоди на съществуване.

Бившата земеделска опозиция официално възникна през май 1945 година, когато НИКОЛА ПЕТКОВ, АНГЕЛ ДЕРЖАНСКИ, АСЕН ПАВЛОВ, БОРИС БУМБАРОВ и др. нейни ръководители напуснаха Отечествения фронт и създадоха т.н. "Български земеделски народен съюз /опозиция/, който просъществува до разтурянето му на 28 август 1947 година.

БЗНС/о/ или Бившата земеделска опозиция наброяваше около 79.000 членове със следната организационна структура:

Постоянно присъствие - III от 20 члена

Управителен съвет - УС с 49 члена.

Върховен съзвен съвет - ВСС от 80 члена.

Бившата земеделска опозиция имаше 9 областни ръководства /съобразно съществуващите тогава области в страната/, 98 околийски ръководства и 1,224 градски и селски дружби.

Беше изградена младежка организация - Български земеделски младежки съюз /опозиция/, която имаше същата организационна структура и членски състав около 42,000. Отделно бе създадена студентска организация - Български академичен земеделски съюз /БАЗС/, чийто ръководител бе изменника на Родината ЦЕНКО ВЕЛИЧКОВ БАРЕВ, ръководител на БНК в Париж.

През целия свой период на съществуване бившата земеделска опозиция провеждаше, активна, антинародна и подривна дейност против народната власт, като се почне от клеветническите антинародни и антисъветски статии в органа на опозицията "Народно земеделско знаме", провокационните речи в парламента и се стигне до палежи, терористически актове и др.

За да се видят социалните корени на опозицията и причините за нейното възникване, трябва да се знае макар и накратко историята на БЗНС.

БЗНС възникна като политическа партия през 1905 година, с различен класов състав и противоречиви икономически интереси на членовете му – кулаци, средни селяни и бедняци. Това дава възможност в БЗНС да се настанят кап. елементи в услуга на двореца и чужди разузнавания. БЗНС бързо се разраства и от 1919 до 1923 г. става управляваща партия, чийто ръководител АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ провежда своеобразна политика: от една страна води борба против БКП, а от друга прави опити да удари едрата буржоазия,

На 9 юни 1923 година Двореца и реакцията чрез своите агенти КОСТА ТОМОВ, МАРКО ТУРЛАКОВ, ХРИСТО СТОЯНОВ, КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ и др. извършват въоръжен преврат. Част от ръководителите на БЗНС биват избити, а друга емигрира в Югославия.

Зад граница се образува земеделско "ЗАДГРАНИЧНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО" начело с КОСТА ТОДОРОВ, НЕДЯЛКО АТАНАСОВ, ХРИСТО СТОЯНОВ, АЛЕКСАНДЪР ОББОВ, което по данни от полицията се финансираше от английското и югославско разузнавания.

В България начело на БЗНС остават агентите на двореца и буржоазията ТОМОВ-ТУРЛАКОВ, които след като се компрометират през 1927 година изтъкват ДИМИТЪР ГИЧЕВ. От тогава Съюза започва да се именува "БЗНС-Врабча" 1 /от ул. "Врабча" 1/.

Против Димитър ГИЧЕВ през 1928 година се създава т.н. пладнарска група. В 1933 година "пладненци" създават БЗНС "Александър Стамболийски", в чийто редове влизат предимно бедни и средни селяни, голяма част от интелигенцията и студентството. Ръководството на БЗНС "Ал. Стамболийски", в лицето на Гемето, инж. ГЕОРГИ ВЪЛКОВ и др. беше чужда агентура.

БЗНС "Ал. Стамболийски" взе участие в Отечествения фронт и в борбата против фашизма, макар и неговите ръководители да проявяваха двуличие, неискреност и да бяха проводници на чужди интереси.

Непосредствено след 9.IX.1944 година чуждата агентура в БЗНС - ГЕМЕТО, НИКОЛА ПЕТКОВ и др. започна да минира отвътре Отечествения фронт с основната цел да разруши съюза между БКП и БЗНС, между работниците и селяните, да откъсне страната ни от Съветския съюз и реставрира капиталистическите порядки.

Поддривната и конспиративна дейност на опозицията се засили особено след разтурянето на бившия БЗНС/о/. Тогава бившите опозиционери пристъпиха към масово изграждане на нелегални организации и групи, разработваха платформи и устава за нелегална борба, въоръжаваха бойни групи, вършеха терор, убийства, диверсии, палежи на реколтата и др.

След разтурянето на бившата земеделска опозиция през 1947 и 1948 г. някои нейни активни дейатели успяха да изменят на Родината и се установиха в различни страни на Европа - Америка и др., където се свързаха с капиталистическите разузнавателни служби и работят активно срещу нашата страна.

През 1947 г. във Вашингтон възобнови дейността си МСС "Международен селски съюз", т.н. "Зелен интернационал", главен секретар на който бе избран ГЕМЕТО. "Селския интернационал" си поставя задачата да оглави борбата на вражеската емиграция от селските партии на социалистическите страни. Като секция на "Зеления интернационал" през есента на 1948 година, ГЕМЕТО създава т.н. "Български национален комитет - Свободна и независима България" /БНК/.

В така сформирания БНК влизат представители на бившата земеделска опозиция, представители на бившите опозиционери "социал демократи" и един представител на "Звено"- ВАСИЛ ЮРКОВ /покойник/

Седалището на БНК се намира в Нийорк, а главното представителство за Европа във Франция - Париж. Представителства и подкомитети на БНК има създадени в Турция, Италия, Триест, Австрия, ГФР, Франция, Белгия, Австралия и др. Към комитетите има създадени и младежки секции.

Най-изтъкнатите ръководители на изменническия БНК са : ГЕОРГИ МИХОВ ДИМИТРОВ - ГЕМЕТО - председател, ЦЕНКО ВЕЛИЧКОВ БАРЕЦ главен секретар на представителството в Париж, СТРАТИЯ СИДЕРОВ СКЕРЛЕВ, ръководител на подкомитета в Цариград и др.

Изменниците водят активна борба против нашата страна, като се срещат с българите посещаващи кап. страни, разпитват ги

за България и като обработват сведенията , ги предават на чуждите разузнавания. Такъв е случая с агент "Горанов", посетил Париж ~~и др. др. др. др. др.~~, с когото Ценко Барев се среща няколко пъти, разпитва го за България, предлага му да измени на Родината, като му обещава голямо месечно възнаграждение и пр. Те използват посещенията на наши спортни ,културни и др. делегации и групи в западните страни, за да ги провокират и спъват тяхната дейност.

Много от изменниците намират пътища и канали за изпращането пари на близките си, а някои и на съидейниците си. С такава дейност се занимават: ГЕМЕТО, КОСТА ШОПОВ, СТРАТИЯ СКЕРЛЕВ и много други.

БНК всецяло се е поставил в услуга на американското разузнаване, което рекрутира сред изменниците на Родината диверсанти и шпиони и ги изпраща на наша територия.

В резултат на такава дейност на подкомитета в Цариград, през 1950-1951-1952 г., в страната бяха изградени много нелегални организации и групи. Такива нелегални организации бяха разкрити и ликвидирани в Старозагорски, Пловдивски, Хасковски, Бургаски окръзи, в Ямболска, Свиленградска и др. бивши околии.

В 1951 година бе разкрито областно нелегално ръководство в Пловдив, начело с МИЛКО МАРИНОВ - бивш член на околийското ръководство на опозицията в Пловдив. Нелегалното ръководство се бе нарекло "Комитет за освобождаване на България д-р Г.М.ДИМИТРОВ". Издаде бе скръжно и инструкции за водене нелегална борба, устав и клетва и отпечатадо помощни марки за набиране на средства, организиращо бе канал за връзка с подкомитета в Цариград. Изградихо бе нелегални групи в села на бившите Пловдивска, Хасковска и Свиленградска околии. Създаде бе бойно ядро към организацията, което впоследствие организира бандитска група от 10 човека.

По същото време в София бе разкрита и ликвидирана нелегална организация "Български земеделски народен централен комитет "Дунав", създаден по указания на геметовския комитет в Париж от завърналия се изменник на Родината ВАСИЛ ЙОЦОВ.

Периода 1950-1952 г. беше периода на най-голяма активност и период на най-бистри форми на нелегална дейност от страна на нелегалното подполдие на БЗО.

Успехите на Партията и народната власт в изграждане на страната и нанесените от ДС последователни удари по нелегалното

опозиционно подполне отнеха възможността на бившите опозиционери да създават в широк мащаб нелегални организации.

Задграничните геметовски централи и техните привърженици в страната направиха преоценка и изводи за собствената си дейност на формите, методите и тактиката си и започнаха да работят по-конспиративно. Започнаха да дават указания да не се пристъпва към изграждането на стройни нелегални организации и групи, а се укрепват кадрите им духом.

През 1954 г. подкомитета в Цариград прехвърли на наша територия бандитска група от 4 души, снабдена с радиостанция, фалшиви паспорти, партийни и други документи, които ги легендирали като хора от различни предприятия, изпратени по набиране на работна ръка, закупчици и др. Бандитската група носеше "инструкция № 29". В нея се дават указания за по-голяма конспиративност, като се изграждат организатори по околии, които да назначават отговорници по райони и села, без да им се доверява за съществуването на нелегална организация; да се събират шпионски сведения за войскови подразделения, команден състав, танкове и др.; дават се адреси в капиталистическите страни, до които да се изпращат сведенията, написани с тайнопис.

На геметовци зад граница и на тяхните привърженици в страната все по-трудно става да увеличат бившите опозиционери в организирана нелегална дейност. Процента на участващи в нелегални организации и групи става все по-малък. През изтеклата 1958 г. имаше редица сигнали за наличието на нелегални опозиционни групи в Пловдивски, Варненски, Старозагорски, Бургаски и др. окръзи. Проверката установи, обаче, че много от тези "сигнали" се оказаха неверни и не съществуват нелегални групи. Такива се оказаха "сигналите" в село Лозенец, Толбухинско, в Балчик и др. Установено бе, че по някои от тях обектите са се хвалили с наличието на нелегални групи, а по разработката в Балчик агент "Любчо" е съчинявал несъществуващи нелегални ядки.

Анализирайки постъпилите през 1957/59 г. проверени данни за дейността на злостните бивши опозиционери се вижда, че същите менят формите и методите на борба съобразно международното положение и мероприятията провеждани от Партията и Правителството. Вместо създаване нелегални групи и организации, в последно време се създават и оформят "приятелски групи" на базата на "съпроцесници", "землячество", "наборлии" и др.

Към такава форма на "организиране" прибегват най-вече вражески елементи, репресирани от народната власт, които дават указания да не се създават организации, а да се укрепва духа на тяхните съидейници, да привеждат силите си в известност, с оглед в подходящ момент бързо да могат да се организират и отпочнат борба срещу народната власт.

През 1958 година беше реализирана група от 14 бивши членове на ЗМС/о/ в Димитровград, всички осъждани за контрареволуционна дейност, които бяха образували бояджийски колектив в работейки по седата установяваха контакт с бившите опозиционери, укрепваха духовете им и провеждаха вражеска дейност.

В края на 1958 година беше реализирана подобна група в Хасковски окръг.

Понастоящем такива групи са се очертали в София, Пловдив, Бургаски, Русенски, Варненски и други окръзи. Най-характерна е групата в Левскиград, протичаща по разработка "Котарак". Обекта, бивш затворник е установил връзка със затвора, издирва свой връзки които окуражава, агитирайки, че "свободата" била близка. Пред тях стояла задачата да не падат духом, инструктирва ги да действуват всеки по отделно, да разузнават обстановката и хората и поддържат духа на идейните си приятели.

Някои от горепосочените групи прибегват към събиране на пари и храна за подпомагане на тяхните съидейници и затвора и ТВО и тяхните семейства.

Друга насока на вражеската дейност на бившите земеделци опозиционери е против ТКЗС. В последните години има редица проверени данни, от които е видно, че злостните бивши земеделци-опозиционери и преди всичко тези от кулашки произход, оказваха съпротива при масовизацията и обединяването на ТКЗС. Някои от тях правеха опити да включат свои хора в управителните съвети, за да могат да вредителствуват отвътре. По-злостни бивши опозиционери разпространяват анонимни листовки и писма против мероприятията на Партията и народната власт. През 1958 г. е имало 4 случая на саботажи от страна на бивши опозиционери и 11 опита за бягство зад граница.

Най-широко разпространената форма на вражеска дейност, провеждана от бившиге опозиционери е вражеската агитация. Такава се провежда почти от всички бивши опозиционери, стоящи на вражески

позиции, които съобразно международната обстановка и провежданите от Партията и народната власт мероприятия се засилва или отслабва.

При по-усложнена международна обстановка като събитията в Унгария, агресията в Йордания и Ливан, събитията в Далечния изток и др. сред вражеските елементи настъпва оживление и активизация, изразяващо се в по-смели и обнадеждаващи вражески изказвания за предстояща война, за скоростното им "освобождение" и пр.

В своята работа за пресичане контрареволуционната дейност на бившата земеделска опозиция, органите на ДС са се ръководили от указанията на ЦК на БКП и заповедите на Ръководството на МВР.

Когато бившите земеделски опозиционери минаха към повсеместно изграждане на нелегални организации и групи, Партията постави пред органите на ДС задачата своевременно да се разкриват техните нелегални организации и групи и бързо ликвидират. Наред с допуснатите не малко слабости и недостатъци, органите на ДС се справиха успешно с тази задача.

През 1950-51, 52 г. органите на ДС отпочнаха ликвидирането на нелегалните групи и организации и през 1952 г. почти всички бяха ликвидирани.

През 1951 г. бяха реализирани голям брой нелегални групи, чийто участници представляваха 68% от арестуваните по всички линии в страната, което говори, че БЗО през този период бе знаме на контрареволуцията.

През 1952 г. бяха разгромени 1/3 по-малко нелегални организации и арестувани 50% по-малко участници в тях. С това фактически бяха ликвидирани съществуващите през това време нелегални организации и групи, като останаха да съществуват някои по-незначителни, изолирани, немащи връзки с разгромащите организации. Тяхното ликвидиране стана през следващите 1953/1954 г.

През 1953 г. са реализирани само 7.4% от арестуваните по останалите линии, а през 1954 г. са реализирани около 50% от обектите арестувани през 1953 г.

▲ През 1958 г. са арестувани 31 обекта, от които 4 за участие в нелегална група, 4 за саботаж, 11 за опит за бягство зад граница и 12 за събирани помощи за репресирани опозиционери и тяхните семейства. Освен тях в страната по линията са били арестувани и предадени на съд други 157 изключително за стопански престъпления.

Шестият конгрес на БКП направи оценка на дейността на БЗО и даде възможност на заблудените бивши опозиционери да се приспособят към ОФ. От тогава започна разложение сред бившите опозиционери

Органите на ДС оказаха сериозна помощ на Партията за неговото подтикване и разширяване. С наши мероприятия някои, които проявяваха колебание биваха укрепвани и насърчавани за приобщаване, други бяха разколебавани чрез агентура, а злостните врагове, които се опитваха да противодействуват на разложението биваха дискредитирани и изолирани. Някои приобщили се бивши опозиционери оказаха помощ. Примери на такива имаше за влизане на бившите опозиционери в ТКЗС. Подобни случаи имаше и в Коларовградско, Преславско, Сливенско, Врачанско и другаде.

От 1954 г. насам около 1,790 души активни дейтели на бившата земеделска опозиция порицаха своите и на опозицията антинародна дейност и се приобщиха към народната власт. От посочените 83 са ~~де~~ дейтели от национален мащаб - бивши членове на ПП, УС и народни представители и 320 са от ръководствата на бившите окръжни и околийски опозиционни дружби.

Този процес на приобщаване помогна на много бивши опозиционери по места, заблуждавани дълго време от вражеската пропаганда да видят единствено правилния път и се приобщат към ОФ и заработят в ТКЗС. В огромното си большинство бившите опозиционери сега са в ТКЗС и работят добре.

От агентурното наблюдение над приобщилите се бивши активни дейтели на опозицията се установи, че по-голямата част от тях са се приобщили честно към народната власт и до сега имат положителни прояви. В това число са такива известни лидери на бившата опозиция, като: ПЕТЪР СЪРБИНСКИ - бивш ръководител на ЗМС/о/, който на моменти проявява колебания и нездрави настроения, породени от оказването му влияние от дружбата му със закоравели опозиционери, АСЕН ПАВЛОВ и СВЕТЛА ДАСКАЛОВА - бивши членове на ПП на опозицията, ДИМИТЪР АРГИРОВ от Пловдив, ЗЛАТАН ЗЛАТАНОВ от Коларовград, ДИМИТЪР КЪНЕВСКИ - Враца, ИВАН ПЕШЕВ - Пазарджик, ТОДОР ЛАЗАРОВ - Коларовград, ДЕНЬ ГЕОРГИЕВ - Сливен и др., които с поведението си и участието в мероприятията на народната власт спомагат за по-нататъшното разложение на бившата земеделска опозиция.

Добре работят в ТКЗС като ръководители - бившия народен представител от опозицията МИЛАН ДАНОВ, бившия младежки ръководител ПЕТЪР АНТОНОВ, ТРИФОН ГОСПОДИНОВ и др.

Друга част от приобщилите се ръководни дейци на бившата опозиция на брой 126 продължават да стоят на вражески позиции, а някои от тях проявяват двуличие, като се стремят да се покажат

официално, че са се честно приобщили ,а пред вражеските елементи стоят на старите си вражески позиции и развиват дейност в тази насока.

Такива са: д-р БОРИС ВЛАДИМИРОВ НЕНОВ от Ямбол, ТОДОР ДРАГАНОВ от Разград, ЗАПРЯН ДЖОНГОВ от Пловдив – бивши народни представители, НИКОЛА ЗАНДЖИЕВ от Бургас и др.

Не са редки случаите, когато такива "приобщили се" врагове промъкнали се в БЗНС, водят разложителна дейност в дружбите, обявяват се против ръководната роля на Партията, настройват неукрепналите членове на БЗНС в дух на "великоземеделски повинизъм", групират около себе си нездравите елементи в БЗНС и водят борба против стоящите на здрави позиции земеделски ръководители.

Анализирайки вражеската дейност на бившите земеделци опозиционери, формите и методите, може да се направи извода, че същите все още представляват значителен и сериозен контингент, годен да провежда всички форми на подривна дейност. Макар и решително пресечена възможността им да създават нелегални организации и групи, бившите опозиционери са в състояние при напрегната и усложнена обстановка бързо да пристъпят отново към изграждането на такива и да активизират подривната си дейност. Тази възможност се обуславя и подхранява от следните обстоятелства:

а/ Имат центрове зад граница, които са се поставили изцяло в услуга на империалистическите разузнавания и прехвърлят на наша територия диверсанти, шпиони и организатори.

б/ Разполагат в страната с достатъчно участвували в конспиративната дейност хора, преминали през затворите и озлобени срещу народната власт, които са способни да провеждат най-разновидна подпозна дейност.

в/ В сравнение с останалите вражески линии бившите опозиционери са най-масов контингент, в миналото са имали партия, а сега съществува БЗНС, в който имат възможност да се прикътят и маскират.

Всичко това налага и за в бъдеще неотслабващо да продължават тяхното разработване и наблюдение, като работата ни все повече трябва да се усъвършенствува, с оглед изискванията на Партията и заповедите на Ръководството на МВР.

Наред с постигнатите успехи в борбата си срещу бившите земеделски опозиционери ДС има и някои недостатъци.

1. ~~Работата по задграничните изменнически централи.~~ В 1955 година със санкция на Ръководството на МВР, 16 активни изменници на Родината, предимно ръководители на БНК, бяха предадени на разработка по линия на III управление ДС. Работата по тези изменници до сега е пасивна и ненастъпателна. Провеждат се мероприятия по близките и връзките на тези изменници в страната, в резултат на което са установени характера на връзките им с изменниците, изпращането от задграница колети и пари, известни указания, които дават изменниците на връзките си в страната и пр., но съществени резултати не са получени. Не сме в състояние да долавяме каква конкретна вражеска дейност изменническите централи провеждат на наша територия, техните замисли и намерения, каналите чрез които проникват в нашата страна и пр. Сериозна слабост е недостатъчната съгласуваност и координация между III, I и II управления ДС.

~~Сериозна слабост е, че не сме проявили нужната гъвкавост и комбинативност, за да внедрим агентура в задграничните централи и по такъв начин предварително да узнаваме за техните намерения, за практическата им вражеска дейност, за каналите и изпращаните на наша територия диверсанти и пр.~~

2. Друга слабост допущана от някои подразделения на ДС е по линия на ръководството и възпитанието на агентурата. Все още системно се проверяват агентите, което дава възможност на някои нечестни агенти да заблуждават ДС, като разобличените "Плувец", "Божидар" и др., които донасяха за несъществуващи нелегални организации.

Освен това агентурния апарат не е напълно прочистен от неработоспособна агентура. Само през I тримесечие на 1957 г. е била изключена такава агентура на брой 180, а през 1958 г. са изключени 235. Най-голям процент изключена агентура по отношение наличната има Софийски окръг - 14%, Пловдивски - 11,5% и Варненски 11%.

От това могат да се направят изводи, че някои подразделения на ДС не полагат достатъчно грижи по възпитанието на наличната агентура.

3. Незадоволителна е работата на ДС със затворниците, бивши земеделци опозиционери, главно по придобиване нова крупна агентура. Това до сега е биро предоставено почти единствено на отдел "Затвори". Трябва III управление и окръжните управления ДС да се интересуват повече от своите обекти, като провеждат мероприятия за привличането на някои от тях на сътрудничество с нас.

11. - 42

Изхождайки от активната подривна дейност, която провеждат изменническите централи против нашата страна, основна задача пред органите на ДС, е да се активизира работата по тях и се построи така, че да сме в състояние още от задграничния да узнаваме техните планове и намерения, да разкрием техните канали и начина на проникване в страната, да се овладеят тези канали и да се вземат необходимите мерки за залавянето на изпращаните от тях диверсанти и шпиони в страната и пресичане вражеската дейност на задграничните централи.

За да се постигне всичко това е необходимо:

1. Да се подобри работата по връзките на изменниците на Родината, като се работи за придобиване агентура за изпращане зад граница. *В миналото се забравиха за придобиване агентура и още трябва да продължи работата*

2. Да се обърне особено внимание на освободените в последните години от затвора и ТВО бивши опозиционери.

3. По промъкналите се вражески елементи в БЗНС и "приобцилите се" бивши опозиционери, които продължават да стоят на вражески позиции да се засили агентурното им наблюдение и не се допусне провеждане на вражеска дейност в дружбите.

4. Да се набележат мероприятия за пресичане на вражеската агитация, която в момента се явява като най-масова форма на вражеска дейност от страна на бившите опозиционери.

5. Да се вземат спрочни мерки за подобрене работата с найичната агентура, като се отпочне системна проверка в нейната практическа работа и се освободим от негодната и двулична такава.

~~6. Да се заработи за придобиване качествена агентура, в това число годна и за задгранична работа. За целта да се заработи настойчиво, тактично и целенасочено с контингентите в затворите.~~

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС

полковник:

София, 1 август 1959 г.

С П Р А В К А

За поведението на освободените от
ТВО и затвора бивши лидери на зе-
мелоската опозиция и буржоазни
партии.

В началото на м. септември 1959 година бяха освободени всички бивши лидери на БЗО и буржоазни партии от ТВО и затворите.

За поведението в ТВО и затворите, а и след освобождаването им разполагаме със следните данни:

I. ЛИДЕРИ НА БЗО.

1. КОНСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВНЕВ, роден 21.II.1893 г. в Газарджик, женен, образование висше военно, бивш Министър председател, живущ на ул. "В. Коларов" № 43 - София.

След 9.IX.1944 година осъден от Народния съд на доживотен затвор, а в последствие присъдата му намалена на 20 години и е освободен от затвора през 1955 г. На 5.XI.1956 г. е въздворен в ТВО и през м. IX.1959 г. е освободен. В ТВО се е стремил да се изтъква като политически ръководител на БЗНС "Врабча" и правил опити да сплоти врабчевистите около себе си. След освобождаването му от ТВО подробно разказа пред агент "Добрев" за положението и начина на живот там и, че в сравнение с миналото, режима бил по-добър и администрацията специално към него имала по-добро държане. Повод за изпращането му в ТВО той счита унгарските събития, тъй като няма провинения от политически характер. Заявил, че няма да се занимава с политическа дейност, а го възмущавал въпроса с материалната издръжка на семейството му и възстановяване студентските права на дъщеря му. Въздържа се от коментари по политическите събития.

2. АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ, роден 7.VIII.1895 г. с.Вакарел, Ихтиманско, женен, с висше юридическо образование, бивш адвокат и бивш министър, живуц ул.Безименна 14 - София. Произхожда от средно селско семейство. Бивш член на ЦК на БЗНС/о/ и народен представител. През 1952 г. е осъден на 18 години лишаване от свобода за участие в създаване и ръководене на нелегална антинародна организация. Освободен е от Сливенския затвор на 3.IX.1959 г. В затвора е имал лошо поведение. Водил е вражеска агитация и пропаганда сред осъдените. След освобождаването му е заявил пред агентите "Спортист" и "Лидия", че не е очаквал да бъде освободен. Сега първата му работа е да иска реабилитация за да му възстановят правата. За политическа дейност не мисля. Щял да се държи на страна от политиката като лоялен гражданин на държавата. Достатъчно е изстрадал и затова имал нужда от спокойствие. Здравословно не е добре.

3. МИНЧО ПАНОВ МИНЧЕВ, роден 15.I.1905 г. с.Балван, Търново, разведен, образование висше юридическо, бивш адвокат, живуц ул.Ангел Кънчев № 35 - София. Произхожда от средно селско семейство.

След 9.IX.1944 г. е бил депутат във ВНС и член на ЦК на БЗНС/о/ от крилото на ГИЧЕВ. За активна антинародна дейност е въдворяван в ТВО от 1947-53 г. и от 5.XI.1956 г. м.IX.1959 г. В ТВО е имал лошо поведение. Страда от манията за водачество. Има крайно отрицателно отношение към приобщаването на бившите опозиционери. След освобождаването му от ТВО отбягва да се среща с бивши опозиционери и се въздържа от политически изказвания, но продължава да стои на твърди вражески позиции. Закалвал се на ВЕРГИЛ ДИМОВ и ВАСИЛ ВЪЛКОВ, че ще им търси сметка за неговото въдворяване и затова, че били агенти на ДС./От донесение на аг."Петров"/.

4. ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ, роден на 15.I.1892 г. в Оряхово, женен, образование висше юридическо, не работи нищо, изселен в Коларовград. Произхожда от кулачко семейство.

Бивш министър на Вътрешните работи в кабинета на АЛ. СТАМБОЛИНСКИ. През периода 1923-31 г. е бил емигрант в Югославия.

След 9.X.1944 г. е член на ПП на БЗО и народен представител. От 1947 г. до 1953 г. е бил в ТВО, където е стоял на вражески позиции. След освобождаването му правеше опити да организира около себе си бивши опозиционери, като под предлог на лоялност към БКП се е стремил да измести Г. ТРАЙКОВ и оглави БЗНС и внесе разкол в управлението на страната. На 5.XI.1956 г. изпратен в ТВО и освободен на 6.IX.1959 г. В ТВО е стоял на същите двулични позиции. Сред въдворените бивши опозиционери не се е ползвал с авторитет. След освобождаването му е заминал за Коляровград, където живее понастоящем.

5. СТОЯН БОЖКОВ ГЕОРГИЕВ, роден 27.IX.1904 г. в с. Слатина, Софийско, женен, неосъждан, образование висше, строителен инженер, жив. на ул. "В. Коларов" № 9 - София. Произхожда от кулашко семейство, бивш председател на Соф. градско настоятелство на БЗНС/о/ и депутат във ВНС, неосъждан, въдворяван в ТВО през 1951-1953 г. През ноември 1956 г. отново въдворен в ТВО и освободен на 6.IX.1959 г.

В ТВО е водил борба против приобщаването на бившите опозиционери. Открито е заявявал пред администрацията на ТВО и наши оперативни работници, че никога няма да скъса с убежденията си и си остава твърд геметовец.

След освобождаването му пред агент "Томо" е заявил, че от сега нататък с политика няма да се занимава, тъй като тя не му донасяла нищо добро до сега, а само лишения и тормоз. Понастоящем е подал документи за работа във II строителен район.

6. РАЧО ЙОНКОВ ДОМУСЧИЕВ, роден 26.IX.1910 г. в село Виноград, Горнооряховско, женен, образование висше, бивш адвокат, живее в София на ул. "Вълкович" № 5, неосъждан. Произхожда от кулашко семейство, бивш депутат от БЗО във ВНС.

За активна вражеска дейност е въдворяван в ТВО от 1947-1953 г. и от 1956 до м. IX. 1959 г. Както в ТВО, така и след освобождаването продължава да стои на твърди вражески позиции. Пред агент "Янко" е заявил, че не се радва много на освобождаването си, тъй като тебили играчка в ръцете на комунистическия режим, но дано това бъдело за малко. Казал, че докато бил в ТВО сложил още две години в актива на политическата си дейност.

7. ИВАН ЙОРДАНОВ ДЕЛИНСКИ, роден на 26.II.1906 г. в село Гайтаново, Софийски окръг, женен с две деца, неосъждан, образование висше - химия, бивш търговец, изселен от София в Ботевград. Произхожда от средно селско семейство.

Бил секретар в кабинета на МУРАВИЕВ и негов съветник, а след 9.IX.1944 г. депутат от БЗО във ВНС.

За активна вражеска дейност от 1951-53 г. е изпратен в ТВО. През 1956 г. наново изпратен в ТВО от където е освободен на 6.IX.1959 г. В ТВО не е имал добро поведение, числен се е към групата на МУРАВИЕВ. След освобождаването му остава в София и търси начини за уреждане на семейното си положение. Пред агент "Велев" е заявил, че признава вече политиката на Партията, желае да стане лоялен гражданин, но няма намерение да отива в БЗНС и урежда чрез него въпросите си.

8. КОЧО ГЕОРГИЕВ БОЧЕВ /ВАРЕЛА/, роден 20.IV.1902 г. в гр. Пазарджик, женен с едно дете, образование средно, живее в Нова Загора.

Член на БЗНС от 1919 г. от 1923 до 1927 г. е емигрант в Югославия, където се е числен към групата на КОСТА ТОДОРОВ.

След 9.IX.1944 г. е бил околийски организатор на БЗО и народен представител. За вражеска дейност е изпратен в ТВО, а през 1951 г. е осъден на 12 години лишаване от свобода, като ръководител на нелегална организация и освободен от затвора на 20.VIII.1959 г. В затвора е имал вражеско отношение към народната власт. Очертал се е като един от идейните ръководители на опозицията. В началото на т.г. порицава дейността на бившата опозиция и нейните лидери. Преди излизането от затвора е заявил, че ако някои го подкани да конспирира против народната власт, той няма да се съгласи и ще уведоми органите на МВР, но не желае да се обвързва в сътрудничество с ДС. След излизането му от затвора се е изказал пред агент "Иванов", че е скъсал с опозицията и се е отказал да се занимава с политика. Понастоящем живее в Нова Загора, но е с намерение да се премести в Пазарджик.

9. АТАНАС ИВАНОВ ЛЕРИНСКИ, роден 18.II.1898 г. в Нерод Леринско, Македония, български гражданин, женен с три деца, образование IV клас, бивш търговец, жив. ул. "Добруджа" № 8 - София. Произхожда от търговско семейство.

Член е на БЗНС от 1923 г.

След 9.IX.1944 г. е бил депутат във ВНС от БЗО. За актив на антинародна дейност е вдворяван в ТВО от 1948 до 1953 г. и от 1956 до IX.1959 г.

В ТВО е имал лошо поведение. Поддържал е тесен контакт с останалите опозиционни лидери, пречил е на културно-просветната работа. Здравословното му състояние е много лошо. Поради тежко боледуване, след освобождаването му от ТВО е на легло в къщи си. В момента се интересува само от здравословното си състояние. По данни на с.с. "Добрев" няма да остане дълго да живее.

10. ЛЮБЕН БОЯНОВ БОЯНОВ, роден 12.VII.1912 г. с. Дрънча, Пазарджишко, неженен, осъждан, образование висше юридическо, сега общ работник, живее в Пазарджик. Произхожда от средно селско семейство.

В миналото е бил член на БЗНС.

След 9 септември 1944 г. околийски организатор на опозиционната дружба в Пазарджик. Очертал се е като верен привърженик на ГЕМЕТО. Избран е за народен представител от опозицията

През 1947 г. организирайл нелегална група бягство зад граница, за което е осъден на 2 год. лишаване от свобода. През 1950 г. е поддържал връзки с бандитска група. От 1951 до 1953 г. и от 1956 до IX.1959 г. е вдворяван в ТВО, където е стоял на вражески позиции, осъждал е приобщаването на бившите опозиционери. След освобождаването му проявява известно колебание и признаци на приобщаване, но все още не може да се отърси от старите си опозиционни разбирания. Заявявал е, че с Партията може да работи, но с БЗНС никога, особено недоволство изказва против местните дружбени ръководители.

11. Страти ТОДОРАКИЕВ ДИМИТРОВ, роден на 16.II.1910 г. в с. Ново Паничерево, Бургаски окръг, жител и живуц в същото село, женен, образование VII клас, произхожда от средно селско семейство, бивш организатор към областното настоятелство на БЗНС/а/ и член на ВСС, осъден през 1941 г. в процеса на ГЕМЕТО, с когото са лични приятели. През 1945 г. осъждан на 2 години за бягство през граница, вдворяван в ТВО от 1951-1953 г. и от 1956 до 6.IX.1959 г.

Поведението му в ТВО е било лошо - стоял е твърдо на старите си реакционни позиции, водил е борба срещу разложението на бившите опозиционери, като е групирвал около себе си по-млади негови съмишленици и е укрепвал духът им. Открито е заявявал, че никога няма да се приобщи към ОФ защото непризнавал ръководната роля на Партията. /По донесение на "Петров", "Везиров" и др./

След освобождаването му не се проявява, отбягва срещите с хората /По данни от аг. "Цветков"/.

Полковник ЧИЛИНГИРОВ и подполковник ПОЛИХРАНОВ от Окръжно управление МВР - Бургас са провели беседа с ТОДОРАКИЕВ. Съдия се е държал надменно и заявил, че поддържа линията на ВЗНС/р не одобрява неговото разтуряне и, че в нас нямало никаква демокрация.

12. ИВАН ГЕОРГИЕВ ТИТЕВ, роден на 9.V.1909 г. в с. Галата, Варненски окръг, жител и живущ в същото село, неженен. Произхожда от бедно селско семейство, с прогимназиално образование, занимавал се със земеделие и обща работа в "Пренос Превоз" сега не работи още, бивш член на областното настоятелство на БЗО, осъждан през 1948 г. за нелегална дейност срещу народната власт. През ноември 1956 г. възворен в ТВО и освободен на 5.IX.1959 г.

В ТВО е имал лошо поведение. Заедно със СТОЯН БОЖКОВ, СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ и др. водил борба срещу разложителната работа сред бившите опозиционери. Злословил и открито изразявал несъгласието си с политиката на Партията и народната власт.

След освобождаването му от ТВО веднага установил връзка с реакционните елементи в селото и Варна. За ТКЗС в селото е казал, че много късно се образувало и сега на селяните нямало какво да се вземе - всичко изпродали. Заявявал, че няма намерение да се помирява с народната власт и му предстояло още три пъти да ходи в ТВО пък тогава цял да седне мирно. /По данни от аг. "Иорданов"/.

13. АЛЕКСАНДЪР ЕВТИМОВ МИЛАЧКОВ, роден на 13.II.1911 г. в с.Трекляно, Къстендилско, женен, образование средно техническо, жив. ул. "Суходолска" № 54 - София, произхожда от средно селско семейство, бивш член на областното настоятелство на ВЗНС/о/ в София.

7.- 8
307

За антифашистка дейност преди 9.IX.1944 г. е интерниран от полицията, а през 1951 г. е осъден на 15 години лишаване от свобода като организатор и ръководител на контрареволуционна дейност.

Поведението му в затвора е било много добро, отказал се е от опозиционните си убеждения. В последно време в затвора изнесе доклад, в който порица своята и на опозицията антинародна дейност. След излизането си от затвора търси връзка с наши органи и заявява, че окончателно се е отказал от бившата земеделска опозиция и ще работи за народната власт. Понастоящем е направил постъпки за работа в II строителен район.

14. КРУМ СПАСОВ НЕВРОКОПСКИ, роден на 4.III.1929 г. в с.Крушник, Благоевградско, женен, неосъждан, образование средно, изключен студент, живее в родното си село. Произхожда от средно селско семейство. В миналото бил "Бранник".

След 9 септември 1944 г. окръжен организатор на ЗМС/о/ За активна антинародна дейност е въдворяван в ТВО от 1949 до 1953 г. и от 1956 до IX.1959 г. Първоначално в ТВО е имал лошо поведение, но в последствие е правил опити да коригира поведението си. След освобождаването му е ходил в БЗНС при ПЕТЪР СЪРБИНСКИ и искал ходатайство за възстановяване на студентските му права, като е заявил, че желае да се приобщи към ОФ. Сърбински му заявил, че пътя за оправянето му започва от село, от където той трябва да започне дейността си в полза на народната власт и след това всичко ще се уреди. Понастоящем НЕВРОКОПСКИ се намира в родното си село.

15. ПЕНЧО ЙОСИФОВ ЙОСИФОВ, роден 22.X.1900 г. в Бургас, женен без деца, неосъждан, образование средно, жив: ул."Жеко Димитров" 81-а София. Произхожда от буржоазно семейство.

През 1931 г. е бил частен секретар на Димитър ГИЧЕВ, а през 1932 г. пом.кмет на София.

След 9.IX.1944 г. активен опозиционер. До въдворяването му в ТВО през 1956 г. е оказвал материална поддръжка на семейството на ДИМИТЪР ГИЧЕВ.

В ТВО е имал лошо държание поддържал е духа на останалите въдворени опозиционери, като е подпомагал материално някои от тях.

8.- 9
308

Монастоящем е отишъл на почивка в Драгалевския манастир и д-йства да се върне отново на работа в кооперация "Химметал", където е работил преди.

16. АТАНАС ИВАНОВ АТАНАСОВ, роден 11.X.1902 г. в с. Девня, Варненски окръг, живуц в същото село, неженен, с незавършено висше техническо образование, земеделец. Произхожда от кулашко семейство.

В миналото членувал в БЗНС.

След 9 септември 1944 г. до 1945 г. е бил околийски управител на гр. Провадия, от която длъжност е снет за развивана от него опозиционна дейност. Избран е за член на бившия ВСС на БЗНС/о/ и е кандидатствал за народен представител. За вражеска дейност е изпратен в ТВО. През 1956 г. наново изпратен в ТВО, от където е освободен на 6.IX.1959 г. В ТВО е стоял на вражески позиции, не се е разоръжил. След освобождаването му нямаме данни за вражески изказвания и други антинародни прояви. Часочена е агентура за наблюдението му.

17. ИВАН ЦВЕТКОВ ГИЧЕВ, роден на 5.XI.1914 г. в с. Обнова, Плевенски окръг, живуц в родното си село, женен, със средно образование, учител, сега не работи нищо, произхожда от оредно селско семейство, бивш член на областното настоятелство на ЗМС/о/ и депутат във ВНС. През 1948 г. е осъден на 3 години за вражеска агитация и от 1951 г. до 1953 г. е бил в ТВО. През ноември 1956 г. отново въдворен в ТВО, от където е освободен на 6.IX.1959 г.

Поведението му в ТВО е било лошо. Стоял е на старите си позиции по отношение на народната власт и ОФ. Групиравал неукрепнали бивши опозиционери около себе си и поддържал духът им? Открито е заявявал, че не одобрява политиката на Партията и БЗНС и че народната власт не е демократична /По данни от "Петров", "Райков", "Везиров" и др./

След освобождаването му от ТВО заявил, че свободата на въдворените се дължала на западните страни, че "комунистите управляват 15 години, а още ги е страх и с оръжие изпълняват своите задачи". Заявил, че никога не е имал намерение да порицава миналата си дейност защото цял да му се понижи авторитета /по данни от агент "Плуг", "Цветков" и "Сопотски"/.

9.- 10
309

18. АЛЕКСАНДЪР ГЕОРГИЕВ НАЙДЕНОВ, роден на 24.V.1910 г. в с.Хотница, Търновски окръг, жител и живущ в родното си село, неженен, с висше образование, заличен адвокат, сега не работи нищо поради болест. Произхожда от средно селско семейство. Бивш член на ВСС на БЗНС/о/ и депутат във ВНС, вдворяван в ТВО през 1949 г. през 1951/1953 г. и от април 1957 до 6.IX.1959 г..

В ТВО отначало е имал лошо поведение, стоял е на старите си позиции. През 1959 г. е заявявал пред администрацията и вдворените, че е решил да върви в крак с народната власт, но със сегашното ръководство на БЗНС не би могъл да се разбере. След освобождението му отбягва да коментира по политически въпроси.

19. ИВАН БОНЕВ ЦОПАРОВ, роден на 28.IX.1909 г. в с.Зая, Габровски окръг, жител и живущ в родното си село, женен, образование VII клас, произхожда от средно селско семейство, има национализирана маслобойна, бивш член на околийското настоятелство на БЗНС/о/ и кандидат за народен представител в изборите за ВНС. Вдворяван е в ТВО през 1948 и 1950 г. по за 3-4 месеца. През ноември 1956 г. отново вдворен и освободен на 5.IX.1959 г.

В ТВО е имал лошо поведение изразяващо се в злословене по адрес на приобщилите се с декларации ръководители на БЗНС.

След освобождаването му от ТВО отбягва да се среща със съмишлениците си.

20. ИОСИ Ф ПЕТРОВ ЛАЛОВ, роден на 17.V.1909 г. в с.Чирен, Врачански окръг, жител на София, живущ на ул."Борис I" № 41, женен, с висше образование, по професия учител, произхожда от средно селско семейство, бивш редактор във в."Зелено знаме", вдворяван в ТВО от 1951 до 1953 г. и от 1956 до 5.IX.1959 година.

Поведението му в ТВО не е било лошо. Причислявал се е към оформилата се група около МУРАВИЕВ, но в последната година е изразявал желание да се приобщи към ОФ и БЗНС.

След освобождаването му е заявил, че му стигало толкова страдание. Възнамерявал да отиде в ПП на БЗНС, да се изясни пред ръководството и да ги помоли да не го считат вече за враг /по данни от аг."Велев"/.

КРДОПЕГДСРСМА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПЕГДСРСМА
Дата издаване: Секретар: <i>[Signature]</i>

10.-11
340

21. ГРИГОР МИЛАНОВ ГУРКОВСКИ, роден на 24.I.1904 г. в с.Волуяк, София, жител на София, живуц на "Шейново" № 4, женен, с висше образование, заличен адвокат, служац, произхожда от средно селско семейство, неосъждан, бивш член на градското настоятелство на БЗНС/о/, вдвориван в ТВО от 1951 до 1952 г. и от 1956 до 5.IX.1959 г.

В ТВО е имал лошо поведение. Разпространявал е вицеове за понижаване авторитета на отговорни наши другари, говорил че Партията направила от БЗНС свое копие и пр./По данни от аг. "Райков", "Петров", "Везиров" и др./ В последно време официално е заявявал в ТВО, че е политика няма да се занимава и можел да се разбере с Партията, но с БЗНС никога.

След освобождаването му от ТВО е много предпазлив. Установил е връзка и се среща с бившите злостни опозиционери в София. Грижи се за освобождения от ТВО АТАНАС ЛЕРИНСКИ, който е тежко болен.

22. СИВО ИВАНОВ ЧАПАРОВ, роден 23.I.1911 г. в с.Арнаутето, Старозагорско, образование висше, ветеринарен лекар, за вършил в Италия, живуц в Стара Загора. Произхожда от кулашко семейство.

Член на БЗНС от 1934 г.

След 9 септември 1944 г. активен опозиционер. През 1948 г. е осъждан за неиздължаване на държавни доставки. От 1950 г. до 1953 г. и от 1956 до IX.1959 г. е вдвориван в ТВО, където е имал лошо поведение. След освобождаването му от ТВО проявява предпазливост и отбягва да прави вражески изказвания.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

С П Р А В К А

За разложението на бившата
земеделска опозиция.

Разложението сред бившата земеделска опозиция отпочна през есента на 1954 г. и в главни линии приключи в края на 1958 г. Общо и по години са се приобщили бивши лидери от национален, окръжен и околийски мащаб, както следва:

Години	общо	чл. на ПП и бивши депутати	Деятели от окр. и околийски м.
1954	5	3	2
1955	276	33	243
1956	93	13	80
1957	29	15	14
1958	6	6	-
ВСИЧКО:	409	70	339

От анализа на данните, с които разполагаме е видно, че от приобщилите се бивши земеделци опозиционери от национален, окръжен и околийски мащаб, двулично поведение към Отечествения фронт имат 119 души.

Не изяснили се бивши лидери и деятели на БЗО остават 71 души. От тях:

- а/ членове на ПП, УС и депутати 10¹⁵
- б/ Ръководители от окръжен и ок. мащаб 46
- в/ не е искано изясняването на лидери от национален мащаб 9

ЗАБЕЛЕЖКА: През периода на разложението са разобличили опозиционната си дейност и към 1,400 активисти от местен мащаб и към 10,000 редови бивши опозиционери са се приобщили към ОФ и работят в ТКЗС.

За последните не може да дадем по години приобщаването им.

ЗАМ.НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС -

полковник:

София, ___ октомври 1959 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

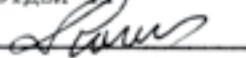
93

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

9

Строго секретно!
Екз. единствен.

УТВЪРЖДАВАМ
ЗАМ.НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ VI ДС
И НАЧАЛНИК ОТДЕЛ II

Полковник-
София 29.12. 1970 год.

М.П. - УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
168
Ср. 12

П Л А Н

На отделение I-во за 1971 година по
линия на бившата земеделска опозиция.

Работата на отделението през 1971 год. ще протече в след-
ните направления:

I. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМНИ ВЪПРОСИ ЗА РЕШАВАНЕ ПРЕЗ ГОДИНАТА

1. Издирване и установяване на всички сикове и дъщери на бивши лидери от БЗО живущи в София и вземане отношение от отделението към всеки по отделно.
2. Издирване и придобиване на сътрудници, които да са в състояние за решаване на въпросите по вражеската емиграция-изясняване конкретната им дейност среду нашата страна, подстава на някой от сътрудниците и завръщане на оперативна игра.

II. РАБОТА ПО РАЗРАБОТКИТЕ

1. През годината ще бъдат решени следните дела:
 - а/ ГДОП "НЕГОДНИЦИ" - обектите РУМЕН НИКОДИМОВ АНТИМОЕ и МИЛЧО ИВАНОВ САВОВ са уличени в създаването на нелегална организация, която си е поставила за цел, борба срещу народната власт, създаване канал и установяване връзка с вражеската емиграция. По делото ще бъде извършена документация и се вземе отношение към обектите.

Срок 30. ~~VIII~~ 1971 год.
Отг. майор Кр. Стойков и подпол.
И. Александров.

Из архивите

470

da

б/ ДОР-"МАНЯК"- заведено през 1970 год. на ДИМИТЪР МАРКОВ МАРКОВСКИ, уличен в създаването на нелегална организация поставяща си възобновяване дейността на младежкия земеделски съюз. По делото ще бъде извършена документация и се вземе отношение към обекта.

Срок 30.^{IV}~~III~~.1971 год.
Отг. подполк. М.Кънчев

da

в/ ДОП-"ВРАНА" заведено на ИЛИЯ ВЛАДИМИРОВ КУЗМАНОВ от София, уличен за връзки с вражеската емиграция и пренасянето в страната на инкриминирана литература.

По делото ще бъде извършена документация и към обекта се вземе отношение.

Срок ²⁰~~25~~.IV.1971 год.
Отг. подполк. М.Кънчев

2. Провеждане на мероприятия по делата:

а/ По ГДОП-"НЕГОДНИЦИ"- ще бъде проведено м-"Родопи" в домът на НИКОЛАЙ ИВАНОВ МИЛОВАНОВ ~~близка връзка~~ ^{родствена} връзка на обекта Савов, за когото има данни, че знае за съществуването на нелегалната организация, с цел извършване документация и разширяване данните за съвместната им дейност.

Срок 25.III.1971 год.
Отг. майор Кр.Стойков и подполк. И.Александров.

б/ Ще бъде проведено М-"Родопи" в домът на Евгени Михайлов, уличен в съвместна дейност с РУМЕН АНТИМОВ с цел изясняване конкретната му дейност в организацията.

Срок 25.IV.1971 год.
Отг. подполк. М.Кънчев и подполк. И.Александров

в/ Периодически ще бъдат поставяни под ВН, РУМЕН АНТИМОВ, МИЛЧО САВОВ и НИКОЛАЙ МИЛОВАНОВ с цел установяване на връзките им.

Срок постоянен
Отг. майор Кр.Стойков.

г/Провеждане М-30 в домът на Милчо Савов за иземване и фотографиране на компроментиращи го материали.

Из архивите на ДС

471

- 3 -

11

Срок 30.II.1971 год.
Отг. майор Кр.Стойков

д/с ДОП-"МАНЯК" на обекта МАРКОВСКИ ще бъде проведено ВН за установяване връзките му в София с цел набелязване на лица за извършване оперативна документация.

Срок 10.VIII.1971 год.
Отг. подполк.М.Кънчев

д/с От засачените до сега лица пред които обекта МАРКОВСКИ е говорил за възобновяване дейността на младежкия земеделски съюз, *ще бъде набрана оперативна документация.*

Срок 10.VI.1971 год.
Отг. подполк.М.Кънчев

в/ По ДОП-"ВРАНА" - ще бъде изискан в маршрут сътрудника "СОКОЛОВ" на ДС-Пловдив, за доизясняване дейността на обекта.

Срок 30.IV.1971 год.
отг. подполк.М.Кънчев

ДОН-" МАШИНИСТ" заведено през 1970 год. на Христо Витанов уличен във вражеска агитация срещу народната власт, подържане на контакт с неприобщени бивши опозиционери, които пишат стихове и други материяли с вражеско съдържание.

а/ Ще бъде изискан периодически в маршрут сътрудника "Септемвриец" с цел изясняване, съдържанието на писаните материяли от обекта и останалите му връзки, с каква цел ги пишат и евентуално установяване не ги ли изпращат зад граница.

Срок 15.III.1971 год.
Отг. подполк.И.Александров и
мл.лейт. Ст.Ганев.

ДОП-"ДВУЛИЧНИК" - заведено през 1970 год. на Васил ПОП-ВАСИЛЕВ уличен, че е установил контакт с лица от вражеската емиграция и, че като студент в ГДР нелегално е посещавал Франция.

а/ На обекта ще бъде проведено М-30, за иземване адресите на лица от вражеската емиграция, за които е говорил пред сътрудника "Дружников".

а) да се установи с "Дружников" за резултатите от неговите обикнов. др. връзки със с. МР.

Срок 15.IV.1971 год.
Отг. подполк.И.Александров и мл.
лейт. Ст.Ганев.

КРДОПБГДСРБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПБГДСРБНА	
Дата изготвяне: Секретар: <i>[Signature]</i>	

- 4 -

12

ДОН-НЕГОДЯЙ"- НИКОДИМ АНТИМОВ ПОПОВ бивш активен деятел на БЗО, неприобщен, уличен в създаването на група за събиране помощи за бивши опозиционери и за връзки с вражеската емиграция.

а/ Периодически ще бъде изискван в маршрут сътрудника "Дружников" с когото ще целим изясняването конкретната вражеска дейност на обекта, и по точно, не е ли той лицето, което да ръководи и направлява вражеската дейност на бившите опозиционери в страната, по указания на вражеската емиграция. Сигнали за съществуване на нелегална организация в страната има получени от сътрудници били зад граница. Установяване и изясняване връзките му със Страти Димитров от Бургас, Иван Гинчев от Троян, Милан Дренчев от София и др. на каква база са и не провеждат ли съвместна дейност под негово ръководство.

30. X 1971
Срок постоянен

Отг. майор Кр. Стойков и подполк. Й. Александров.

б/ Периодически ще бъде поставян под външно наблюдение за установяване на връзките му в София и такива в провинцията.

Срок постоянен

Изучаване от майор Кр. Стойков
и свързана дейността му с неговата дейност.
в. ОТКРИВАНЕ НА НОВИ ДЕЛА:

Ще бъде открит ДОР на р. 1931 год. Тулуза-Франция, живял в България. През 1964 год. с фалшив паспорт изменя на родината. От получените данни от сътрудника "Дружников" същият се уличава, че е в услуга на американското разузнаване и близка връзка на обекта "НЕГОДЯЙ".

Срок 15.II.1971 год.

Отг. майор Кр. Стойков.

б/ Ще бъде открит ДОП на МАРИЯ СТАНКОВА БАТОВА р.1919 год. с. Кондофрей-Пернишко, жив. в София. Същата се уличава като ПК на ИР-Иван Райчев Лозев и негов съгурен човек. От данните на сътрудника "Дружников" се вижда, че до същата Лозев изпраща пари и подаръци до свой близки в страната.

Срок 1.II.1971 год.

Отг. мл.лейт. Ст. Ганев и майор Кр. Стойков.

в/ Ще бъде открит ДОП на ВАСИЛ КОЧЕВ ХРИСТОВ р.1919 год. гр. Петрич, жив. Владая-София, изпращан в ТВО и изселван за

- 5 -

вражеска агитация. Поддържа връзки с бивши земеделци опозиционери. Разпространява слухове за падане на народната власт, против отговорни държавни ръководители и пр. Посредници за продажба на чужда валута.

Срок 15.І.1971 год.

Отг. подполк. М. Кънчев

4. РАБОТА по контролни дела.

а/ КГДОР-"ГОВЕДА 10" обектите се уличават в провеждането на нелегална контрареволуционна дейност и подържане връзки с вражеската емиграция зад граница. Пред разработката стои задачата да се изясни, какви указания получават обектите от вражеската емиграция за дейността им в страната, установяване каналите за връзка и пр., за целта:

Ще бъде изведен б. сътрудник "МЕЧЕВ" до обекта "МЕЧКА" в Турция и изясни, какви въпроси и поръчения ще му бъдат дадени от обектите до "Мечка", и какви указания ще даде същия до обектите в страната.

Срок 15.VII.1970 год.

Отг. подполк. М. Кънчев и подполк.
Й. Александров.

Ще бъдат проведени мероприятия за ангажирането на обекта Желю Динев по линия на БЗНС и излизането му на открити позиции с цел откъсването му от влиянието на обектите.

Срок 30.IX.1971 год.

Отг. М. Кънчев

б/ КДОН-"ВИДРА" - обекта се уличава в писането на материали с вражеско съдържание против народната власт и търси канал за тяхното изнасяне зад граница. Делото се води в окръжно управление МВР-Плевен. За целта,

Чрез сътрудника "Любомиров" на Ст. Загора ще бъде установено съдържанието и место нахождението на материалите.

Срок 30.V.1971 год.

Отг. майор Кр. Стойков и подполк.
Александров.

Ще бъде проведено М-30 за фотографиране на материалите.

Срок 30.VI.1971 год.

- 6 -

III. РАБОТА ПО ОБЕКТИТЕ ОТ ВРАЖЕСКАТА ЕМИГРАЦИЯ.

По обектите водени в отделението от вражеската емиграция ще бъдат проведени следните мероприятия:

а/ По ДОР-"ДРАКОН"- Д-р Г-М-Димитров, САЩ, председател на БНК и гл.секретар на МСС, работещ активно против нашата страна

Ще бъде придобит сътрудник от връзките на обекта, който ще бъде използван за внедряване в БНК и подстава към обекта.

Срок ~~30.III~~ 1971 год.

Отг. майор Кр.Стойков

При пребиваванията на ФЛЮРИАНС ПОПОВА и дъщеря и ГРЕТА от САЩ в България уличени като връзки на Гемето и изпълняващи негови указания в страната, ще бъде поставяна под ВН и провеждат мероприятия за установяване дейността й.

Срок постоянен

Отг. майор Кр.Стойков

8/ По ДОР-"ХИЕНА" -Ценко Барев, подпредседател на БНК и председател на подкомитета в Франция, активно работещ срещу нашата страна.

След основна проверка ще бъде изведен сътрудника "ВЪРБАНОВ" близка връзка на обекта.

Срок ~~15.IV~~ 1971 год.

Подполк. М.Кънчев

Ще бъде извършена основна проверка по установяването и проверката на всички установени до сега връзки с цел подбиране на кандидат за сътрудник.

Срок 1.V.1971 год.

Отг. подполк. М.Кънчев

7 КДОР "МЕЧКА" - Стратия Скерлев, представител на подкомитета на БНК в Турция, активно работещ срещу нашата страна.

цел зашифровка изведаните сътрудници по него ще бъде разрешено на членове от семейството му да го посетят в Турция.

Срок 20.IX.1971 год.

Отг. подполк. Й.Александров

Посредством членове от семейството на обекта, които ще го посетят в Турция ще бъде уговорена среща между "Мечка" и сътрудника "ДРУЖИНА" ~~на среща между двамата във Франция~~ или Швейцария. За възпросната среща сътрудника ще установи писмен контакт

с ИР-Димитър Стайков зъболекар в Швейцария и много близък познат на сътрудника и обекта "МЕЧКА". По наши данни при пребиваването на "Мечка" в Европа винаги се отбива и при Стайков.

Срок 20.IV.1971 год.

Отг. подполк. Й.Александров

Съвместно с ПГУ ще бъде обмислена комбинация за довеждането на В/С"СТОЯНОВ" в Югославия или Австрия и провеждане среща с него от зам. окръжния началник МВР-Хасково, с цел изясняване цялостната дейност на обекта "Мечка". Срещата ще бъде искана от неговата съпруга, която вече се е срещала веднъж в ГФР.

Срок 15.VIII.1971 год.

Отг. подполк. Й.Александров

Ще се работи по извеждането на сътрудника "ЗВЕЗДОВ" за среща с обекта "МЕЧКА" в Европа и подставата му на БНК.

Срок 15.V.1971 год.

Отг. подполк. Й.Александров

Съвместно с ПГУ ще бъде внедрен в БНК сътрудника "НИКОЛАЙ", като за целта ще бъдат използвани създадените от него контакти с лица от вражеската емиграция.

Срок 1.VIII.1971 год.

Отг. майор Кр.Стойков

Ще продължи работата по подготовката и създаване условия за извеждането на сътрудника "СОКОЛОВ" до ИР-Недялко Гешев член на ръководството на БНК в Белгия. Между двамата имаше договорка за среща през 1970 год., но същата бе усуетена по неизвестни за сега причини. Целта ще бъде изясняване конкретната вражеска дейност на Гешев срещу нашата страна.

Срок 30.IX.1971 год.

Отг. подполк. Й.Александров

IV. ПО СИГНАЛИТЕ

Всички получавани сигнали своевременно ще бъдат регистрирани и се набелязват мероприятия за тяхното бързо изясняване.

Срок постоянен

Отг. Н-к отделението

V. ПО ВЪЗПИТАНИЕТО И РЪКОВОДСТВОТО НА СС

Съвместно с в.р. ще се прегледат делата и преценят възможностите за разширяване връзките на сътрудниците "ДУНАВСКИ,

- 8 -

"СТЕФАНОВ", "ИВАНОВ", "МИНЬОР" и "ПЕТРОВ" за наблюдението на контингента по линията. Също ще бъдат използвани възможностите им за установяване на бивши членове на БЗО намиращи се на работа или живущи в София, за вземане отношение.

Срок 10.IV.1971 год.

Отг. Началник отделениято

б/ Ще бъде придобит 1 сътрудник по ГДОП "НЕГОДНИЦИ".

Срок 25.IV.1971 год.

Отг. майор Кр.Стойков

в/ Ще бъде придобит 1 сътрудник по ДОР-"ДРАКОН"

Срок 25.II.1971 год.

Отг. майор Кр.Стойков

г/ Ще бъде придобит 1 осведомител по ДОП "ДВУЛИЧНИК"

Срок 1.IV.1971 год.

Отг. мл.лейт. Ст.Ганев

д/ Ще бъдат придобити 2 осведомители за наблюдението на контингента по линията.

Срок 15.VI.1971 год.

Отг. подполк. Кънчев и подполк.

Александров

е/ За правилното ръководство и възпитание на сътрудниците ще бъдат придобити 4 секретни пункта-явки.

Срок 20.VI.1971 год.

Отг. Александров, Стойков, Кънчев и Ганев.

VI. ПО КОНТИГЕНТА.

С помоща на окръжните управление МВР и Соф. градско управление, ще бъдат издирени и установени живущите в София синове и дъщери на всички лидери от БЗО, като към всеки от тях ще бъде взето отношение.

Срок 20.VII.1971 год.

Отг. Началник отделениято

VI. ПРОФИЛАКТИЧНИ МЕРОПРИЯТИЯ.

- 9 -

През годината ще бъдат предупредени обектите "Отцепник" и "Хитрец" водещи се на ДОН, за пресичане вражеската им агитация.

Срок 30.III.1971 год.

Отг. подполк.Кънчев, майор Кр. Стойков и н-к отделението

Профилактични мероприятия ще се провеждат и към лица от контингента правещи остри вражески изказвания против мероприятията на народната власт, партийни и държавни ръководители и провеждащи вражеска агитация, с цел пресичане тази им дейност.

Срок постоянен

Отг. Н-к отделението

VIII. ПОМОЩ НА ОКРЪЗИТЕ

а/ Ще бъде оказана помощ на окръжно управление МВР Ст.Загора по КГДОР"ГОВЕДА 10" по активизиране работата по делото, с цел изясняване конкретната вражеска дейност на обектите.

Срок 20.III.1971 год.

Отг. подполк.М.Кънчев

б/ На същият окръг ще бъде оказана помощ и по извеждането зад граница на сътрудниците "МЕЧЕВ" и "ЗВЕЗДОВ".

Срок 20.V.1971 год.

Отг. Н-к отделението

в/ Ще бъде оказана помощ на окръжно управление МВР Пловдив, по КДОР"Браконери" по изясняване дейността на обектите.

Срок 15.VIII.1971 год.

Отг. подполк.Й.Александров

г/ От същия окръг ще бъдат изискани в маршрут до София сътрудниците "Спетмевриец" и "Соколов" за решаване въпроси по дела водещи се в отделението.

Срок 10.IV.1971 год.

Отг.подполк. Й.Александров

д/ Ще бъде оказана помощ на окръжно управление МВР Плевен, по изясняване дейността на обекта "ВИДРА" и се взема отношение към него.

Срок 1.IV.1971 год.

Отг. майор Кр.Стойков

- 10 -

е/ Ще бъде оказана помощ на окръжно управление МВР Видин по изясняване сигнала за "Зеления интернационал".

Срок 1X. 1971 год.

Отг. майор Кр.Стойков

ж/ Ще бъде оказана помощ на окръжно управление МВР Хасково по извеждането на сътрудника "ДРУЖИНА", зад граница.

Срок 25.IV.1971 год.

Отг. подполк. Александров

При посещенията си в окръзите о.р. ще продължат издирването на сътрудници с възможности за работа зад граница.

Срок постоянен

Отг. Н-к отделението

23.XII.1970 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ 1470
Подполковник

Изп. Й.Александров

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

94

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

*КРДОПБГДСРСБНА
22.9.72г.
ЛС*
*КРДОПБГДСРСБНА
22.9.72г.
ЛС*
*КРДОПБГДСРСБНА
22.9.72г.
ЛС*

57

Строго секретно!

Екз. № 1

М.Р.—У РАВНОСЪНИЕ VI-ДС
№ 24 8024 4 НОЕ.1972 г.

С П Р А В К А

Относно: Опитът в оперативната работа насочен пртив спец-службите на империалистическите държави и лица, провеждащи идеологическа диверсия сред реакционните среди вътре в страната.

Главният удар на империалистическите сили е насочен срещу социалистическия лагер начело със Съветския съюз.

Разузнавателните служби и идеологическите центрове студелят голямо внимание на контрреволюционните остатъци в социалистическите страни, използвайки и вражеската емиграция зад граница.

В последните години остатъците от буржоазно-фашистките сили зад граница и у нас умело се приспособяват към изменящата се международна и вътрешна обстановка, с цел да запазят сили в най-решителния за тях момент да дадат своя принос в помощ на империалистите срещу социалистическия строй в България.

Контрреволюционните остатъци у нас имат еднакво схващане, че реставрацията на капитализма може да се осъществи само с помощта на империалистическите сили отвън.

Съществува различие как да бъде съборена народнодемократичната власт, дали по пътя на война между империалистическите сили и световната социалистическа система, или чрез постепенното идеологическо, политическо и икономическо разлагане на социалис-

Из архивите

480

тическият строй под въздействието на империалистическите централи и вътрешните антinationалистически сили.

Бивши царски офицери, полицаи, бивши фашистки дейци и някои бивши членове на БЗО се изказват за неизбежност от война и хранят надежди за реставрация, въпреки изминатите 28 години от осъществяване на народната власт.

Вражеските елементи от средите на БФД, бивши хора и БЗО хранят надежди за постепенната ерсия на социалистическия строй, който под непрекъснатия идеологически, политически и икономически натиск на империалистите неизбежно щял да рухне.

Вражеската емиграция се използва под различни форми срещу НРБ от въоръжени шпионски диверсионни групи през 50-те години до маскираните се идеологически диверсанти през последните години.

Понастоящем вражеската емиграция на БНК води подривна дейност чрез организациите на БНК и "Временното ръководство на БЗНС в чужбина".

Ръководител на БНК е /Гемето/ Г.М.Димитров, със седалище в САЩ и подкомитети в Европа с ръководители:

- Ценко Барев - Париж
- Благо Славенов - Триест
- Стратия Скерлев - Истанбул
- Йордан Райчев - Мюнхен
- Стефан Кафадаров - Виена

През 1969 г. в Брюксел бе създадено "Временно ръководство на БЗНС в чужбина" с председател Йордан Райчев.

Представители на БНК изпращат периодически в България окръжни и възвание от временното ръководство на БЗНС в чужбина", "Чехословакка пролет Ви говори", "Книгата за Г.М.Димитров /Гемето/ от Стратия Скерлев, вестник "Свободна и независима България", издаван от БНК, речи на Г.М.Димитров на международния селски съ-

59

3

на, задграничен информационен бюлетин, редактиран от инженер Тенчо Тенев.

От получените през последните две-три години данни, в резултат на агентурно-оперативни мероприятия, особено след събитията в Чехословакия, се вижда, че емиграцията от средите на БЗО активизира дейността си. Представители на БЗО и "Временното ръководство" търсят усилено контакти с наши граждани, като се стремят да ги обработват и ангажират в подривна дейност срещу НРБ.

- Поставят задачи на наши граждани след завръщането им в страната да събират и изпращат политическа информация на дадени адреси в капиталистически страни. Писмата да се пишат зашифровано и се пускат в НРБ или в Югославия. Пред български граждани говорят, че в НРБ съществува нелегална организация;

- Интересуват се от състоянието на БЗНС и проявяват загриженост за съдбата му. Препоръчват да се подмладяват членовете на Съюза, като предварително бъдат обработвани постъпващите млади хора в дружбите и умело да се прикриват в БЗНС.

На БНК събитията в Чехословакия им подсказали, че трябвало да прегледат своята тактика и да насочат усилията си в следните направления:

- Да се излезе от състояние на изолация, както на емиграцията, така и на бившите опозиционери в страната, като се премине към тактика на широки връзки с лица от БКП и БЗНС, обществените организации и творчески среди. Тези контакти са необходими за смущение, разколебаване, съмнение и в крайна сметка създаване на вътрешна опозиция на партията и правителството.

- Да се издират и създават контакти с неустойчиви членове на БЗНС от ръководството на БЗНС, както в центъра, така и от провинцията. Отчели са грешката си, че навремето не са оставили свои хора в ръководството на БЗНС, които сега биха ги улеснили в провеждането на "тихата контрареволуция".

- Не изключват възможността да се установят контакти и с комунисти, които са обидени по различни поводи.

- Да издирват и контактуват с лица от културните и научни среди, които имат отрицателно отношение към СССР и партийната политика.

Според указанията на едни от ръководителите на БНК, тази линия на подривна дейност трябва да се провежда от членове на БЗО в страната, които са посветени за това, без да се оформят в организация, попадаща под ударите на закона. Спечелените за тяхната кауза лица трябва да се познават и доверяват, като се информират за събитията. В подходящ момент, когато се налага по указание стъпн, те могат да пристъпят и към провеждане на терористически действия и други актове срещу нашата страна.

Всяка година в Европа пристига Гемето и провежда съвещания с представители на БНК. След тези сведения се забелязва активизиране дейността по линия на идеологическата диверсия.

Някои от низовите и по-млади кадри на БЗО през последните години скуражени от събитията в Чехословакия направиха извода, че у нас ще се развият подобни събития и ще се стигне до Трета световна война, поради което пристъпиха към организиране на нелегални групи и издирване сръжие за борба срещу народната власт, а други се представиха на чуждото разузнаване.

Такива групи бяха реализирани през 1968 г. в Пловдив, ГДОР "Мекерета" и 1970 г. във гр. Варна - ГДОР "Контри", като един от осъдените Пасков, бе се поставил в услуга на турското разузнаване, като е събирал и предавал ценни сведения от военен и политически характер.

Дейността на ДС е насочена главно за установяване и наблюдение на вражеския контингент по линия на БЗО и разработване на обектите, провеждащи противодържавна дейност.

Бяха изведени зад граница няколко агента, от които се

получиха данни за насоките на подривна дейност.

Обект от задграница поставя задача за канал, по който да се дават указания за работа на БЗО в България. Поставя се въпросът за изпращане човек зад граница, който да получи указания за работа сред младежта.

Установи се, че някои от обектите поддържат личен контакт помежду си, а други изпращат лица зад граница за установяване контакт с емиграцията.

Според обектът "Негодяй" е необходимо да има хора и вън от БЗНС, които да служат като обединяващ център на опозиционни настроените и недоволните.

Сам обектът поддържа връзка с много бивши дейци на БЗО от София и цялата страна.

Постъпили данни в София по ГДОР "Негодници", че съществува нелегална организация, членовете на която са синове на бивши дейци от БЗО. Те заявяват, че преди 2-3 години са правили опит да привлекат и други младежи в организацията. Говорят за установяване контакт с вражеската емиграция и разпространение на позиви по чехословашките събития.

По ГДОР "Говеда-10" един от главните обекти поддържа връзка с вражеската емиграция и се стреми да изгради канал, по който да получава указания от БНК.

Друг от обектите превръща дсмът си в център, където го посещават обектите и други лица, вражески настроени.

Установява се, че обектите водят злостна вражеска агитация. Постепенно слушат чужди радиопредавания, хулят СССР и възхваляват САЩ, а в някои моменти ги упрекуват, че не действат

Има случаи, когато правят изказвания, че желаят да се събират помощи за нуждаещи се членове на БЗО.

Обектите се срещат със свои съидейници, информират се за събитията, тълкуват ги в своя полза, поддържат духът си да

КРДОПГДСРСНА	1
чл. 21, ал. 6	
от ЗДРДОПГДСРСНА	
Дата издаване: Секретар: /	

65

6

бъдат готови при усложнена обстановка. Стремят се да бъдат организирани без организация.

Някои обекти пишат спомени за прекараното време в затворите и ТВО и други клеветнически материали за нашата действителност, които се готвят и опитват да изпратят нелегално зад граница.

За добиване на горните данни се използват агенти и осведомители от средите на БЗО.

Някои от тях използване за извеждане зад граница, а на друга част използване маршрутните възможности.

КРДОПГДСРБНА	1
чл. 31, ал. 6	
от ЗДРДОПГДСРБНА	
Дата издаване: Секретар: <i>[Signature]</i>	

65
9

Под въздействието на идеологическата диверсия някои български граждани предприемат бягство зад граница, като използват гостуването си в социалистическите страни. Такива случаи имаме и от Унгария.

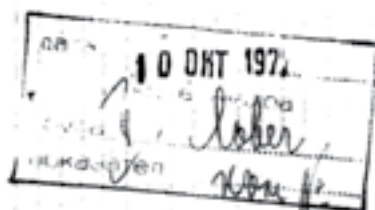
Разработките и сигналите по контингента реализираме в кратки срокове за да не се допусне разрастване – продължително водене на вражеска агитация и пропаганда.

Отделът насочва вниманието си към завеждане разработки на лидерите на бившите фашистки дейци и вдачи на БЗО.

Бързо реагира и преследва мероприятия по разкриване на нелегални групи и организации. След установяване, че не поддър-

Душан Митов

УМЗ 06 05579 *24.10.73 25 10/10
1-2
0874/58

До
Негово превъзходителство
Председателя на Държавния съвет
София.

Заявление

От Шан Савов Мамев, дивизен член на Български земеделски народен съюз - Николаи Петков, изселен в Държавно горско стопанство село Топчи - Дит, Ловечко.

Ваше Превъзходителство,

С разрешение на Главната прокуратура и с заповед от поделения на Държавна сигурност при Министерството на вътрешните работи - София, вгера, на 3 октомври, полковник Харга В. Мерзиев от Окръжното управление на Министерството на вътрешните работи - Ловеч, извърши претърсване на жилището ми.

С надлежен протокол за претърсването, бяха иззети 65 тетрадки с общо 3,556 страници лично мои ръкописи на книги из областта на художествената литература и философията.

След претърсването, бе ми произведен разпит, все съставен и подписан Протокол за разпит, за писателската ми дейност и за изгнатената ми от Канадската организация "Молчана" една доза лекарство "Ровамицин".

От 1954 година досега, аз съм правил многократни постъпки пред Българското правителство за легализиране и възстановяване на забранения през 1947 г. Български земеделски народен съюз - Николаи Петков и на политически и културни свободи изобщо. Изгиз на тези мои постъпки, бяха възвращения ми до Правителството, а именно: Петцииз от 1954 г.; Меморандум от

1962 г.; Препоръчано писмо от 1967 г. и Обръщение до Вас от 1971 година.

С Конституцията от 1971 г. вече въздадохте свободи на политическото съпъжаване, мисълта, словото и печата, които се изразават в съдържанието на чл. 52, чл. 53 и чл. 54. След Референдума, Вие направихте извещения, че конституционните права ще се упражняват.

До днес, Българското правителство не е дало разрешение за извещенията, които упражняват.

Извещането на ръкописите ми противоречи на чл. 53 от Конституцията.

Самата посылка, от една страна, заради нелепите си 5 или 10 лева, за 1 декаларство, може да влоши другите търговски отношения между България, Канада, а от друга, с преследването на свободата на съвестта и убеждението на личността, може да повлияе много на България, особено сега, когато предметът е свързането на Лейката с конференция за мир и сътрудничество.

Из противоречи на Декларацията за правата на човека, която България е подписала, противоречи и на целите, на свободолюбивите и хуманитарни принципи на Организацията на обединените нации, на която България е членка.

Из протестирах срещу тази посылка и моля Ваше Превъзходителство, да наредите на Главната прокуратура и на Министерството на външните работи да спрат предприетото преследване, да върнат всички изземени книги и да бъдат свободни от изземствеността, която продължава вече 9 години.

За стореното, моля Ваше Превъзходителство, в качеството Ви на Главен глава, главен секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и ръководител на правителствената политика, да наредите на Българското правителство, да уведоми за сторените Организацията на обединените нации и Интернационалът на преследваните в света интелектуалци, техните произведения и близките им.

Същевременно, заздравям, те поставям себе си, членовете на семейството ми и всички книги, които са изети и предметни да бъдат изземани, под закрила на Декларацията за правата на човека, приета от Организацията на обединените нации, на самата Организация на обединените нации, на Интернационала на преследваните в света интелектуалци, произведенията и близките им.

с. Терни-Вит, 4 октомври 1972 г.

С уважение: Иван Савов

1. Подполковник Крум Стойков Найденов - зам.началник
отделение в управление VI ДС.

2. Лейтенант Стефан Георгиев Ганев - разузнавач III ст.
в управление VI ДС.

НАГРАЖДАВАМ:

Агент "Камен" със 100 лева.

Сумата за наградата на агента да се изплати по статия
8 - "А" "Оперативни разходи" от средствата на управление VI ДС.

Заповедта да се прочете пред ^{служителите} служителите на поделенията
на ДС.

Препис от заповедта да се изпрати на у-ние "Кадри" МВР,
управление VI ДС, а препис-извлечение на съответните поделения за
сведение и изпълнение.

ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК: _____

Отп. в 1 екз.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ

97

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

32

Строго секретно!
Екз.единствен

МЛР-УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
1117
17. ФЕВ 1973 г.

*Съобщение до с. издателя за
3-я публикация, издана
в "Правда" 18.11.72 г.
18.11.72 г.*

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

На отделение I-во за 1972 год.
по линия на ВЗО.

Съществено изменение на оперативната обстановка по линията през отчетния период в сравнение с миналата година няма. И през настоящата година основната вражеска дейност на обектите и контингента по линията продължава да бъде вражеската агитация и пропаганда, изразяваща се главно във вражески изказвания по провежданите обществени, икономически и политически мероприятия от народната власт, против дружбата ни със Съветския съюз и единството на социалистическия лагер. През годината "достоверен" източник за получаване на политическа информация продължават да бъдат емисиите на западните радиостанции, като чутите новини използват за разпространяване на вражески слухове, изказвания против отделни партийни и държавни ръководители и пр. С голямо внимание и интерес през годината следяха развитието на политическите събития в света, особено ратификацията на подписаните договори между Съветския съюз и Полша с ГФР, посещението на Никсън в Китай и Съветския съюз, провеждането на парламентарните избори в ГФР и президентските избори в САЩ и пр. Естествено всички тези въпроси са ги оценявали и пречупвали през призмата на техните желания и разбирания, за по-скорошното изменение на политическото положение в страната, социалистическият лагер и най-вече принуждаването на Съветския Съюз към отстъпки в политическо и териториално отношение. Разчитаха много на един евентуален конфликт между Китай и Съветския съюз, между Съветския съюз и САЩ, но след посещението на Никсън в Москва и подписаните документи от държавните ръководители по редица въпроси на бъдещите им държавни отношения, настъпи голямо разочерование, "освобождането" им от комунизма се отдалечи за дълъг период от време, дори някои от тях смятат, че няма да доживеят до този ден. Например:

Из архивите

492

НИКОДИМ АНТИМОВ ПОПОВ - твърдо вярва в един конфликт между Китай и Съветския съюз и тяхното освобождаване от Китай.

ЗАПРЯН ТОШЕВ ИЛИЕВ-смята, че посещението на Никсън в Китай е плод на стария девиз "разделяй и владей" и било събитие от изключително значение, защото насочването на Китай срещу Съветския съюз е политика и желание не само на Никсън, но на целия американски на народ.

СЛАВИ ПОПИГНАТОВ ИГНАТОВ се изказал, че Съветския съюз бил в много тежко положение и в скоро време щел да капитулира, като щел да бъде принуден да застане на колене.

СПАС НАЙДЕНОВ НЕДКОВ счита, че след преизбирането на Никсън за президент, той се е главозамалял, прави остъпки на Съветския съюз и жертва верни приятели. Много работи ще разбере Никсън, но ще е късно?

Обектите и контингента и през настоящата година продължиха да използват възприетия начин на контакти погребения, кръщавки именни дни и пр. През м.май т.г. при кръщаване детето на Тодор Малиганов в с.Козарско Пазарджикски окръг са присъствали Страти Димитров тъст на Малиганов, Вангел Горов, Милан Дренчев и др. всички неприобщени.

При погребението на инж.Стоян Вожков-неприобщен са присъствували доста приобщени и не приобщени бивши опозиционери.

През годината бяха получени агентурни данни, че отделни бивши опозиционери от по младите Никола Петков Вълков и Слави Кацаров отиват на съвместна вражеска дейност с легионери. Въз основа на получените данни бе открита съвместна ГДОР "фанатици" с ръководител легионера ИЛИЯ МИНЕВ. Същите замислят организирането на печатница, на която да отпечатват и разпространяват материали с вражеско съдържание, говорят за бягство през граница и пр.

През годината макар и да бяха получени оскъдни данни за дейността на вражеската емиграция срещу нашата страна, се вижда, че същите продължават да проявяват жив интерес от политическото и стопанско положение в страната, проявяват интерес от отделни лица, стремят се да организират получаването на по пълна информация за страната и пр.

Беглеца АНГЕЛ ПАНДЕВ е изразил възмущението си пред агент "Марица", че неговият приятел Мирчо Воянов от Пазарджик не е изпратил по нея изложение за истинското положение в страната, ако се потвърди всичко това което ми казваш, че народа е доволен и живее добре, то аз ще се отегля, нали ние се борехме да създадем по-добър живот на нашия селянин, ако е така повторил той, аз ще кажа, че болшевиките са имали право.

*Същият "обект" е
добър човек и
е в състояние да
дава информация
за това, което
се случва в страната*

МИЛКА ГЕНАДИЕВА-приближена на Гемето, дала указания на наш агент " да се внедрява все по-здраво и сигурно в държавният и политически апарат, защото крайно време е да се научат да работят в пълно подполие. Стига са се изявявали публично и да стават жертва на комунистите. Да разяснява между доверени хора, че има ВЗНС в емиграция с ръководител Гемето и победата ще бъде тяхна". Подчертала, че никоя от великите сили няма да воюва за освобождението на България, а да се разчита на вътрешни сили, още от сега да се започне издирването и подготвят от младите среди кадри за бъдещата "Свободно и независима България", които да са способни веднага да поемат управлението при завземане на властта. Препоръчала да не се емигрира, ценното е хората да са в България.

През годината в ръководството на отдела са разглеждани въпросите: Състоянието на работата с агентурния апарат като се взе решение за свалянето на някои от агентите нямащи възможности. Разгледани бяха делата на оперативния отчет и не перспективните се реши да бъдат закрити. Разгледана бе и състоянието на контингента, като се взе решение в него да останат най-активно проявяващите се. Разгледана бе и работата на оперативния състав с несполучливите вербовки, по който въпрос бяха дадени указания от ръководството за по нататъшната работа.

III. ПО ДЕЛАТА НА ОПЕРАТИВНИЯ ОТЧЕТ.

Наличност 1.I.72 г.

ГДОР - 1/3
ДОР - 3
ДОП - 4
ДОН - 10
общо 18

Наличност 31.XII.72 год.

ГДОР - няма
ДОР - 3
ДОП - 3
ДОН - 8
общо 14

2. През годината е работено активно по ГДОР "Негодници", ГДОР "Фанатици" водеща се съвместно с отделение II, ДОП "Двуличник", и ДОП "Журналиста". В работата по горните дела са участвували всички оперативни работници от отделението. Също активно е работено по ДОП "Чужденеца" и ДОР "Дракон".

3. През годината е открит ДОП "Журналиста" на Стоян Христов Нинев роден на 23.XI.1919 год. с.Соколаре Врачанско, от бедно селско семейство, женен, образование висше, журналист във в."Земеделско знаме, жив. София.Делото е открито за правени злостни вражески изказвания против партийни и държавни ръководители у нас

През годината бе включен в ГДОР "фанатици" протичащия в контингента НИКОЛА ПЕТКОВ ВЪЛОВ, който участва заедно с останалите обекти по разработката в организирането на печатница на която да отпечатват и разпространяват материали с вражеско съдържание/за обекта са дадени данни в доклада на отделение II/.

4. По разработка "НЕГОДНИЦИ" са проведени 5 мероприятия "Дунав" при които бяха установени една пушка, материяли с вражеско съдържание които пише бащата на Милчо Савов, бяха открити и установени допълнителни връзки на Савов, които в последствие спомогнаха за разобличаването на обекта при филтрацията. По същата разработка бяха разпитани 5 души, които покриха отчасти данните по разработката и за намеренията на обектите.

По ДОП "Двуличник" бяха разпитани 3 негови връзки, които макар и отчасти потвърдиха агентурните данни с които разполагахме за обекта, а по-късно получени и от аг. "Родолюбов".

По ГДОР "фанатици" бе успешно проведено мероприятие с подставата на наш бивш агент, който заедно с обекта бе настанен на лечение в клиника на ИСУЛ, който своевременно ни сигнализираше за посещенията при обекта, излизанията му навън от болницата и установихме някой от връзките му в София, които не ни бяха известни.

По ДОП "Журналист" бе проведено М "Родопи-р" съчетано с агент, но мероприятието не даде резултат поради технически причини.

5. Реализации.

През годината бе извършена реализация на ГДОР "Негодници" като обектите бяха профилаксирани с помоща на следствения отдел. Към двама от обектите е подхотено оперативно.

а/ Милчо Иванов Савов 29 год. от София, не женен, с висше образование, икономист, безпартийен. През 1961 год. е филтриран като участник в група разпространявала вражески позиви

б/ Румен Никодимов Попов 28 год. от гр. Лом, не женен образование висше, плановик, син на бивш активен опозиционер.

в/ Никола Иванов Милованов 29 год. от гр. Плевен, женен плановик, с висше образование, живущ в София.

Разработката е възникнала през 1970 год. по агентурни данни от които е видно, че в София събират помощи от тесен кръг бивши опозиционери за подпомагане деятел на бившата земеделска опозиция. Такива помощи се събирали и от студенти по петарки. От проведените агентурно оперативни мероприятия се установи, че по време Чехословашките събития, обектите Милчо Савов и Румен Нико-

димов замисляли образуването на нелегална организация, която е трябвало да пише и разпространява позиви с вражеско съдържание дори съдържанието на позива е било написано от Милчо Савов, но до отпечатване и разпространение не са стигнали тъй като не са намерили пишуща машина. В последствие са набелязали студенти техни познати които е трябвало да привлечат към замислената организация, но същите са им отказвали и така не са могли да осъществят замисъла. При проведения им разпит същите направиха признания Агентурата не стана нужда да бъде извеждана с специални мероприятия тъй като бяха разпитани много лица, а и самите обекти отбяха да говорят за нея. Разработката бе реализирана през месец октомври.

ДОП "Двуличник" бе реализирано през м.ноември т.г. чрез разпит и оперативно подхождане към обекта.

Васил В. Василев на 28 год. от гр.София, произхожда от буржоазно семейство, образование висше, ^{художник-осветител} художник, безпартиен.

Делото е възникнало по агентурни данни, че обекта като студент в ГДР през 1969 год. без разрешение е посетил сестра си във Франция, където освен със сестра си е осъществил контакт и с бегълци, на които имал адресите. За проверка на данните бе внедрен аг."Родолубов" и бяха разпитани 3 негови връзки чрез които се потвърдиха първоначалните данни. Агент "Родолубов" бе изведен, чрез прекъсване връзката с обекта за дълъг период, а и самият обект при разпита не говори за него.

7. По ДОР"Хиена" не бе изпълнено мероприятието по извеждането на аг."Николай" по оперативни съображения.

По ДОП"Чужденец" не бе извършена вербовка на запланирания осведомител, тъй като набелязания кандидат при изучаването му се оказа неподходящ.

8. Прекратен е ДОН" Шопа" обекта е починал.

ДОН"Лисица" не развива вражеска дейност.

ДОП" Невестулка" поради изясняване на данните, чрез провеждане беседа с Райна Лозева, която е използвала обекта за ПК за получаване подаръци от баща си Иван Лозев беглец.

Трябва да отбележим, че при воденето на разработките много бавно, без последователност и настойчивост се провеждат болшинството от мероприятията от почти всички оперативни работници което довежда проточване воденето на делата, за тези слабости определена вина имат всички о.р. но най вече началник на отдела, който не всисква достатъчно и не провежда системен контрол

IV. ПО СИГНАЛИТЕ

През годината е получен сигнал от аг. "Николай" на Коларовско ройно управление МВР, че лицето Венко Ради Найденов притежава пистолет и патрони. По сигнала са проведени установачни мероприятия и е изготвено предложение за провеждане беседа с лицето.

V. ПО КОНТИГЕНТА.

В началото на годината в отделението се водеше контингент от 54 души. Непосредствено след това съвместно с ръководството на отдела бе разгледана работата по него и се реши в отделението да се води контингент от 21 души, като в него се включат лица от централните ръководства на бившата земеделска опозиция и техни синове и близки връзки. Отпадналите 34 души са възрастни, приобщени и непреставляващи оперативен интерес. Естествено и за бъдеще контингента ще търпи изменения, като стремежът ще бъде да се включват в него лица, които ще преставляват интерес и проявяват политическа активност по настоящим. През годината от контингента бе включен в ГДОР "фанатици" НИКОЛА ПЕТКОВ ВЪЛОВ.

Утвърждава се като практика в оперативният състав, макар и все още не цялостно да се реагира навреме срещу лица от контингента правещи системни вражески изказвания да бъдат предупреждавани с протокол или устно, с някой се установява контакт за неутрализирането им. През годината бяха предупредени Марин Тодоров Личев бивш народен преставител от опозицията и Паулина Пачелиева, за която бяха получени данни, че разпространява стихотворения писани от покойния и баща, като след разговора, няколко броя от тях ни предаде.

През годината бе изготвена справка за проявите на бившите земеделци опозиционери включени в оперативния отчет и контингента, приобщени и неприобщени и бе информирано ръководството на БЗНС, като се наблягаха мероприятия за пресичане вражеските им прояви, *за които 100 души.*

Освен това бяха проучени и дадени справки на ръководството на БЗНС за към 20 лица по тяхно искане

По провежданите мероприятия по делата на оперативен отчет, реализациите активно работи цялото отделение, като в помощ бяха използвани др. Германов, К. Димов, Т. Сайков и др. непосредствена помощ бе указвана и от ръководството на отдела.

КРДОПЕГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПЕГДСРСБНА
Дата 28.01.1972г. Секретар: /28/

70
- 7VI. РАБОТА С АГЕНТУРАТА

<u>Наличност на 1.I.1972 г.</u>		<u>Наличност 31.XII.1972 г.</u>	
АГЕНТИ	- 11	АГЕНТИ	- 10
ОСВЕДОМИТЕЛИ	- 2	ОСВЕДОМИТЕЛИ	- 1
ЯВКИ	- 6	ЯВКИ	- 7

През годината е извършена вербовка на 1 агент и с 3 к.а. е установен контакт и се провеждат срещи, които ще бъдат оформени.

При подхождането и вербовката на агентурата е изхождано от оперативната обстановка и необходимостта от придобиването на такава, която да е в състояние да разработва и наблюдава обектите и контингента по линията. Агентурния апарат по линията е недостатъчен, а от друга страна и някои от агентите са навлезли във възраст и е необходимо неговото освежаване, но същевременно и придобиване агенти с възможности и произхождащи от тези среди. Въпреки и да се срещат трудности в тази насока, о.р. работят настойчиво за решаването на този въпрос, като се съобразяват и с МЗ I-3500.

Агент "АНТОНОВ" - 32 год. със средно незавършено образование, бояджия, безпартиен. Въпреки и да не произхожда от средите на ВЗО, си е създавал добри връзки сред тях, ползва се с доверие. Същият е с възможности да стане добър агент и успешно да разработва обектите, а същевременно има и маршрутни възможности.

к.а. 28 год. от София, с висше образование, икономист, не владее чужди езици, с добро служебно положение. Същият не произхожда от средите на контингента, но дружи с такива лица и може да бъде използван по линията. Освен това може да бъде полезен и като специалист.

к.а. 29 год. от София, с висше образование, икономист в научен институт, не женен, не владее чужди езици, с добро служебно положение. Произхожда от средите на ВЗО. Баща му е бивш активен опозиционер. Има възможност да бъде използван по линията, а освен това може да се ползва и като специалист.

к.а. 29 год. от София, с висше образование,

КРДОПБГДСРБНА	7
чл. 31, ал. 8	
от ЗДРДОПБГДСРБНА	
Дата изготвено: Секретар: /	

44
- 8 39

владее добре немски и се ползва от френски езици, специ-
циалист. Има възможност да бъде използван по някои бегълци с
които е установил контакт при пребиваването си във Франция.
Всички ще бъдат използвани по линия на БЗО и са вербовани на
зависимост.

През годината е извършена 1 неуспешна вербовка от др.
М.Кънчев, като при провеждането на вербовачната беседа, след
като кандидата е разбрал причината за разговора е отказал нап-
раво. Същият е бивш активен опозиционер, нечестно приобщен,
преди е репресиран за вражеска дейност.

През годината пред ръководството на отдела в присъст-
вието на др.Иван Димитров бе разгледана работата на оперативния
състав с неуспешните вербовки през 1971-1972 год. беше направен
анализ за причините за това и се дадоха указания от ръководство
то за работата в тази насока. Беше отправена остра критика към
някой от о.р. и най-вече към началника на отделението за допу-
снатите слабости.

Оперативния състав на отделението провежда регулярно
срещи с агентурата която държат на връзка. Има стремеж да се
разработват предварително задачи за изпълнение от агентурата,
това особено важи за тези които се използват по разработки, но
не са редки случаите, когато се отива на среща така каквото
донесе агента. Задачи са разработвани от о.р. по агенти които
са изведени задграница, на агенти изисквани в маршрут по конк-
ретни дела, които задачи са утвърждавани от ръководството на
отдела и управлението за изпълнение. Възпитанието на агентурата
е добро и болшинството от тях са убедени в необходимостта да
работят с нас и това го чувстват като свой патриотичен дълг.
Във връзка с правилното ръководство и възпитание на агентурата
се допускат и някои слабости, като прибързано и необмислено се
дават обещания за услуги, прибързано се провеждат разговори за
бъдещето използване на агента др.Кр.Стойков в аг."Антонов" и
пр., което в последствие самите нас ни поставя в неудобно поло-
жение. Съществена слабост на о.р. е и това, че по нововербова-
ните, а и по останалите агенти е, че не се разработват планове
за насоките на бъдещето използване на агента и пр.което би ни
предпазило от някои залитания и прибързаност, за което не малка
вина има и началника на отделението, който не контролира тези
въпроси.

В резултат на недостатъчната подготовка на о.р. за срещите е и, не пълното използване възможностите на агентурата, за разширяване на техните връзки за работа, а по този въпрос вече години наред пишем по отчети и планове, а резултат никакъв. Необходимо е този въпрос да го разберат вече др.Кр.Стойков, М. Кънчев и най-вече Й.Александров, който като началник на отделението трябва да сложи ред и да държи за изпълнението му. Такива агенти са "Стефанов", "Дунавски" при Кр.Стойков, "Миньор" при М.Кънчев, необходимо е съвместно с ръководството на отдела да се реши въпроса по създаването условия за по пълното използване на агент "Лазаров" при М.Кънчев зад граница, като за това му се помогне посредством ВГУ или ВЗНС в службата.

Агентурата в отделението в болшинството си са с продължителен стаж и почти всички са проверявани чрез М-"Родопи" и паралелна агентура и други мероприятия и работят честно, няма данни получени за предателство или разшифровка с изключение на агент "Боянов" и "Николай. През годината бе извършена проверка на осв. "Камен" посредством М-"Дунав" и при филтрацията на ГДОР "Негодници", които при проведения им разпит напълно покриха данните получени от него.

През годината от отделението успешно бе изведен зад граница с цел установяване контакт с Гемето или някой от неговите връзки в Европа б.а. "Дейнов", който установи контакт с членовете на ВНК -Йордан Райчев в ГФР и Георги Колев Шанкалията във Франция, а в следствие с приближената връзка на Гемето-Милка Генадиева във Франция, която е уговорила с агента парол за свързване в България и му дала два адреса във Франция за изпращане на писма и материали, които биха могли да използват за отпечатване. Създадена е добра предпоставка за по нататъшна работа, за което ще бъде подработен план.

С подработени от нас задачи агент "Марица" се свързва при пребиваването си в Алжир с беглеца Ангел Пандев, който е проявил интерес към свой съидейници в България и поискал от агента да му бъде изпратена от неговите приятели пълна информация за положението в Страната.

И двамата агенти успешно изпълниха поставените им задачи, получени са ценни сведения които потвърждават данните ни, че бегълците продължават да работят срещу нашата страна, проявяват интерес към своите съидейници и търсят пътища за получаване на информация от страната по всички въпроси.

По конкретни дела не работят агентите "Миньор", "Дунав-

ски" и "Стефанов" които се използват за наблюдение на контингента по линията.

В началото на годината в ръководството на отдела бе направен анализ за работата на агентурния апарат, бе решено кои агенти да бъдат изключени от агентурния апарат, а за останалите бяха дадени указания в каква насока да бъдат използвани за бъдеще. В последствие с много от агентите бяха проведени контроли срещи от началника на отдела - "Петров", "Лазаров", "Върбанов", зам. началника на отдела с осв. "Камен" и "Боянов".

Ръководството на отдела е участвало или помагало в провеждането на М-"Дунав", при разработването и определянето линия на поведение при извеждането на агентурата зад граница на б.а. "Дейнов", М-Дунав в обекта М.Савов, Е.Михайлов, по ДОП "Двуличник" и др.

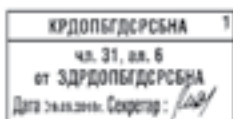
През годината са изключени;

Агент "Валентин" поради невъзможност да бъде използван същият е приобщен и активно участва в обществено политическият живот на страната като член на ВЗНС, поради което обектите и някой от контингента го отбягват и не споделят с него нищо.

Агент "Еленски" същият бе вербован в затвора, където по негови данни бе извършена реализация, но навън не можа да работи поради липса на връзки, а е болен от ТБЦ и често трябва да се лекува по санаториуми. Осв. "Деница" починала.

През годината бе установено че агент "Боянов" се е разшифровал пред жена си и свой близки, в последствие данните бяха потвърдени от аг. "Стефанов" и к.а. . При проведените срещи е заявявал, че не иска да сътрудничи, същият ще бъде изключен и изгонен от София, като не софийски жител.

Линията смятам, че не е напълно обезпечена с агентура, която да е в състояние да обхване целостно контингента в столицата, а от тук да можем да помогнем по решаването на въпроси на окръжните управления с маршрутна агентура. Причина е недостатъчният брой на агентите, който въпрос продължава да стои за решаване пред оперативния състав на отделението, а и наличните са с ограничени маршрутни възможности. Също нерешен въпроса стои и с придобиването на агентура с възможности за работа зад граница. В това отношение много трудно или почти нищо не се работи от състава за решаването на този въпрос, почти никак не се използват възможностите които може да ни предостави Паспортния отдел в тази насока, липсва настойчивост от страна на о.р. и най-вече от страна на началник отделението.

Активно през годината работи др.Кр.Стойков, който придоби 1 агент, с 2 е установил контакт и провежда редовни срещи които се очертават като перспективни агенти и е извел зад граници б.а "Дейнов" и участвувал в извеждането на аг."Марица", от които се получиха ценни сведения за дейността на бегълците и БНК срещу нашата страна. Необходимо е др.Кр.Стойков при ръководството и възпитанието на агентурата да издига повече своя авторитет като ръководител, като избегва с даването на обещания за уреждане на лични техни въпроси или определяне насоките за бъдеща работа на агентите без съгласуване с ръководството на отдела.

Началник отделението е вербовал к.а. , което е недостатъчно като за пример пред опер.състав, *у*казва слаба помощ при набелязването и изучаването на кандидат агентите от опер. състав, не е взел участие при провеждането на вербовачните беседи.

Митко Кънчев през годината има извършена неуспешна вербовка на кандидат агент. Въобще в набелязването, изучаването и подготовката за вербовка проявява стихийност, в него няма постоянна и настойчива работа в това отношение, бързо се пали и бързо гасне в смисъл започне работата по даден кандидат докара я до nekъдеи я изостави въз основа на събраните повърхностни сведения. Бързо и не задълбочено решава въпросите доколко един кандидат агент е пригоден или има възможности за агент само от един разговор/ и др./ Необходимо е др. Кънчев с по голям жар и настойчивост да се захване с тази работа като преоцени досегашната си работа по този въпрос.

Стефан Ганев има извършена една вербовка на явка и е предлагал две лица за осведомители по ДОП"Двуличник", които са неодобрени от мен, като кандидати с ограничени възможности по обекта, но все пак е похвална инициативата му като млад о.р. Необходимо е др.Ганев да проявява и утвърждава в себе си по голяма настойчивост и средоточеност в работата, повече да мисли върху работата си и проявява инициатива.

Веселин Вутов през годината е вербовал 1 явка, работи добре по изучаването на кандидат за осведомител по ДОП"Чужденец", но бе отхвърлен като неподходящ. Има утвърдено предложение за агент, но още не е извършили вербовката с др.Кр.Стойков по вина на последния/Стойков се познава и е срещал няколко пъти кандидата/

VII. ВЗАЙМОДЕЙСТВИЕТО

Взаимодействието ни в рамките на управлението е слабо. Търси се помощ на някои отдели в отделни случаи, може да се каже, че най-голямо взаимодействие можем да имаме с отдел V, но до сега нито те нито някои от нас е търсил такова, а те могат да ни оказват не малка помощ по разработването на обектите ни от БНК, където те имат по големи възможности.

Известно взаимодействие имаме с ВГУ по линия на бегълците но и то е стихино, когато стане нужда, все пак с тях разменяме информации по тази линия.

През отчетния период е оказана помощ от ръководството на отдела др.Копаров и М.Къичев по КГДОР"Говеда 10" на окръжно управление Ст.Загора, на набелязването на мероприятия за извършване на оперативна документация с цел извършване реализация на разработката.

Началник отделението е оказал помощ на окръжно управление МВР Хасково по КДОР"МЕЧКА" по набелязването на мероприятия по извеждането на агент"Стоян" и агент "Матроса" през 1973 год.

През годината с наша помощ няма реализирани контролни дела в окръзите.

От отделението няма маршрутирани агенти в окръзите.

От окръжно управление МВР Пловдив по наше искане бе маршрутиран агент "Септемвриец" до обектите"Машинист" и обекта на ГДОР"Фанатици", като срещата с "Машинист" беше съчетано и с М-"Родопи к" но без резултат. Агента изпълни много добре поставените му задачи и се получиха данни потвърждаващи първоначалните получени от агент "Георгиев" за намеренията на обектите по разработката да издирят и монтират печатница, на която да отпечатват и разпространяват материали с вражеско съдържание.

Повече посещения по конкретни въпроси и получаване от окръжните управления информации за поведението и дейността на континента по линията.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Не задоволителна е работата по някои дела на оперативен отчет в страната и зад граница/Негодяй" и "Хиена"%
2. По голяма активност и настапателност по обектите зад граница.
- 3.

3. Подобряване взаимодействието с ВГУ по разработване на бегълците и изпозване тяхни възможности по наши обекти.

4. Подобряване контрола и всикателността от началник отделението към о.р. по въпроса за придобиването на нова агентура.

5. Да се укаже по голяма помощ на оръжните управления по издирването, установяването и подпомагане извеждането на агентура с възможности за работа во бегълците.

16.XII.1972 год.

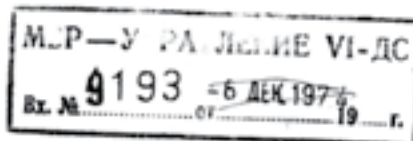
НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ I-ВО
ПОЛКОВНИК *[Signature]*

Нап. в 1 ека.
към л.д.№ 2081/68
Изп. Й.Александров

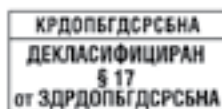
В. П. 83

Строго секретно!

Екз. *Симеова*

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Подривната дейност на враждебната емигрантска организация "Български национален комитет"/БНК/.

Враждебната емигрантска организация "Български национален комитет"/БНК/ е създадена през 1948 година по указание и с финансовата помощ на официалните власти и разузнавателните служби на САЩ.

Изграден и действащ по указания на ЦРУ, БНК води подривна дейност против НРБ в съответствие със стратегията и тактиката на американския империализъм.

Целите и задачите на БНК са: идейно и организационно укрепване на изменниците на родината и на контрареволуционните остатъци в страната, внасяне на идейно и политическо разложение сред част от населението и настройването му срещу народната власт, и с подкрепата на империалистическите сили да се бори за реставрация на буржоазния режим в България.

Основното ядро на БНК са опозиционери, изхождащи от предишните фракции на БЗНС — "Пладне" и "Врабча".

Председател на "Българския национален комитет" от основаването му до 29.XI.1972 г. бе доктор Г.М.Димитров - Гемето. В ръководството влизат:

Ценко Барев - бивш председател на Българския академичен земеделски младежки съюз, избягал през 1947 г., сега председател на подкомитета на БНК за Европа със седалище в Париж и член на ръководството на "Международния селски съюз /"Зеления интернационал"/.

Коста Шопов, бивш член на областното ръководство и бивш народен представител на опозиционния БЗНС в гр. Плевен, избягал от България през 1947 г.

Стратия Скерлев, бивш член на околийското ръководство и бивш народен представител на опозиционния БЗНС в гр. Харманли, избягал през 1947 г., член на "Временното ръководство на БЗНС в чужбина".

Георги Колев /Шанкалията/, бивш член на Върховния съюзен съвет и бивш народен представител на опозиционния БЗНС, избягал през 1947 г., член на "Временното ръководство на БЗНС в чужбина".

Милка Геннадиева /Бьоф/, секретар на женската секция при БНК.

Българският национален комитет има подкомитети в:

- Париж - с ръководител Ценко Барев;
- Мюнхен - с ръководител Йордан Райчев, бивш член на Управителния съвет на опозиционния БЗНС, избягал през 1947 г., сега председател на "Временното ръководство на БЗНС в чужбина";

- 3 -

- Триест - с ръководител Благо Славенов, бивш активен деятел на опозиционния земеделски младежки съюз, избягал през 1949 г.;

- Виена - с ръководител Стефан Кафадаров, бивш легионер и активен деятел на опозиционния земеделски съюз, избягал през 1959 г.;

- Истанбул - с ръководител Стратия Скерлев;

- САЩ, Калифорния - с ръководител д-р Иван Матев;

- САЩ, Чикаго - с ръководител Йордан Пиналски.

В БНК непрекъснато се води вътрешна борба между представителите на предишните фракции в БЗНС. Поради карьеристични стремежи, още при учредяването в комитета възникнаха разногласия за разпределяне на ръководните места. Впоследствие тези разногласия се задълбочиха и доведоха до нюанси в тактиката на подривната дейност на комитета против НРБ.

Представителите на "Врабча", начело с Тончо Тенев, се опитаха да играят ръководна роля. "Пладненци", начело с Гемето, пък се стремяха да ги изолират и се оградиха в ръководството на БНК със свои привърженици. В резултат на това през 1950 г. привържениците на "Врабча" се отделиха от комитета и се обявиха за "Задгранично правителство".

От основаването на комитета до шестдесетте години, изпълнявайки указанията на ЦРУ, членовете и лидерите на БНК водеха активна подривна дейност срещу НРБ в съответствие с тогавашната тактика на империализма. Негови членове агенти на американското и на други империалистически разузнавания, биваха прехвърляни нелегално на наша територия за шпионаж, диверсия, терор на републикански и местни партийни, държавни и административни ръководители или участваха в

бандитски групи за организиране на "съпротивително движение", за създаване на трудности в политическия, обществен и икономически живот, за усложняване на вътрешното и международното положение на страната.

Отчитайки загубата на кадри и влияние, някои членове от ръководството на БНК се противопоставиха на тази тактическа линия на подривна дейност. Ченко Барев разви тезата, че не трябвало да се заангажират с получаваните средства от разузнаването на САЩ и да не водят авантюристична дейност, която има такива тежки последици. По негово мнение било необходимо да се придаде идеологически характер на борбата, като се възстанови разтурената от Гемето младежка организация на вражеската емиграция, със задача да поддържа връзки с младежки среди в България и чрез идеологически и други средства да ги импулсира за борба против народната власт. По този начин щели да се създадат и кадри за бъдещото "демократично" управление в България.

С оглед организационното укрепване на емиграцията, през 1969 г. по инициатива на Гемето бе създадено "Временно ръководство на БЗНС в чужбина", в което влизат някои ръководители на подкомитети на БНК и бивши лидери на земеделската опозиция - изменници на родината.

В началото на шестдесетте години БНК възприе тактиката на "тиха" контрареволуция и оттогава води подривна дейност срещу НРБ чрез шпионаж и идеологическа диверсия.

По указания на разузнаванията на империалистическите държави, представители на БНК причакват български граждани, временно пребиваващи в капиталистически страни по различни поводи, установяват с тях контакти, представят се за тъгуващи по родината, предлагат им съдействие и своите

услуги. При тези разговори се домогват до информация, интересуваща противника, опитват се да ги обработват в духа на идеологическата диверсия и да ги заангажират в подривна дейност срещу НРБ.

БНК провежда активна идеологическа диверсия срещу страната. Чрез официалния пощенски канал или по нелегален начин, главно чрез идващи в нашата страна чужденци, БНК се опитва да разпространява у нас свои вестници - в. "Свободна и независима България", издаван в САЩ, в. "Младешка борба", издаван в Париж, свои окръжни, резолюции на "Временното ръководство на БЗНС в чужбина", статии, брошури и други, които излизат нередовно и в малък обем. Съдържанието на тези печатни материали е насочено към създаване на антисоциалистически, антисъветски настроения, към разбиване на морално-политическото единство на българския народ, срещу дружбата ни със Съветския съюз, възхваля на западната "демокрация" и начин на живот.

Посредством тези материали БНК цели да поддържа духа на остатъците на БЗО вътре в страната, дават им се указания как да действуват. Такива указания те получават и от вражеската радиопропаганда. Така, след като отправи хули и клевети срещу БКП и БЗНС, в една своя емисия през 1971 г. радиостанция "Свободна Европа" призова членовете на БЗНС "да не забравят, че са наследници на народнически и демократични идеи; да не свеждат знамето си в краката на БКП, а да станат поборници за по-голяма демокрация и законност".

Покойният Кръстю Зарев, бивш лидер на БНК, поучаваше остатъците от БЗО в страната да не се държат като "вътрешни емигранти", а да се приспособяват във всички сектори на общественно-политическия живот и със своите идеи да разбеждават и разлагат трудещите се.

7.

Новата тактика на БНК в подривната дейност против НРБ се свежда до следното: да се излезе от състоянието на изолираност на емиграцията и нейните съмишленици вътре в страната, като се премине към широки контакти с лица от политическите партии, обществените организации и творческите среди у нас, с крайна цел да се създаде вътрешна опозиция на партията и правителството, за промяна на партийното и държавно ръководство, за промяна на обществения строй в НРБ. За тази цел е необходимо в центъра и по места да се установяват контакти с неустойчиви членове на БЗНС, с недоволни и „обидени“ комунисти, да се привличат повече млади хора в БЗНС и се създават у тях антисоциалистически и анти-съветски настроения.

Тази линия на подривна дейност трябвало да се провежда от остатъците на БЗО в страната, без те да се оформят в организации, попадащи под ударите на закона, и при подходяща ситуация, по указание от вън, да организират терористически, диверсионни и други действия срещу народната власт.

В БНК непрекъснато действуват центробежни сили - водят се фракционни и карьеристични борби. Много от неговите членове участвуват формално в организацията, а стремежът към лично устройване е всеобща и първостепенна грижа на всички изменници. За тяхното укрепване и аквизивиране Гемето до смъртта си - 29.XI.1972 г., ежегодно посещаваше Западна Европа и провеждаше срещи и съвещания. Напоследък той съветваше своите привърженици, че събитията в социалистическите страни не трябва да се изнасилват от вън. Процесът

за поврат в политиката на тези страни зрееел в самите партии и в народа и най-вече в студентството и младежта.

След смъртта на Гемето в средите на БНК настъпи безпокойство. Може да се очаква, че фракционните и кариеристичните борби ще се засилят. За евентуален негов заместник можел да бъде ИР Димитър Краваров, племенник на Никола Петков, живущ в САЩ. Други кандидати за заместници на Гемето били Ценко Барев и д-р Георги Паприков.

През последните години, под въздействието на все по-укрепващото морално-политическо единство на българския народ около линията на БКП и силата на страните от социалистическата общност, както и от неуспехите на нелегалната подривна дейност и законните репресивни мерки срещу участниците в нея, остатъците от БЗО в страната се отказаха от активна нелегална борба. С цел да "запазят кадрите" си, те преминаха към "легални" форми на борба. Установяват контакти помежду си, привеждат в известност съидейниците си, събират се по "безобидни" поводи, укрепват духа си, взаимно се предпазват от остра вражеска дейност, за да са готови в даден момент бързо да се обединят и действуват организирано срещу народната власт.

Обаче не всички остатъци от БЗО възприеха тактиката на БНК за "легални" форми на борба. Някои от низовите кадри на БЗО, окуражавани от международните събития, пристъпват към изграждане на нелегални групи за въоръжена борба против народната власт. През последните години такива опити бяха направени от отделници в градовете София, Пловдив, Варна и Ст.Загора.

Основна форма на вражеска дейност, която провеждат понастоящем остатъците от БЗО, е противодържавната

- 8 -

агитация и пропаганда. Тя е насочена главно против ръководната роля на партията, съюза на БКП с БЗНС, икономическата политика и дружбата ни със Съветския съюз.

Смъртта на Г.М.Димитров - Гемето, се посредна от бившите дейци на земеделската опозиция, стоящи на враждебни позиции, със съжаление. Някои от тях правеха коментари, че това било "голяма загуба, отишел си най-големият българин, увехнали всякакви надежди за някаква промяна на режима в НРБ" и пр.

София, 23.IV.1973 г.

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 17065-МВР:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

74
Строго секретно!
Екз. единствен.

МВР—У РА. Л. Л. МЕ VI-ДС
7005 11 01 1973
Вх. № г. 19 .. г.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Оперативната обстановка през
1973 год. по линия на ВЗО.

Оперативната обстановка по линия на ВЗО през настоящата година се характеризира с известна обърканост сред бившите дейци на ВЗО неприобщени и някои двучленно приобщили се, които изразяват своето отрицателно становище и неудовлетвореност от политиката на правителствата на главните капиталистически държави САЩ, ГФР и Франция. Тези свой отрицателни становища, те главно изразяват по отношение политиката провеждана от Никсън САЩ, В.Брандт ГФР и Пампиду Франция на смячаване отношенията със Съветския съюз и социалистическите страни във всички сфери на общо държавните отношения- политическите, търговските, разоръжаването, общо Европейската конференция за сигурност и пр. Това разочерование настъпи сред тях особено, в резултат на активната и настъпателна външна политика на Съветския съюз останалите социалистически страни и най-вече, от сключеното споразумение между ДР Виетнам и САЩ за прекратяване на военните действия в Индокитай и изтеглянето американските и други войски от полуострова, от посещенията, които направи Леонид Брежнев в ГФР, САЩ и Франция и сключените общо държавни споразумения и договори за регулиране на отношенията между тези страни.

В резултат на тези стъпки на Съветския съюз и социалистическите страни за разведряване политическата обстановка в света и Европа и постигането на един по траен мир, те, изгубиха всякаква надежда и опование, че САЩ и Никсън ще постигнат нещо за изменение на политическото положение в социалистическите страни и по конкретно в България и евентуалното им освобождаване от комунистическото управление, за провеждането на свободни избори както се надяваха и за привличането им в управленето на страната. Напълно разочеровани от тази политика на САЩ и Никсън, отделни дейци на ВЗО, озлобени към народ-

ната власт и Съветския съюз, в своите изказвания наричат Никсън предател на американския народ и излъгал надеждите на "народите" в социалистическите страни, че Вили Брандт излезал предател спрямо германския народ, продал интересите му, признал ГДР и направил големи остъпки на Съветския съюз. Обаче тези дейци от БЗО, не са се помирили със статуквото в света и продължават да хранят надежди, че светът няма да мине без война, като сега тази роля отреждат на Китай който според тях нямало да се помири със сегашното си положение на свръх населена страна, и която ще предприеме военни действия за освобождаване на китайските територии владени сега от Съветския съюз в Далечния изток-Сибир. Тези изказвания те правят, в резултат на водената от китайските ръководители развядана антисъветска пропаганда, изявления на отделни китайски ръководители против Съветския съюз, контактите на Китай с най-агресивните капиталистически страни САЩ, Англия, ГФР, Франция и др., като смятат, че това е една предпоставка и насочване към един бъдещ конфликт на Китай със Съветския съюз. От друга страна смятат, че активността на външната политика на Съветския съюз целяла да подсигури гърба си в Европа при един бъдещ конфликт с Китай.

За формиране тези схващания в бившите дейци на БЗО, не малка роля играе и провежданата антисъветска и антисоциалистическа пропаганда по "Гласът на Америка", "Свободна Европа", "Лондон" и др. радиостанции, които предавания те редовно слушат, на проникващата в страната антикомунистическа литература, позиви, обръщения, възвания, вестници и пр. по линия на идеологическата диверсия, изпращана от отделни дейци на БНК или пренасяна от отделни български граждани посещаващи капиталистическите страни. Тази литература в последствие се разпространява за четене в тези среди/Случая с Говеда 10 Ст.3./-. Има случай дейци на БНК да обработват български граждани посетили капиталистически страни да останат зад граница или след завръщане в страната да отпочнат подривна дейност в полза на БНК.

От получените данни през 1972-год. до сега, съществени изменения в подривната дейност на БНК срещу НРБ не се забелязват, но продължават при контактите си да внушават на техните съидейници в страната, че на външна помощ не трябва да разчитат, а тук вътре да се създават условия и предпоставки за чехословашки и полски събития. Различни дейци на БНК, търсят нови форми за провеждане на подривна дейност в страната, търсят база за организиране такава дейност, като в тази насока дават й указания на съидейниците си:

- Да работят сред младежта, които да обработват идеологически и ги ориентират да стават членове на ВЗНС.

- По възможност да навлизат в политическия и държавен апарат и се стремят да заемат отговорни постове.

- Политически разговори да провеждат само със сигурни хора и ги подтикват към създаване на нелегални организации и групи и пр.

По не проверени данни член на БНК - Елаго Славенов е сформирал група от 30 души ИР-българи, чехи и унгарци, които подготвят за провеждане на терористически действия срещу български представители зад граница и против ръководни политически и административни другари в България.

След смъртта на Гемето, през м.май 1973 год. бе избрано ново ръководство на БНК, в което бяха направени известни промени, като за ръководител бе избран ДИМИ/ДИМИТЪВ/ ПЕТКОВ КРАВАРЕВ 63 годишен, племенник на Н.Петков, пожизнен пенсионер на САЩ.

Ръководителя на БНК-подкомитета в Париж ИР Ценко Варев и група емигранти от социалистическите страни са разработвали мероприятия, с провеждането на които са целели да се привлече вниманието на конференцията за сигурност -на различните политически и обществени среди в Хелзинки, в която да се включат за обсъждане въпроси, относно положението в европейските социалистически страни.

Дейността на бившите дейци на БЗО в страната се изразява главно във вражески изказвания против провежданите от Партията и народната власт мероприятия. Против решенията на X конгрес на БКП, декемврийския пленум на БКП и пр. като смятат, че това са общи приказки и пожелания за повишаване жизненото равнище на народа, че ако 1/10 от решенията се изпълнят, пак ще бъде добре и пр. правят изказвания против отделни ръководители на ВЗНС и пр.. Продължават контактите помежду за укрепване духът си, разменят си литература получавана отвън, използват различни поводи за сбирки, уговарят среци за бъдеще, продължават опитите за установяване и поддържане контакти със зад граница и пр.

Главната насока на работа по линията е: провеждане на профилактични беседи, предупреждаване, прилагане административни мерки-изселване, установяване контакти с някои от обектите и лица от континента и неутрализирането им, използване благоприятни случаи за подстава на наша агентура на БНК и идеологическите центрове.

Основно направление по вражеската емиграция и БНК е, компроментиране на отделни дейци и засилване противоречията и разногласия-

74

- 4 -

та между тях, за сведане до неспособност дейността им срещу НРБ.
Разкриване коналите на БНК и връзките им с техни съидейници в НРБ
и тяхното овладяване.

6.IX.1973 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ Д-ВО
ПОЛКОВНИК Портков

Нап. в 1 екс.

1-ви лит.дело 2081/68 год.

Исп. Й.Александров

СПИСЪК НА ПО-ВАЖНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ И ТЕРМИНИ

АКР	– [Активна контролна разработка]
б.а.	– бивш агент
БАЗС	– Български академичен земеделски съюз
БЗМС	– Български земеделски младежки съюз
БЗНС	– Български земеделски народен съюз
БНК	– Български национален комитет
ВЗ	– Въдворяване и затвори
ВСС	– Върховен съюзен съвет
ГАР	– Групова активна разработка
ГДОП	– Групово дело за оперативна проверка
ГДОР	– Групово дело за оперативна разработка
ДВ	– Доверена връзка
ДЗ	– Доброволен заявител
ДЗС	– Държавно земеделско стопанство
ДОН	– Дело за оперативно наблюдение
ДОП	– Дело за оперативна проверка
ЕМО	– [Единна младежка организация]
ЕМОС	– [Единен младежки общо ученически съюз]
ЕОПО	– Единна обществено-политическа организация
з/а	– задграничен агент
ЗМС	– Земеделски младежки съюз
ИРО	– Международна организация на бегълците
к.а.	– кандидат агент
КГДОР	– Контролно групово дело за оперативна разработка
КДОН	– Контролно дело за оперативно наблюдение
КДОР	– Колективно/Контролно дело за оперативна разработка
ЛПР	– Лична предварителна разработка
М „Вихрен”	– Контрол върху личната и служебната кореспонденция
М „Дунав”	– Секретно проникване/отключване
М „Пирин”	– Подслушване на домашен и служебен телефон
М „Родопи”	– Подслушване чрез монтиран микрофон в дома

М-15	– Проникване в дома
М-30	– Секретно отключване
М-50	– Привличане на чужд агент
Махзар	– публична декларация, писмено изложение, петиция, молба
МР/К	– Мероприятие за обезпечаване сигурността на секретни обиски, извършвани от ДС и КГБ
ОНД	– отчетно наблюдателно дело
ОРПС	– Общ работнически професионален съюз
ОФ	– Отечествен фронт
ПП на БЗНС	– Постоянно присъствие на БЗНС
РМС	– Работнически младежки съюз
РП(к)	– Работническа партия (комунисти)
СГНСДТ	– Софийски градски народен съвет на депутатите на трудещите се
СДСНБ	– Съпротивително движение „Свободна и независима България”
СКК	– Съюзна контролна комисия
ССМ	– Съюз на социалистическата младеж
СЦЗ	– Софийски централен затвор
ТВО	– Трудово възпитателно общежитие
ТКЗС	– Трудово кооперативно земеделско стопанство
УДБ	– Управа държавне безбедности (Югославската тайна служба „Безопасност”)
УС на БЗНС	– Управителен съвет на БЗНС

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФОНДОВЕ И АРХИВНИ ЕДИНИЦИ

Източник МВР:

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 144, 346, 355, 514, 577, 1124, 1139, 1564, 1566, 1567, 3345, 3348

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 6, оп. 1, а. е. 32

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 231, 232, 244, 400, 536, 539, 618, 716, 717, 719, 720, 727, 807, 859, 894, 952, 1294, 1289, 1291, 1292, 1293, 1295, 1458, 1494, 1581, 1695, 1696, 1791, 1819, 1820, 1822, 1823

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1а, а. е. 374, 466, 799а, 828а

Благоевград

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 378, 381 (Бл)

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 34 (Бл)

Варна

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4 (Вн)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ (1944 – 1991)

Документален сборник

Първо издание

ISBN – 978-619-7361-52-0

Star[®]

alfa_star@mail.bg